

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

**ЗБІРНИК
РЕФЕРАТІВ,
ДИСЕРТАЦІЙ,
НДР ТА ДКР**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ТА ІНФОРМАЦІЇ**
(УКРІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТІВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР ТА ДКР

№ 06'2018

Видається з квітня 2003 року

Виходить 12 разів на рік

Київ - 2018

УДК 082.1:82-991

Реєстраційне свідоцтво: Сер. КВ №22631-12531ПР, від 24.03.2017 р.

Редакційна колегія: Л.М. Миронова, Т.А. Юрченко

Періодичні видання УкрІНТЕІ:

Бюлетень реєстрації НДР та ДКР (6 випусків на рік) – містить назви розпочатих науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, зареєстрованих в УкрІНТЕІ, які систематизовано за рубриками. Посилаючись на номер державної реєстрації, можна одержати додаткові відомості про наукову роботу, зазначену в реєстраційній картці. Номер у Кatalозі Укрпошти – **23554**

Збірник рефератів дисертацій, НДР та ДКР – періодичне видання, в якому подано інформацію щодо виконаних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, докторських та кандидатських дисертацій, які надходять до УкрІНТЕІ від наукових установ – виконавців робіт. Збірник рефератів призначено для фахівців наукових, проектних, конструкторських, технологічних установ та організацій, вищих учебних закладів. Це дозволяє вести облік робіт аналогічного напрямку та встановлювати контакти з організаціями, які виконують близькі за тематикою роботи. Перед кожним документом наведено інвентарний номер документа, який має такий вигляд 0200U000257: перші дві цифри позначають тип документа (02 – інформаційна картка зі звітом, 03 – інформаційна картка без звіту, 04 – облікова картка кандидатської дисертації, 05 – облікова картка докторської дисертації); наступні дві – рік надходження роботи до фондів УкрІНТЕІ; останні – порядковий номер документа; далі – назва теми, вид звітного документа, назва організації – виконавця робіт, прізвище керівника робіт, реєстраційний номер теми, індекс УДК, кількісна характеристика. Реферат публікується в авторській редакції. В кінці реферату вказано умови розповсюдження. Дані відносно договірної ціни надає організація-виконавець. За інвентарним номером, наведеним у бібліографічному описі, в УкрІНТЕІ можна замовити копію потрібного документа, для одержання якого необхідно надіслати лист-замовлення, наведений в кінці збірника та перерахувати відповідну суму на наш розрахунковий рахунок.

Номер у Кatalозі Укрпошти – **23683**

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ або Укрпошту.

Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р **312 572 741 97044** в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998, МФО 820172, ПН 408149926502

Тел./факс: (044) 521-00-39; (044) 521-09-48

E-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:

УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних інформаційних ресурсів; відділ створення та реалізації інформаційної продукції.

Тел./факс: (044) 521-00-68, тел. (044) 521-00-39.

E-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

Підписано до друку 22.06.2018 р. Формат 60x84 1/8.

Ум.- друк. арк. 26,27

Обл.- вид. арк. 21.32. Тир. 40 прим.

Ціна договірна. Зам. 0206

Видавництво УкрІНТЕІ. 03150, Київ, вул. Антоновича, 180

©УкрІНТЕІ, 2018

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

02 ФІЛОСОФІЯ

02.21 Логіка

02.06.18.0001/0417U001659

Незабитовський Георгій Вадимович. Логіко-методологічні засади евристики в науковій аргументації: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 20.03.2017.

УДК 167/168:164.031:303.733.4.

202 с. – Бібліogr.: 179 назв.

Дисертаційне дослідження присвячене виявленню логіко-методологічних зasad евристики. Обґрунтовано концепцію застосування евристичних методів для побудови, аналізу та удосконалення наукової аргументації. Визначено передумови формування сучасної евристики, за допомогою системного аналізу виокремлено основні аспекти тлумачення поняття "евристика". Уточнено поняття евристичної аргументації, з'ясовано основні її складові. Встановлюються можливості евристики як формального інструменту та як неформальної методології наукової аргументації і визначаються основні її риси.

02.31 Філософія і методологія науки

02.06.18.0002/0417U001863

Романов Олександр Анатолійович. Філософсько-методологічні підстави інтерперсонального психоаналізу Г.С. Саллівана: Дис... к.філос.н. /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – Захищена 06.04.2017.

УДК 165.6.

217 с. – Бібліogr.: 233 назви.

Дисертація присвячена дослідженню філософсько-методологічних підстав інтерперсонального психоаналізу Г.С. Саллівана. Г.С. Салліван обґрунтав відхід від персоноцентризму та біологічного редукціонізму класичного психоаналізу. Г.С. Салліван розробив теорію людського існування в його комунікативній розмірності, а людські переживання та комунікація стали головним предметом концептуалізації в інтерперсональному психоаналізі.

02.41 Соціальна філософія

02.06.18.0003/0417U001658

Москальчук Марина Миколаївна. Соціально-антропологічний вимір у сучасному світському гуманізмі: Дис... к.філос.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 20.03.2017.

УДК 141.319.8:572.028 "19/20".

211 с. – Бібліogr.: 216 назв.

У дисертаційному дослідженні на основі загальних ідей гуманізму досліджено ідеї трьох дослідників: Пола Куртца, Сьюржа Московичі та Ентоні Флю. Встановлено, що основи світського гуманізму були закладені П. Куртцом, ідеї якого були розвинуті його послідовниками - С. Московичі та Е. Флю. Здійснено реконструкцію їх теоретико-філософської спадщини під кутом зору уточнення та розширення дослідницької програми світського гуманізму. Встановлено, що на основі творчої спадщини П. Куртца, сучасний світський гуманізм - це насамперед новітній погляд на світ, який спирається на сучасні наукові досягнення, скептичну складову й етичні принципи, завдяки яким виникає нове вчення - евпраксофія. Розкрито соціально-філософську сутність понять "маса" й "людина маси" та їхні соціально-гуманістичні

інтенції в контексті розвитку соціально-психологічних ідей С. Московичі.

02.06.18.0004/0417U001820

Несправа Микола Вікторович. Соціально-філософський вимір ідей І. Ільїна та А. Бадью щодо сутності та походження зла: Дис... к.філос.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 28.04.2017.

УДК 130.3.

226 с. – Бібліogr.: 340 назв.

Об'єкт - соціально-філософський вимір вченъ І. Ільїна та А. Бадью у горизонті сучасної філософії. Мета - розкриття генетичного, топологічного, динамічного аспектів зла та добра у спадщині І. Ільїна та А. Бадью у горизонті некласичної інтелектуальної ситуації сучасної філософії. Методи - герменевтики, діалектика, структуралізму, топології, компаративістики. У дисертації комплексно аналізуються: релігійно-метафізичні, антропологічні, соціокультурні витоки зла та добра у І. Ільїна, онтологічні, комунікативні, антропологічні, родові витоки зла та добра у А. Бадью. Окреслюються ключові соціокультурні конститутиви походження зла та добра у І. Ільїна та А. Бадью, зокрема, "інтеграція / дисипація", "релігійність / безрелігійність", "споживацтво / антиспоживацтво" тощо. Надається топологічна розмітка сутності зла та добра у І. Ільїна та А. Бадью, артикулюється релігійний та сингулярний вимір етики відповідно. У якості соціокультурної динаміки добра та зла експліковані деякі трансформаційні та константні процеси їх розуміння у І. Ільїна та А. Бадью шляхом компаративного аналізу. Сфера - навчальний процес.

02.06.18.0005/0417U002025

Брацуна Інна Леонідівна. Роль освіти як соціальної технології у суспільстві знань: Дис... к.філос.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Захищена 15.05.2017.

УДК 141.132: 37.013.73.

184 с. – Бібліogr.: 184 назв.

Об'єкт - освіта у реаліях суспільства знань; мета - здійснити теоретичне обґрунтування соціально-технологічної ролі освіти в суспільстві знань; методи - порівняльно-історичний, системного та структурно-функціонального аналізу, феноменологічний, діалектичний, аналітико-прогностичний, синергетичний, порівняння, моніторинг наявних процесів у вітчизняній системі освіти; новизна - здійснено обґрунтування конститутивної ролі освіти у структуруванні суспільства знань як педагогізованої соціальної реальності; результати - обґрунтовано можливість функціонування освіти як універсальної соціальної технології у контрфактичних реаліях суспільства знань, де освітні та виховні практики містять у собі елементи соціального навчання і соціальної етики, внаслідок чого зростає культура застосування і трансляції знань; обґрунтовано можливість функціонування освіти як особливої соціальної технології, що упорядковує сукупність пізнавальних та комунікативних процедур та операцій, через які відбувається продукування, трансляція та обробка суспільно значущих знань; виявлено соціально-технологічний потенціал освіти як суб'єкта та об'єкта соціального замовлення у суспільстві знань; галузь - філософія освіти.

02.06.18.0006/0217U003724

Скерованість та динаміка змін в сучасному українському суспільстві: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Черниш Наталія Йосипівна. – ДР 0114U004137. УДК 316.3.

43 с.

Контекстуальними предметними полями дослідження в рамках теми були обрані наступні: концептуалізація базового поняття "зміни", а також близького за значенням поняття "трансформації" в контексті глобальних, глокальних (регіональних) і локальних особливостей розвитку сучасного українського суспільства. Вироблено теоретико-методологічне підґрунття для здійснення соціологічного аналізу суті та динаміки поступу в умовах загострення соціально-політичної ситуації в Україні. В рамках виконання зазначененої теми досліджено нові вектори спрямованості українського суспільства в контексті розвитку громадянського суспільства, а саме цінності довіри та волонтерських організацій. Проаналізовано нові мобілізаційні та структурні трансформації в українському суспільстві, а також особливості змін етнонаціональних відносин та міграції як фактору склерозованості змін. Обрано та аргументовано використання низки кількісних, якісних та візуальних методів здійснення емпіричних досліджень в річищі зазначеної теми.

02.61 Естетика

02.06.18.0007/0417U001900

Ярошовець Тетяна Іванівна. Естетичний потенціал феномену сакрального в контексті гармонізації глобалізаційних процесів сучасної культури: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2017.

УДК 17.022.1.2-562:008 ' 06.

198 с. – Бібліогр.: 262 назви.

Дисертація є естетичним дослідженням функціонування категорії "сакральне" в культурі. В роботі досліджуються естетичні принципи становлення, еволюції та розвитку сакральних практик у культурно-історичній ретроспективі та перспективі. Пропонується інтегративне тлумачення категорії "сакральне" як єдності релігійної, етичної та естетичної сфер культуротворчості. Естетичні аспекти сакралізації та десакралізації культурних практик визначаються в рамках естетичної реальності. Проаналізовано соціопрагматику культурних практик сакрального, культурний досвід сакралізації культури середньовіччя, досвід секуляризації культури, мистецтва модерну та постмодерну як феномен естетичного та художнього універсалізму митця, пошук релігійної тотальності як певний вияв десакралізації культури. Сакральне визначено у контексті жанрово-видових трансформацій сучасних культурних практик, у вимірі комунікативної етики й екологічної естетики. Охарактеризовані принципи теріоморфізму, антропоцентризму і теоцентризму як естетичні настанови симбіозу культурних практик постмодернізму. Сакральний етос та ерос арт-практик постмодернізму презентовані в контексті сучасних естетичних теорій.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.01 Загальні питання історичних наук

03.06.18.0008/0217U004311

Роль українських енциклопедичних видань у піднесенні наукового і культурного потенціалу суспільства: Заключний звіт /Державна установа "Інститут енциклопедичних досліджень Національної академії наук України"; Керівник Дзюба Іван Михайлович. – ДР 0115U005090. УДК 001.85+016:030(477).

48 с.

Досліджено роль енциклопедичних видань як чинника розвитку наукового та культурного потенціалу українського

суспільства; з'ясовано значення енциклопедій як дієвого засобу фіксування та зберігання суспільно важкої інформації. Сформульовано рекомендації, основний зміст яких полягає в необхідності розвивати енциклопедичну справу як стратегічний напрям у здійсненні державної інформаційної політики та політики щодо розвитку національної видавничої справи та популяризації читання. Обґрунтовано, що впровадження запропонованих рекомендацій матиме суттєвий поступ у напрямі у піднесенні наукового і культурного потенціалу суспільства. За результатами дослідження опубліковано науковий збірник "Українські електронні та паперові енциклопедичні видання" (К., 2015), аналітичну записку "Про роль енциклопедичних і довідкових видань у пропаганді знань про історію і сьогодення України, виховання у громадян обґрунтованої гордості за свою країну" та проведено IV Міжнародну наукову конференцію "Українська енциклопедистика" (9-13 листопада 2015 р., Київ).

03.06.18.0009/0217U004349

СОЦІАЛЬНА ІСТОРІЯ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ: УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД ТА В УМОВАХ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут українознавства; Керівник Фешовець Олег Васильович. – ДР 0114U002039. УДК 93(477):194.

22 с.

Об'єктом дослідження є становище й розвиток різних соціальних груп українського суспільства у визначених хронологічних межах. Предметом дослідження є комплексне, багатокомпонентне дослідження передумов, причин, основних дієвих чинників й конкретних історичних обставин, що зумовили формування та функціонування в українському суспільстві особливих соціальних структур, а також вивчення поведінки людей та сприйняття історичної правди, що відображає події минулого та пов'язує їх із сучасністю. Метою проекту є подолання наявного дисбалансу, що існує в історичній науці з вивчення локальних соціальних спільнот України передвоєнного та воєнного періоду, долі конкретного індивіда, дослідження поведінки та вчинків осіб, що опинилися на чужині, їх буття у післявоєнний час. Досліджуваний період є визначальним і, багато у чому, надскладним у житті українського народу. Оскільки матеріальні й соціальні параметри життя об'єктивно створюють певну матрицю соціальної поведінки, то й образ окремої локальної спільноти та її структура визначаються індивідуальними життєвими стратегіями та практиками окремих людей - членів цих спільнот. У цьому контексті є необхідним відтворення повної історії суспільства і окремих індивідів в умовах, в яких вони опинилися. Найважливішим завданням проекту є відтворення в цілому усієї сукупності соціальних практик і досвіду окремих, великих чи локальних спільнот і українського суспільства. До розв'язання основних завдань проекту застосовується комплексний полідисциплінарний підхід, який передбачає дослідження означененої проблеми з за участюм методів правознавства, статистики та математики. Результат виконання теми: досліджено передумови, причини та конкретні історичні обставини виникнення у передвоєнний та воєнний період в українському суспільстві локальних соціальних спільнот, з'ясовано умови, в яких вони формувалися та існували; вивчено політичні концепції та правові положення в межах яких формувалися та існували локальні спільноти у межах досліджуваних хронологічних рамок; простежено життєві стратегії, насамперед щодо виживання, дій і вчинків, соціальні практики представників окремих локальних спільнот, у першу чергу в умовах війни; встановлено природу поведінкових стереотипів всередині обраних для дослідження локальних соціальних спільнот. Наукова

новизна: розкрито передумови, причини, основні чинники, конкретних історичних обставин і наслідків виникнення та існування в українському суспільстві специфічних локальних соціумів, що сформувалися та еволюціонували у декількох відносно ізольованих, але пов'язаних між собою логікою війни соціальних середовищах - у фронтових умовах, в окупованих районах країни, на території Німеччини, в радянському тилу, тощо. Робота розповсюджується за договірною ціною.

03.09 Загальна історія

03.06.18.0010/0417U001652

Кириленко Олександр Сергійович. Пізньотрипільське населення Київського Подніпров'я в контексті культур Східної Європи: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.03.2017.

УДК 94:903'1(477.41)(4-11).

278 с. – Бібліogr.: 356 назв.

Київське Подніпров'я, в 3600-2900 рр. до н.е. Описано історію вивчення об'єкта дослідження, з'ясовано ступінь розробки теми в історіографії та проаналізовано широку джерельну базу. Реконструйовано особливості життєдіяльності пізньотрипільського населення, що активно взаємодіяло з колективами Східної Європи. Відтворено послідовні зміни у матеріальній культурі лукашівської і софіївської локальних груп, що уособлюють глобальні тенденції переходу від енеоліту до доби бронзи в умовах кардинальних кліматичних змін. Розкрито систему заселення, з'ясовано принципи використання топографії, розміри і характер забудови пізньотрипільських поселень. Проаналізовано соціальну організацію і світогляд пізньотрипільського суспільства, рівень взаємодії із сусідніми колективами Волині, Бugo-Дніпровського і Пруто-Дністровського межиріч і загалом Східної Європи. Відтворено процес зникнення пізньотрипільських традицій і розчинення софіївського населення в середовищі культур ранньої бронзи.

03.06.18.0011/0217U003520

Дослідження давньої історії Північно-Західного Причорномор'я: міждисциплінарний підхід: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Смирнина Олена Валентинівна. – ДР 0112U005265. УДК 94(477.7):902.001.8"63/653".

118 с.

На підставі синтезу даних археології, письмових джерел, даних природничих, гуманітарних та точних наук визначені особливості історичного розвитку населення Північно-Західного Причорномор'я від палеоліту до раннього середньовіччя. На підставі синтезу даних археології, палеогеографії, палеокліматології, геології та інших природничих наук виявлені особливості розселення та міграцій населення у Північно-Західному Причорномор'ї в пізньому палеоліті, мезоліті, неоліті та ранньому залізному віці. За допомогою залучення даних точних та природничих наук визначені особливості сировинної бази, техніки виготовлення та галузі застосування знарядь праці, озброєння, предметів побуту, керамічних виробів, monet та ритуально-культурних предметів населення Північно-Західного Причорномор'я доби каменю, палеометалу та античної епохи. Уточнене абсолютне та відносне датування археологічних пам'яток, окремих артефактів та їхніх комплексів. Визначені основні етапи еволюції господарської діяльності населення Північно-Західного Причорномор'я у первісну добу та в епоху античності. Уточнений зв'язок трансформації економіки краю зі змінами клімату та берегової лінії Чорного моря. Визначені простота

рові та хронологічні особливості історичного розвитку соціонормативної та духовної культури населення Північно-Західного Причорномор'я доби каменю, палеометалу, античності та раннього середньовіччя. Результати виконання НДР впроваджені в освітній процес.

03.06.18.0012/0217U003782

Соціально-економічні, політичні та етнокультурні процеси Південно-Східної Європи у XVIII – початку ХХІ ст: Заключний звіт /Ізмаїльський державний гуманітарний університет; Керівник Лебеденко Олександр Михайлович. – ДР 0108U007906. УДК 93/99; 930.9:32:330:303.

52 с.

Об'єкт дослідження – історія Південно-Східної Європи в XVIII – на початку ХХІ ст. Мета роботи – проаналізувати особливості історичного, політичного, соціально-економічного та етнокультурного розвитку Південно-Східного регіону Європи XVIII – початку ХХІ ст. Методи дослідження – історичний, логічний, історико-системний, історико-генетичний, історико-порівняльний, статистичний, структурно-функціональний, історичної періодизації (див. продовження).

03.06.18.0013/0217U003786

Соціально-економічний, історичний та етнокультурний розвиток Півдня України : Заключний звіт /Ізмаїльський державний гуманітарний університет; Керівник Тичина Анатолій Костянтинович. – ДР 0108U003293. УДК 930.9:008 (091).

39 с.

Об'єкт дослідження - характерні риси та особливості історичного, соціального, економічного та етнокультурного розвитку південноукраїнських земель з найдавніших часів до сучасного періоду. Мета роботи - аналіз історичного, соціального, економічного та етнокультурного розвитку Півдня України з найдавніших часів до сучасного періоду. Методи дослідження. Характер дослідження зумовив необхідність застосування спеціально-історичних методів: історико-типологічного, біографічного, історико-порівняльного, історико-генетичного та методу "пережитків". Для вивчення стану джерельної бази застосувалися спеціальні джерелознавчі методи - герменевтичний, класифікації та кількісного аналізу, порівняльний, евристичний, текстологічний (див. продовження).

03.19 Історія окремих країн

03.06.18.0014/0417U001586

Якубець Олександр Анатолійович. Політична біографія В. В. Щербицького у контексті історії України (1918-1990 рр.): Дис... к.і.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 17.03.2017.

УДК 94:32(092)(477)"1918/1990"(043.3).

239 с. – Бібліogr.: 313 назв.

У дисертації на прикладі політичної біографії першого секретаря Центрального Комітету Комуністичної Партиї України, члена Політбюро Центрального Комітету Комуністичної Партиї Радянського Союзу Володимира Щербицького досліджено шлях становлення представника вищого ешелону партійно-державної номенклатури СРСР та УРСР. На основі великої джерельної бази (архіви, збірки документів, мемуари, інтерв'ю) та наукових публікацій поетапно висвітлено його життєвий шлях (від народження до смерті, 1918-1990 рр.), причинно-наслідкові зв'язки та обставини просування щаблями кар'єрної драбини з прив'язкою до процесу

формування радянських номенклатурних кланів (насамперед, т. зв. "дніпропетровського") та боротьби за владу у Радянському Союзі у 2-й пол. 20 ст. Здійснено детальний аналіз діяльності В. Щербіцького на посаді першого секретаря ЦК КПУ (1972-1989 рр.) з акцентуванням на ідеологічній складовій та кадровій політиці. Виявлено причини та закономірності, які зумовили політичне довголіття цього політика в умовах командно-адміністративної системи.

03.06.18.0015/0417U001719

Тацієнко Віталій Сергійович. Повсякденне життя православного парафіяльного духовенства Київської єпархії в кінці XVII - на початку ХХ ст.: Дис... к.і.н. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 31.03.2017.

УДК 254(477.4)"179/192"(043.3).

268 с.: 11 табл. – Бібліогр.: 650 назв.

У роботі з'ясовано правовий статус та головні обов'язки парафіяльного духовенства, розкрито стосунки священної церковнослужителів з поміщиками, інтелігенцією, селянством. Схарактеризовано головні джерела матеріального забезпечення православного духовенства. Відображене рівень житлового забезпечення, способи утримання бідного духовництва, особливості шлюбно-сімейних відносин православного духовенства. Досліджено еволюцію освітнього рівня парафіяльного духовенства Київської єпархії. З'ясовано місце благочинницьких та церковних бібліотек у самоосвіті кліру.

03.06.18.0016/0417U001720

Гаргаун Яна Ігорівна. Юрій Бойко-Блохин: наукова та громадсько-політична діяльність: Дис... к.і.н. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 31.03.2017.

УДК 94:[323.12/.12+001](430=161.2).

250 с. – Бібліогр.: 420 назв.

Дисертація містить дослідження наукової та громадсько-політичної діяльності Юрія Бойко-Блохина – українського та пімецького науковця, теоретика та ідеолога українського націоналізму. Простежено історичні умови формування світогляду, утворення та становлення громадської позиції вченого. Висвітлено українознавчу наукову та громадсько-політичну діяльність у Німеччині, доведено вплив професора на європейську громадськість з питань поширення україністики. Визначено основні аспекти діяльності Ю. Бойко-Блохина в ОУН(м.).

03.06.18.0017/0417U001903

Андрєєв Андрій Сергійович. Агітаційно-пропагандистська діяльність радянських органів репатріації серед "переміщених осіб" з України (1944-1953): Дис... к.і.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 26.04.2017.

УДК 94:35.07:341.43-054.3:[32.019.5+316.75](477)(1944/1953).

251 с. – Бібліогр.: 487 назв.

У дисертації комплексно досліджено мотивації, напрямки, форми, методи та особливості агітаційно-пропагандистської діяльності радянських органів репатріації серед переміщених осіб з України у 1944-1953 рр. На основі опрацьованої джерельної бази встановлено місце і роль ідеологічної складової в діяльності радянських органів репатріації в Україні. Дисертантом з'ясовано коло завдань, що переслідувалися тоталітарним режимом у ході пропагандистської обробки репатріантів-українців, проаналізовано функціональне забезпечення ідеологічної та агітаційно-пропагандистської роботи з репатріантами у прикордонній

смузі та в областях Української РСР, висвітлено її об'єкти, основні напрямки, форми й методи. Автором сформульовано рекомендації щодо використання вивченого історичного досвіду для розробки в сучасних умовах ефективної державної інформаційної контрпропагандистської стратегії, здатної протидіяти інформаційній агресії Російської Федерації проти України.

03.06.18.0018/0417U001909

Черкас Тетяна Володимиривна. Наслідки Другої світової війни у гуманітарній співпраці України та Німеччини (1991-2014 рр.): Дис... к.і.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 26.04.2017.

УДК 94:061.235 (430+477) "1991/2014".

224 с. – Бібліогр.: 501 назв.

У дисертації окреслено основні напрямки й проблеми співпраці України і ФРН у 1991-2014 рр., пов'язані з подоланням гуманітарних наслідків Другої світової війни. Окреслено міжнародно-правову базу двостороннього українсько-німецького політичного співробітництва і визначено місце гуманітарної складової в міждержавних відносинах України та Німеччини. Проаналізовано гуманітарну співпрацю двох країн щодо вирішення проблеми повернення й облаштування етнічних німців-репатріантів на території України в 1990-х рр. Досліджено діяльність державних органів, громадських організацій і бізнес-структур України та ФРН зі встановлення та здійснення разових грошових виплат громадянам України - жертвам примусової праці та в'язням нацистських концтаборів. Опрацьовано практику міждержавного українсько-німецького співробітництва у сфері реституції культурних та історичних цінностей. Увиразнено гуманітарну співпрацю з Німеччиною в діяльності громадських інституцій обох країн у контексті проблеми пошуку й перевозування жертв Другої світової війни наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст.

03.06.18.0019/0417U001920

Трачук Олексій Васильович. Виробництво заліза у соціально-економічному житті східних слов'ян на території України (друга половина V–X ст.): Дис... к.і.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 25.04.2017.

УДК 94(477):[330.111:699.17]"045/09".

392 с. – Бібліогр.: 362 назв.

У дисертації досліджено організацію виробництва заліза східних слов'ян протягом другої половини V–X ст. Доведено, що "гніздовий" тип забудови поселень був притаманний для антів, склавінів та літописних племен. Встановлено, що видобуток заліза у східних слов'ян базувався на місцевій сировині та використанні сиродутних горнів – ямних і наземних – із шлаковипуском. Створено інтегровані карти пам'яток чорної металургії східних слов'ян.

03.06.18.0020/0417U001969

Делятинський Руслан Іванович. Станиславівська єпархія Греко-Католицької Церкви в сусільному житті Галичини (1885-1946 рр.): Дис... к.і.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 11.05.2017.

УДК 94(477.83/.86):26/28:281.5.

185 с. – Бібліогр.: 936 назв.

У дисертації досліджено жіночі чернечі спільноти УГКЦ у Галичині (1946-1989 рр.). Охарактеризовано процес ліквідації монастирів, вигнання черниць з монастирських будинків, їх ув'язнення та заслання сталінським режимом.

Проаналізовано вплив радянських органів влади на функціонування заборонених чернечих спільнот, механізми переслідування та присікання нелегальної діяльності греко-католицького чернецтва. Окреслено форми монашого життя в "ката콤бний" період існування УГКЦ, діяльність монахинь та складових інституцій Церкви під комуністичною владою. З'ясовано особливості внутрішнього устрою монастирів, виховання нових членів, системи управління, зв'язку із вищими настоятелями із Заходу в складних умовах радянської дійсності. Висвітлено внесок греко-католицьких монахинь у процес легалізації Церкви і відновлення чернечого життя наприкінці 1980-х - початку 1990-х рр.

03.06.18.0021/0417U001991

Обершт Ольга Миколаївна. Російський націоналістичний рух на Наддніпрянській Україні на початку ХХ ст.: ідеологія та практика: Дис.. к.і.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 21.04.2017.

УДК 94:323.13(=161.1)(477.5)"1903/1914".

241 с. – Бібліogr.: 487 назв.

У дисертації на основі заочення й аналізу широкого кола неопублікованих та опублікованих джерел проаналізовано ідеї та практики російського націоналістичного руху на Наддніпрянській Україні. Виявлено ключові моменти, які вплинули на характер дій його учасників. Визначено дві течії російського націоналістичного руху: радикальну та помірковану. В основі класифікації поставлені методи боротьби представників цих націоналістичних течій за реалізацію ідейних положень та власне націоналістичної ідеї в Російській державі, тобто типологія за характером дій. Проаналізовано причини легітимізації російського національного проекту на українських землях, ключовими серед яких стали: поліетнічність українських територій, заоченість вищого православного духовенства до діяльності руху, різновекторні практики націоналістичних організацій, прямий зв'язок практичних інтересів майбутніх членів з діяльністю цих організацій, тісні стосунки з владою та покровительство поліції, фінансова підтримка. Виявлено, що "українське питання" в площині російського націоналізму не обмежувалося підросійськими землями, а охоплювало ще й заселені українцями землі Австро-Угорської імперії.

03.06.18.0022/0217U004000

Система управління та місцевого самоврядування в містах і селах Білорусі й України в 16-18 ст: Заключний звіт /Інститут історії України; Керівник Гурбик Андрій Олександрович. – ДР 0116U008735. УДК УДК 94(477) "15/17".

68 с.

Проведена науково-пошукова робота по виявленню джерел і наукової літератури та всебічного дослідження становлення і розвитку системи міського та сільського управління і самоврядування на основі комплексного аналізу його еволюції протягом 16-18 ст. на білоруських та українських землях у складі Великого князівства Литовського, Речі Посполитої, Українського Гетьманату. Досліджено механізми місцевого управління та самоврядування в Україні у добу Великого князівства Литовського, роль місцевих урядників в судових земельних справах у період дії Статутів ВКЛ, повноваження українських старост / намісників / державців у системі місцевого управління в кінці XV - середині XVI ст., процес формування інституту правового захисту на теренах України у контексті розвитку місцевого самоврядування (друга половина XV-XVI ст.). Вивчено інституційні зміни в сільському самоврядуванні українських земель в контексті аграрної реформи XVI ст. та в подальший історичний період, відзначено вагому роль копних судів в контексті роз-

витку селянського судового самоврядування на українських та білоруських землях ВКЛ, а також визначено типологію й зasadничі принципи міського самоврядування в Україні другої половини XVII-XVIII ст. Розглянуто структуру і порядок формування органів самоврядування в місті і на селі, виокремлено їх певні регіональні особливості, окреслено основні функції та напрямки діяльності органів міського та сільського самоврядування. З'ясовано адміністративний устрій і управління міст України та Білорусі в другій половині XVII-XVIII ст., регіональні особливості самоврядування та майнових засад на Лівобережній Україні в другій половині XVII ст., а також проаналізовано побутування міських магдебургій на Кременчуці та міське управління й самоврядування в м. Кременчуці в другій половині XVIII ст. Проаналізовано історіографію, джерела та перспективи дослідження теми взаємовідносин міського самоврядування і козацької адміністрації наприкінці XVII - початку XVIII ст., а також охарактеризовано "культуру громадян" у містах Гетьманщини в даний період. Доведено, що протягом 16-18 ст. в містах і селах Білорусі та України існувала і розвивалася система традиційного самоврядування, заснована на місцевих звичаях і традиції ("старині"), яка регулювалася принципами, зафікованими в так званому звичаєвому (усному) праві. Зі зміцненням державних інститутів удосконалювалася система державного управління як в містах, так і в сільській місцевості. Ця система була заснована на нормах, зафікованих в писаному праві (статути, устави, укази, привілеї, грамоти, універсалі гетьманів тощо). Багато норм неписаного права увійшли в право узаконене писане. Історична традиція / "старовина" мала велике значення у ВКЛ, РП, УГ, що тривалий час знаходило відображення у владному принципі "старовини не рухати, новизни не вводити". У житті городян і сільських жителів Білорусі та України часто перепліталися традиція і "новина" - нововведені владою правила державного управління. Найбільш яскраво принципи самоврядування виявлялися в діяльності міських громад в містах з магдебурзьким правом і з самоврядуванням на місцевому українському / "руському" праві, а також в діяльності сільських громад (громада села, волості, сябринна спілка тощо). Доведено, що на період 17-18 ст. в Україні історично склалося кілька типів міського самоврядування. До першого належали магістратські міста на магдебурзькому праві, які отримали останнє ще за попередньої доби. Другий тип становили міста, які управлялися ратушами й не мали магдебурзького права, третій тип - невеликі міста і містечка без окремого постійного органу самоуправління, а самоврядування в останніх здійснювалося за принципом сільських громад. Особлива увага приділялася суттєвому приросту наукових знань з історії управління та місцевого самоврядування в містах і селах Білорусі й України в 16-18 ст., виявленню його специфіки в різних регіонах та в володіннях різної юрисдикції. Наукова значимість полягає в широті та динаміці викладу матеріалу, у з'ясуванні взаємоз'язку системи управління та місцевого самоврядування із потребами розвитку економіки та соціальної структури суспільства, а також із регіональними та загальноєвропейськими тенденціями суспільного розвитку.

03.06.18.0023/0217U004077

Наукові установи, заклади культури і освіти України у 1941-1944 рр. за нацистськими документами: історико-документальне дослідження: Заключний звіт /Інститут історії України; Керівник Кашеварова Наталія Григорівна. – ДР 0115U005166. УДК [94+930.2](477)"1941/1944".

33 с.

Опрацьовано архівні джерела в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України та

на порталі Федерального архіву в Берліні, написано частину нарису з історії України у 1941-1944 рр., укладено документальну частину майбутнього видання: 90 німецьких документів (Оперативного штабу Розенберга і Крайового управління архівами, бібліотеками та музеями) перекладено українською мовою для майбутнього видання з історії наукових установ, закладів культури і освіти України у 1941-1944 рр.

03.06.18.0024/0217U004253

Український Крим: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Сергійчук Володимир Іванович. – ДР 0116U007571. УДК 94 (477).

366 с.

Об'єкт дослідження- спільна історична доля Криму та України, мета дослідження- довести історичну закономірність входження Криму до складу України, методи дослідження - вивчення і аналіз існуючої історіографії і введення нових архівних документів до наукового обліку. Наводяться конкретні аргументи на користь того, що населення півострова завжди пов'язувало зростання свого добробуту в еднанні з Україною, що є запорукою повернення Криму до складу України.

03.06.18.0025/0217U004307

Схід і Південь України: стратегічні проблеми українсько-російського прикордоння:

Заключний звіт /Інститут історії України НАН України; Керівник Верменич Ярослава Володимирівна. – ДР 0116U003740. УДК 94(477).

30 с.

Доведено, що ані сам по собі концепт порубіжжя, що уже став звичним у регіональній аналітиці, ані модна формула "постколоніальності" не наблизять соціум до розуміння усієї складності українсько-російських відносин на сучасному етапі. Значно більш продуктивними у сучасному соціальному аналізі є концепції фрактального аналізу, вписані у контекст неконвенційної історії. Неупереджений аналіз неспівімірних дискурсів створює надійний методологічний фундамент для розуміння "української кризи" у співвідношенні з глобальними політичними процесами, з одного боку, і специфічними обставинами "стикового пограниччя", з іншого. За результатами дослідження видано 1 наукову статтю загальним обсягом 3,0 др. арк.

03.06.18.0026/0217U004548

Пошук консенсусних моделей суспільного ідеалу в українських національних проектах кінця XIX - початку ХХ ст: Заключний звіт /Інститут історії України НАН України; Керівник Верменич Ярослава Володимирівна. – ДР 0116U004342. УДК 94+323.1(477)"18".

33 с.

Здійснений комплексний аналіз консенсусних моделей суспільного ідеалу в українських національних проектах кінця XIX - початку ХХ ст. Визначено вплив феноменів гранічності, фрактальності, гібридної ідентичності на розвиток суспільно-політичних настроїв. Показано від'ємні риси розвитку національного руху за умов шаленого імперського тиску, з одного боку, і проявів нетolerантності й незгоду самому русі, з другого. З'ясовано місце й роль гібридної війни у стратегічних планах РФ щодо України.

03.41 Археологія

03.06.18.0027/0417U001852

Кузьміщев Олександр Геннадійович. Е.Р. Штерн та становлення вітчизняної античної

археології Північного Причорномор'я (кін. XIX - поч. ХХ ст.): Дис... к.і.н. /Інститут археології. – Захищена 25.04.2017.

УДК [929:902](477.7)"652".

194 с.: 39 іл. – Бібліogr.: 441 назва.

Дисертація присвячена дослідженю наукової та науково-організаційної діяльності відомого вченого-археолога кінця XIX - початку ХХ ст. Е.Р. фон Штерна, визначення його ролі в розвитку вітчизняної археологічної науки і створенні школи античної археології. В праці, на основі залучення широкого кола джерел, як друкованих матеріалів, так і архівних документів, проаналізовано науковий шлях Е.Р. фон Штерна і зроблено висновок, що плідна багаторічна наукова (і кабінетна, і польова), а також науково-організаційна діяльність Е.Р. фон Штерна за всіма основними складовими (аналітика, теорія, практика, методика, педагогіка) об'єктивно сприяла становленню та розвитку античної археології Північного Причорномор'я наприкінці XIX - на початку ХХ ст. Вплив Е.Р. фон Штерна на цей процес відзначався насамперед в його передових для свого часу ідеях щодо грецької колонізації, планомірному дослідженні ключових античних пам'яток Північно-Західного Причорномор'я - Березані та Тіри, у введені до наукового обігу масового археологічного матеріалу як повноцінного історичного джерела, у розробці базових методичних основ археологічних досліджень, цілеспрямованій кадровій політиці. В дослідженні підкреслюється, що багато в чому саме завдяки Е.Р. фон Штерну вітчизняна антична археологія перетворилася на дійсно наукову дисципліну і надалі розвивалася в руслі тих принципів, що були закладені в ній Е.Р. фон Штерном.

03.06.18.0028/0417U001873

Манігда Ольга Володимирівна. Село Галицької та Волинської земель (археологічна карта Х-ХІІІ ст.): Дис... к.і.н. /Інститут археології. – Захищена 26.04.2017.

УДК 902/904:912.43(477.83/86)"9/12".

153 с.: 65 іл. – Бібліogr.: 620 назв.

Дисертація присвячена створенню археологічної карти давньоруських неукріплених поселень двох великих історико-географічних регіонів - Галицької та Волинської земель, та обумовлена необхідністю вивчення динаміки розвитку давньоруських пам'яток на кожному із хронологічних етапів від Х до ХІІІ ст. Джерельна база дослідження складається переважно з археологічних джерел, доповнених письмовими, на основі аналізу яких вперше створено єдину базу даних археологічних пам'яток Галицької та Волинської земель. База включає до свого складу інформацію про 2659 археологічних пам'яток (1959 - неукріплені поселення, 495 - городища, 241 - могильники), На основі її опрацювання створено низку карт, які розкривають етапи розселення, домінування, особливості і функціонування сільських пам'яток на великій території, що включає басейни Стиру, Горині, Західного Бугу, Прип'яті, Прута, Дністра. Виділено та проаналізовано особливості матеріальної культури сільських пам'яток. Створена багатошарова сучасна археологічна карта являє собою археологічну геоінформаційну систему з вивчення окресленого регіону.

03.06.18.0029/0417U001874

Пшеничний Юрій Леонідович. Історична топографія Дубна і його округи в Х-ХVІІІ ст: Дис... к.і.н. /Інститут археології. – Захищена 26.04.2017.

УДК 930 (477.81) "9/17".

176 с.: 36 іл. – Бібліogr.: 307 назв.

Робота присвячена формуванню і розвитку просторово-планувальної організації Дубна в Х-ХVІІІ ст. та його зв'яз-

кам із округою. На основі комплексного аналізу археологічних, писемних і зображенальних джерел вперше простежено періоди розвитку Дубна. Піднесення міста тісно пов'язане з господарським потенціалом мікрорегіону середньої течії р. Ікви. Воно визначалося також правами економічного і політичного домінування, які вперше засвідчені в 1100 р. при переході Дубна в уძльне володіння Давида Ігоровича. З кінця XV ст. Дубно перетворюється на одну із маєткових резиденцій князів Острозьких на Волині. Обидва періоди в історії міста характеризуються динамічним розвитком планувальної структури і енергійним соціально-економічним життям. Про слідковано, що з кінця XV ст. значне місце у міській структурі займають релігійні володіння. В розвитку забудови простежується перехід в XI-XII ст. від заглиблених до наземних будинків, зростання з XVI до XVIII ст. значення монументальної архітектури. Характеризуються конструктивні особливості житлових, господарських і сакральних будівель. Розглядаються етапи розвитку оборонного осередку, його вплив на усталеність планування і забудови міста.

03.61 Етнографія й історична антропологія

03.06.18.0030/0417U001662

Трохименко Олександра Олександрівна. Етнонаціональна ідентичність німців в контексті міграційних процесів другої половини ХХ - початку ХХІ століття: Дис... к.і.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.03.2017.

УДК 94(430):316.347'19/20".

228 с. – Бібліogr.: 528 назв.

У дисертації на основі матеріалів власних польових досліджень автора, вивчення широкого кола джерел та літератури, розглядається етнонаціональна ідентичність німців у контексті міграційних процесів другої половини ХХ - початку ХХІ століття. Особлива увага приділена проблемним аспектам сучасного стану етнонаціональної ідентичності німців. Проаналізовано вплив спроби побудови мультикультурного суспільства в Німеччині на етнонаціональну ідентичність представників німецького етносу. У ході дослідження запропоновано гіпотезу, що етнічна складова етнонаціональної ідентичності німців є ослабленою. Визначено, що реалізація етнонаціональної політики в повоєнній Німеччині привела до нівелляції серед німців цінності етнічних ознак. Разом з демографічними проблемами і збільшенням частки мігрантів, що відмовляються інтегруватися у німецьке суспільство та культуру, це може привести до згасання німецької мови та розчищення німців як етносу. Обґрутовується необхідність зміни основ німецької державної етнічної політики.

03.81 Допоміжні історичні дисципліни

03.06.18.0031/0417U002033

Куценко Сергій Юрійович. Становлення та розвиток Інтернет-ресурсів музеїв України: Дис... к.і.н. /Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Захищена 28.04.2017.

УДК (069+004.738.5) (043.3).

180 с. – Бібліogr.: 359 назв.

Дисертаційну працю присвячено комплексному аналізу особливостей становлення та розвитку Інтернет-ресурсів музеїв України, що є предметом дослідження історичної інформатики. Автором розкрито причини інтеграції вітчизняних музеїв в мережу Інтернет. Зокрема, проаналізовано такі, як: підвищення популярності музею в Україні і в усьому світі, налагодження професійних контактів між музеями, науковими установами, які опікуються питаннями розвитку музеїної справи та іншими зацікавленими людьми, додаткові

можливості для презентації музеїних колекцій, зростання освітньої ролі музею, привернення уваги спонсорів.

05 ДЕМОГРАФІЯ

05.11 Загальні проблеми народонаселення

05.06.18.0032/0217U003398

Розробка проекту Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2017 рік: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000208. УДК 314.17, 351.84.

108 с.

Об'єкт дослідження - економічний та соціальний розвиток м. Києва. Мета дослідження - розробка проекту Програми економічного та соціального розвитку м. Києва на 2017 рік. Методи дослідження - економіко-статистичний аналіз, порівняння і групування, узагальнення, системний аналіз економічних та управлінських явищ і процесів. Новизна - аналіз стану та тенденцій діяльності структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації); визначення цілей і пріоритетів та основних завдань і заходів соціально-економічного розвитку м. Києва на 2017 рік.

05.06.18.0033/0217U003402

Проведення оцінки диференціації соціально-економічного розвитку районів міста: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000216. УДК 314.17:351.84.

75 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічний розвиток районів м. Києва. Мета роботи: проведення оцінки і порівняльного аналізу економічного стану та якості життя населення районів міста з метою прийняття відповідних управлінських рішень, спрямованих на розв'язання проблеми внутрішньорегіональної диференціації соціально-економічного розвитку районів та запобігання її поглибленню. При проведенні науково-дослідної роботи використовувались методи системного економічного аналізу, економіко-статистичні, порівняння, групування, узагальнення та інші. Новизна науково-дослідної роботи - пропозиції щодо запобігання поглибленню внутрішньорегіональної диференціації у м. Києві на 2016-2017 роки.

05.06.18.0034/0217U003403

Підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів (щомісячно) щодо оцінки діяльності районних в місті Києві державних адміністрацій за окремими показниками: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000217. УДК 314.17:351.84.

653 с.

Об'єкт дослідження - окремі сфери соціально-економічного розвитку районів м. Києва. Мета - проведення щомісячної оцінки соціально-економічного розвитку районів столиці за окремими показниками з метою оперативного виявлення проблем у їх розвитку та прийняття відповідних управлінських рішень для усунення негативних тенденцій в окремих сferах соціально-економічного розвитку районів міста Києва. При проведенні науково-дослідної роботи були використані методи системного економічного аналізу, економіко-статистичні, порівняння, групування, узагальнення та інші. Новизна - підготовлені пропозиції щодо поліпшення ситуації в окремих сферах та підвищення якості

управління в районних в місті Києві державних адміністраціях.

05.06.18.0035/0217U003412

Науково-аналітичне супроводження реалізації Конвенції про права інвалідів та Національного прану дій по її реалізації у м. Києві: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000233. УДК 314.17 , 351.84.

22 с.

Об'єкт дослідження - діяльність органів міської влади з питань реалізації прав інвалідів. Мета дослідження - проведення аналізу діяльності міської влади щодо реалізації в м. Києві Конвенції про права інвалідів для забезпечення оперативного прийняття управлінських рішень та своєчасного вжиття заходів з вирішення проблемних питань. Методи дослідження - порівняння, групування, узагальнення, системного аналізу економічних та управлінських явищ і процесів. Основні наукові та практичні результати роботи: інформаційно-аналітичні матеріали щодо: реалізації Плану виконання завдань Державної цільової програми "Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів" на період до 2020 року в м. Києві; створення належних умов для реабілітації та інтеграції інвалідів до активного суспільного життя. Новизна - комплексний підхід до проведення аналізу виконання заходів щодо забезпечення "доступності" для осіб з інвалідністю із застосуванням сучасних методів дослідження.

05.06.18.0036/0217U003413

Моніторинг виконання Державної соціальної програми подолання та запобігання бідності на період до 2015 року та міського Плану заходів щодо реалізації Державної програми в місті Києві (звіт за 2015 рік):

Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000234. УДК 314.17:351.84.

143 с.

Об'єкт дослідження - діяльність органів міської виконавчої влади з питань подолання бідності. Мета дослідження - всеобща оцінка ефективності діяльності Київської міської державної адміністрації, підприємств, установ та організацій комунальної власності міста щодо виконання Державної соціальної програми подолання та запобігання бідності на період до 2015 року в м. Києві. Методи дослідження - економіко-статистичний аналіз, порівняння і групування, узагальнення, системний аналіз економічних та управлінських явищ і процесів. Новизна - комплексний аналіз та підготовка інформаційних матеріалів про діяльність структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та районних у місті Києві державних адміністрацій, які покликані забезпечувати реалізацію політики в сфері соціального захисту киян.

06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

06.01 Загальні питання економічних наук

06.06.18.0037/0217U003848

Механізми державного регулювання підготовки управлінського персоналу в Україні: Заключний звіт /Донецький державний університет управління; Керівник Токарєва Валентина Іванівна. – ДР 0105U002923. УДК 338.24:331.108.

3 с.

Об'єктом дослідження були механізми державного регулювання підготовки управлінського персоналу в Україні. Метою дослідження було формування комплексу інформації, яку можна було використати в ефективній державній політиці. В процесі досліджень широко використовувались сучасні методи та методики, як вітчізняні так і закордонні, що дозволило зробити дослідження більш ефективним. Результатом досліджень стали монографії, підручники, статті, комплексы методичних матеріалів. Розроблено теоретико-методологічні засади розвитку механізмів державного регулювання підготовки управлінського персоналу в Україні. Досліджено парадигму "механізмів державного регулювання підготовки управлінського персоналу в Україні". Удосконалено метододику підготовки управлінського персоналу. Запропоновано концептуальні положення формування системи соціально відповідального управління. Обґрутовано концептуальні засади державного регулювання підготовки управлінського персоналу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.06.18.0038/0217U004001

Соціальні ресурси розвитку регіону в умовах децентралізації управління: Заключний звіт /Інститут економіки промисловості НАН України; Керівник Новікова Ольга Федорівна. – ДР 0114U006049. УДК 316.42:338.2:332.14:353.

118 с.

Розроблено теоретичні та науково-практичні засади застосування та використання соціальних ресурсів сталого розвитку та рекомендації, пропозиції, моделі, податково-бюджетні інструменти із забезпечення якості управління соціальними ресурсами, нагромадження людського капіталу, формування інституційних та організаційних механізмів розвитку громадянського суспільства в умовах децентралізації управління. Наукова новизна - результатів дослідження за темою полягає у теоретично-методологічному обґрутуванні концептуальних засад управління соціальними ресурсами в умовах децентралізації та досягнення цілей сталого розвитку України-2030; забезпечені ефективного управління соціальними ресурсами для досягнення цілей формування спроможних територіальних громад; модернізації соціальних відносин, спрямованих на розвиток ресурсного потенціалу громадянського суспільства; поглибленні теоретико-методологічних засад нагромадження людського капіталу регіонів в умовах децентралізації управління; розробці моделі регіонального механізму нагромадження людського капіталу як основного елементу соціальних ресурсів регіону; удосконаленні податкової системи України в контексті реалізації принципу фіscalnoї децентралізації; формуванні концептуальних засад щодо використання податково-бюджетних інструментів для забезпечення розвитку соціальної сфери.

06.06.18.0039/0217U004002

Соціальна відповідальність в забезпечені розвитку трудової сфери: Заключний звіт /Інститут економіки промисловості НАН України; Керівник Новікова Ольга Федорівна. – ДР 0116U005426. УДК 316.42:331.101.26.

104 с.

Визначено адресність виконання обов'язків суб'єктів відповідальності шляхом розробки концептуальних та науково-методичних підходів; обґрунтовано можливості агрегування статистичної та соціологічної інформації, що обумовлює систематизацію основних важелів і перешкод розвитку трудової сфери та трудового потенціалу промисловості на засадах соціальної відповідальності; забезпечені адресність відповідальності при запровадженні запро-

понованих правових зasad з визначення обов'язків сторін соціально-трудових відносин при формуванні пропозицій до проекту Трудового кодексу; розроблено Концептуальні засади інтеграції соціальної відповідальності у розвиток трудової сфери, що мінімізує загрози розвитку трудової сфери при подоланні системної кризи, створює умови для забезпечення економічного зростання країни.

06.06.18.0040/0217U004003

Вплив ВПО на розвиток територіальних громад: наявні та перспективні можливості: Заключний звіт /Інститут економіки промисловості НАНУ; Керівник Новікова Ольга Федорівна. – ДР 0116U005455. УДК 332.13+332.14+331.55.

112 с.

У результаті проведеного дослідження визначено правові засади регламентації вимушено переміщення в світі та в Україні, стан та проблеми вимушено переміщених осіб України, обґрунтовано довгостроковий характер їх вирішення та можливі соціальні ризики. Узагальнено світовий досвід інтеграційної політики щодо ВПО та перспективи її застосування в Україні. Визначено проблеми інтеграції ВПО в територіальні громади, виявлено характерні особливості ВПО як ресурсного потенціалу розвитку приймаючих громад, регіонів та України. Здійснено моделювання впливу ВПО на розвиток територіальних громад, проведено систематизацію позитивних і негативних наслідків такого впливу та обґрунтовано механізми забезпечення їх збалансованості. Досліджено стан, проблеми підприємницької активності внутрішньо переміщених осіб і механізми її підвищення. Проведено експертне опитування щодо проблем та можливостей ВПО в контексті їх інтеграції в приймаючі територіальні громади, визначено чинники і мотиви інтеграції ВПО, умови і організаційно-економічні та соціальні механізми ефективного застачення потенціалу ВПО для розвитку громад і подолання перешкод на цьому шляху. Обґрунтовано основні напрями відновлення економіки і промисловості Донбасу для забезпечення зайнятості та інтеграції внутрішньо переміщених осіб, виявлено проблеми розмежування українського суспільства та необхідність його інтеграції в контексті вирішення проблем ВПО, сформовано засади національної інтеграційної політика та подолання розмежувань.

06.06.18.0041/0217U004081

Наукове обґрунтування та експертиза нормативно-правових актів з питань розвитку соціальної сфери України: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Ільчук Л.І. – ДР 0116U002354. УДК 364.45.

103 с.

Метою дослідження є наукове обґрунтування та експертиза нормативно-правових актів з питань розвитку соціальної сфери України. Предметом дослідження є проведення науково-експертної оцінки нормативно – правових актів щодо розвитку соціальної сфери України. Об’єктом дослідження є нормативно-правові акти з питань розвитку соціальної сфери України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.06.18.0042/0217U004522

Обґрунтування переліку та кількісних показників лікарських засобів, витратного та інвентарного медичного майна для постачання військових госпіталів Збройних Сил України на мирний час: Заключний звіт /Українська військово-медична академія; Керівник Гульпа Вадим Серафимович. – ДР 0116U001432. УДК 355.615.4.

109 с.

Розроблено перелік та кількісні показники лікарських засобів, витратного та інвентарного медичного майна для постачання військових госпіталів та військово-медичних клінічних центрів Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.03 Економічні теорії

06.06.18.0043/0417U001886

Дацкевич Наталія Олегівна. Соціальна відповідальність підприємництва: формування та реалізація в національній економіці: Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 18.04.2017.

УДК 338.22:005.35:338.24:330(043.3).

163 с.: 22 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

У дисертації досліджено теоретичні основи формування соціальної відповідальності як однієї із форм прояву еволюції соціальної функції підприємництва. Сформульовано п'ять стадій соціальної відповідальності, на основі яких розроблено матрицю оцінювання ступеню розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Проаналізовано сутнісні характеристики та суспільні вигоди від державно-приватного партнерства на основі реалізації соціальної відповідальності підприємництва.

06.09 Історія економічної думки

06.06.18.0044/0417U001707

Чинчик Анатолій Анатолійович. Розвиток доктрини оподаткування в українській економічній думці другої половини XIX - початку XX ст: Дис... к.е.н. /Вищий навчальний заклад Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі". – Захищена 31.03.2017.

УДК 330.8:336.22(477).

217 с.: 6 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 200 назв.

Об’єкт: процеси становлення та розвитку оподаткування в умовах розвитку ринкового господарства на українських землях у др. пол. XIX - поч. ХХ ст. Мета: дослідження доктрини оподаткування в українській економічній думці (др. пол. XIX - поч. ХХ ст.) на підставі комплексного історико-теоретичного аналізу наукових поглядів на суспільне господарство, роль держави та податків у забезпечені суспільно-економічного розвитку. Методи: поєднання історичного і логічного аналізу, абстрагування і конкретизація, аналіз та синтез, порівняльний метод, системний аналіз, економіко-статистичний метод, проблемно-хронологічний підхід. Запропоновано: вперше: розроблено концепцію дослідження "доктрини оподаткування" в українській економічній думці; уdochконалено: сутнісні характеристики доктрини оподаткування в українській економічній думці др. пол. XIX - поч. ХХ ст., визначення змісту економічних категорій "податок", "податкова система" та "податкова політика", періодизацію розвитку системи оподаткування на українських землях; набули подальшого розвитку: наукова оцінка теоретичного добріку українських вчених др. пол. XIX - поч. ХХ ст. у розроблення концептуальних засад доктрини оподаткування, підхід до аналізу структури та динаміки податкових надходжень до загальноросійського бюджету, науково-практичні підходи щодо характеристики ключових чинників оподаткування. Сфера використання: державні установи та навчальні заклади.

06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки

06.06.18.0045/0417U001708

Подскребко Олександр Сергійович. Моделювання системи виробничого менеджменту промислового підприємства: Дис... к.е.н. / Вищий навчальний заклад Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі". – Захищена 31.03.2017.

УДК 330.46:004.94.

220 с.: 15 табл., 85 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Об'єкт: процеси управління системою виробничого менеджменту промислового підприємства. Мета: розробка комплексу економіко-математичних моделей, призначених для підвищення ефективності функціонування системи виробничого менеджменту промислового підприємства за рахунок більш ефективного використання ресурсів. Методи: системний аналіз і синтез, імітаційне моделювання, дискретно-подієве моделювання, методологія проектування інформаційних та інформаційно-аналітичних систем, агентне моделювання. Запропоновано: вперше: розроблено концепцію моделювання системи виробничого менеджменту промислового підприємства, засновану на методології системного аналізу, імітаційного моделювання та теорії обмежень; удосконалено: агентну модель процесу застачення персоналу до змін; набули подальшого розвитку: імітаційна модель конвеєрної лінії промислового підприємства, дискретно-подієва модель логістичних процесів промислового підприємства, система підтримки прийняття рішень з управління процесами виробничої логістики промислового підприємства. Сфера використання: промислові підприємства.

06.06.18.0046/0417U001841

Дадашова Первін Акіфівна. Системний аналіз та моделювання впливу взаємоузгодженості монетарної та фіiscalnoї політики на макроекономічну стабільність: Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 31.03.2017.

УДК [352.07+330.4]:[336.02+336.7].

210 с.: 15 табл., 71 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

У дисертаційній роботі розроблено комплекс динамічних макромоделей економіки України, що включає векторні авторегресійні моделі, модель системи симультативних рівнянь з механізмом коригування похибки та імітаційну модель системної динаміки, і використовується для оцінки впливу взаємоузгодженості фіiscalnoї та монетарної політики на макроекономічну стабільність. У дослідженні обґрунтовано теоретичне визначення поняття макроекономічної стабільності та розроблено ряд індикаторів її досягнення у довгостроковій перспективі. Розроблений комплекс динамічних макромоделей включає набір векторних авторегресійних моделей для оцінки сили основних каналів прямих взаємозв'язків між фіiscalним та монетарними секторами, а також розширеної діагностики сили трансмісійного механізму монетарної політики. На основі отриманих результатів побудовано дві макромоделі економіки України: динамічна система симультативних рівнянь з механізмом коригування помилки та імітаційна макромодель системної динаміки. На підставі отриманих результатів дослідження побудовано mapу ризиків дестабілізації економіки країни, що може бути використана при проведенні державної політики задля досягнення макроекономічної стабілізації. Реалізація макромоделей дає змогу проводити детальний сценарний аналіз для визначення потенційних загроз дестабілізації економіки в разі неузгодженості інструментів монетарної та фіiscalної політики та визначати ефективні заходи для досягнення макроекономічної стабільності.

06.06.18.0047/0417U001851

Бондар Тетяна Леонідівна. Облік витрат на забезпечення якості продукції підприємств лікеро-горілчаної галузі: Дис... к.е.н. /Київський національний торговельно-економічний університет. – Захищена 06.04.2017.

УДК 657.471:663.54.

186 с.: 33 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Дисертаційна робота присвячена актуальним проблемам обліку витрат на забезпечення якості продукції на лікеро-горілчаних підприємствах. Досліджено сутність поняття "витрати на забезпечення якості продукції" та запропоновано його авторське визначення. Визначено завдання обліку витрат; виділено основні бізнес-процеси із забезпечення якості продукції, їх структура на підприємствах лікеро-горілчаної галузі. Класифікацію витрат на забезпечення якості продукції доповнено ознаками. Визначено законодавчо-нормативну базу бухгалтерського обліку витрат на забезпечення якості продукції, запропоновано додати Наказ про облікову політику лікеро-горілчаного підприємства та галузеві Методичні рекомендації. Удосконалено методичні підходи до обліку витрат на забезпечення якості для підвищення ефективності інформаційного забезпечення системи управління якістю. Удосконалено методику узагальнення витрат на забезпечення якості продукції з урахуванням принципу процесного підходу та деталізації інформації за центраторами якості. Запропоновано методичні підходи до бюджетування витрат на забезпечення якості продукції за центраторами якості та бізнес-процесами. Розроблено методичні рекомендації щодо організації внутрішнього контролю витрат на забезпечення якості продукції на підприємствах лікеро-горілчаної галузі на основі бізнес-процесів.

06.06.18.0048/0417U001981

Вовк Марина Олегівна. Фінансова звітність за сегментами у системі управління підприємством: Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 20.04.2017.

УДК 657.37:005.93(043.3).

210 с.: 61 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій із удосконалення процесу складання та аудиту звітності за сегментами з метою ухвалення обґрунтovanих управлінських рішень. У роботі представлено модель формування звітності за сегментами через визначені види звітних сегментів із урахуванням принципів їх виокремлення. Обґрунтовано підходи до сегментації діяльності підприємства та основні звітні показники, що включаються до розширеного та спрощеного формату звітності за сегментами. Розроблено Проект НП(С)БО "Звітність за сегментами". Ідентифіковано порядок формування фінансового результату звітного сегмента на фармацевтичному підприємстві та методику розподілу активів і зобов'язань звітних сегментів. Розроблено пакет внутрішньої звітності за сегментами. Обґрунтовано порядок проведення комплексної перевірки з використанням аналітичних процедур у ході аудиту звітності за сегментами.

06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини

06.06.18.0049/0417U001716

Герман Людмила Тарасівна. Соціальна дивергенція глобального економічного розвитку: Дис... к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 13.04.2017.

УДК 339.9:316.42.

352 с.: 25 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

Об'єкт - процеси глобального економічного розвитку. Мета - поглиблення теоретичної концептуалізації проблеми соціальної дивергенції глобального економічного розвитку та обґрунтування прикладних рекомендацій щодо забезпечення соціалізації економічного розвитку України в контексті глобальних викликів. Методи - історико-логічний і діалектичний; теоретичного узагальнення, наукової абстракції; аналізу, синтезу, кількісного та якісного порівняння; економетричні; у т.ч. кореляційного та регресійного аналізу, формалізації; абстрактно-логічний; табличний, візуальний (графічний). Результати - теоретичне узагальнення та концептуальне формулювання теоретико-методичних зasad дослідження соціальної дивергенції глобального економічного розвитку та розробки стратегічних пріоритетів соціалізації економічного розвитку України. Новизна - запропоновано авторську концепцію ідентифікації соціальної дивергенції глобального економічного розвитку; обґрунтовано трактування соціальної дивергенції, виокремлено її класифікаційні ознаки; аргументовано інструментарій оцінювання соціальної дивергенції глобального економічного розвитку, визначено вплив соціальних факторів на глобальний економічний розвиток та ідентифіковано країни; визначено детермінанти, що поглиблюють соціальну нерівність, емпірично перевірено існування сігма- та бета-конвергенції для країн світу; розкрито елементи удосконалення інституційного забезпечення подолання соціальної дивергенції глобального економічного розвитку; розроблено модель соціального підприємництва; виокремлено стратегічні пріоритети соціалізації економічного розвитку України. Впроваджено у діяльність Комітету з питань економічної політики Верховної Ради України, Департаменту економічного розвитку і торгівлі Тернопільської обласної державної адміністрації, ТзОВ "Україна", Всеукраїнської громадської організації "Поруч", у навчальній процес Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання - діяльність Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства соціальної політики України, Представництва ООН в Україні.

06.06.18.0050/0417U001773

Миронова Мар'яна Ігорівна. Оцінювання інтегральної ефективності функціонування виробничих систем: Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 04.04.2017.

УДК 330.101.54.

227 с.: 8 табл., 84 іл. – Бібліогр.: 222 назви.

Об'єкт: виробничі системи в національній економіці в їх найбільш агрегованому вигляді. Мета: розроблення методики оцінювання інтегральної ефективності функціонування виробничих систем у національній економіці. Методи: загальної теорії, абстрагування; аналогії, аналізу й синтезу; нормативні й позитивні підходи до вивчення економічних процесів; методи мікро- і макроекономічного аналізу; статистичні методи; графічні й економіко-математичні методи; економіко-математичне моделювання та прогнозування, регресійний аналіз. Запропоновано: функціональну структуризацію виробничих систем; класифікацію факторів формування інтегральної ефективності функціонування виробничих систем; методику оцінювання інтегральної ефективності функціонування виробничих систем; економетричну модель прогнозування національного доходу. Сфера використання: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

06.06.18.0051/0417U001888

Іщенко Анна Володимирівна. Маркетингові технології розвитку конкурентоспроможно-

сті товарного експорту: Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 06.04.2017.

УДК 339.138:339.137.2:339.564(043.3).

209 с.: 35 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 292 назви.

Дисертація присвячена теоретичному узагальненню процесів формування конкурентоспроможності товарного експорту та обґрунтуванню пріоритетних напрямів маркетингового забезпечення конкурентоспроможності товарного експорту України. У роботі виявлено сутність, сучасні критерії та чинники формування конкурентоспроможності експорту. Типізовано маркетингові корпоративні технології розвитку конкурентоспроможності експорту, а також охарактеризовано системи сприяння розвитку експорту країн-лідерів у міжнародній торгівлі з ідентифікацією основних макромаркетингових технологій формування його конкурентоспроможності. Автором оцінено динаміку та виявлено сучасні тенденції міжнародного товарного обміну, досліджено практику застосування маркетингових технологій формування конкурентоспроможності товарного експорту на корпоративному та державному рівнях. Охарактеризовано потенціал та систематизовано проблеми розвитку українського експорту, а також запропоновано напрями модернізації експортного маркетингу вітчизняних компаній та трансформації національної системи розвитку експорту.

06.06.18.0052/0417U001945

Алієв Руслан Абдулбасирович. Розвиток Європейського ринку будівельних послуг: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". – Захищена 06.04.2017.

УДК 339.5:338.4:60:330.34(4).

208 с.: 30 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 232 назви.

Робота присвячена дослідженням теоретичних і прикладних положень розвитку європейського ринку будівельних послуг для обґрунтування пріоритетів зовнішньої торгівлі України у цьому напрямі. Визначено сутність поняття "будівельна послуга" та визначено її особливості як об'єкта міжнародної торгівлі. Окреслено основні риси міжнародного ринку будівельних послуг та проаналізовані основні тенденції його розвитку. Виявлено специфіку європейського ринку будівельних послуг, запропоновано його концептуальну модель та методичний підхід до оцінки розвитку. Обґрунтовано, що сектор послуг, зокрема будівельних, є найбільш значущою рушійною силою економічного зростання в країнах Європейського Союзу; виявлені основні тенденції розвитку європейського ринку будівельних послуг. Визначена складна, багатоступенева й багаторівнева система норм регулювання торгівлі послугами і торгівлі будівельними послугами, яка має враховуватися українськими компаніями-постачальниками будівельних послуг. Проаналізовано сучасний стан зовнішньоторговельних відносин будівельної галузі України, у тому числі на європейському ринку, та встановлено сучасну позицію національного ринку будівельних послуг на потенційно спільному ринку ЄС з виявленням кластерів країн та відмінностей розвитку іхнього будівельного сектора. Обґрунтовано інноваційний складник конкурентного розвитку національного ринку будівельних послуг для його успішної інтеграції з відповідним ринком ЄС. Запропоновано стратегію інноваційного розвитку будівельної галузі України в контексті її інтеграції з європейським ринком будівельних послуг.

06.06.18.0053/0217U004082

Розроблення методичних рекомендацій щодо організації культурно-дозвіллєвої діяльності осіб зі стійкими фізичними, інтелел-

ктуальними та психічними порушеннями в інтернатних установах системи соціально-го захисту населення: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Давидюк О.О. – ДР 0116U002353. УДК 364.45.

147 с.

Метою дослідження є розроблення методичних рекомендацій щодо організації культурно-дозвільової діяльності осіб зі стійкими фізичними, інтелектуальними та психічними порушеннями в інтернатних установах системи соціального захисту населення. Об'єктом дослідження є організація соціального обслуговування в інтернатних установах системи соціального захисту населення. Предметом дослідження є процес організації культурно-дозвільової діяльності осіб зі стійкими фізичними, інтелектуальними та психічними порушеннями в інтернатних установах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.06.18.0054/0217U004083

Розроблення проекту методичних рекомендацій з організації працетерапії для осіб, що проживають в інтернатних установах системи соціального захисту населення: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Давидюк О.О. – ДР 0116U002352. УДК 364.45.

129 с.

Метою дослідження є розроблення рекомендацій щодо організації працетерапії для осіб, які проживають в інтернатних установах системи соціального захисту населення. Об'єктом дослідження є соціальне обслуговування в інтернатних установах системи соціального захисту населення. Предметом дослідження є процес, види, форми організації працетерапії в умовах інтернатної установи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи

06.06.18.0055/0217U004029

Оцінка готовності до ратифікації конвенцій Міжнародної організації праці, імплементації директив Ради і Рекомендацій Ради у сфері зайнятості та професійного навчання та можливих соціально-економічних результатів для України: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Поляк Наталя Олегівна. – ДР 0116U004069. УДК 330.341:316.4.

81 с.

Об'єктом дослідження є оцінка готовності національного законодавства та можливі соціально-економічні результати для України щодо ратифікації / імплементації окремих міжнародних документів у сфері зайнятості та професійного навчання. Метою дослідження є визначення готовності національного законодавства до ратифікації / імплементації в Україні окремих міжнародних документів у сфері зайнятості та професійного навчання і розробка відповідних пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства з урахуванням міжнародних норм у цій сфері. Методологічно основою дослідження є положення міжнародних документів (Конвенції МОП, Директиви та Рекомендації Ради), національне законодавство, а також науково-аналітичні матеріали у сфері зайнятості та професійного навчання. В процесі дослідження застосовано загальнонаукові та спеціальні методи, а саме: аналізу, синтезу, узагальнення, пояснення,

систематизації, порівняльно-правового аналізу, оцінювання, логічного підходу та інші методи наукового пізнання. Практична цінність одержаних результатів полягає у тому, що дослідження дозволило виявити готовність до ратифікації та імплементації в Україні окремих міжнародних документів у сфері зайнятості та професійного навчання, що сприятиме удосконаленню та наближенню національного законодавства та практики його застосування до європейських норм. Сфера впровадження. Результати науково-дослідної роботи можуть бути використані у процесі реалізації Плану заходів забезпечення виконання положень Європейської соціальної хартії (переглянутої) на 2015-2019 роки (затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 450-р.) та у ході виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС відповідно до плану імплементації актів законодавства ЄС.

06.06.18.0056/0217U004030

Розроблення та наукове обґрунтування рекомендацій щодо адаптації норм українського законодавства у сфері соціального захисту безробітніх до міжнародних соціальних норм та їх упровадження в українську практику: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Поляк Наталя Олегівна. – ДР 0116U004070. УДК 330.341:316.4.

40 с.

Об'єктом дослідження є впровадження міжнародних соціальних норм у сфері соціального захисту безробітніх в українську практику. Метою дослідження є розробка рекомендацій щодо адаптації вітчизняних норм у сфері соціального захисту безробітніх до міжнародних соціальних норм, що встановлює Конвенція МОП №168 про сприяння зайнятості та захист від безробіття, та визначення можливості їх упровадження в українську практику. Методологічною базою дослідження є положення міжнародних актів, у т.ч. Конвенції МОП №168 про сприяння зайнятості та захист від безробіття та положення національного законодавства з питань зайнятості та соціального захисту безробітніх, а також вітчизняні та зарубіжні аналітичні матеріали з досліджуваного питання. У дослідженні використані такі загальнонаукові та спеціальні методи дослідження як: якісний аналіз та синтез, узагальнення, групування, систематизація, порівняльно-правовий аналіз, оцінювання та ін. Практична цінність. Результати наукового дослідження можуть бути використані при реалізації стратегічних напрямів удосконалення системи соціального захисту безробітніх громадян. Дослідження дозволило виявити готовність України до впровадження міжнародних норм у сфері соціального захисту безробітніх й визначити перспективи для ратифікації Конвенції МОП № 168 про сприяння зайнятості та захист від безробіття, що сприятиме посиленню соціального захисту безробітніх, а також гармонізації національних та міжнародних норм в умовах євроінтеграції. Сфера впровадження. Результати наукового дослідження можуть бути використані при реалізації стратегічних напрямів удосконалення системи соціального захисту безробітніх громадян та обґрунтування можливості ратифікації Конвенції МОП № 168 про сприяння зайнятості та захист від безробіття, а також у процесі реалізації Плану заходів забезпечення виконання положень Європейської соціальної хартії (переглянутої) на 2015-2019 роки, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 450-р.

06.56 Суспільно-економічна структура

06.06.18.0057/0417U001774

Титаренко Ірина Володимирівна. Управлін-

ня фінансовою підсистемою підприємств та організацій споживчої кооперації: Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 06.04.2017.

УДК 658.15:334.735.

288 с.: 15 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 244 назви.

1/Об'єкт: процес управління фінансовою підсистемою підприємств і організацій споживчої кооперації України. Мета: розробка теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовою підсистемою підприємств і організацій споживчої кооперації України. Методи: історико-логічний метод; методи теоретичного узагальнення та системного аналізу; системний підхід, методи аналізу та синтезу, імітаційного моделювання; монографічний метод; метод статистичного аналізу. Запропоновано: інформаційне забезпечення управління фінансовою підсистемою підприємств і організацій споживчої кооперації, кадрове забезпечення управління фінансовою підсистемою, організаційно-методичні засади документального забезпечення фінансової підсистеми. Сфера використання: суб'єкти господарської діяльності системи споживчої кооперації.

06.06.18.0058/0217U004330

Формування механізму державно-приватного партнерства на транспорті: Заключний звіт /Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного; Керівник Карпенко Оксана Олександрівна. – ДР 0115U000282. УДК 334.012.35:656.078.

263 с.

Метою дослідження була розробка механізму запровадження державно-приватного партнерства (ДПП) при реалізації проектів розвитку транспортної інфраструктури України. Об'єктом дослідження виступав процес реалізації проектів ДПП на об'єктах транспортної інфраструктури. У процесі роботи застосовувалися загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, зокрема: поєднання аналізу та синтезу; факторний та структурно-функціональний аналіз; методи порівняння та логічного узагальнення; індексів та динамічного ряду; графічні; методи групування та експертних оцінок; математичного моделювання; програмування. За результатами виконання дослідження розроблено та апробовано економіко-математичну модель оцінки ефективності ДПП на транспорті з позицій його учасників та відповідне програмне забезпечення, що надасть можливість удосконалити техніко-економічне обґрунтування проектів ДПП та підвищити ефективність вкладень коштів, удосконалено механізм зачленення приватного капіталу до фінансування проектів розвитку транспортної інфраструктури на основі ДПП.

06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут

06.06.18.0059/0217U004045

Дослідження та актуарне оцінювання інвестиційного потенціалу обов'язкової професійної пенсійної системи та очікуваного рівня соціального захисту її учасників: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Коцюба О.В. – ДР 0116U000627. УДК 330.59:369.519.2:519.8.

53 с.

Актуарна оцінка інвестиційного потенціалу обов'язкової професійної пенсійної системи, запровадження якої передбачено перспективним законодавством України, та очікува-

ного рівня соціального захисту її учасників Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка

06.06.18.0060/0417U001875

Козар Вікторія Василівна. Трудовий потенціал регіонів України в євроінтеграційному вимірі: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологочний університет. – Захищена 31.03.2017.

УДК [331.101.262:332.12(477):061.1ЕС(043.3).

195 с.: 21 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

У дисертаційній роботі досліджено теоретичні основи формування, використання та відтворення трудового потенціалу регіону в умовах посилення інтеграції, виявлено його складові, чинники впливу та принципи формування і використання, запропоновано методичні підходи до оцінки трудового потенціалу на мезорівні. Проведено комплексне дослідження трудового потенціалу України, а також її регіонів та виконано оцінку його стану і динаміки, виявлено специфіку його реалізації, регіональні відмінності за різними складовими, здійснено моделювання впливу основних факторів на стан трудового потенціалу в умовах євроінтеграції. У дисертаційній роботі запропоновано шляхи розв'язання проблем ефективної реалізації та нарощування трудового потенціалу регіонів України, здійснено структурування його інституціональної системи, обґрутовано заходи щодо удосконалення процесів його формування і реалізації на базі ефективного використання систем регіонального менеджменту в умовах децентралізації владних повноважень та участі України в євроінтеграційних процесах.

06.06.18.0061/0217U003407

Дослідження резульвативності заходів Комплексної київської міської цільової програми сприяння розвитку підприємництва, промисловості та споживчого ринку на 2015-2018 роки та розробка пропозицій щодо забезпечення їх виконання: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000225. УДК 332.1.

202 с.

Об'єктом дослідження є підприємницький сектор, промисловий комплекс та споживчий ринок міста. Метою роботи є забезпечення комплексності та ефективності процесів створення сприятливого бізнес-середовища, формування умов для відновлення сталого розвитку виробничо-технологічного потенціалу промисловості міста Києва, задоволення потреб споживачів у різноманітних товарах та послугах на європейському рівні. Новизна роботи - вперше розроблені пропозиції щодо вдосконалення державного регулювання та підтримки малого та середнього підприємництва, промислового комплексу та споживчого ринку міста.

06.06.18.0062/0217U003954

Сучасні тенденції розвитку соціально-економічного потенціалу Запорізької області та суміжних територій: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Донченко Лариса Михайлівна. – ДР 0114U002935. УДК 005.412:338.1 (477.7).

122 с.

Об'єкт дослідження - сучасні тенденції розвитку соціально-економічного потенціалу Запорізької області та суміжних територій. Предмет дослідження - закономірності функціонування та розвитку соціально-економічні по-

тенціалу Запорізької області та суміжних територій. Мета полягає у розробці теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій, спрямованих на комплексний розвиток соціально-економічного потенціалу Запорізького регіону та суміжних територій в умовах кризового стану економіки. Наукова новизна дослідження визначається тим, що кафедрою менеджменту і туристичної індустрії Мелітопольського державного педагогічного університету здійснюється спроба на теоретичному та емпіричному рівнях установити особливості сучасних тенденцій розвитку соціально-економічного потенціалу Запорізької області та суміжних територій шляхом вдосконалення організаційно-економічного механізму, який забезпечує ефективне управління в умовах нестабільності економіки. Галузь застосування ВНЗ України, підприємства України.

06.06.18.0063/0217U004389

Формування полюсів соціально-економічного зростання як засіб активізації регіонально-розвитку України: Заключний звіт /Інститут географії Національної академії наук України; Керівник Підгруший Григорій Петрович. – ДР 0111U009256. УДК 911.3:332.1:330.35[477].

261 с.

Розроблено підходи до дослідження передумов, чинників та можливостей формування полюсів соціально-економічного зростання в контексті завдань регіональної політики держави та в умовах проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні. Визначено функціональні типи центрів соціально-економічної активності та перспективних полюсів зростання, особливості їх формування та впливу на навколошну територію. Розроблено принципи і напрями розвитку полюсів зростання з метою стимулювання регіонального розвитку України.

06.06.18.0064/0217U004425

Системне управління стратегічним розвитком підприємств в умовах структурної корекції економіки: Заключний звіт /Донецький національний університет імені Василя Стуса; Керівник Трегубов Олександр Сергійович. – ДР 0114U003190. УДК 332.146.

365 с.

Характерною рисою сучасного розвитку вітчизняних підприємств є те, що вони активно здійснюють попук ефективних механізмів управління і планування в нестабільних економічних умовах. Причому самостійність підприємств у встановленні ключових результатів діяльності, цілей на перспективу, визначені шляхів їх досягнення зумовила зростання значущості функцій стратегічного планування. В умовах динамізму зовнішнього середовища виникає необхідність у використанні концепції стратегічного розвитку, що дозволяє формувати адаптивний механізм підприємства до умов ринку, що змінюються. На сьогодні трансформаційні процеси в економіці України визначили зміну філософії бізнесу, поведінки суб'єктів господарювання, перетворення в системі управління підприємствами. Але питання розробки стратегії ще не зайняли належного місця в діяльності підприємств. У зв'язку з цим актуальність дослідження полягає в тому, що реформування економіки України та орієнтація вітчизняних суб'єктів господарювання на ефективне функціонування за умов структурних змін вимагають постійного перегляду основ управління господарським механізмом, а також всеохоплюючої структурної трансформації як національної економіки загалом, так і трансформаційних змін структури економіки окремих галузей, регіонів та підприємств. Сьогодні вітчизняна система господарювання особливо потребує чіткого механізму формування стратегій

економічного розвитку, оскільки в період структурних перетворень ринок не одразу стає головним регулятором господарської діяльності. Проведений комплексний системний аналіз механізмів формування стратегій розвитку суб'єктів господарювання дозволив на підставі визначення теоретичних положень і основних принципів стратегічного управління, сформувати алгоритм стратегічного управління підприємством. Особливу увагу приділено оцінці інструментарію визначення множини стратегічних альтернатив за умов нестабільності. Виокремлено та розглянуто найбільш впливові і значущі інструменти формування стратегічних альтернатив розвитку підприємства, а саме інформаційне забезпечення, стратегічне планування, стратегічний аналіз, діагностика стану підприємства в конкурентному середовищі.

06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки

06.06.18.0065/0417U001648

Рубан Ольга Олександрівна. Соціально-економічні засади розвитку сільських територій: Дис... к.е.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 11.04.2017.

УДК 330.3-021.387(477).

197 с.: 37 табл., 51 іл. – Бібліogr.: 231 назви.

Дисертаційну роботу присвячено розроблення соціально-економічних засад розвитку сільських територій, що передбачає одночасну наявність позитивних тенденцій у виробничій підсистемі, а також зростання рівня життя населення. Тому стратегія розвитку сільських територій повинна включати як складові стратегії розвитку виробничої підсистеми, соціальної сфери та управління реалізацією зазначеної стратегії. Здійснено оцінку відповідності динаміки виробничої системи, демографічної сфери та рівня життя населення сільських територій Полтавської області траєкторії розвитку із застосуванням методу динамічного нормативу. Обґрунтовано стратегію розвитку виробничої підсистеми сільських територій області на основі поєднання екстенсивних та інтенсивних чинників, основні напрями розбудови соціальної сфери села, а також напрями вдосконалення управління розвитком сільських територій з урахуванням диференціації районів області щодо можливостей самозабезпечення розвитку сільських територій.

06.06.18.0066/0417U001759

Шапа Надія Миколаївна. Управління адаптацією персоналу до стратегічних змін в діяльності підприємств будівельної галузі: Дис... к.е.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 04.04.2017.

УДК 331.108.26:[65.0167:69].

203 с.: 38 табл., 17 іл. – Бібліogr.: 144 назви.

Дисертацію присвячено науково-теоретичному обґрунтуванню та розробленню методичних і практичних рекомендацій щодо управління адаптацією персоналу до стратегічних змін у діяльності підприємств будівельної галузі. Надано теоретичне обґрунтування управління адаптацією персоналу до стратегічних змін як складової загально-го процесу управління персоналом та визначено сутність понять "адаптивність персоналу до стратегічних змін" і "управління адаптацією персоналу до стратегічних змін". Визначено базові компоненти процесу адаптації персоналу до стратегічних змін, які дозволяють уdosконалити інструментарій управління цим процесом. Обґрунтовано вибір показників та запропоновано підхід до оцінювання ефективності управління адаптацією персоналу до стратегічних змін. Розроблено методичний підхід до оцінювання рівня

адаптивності персоналу до стратегічних змін та апробовано його на підприємствах будівельної галузі Дніпропетровської області. Запропоновано логіко-концептуальну модель управління адаптацією персоналу до стратегічних змін, яка дозволяє зробити висновок про загальний ступінь відповідності працівників підприємства рівню складності програми стратегічних перетворень (на підставі виявлення відхилення необхідного рівня адаптивності персоналу від існуючого рівня) та визначити масштабність і пріоритетність управлінських дій. На базі кількісного визначення величини цього відхилення надано пропозиції щодо трансформації організаційної культури й організаційної структури вітчизняних підприємств будівельної галузі, а також розроблено методичний підхід до формування конструктивної поведінки персоналу під час проведення стратегічних змін.

06.06.18.0067/0417U001791

Попова Марія Олександрівна. Організаційно-економічні засади управління динамічними процесами у природоохоронній діяльності: Дис... к.е.н. /Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захищена 07.04.2017.

УДК 502.35(338.24+504).

223 с.: 21 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 267 назв.

.Об'єкт - процес розвитку організаційно-економічних зasad управління динамічними процесами у природоохоронній діяльності; мета - теоретичне обґрунтування та розробка методичних і практичних підходів до формування організаційно-економічних засад управління динамічними процесами у природоохоронній діяльності; методи - логічного і якісного аналізу та синтезу; системно-структурного аналізу; порівняльного аналізу; теорії управління економічними системами та теорії екологічного менеджменту; теорії систем багатоз'язкового управління, теорії автоматичного регулювання та керування; результати - вирішено важливі наукове і народногосподарське завдання щодо підвищення динамічної стійкості результатів природоохоронної діяльності на основі комплексної системи заходів, зорієнтованих на збереження та відновлення природно-ресурсного потенціалу; впроваджено - в навчальному процесі Одеського державного екологічного університету (довідка № 14 від 7 жовтня 2016 р.). Розроблені підходи до проведення аналізу стійкості результатів природоохоронної діяльності підприємств, удосконалення системи інформаційного забезпечення, пропозиції стосовно оптимальних управлінських рішень були впроваджені в практичну діяльність промислових підприємств: ТОВ "Одеспродкомплекс" (довідка № 47-02/04 від 12 квітня 2016 р.), ПАТ "Одеський припортовий завод" (довідка № 63 від 5 вересня 2016 р.), ДРПВІ "Укрпівдендіпроводгосп" (довідка № 024/41-ОД/кЗ від 23 лютого 2017 р.); галузь - економіка природокористування та охорони навколошнього середовища.

06.06.18.0068/0417U001792

Вартанян Ганна Валеріївна. Формування та реалізація туристичного потенціалу поліфункціональних територій: Дис... к.е.н. /Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України. – Захищена 07.04.2017.

УДК 502.6:379.85:911.373.

205 с.: 80 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

.Об'єкт - процеси формування та реалізації туристичного потенціалу поліфункціональних територій; мета - обґрунтування теоретичних і методичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо формування та реалізації туристичного потенціалу поліфункціональних територій; методи - узагальнення, синтезу, індукції та дедукції; статисти-

чні; групування; структурно-функціональний; програмно-цільовий; новизна - полягає в обґрунтованні теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо розробки механізму формування та реалізації туристично-го потенціалу поліфункціональних територій; теоретичні та практичні результати - розробка механізму формування та реалізації туристичного потенціалу поліфункціональних територій, стратегічного набору розвитку ПФТ районів Одеської області (матриця стратегічного позиціонування районів Одеської області), практичних рекомендацій щодо формування програми реалізації визначених стратегій Татарбунарського району Одеської області; ступінь впровадження - "Пропозиції щодо пріоритетів розвитку туристично-рекреаційної сфери в контексті раціонального природокористування" - в роботі Департаменту екології та розвитку рекреаційних зон (Лист №1594/01-14/1 від 04.12.2015), Департаменту культури та туризму Одеської міської ради (Лист № 01-21/617 від 15.12.2015). Результати проведеного дослідження використані в розробці навчальних програм з дисциплін "Географія туризму", "Екологізація туристичної діяльності", в Одеському державному екологічному університеті (акт впровадження № 03-29/12/1190 від 03.12.2016 р.); галузь - економіка природокористування та охорони навколошнього середовища.

06.06.18.0069/0417U001957

Лабута Артем Віталійович. Формування партнерств підприємств автомобільного транспорту в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів: Дис... к.е.н. /Національний транспортний університет. – Захищена 28.04.2017.

УДК 656.071.8: 338.47.

234 с.: 15 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Дослідження присвячене розробленню теоретико-методичних положень формування партнерств підприємств пасажирського автомобільного транспорту. В роботі вирішено важливу прикладну задачу підвищення безпеки перевезень, екологічної безпеки та якості транспортного обслуговування на основі створення системи надання на постійній основі послуг із технічного обслуговування та ремонту автомобільних транспортних засобів підприємств автомобільного транспорту.

06.06.18.0070/0217U003400

Підготовка Паспорту міста Києва станом на 01.01.2016 (для Кабінету Міністрів України): Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000211. УДК 338.

32 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток м.Києва. Мета роботи - дослідження тенденцій розвитку та висвітлення основних показників, що характеризують соціально-економічний та суспільно-політичний стан м.Києва. Підготовка матеріалів для формування Паспорту м.Києва Новизна - створення базового документу, який містить комплексну і об'єктивну інформацію щодо соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку міста, його потенціалу та конкурентних позицій.

06.06.18.0071/0217U003401

Підготовка Паспорту міста Києва станом на 01.01.2016 (для Верховної Ради України): Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000212. УДК 338.

22 с.

Об'єкт дослідження - соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток м.Києва. Мета роботи - дослідження тенденцій розвитку та висвітлення основних показників, що характеризують соціально-економічний та суспільно-політичний стан м.Києва. Підготовка матеріалів для формування Паспорту м.Києва Новизна - створення базового документу, який містить комплексну і об'єктивну інформацію щодо соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку міста, його потенціалу та конкурентних позицій.

06.06.18.0072/0217U003404

Підготовка консолідований інформації для Адміністрації Президента України про результати діяльності, виконання виконавчим органом Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), покладених на нього повноважень, суспільно-політичне, соціально-економічне та інше становище у 2015 році: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000220. УДК 338.

93 с.

Об'єкт дослідження - діяльність, виконання виконавчим органом Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), покладених на нього повноважень, суспільно-політичне та соціально-економічне становище у м. Києві у 2015 році. Мета роботи: аналіз результатів діяльності, виконання виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією), покладених на нього повноважень у 2015 році та висвітлення основних показників, що характеризують соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток м. Києва. Новизна науково-дослідної роботи - визначення новітніх тенденцій розвитку міста, застосування нових механізмів в управлінні містом. Основні наукові та практичні результати роботи: консолідована інформації для Адміністрації Президента України про результати діяльності, виконання виконавчим органом київської міської ради (київської міської державної адміністрації), покладених на нього повноважень, суспільно-політичне, соціально-економічне та інше становище у 2015 році; основні проблеми соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку міста і шляхи їх вирішення. Звіт наданий замовнику для подальшого подання до центральних органів виконавчої влади.

06.06.18.0073/0217U003410

Науковий супровід Територіальної угоди між виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією), Спільним представницьким органом роботодавців міста Києва та Об'єднанням профспілок, організацій профспілок у місті Києві "Київська міська рада профспілок": Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000231. УДК 338.331.

75 с.

Об'єкт дослідження - зобов'язання Київської міської державної адміністрації щодо захисту соціально-економічних і трудових інтересів киян шляхом підготовки, укладення та виконання акта соціального партнерства у м. Києві - Територіальної угоди між виконавчим органом Київської міської ради (Київською міською державною адміністрацією), Спільним представницьким органом роботодав-

ців м. Києва та Об'єднанням профспілок, організацій профспілок м. Києві "Київська міська рада профспілок" на 2015-2017 роки за підсумками I півріччя 2016 року (далі - Територіальна угода). Мета роботи - проведення моніторингу стану виконання Територіальної угоди як чинного акту соціального партнерства у м. Києві, в якому викладені позиції і дії Київської міської державної адміністрації щодо посилення соціально-економічного захисту киян, надання пільг і соціальних гарантій, для прийняття обґрутованих управлінських рішень.

06.06.18.0074/0217U004388

Неоіндустріальна трансформація промислового потенціалу України: Заключний звіт /Державна установа "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Керівник Дейнеко Людмила Вікторівна. – ДР 0113U005815. УДК 338.45(77).

332 с.

Визначено наукові засади неоіндустріальної трансформації промислового потенціалу в умовах глобальних викликів, розроблено рекомендації з вдосконалення промислової політики держави з метою формування в країні промислового потенціалу неоіндустріального типу, обґрутовано позиції щодо створення механізмів впливу на функціонування галузей промислового виробництва в контексті неоіндустріальної трансформації промисловості України, розроблені пропозиції щодо формування фінансових механізмів реіндустріалізації економіки, запропоновано шляхи вдосконалення управління промисловим розвитком в частині більш тісної інтегрованості екологічної політики в галузевій політиці, удосконалено організаційно-економічні механізми формування сприятливого інституціонального та інвестиційного середовища для неоіндустріальної трансформації промислового потенціалу, формування сучасної промислової структури експорту та будовування в міжнародні ланцюжки формування кінцевої вартості в умовах глобальної конкуренції.

06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути

06.06.18.0075/0417U001597

Хмелюк Алла Анатоліївна. Фінансовий моніторинг у системі державного фінансового контролю України: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 23.03.2017.

УДК 336.64.

214 с.: 9 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

У дисертації досліджено сутнісні характеристики системи державного фінансового контролю, теоретико-організаційні засади фінансового моніторингу та його місце у системі державного фінансового контролю. З'ясування специфіки практики реалізації фінансового моніторингу в Україні дозволило оцінити ефективність фінансового моніторингу. Запропоновано авторську методику визначення узагальненого показника ефективності фінансового моніторингу.

06.06.18.0076/0417U001598

Вінницька Оксана Анатоліївна. Формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 24.03.2017.

УДК 336.14:352.

264 с.: 21 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 228 назв.

У дисертації здійснено комплексне наукове дослідження теоретико-методологічних засад формування доходів місцевих бюджетів з визначенням напрямів посилення їх ролі у

стимулюванні соціально-економічного розвитку територій в умовах децентралізації. Досліджено економічну природу доходів місцевих бюджетів, розкрито теоретичні засади децентралізації у процесі формування доходів місцевих бюджетів, розглянуті принципи та основи класифікації цих доходів.

06.06.18.0077/0417U001599

Терно Ігор Віталійович. Бюджетна система України в умовах економічної глобалізації:
Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 23.03.2017.

УДК 336(477).

210 с.: 21 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Дисертація присвячена науково-теоретичному обґрунтуванню та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення функціонування бюджетної системи України в умовах економічної глобалізації. За допомогою наукового інструментарію економічної теорії та фінансової науки розглянуто сутність бюджетної системи як об'єкту дослідження, досліджено еволюцію наукових поглядів на проблематику бюджетної системи у світовій та вітчизняній фінансовій науці, досліджено інституційну архітектуру бюджетної системи України в умовах економічної глобалізації.

06.06.18.0078/0417U001772

Крупка Андрій Ярославович. Фінансова політика держави у галузі культури і мистецтва:
Дис... к.е.н. /Тернопільський національний економічний університет. – Захищена 13.04.2017.

УДК 336.02.

242 с.: 18 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 259 назв.

Об'єкт – фінансова політика держави. Мета – поглиблення теоретико-методологічних основ формування і реалізації фінансової політики держави у галузі культури і мистецтва та розробка практичних рекомендацій щодо її модернізації в сучасних умовах. Методи – історико-логічний і діалектичний; теоретичного узагальнення, наукової абстракції; аналізу, синтезу, кількісного та якісного порівняння; економетричні, у т.ч. кореляційного та регресійного аналізу, формалізації; абстрактно-логічний; табличний, візуальний (графічний). Результати – теоретичне узагальнення та концептуальне формулювання теоретико-методичних зasad формування і реалізації фінансової політики держави у галузі культури і мистецтва в Україні. Новизна – запропоновано авторське трактування фінансової політики держави у галузі культури і мистецтва; обґрунтовано науково-теоретичні підходи до класифікації фінансової політики; розроблено комплексно-цільовий підхід до реалізації фінансової політики держави у галузі культури і мистецтва держави; здійснено систематизацію принципів формування і реалізації фінансової політики держави у галузі культури і мистецтва; розроблено науково-методичні підходи до удосконалення розрахунку обсягів бюджетних видатків на культуру і мистецтво; здійснено систематизацію джерел фінансового забезпечення закладів культури і мистецтва; визначено концептуально-теоретичні підходи до модернізації механізму заоччення позабюджетних коштів для фінансування закладів культури і мистецтва; визначено теоретико-організаційні підходи до формування і розвитку сектору культурно-мистецьких індустрій в Україні. Впроваджено у діяльність Міністерства фінансів України, Департаменту культури, релігії та національностей Тернопільської обласної державної адміністрації, Департаменту фінансів Тернопільської обласної державної адміністрації, Фінансового управління Рогатинської районної державної адміністрації Івано-Франківської області, у навчальному процесі Тернопільського національного економічного університету. Сфера використання – діяльність Міністерства культури України,

Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

06.06.18.0079/0417U001807

Вознюк Ольга Василівна. Потенціал виконання соціальних видатків місцевих бюджетів за умов економічної нестабільності в Україні:
Дис... к.е.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 31.03.2017.

УДК 336.145.2/.132.11 (364.052.2).

205 с.: 31 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 199 назв.

Об'єктом дослідження є процеси визначення, формування та підвищення потенціалу виконання соціальних видатків місцевих бюджетів за умов економічної нестабільності в Україні. Метою дисертації є обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка науково-практичних рекомендацій щодо підвищення потенціалу виконання соціальних видатків місцевих бюджетів за умов економічної нестабільності в Україні. Методи дослідження: діалектичні й формально-логічні; системний підхід; метод наукових абстракцій, економіко-статистичні методи, коефіцієнтний аналіз; трендовий аналіз; аналіз ієрархій; графічний метод. Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробці теоретичних і методичних основ визначення, формування та підвищення потенціалу виконання соціальних видатків місцевих бюджетів за умов економічної нестабільності в Україні. Удосконалено: методичний підхід до оцінки реалізації потенціалу виконання соціальних видатків місцевих бюджетів; науково-методичні рекомендації щодо раціоналізації системи фінансового забезпечення соціальних гарантій громадян; методичні положення використання програмно-цільового методу планування соціальних видатків місцевих бюджетів; інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки стану та визначення тенденцій виконання соціальних видатків місцевих бюджетів. Дістали подальшого розвитку: дефініція соціальних видатків місцевих бюджетів; теоретичні положення щодо управління потенціалом виконання соціальних видатків місцевих бюджетів; напрями бюджетної децентралізації.

06.06.18.0080/0417U001862

Міндова Олена Ігорівна. Трансформація системи пенсійного забезпечення в умовах євроінтеграції України:
Дис... к.е.н. /ПВНЗ "Європейський університет". – Захищена 04.04.2017.

УДК 336.027:338.43.

201 с.: 31 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 196 назв.

У дисертації обґрунтовано теоретико-методичні основи та практичні підходи до розвитку та реформування національної системи пенсійного забезпечення України, її удосконалення в контексті євроінтеграції. Автором висвітлено економічний зміст пенсійного забезпечення як основи соціального захисту населення, досліджено модель національних пенсійних систем та особливості їх фінансового забезпечення, світовий досвід реформування систем пенсійного забезпечення

06.06.18.0081/0417U001976

Бондаренко Дмитро Володимирович. Розвиток фінансового ринку в контексті забезпечення фінансової безпеки України:
Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 21.04.2017.

УДК 336.7:336.02.

230 с.: 37 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертаційна робота присвячена розвитку теоретичних, методичних і прикладних засад розвитку фінансового ринку

у контексті забезпечення фінансової безпеки України. Уточнено понятійний апарат за досліджуваною тематикою, розкрито сутність та сегментний склад фінансового ринку, визначено зміст фінансової безпеки та ідентифіковано основні загрози, що виникають у межах окресленого ринку та впливають на процеси нарощення необхідного рівня вказаного типу безпеки.

06.06.18.0082/0417U001977

Ружицький Юрій Владиславович. Фінансові інструменти державної політики економічного розвитку в Україні: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 20.04.2017.

УДК 336.143.2.

208 с.: 17 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертація присвячена науково-теоретичному обґрунтуванню та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення фінансових інструментів державної політики економічного розвитку України. Фінансові інструменти державної політики економічного розвитку запропоновано розглядати як складову соціально-економічного розвитку, яка ґрунтуються на використанні та реалізації сукупності економічних, правових та організаційних заходів, методів, форм, механізму фінансово-економічного регулювання відповідно до стратегічних пріоритетів розбудови держави з метою забезпечення збалансованого, довгострокового розвитку національної економіки.

06.06.18.0083/0417U001978

Остафій-Тижай Мар'яна Мирославівна. Фінансовий механізм державної підтримки підприємництва в Україні: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 20.04.2017.

УДК 330.567.4:334.722(477).

227 с.: 49 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 262 назви.

Дисертація присвячена поглибленню теоретичних і методичних зasad фінансового механізму державної підтримки підприємництва та розробці практичних рекомендацій щодо його удосконалення. Досліджено генезис теорії і практики фінансового механізму державної підтримки підприємництва. У роботі висвітлено економічну природу підприємництва, розкрито його роль у формуванні підґрунтя для економічного росту. Особливу увагу зосереджено на формуванні теоретичної архітектури фінансового механізму державної підтримки підприємництва, а також визначено необхідність його розвитку.

06.06.18.0084/0417U002005

Діденко Ірина Вікторівна. Методичні засади оцінювання і прогнозування кон'юнктури депозитного ринку України: Дис... к.е.н. /Сумський державний університет. – Захищена 25.04.2017.

УДК 336.717.3:303(477)(043.5).

281 с.: 48 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

1. В дисертації поглиблено підхід до трактування сутності депозитів; досліджено сутність, інституційну структуру, об'єкти, суб'єкти, інструменти та функції ДР, його місце в структурі фінансового ринку; узагальнено теоретичні дослідження кон'юнктури ДР та основні тенденції її розвитку в Україні та інших країнах світу; розроблено науково-методичний підхід до врахування специфічних структурних, макроекономічних та регуляторних особливостей ДР України при оцінюванні попиту і пропозиції на ньому; удосконалено критеріальну базу відбору методів прогнозування попиту, пропозиції та рівноважної ціни на ДР; розроблено

систему критеріїв та проранжовано за ними моделі оцінювання конкуренції на ДР; розроблено науково-методичний підхід до врахування здатності суб'єктів ДР відповісти за своїми зобов'язаннями, захищати інтереси вкладників та підтримувати стійку діяльність при оцінюванні рівня конкуренції на ДР; досліджено відповідність поточних умов розвитку конкурентного середовища на ДР України загальноєвропейським тенденціям.

06.06.18.0085/0217U003348

Фінансово-економічні механізми та ефективність цільових бюджетних програм в системі охорони здоров'я Львівщини: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Романів Євген Миколайович. – ДР 0114U002798. УДК 336.14:614(477.83).

74 с.

Обґрунтована необхідність більш предметно підходити до питання розробки цільових бюджетних програм у майбутньому та спрямування невикористаних коштів цільових бюджетних програм на придбання обладнання для амбулаторій сімейної медицини. Розроблено методичні рекомендації щодо оцінки ефективності бюджетних програм та розрахунку основних результативних показників, які дають змогу обґрунтувати цільове та раціональне використання бюджетних коштів, а також враховувати досвід зарубіжних країн, які мають велику практику використання програмно-цільового методу виконання бюджетів. Доведено, що всі державні цільові програми у сфері охорони здоров'я та найважливіші заходи щодо їх здійснення повинні підлягати науковій експертізі, яка проводиться відповідно до закону у провідних національних і міжнародних установах, визначених Кабінетом Міністрів України.

06.06.18.0086/0217U003901

Фінансове забезпечення розвитку територіальних громад Карпатського регіону в умовах реформування місцевого самоврядування: Заключний звіт /Інститут регіональних досліджень Національної академії наук України; Керівник Сторонянська Ірина Зеновіївна. – ДР 0115U000018. УДК 336:352/354(477.8).

139 с.

Мета - виявлення особливостей та основних проблем фінансового забезпечення розвитку територіальних громад Карпатського регіону на етапі передачі на місцевий рівень повноважень та фінансових ресурсів; обґрунтування напрямів забезпечення фінансової спроможності територіальних громад Карпатського регіону в умовах реалізації реформи місцевого самоврядування, розроблення відповідних практичних рекомендацій. Об'єктом дослідження є процеси та механізми фінансового забезпечення розвитку територіальних громад Карпатського регіону. Предмет дослідження - теоретико-методичні засади та прикладні аспекти фінансового забезпечення розвитку територіальних громад Карпатського регіону в умовах адміністративно-фінансової децентралізації. В процесі дослідження важливої науково-практичної проблеми, пов'язаної з оцінюванням результативності та розробленням пропозицій щодо удосконалення механізмів фінансового забезпечення розвитку територіальних громад Карпатського регіону в контексті адміністративно-фінансової децентралізації, була сформульована низка нових гіпотетичних положень та внесені певні обмеження щодо їх реалізації на практиці.

06.06.18.0087/0217U004202

Модернізація аналізу фінансової звітності

суб'єктів господарювання в умовах інноваційного розвитку економіки України:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"; Керівник Кіндрацька Любомира Максимівна. – ДР 0115U002363. УДК 657.

628 с.

Досліджуються теоретико-прикладні й організаційні засади уніфікації та стандартизації аналізу фінансової звітності підприємств України. Розроблено інноваційну концепцію стандартизації методичних зasad аналізу фінансової звітності суб'єктів господарювання з урахуванням положень вітчизняних та міжнародних облікових стандартів, міжнародного стандарту соціальної відповідальності та державної програми реформування системи бухгалтерського обліку. У результаті проведеного дослідження: вироблені проекти стандартів аналізу фінансової звітності підприємств за напрямами: ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, фінансових результатів, грошових потоків та змін у власному капіталі, що сприятиме впорядкуванню критеріїв аналітичного розуміння сутності інформації, наведеної у фінансовій звітності; удосконалено методичні положення складання фінансової звітності підприємств з урахуванням змін і оновлень вітчизняних і міжнародних стандартів фінансової звітності, які були покладені в основу побудованих структурно - логічних схем формування фінансових звітів, що дозволить оптимізувати організацію робіт по аналізу фінансової звітності на вітчизняних підприємствах. Запровадження у практику отриманих результатів дозволить суттєво активізувати процес моніторингу діяльності підприємств через налагодження взаємозв'язків таких елементів управління: аналізу, обліку і контролю. Також це позитивно вплине на оновлення чинних схем рейтнгування підприємницьких структур через використання стандартизованої системи показників (коєфіцієнтів) на відміну від традиційної практики довільного обрання варіантів (кількості показників) в процесі здійснення аналізу. Отримані результати дослідження відрізняються від інших вітчизняних наукових розробок комплексним, системним підходом, масштабністю поставлених і вирішених завдань, новизною напрямів удосконалення методики й організації аналізу фінансової звітності суб'єктів господарювання в умовах інноваційного розвитку економіки України. Результати аналізу інформації вітчизняних фахових видань свідчать про відсутність комплексних фундаментальних і прикладних досліджень з охопленням питань модернізації аналізу фінансової звітності підприємств України. У порівнянні із зарубіжними дослідженнями даної проблематики отримані результати аналогів не мають, оскільки базуються на аналізі специфічних аспектів реформування вітчизняної облікової системи.

06.06.18.0088/0217U004204

Управління кредитним портфелем банку в період виходу з фінансової кризи: Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"; Керівник Аржевітін Станіслав Михайлович. – ДР 0115U002365. УДК 336.77.338.43.

123 с.

Основні наукові результати по темі дослідження: досліджено правові аспекти управління кредитним портфелем та проаналізовано фактори, які впливають на обсяг кредитного портфеля, формують його структуру та об'єкти впливу цих факторів; запропоновано інноваційний підхід до управління кредитним портфелем банку: розподіл процесу управління на п'ять послідовних, взаємопов'язаних і невід'ємних етапів; досліджено сучасні підходи до управління простроченою заборгованістю банків; визначено стратегічні напрям-

ки виводу нежиттєздатних банків з ринку (запропоновано матрицю операційно-тактичних заходів, спрямованих на вирішення проблеми простроченої заборгованості в умовах виходу з фінансової кризи); проведено комплексне дослідження сучасних методів оцінки кредитного ризику за кредитним портфелем банку та досліджена ефективність методів управління кредитним портфелем з використанням інноваційного інструментарію; розроблено методичні рекомендації щодо управління кредитним ризиком позичальника-юридичної особи з урахуванням циклічного розвитку економіки, що дозволить банкам зробити власний кредитний портфель менш ризиковим; представлено і охарактеризовано процедури реструктуризації заборгованості за іпотечними кредитами в іноземній валюті як перспективний до застосування спосіб покращення якості кредитних портфелів банків України.

06.06.18.0089/0217U004301

Теорія та методологія оцінки якості облікової інформації: Заключний звіт /Черкаський навчально-науковий інститут ДВНЗ "Університет банківської справи"; Керівник Гончаренко Олена Олексіївна. – ДР 0115U002681. УДК 657.01:330.112.

158 с.

Звіт про ІНДР: 154 с., 11 рис., 13 табл., 99 літературних джерел. Об'єкт дослідження - теоретичні та методологічні аспекти оцінки якості облікової інформації. Мета роботи - дослідити теоретико-методичні засади та розробити практичні рекомендації щодо визначення критеріїв, побудови інструментарію оцінки облікової інформації з метою обґрунтування управлінських рішень. Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання. Досягнення задекларованої мети дослідження передбачає використання комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: монографічний; аналізу і синтезу, індукції і дедукції; узагальнення; системно-структурного аналізу; метод економіко-статистичного аналізу; нормативно-розрахунковий метод, методи економіко-математичного моделювання; групування і порівняння; графічний метод. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці методології комплексної оцінки якості облікової інформації на основі системного і процесуального підходу, враховуючи взаємодію із внутрішнім та зовнішнім середовищем організації, у процесі трансформації інструментального забезпечення регламентних процедур (МСФЗ, положень бухгалтерського обліку).

06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни

06.06.18.0090/0417U001596

Байрамов Ешгін Алі огли. Науково-методичні основи організації державної підтримки інноваційного підприємництва: Дис... к.е.н. /Чернігівський національний технологічний університет. – Захищена 24.03.2017.

УДК 338.24.

203 с.: 18 табл., 34 іл. – Бібліogr.: 253 назви.

У дисертації розкрито сутність інноваційного підприємництва як суб'єкта національної економіки, обґрунтована необхідність його державної підтримки. Визначено характерні ознаки державної підтримки інноваційного підприємництва. Проаналізована нормативно-правова база, яка регламентує процес організації державної підтримки інноваційного підприємництва. Визначено напрями зарубіжного досвіду державної підтримки інноваційного підприємництва, які доцільно адаптувати до національних умов та використовувати у вітчизняній практиці.

06.06.18.0091/0417U001647

Забарна Юлія Віталіївна. Організаційно-економічні засади забезпечення якості харчових продуктів в системі національної продовольчої безпеки: Дис... к.е.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 11.04.2017.

УДК 338.43 – 049.5: 006.015.5.

183 с.: 33 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

У дисертаційній роботі на підставі узагальнення наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів розглянуто сутність продовольчої безпеки в системі національної і світової продовольчої проблеми, обґрунтовано організаційно-економічні засади забезпечення якості харчових продуктів, досліджено методичні підходи до оцінки стану продовольчої безпеки. Проаналізовано стан виробництва продовольчої продукції вітчизняними виробниками, здійснено оцінку рівня продовольчої безпеки за допомогою основних критеріїв оцінювання її стану, обґрунтовано економічні умови забезпечення населення якісним продовольством та визначено вплив основних факторів світової продовольчої проблеми на стан національної продовольчої безпеки. На основі проведенного аналізу стану продовольчої безпеки країни спрогнозовано рівні виробництва та споживання основних видів продовольства на 2017–2020 рр., окреслено перспективи розвитку органічного виробництва в Україні та опрацьовано пропозиції щодо вдосконалення організаційно-економічного механізму зміщення продовольчої безпеки і забезпечення якості харчових продуктів у її системі.

06.06.18.0092/0417U001657

Андрушсяк Ірина Володимирівна. Інноваційне забезпечення сталого розвитку економіки України: Дис... к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 10.04.2017.

УДК УДК 330.34:338.1.

263 с.: 48 табл., 34 іл. – Бібліогр.: 212 назви.

У дисертаційній роботі обґрунтовано виділення інноваційної складової сталого розвитку поруч з базовими економічною, соціальною, екологічною складовими концепції. Аргументовано необхідність інноваційного забезпечення сталого розвитку економіки, виділено його компоненти: науково-технічну, інституційну, маркетингову, інвестиційну та освітньо-інформаційну. Систематизовано методичний інструментарій оцінювання рівня сталого розвитку економіки. Проаналізовано світові тенденції формування інноваційного забезпечення сталого розвитку економіки. Визначено рейтингові позиції України за складовими сталого розвитку та виявлено головні проблеми формування інноваційного забезпечення сталого розвитку національної економіки. Запропоновано методичний підхід рейтингового оцінювання рівня інноваційного забезпечення сталого розвитку економіки та побудовано рейтинг двадцяти країн світу за Індексом інноваційного забезпечення сталого розвитку економіки. Визначено рекомендації щодо імплементації кращих практик світового досвіду реалізації концепції сталого розвитку для України.

06.06.18.0093/0417U001737

Оксак Анастасія Олегівна. Злиття та поглинання в національній економіці: Дис... к.е.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 11.04.2017.

УДК УДК 658.168.5.

217 с.: 47 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 207 назв.

Дисертацію присвячено науковому обґрунтуванню теоретичних, науково-методичних та практичних зasad удосконалення реалізації процесів злиття та поглинання

у національній економіці. У роботі уточнено поняття "організаційно-економічний механізм злиттів та поглинань", розкрито структуру організаційно-економічного механізму злиттів та поглинань, визначено логічний взаємозв'язок його складових, зміст кожного із організаційних етапів зазначеного механізму. Доповнено існуючу сукупність критеріальних ознак класифікації ознакою ресурсних і результативних мотивів. Здійснено оцінювання ресурсних мотивів та побудовано матрицю витрат, що дозволило згрупувати види економічної діяльності за рівнем матеріальних і трудових витрат. Здійснено оцінювання результативних мотивів та побудовано матрицю результативності, що дозволило згрупувати види економічної діяльності за рівнем їхньої дохідності та прибутковості. Запропоновано інституційний підхід до аналізу ефективності угоди злиття та поглинання, відповідно до якого уода вважається ефективною, якщо досягається її ефективність для всіх зацікавлених осіб (споживачів, акціонерів, постачальників, банків, держави).

06.06.18.0094/0417U001845

Горбачук Олександр Іванович. Економічна дипломатія в забезпеченні економічної безпеки держави: Дис... к.е.н. /Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК". – Захищена 13.04.2017.

УДК 65.012.8:338(477).

215 с.: 33 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 258 назв.

У дисертації на теоретичному та емпіричному рівнях обґрунтовується факт системного впливу інструментів економічної дипломатії на інтенсивність міжнародних торгово-інвестиційних потоків і, відповідно, на низку складових економічної безпеки держави. Зокрема, в емпіричній частині дисертаційної роботи доведено пряму позитивну залежність між дією інструментів економічної дипломатії та основними показниками зовнішньоекономічної діяльності України (експорт, імпорт, ПІ). Цей факт свідчить про безпосередній вплив політико-дипломатичного компоненту на зовнішньоекономічну та інвестиційно-інноваційну складові економічної безпеки України, а також про опосередкований вплив на інші складові, що має суттєво коригувати загальний інтегральний індекс рівня економічної безпеки України. Обґрунтовано необхідність розширення переліку функціональних складових економічної безпеки України шляхом уведення додаткової політико-дипломатичної складової до Методики розрахунку рівня економічної безпеки України.

06.06.18.0095/0217U003405

Науково-методологічний супровід формування та моніторингу виконання міських цільових програм та заходів екологічного спрямування: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000222. УДК 338.

168 с.

Об'єкт дослідження - нормативно-правові та концептуально-методичні засади впровадження програмно-цільового методу у системі територіального екологічного планування міста Києва. Мета: аналіз та узагальнення існуючої нормативної бази щодо практичного застосування програмно-цільового методу у сфері міської екополітики, здійснення науково-методологічного супроводу процесів формування та моніторингу виконання міських цільових програм та заходів екологічного спрямування (у процесі діяльності Управління екології та природних ресурсів міста Києва). Методи або методика дослідження - інформаційно-аналітичні методи, порівняльного аналізу, узагальнення, апроксимації (наближення), статистичні, системний структурно-функціональний підхід. Основні наукові та пра-

ктичні результати у процесі виконання науково-дослідної роботи: здійснено аналіз стану нормативно-правового забезпечення екологічного планування, програмування у м. Києві, підготовлено узагальнені інформаційно-методичні матеріали для практичного використання; проаналізовано основи методологічного забезпечення з розробки Місцевих планів дій з охорони довкілля (МПДОНПС), методичні рекомендації щодо впровадження державної екологічної політики на регіональному та місцевому рівнях; надано науково-практичні рекомендації щодо сучасної методології територіального екологічного планування (програмування) у процесі підготовки та узгодження комплексу пріоритетних програмних заходів з проблем забезпечення екологічного благополуччя та безпеки у м. Києві на 2016-2018 рр. (проекту відповідної комплексної цільової програми); підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали щодо стану та динаміки екологічних показників соціально-економічного розвитку міста Києва Новизна: - запропоновано системний, територіально-цілісний підхід до аналізу та синтезу функціональних напрямів загальноміського стратегічного плану дій у сфері забезпечення екологічного благополуччя та безпеки на території міста Києва. Сфера застосування: результати дослідження направлені на удосконалення практики застосування програмно-цільового методу у процесі діяльності Управління екології та охорони природних ресурсів Департаменту благоустрою та збереження природного середовища виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), перш за все при розробці загальноміської цільової програми екологічного спрямування (проекту).

06.06.18.0096/0217U003411

Визначення суспільного простору та його використання у міжнародній практиці : Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000232. УДК 336.

22 с.

Об'єкт дослідження - суспільний простір м. Києва Мета дослідження - обґрутування поняття суспільний простір міста Києва. Основні наукові та практичні результати роботи: досліджено теоретичні та практичні підходи до визначення поняття суспільний простір, розроблено пропозиції щодо моделі суспільного простору міста Києва. Пропозиції, отримані внаслідок проведення цієї роботи, рекомендовані для практичного використання органами місцевого самоврядування, а також враховані у проекті концепції нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва.

06.06.18.0097/0217U003553

Розробка концепції інвестиційної мапи міста Дніпро: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки Мінекономіки України; Керівник Гужва Ігор Юрійович. – ДР 0117U000627. УДК 330.322.2.

59 с.

Науково-дослідна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 25 найменувань. Основний текст роботи викладено на 54 сторінках машинописного тексту, що містить 7 таблиць і 17 рисунків. Об'єкт дослідження - процес та перспективи соціально-економічного розвитку міста Дніпро в умовах активізації інвестиційних процесів. Предмет дослідження - концепція інвестиційної мапи міста Дніпро як інструменту підвищення інвестиційної привабливості регіону. Мета дослідження - на основі дослідження сучасних тенденцій соціально-економічного розвитку міста Дніпро та його потреб в інвестиційних ресурсах розробити загальну концепцію створен-

ня інвестиційної мапи регіону. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.06.18.0098/0217U004018

Тенденції змін стану конкурентного середовища в економіці України у 2015 році: Заключний звіт /Центр комплексних досліджень з питань антимонопольної політики; Керівник Бугаєнко Наталія Миколаївна. – ДР 0116U003217. УДК 338.12:339.13.

221 с.

В роботі розраховані частки секторів з різними структурними передумовами конкуренції за галузями, секторами, а також по економіці в цілому. Визначено рівень монополізації галузей у 2015 році. Оцінено сукупний рівень концентрації у промисловості України у 2015 році. Робота розповсюджується за договірною ціною.

06.06.18.0099/0217U004050

Оцінювання показників гідної праці в Україні за 2004-2015 роки відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством соціальної політики, Всеукраїнськими об'єднаннями профспілок та Всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і Міжнародною організацією праці щодо Програми гідної праці на 2012-2015 роки: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Скрипник Олена Петрівна. – ДР 0116U000630. УДК 314.17:331.5.

111 с.

Об'єкт дослідження - вітчизняні та міжнародні документи МОП з питань гідної праці, а саме: Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством соціальної політики України, всеукраїнськими об'єднаннями профспілок та всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і Міжнародною організацією праці щодо Програми гідної праці на 2012-2015 роки, Програма гідної праці МОП, а також статистичні дані, на підставі яких здійснюються оцінка процесу змін щодо гідної праці в Україні.

06.77 Економіка праці. Трудові ресурси

06.06.18.0100/0417U001751

Нартюк Оксана Володимирівна. Забезпечення зайнятості населення старшого працездатного віку в Україні: Дис... к.е.н. /Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України. – Захищена 06.04.2017.

УДК 331.5.025.5.

271 с.: 13 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 230 назв.

Об'єкт дослідження: процес забезпечення зайнятості населення старшого працездатного віку в Україні. Мета роботи: розвиток теоретико-методичних засад дослідження зайнятості населення старшого працездатного віку та розробка науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-економічного механізму її забезпечення в сучасних умовах функціонування ринку праці в Україні. Методи дослідження: абстрактно-логічний, теоретичного узагальнення, порівняння, аналізу та синтезу, статистичного аналізу, системного аналізу, соціологічного аналізу, експертного опитування, економіко-математичного моделювання, сценарного прогнозування. Наукова новизна: вперше запропоновано концептуальний підхід щодо забезпечення зайнятості населення старшого працездатного віку в Україні через ідентифікацію проблем соціальної ексклюзії та інклюзії; удосконалено поняттяно-категоріальний апарат зайнятості населення, організаційно-економічні засади забезпечення

зайнятості населення старшого працездатного віку в Україні; дістали подальшого розвитку теоретичні підходи до дослідження інституційно-правового забезпечення зайнятості населення старшого працездатного віку в Україні, виявлення проявів вікової дискримінації у вітчизняній сфері зайнятості, науково-методичні основи дослідження зайнятості населення, методичні засади кількісного аналізу напрямів забезпечення зайнятості населення старшого працездатного віку.

06.06.18.0101/0417U001754

Токар Ярина Іллівна. Організаційно-економічний механізм регулювання депресивних ринків праці: Дис... к.е.н. / ПВНЗ "Львівський університет бізнесу та права". – Захищена 30.03.2017.

УДК 338.23:331.5.024.5.

162 с.: 14 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 162 назви.

Об'єкт дослідження: депресивні ринки праці та процеси формування організаційно-економічного механізму їх регулювання. Мета: аналіз та виявлення найважливіших проблем, тенденцій, пріоритетів регіональної політики регулювання соціально-трудових відносин на депресивних ринках праці і на цій основі розроблення організаційно-економічного механізму забезпечення ефективної зайнятості населення. Методи: узагальнення та наукова абстракція, монографічний, системно-структурний, статистико-економічний аналіз, графічний, статистичних групувань. Новизна: вперше обґрунтовано концептуальні засади формування механізму регулювання депресивних ринків праці, що включає його системну характеристику, компонентну будову, інституційну інфраструктуру, принципи функціонування, показники депресивності, важелі і методи регулювання, спрямовані на реалізацію політики активного ринку праці, що дозволяє здійснювати адресну, точкову санацию досліджуваних ринків з урахуванням конкретних умов їх функціонування, удосконалено сутність поняття "локальні депресивні ринки праці", науково-методичні підходи до типологізації депресивних ринків праці, інструментарій організаційно-економічного механізму регулювання депресивних ринків праці. Сфера використання: у діяльності Закарпатського регіонального центру соціально-економічних і гуманітарних досліджень НАН України при розробці фінансово-кредитних важелів стимулювання розвитку нових організаційно-правових форм господарювання, Закарпатського обласного центру зайнятості при розробленні пропозицій до програми зайнятості Закарпатської області на перспективу, Мукачівської районної державної адміністрації при розробці Програми соціально-економічного розвитку району, у навчальному процесі Мукачівського державного університету при викладанні дисциплін "Регіональна економіка", "Розміщення продуктивних сил", "Державне регулювання економіки".

06.06.18.0102/0217U003349

Пенсійне забезпечення громадян України як складова соціальної політики держави: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Гупало Олег Григорович. – ДР 0114U002795. УДК 369.542(477).

202 с.

Досліджено систему соціально-економічних відносин, що виникають між суб'єктами економічної діяльності, в результаті реалізації державної політики у сфері пенсійного забезпечення громадян України. Запропоновано нові варіанти для організації продуманої та соціально ефективної державної політики у сфері пенсійного забезпечення громадян

України, з врахуванням існуючої сьогодні проблематики по наповненню пенсійного фонду.

06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством

06.06.18.0103/0417U001620

Руда Ірина Ігорівна. Державне регулювання сфери ритуальних послуг в Україні : Дис... к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 29.03.2017.

УДК 351.776:338.46](477).

246 с.: 22 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Поставлено важливу для економіки проблему модернізації системи державного регулювання сфери ритуальних послуг. Проаналізовано особливості надання ритуальних послуг населенню з врахуванням світового досвіду. Проведено комплексний аналіз функціонування та оцінку економічного стану суб'єктів сфери ритуальних послуг в Україні. Розроблено програмно-цільову методику регулювання ринку ритуальних послуг, основні положення якої реалізовані в пропозиціях.

06.06.18.0104/0417U001643

Гвініашвілі Тетяна Зарабівна. Механізм управління змінами на підприємстві в умовах забезпечення його інноваційного розвитку: Дис... к.е.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 06.04.2017.

УДК 658.64:654:330.341.1.

340 с.: 42 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Об'єкт дослідження- процес управління змінами на підприємствах зв'язку. Мета - подальший розвиток теоретичних положень, розробка методичних підходів і науково-практичних рекомендацій щодо формування та реалізації механізму управління змінами на підприємствах в умовах забезпечення їх інноваційного розвитку. Методи дослідження:морфологічний та абстрактно-логічний, аналізу та синтезу, індукції, дедукції, моделювання, експертного оцінювання, кореляційно-регресійного аналізу, порівняння, статистичного аналізу, графічний. Запропоновано трактування поняття "організаційні зміни". Розроблено й обґрунтовано класифікацію організаційних змін. Удосконалено структуру механізму управління змінами на підприємстві, що формалізується за допомогою відповідної концептуальної моделі, яка структурує процес управління за чотирма фазами. Розроблено науково-методичний підхід до оцінки рівня готовності підприємства до здійснення змін. На основі аналізу особливостей стану й інноваційного розвитку підприємств сфери зв'язку запропоновано систему стратегічних орієнтирів організаційних змін. Розроблено науково-методичний підхід до оцінки змін, заснований на оцінці якісних та кількісних параметрів ефективності змін із градацією рівня розвитку підприємства. Удосконалено науково-методичний інструментарій управління організаційними змінами. Ступінь упровадження - 8 підприємств сфери зв'язку. Сфера (гальзу) використання - підприємства сфери зв'язку, навчальний процес.

06.06.18.0105/0417U001665

Кіндзюр Ольга Семенівна. Регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України: Дис... к.е.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 28.03.2017.

УДК 338.4(477).

226 с.: 27 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

Виявлено ознаки житлово-комунального комплексу як об'єкта державного регулювання - інтегративність, ієархі-

чність та цілісність. Досліджено механізм державного регулювання житлово-комунального господарства та конкретизовано в ньому методи та інструменти. Визначено критерії економічної ефективності регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунального господарства. Доведено необхідність підвищення конкурентоздатності підприємств житлово-комунального господарства на основі реалізації ресурсних, технічних та управлінських можливостей.

06.06.18.0106/0417U001685

Комарницька Наталія Миколаївна. Формування і оцінювання системи управління інноваційною діяльністю підприємства: Дис... к.е.н. / Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 05.04.2017.

УДК 658:62:658.589.

226 с.: 47 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

Об'єктом дослідження є система управління інноваційною діяльністю підприємством. Метою дослідження є розроблення теоретичних і прикладних рекомендацій щодо формування і оцінювання системи управління інноваційною діяльністю підприємства. Автором використано методи наукового пізнання: узагальнення, конкретизації, систематизації, порівняння та абстрагування, анкетування, формалізації, кластерний аналіз, а також економіко-математичні методи. Теоретична цінність результатів дисертаційної роботи полягає у розробленні теоретико-методичних положень і наданні методичних рекомендацій щодо формування і оцінювання системи управління інноваційною діяльністю машинобудівного підприємства. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробленні теоретико-методичних положень та наданні практичних рекомендацій щодо формування і оцінювання системи управління інноваційною діяльністю машинобудівного підприємства. Предмет дослідження є теоретичні та прикладні положення щодо формування та оцінювання системи управління інноваційною діяльністю машинобудівного підприємства. Рекомендації автора застосовуються щодо формування та оцінювання системи управління інноваційною діяльністю на машинобудівному підприємстві. Сферою використання авторських рекомендацій є машинобудівні підприємства.

06.06.18.0107/0417U001701

Райчева Лариса Іванівна. Механізм розвитку машинобудівної галузі в умовах виробничо-економічної кризи: Дис... к.е.н. /Донбаська державна машинобудівна академія. – Захищена 01.04.2017.

УДК 338.246.88/.45(67.05).

180 с.: 35 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 158 назви.

Об'єктом дослідження - процес розвитку галузі машинобудування України в умовах кризи. Метою роботи є поглиблення теоретико-методологічного підґрунтя та удосконалення методичних підходів до механізму розвитку машинобудівної галузі в умовах виробничо-економічної кризи. Методи дослідження: абстрактно-логічний метод, узагальнення, структурна декомпозиція; порівняння, групування, аналізу і синтезу, статистичний аналіз; економіко-математичного моделювання; системний підхід, структурно-функціональний метод, ієрархічне упорядкування; логічного узагальнення. Наукова новизна роботи полягає у поглибленні теоретичних зasad, удосконаленні методичних підходів і організаційних положень щодо формування механізму розвитку машинобудівної галузі в умовах виробничо-економічної кризи. Удосконалено: концептуальний підхід до механізму розвитку машинобудування в умовах виробничо-економічної кризи, систему сигнальних індикаторів розвитку виробничо-економічної кризи у машинобудуванні, методичний підхід до визначен-

ня рівня виробничо-економічної кризи у машинобудуванні на засадах концепції патоекономіки та методології теорії катастроф, зміст елементів механізму розвитку машинобудування в умовах виробничо-економічної кризи.

06.06.18.0108/0417U001753

Завійський Олег Ігорович. Управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням конкурентоспроможності послуг автотранспортних підприємств: Дис... к.е.н. / ПВНЗ "Львівський університет бізнесу та права". – Захищена 30.03.2017.

УДК 338.47:656.072.

190 с.: 17 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

Об'єктом дослідження: процес підвищення ефективності управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням конкурентоспроможності послуг автотранспортних підприємств. Мета: наукове обґрутування теоретико-методичних засад і прикладних інструментів удосконалення управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням конкурентоспроможності послуг автотранспортних підприємств. Методи: синтез, системний аналіз, теоретичне узагальнення, статистичний аналіз, експертні опитування, групування, логічний аналіз, стратегічний менеджмент, системний та порівняльний аналіз. Новизна: вперше розроблено інструментарій практичного управління процесами інвестиційно-інноваційного забезпечення конкурентоспроможності послуг автотранспортних підприємств за рахунок обґрутування необхідних інструментів організаційно-управлінського, фінансово-економічного та інформаційно-психологічного механізмів, удосконалено концептуальні засади планування політики зміцнення конкурентоспроможності послуг автотранспортних підприємств, методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності послуг автотранспортних підприємств з внутрішньоміського перевезення пасажирів. Сфера використання: у діяльності підприємств ТзОВ "Галіція", Компанія "Egis Україна", у навчальному процесі ПВНЗ "Львівський університет бізнесу та права" при викладанні дисциплін "Інноваційний менеджмент", "Організація підприємницької діяльності", "Управління інноваціями", "Фінансовий менеджмент".

06.06.18.0109/0417U001760

Мостенська Тетяна Геннадіївна. Соціально-відповідальний маркетинг підприємств у забезпеченні продовольчої безпеки: Дис... к.е.н. /Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Захищена 11.04.2017.

УДК 339.138.439.02.

498 с.: 54 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 254 назви.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення продовольчої безпеки інструментами соціально-відповідального маркетингу підприємств. Мета дисертаційної роботи полягає у розробці теоретико-методичних та прикладних засад забезпечення продовольчої безпеки інструментами соціально-відповідального маркетингу. Автором використано системний підхід, методи узагальнень та порівнянь при написанні теоретичної частини дисертаційної роботи, методи спостережень, системного та кореляційно-регресійного аналізу, абстрактно-логічний – при визначені продовольчої безпеки та характеристиці взаємозв'язків між окремими показниками її стану, вивчені діяльності підприємств молочної промисловості та визначені їх місця у забезпеченні продовольчої безпеки, методи експертних опитувань та кабінетних досліджень, узагальнень та порівнянь при вивченні стану впровадження підприємствами принципів соціально-відповідального маркетингу. Теоретичне значення полягає у: системному дослі-

дженні наукового доробку вітчизняних та закордонних науковців щодо соціально-відповідального маркетингу та продовольчої безпеки а також у вирішенні практичних завдань, пов'язаних із можливостями використання запропонованих методичних підходів у вирішенні проблеми забезпечення продовольчої безпеки інструментами соціального маркетингу. Пропозиції автора спрямовані на забезпечення підприємств молочної промисловості дієвим інструментом щодо підвищення рівня споживання молочних продуктів як однієї із складових продовольчої безпеки; розроблено наукові засади реалізації концепції соціально-відповідального маркетингу з метою впливу на забезпечення продовольчої безпеки на рівні соціально вразливих верств населення шляхом соціалізації маркетингової діяльності; уточнено поняття "соціально-орієнтований маркетинг"; "соціально-відповідальний маркетинг"; "профіль споживача"; "продовольча безпека"; "фізична достатність харчових продуктів". Науковою новизною є поглиблення теоретичних і розвиток прикладних зasad забезпечення продовольчої безпеки інструментами соціально-відповідального маркетингу. Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні засади, система зв'язків і залежностей, що характеризують забезпечення продовольчої безпеки при реалізації підприємствами соціально-відповідального маркетингу. Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що основні положення проведеного наукового дослідження, одержані автором, забезпечують реалізацію принципів соціально-відповідального маркетингу або окремих його елементів підприємствами харчової промисловості у забезпеченій продовольчої безпеки. Сферою використання авторських рекомендацій є вітчизняні підприємства харчової промисловості, вищі навчальні заклади, органи влади.

06.06.18.0110/0417U001771

Меліх Тарас Григорійович. Механізми формування та використання виробничого потенціалу підприємств харчової промисловості: Дис... к.е.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 29.03.2017.

УДК 330.341.1:631.14.

180 с.: 26 табл., 33 іл. – Бібліogr.: 169 назв.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій з розробки організаційно-економічних механізмів формування та використання виробничого потенціалу підприємств харчової промисловості. У дисертації розроблено концепцію й організаційно-економічний механізм управління виробничу активністю харчового підприємства на основі збалансованого виробничого потенціалу, складовими якого є: аналітичний підхід до планування росту й рівня використання виробничого потенціалу за критеріями збалансованого розвитку; модель збалансованого розвитку виробничого потенціалу; система управління виробничим потенціалом за критерієм стабільності.

06.06.18.0111/0417U001775

Литвин Олена Володимирівна. Організаційно-економічний механізм підвищення ефективності державної інвестиційної політики в Україні: Дис... к.е.н. /Львівський торговельно-економічний університет. – Захищена 05.04.2017.

УДК 330.322:338.246.025.2.

296 с.: 21 табл., 40 іл. – Бібліogr.: 217 назв.

Об'єкт: процес удосконалення організаційно-економічного механізму підвищення ефективності державної інвестиційної політики. Мета: наукове обґрунтування теоретико-методичних засад і прикладних інструментів удосконалення організаційно-економічного механізму під-

вищення ефективності державної інвестиційної політики в Україні. Методи: порівняльного аналізу, синтезу і системного аналізу, індукції та дедукції, наукової абстракції, логічного підходу, теоретичного узагальнення та діалектичний метод пізнання; статистичного та логічного аналізу, графічний метод, методи аналізу рядів динаміки та експертних опитувань; кореляційно-регресійного аналізу, економіко-математичного моделювання, системного та порівняльного аналізу, метод групувань, факторного аналізу. Запропоновано: концептуальні засади державної інвестиційної політики; сутнісно-змістові характеристики та методичні засади моніторингу інвестиційної привабливості; методичний підхід до ідентифікації чинників інвестиційної активності; інструментарій практичного управління ефективною державною інвестиційною політикою; методику комплексного оцінювання інвестиційної місткості держави. Сфера використання: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

06.06.18.0112/0417U001810

Данілкова Анастасія Юріївна. Управління енергоефективністю промислових підприємств: Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 07.04.2017.

УДК 658.18:658.5.012.2+338.45:338.2(477).

221 с.: 15 табл., 45 іл. – Бібліogr.: 159 назв.

У дисертаційній роботі розроблено теоретичні, науково-методичні положення та практичні рекомендації щодо підвищення рівня енергетичної ефективності промислових підприємств до формування та впровадження системи енергетичного менеджменту. Узагальнено теоретичні підходи до визначення категорійного апарату у сфері енергоефективності, а також сформовано власне визначення енергоефективності. Визначено складові енергетичної політики промислового підприємства, запропоновано авторське трактування поняття "енергетична політика промислових підприємств", визначено складові забезпечення її реалізації. Систематизовано елементи політики енергоефективності для промислових підприємств. Обґрунтовано доцільність впровадження СЕМ на вітчизняних промислових підприємствах, виділені основні завдання СЕМ. Розроблено механізм впровадження системи енергетичного менеджменту для промислових підприємств, який передбачає виконання шести етапів, визначено та запропоновано для кожного етапу ряд процедур, які дозволяють швидко та ефективно запровадити ключові елементи СЕМ, а також типовий план-графік впровадження СЕМ на промисловому підприємстві. Систематизовано та доповнено управлінський інструментарій, у визначених ситуаціях запропоновано застосовувати бенчмаркінг енергоефективності, SMART-підхід та "Матрицю Ейзенхауера".

06.06.18.0113/0417U001811

Кулаков Володимир Іванович. Управління господарською діяльністю підприємства в системі кон'юнктурних змін цільових ринків: Дис... к.е.н. /Хмельницький національний університет. – Захищена 07.04.2017.

УДК 658.8:339.13(043.3).

265 с.: 11 табл., 38 іл. – Бібліogr.: 180 назв.

Проведений аналіз теоретичних основ управління господарською діяльністю підприємств визначив управлінські підходи щодо адаптації підсистем підприємств до ринкових тенденцій. Обґрунтовано особливості сучасної парадигми управління виробничо-господарською діяльністю підприємств. Визначено методичний апарат аналізу ефективності управління цільовими ринками. Досліджено ключові чинники, причинно-наслідкові зв'язки і встановлено закономірності забезпечення ефективної роботи підприємств легкої промисловості на цільових ринках збути продукції, сиро-

вінних ринках. Визначено напрями підвищення ефективності управління господарською діяльністю підприємств при зміні цільових ринків. Здійснено аналіз господарської діяльності окремих підприємств легкої промисловості та проблем адаптації їх до змін цільових ринків. Розроблено порядок функціонування адаптаційної системи господарського механізму за умов зміни ринкової кон'юнктури. Розроблено модель механізму управління господарською діяльністю підприємств легкої промисловості в системі кон'юнктурних змін цільових ринків на основі адаптації та застосування інноваційних інструментів взаємодії з інституційною системою.

06.06.18.0114/0417U001831

Вільхова Тетяна Володимирівна. Інтенсифікація використання земельних угідь в сільськогосподарських підприємствах: Дис... к.е.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 07.04.2017.

УДК 332.21:332.34.

173 с.: 19 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 185 назв.

У дисертації досліджено зміст основних форм землекористування в контексті

їхнього впливу на продуктивність використання сільськогосподарських угідь та відтворення їх родючості. Розглянуто теоретичний аспект оренди земель сільськогосподарського призначення. Поглиблені теоретичні питання щодо залежності продуктивності використання земельних угідь в агропідприємствах від їх розміру. Обґрутовано, що останній є важливим чинником посилення концентрації виробництва в сільському господарстві. Виявлено вплив економічних проблем на раціональне використання земельних угідь.

06.06.18.0115/0417U001832

Донських Анастасія Сергіївна. Підвищення конкурентоспроможності виробництва насіння соняшнику: Дис... к.е.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 07.04.2017.

УДК 339.137.22:633.854.78.

222 с.: 36 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 163 назви.

У дисертаційній роботі розкрито сутність поняття "конкурентоспроможність виробництва насіння соняшнику". Систематизовано фактори, що впливають на ефективність та конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств. Обґрутовано сукупність методів, які доцільно використовувати для оцінки конкурентоспроможності виробництва насіння соняшнику. Визначено вплив еколого-економічної та технологічної складової на підвищення конкурентоспроможності виробництва насіння соняшнику та удосконалено функціонально-аналітичну систему показників еколого-економічного та технологічного забезпечення конкурентоспроможності виробництва насіння соняшнику.

06.06.18.0116/0417U001864

Саричев Дмитро Олексійович. Ціннісно-процесне управління проектами на підприємствах: Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 05.04.2017.

УДК 005.8-021.414:658.1(043.3).

156 с.: 15 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 155 назв.

У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та запропоновано вирішення наукового завдання щодо забезпечення успішного розвитку підприємства завдяки реалізації системи процесів управління проектами, зорієнтованої на підвищення та балансування цінності результатів

для всіх зацікавлених сторін проекту. Розглянуто теоретичні основи категорії цінності проекту та здійснено аналіз умов і факторів її формування для зацікавлених сторін. Розглянуто основи процесної декомпозиції проектного управління та визначені взаємозв'язки між поняттями якості, цінності та зрілості проектного управління. Визначено, описано та систематизовано елементи системи ціннісно-процесного управління проектами на підприємствах. Проведено аналіз міжнародного досвіду практичних досліджень зрілості проектного управління та розглянуто авторський підхід до моделювання зрілості його процесів. Запропоновано та здійснено апробацію методичного інструментарію дослідження розвитку процесів проектного управління на базі вітчизняних підприємств. Проведено аналіз та узагальнення результатів дослідження розвитку процесів проектного управління як первого фактора формування цінності проекту. Запропоновано систему процедур та інструментів з управління цінністю зацікавлених сторін проекту. Описано процеси управління цінністю проекту та запропоновано положення з імплементації їх в систему процесів проектного управління підприємства. Запропоновано і здійснено апробацію теоретичних та методичних положень щодо оцінювання прогнозованих економічних ефектів від впровадження процесів управління цінністю в систему проектного управління підприємства.

06.06.18.0117/0417U001865

Степаненко Тетяна Олегівна. Управління матеріальними ресурсами підприємства (за матеріалами гірничо-збагачувальних комбінатів України): Дис... к.е.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 05.04.2017.

УДК 658.7:519.866:622(477)(043.3).

196 с.: 76 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 207 назв.

Дисертація присвячена питанням управління матеріальними ресурсами на підприємствах гірничо-збагачувального комплексу України. У роботі уточнено категоріальний апарат базових дефініцій теорії управління ресурсами та запропоновано підхід до управління матеріальними ресурсами на основі використання їх поетапної класифікації. Обґрутовано теоретичні і методичні засади формування підсистеми інтегрованого управління матеріальними ресурсами. На підставі запропонованого автором підходу проведено аналіз підсистем управління матеріальними ресурсами гірничо-збагачувальних комбінатів, здійснено оцінювання їх ефективності та визначено ключові напрями для удосконалення. Розроблено методичні рекомендації щодо удосконалення підсистем управління матеріальними ресурсами підприємств гірничо-збагачувального комплексу, зокрема: методика мультиагентного планування потреби в матеріальних ресурсах; методика динамічного моделювання цільових залишків з урахуванням сезонності та рівня ризику; методика розрахунку страхового запасу; комплексна методика аналізу малорухомих матеріальних ресурсів; методика управління компетентнісним потенціалом та підсистемою розвитку персоналу.

06.06.18.0118/0417U001869

Левчук Катерина Володимирівна. Інформаційна логістика в забезпеченні корисності туристичного продукту: Дис... к.е.н. /Херсонський національний технічний університет. – Захищена 28.03.2017.

УДК 338.486.3:005.591.6.

261 с.: 55 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 179 назв.

Об'єктом дослідження є процеси управління інформаційною логістикою туристичних підприємств, які забезпечують корисність туристичного продукту. Предметом дослідження є теоретичні, науково-методичні і практичні засади

управління інформаційною логістикою в діяльності туристичних підприємств з метою забезпечення корисності туристичного продукту. Дисертаційна робота присвячена вдосконаленню теоретичних положень, розробці методичного забезпечення та практичних рекомендацій щодо управління інформаційною логістикою в контексті забезпечення корисності туристичного продукту. Дослідження виконувалися на основі використання: індукції і дедукції, аналізу і синтезу, абстрактно-логічного аналізу, систематизації та гносеологічного аналізу, системно-структурного та експертного аналізу, статистичного та графічного методу, методу емпіричного дослідження, Інтернет-моніторингу та функціонального моделювання IDEFO. Запропоновано економіко-математичну модель впливу засобів інформаційної логістики на корисність туристичного продукту, яка дозволяє оцінити ступінь зміни корисності та визначити максимальний результат від впровадження інформаційно-комунікаційних інновацій в діяльність туристичних підприємств. Сформовано алгоритм оцінки готовності туристичних підприємств до впровадження засобів інформаційної логістики, який заснований на збалансованих критеріях: компетентність персоналу, інформаційна насыщеність сайтів, використання електронних мереж та туристичних інформаційних систем, використання внутрішньоофісних програм та інформаційних комп'ютеризованих каталогів, участь у виставково-ярмаркових заходах. Наукові результати дослідження використані в діяльності туристичних підприємств, а саме: ТОВ "Українська Туристична Компанія", Туристичний оператор "Саво", Туристичне агентство "Корсар", Туроператор ТОВ "АРТ ВВ", ПП "СВ-Груп". Окрім теоретико-методичні розробки використовуються у навчальному процесі Херсонського національного технічного університету при викладанні дисциплін: "Інформаційні технології в менеджменті", "Логістика", "Міжнародний маркетинг в туристичній сфері".

06.06.18.0119/0217U003694

Методичні засади гармонізації взаємодії підприємства із зовнішнім середовищем: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Миронова Ольга Миколаївна. – ДР 0117U000428. УДК 658:502.

153 с.

У роботі здійснено аналіз управління на сучасних підприємствах, узагальнено класифікації методів нормування інноваційної праці та визначення трудомісткості для кожної групи управлінського персоналу в залежності від виконуваних функцій. Розглянуто основоположні підходи у проведенні фундаментального аналізу на ринку цінних паперів, представлена класифікацію галузей України за рівнем інвестиційної привабливості в залежності від стадії розвитку, а також проведено огляд характерних рис розвитку деяких видів економічної діяльності та галузей промислового виробництва в межах економічного циклу. Виділено основні фактори конкуренції в галузі та основні напрямки аналізу галузевих факторів. Розглянуто та удосконалено основні етапи фундаментального аналізу: макроекономічний (загальноекономічний), регіональний, галузевий та мікроекономічний (аналіз підприємства-емінента). Об'єктом дослідження даної роботи є процес взаємодії підприємства із зовнішнім середовищем. Предметом дослідження є методичні засоби та підходи щодо гармонізації взаємодії підприємства з зовнішнім середовищем. Методи дослідження - теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу, індукції та дедукції; методи соціологічного дослідження, багатовимірного статистичного аналізу; факторний аналіз.

06.06.18.0120/0217U004203

Активізація інноваційного розвитку підприємств на засадах комерціалізації інтелектуальної власності та трансферу технологій:

Заключний звіт /Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"; Керівник Павленко Ірина Анатоліївна. – ДР 0115U002364. УДК 65.011.4:334.7.01.

319 с.

В роботі досліджено теоретичні, методичні та прикладні аспекти активізації інноваційного розвитку підприємств з метою створення умов для прискореного залучення інноваційних технологій в Україну, використання і відтворення інтелектуального та людського капіталу підприємств, а також ефективної комерціалізації інтелектуальної власності та трансферу технологій. Авторами удосконалено методичні положення щодо формування ефективних механізмів комерціалізації інновацій та трансферу технологій, основу яким склали аналітичні висновки щодо сучасного стану ринку технологій, систем їх трансферу та місця України у відповідних міжнародних процесах, а також аналітичні висновки щодо особливостей нормативно-правового регулювання процесів комерціалізації інтелектуальної власності в Україні та трансферу технологій, що дозволить усунути наявні диспропорції та підвищити потенціал розвитку ефективних господарських відносин у цьому напрямі.

10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

10.01 Загальні питання

10.06.18.0121/0417U001895

Горбенко Лайма Артурівна. Суб'єкт права як категорія правознавства: Дис... к.ю.н. /Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького. – Захистена 28.04.2017.

УДК 340.1.

208 с. – Бібліogr.: 231 назва.

У роботі здійснений комплексний аналіз основних зasad загальної теорії суб'єкта права, внаслідок чого обґрутовано та сформульовано низку важливих теоретичних положень, що служать вагомим аргументом на користь закріплення за поняттям суб'єкта права визнання як категорії правознавства. З-поміж положень, що виносяться на захист, - тлумачення цього поняття як сукупності об'єднаних у спеціальну юридичну форму правових якостей людини, на підставі чого формулюється його визначення.

10.06.18.0122/0217U004227

Тенденції професійного розвитку вчителів у країнах Європейського Союзу і Сполучених Штатах Америки: Заключний звіт /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України; Керівник Пазюра Наталя Валентинівна. – ДР 0114U003166. УДК 34.011.3-051:377-027.1(4:73).

32 с.

Розроблено концепцію та програму дослідження тенденцій професійного розвитку вчителів у країнах Європейського Союзу та Сполучених Штатах Америки. Виявлено й класифіковано загальні тенденції професійного розвитку педагогів. Охарактеризовано специфіку реалізації професійного розвитку вчителів загальноосвітніх шкіл у системах неперевної педагогічної освіти зарубіжних країн.

10.07 Загальна теорія держави і права

10.06.18.0123/0417U001582

Субота Сергій Іванович. Національна поліція України та її взаємодія з громадянським суспільством: теоретико-правове дослідження: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 23.03.2017.

УДК 340.111.5:061.2(477).

200 с. – Бібліogr.: 203 назви.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням, присвяченим теоретико-правовій характеристиці взаємодії нової української поліції із громадянським суспільством. Автором здійснено огляд юридичних літературних джерел, розкрито сучасні наукові уявлення щодо взаємодії громадянського суспільства і поліцейських структур. З'ясовано та охарактеризовано особливості впливу інститутів громадянського суспільства на формування правоохранної політики держави, розкрито аксіологічні засади правоохранної діяльності в умовах розвитку громадянського суспільства. Встановлено та здійснено порівняння особливостей взаємодії громадянського суспільства і поліції в умовах тоталітарного та демократичного режимів.

10.06.18.0124/0417U001675

Кобацька Христина Ігорівна. Порівняльно-правова характеристика центральних органів виконавчої влади у сфері юстиції: європейська традиція та вітчизняна практика:

Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 22.03.2017.

УДК 340.5:354.51(477).

251 с. – Бібліogr.: 283 назви.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженням теоретичних та правових зasad порівняльно-правової характеристики центральних органів виконавчої влади у сфері юстиції. Обґрунтовано історичні та методологічні засади дослідження органів юстиції. Здійснено комплексне дослідження місця та значення органів юстиції в правових системах сучасних країн Європи, їх ролі в сучасних процесах державотворення, реалізації правосуддя та справедливості в контексті європейської правової традиції. Розглянуто особливості організаційно-функціональної структури міністерств юстиції європейських країн. Доведено, що відмінності у функціональному аспекті зумовлюють специфіку внутрішньої організації, на підставі чого запропоновано відповідну типологізацію.

10.06.18.0125/0417U001691

Юрко Сергій Сергійович. Недержавна охоронна і правоохранна діяльність в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 24.03.2017.

УДК 342.951: 351.746.3(477).

250 с. – Бібліogr.: 243 назви.

Дисертація є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням феномена недержавної охоронної і правоохранної діяльності як виду професійної діяльності. Сформульовано поняття та виявлено відмінні ознаки недержавної правоохранної, охоронної та детективної діяльності у контексті теоретичних і практичних основ правоохранної діяльності. Визначено перелік суб'єктів недержавної правоохранної діяльності та історичні етапи їх становлення. З'ясовано сутність, моделі та проблеми імплементації інституту приватних детективів у сучасній Україні. Розроблено авторський проект Закону України "Про приватну детективну діяльність". Окреслено основні проблеми та пріоритетні напрямки розвитку суб'єктів недержавної охоронної

і правоохранної діяльності, громадських формувань охорони правопорядку та індивідуальних форм участі громадян в охороні громадського порядку.

10.06.18.0126/0417U001692

Жебровська Кристина Артаківна. Правові цінності у взаємодії правових систем : Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 24.03.2017.

УДК 340.11:124.5:340.116.

222 с. – Бібліogr.: 357 назв.

Дисертація присвячена розкриттю змісту, природи і специфіки правових цінностей у контексті взаємодії правових систем. Обґрунтовано співвідношення універсальних та релативних правових цінностей як загальне й особливе. З одного боку, універсальна концепція правових цінностей створює єдині правові стандарти, стимулює сприйняття і за позиція певних традицій, з іншого, пов'язана з прагненням до насадження єдиних стандартів правових цінностей для всіх цивілізацій, що веде до формування негативного ставлення до універсальних правових цінностей.

10.06.18.0127/0417U001860

Войтанович Олександр Йосипович. Формування національної правової ідеології в умовах глобалізації: Дис... к.ю.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 10.04.2017.

УДК 340.132:316.75:316.32(477)(043.5).

251 с. – Бібліogr.: 423 назви.

Дисертацію присвячено дослідженням теоретико-правових засад формування національної правової ідеології в умовах глобалізації. Висвітлено історіографію дослідження правової ідеології та здійснено систематизацію основних напрямів у сучасній юридичній науці. Визначено поняття, структуру й функції правової ідеології. Виявлено напрями впливу глобалізації й глобалізму на національну правову ідеологію. Здійснено типологію національних правових ідеологій в умовах глобалізації та охарактеризовано особливості їхнього взаємозв'язку.

10.06.18.0128/0417U001893

Костюк Ольга Миколаївна. Теоретико-правові засади нормативного тлумачення: Дис... к.ю.н. /Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького. – Захищена 28.04.2017.

УДК 340.132.6.

221 с. – Бібліogr.: 287 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням теорії розуміння та практики реалізації нормативного тлумачення, у ході якого висвітлено історіографію та методологію дослідження, поняття та сутність нормативного тлумачення, його ознаки та властивості. Запропоновано авторське визначення поняття "принцип нормативного тлумачення". Удосконалено класифікацію нормативного тлумачення за характером правотлумачної компетенції. Проаналізовано автентичне, легальне та правозастосовне нормативне тлумачення.

10.15 Державне (конституційне) право і управління

10.06.18.0129/0417U001689

Бондар Марія Юріївна. Конституційний референдум: теорія та практика: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 23.03.2017.

УДК 342.573(477).

220 с. – Бібліogr.: 231 назва.

Дисертація є дослідженням теоретичних і практичних аспектів конституційних референдумів. У дисертації запропоновано розглядати конституційний референдум у широкому та вузькому розумінні, наведено характерні риси конституційних референдумів, досліджено існуючі класифікації та запропоновано власні.

10.06.18.0130/0417U001761

Бруслік Олексій Юрійович. Конституційно-правовий статус Парламенту Великобританії: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 30.03.2017.

УДК 342.53(410).

233 с. – Бібліogr.: 296 назв.

Розроблено цілісну концепцію конституційно-правового статусу британського Парламенту, надано комплексну характеристику цього інституту і визначено основні підходи до його вдосконалення з урахуванням сучасних політико-правових реалій. Систематизовано концептуальні аспекти щодо розуміння конституційно-правового статусу Парламенту Великобританії та з'ясовано його зміст, виявлено закономірності трансформації парламентської моделі Сполученного Королівства. Розкрито особливості функціонування британського Парламенту у Вестмінстерській системі державно-владного управління; виявлено недоліки у механізмі взаємодії Парламенту з органами інших гілок влади, науково обґрунтовано рекомендації, спрямовані на оптимізацію цього механізму. Визначено тенденції вдосконалення правового регулювання способів формування Парламенту Великобританії та їх вплив на інституційну характеристику британської парламентської моделі. Висвітлено сучасні та майбутні тенденції трансформації конституційно-правового статусу Парламенту Великобританії.

10.06.18.0131/0417U001861

Курусь Тетяна Володимирівна. Теоретико-правові засади нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у їх взаємодії: Дис... к.ю.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 11.04.2017.

УДК 342.5.321.01: 352.07 (477)(043).

241 с. – Бібліogr.: 353 назви.

У дисертації здійснено комплексне дослідження теоретико-правових зasad нормотворчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у їх взаємодії: узагальнено й систематизовано наукові розвідки з нормотворчої діяльності органів державної влади й місцевого самоврядування у сучасній юридичній науці та основних напрямів і аспектів дослідження у межах теорії держави та права. Обґрунтовано методологію дослідження з використанням новітніх методологічних підходів і методів.

10.06.18.0132/0417U001877

Штефан Вікторія Сергіївна. Правовий статус міських населених пунктів України: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 30.03.2017.

УДК 342.26 (477).

206 с.: 1 табл. – Бібліogr.: 260 назв.

У дисертації подано загальну характеристику правового статусу міських населених пунктів України, досліджено їх види, компетенцію органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування у сфері визначення та зміни статусу міських населених пунктів. Розглянуто питання уdosконалення статусу міських населених пунктів, зокрема: порядок віднесення населених пунктів до відповідної категорії, приєднання селищ та міст до інших населених пунктів, зміна меж

міст та селищ, процедура найменування та перейменування міських населених пунктів України. Проаналізовано зміст поняття "міський населений пункт", встановлено особливості його статусу. Обґрунтовано висновок, що фактичний зміст правового статусу міських населених пунктів України являє собою особливе правове становище адміністративно-територіальних одиниць України, яке врегульоване Конституцією України та законодавством України, що обумовлене певними властивостями відповідних населених пунктів як суб'єкта права, у рамках чого формуються і діють органи влади та місцевого самоврядування. Досліджено стан законодавства України, що визначає правовий статус міських населених пунктів, й визначено критерій віднесення населених пунктів до категорії міських населених пунктів.

10.06.18.0133/0417U001947

Подашевська Тетяна Леонтіївна. Соціально-комунікаційні виборчі технології як засоби позиціонування політичних партій та об'єднань: Дис... к.соц.комунік. /Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 27.04.2017.

УДК 007 : 304 : 004.9.

235 с. – Бібліogr.: 212 назви.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико-методичних засад дослідження соціальнокомунікаційних виборчих технологій як засобів позиціонування політичних партій та об'єднань. Здійснено комплексну характеристику СКВТП. Запропоновано періодизацію і виокремлено чотири періоди застосування соціальнокомунікаційних виборчих технологій позиціонування політичних партій та об'єднань у незалежній Україні. Обґрунтовані методи вивчення ефективності СКВТП під час виборів до Верховної Ради України. За розробленою дисеранттом методикою в 12 містах України (Схід, Захід, Північ, Південь і Центр) проведено опитування 14 експертів і 928 респондентів, результати якого сприяли верифікації застосування СКВТП під час парламентських виборів 2012 і 2014 рр. тими політичними партіями та об'єднаннями, які були обрані до ВРУ.

10.06.18.0134/0417U001982

Левенець Анжела Вікторівна. Муніципально-правовий статус іноземців в Україні: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 21.04.2017.

УДК 342.717.477.

216 с. – Бібліogr.: 173 назви.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини в галузі встановлення, забезпечення, реалізації та захисту муніципальних прав людини як члена територіальної громади. Предметом дослідження є муніципально-правовий статус іноземців в Україні. Новизна та значення дисертаційного дослідження полягає перш за все в тому, що вперше здійснено комплексний аналіз проблеми муніципально-правового статусу іноземців як членів територіальної громади в Україні, обґрунтовано необхідність внесення змін в національне законодавство України щодо профільного регулювання конституційно-правового статусу іноземців та осіб без громадянства, а також в муніципальному законодавстві щодо чіткого врегулювання складу та структури територіальної громади з визначенням статусу всіх її членів, який базується на принципі рівності та рівноправності щодо участі у вирішенні питань місцевого значення. Результатом проведеного наукового дослідження стало формулювання низки принципово нових теоретичних положень і висновків, що виникають на захист: Вперше: - запропоновано внесення змін в Закон України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" від 22 вересня 2011 року та доповнення його окремим розділом, який би врегулював системно

всі найголовніші права та свободи іноземців в Україні, а також встановлення в ст. 3 його різницю між іноземцями, що тимчасово проживають або перебувають на території України від іноземців, які постійно проживають в нашій державі та складають частину її населення; - на підставі аналізу положень міжнародних договорів та національного законодавства доведено необхідність внесення змін в ст. 36 (право на об'єднання в громадські організації, на участь в професійних спілках), ст. 39 (право на мирні зібрання) Конституції України, з метою встановлення цих прав не лише за громадянами України, а й за всіма особами, які на законних підставах постійно знаходяться на території України; - обґрунтовано, що будь-яка особа, яка постійно проживає в межах територіальної громади, незалежно від її громадянства та іншого правового стану, строку такого проживання та інших суб'єктивних факторів має рівні права на участь в здійсненні МСВ, так само як і рівні обов'язки, за виключенням тих, що прямо передбачені Конституцією України; - запропоновано на відміну від нині існуючої формальної реєстрації особи за місцем проживання, згідно якої і визначається належність особи до конкретної територіальної громади, розширення переліку підстав, за якими особа (в тому числі іноземець) може вважатись членом відповідної територіальної громади, а саме: наявність власної/рендованої нерухомості, здійснення підприємницької діяльності, сплата податків особою або сплата роботодавцем податків за особу і т.д.; - рекомендовано введення інституту уповноваженого територіальної громади з інтеграційних питань і наділення його відповідними повноваженнями в контексті реалізації на місцях загальнодержавної міграційної політики та з метою розробки муниципальних програм допомоги та захисту прав іноземців-постійних мешканців як членів територіальної громади; удосконалено: - наукові підходи до розуміння та визначення дефінітивної характеристики територіальної громади в Україні в контексті її складової ознаки; - положення, що терміни "іноземці-члени територіальної громади" та "іммігранти" можна використовувати як рівнозначні, оскільки виходячи з положення Конституції України, членами територіальної громади є "постійні жителі", а Закон України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" передбачає можливість отримання посвідки на постійне проживання лише для іноземців, які отримали дозвіл на імміграцію в Україну та для біженців; - положення про роль міграційної політики держави в контексті формування статусу іноземців-членів територіальної громади в Україні; дістало подальшого розвитку: - обґрунтування значення статуту територіальної громади в механізмі регулювання муниципальних прав членів територіальної громади та необхідність розроблення типового статуту територіальної громади, в якому доцільним було б визначати межі та максимальний обсяг муниципальних прав та свобод, а також обов'язки членів громади та надати можливість розширювати цей обсяг за допомогою нових та додаткових форм їх безпосередньої участі в здійсненні МСВ. Практичне значення одержаних результатів. Викладені в дисертаційному дослідженні висновки з розгляду питань забезпечення муниципально-правового статусу іноземців в Україні можуть бути використані у: - правотворчості - у процесі законодавчої діяльності і в приведенні національної нормативної бази у відповідність до фундаментальних конституційних принципів, які визначають основи взаємовідносин держави, суспільства та індивіда;; - науково-дослідній сфері - основні положення роботи можуть бути використані для подальшого вивчення проблематики правового статусу людини і громадянина, а також правового статусу осіб з різним правовим станом у галузях конституційного, муниципального, цивільного та підприємницького права України, міжнародному публічному та міжнародному приватному праві; - навчальному про-

цесі - при викладанні навчальних курсів з конституційного права України, конституційного права зарубіжних країн, а також спеціальних дисциплін конституційно-правової і муніципально-правової проблематики.

10.06.18.0135/0417U001983

Орлов Віктор Анатолійович. Конституційні засади формування та діяльності муніципальної міліції (поліції): порівняльно-правове дослідження: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 21.04.2017.

УДК 342.25:351.75.

237 с. – Бібліогр.: 323 назви.

Об'єктом дослідження є конституційно-правові та муніципально-правові відносини, які пов'язані з формуванням та діяльністю муніципальної міліції (поліції). Предмет дослідження становлять конституційні засади формування та діяльності муніципальної міліції (поліції). Найбільш суттевими результатами дисертаційного дослідження, що виникається на захист, є такі: вперше: - запропонована авторська дефініція "комунальний громадський порядок", як система суспільних відносин, що утворюються виключно в межах відповідної територіальної громади; та "охорона комунального громадського порядку", як специфічна сфера діяльності муніципальної міліції (поліції); - сформульовано категорію муніципальна міліція (поліція) як інституція місцевого самоврядування, з огляду на самостійний предмет регулювання та характер відносин, які необхідно врегулювати конституційно-правовими нормами; - запропонована авторська концепція формування та діяльності муніципальної міліції (поліції); - досліджено змістовну характеристику та генезу функції місцевого самоврядування з охорони громадського порядку; обґрунтовано п'ять історичних періодів її розвитку на українських землях (прадавні та давні часи, період правління на українських землях Російської імперії, період становлення української державності, радянський період, сучасний період); - запропоновано авторську класифікацію моделей муніципальної поліції в зарубіжних країнах, та виокремлено три основні організаційні моделі: централізовану (Канада, Нідерланди, Іспанія, Італія, Франція, Німеччина), напівцентралізовану (Великобританія) та децентралізовану (Швейцарія, США); - обґрунтовано можливі механізми матеріально-технічного та фінансово-бюджетного забезпечення формування та діяльності муніципальної міліції (поліції), зокрема: надходження коштів адміністративних штрафів, які зараховуватимуться повністю до місцевого бюджету, запровадження місцевого податку (збору) на утримання муніципальної міліції (поліції) та добровільне самооподаткування для фінансування муніципальної міліції (поліції); удосконалено: - наукові підходи до визначення системи функцій місцевого самоврядування; - концептуальну модель про сутність та юридичну природу муніципальної міліції (поліції); - доктринальні положення конституційно-правових засад організації та діяльності муніципальної міліції (поліції); дістало подальшого розвитку: - положення про муніципальну міліцію (поліцію) як інституту місцевого самоврядування; - система наукових поглядів про форми реалізації функцій місцевого самоврядування з охорони громадського порядку; - вивчення особливостей становлення та розвитку муніципальної міліції (поліції) в Україні в сучасних умовах; - пропозиції щодо форм становлення та концепцій муніципальної міліції (поліції); - вчення про охорону громадського порядку з позиції муниципального права. Практичне значення отриманих результатів. Сформульовані в дисертації пропозиції і висновки можуть бути використані: - у навчальному процесі - під час викладання у вищих навчальних закладах навчального курсу "Конституційне право

во України", "Муніципальне право України" та навчально-методичних посібниках для практичних занять та для інших форм навчальної роботи; - у науково-дослідних роботах - для подальшої розробки правового статусу муніципальної міліції (поліції) в Україні; - у правотворчій роботі - як теоретико-концептуальний матеріал при розробці та прийнятті законів України, що визначають основи організації та діяльності муніципальної міліції (поліції), зокрема Закону України "Про муніципальну міліцію (поліції)"; - у правозастосовній діяльності - для оптимізації форм і методів діяльності місцевого самоврядування щодо реалізації правоохранної функції місцевого самоврядування; - у правовиховній роботі серед населення - для підвищення правової культури посадових осіб місцевого самоврядування; формування у населення України правосвідомості та муніципального світогляду.

10.17 Адміністративне право

10.06.18.0136/0417U001581

Галкіна Олена Миколаївна. Адміністративно-правові засади забезпечення безпечності та якості харчових продуктів в Україні: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 30.03.2017.

УДК 342.95.

252 с. – Бібліogr.: 417 назв.

Дисертацію присвячено визначенню поняття безпечності та якості харчових продуктів як об'єктів адміністративно-правового регулювання. Окреслено систему суб'єктів забезпечення безпечності та якості харчових продуктів і проаналізовано їх повноваження. Охарактеризовано види контролю як способу забезпечення безпечності харчових продуктів. Визначено поняття та особливості адміністративної відповідальності за порушення законодавства про безпечність та якість харчових продуктів.

10.06.18.0137/0417U001602

Ковригіна Валентина Євгенівна. Адміністративно-правове регулювання екстремої медичної допомоги: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 15.03.2017.

УДК 351.82:614.8.

227 с.: 3 іл. – Бібліogr.: 258 назв.

У дисертації здійснено комплексне та системне дослідження адміністративно-правового регулювання екстремої медичної допомоги. Вивчено природу поняття екстремої медичної допомоги. Визначено право на екстрему медичну допомогу. Сформульовано мету, завдання та принципи екстремої медичної допомоги. Розкрито нормативно-правове регулювання екстремої медичної допомоги. Охарактеризовано публічну адміністрацію як суб'єкта регулювання екстремої медичної допомоги. Визначено відповідальність за порушення законодавства у сфері надання медичної допомоги.

10.06.18.0138/0417U001694

Батракова Дар'я Сергіївна. Адміністративно-правове регулювання місцевого самоврядування: порівняльно-правовий аналіз України та Франції: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 25.03.2017.

УДК 342.9.07.

201 с. – Бібліogr.: 176 назв.

Дисертація присвячена компаративному дослідженню адміністративно-правового регулювання місцевого самоврядування в Україні та Франції, а також виявленню прогалин його адміністративно-правового регулювання та обґрунтування пропозицій щодо внесення змін до законодавства.

Охарактеризовано та визначено структуру місцевого самоврядування та систему суб'єктів місцевого самоврядування, здійснено розмежування їх повноважень та наголошено на способах усунення конфліктів компетенції між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на прикладі Франції

10.06.18.0139/0417U001712

Адамчук Оксана Феліксівна. Адміністрування у сфері охорони здоров'я України : Дис... к.ю.н. /Міжрегіональна Академія управління персоналом. – Захищена 30.03.2017.

УДК 342.95+343.163.

197 с. – Бібліogr.: 204 назв.

Досліджено теоретичні та практичні питання адміністрування у сфері охорони здоров'я України. Здійснено історико-правовий огляд його становлення та розвитку. З'ясовано систему вказаного адміністрування та принципи її функціонування. Уточнено нормативно-правове регламентування щодо адміністрування в розгляді сфері, визначено напрями вдосконалення. Надано характеристику правам, обов'язкам, завданням і функціям Міністерства охорони здоров'я України. Вивчено відповідний зарубіжний досвід і з'ясовано можливості його впровадження в Україні.

10.06.18.0140/0417U001855

Риженко Олександр Сергійович. Правове регулювання податкових ризиків сільськогосподарського виробництва в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 29.03.2017.

УДК 347.73:631.15.

190 с. – Бібліogr.: 198 назв.

У дисертації проведено комплексне дослідження правового регулювання податкових ризиків сільськогосподарського виробництва в Україні з метою формування цілісного уявлення про такий фінансово-правовий феномен та пошуку ефективних нормативних засобів уникнення його негативних наслідків. У межах роботи охарактеризовано сучасну нормативно-правову базу та проведено порівняльний аналіз окремих норм вітчизняного та зарубіжного законодавства, що регулюють процес оподаткування. Проаналізовано основні елементи системи оподаткування процесу та результатів сільськогосподарського виробництва. Основну увагу у роботі зосереджено на розкритті та уdosконаленні теоретичних засад податкового ризику у науці фінансового права та нормативно-правового регулювання уникнення, мінімізації, прийняття та самострахування податкових ризиків загальної та спроценої систем оподаткування, ризики спеціального режиму оподаткування податком на додану вартість суб'єктів сільськогосподарського виробництва. У результаті проведеного дослідження, спираючись на відповідний зарубіжний досвід, сформульовано теоретичні висновки та розроблено пропозиції щодо ефективності правового регулювання уникнення податкових ризиків сільськогосподарського виробництва в Україні.

10.06.18.0141/0417U001859

Іскізаров Олександр Миколайович. Адміністративно-правове регулювання банківської діяльності в Україні: Дис... к.ю.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 10.04.2017.

УДК 342.9.

235 с. – Бібліogr.: 214 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню адміністративно-правового регулювання банківської діяльності в Україні. Проаналізовано поняття та ознаки банківської діяльності в адміністративно-правовій сфері, визначе-

но етапи генезису адміністративно-правового регулювання банківської діяльності, а також охарактеризовано особливості адміністративно-правового регулювання банківської діяльності. Розкрито зміст адміністративних відносин у сфері банківської діяльності, досліджено права й обов'язки суб'єктів адміністративних відносин у сфері банківської діяльності, з'ясовано їх адміністративну відповідальність.

10.06.18.0142/0417U001925

Борець Марина Володимирівна. Адміністративно-правовий статус державних регуляторів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом: Дис... к.ю.н. /Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Захищена 19.04.2017.

УДК 342.951:34.07(477).

230 с. – Бібліogr.: 237 назв.

У дисертації досліджено адміністративно-правовий статус державних регуляторів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, їх місце в системі органів виконавчої влади та запропоновано напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання їхньої діяльності. Сформульовано поняття "адміністративно-правовий статус державного регулятора у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" як встановлені законодавством права, обов'язки та компетенції публічного органу управління щодо здійснення організації, координації, регулювання та адміністративного нагляду за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та застосування заходів адміністративного примусу за порушення законодавства в цій сфері. Досліжено систему міжнародно-правових норм у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та їх імплементацію у законодавство України. Запропоновано визначити статус Державної служби фінансового моніторингу України як незалежного органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого безпосередньо спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Розглянуто повноваження державних регуляторів щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення в зазначеній сфері.

10.06.18.0143/0417U001949

Васильєв Ігор Васильович. Адміністративна відповідальність за порушення правил обігу зброї в Україні: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 25.04.2017.

УДК 342.951 (451).

207 с. – Бібліogr.: 465 назв.

У дисертації наведено новітнє розв'язання наукового завдання щодо адміністративної відповідальності за порушення правил обігу зброї в Україні, запропоновано низку висновків, пропозицій і рекомендацій. Виявлено юридичну природу зброї як категорії адміністративного права, що є соціально-правовим явищем, засобом впливу, що утворює потенційну чи явну загрозу для людей та регулюється адміністративно-правовими нормами. З'ясовано адміністративно-правові аспекти обігу зброї. Розкриті правила обігу зброї як об'єкта адміністративного проступку в Україні.

10.06.18.0144/0417U001950

Котяш Лада Палівна. Адміністративно-правове регулювання державної реєстрації юридичних осіб в Україні: Дис... к.ю.н.

/Науково-дослідний інститут публічного права. – Захищена 25.04.2017.

УДК 342.133 (473).

185 с. – Бібліogr.: 191 назв.

У дисертації наведено новітнє розв'язання наукового завдання щодо розвитку засад, адміністративно-правового механізму та удосконалення адміністративно-правового регулювання державної реєстрації юридичних осіб в Україні. Розкрито поняття та зміст категорійного розуміння державної реєстрації юридичних осіб як об'єкта адміністративно-правового регулювання реєстрації юридичних осіб. Запропоновано численні зміни й доповнення до чинного законодавства, насамперед щодо удосконалення законодавства у сфері державної реєстрації суб'єктів вагомих повноважень і посилення адміністративної відповідальності за порушення їхніх прав і законних інтересів.

10.06.18.0145/0217U003406

Механізм реалізації децентралізації повноважень у сфері надання адміністративних послуг на місцевий рівень: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000223. УДК 351.9:651.

30 с.

Об'єктом дослідження є сфера надання адміністративних послуг. Метою розробки є визначення основних напрямів та завдань щодо механізму реалізації децентралізації повноважень у сфері надання адміністративних послуг на місцевий рівень. Новизна роботи полягає в розробці критеріїв оцінки організації та діяльності міського та районних ЦНАПів та механізму реалізації політики децентралізації у сфері надання адміністративних послуг на місцевий рівень.

10.06.18.0146/0217U003519

Механізми публічноправової і приватноправової регламентації суспільних відносин у адміністративно-політичній, соціально-культурній та господарській сферах: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Миколенко Олександр Іванович. – ДР 0112U002484. УДК 342.92.342.95:346.

59 с.

Об'єктом дослідження — суспільні відносини, що виникають у адміністративно-політичній, соціально-культурній та господарській сферах в результаті публічно-правового і приватноправового регулювання. Предмет дослідження — механізми публічно-правової та приватноправової регламентації суспільних відносин в Україні. Мета дослідження — узагальнити і поглибити теоретико-методологічні основи публічно-правового і приватноправового регулювання суспільних відносин у адміністративно-політичній, соціально-культурній та господарській сферах шляхом удосконалення механізмів правової регламентації, а також обґрунтovати комплекс практичних рекомендацій щодо удосконалення існуючих правових механізмів в публічному і приватному праві України. Метод дослідження — формально-логічний метод, метод історизму, порівняльний метод, системний метод (структурно-функціонального аналізу). Результати науково-дослідної роботи викладені в підручниках, монографіях, навчальних посібниках, відображені в дисертаціях

10.21 Фінансове право

10.06.18.0147/0417U001693

Латковський Павло Павлович. Правове регулювання бюджетного контролю в Україні:

Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 25.03.2017.

УДК 347.73:336.148(477).

247 с. – Бібліогр.: 325 назв.

Дисертація є науковим дослідженням правового регулювання бюджетного контролю. У дисертації проаналізовано історичні аспекти виникнення, становлення та розвитку правових вчень про бюджетний контроль та викоремлено три періоди. Розглянуто наукові погляди щодо визначення поняття бюджетного контролю, обґрунтовано доведено необхідність уніфікації бюджетно-правової термінології та запропоновано авторське визначення бюджетного контролю.

10.06.18.0148/0417U001858

Хом'якова Оксана Олександрівна. Правові основи формування місцевих бюджетів в Україні: Дис... к.ю.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 11.04.2017.

УДК 347.73.

244 с. – Бібліогр.: 326 назв.

Дисертацію присвячено правовим основам формування місцевих бюджетів в Україні. Досліджено правову природу, поняття та сутність місцевого бюджету, особливості формування місцевих бюджетів в Україні, а також основні принципи їх формування. Охарактеризовано правові основи формування дохідної частини місцевих бюджетів в Україні, виконання місцевих бюджетів за видатками, а також особливості міжбюджетних відносин в Україні. Проаналізовано міжнародний досвід у формуванні місцевих бюджетів та викоремлено його позитивні елементи для запозичення й упровадження в Україні.

10.06.18.0149/0217U003408

Формування видатків бюджету міста Києва на підготовку фахівців комунальними вищими навчальними закладами з врахуванням регіонального замовлення: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000227. УДК 351.72;349:336.5.

125 с.

Об'єктом дослідження є особливості формування середньострокового прогнозу потреби у фахівцях, науково-педагогічних та робітничих кадрах, методи визначення регіонального замовлення на підготовку кадрів з урахуванням потреб ринку праці м. Києва. Мета роботи - забезпечення цільового ефективного використання бюджетних коштів в частині підготовки фахівців із вищою освітою за рахунок коштів бюджету відповідно до потреб у кваліфікованих кадрах з урахуванням середньострокового прогнозу потреби у фахівцях, робітничих, наукових і науково-педагогічних кадрів на ринку праці м. Києва. Новизна роботи полягає у співставленні основних статистичних та фінансових показників формування державного замовлення на підготовку кадрів з урахуванням особливостей потреб ринку праці м. Києва, а також у дослідженні методів розрахунку прогнозних обсягів регіонального замовлення на підготовку кадрів у комунальних закладах вищої освіти м. Києва.

10.23 Господарське право

10.06.18.0150/0417U001671

Мягкий Андрій Вікторович. Корпоративне управління за законодавством України : Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. – Захищена 31.03.2017.

УДК 346.12:364.2+347.191.

229 с. – Бібліогр.: 256 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню правового забезпечення корпоративного управління в Україні. З'ясовано поняття корпоративного управління, а також його співвідношення з поняттям корпоративного контролю, розкрито історичні аспекти становлення та розвитку вказаного інституту, виділено етапи становлення вітчизняного законодавства у досліджуваній проблематиці. Досліджено зарубіжне законодавство з корпоративного управління та обґрунтовано на його основі конкретні напрями удосконалення вітчизняної правової бази. Крім того, встановлено особливості порядку створення окремих органів корпорації, сформульовано питання виключної компетенції кожного з них. Визначено місце загальних зборів в управлінській структурі товариства, обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення проведення позачергових та повторних зборів. Особливу увагу приділено дослідженням правового статусу керівника та співвідношення його зі статусом підписантів корпоративного підприємства. Також проаналізовано та конкретизовано компетенцію наглядової ради акціонерного товариства, уточнено порядок обрання (переобраних) його голови. Визначено поняття контролю у корпоративному секторі з обґрутуванням відповідних законодавчих пропозицій та встановлено форми контролю за діяльністю виконавчого органу господарського товариства.

10.06.18.0151/0417U001935

Сулейманова Сусанна Рефатівна. Правові обмеження використання іноземної валюти у господарському обігу в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 26.04.2017.

УДК 346.52:346.2.

229 с. – Бібліогр.: 281 назв.

У роботі досліджується поняття, ознаки та правові засади обмеження використання іноземної валюти у господарському обігу. Сформульовано визначення валютних обмежень та здійснена їх класифікація за різними підставами. Охарактеризовані валютні операції та валютні розрахунки як форми валютних обмежень. Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства шляхом прийняття единого закону, який містив би в собі загальні засади валютного регулювання як чинника фінансово-правової політики держави, відповідні умови і процедури застосування, обігу й реалізації іноземної валюти на території України. Визначені основні напрями удосконалення засад валютного контролю.

10.27 Цивільне право

10.06.18.0152/0417U001638

Сушко Єлизавета Олексіївна. Цивільно-правова модель акціонерних товариств України в умовах євроінтеграції та глобалізації: порівняльний аналіз законодавства України, Німеччини та Китаю: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 23.03.2017.

УДК 347. 454.5.

262 с. – Бібліогр.: 336 назв.

Дисертація присвячена системному дослідженню цивільно-правової моделі акціонерних товариств України в умовах євроінтеграції та глобалізації на основі порівняльного аналізу законодавства України, Німеччини та Китаю. Визначено, що цивільно-правова модель акціонерного товариства - це логіко-розумова (умоглядна) форма, забезпечена внутрішнім змістом та наповнена системно-структурними елементами. Її метою є впорядкування, структурування,

організація зовнішнього та внутрішнього прояву АТ як учасника цивільних відносин.

10.06.18.0153/0417U001639

Дворніченко Алла Сергіївна. Цивільно-правове регулювання інформованої згоди на медичне втручання: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 24.03.2017.

УДК 343.126.

219 с. – Бібліогр.: 255 назв.

У дисертації на основі аналізу вітчизняних і зарубіжних наукових, науково-публіцистичних джерел та чинного вітчизняного законодавства розкрито особливості цивільно-правової охорони інформованої згоди на медичне втручання. Метою дисертації є комплексне дослідження питань теорії та практики цивільно-правової охорони інформованої згоди на медичне втручання й вироблення пропозицій щодо удосконалення чинного національного законодавства. Визначено поняття і види медичного втручання, на яке за законом не-обхідна інформована згода пацієнта. Досліджено зміст права пацієнта на надання/ненадання інформованої згоди на медичне втручання.

10.06.18.0154/0417U001640

Гуйван Дмитро Петрович. Цивільно-правове регулювання відносин з постачання гарячої води побутовому споживачу: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 24.03.2017.

УДК 347.45.

224 с. – Бібліогр.: 324 назв.

Дисертація присвячена дослідженю цивільно-правового регулювання порядку постачання гарячої води побутовому споживачу відповідно до нормативно-правових актів чинного законодавства України, практик правозастосування і доктрини права. Акцентовано увагу на важливості з'ясування правової природи вказаного договору. При цьому пропонується відносити договір постачання гарячої води побутовому споживачу до групи складних договорів, що поєднують ознаки договору купівлі-продажу (зокрема, договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу) та договору з надання послуг.

10.06.18.0155/0417U001641

Даниляк Юрій Володимирович. Судовий захист прав осіб, які не брали участі у цивільній справі: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 25.03.2017.

УДК 347.92.

186 с. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертацію присвячено дослідженю процесуальних особливостей судового захисту прав осіб, які не брали участі у справі. Охарактеризовано та узагальнено підстави захисту прав цих осіб, якщо ухвалене без їх участі у справі рішення вплинуло на їх права, інтереси чи обов'язки, порядок та процесуальні засоби захисту прав цих осіб. Виділено окрему групу суб'єктів цивільного процесуального права, до якої віднесено осіб, які не брали участі у справі: інші особи в цивільному процесі.

10.06.18.0156/0417U001642

Давидюк Тетяна Вікторівна. Правове регулювання представництва у корпоративних відносинах: цивільно-правовий аспект: Дис... к.ю.н. /Харківський національний університет внутрішніх справ. – Захищена 25.03.2017.

УДК 347.7:347.191.4.

204 с. – Бібліогр.: 174 назви.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню представництва учасників корпоративних відносин у внутрішньокорпоративних та у зовнішніх відносинах. На основі аналізу історичного досвіду з питань представництва, здобутків ученіх, вітчизняного законодавства, які є передумовою напрацьованої судової практики з цієї проблематики, виявлені та проаналізовані прогалини у правовому регулюванні представництва інтересів учасників корпоративних відносин. З метою усунення цих недоліків сформульовано низку пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства, яке регулює корпоративні відносини.

10.06.18.0157/0417U001661

Войтовський Валентин Сергійович. Касаційне оскарження у цивільному процесі України: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 13.03.2017.

УДК 347.94.

187 с. – Бібліогр.: 215 назв.

Дисертація присвячена актуальним теоретичним і практичним проблемам реалізації права касаційного оскарження в цивільному процесі України. Визначено етапи становлення та розвитку касаційного провадження. Надається визначення права касаційного оскарження, розкривається сутність касаційного провадження, його характеризуючи ознаки. Визначено поняття механізму реалізації права касаційного оскарження, під яким слід розуміти комплексну взаємодію систему прав, обов'язків та діяльність суду та учасників процесу, врегульовану нормами цивільного процесуального законодавства з метою перевірки неправильності застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

10.06.18.0158/0417U001670

Гуцуляк Володимир Казимирович. Договір підряду на проведення пошукових робіт за цивільним законодавством України: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. – Захищена 30.03.2017.

УДК 347.454.31.

237 с. – Бібліогр.: 239 назв.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням проблем правового регулювання відносин за договором підряду на проведення пошукових робіт. Визначено особливості становлення та розвитку етапів правового регулювання відносин за договором підряду на проведення пошукових робіт на українських землях. Розкрито особливості правового регулювання відносин за договором підряду на проведення пошукових робіт у законодавстві зарубіжних країн. Запропоновано теоретичні підходи до визначення поняття та характерних ознак договору підряду на проведення пошукових робіт. Відмежовано договору підряду на проведення пошукових робіт від суміжних договірних конструкцій, що опосередковують зобов'язання з виконання робіт. Визначено специфіку предмету, суб'єктного складу, змісту та форми договору підряду на проведення пошукових робіт. Визначено порядок виконання та особливості забезпечення виконання договору підряду на проведення пошукових робіт. Встановлено особливості цивільно-правової відповідальності сторін за порушення договору підряду на проведення пошукових робіт. Розроблені теоретичні пропозиції та практичні рекомендації щодо удосконалення діючого законодавства і судової практики у сфері підрядних правовідносин із проведення пошукових робіт.

10.06.18.0159/0417U001748

Падун Євгеній Володимирович. Інститут прийомного виховання в сімейному праві України: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 11.04.2017.

УДК 347. 633.

190 с. – Бібліогр.: 290 назв.

Дисертація є комплексним науковим дослідженням інституту прийомного виховання в сімейному праві України. Розглянуто питання поняття, правової природи, сутності та значення інституту прийомного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Розкрито особливості виникнення правовідносин прийомного виховання та здійснено грунтovний аналіз, передбачення сімейним законодавством форм виховання та утримання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

10.06.18.0160/0417U001749

Онищенко Олександр Сергійович. Відшкодування моральної шкоди у деліктних зобов'язаннях: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 11.04.2017.

УДК 347.95.

210 с. – Бібліогр.: 350 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням інституту відшкодування моральної шкоди в деліктних зобов'язаннях. За результатами проведено дослідження визначено стан наукової розробки питання відшкодування моральної шкоди у деліктних зобов'язаннях, окреслено методологічні засади дослідження, простежено еволюцію правового регулювання відшкодування моральної шкоди в деліктних зобов'язаннях. Сформульовано поняття відшкодування моральної шкоди у деліктних зобов'язаннях, викремлено умови виникнення права на відшкодування моральної шкоди у деліктних зобов'язаннях, з'ясовано основні підходи до визначення відшкодування моральної шкоди та способи її відшкодування. Виділено особливості відшкодування моральної шкоди в окремих видах деліктів.

10.06.18.0161/0417U001750

Коваль Олександр Володимирович. Припинення майнових прав фізичних осіб на житло: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 12.04.2017.

УДК 347.232/233+347.254.

249 с. – Бібліогр.: 329 назв.

У дисертації досліджується правова природа житла, підстави та порядок припинення майнових прав фізичних осіб на житло, наслідком чого є подальше виселення осіб (як власників, так і користувачів). Окремо приділяється увага дослідженю юридичної природи поняття майнових прав. Здійснено порівняльно-правовий аналіз підстав припинення майнових прав фізичних осіб на житло та вироблена їх класифікація. Розглядаються майнові права на житло інших осіб, що на законних підставах проживають у житлі, яке підлягає відчуженню (добривільному або примусовому).

10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)**10.06.18.0162/0417U001672**

Гарієвська Мирослава Богданівна. Дискреційні повноваження суду при розгляді цивільних справ у суді першої інстанції: Дис... к.ю.н. /Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України. – Захищена 31.03.2017.

УДК 347.986.

262 с. – Бібліогр.: 254 назв.

У роботі вперше у вітчизняній юридичній літературі проведено цілісний аналіз дискреційних повноважень суду при розгляді цивільних справ у суді першої інстанції. Визначено правову дискреційних повноважень суду у цивільному процесі. Виявлено основні доктринальні підходи до розуміння поняття та ознак дискреційних повноважень суду. З'ясовано значення дискреційних повноважень суду для виконання завдань цивільного судочинства та обґрутовано доцільність дискреційних повноважень суду під час розгляду цивільних справ. Сформульовано основні поняття, пов'язані із реалізацією дискреційних повноважень суду. Визначено основні підходи до класифікації дискреційних повноважень суду. З'ясовано підстави застосування дискреційних повноважень суду під час розгляду цивільних справ. Визначено засади реалізації дискреційних повноважень суду щодо розгляду цивільних справ у суді першої інстанції. Виявлено умови реалізації дискреційних повноважень суду. Розглянуто теоретичні та практичні питання реалізації дискреційних повноважень суду при вчиненні конкретних процесуальних дій. Висловлено рекомендації щодо меж реалізації дискреційних повноважень суду. Напрацьовано пропозиції щодо вдосконалення цивільного процесуального законодавства.

10.06.18.0163/0417U001894

Лопатін Антон Володимирович. Процесуальні засоби усунення судових помилок у цивільному судочинстві України: Дис... к.ю.н. /Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького. – Захищена 27.04.2017.

УДК 347.91/.95.

193 с. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертація присвячена дослідженням нових комплексних підходів до вирішення проблем судових помилок у цивільному судочинстві України. Основні здобутки дослідження спрямовані на зростання ролі та значення правосуддя в цивільних справах, підвищення рівня ефективності його здійснення. Основним здобутком дослідження є створена система знань щодо судової помилки, що зумовлює єдність підходів щодо її розуміння. Висвітлено не лише визначення природи судової помилки, причини та умови її виникнення та способи усунення, а й створення відповідних напрямків дій щодо їх недопущення.

10.55 Земельне право**10.06.18.0164/0417U001838**

Шпарик Назар Ярославович. Міжнародно-правові акти як джерела екологічного права України: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 05.04.2017.

УДК УДК 349.6 (477).

217 с. – Бібліогр.: 323 назв.

Значну увагу приділено процесу імплементації міжнародно-правових актів у національне екологічне законодавство. Запропоновано новий термін та подано авторське визначення поняття "міжнародно-правовий стандарт у галузі охорони довкілля", відображеного послідовністю трансформації таких стандартів у норми національного законодавства та виділено механізм реалізації цих стандартів: юридичне закріplення, фактичне застосування, інституційне та компенсаційне забезпечення. З'ясовано роль та значення глобальних, європейських та регіональних міжнародних договорів у сфері охорони довкілля для законодавства України. Здійснено аналіз впливу джерел права Європейського Союзу у рамках забезпечення виконання Додатку XXX Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, що стосуються навколошнього природного середовища.

10.06.18.0165/0417U001854

Ситник Тіна Миколаївна. Правовий режим земель, зайнятих зеленими насадженнями в населених пунктах: Дис... к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 28.03.2017.

УДК 349.42.

234 с. – Бібліогр.: 365 назв.

Дисертація є комплексним дослідженням правового режиму земель, зайнятих зеленими насадженнями в населених пунктах. У роботі проведено аналітичний огляд наукових джерел за темою дисертації, досліджено розвиток законодавства про землі, зайняті зеленими насадженнями в населених пунктах, сформульовано поняття та визначено склад таких земель. Визначено поняття правового режиму земель, зайнятих зеленими насадженнями в населених пунктах. Охарактеризовано систему, функції та компетенцію органів влади щодо управління землями, зайнятими зеленими насадженнями в населених пунктах. Розкрито питання правового регулювання планування використання цих земель та правові питання їх обліку. окрему увагу приділено дослідженню стану правового регулювання використання земель, зайнятих зеленими насадженнями в населених пунктах. Проведено дослідження права власності та користування цими землями. Проаналізовано правові вимоги щодо використання земель населених пунктів із зеленими насадженнями, права та обов'язки суб'єктів по відношенню до них. Розкрито питання юридичної відповідальності за порушення законодавства про використання та охорону земель, зайнятих зеленими насадженнями в населених пунктах.

10.06.18.0166/0417U001856

Данилюк Леся Романівна. Правовий режим мисливських природних ресурсів в Україні: Дис... к.ю.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 28.03.2017.

УДК 349.6:639.1(447).

222 с. – Бібліогр.: 296 назв.

Дисертаційне дослідження містить теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання щодо вдосконалення правового регулювання суспільних відносин у сфері охорони, використання і відтворення мисливських природних ресурсів. В роботі визначено поняття мисливських природних ресурсів, обґрунтовано їх особливості як об'єктів екологічного права та виокремлено їх види. З'ясовано зміст правового режиму мисливських природних ресурсів як підпорядкованого основним принципам охорони навколишнього природного середовища, спрямованого на виконання завдань законодавства України про охорону, використання та відтворення тваринного світу, встановленого системою нормативно-правових актів порядку правового регулювання відносин охорони, використання та відтворення мисливських природних ресурсів.

10.59 Водне право

10.06.18.0167/0417U001765

Боровицька Анастасія Геннадіївна. Правове регулювання ведення державного водного кадастру України: Дис... к.ю.н. /Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Захищена 31.03.2017.

УДК 349.6(477).

228 с. – Бібліогр.: 429 назв.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженю правового регулювання ведення державного водного кадастру України. Запропоновано визначення базових правових

категорій "державний водний кадастр", "ведення державного водного кадастру", "принципи ведення державного водного кадастру", "кадастрова інформація", "кадастровий процес" та визначено місце державного водного кадастру в системі екологічного права. Розглянуто історико-правові аспекти формування відомостей про водні об'єкти та проаналізовано розвиток законодавства у даній сфері. Досліджено суб'єктний склад державного управління в галузі ведення державного водного кадастру, визначено основні недоліки в його функціонування та запропоновано шляхи їх подолання. Обґрунтовано доцільність створення та функціонування багатовидового кадастру природних ресурсів, сформульовано рівні збору та обліку кадастрової інформації, яка вноситься до державного водного кадастру, проаналізовано заходи, за допомогою яких здійснюється збір, обробка, групування, узагальнення та фіксація кадастрової інформації. Зроблено теоретичні висновки, окреслено низку проблем, які потребують невідкладного вирішення та сформульовано пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства, що дозволить уdosконалити правове регулювання ведення державного водного кадастру України.

10.63 Трудове право

10.06.18.0168/0417U001839

Біліченко Іван Сергійович. Теоретичні та практичні засади правового регулювання трудових правовідносин працівників прокуратури: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.03.2017.

УДК 343.163 : 349.22 (477).

213 с. – Бібліогр.: 309 назв.

Дисертація присвячена комплексному теоретичному дослідження теоретичних та практичних засад правового регулювання трудових правовідносин працівників прокуратури в Україні. У роботі проведено ґрунтovanий історико-правовий аналіз юридичних підстав виникнення та припинення трудових правовідносин працівників прокуратури, досліджено особливості правових підстав виникнення та припинення трудових правовідносин працівників прокуратури у деяких зарубіжних країнах. Здійснено поглиблений науково-теоретичний аналіз специфіки диференціації правового регулювання трудових правовідносин працівників прокуратури, визначено правовий статус її працівника як суб'єкта досліджуваних правовідносин, визначено особливості змісту останніх за участі працівників прокуратури. Розкрито правові підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин працівників прокуратури. Обґрунтовано пропозиції про внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів у сфері правового регулювання трудових правовідносин за участі працівників прокуратури з метою вдосконалення правового регулювання цієї групи правовідносин.

10.77 Кримінальне право

10.06.18.0169/0417U001606

Шмарін Ігор Олександрович. Неповага до суду: проблеми криміналізації: Дис... к.ю.н. /Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 24.03.2017.

УДК 343.36.

221 с.: 2 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 215 назв.

Досліджено соціально-правову обумовленість криміналізації неповаги до суду. Зокрема, здійснено аналіз генези відповідальності за неповагу до суду та зарубіжного досвіду кримінально-правової протидії зазначеному діянню, надано опис та обґрунтовано соціально-правові підстави та принципи криміналізації неповаги до суду. Запропоновано кри-

терії відмежування кримінальної та адміністративної відповідальності за неповагу до суду, а також нормативну модель санкцій за неповагу до суду як злочин проти правосуддя в Україні.

10.06.18.0170/0417U001607

Галемін Олександр Анатолійович. Кримінальна відповідальність за хуліганство, пов'язане з опором представникам влади або представникам громадськості, який виконує обов'язки з охорони громадського порядку, чи іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії: Дис... к.ю.н. /Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Захищена 24.03.2017.

УДК 343.593.

206 с.: 1 табл. – Бібліогр.: 217 назв.

Удосконалено теоретичні положення кримінального права в частині відповідальності за хуліганство, пов'язане з опором представникам влади або представникам громадськості, який виконує обов'язки з охорони громадського порядку, чи іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії, напрацьовано науково обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення відповідних законодавчих положень та практики їх застосування. Розроблено пропозиції по вдосконаленню диспозиції та санкції ч. 3 ст. 296 КК України.

10.06.18.0171/0417U001627

Соколовський Валерій Леонідович. Громадська безпека як об'єкт злочину: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 15.03.2017.

УДК УДК 343.34.

248 с. – Бібліогр.: 295 назв.

Дисертація є комплексною та системною працею, присвяченою розробці питань громадської безпеки як об'єкта злочину. У роботі розкрито теоретико-методологічні засади дослідження, розглянуто історичний та зарубіжний досвід щодо громадської безпеки як об'єкта злочину. Визначено систему кримінально-правову характеристику об'єкта, предмета та потерпілого у злочинах проти громадської безпеки. Здійснено характеристику структурних елементів суспільних відносин, які є об'єктом злочинів проти громадської безпеки: учасників, соціального зв'язку та предмета. Надано висновки та сформульовано пропозиції, спрямовані на вдосконалення кримінально-правової охорони громадської безпеки на нормативному та теоретичному рівнях.

10.06.18.0172/0417U001709

Плашовецький Олександр Андрійович. Кримінально-правова диференціація віку: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 20.03.2017.

УДК 35.078.1+351.853.

188 с. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертація присвячена дослідженю особливостей кримінально-правової диференціації віку особи. Проаналізовано основні наукові підходи щодо визначення поняття та сутності віку особи. Досліджено історію розвитку законодавства про вік суб'єкта злочину. Проаналізовано особливості становлення та розвитку законодавства про вік потерпілого від злочину. Визначено сутність віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Висвітлено особливості періодизації та кримінально-правове значення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Проаналізовано мінімальну вікову межу суб'єкта злочину та визначити можливості її вдосконалення. Розглянуто особливості віку як ознаки спеціального суб'єкта злочин-

ну. Досліджено кримінально-правове значення віку потерпілого від злочину.

10.06.18.0173/0217U003346

Розробка критеріїв оцінки ефективності заходів щодо запобігання корупції в сфері безпеки та оборони: Заключний звіт /Національний університет оборони України імені Івана Черняховського; Керівник Репіло Юрій Євгенович. – ДР 0115U004482. УДК 355.131:343.35.

97 с.

Об'єкт досліджень - система попередження корупції у Збройних Силах України. Мета роботи - удосконалення системи попередження корупції у Збройних Силах України шляхом розробки методики оцінювання ефективності заходів щодо запобігання корупції у Збройних Силах України та обґрутування рекомендацій щодо використання розробленої методики у системі кадрового забезпечення, фінансової сфери та під час закупівель, в ході підготовки і проведення міжнародних операцій з підтриманнями миру і безпеки. Методи досліджень - системний аналіз - для аналізу зарубіжного та вітчизняного досвіду оцінювання ефективності заходів щодо запобігання корупції з урахуванням специфіки сфери оборони. При розробці Методики оцінювання ефективності заходів щодо запобігання корупції в сфері оборони - методи дослідження операцій. Методи теорії нечітких множин - для оцінювання ефективності заходів щодо запобігання корупції в сфері оборони. Проведені дослідження дозволили створити програмний продукт "Anticor", що дозволяє здійснювати визначення комплексного показника прояву корупції в збройному конфлікті. Розроблений програмний продукт "Anticor" може бути використаний для визначення комплексного показника прояву корупції в заходах повсякденної діяльності військових формувань. Матеріали звіту можуть бути використані у ході подальших досліджень з питань запобігання корупції в сфері оборони.

10.06.18.0174/0217U003713

Проблеми забезпечення правопорядку засобами кримінальної юстиції (в контексті європейських стандартів): Заключний звіт /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Керівник Костенко Олександр Миколайович. – ДР 0114U003872. УДК 343.24.01.

90 с.

Основною метою наукового дослідження було виявлення проблем, що виникають в контексті європейських стандартів у сфері забезпечення правопорядку засобами кримінальної юстиції в Україні. Методи та емпірична база дослідження: в дослідженні використовувалися загальнонаукові і спеціально-правові методи, зокрема діалектичний, формально-логічний, порівняльно-аналітичний. Спеціального дослідження шляхів підвищення ефективності кримінально-правової протидії колективій злочиній діяльності в юридичній науці не здійснювалося. Отже, таке дослідження проводиться вперше: - злочинна діяльність може бути індивідуальною і спільною, різновидами останньої є групова і колективна (стихійна ? при вчиненні злочинних діянь натовпом, або організована - при вчиненні злочинів злочинними організаціями як ієархічно структурованими структурами злочинними об'єднаннями). Найбільшу небезпеку являє собою колективна злочинна діяльність, яка виявляється у злочинах, вчинених ієархічно структурованими об'єднаннями (злочинними організаціями), ? організована злочинна діяльність;

10.06.18.0175/0217U004019

Особливості розгляду справ про порушен-

ня Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції": Заключний звіт /Центр комплексних досліджень з питань антимонопольної політики; Керівник Бакалінська О.О. – ДР 0116U003218. УДК 343.533.6.

286 с.

Об'єкт дослідження: розгляд справ про порушення вимог Закону України "Про захист від недобросовісної конкуренції". Розкриті концептуальні підходи до визначення поняття недобросовісної конкуренції у законодавстві країн світу; проаналізовані види недобросовісних конкурентних дій та особливості їх кваліфікації; досліджено що є доказами у справах. Запропоновані заходи державної політики, які спрямовані на попередження недобросовісної конкуренції. Проаналізовані моделі забезпечення реалізації прав суб'єктів господарювання і споживачів на добросовісну конкуренцію у світовій практиці. Окрема увага приділена вдосконаленню процесуальних засад запобігання і припинення фактів недобросовісної конкуренції в Україні. Результатом науково-дослідної роботи є аналітичні матеріали про удосконалення правових механізмів захисту добросовісної конкуренції в Україні, забезпечення ефективного результату правового регулювання, а також прозорості та передбачуваності правозастосування. Робота розповсюджується за довоєнною ціною.

10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)

10.06.18.0176/0417U001603

Савченко Владлена Олегівна. Кримінальна відповідальність за ухилення від покарань не пов'язаних з позбавленням волі: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 16.03.2017.

УДК 343.36.

273 с. – Бібліogr.: 367 назв.

Дисертація є комплексною та системною розробкою питань кримінальної відповідальності за ухилення від покарань не пов'язаних з позбавленням волі. У роботі розкрито теоретико-методологічні засади дослідження, розглянуто генезис та зарубіжний досвід кримінальної відповідальності за ухилення від покарань не пов'язаних з позбавленням волі, а також конкретизовано зміст його об'єктивних та суб'єктивних ознак.

10.06.18.0177/0417U001979

Саліхова Ірина Юріївна. Подія кримінального правопорушення як обставина, яка підлягає доказуванню у кримінальному праводженні: Дис... к.ю.н. /Донецький юридичний інститут МВС України. – Захищена 20.04.2017.

УДК 343.14 (477).

243 с. – Бібліogr.: 238 назв.

У дисертації досліджено подію кримінального правопорушення та особливості її встановлення у кримінальному провадженні, розглянуто генезу зазначеного поняття та його взаємозв'язок з іншими елементами предмета доказування. Вивчено структуру події кримінального правопорушення в системі обставин, які підлягають доказуванню за чинним КПК України, з'ясовано зміст її складових – часу, місця, способу, інших обставин вчинення кримінального правопорушення, особливості їх визначення.

10.81 Кримінологія

10.06.18.0178/0217U004270

Виявлення та попередження злочинів та ін-

ших правопорушень, що вчиняються у сфері виготовлення та обігу лікарських засобів і виробів медичного призначення: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Близнюк Ігор Леонідович. – ДР 0115U003020. УДК 343.85:615.466.

26 с.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері виготовлення та обігу лікарських засобів і виробів медичного призначення. Предметом дослідження є стан та нормативно-правове забезпечення виявлення та попередження злочинів та інших правопорушень, що вчиняються у сфері виготовлення та обігу лікарських засобів і виробів медичного призначення. Метою дослідження є надання методичних рекомендацій з питань організації роботи відповідних підрозділів органів внутрішніх справ щодо попередження, виявлення та документування кримінальних та інших правопорушень, що вчиняються у сфері виготовлення та обігу лікарських засобів і виробів медичного призначення. Методи дослідження: системного вивчення, логічний, порівняльно-правовий, узагальнення, зведення, вибірки, групування.

10.06.18.0179/0217U004271

Визначення рівня криміналізації сфер суспільного життя та галузей економіки України: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Баліна Світлана Нікіфорівна. – ДР 0115U002066. УДК 343.97(477).

19 с.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, пов'язані з криміналізацією сфер суспільного життя та галузей економіки України. Предметом дослідження є рівень криміналізації підприємств, установ, організацій України за видами економічної діяльності. Метою дослідження є визначення рівня криміналізації пріоритетних галузей економіки та сфер суспільного життя України. Методи дослідження: документального аналізу, вибірковий, зведення, групування, порівняння, узагальнення, теоретичної інтерпретації, практичної інтерпретації, логіко-семантичний, системний.

10.06.18.0180/0217U004272

Виявлення та попередження злочинів та інших правопорушень, що вчиняються у сфері обігу засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів і агрохімікатів та недопущення їх незаконного обігу: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут МВС України; Керівник Сахарова Олена Борисівна. – ДР 0115U003021. УДК 343.85:[63:54].

26 с.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері обігу засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів і агрохімікатів. Предметом дослідження є стан та нормативно-правове забезпечення виявлення та попередження злочинів та інших правопорушень, що вчиняються у сфері обігу засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів і агрохімікатів та недопущення їх незаконного обігу. Метою дослідження є надання методичних рекомендацій з питань організації роботи відповідних підрозділів органів внутрішніх справ щодо попередження, виявлення та документування кримінальних та інших правопорушень, що вчиняються у сфері виготовлення та обігу засобів захисту рослин, у тому числі пестицидів і агрохімікатів. Методи дослідження: системно-структурний, логічний, порівняльно-правовий, узагальнення, зведення, вибірки, групування.

10.85 Криміналістика

10.06.18.0181/0417U001660

Кузьменко Олександр Петрович. Початковий етап розслідування масових заворушень: Дис... к.ю.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.03.2017.

УДК 343.985.7.

225 с. – Бібліогр.: 201 назва.

Дисертація є монографічним дослідженням, в якому на основі положень загальної теорії криміналістики, кримінального права та процесу, кримінології, юридичної психології, узагальнення слідчо-судової практики проведено криміналістичне дослідження особливостей початкового етапу розслідування масових заворушень. У роботі розглянуто поняття криміналістичної характеристики масових заворушень і зміст її структурних елементів. На підставі системного аналізу теоретичних положень, матеріалів слідчо-судової практики та власного досвіду дисертанта викремлено типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування масових заворушень.

10.06.18.0182/0417U001942

Дабіжа Дмитро Вікторович. Використання обліків та автоматизованих інформаційних систем при розслідуванні кримінальних правопорушень: Дис... к.ю.н. /Національна академія внутрішніх справ. – Захищена 20.04.2017.

УДК 343.985:681.3.

288 с. – Бібліогр.: 202 назви.

У дисертації досліджено проблеми інформаційного забезпечення пошуково-пізнавальної діяльності при розслідуванні кримінальних правопорушень. Розкрито сутність та значення цієї діяльності, визначено завдання, функції, можливості, шляхи підвищення ефективності, напрями використання спеціалізованих обліків та автоматизованих інформаційних систем у кримінальному провадженні, запропоновано їх авторську класифікацію. Розглянуто головні напрями вдосконалення криміналістичної методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, зважаючи на потенціал сучасних інформаційних систем.

10.06.18.0183/0217U003931

Методичні рекомендації щодо визначення вартості прав на торговельну марку: Заключний звіт /Київський науково-дослідний інститут судових експертіз; Керівник Голова Інна Георгіївна. – ДР 0115U000751. УДК 343.98.

89 с.

У науково-дослідній роботі проаналізовано сучасне законодавство в галузі оцінки об'єктів інтелектуальної власності та наведено ідентифікуючу особливості торговельної марки, які впливають на вартість майнових прав на неї. У науково-дослідній роботі надано перелік документів, які необхідні для визначення вартості майнових прав на торговельну марку. Авторами розглянуто можливість застосування кожного з методичних підходів до оцінки майнових прав на торговельну марку, в залежності від наявних у експерта документів. В Методичних рекомендаціях викладено алгоритм проведення судових експертіз з визначення вартості майнових прав на торговельну марку. Робота розповсюджується за договірною ціною.

10.87 Міжнародне право

10.06.18.0184/0417U001934

Чибісов Дмитро Михайлович. Охорона прав

інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 26.04.2017.

УДК 341.161.

272 с. – Бібліогр.: 405 назв.

Сформульовано поняття та проведена періодизація становлення міжнародного інституційного механізму охорони інтелектуальної власності. Проаналізовано механізм охорони інтелектуальної власності СОТ, визначено особливості його правової природи. Систематизовані принципи міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності. Класифіковані режими охорони інтелектуальної власності відповідно до Угоди ТРІПС, виявлено їх недоліки та запропоновані рекомендації щодо їх усунення. Проаналізовано особливості правового режиму охорони винаходів згідно Угоди ТРІПС і особливості імплементації Угоди ТРІПС в ЄС.

11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика

11.06.18.0185/0417U001604

Лавренова Катерина Олександровна. Особливості розвитку гібридного політичного режиму в умовах демократизації: Дис... к.політ.н. /Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – Захищена 10.04.2017.

УДК 321.6.

221 с. – Бібліогр.: 207 назв.

Дисертація є системним дослідженням феномена гібридного політичного режиму. Проаналізовано основні періоди формування методологічних принципів вивчення цього типу політичного режиму. Наукові підходи до тлумачення сутності гібридного політичного режиму інтегровані в цілісну методологію, що дало змогу концептуалізувати дане поняття. Розкрито зміст, чинники виникнення й особливості функціонування гібридного політичного режиму в умовах "третьої хвилі" демократизації.

11.06.18.0186/0417U001677

Стефурак Михайло Михайлович. Механізми взаємодії політичної опозиції та влади на прикладі західних областей України: Дис... к.політ.н. /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України. – Захищена 04.04.2017.

УДК 328.123: 321.01.

248 с.: 3 табл. – Бібліогр.: 313 назви.

У дисертації здійснено комплексний аналіз механізмів взаємодії (співпраця, ситуативна (обмежена) взаємодія, латентна співпраця, ігнорування, конfrontація, однополярна та конформістська взаємодія) політичної опозиції та влади в західних областях України. На основі застосування інституційного підходу уточнено визначення поняття "політична опозиція". Обґрутовано методологію дослідження взаємодії політичної опозиції та державної влади, з'ясовано їх сутність, принципи, форми та методи взаємопливу. Досліджено історико-культурні, нормативно-правові та соціально-економічні умови становлення й еволюції політичної опозиції як суспільного інституту, проаналізовано та виявлено глибинні генетичні проблеми, що виникають у процесі взаємодії. Виділено основні чинники, що впливають на ефективність механізму взаємодії влади та опозиції, означені подальші тенденції розвитку. Модель сучасного механізму взаємодії визначено як ситуативно-консенсусний, або умовно-консенсусний.

11.06.18.0187/0417U001690

Коваленко Роман Олегович. Передвиборна агітація на виборах президентів України та США: конституційно-порівняльне дослідження: Дис... к.ю.н. /Національний університет "Одеська юридична академія". – Захищена 23.03.2017.

УДК 342.849.2:342.511 (477+73).001.36.

203 с. – Бібліогр.: 179 назв.

Дисертація є першим у національній юридичній науці конституційно-порівняльним дослідженням передвиборної агітації на виборах президентів України та США. На матеріалах досвіду США обґрутовано недоцільність нормативного визначення поняття "передвиборна агітація" на виборах Президента України. Сформульовано пропозиції щодо необхідності удосконалення законодавства України про передвиборну агітацію за кількома напрямами.

11.06.18.0188/0417U001781

Ясінська Аліна Юріївна. Особливості електоральної невизначеності громадян Французької Республіки та Республіки Польща: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 31.03.2017.

УДК [324:316.62](44+438)"20".

224 с.: 9 табл. – Бібліогр.: 300 назв.

У дисертації здійснено комплексний політологічний аналіз специфіки явища електоральної невизначеності громадян Франції та Польщі. Для вирішення наукової проблеми було досліджено: 1) теоретичні та методологічні основи аналізу електоральної невизначеності; 2) основні наукові розробки та матеріали з даної проблематики; 3) вплив основних чинників на формування виборчих преференцій, а відтак і на електоральну невизначеність французьких та польських громадян; 4) взаємозв'язок рівня політичної довіри французів та поляків з їх електоральною поведінкою; 5) роль інституціональних чинників в процесі формування електорально-го вибору громадян Франції та Польщі.

11.06.18.0189/0417U001784

Найдич Марина Анатоліївна. Вектори державної молодіжної політики країн Європейського Союзу та України: порівняльні аспекти: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 06.04.2017.

УДК 323.2-053.6(061.1ЄС+477).

242 с.: 6 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 382 назви.

Проаналізовано стан наукової розробки теми, методологічні підходи та концептуальні засади вивчення векторів державної молодіжної політики. Досліджено сутність сучасної європейської державної молодіжної політики через вивчення її нормативно-правової основи. З'ясовано сучасний стан державної молодіжної політики України за допомогою аналізу законодавчого підґрунтя, діяльності інститутів та реалізації державної молодіжної політики. Запропоновано стратегію вдосконалення державної молодіжної політики України в контексті європейської практики. Розроблено перспективний план розвитку векторів державної молодіжної політики України.

11.06.18.0190/0417U001805

Волошин Максим Олександрович. Формування та розвиток політичного потенціалу соціальних Інтернет-мереж в Україні: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 05.04.2017.

УДК 323.23:004.774 (477).

200 с.: 12 табл. – Бібліогр.: 296 назв.

У дисертації здійснено комплексне політологічне дослідження процесу формування та розвитку політичного потенціалу соціальних Інтернет-мереж в Україні. Визначено та проаналізовано основні методологічні засади дослідження соціальних Інтернет-мереж. З'ясовано та охарактеризовано основні етапи їхнього розвитку в Україні. Виявлено базові характеристики організаційних моделей та проаналізовано механізми політичної суб'єктивації у соціальних Інтернет-мережах. Охарактеризовано соціальні Інтернет-мережі як інструмент еволюції політичної участі громадян України.

11.06.18.0191/0417U001806

Кучуран Андрій Миколайович. Дослідження локальної політичної влади крізь призму теорії міських режимів: Дис... к.політ.н. /Чернівецький

національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 05.04.2017.

УДК 321.7:352.07.

236 с.: 7 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 301 назва.

У дисертації здійснено комплексне дослідження теорії міських режимів як інструменту аналізу локальної політичної влади. У роботі розглядається загальний розвиток теоретичних та емпіричних підходів дослідження влади в міських спільнотах. Виокремлено три етапи дослідження: соціологічний (ранні дослідження), класичний, який поділяється на чотири періоди (дискусійний, період критики плюралізму, компаративний та неомарксистський періоди) та сучасний (розвиток теорії міських режимів та моделі машин росту). Обґрутовано, що положення теорії міських режимів стали основою для вивчення громад, спільнот, міст, але не вище рівня регіонів. Розглянута теорія визначає владу як фрагментовану, між публічними та приватними акторами. Важливо, що серед приватних інтересів розглядаються не лише бізнес-групи, хоча вони і є найвірнішим учасником правлячої коаліції. Okрім бізнес-груп формувати міський режим можуть представники середнього класу, профспілок, організацій громадського сектору. Аналізуються можливості використання теорії міських режимів у різних соціально-політических контекстах. Відзначається, що важливим показником для дослідження політики управління містом у переходних країнах є "поріг самостійності", що позначає рівень автономії території по відношенню до політичних акторів вищого рівня. Виокремлено чотири типи міських соціальних рухів, згідно критерію напрямку діяльності в міській політиці: протестні міські рухи, політико-експресивні міські рухи, комунікативно-соціальні міські рухи, мережеві міські рухи.

11.06.18.0192/0417U001870

Конціка Гражина. Теоретико-методологічні основи дослідження феміністських рухів у політиці: Дис... к.політ.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 31.03.2017.

УДК 141.72.

219 с. – Бібліогр.: 262 назви.

Досліджено особливості функціонування фемінізму як системної політичної теорії в контексті формування ідеології та політичних доктрин жіночих рухів. Встановлено, що метою політичних рухів у фемінізмі є реалізація наступних завдань: визнання за жінками аналогічних з чоловіками цивільних прав; інтелектуальна еманципація жінок; досягнення жінками початково рівних політичних прав з чоловіками, а згодом – рівної участі у політичній діяльності. Запропоновано нові методики дослідження феміністських рухів та проаналізовано сучасний зміст феміністського руху в Україні та Польщі. Охарактеризовано проблему феміністського чинника в сучасних політических рухах у контексті з'ясування

нових "жіночих" політичних доктрин та практики сучасного фемінізму.

11.06.18.0193/0417U001871

Сичик Катерина Борисівна. Політичний дискурс демократії в умовах соціокультурних трансформацій інформаційного суспільства: Дис... к.політ.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 31.03.2017.

УДК 321.7:[316.3:004]:316.7-044.922](043.5).

207 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 174 назви.

Окреслено концепт дослідження дискурсу демократії в контексті соціокультурних трансформацій інформаційного суспільства. На основі особливостей дискурсу демократії в суспільстві комунікаційного перенасичення розглянуто основи кризи соціально-політичної організації ЄС. Здійснено ретроспективу деяких значимих аспектів макроекономічної політики інститутів ЄС. Систематизовано розуміння суспільства споживання, що склалось у контексті "лівої" критики політичної теорії неолібералізму.

11.06.18.0194/0217U003356

Політика цивілізаційного оновлення України: історична актуальність, стратегії, прогнози: Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України; Керівник Шайгородський Юрій Жанович. – ДР 0116U006582. УДК 321.013 [323.2] (477) "312".

340 с.

Здійснено комплексне дослідження передумов, стану та перспектив реалізації нового етапу цивілізаційного розвитку України в контексті сучасних суспільно-політических змін, визначення ризиків і можливих загроз Українській державі та національній ідентичності.

11.06.18.0195/0217U004433

Держава-спільнота-особа: основні вектори взаємодії та конфронтації в період Другої світової війни: Заключний звіт /Інститут історії України НАН України; Керівник Лисенко Олександр Євгенович. – ДР 0113U005990. УДК 355.01; 355.4 : 93(477) "1941-1946".

76 с.

На підставі використання різноманітних джерельних пластів комплексно на сучасному методологічному рівні проаналізовано буття учасників збройного протистояння, з'ясовано, як вони сприйняли початок та перебіг війни, чим керувалися пересічні громадяни радянського суспільства, обираючи ту чи іншу модель поведінки та як держава своїми діями чи навпаки бездіяльністю впливала на здійснення ними означеного вибору. За результатами виконання теми опубліковано 4 колективні монографії, розділи в колективних монографіях, збірник документів, науково-документальне видання, 3 збірника наукових статей, 2 біобібліографічні покажчики, 125 наукових статей (обсягом 88,1 друк.арк.), рецензії та повідомлення. Загальний обсяг опублікованої продукції становить 255,3 друк. арк.

11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія

11.06.18.0196/0417U001615

Кузнецова Катерина Ігорівна. Євроінтеграційна політика Чеської Республіки: Дис... к.політ.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 29.03.2017.

УДК 327(437.1/.2):329.8]:061.1ЄС.

202 с. – Бібліогр.: 271 назва.

Дисертація присвячена євроінтеграційній політиці Чеської Республіки. В роботі досліджується процес формування концептуальних зasad євроінтеграційної політики Чеської Республіки крізь призму бачення політичними акторами Чехії перспектив європейської інтеграції в контексті тлумачення ними національного інтересу та чинники, що впливають на ефективність її реалізації. Встановлено, що більшість чеських політичних акторів розглядalo членство в ЄС, як до вступу, так і після набуття членства в ЄС, насамперед, як інструмент захисту національних інтересів, наразі різне тлумачення національних інтересів приводило до урядових криз. В дослідженні окреслюється специфіка прийняття зовнішньополітичних рішень у Чеській Республіці. Обґрутовано положення, що Вишеградська четвірка наразі перетворилася на ефективне об'єднання всередині Європейського Союзу й виступає додатковим інструментом у забезпеченні інтересів Чехії.

11.06.18.0197/0417U001777

Малиновська Наталія Вікторівна. Ісламський вектор зовнішньої політики Франції: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 06.04.2017.

УДК 327(44):297.

267 с.: 6 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 438 назв.

Розглянуто найвідоміші концепції французької зовнішньої політики, їхнє трактування науковими школами та політичними колами, що відповідно знаходить продовження у її втіленні. Систематизовані внутрішні фактори, пов'язані з міграційними та інтеграційними процесами мусульман, зміцненні їхніх позицій у Франції. Проаналізована військова, ядерна співпраця, контроль за ядерною зброєю, тісні відносини з лідерами арабських країн та визначені сфери франко-арабської співпраці. В економічному напрямі ісламський вектор окреслюється французькими інтересами в країнах арабського регіону, а саме ринок збуду, контроль над ресурсами та інвестиційна політика.

11.06.18.0198/0417U001780

Ноголь Анна Вячеславівна. Участь Канади у миротворчій діяльності ООН: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 30.03.2017.

УДК 327.7:341.1.

230 с.: 7 іл. – Бібліогр.: 295 назв.

У дисертації комплексно досліджено миротворчу діяльність Канади під егідою ООН. Для вирішення наукової проблеми було досліджено: 1) еволюцію миротворчої діяльності Канади під координацією ООН; 2) нові інструменти миротворчості ООН і роль Канади у їхній розробці та втіленні під час проведення миротворчих місій у країнах колишньої Югославії та в Афганістані; 3) роль Канади у розробці зовнішньополітичних концепцій, що спрямовані на відвернення гуманітарних катастроф. Проаналізовано причинно-наслідкові зв'язки між політичними рішеннями урядів Канади та участию у миротворчих місіях канадських військово-службовців, а також простежено те, як невдачі чи успіхи в миротворчості впливали на канадське суспільство та Оттаву зокрема; 4) сучасну миротворчість Канади після приходу до влади уряду Джастіна Трюдо та його перегляд миротворчої діяльності під егідою ООН. Доведено, що Канада втратила свій статус держави "середньої сили", але разом з тим вона намагається підтримувати імідж країни-миротворця.

11.06.18.0199/0417U001782

Процюк Марія Василівна. Роль публічної дипломатії у сучасних українсько-польських

відносинах: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федъковича. – Захищена 31.03.2017.

УДК 327.8(477:438).

225 с. – Бібліogr.: 360 назв.

У дисертації досліджується роль публічної дипломатії у сучасних відносинах України та Польщі. У ході дисертаційного дослідження розкрито теоретико-концептуальні засади дослідження. Охарактеризовано місце публічної дипломатії у зовнішній політиці України і Польщі. Проаналізовано вплив публічної дипломатії на імідж України в Польщі та Польщі в Україні. Висвітлено міжнародні та двосторонні проекти України і Польщі як елемент реалізації публічної дипломатії.

11.06.18.0200/0417U001783

Детинченко Оксана Петрівна. Новий лібералізм в теорії і практиці міжнародних відносин: Дис... к.політ.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федъковича. – Захищена 30.03.2017.

УДК 327: [323.22/.28+330.831.8(834.1)]: 061.1ЄС.

211 с. – Бібліogr.: 234 назви.

Досліджено теорії нового лібералізму у міжнародних відносинах. Розкрито генезу ліберальних підходів до розгляду міжнародної реальності. Визначено передумови розвитку теорії нового лібералізму в наукі про міжнародні відносини. З'ясовано нормативно-ціннісні основи теорії нового лібералізму. Проаналізовано теоретичні та емпіричні засади основних форм нового лібералізму. Досліджено переосмислення нового лібералізму з позицій традиційних та сучасних підходів науки про міжнародні відносини. Розглянуто міжнародно-політичні аспекти функціонування та перспективи нового лібералізму в міжнародних відносинах.

11.06.18.0201/0217U003350

Етнополітичні процеси в сучасній Галичині: Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України; Керівник Котигоренко Віктор Олексійович. – ДР 0114U000407. УДК 323.2(477).

34 с.

Проаналізовано етнополітичні процеси в Галичині після Другої світової війни у їх зв'язку із загальноукраїнською суспільною динамікою та державною політикою регулювання етнонаціональних відносин у повоєнній Україні за часів СРСР, у процесі суверенізації Української РСР та після утвердження державного суверенітету України. З'ясовано регіональні особливості означеніх процесів і зв'язків. За результатами дослідження розроблено пропозиції і рекомендації щодо оптимізації державної політики, орієнтованої на консолідацію і розвиток української громадянської нації, а також на розвиток етнічної, культурної, мової та релігійної самобутності всіх етнічних складових українського соціуму на основі забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

11.06.18.0202/0217U003351

Розвиток і взаємодія єврейських громад на європейському та пострадянському просторі (кінець ХХ - початок ХХІ століття): Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України; Керівник Подольський Анатолій Юхимович. – ДР 0114U000408. УДК 323.2(477).

34 с.

Досліджено тенденції та особливості розвитку єврейських спільнот України та інших європейських країн на сучасному етапі; стан взаємин та рівень співробітництва єврейських громад України з єврейськими політичними, релігійними, культурними інституціями та громадами в

країнах Європи ; рівень культури пам'яті про жертв Голокосту, як складову ідентичності сучасної єврейської громади України.

11.06.18.0203/0217U003352

Політична влада та опозиція в Україні: порівняльний аналіз з країнами СНД, Балтії та Європи: Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України; Керівник Рудич Фелікс Михайлович. – ДР 0114U000409. УДК 323.2(477).

488 с.

В роботі аналізуються основні етапи взаємовідносин між владою і опозицією в Україні. Поряд з аналізом процесів, які відбуваються в Україні висвітлюється загальне та осьбливe в Російській Федерації, Білорусі, Молдові, державах Центральної Азії та Закавказзя, країнах Балтії. Практика взаємодії влади та опозиції в країнах Центрально-Східної Європи є однією з основних тем. Також роботу присвячено моделям взаємодії влади та опозиції в країнах Західної Європи: Федеративна Республіка Німеччини, Франції, Велика Британія, Швейцарія.

11.06.18.0204/0217U003353

Етнополітичний контекст соціокультурних трансформацій в сучасній Україні: Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Кураса НАН України; Керівник Войналович Віктор Анатолійович. – ДР 0114U000410. УДК 323.2(477).

340 с.

Викладено результати досліджень етнополітичних аспектів динаміки змін соціокультурних трансформацій в сучасній Україні в контексті причин і факторів суспільної кризи. Сформульовано і обґрунтовано пропозиції, що стосуються напрямі та механізми етнополітики в Україні, національний і суспільна консолідація український соціум.

12 НАУКОЗНАВСТВО

12.01 Загальні питання наукознавства

12.06.18.0205/0217U003378

Трансформації соціогуманітарного знання на початку ХХІ століття в Україні та світі:

Заключний звіт /Університет державної фіiscalної служби України; Керівник Воробйова Любов Сергіївна. – ДР 0112U001184. УДК 001.167/168.522 "20".

232 с.

Вперше в українській науці з використанням новітніх підходів і досягнень сучасної світової філософії та теорії науки було здійснено комплексне дослідження трансформацій соціогуманітарного знання на початку ХХІ ст. в Україні та світі. Завдання НДР зумовлювалися загальною метою і полягали у комплексному дослідженні трансформацій у різних галузях соціогуманітарного знання. Методологічною основою дослідження стало застосування широкого спектру загальнонаукових методів і прийомів: аналізу, синтезу, узагальнення, формалізації, моделювання, аналізу статистичних даних, системний підхід, а також методи міждисциплінарних досліджень. У результаті дослідження були сформульовані наступні висновки: 1) розвиток вітчизняного соціогуманітарного простору відповідає загальним тенденціям світової науки; 2)

визначено загальні тенденції розвитку різних галузей соціогуманітарного знання; 3) з'ясовано специфіку трансформації його теоретико-методологічних підходів в умовах глобалізації наукового й освітнього простору на початку ХХІ ст.; 4) світоглядно-ціннісне навантаження науки і практики є основою системних складових соціогуманітарної освіти. Соціальний ефект науково-дослідної роботи полягав у створенні нових форм адаптації соціогуманітарного знання в умовах глобалізації. Розробка зазначененої проблематики сприяла пошуку нових можливостей і форм адаптації соціогуманітарного знання у навчально-виховний процес у сучасному ВНЗ, зокрема в Національному університеті ДПС України, а згодом і в Університеті державної фіiscalьної служби України. Результати науково-дослідної діяльності виконавців НДР сприяли напрацюванню практичних рекомендацій щодо вирішення конкретних проблем в різних галузях сучасного соціогуманітарного знання, формуванню нових ціннісно-світоглядних зasad і системи цінностей, в тому числі й універсальних соціальних і гуманітарних знань.

12.31 Наукова праця. Наукова творчість

12.06.18.0206/0217U003347

Впровадження електронних версій наукових видань видавництва "Наукова думка" НАН України у лексикографічні системи та їх застосування редакційно-видавничого опрацювання словників: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-виробниче підприємство "Видавництво "Наукова думка" НАН України"; Керівник Алексеенко Ігор Ростиславович. – ДР 0117U000845. УДК 001:331.102.312.

7 с.

Створення бази даних електронних версій наукових видань Видавництва "Наукова думка" згідно з виконанням робіт за темою, що дозволить вирішити проблему науково-видавничого опрацювання нових академічних словників із зачлененням лексикографічних систем створених в УМІФ НАН України

13 КУЛЬТУРА

13.07 Теорія, методологія і філософія культури

13.06.18.0207/0417U001879

Шалінський Ігор Петрович. Культурний код українського плаката Революції гідності: Дис... к.мист. /Інститут проблем сучасного мистецтва. – Захищена 25.04.2017.

УДК 7.02+08:76:7.011.2:025.174.

216 с. – Бібліogr.: 183 назви.

У дисертації на основі опрацювання плаката Революції гідності з'ясовано культурно-історичні передумови становлення сучасного українського культурного коду в мистецтві (запропоновано авторське визначення культурного коду), визначено перетворення форм української національної самоідентифікації від архаїзації через кіч і жлобарт до осучаснення: европеїзації і космополітичних засновок новітнього українського культурного коду, виявлено образну природу перетворень новітнього культурного коду як суспільно-політичного і мистецького контенту, проаналізовано функціонування культурного коду в мистецтві плаката та суміжних синтетичних мистецьких спрямуваннях, досліджено єдність технології та мистецтва у візуалізації творів тиражованої графіки, обґрутовано роль тиражованої графіки як соціального інституту репрезентації новітнього українського культурного коду, охарактеризовано роль плаката як художнього прийому репрезентації новітнього українського культурного коду.

13.06.18.0208/0417U002023

Сухина Ольга Володимирівна. Рефлексія людської буттєвості у постмодерній культурі: Дис... к.культурол.н. /Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – Захищена 11.05.2017.

УДК 111.11:7.038.6:008.

191 с. – Бібліogr.: 259 назв.

Дисертація присвячена дослідженняю рефлексії людської буттєвості у постмодерній культурі. Доведено, що постмодерн є не тільки плюралістичним концептом культури, спроектованим у вимірі постнекласичного філософування, а й новим періодом у її розвитку і новою художньою системою, яка фіксує сприйняття світу як хаосу та абсурду, полишенному на відкуп свавільної гри обставин та випадковостей і є формою бунтарства. Формами рефлексії сучасного стану культури постають скепсис, іронія, текстуальність, які спроможні не тільки описати ситуацію культури постмодерну, але й обумовлюють розширення концептуальної бази культурологічного дискурсу в цілому, побудованого на принципах плюралізму, децентралізації та еклектизму. Позасвідомі мовні структури, до яких апелює постмодернізм, продукують безособове розуміння буттєвої реальності як єдиного безкінечного тексту. Гіпертекстуальність культурного простору утверджує літературний дискурс мовних ігор автора з текстом й у проблемному полі зміщеності традиційних норм фундує іронічно-ігровий ціннісний плюралізм.

13.09 Історія культури. Історія вивчення культури

13.06.18.0209/0217U004250

Взаємодія книжкових традицій Білорусі й України в XVI - на початку XIX століття: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Сербін Олег Олегович. – ДР 0116U007764. УДК 094; 095; 099; 02:004; 026:004; 026:002; 008(091).

60 с.

Об'єктом дослідження є традиції книгодрукування України й Білорусі XVI - початку XIX ст. Предметом дослідження є кириличні стародруковані видання білоруського походження, що належать до зазначеного періоду та складають частину нинішньої книжкової спадщини України. Метою міжнародного проекту є визначення характеру взаємодії книжкових традицій Білорусі й України в XVI - на початку XIX століття шляхом виявлення білоруських і українських стародруків у бібліотеках обох країн. З українського боку мова йде про введення в науковий обіг примірників білоруських стародрукованих видань XVII - початку XIX ст. з фондів Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також деяких українських стародрукованих видань, які є наслідком співробітництва українських та білоруських діячів культури та прикладом взаємопливів у розвитку книжкового мистецтва. Для включення згаданої книжкової колекції до ширшого простору українсько-білоруської книжкової спадщини мають бути досліджені білоруські стародрукі в з інших книжкових зібрань України. Методи дослідження: загальнотеоретичні, зокрема - аналітико-синтетичний, емпіричні - порівняльний, у т.ч. історико-порівняльний метод; методи спеціальних історичних дисциплін - палеографічний, шрифтологічний, типологічний тощо. Під час мета-таграфування покрайніх записів використовувалися теоретичні розробки Є.Німчука. Під час складання докладних описів стародруків використовувалися книгоznавчі рекомендації, розроблені співробітниками Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (зокрема, Г.Ковальчук, Н.Бондар, Л.Дубровіною), схема бібліопегістичного дослідження.

дження О.Гальченко, враховувалися принципові структури книгознавчого опису в каталогах кириличних видань, складених Н. Бондар, В. Фрис, С. Волощенком, А. Вознесенським тощо. В ході виконання НДР проведено книгознавче дослідження, оцифрування та залучення до складу електронної бібліотеки частини білоруських стародрукованих видань у фонді Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Здійснено також пошукову роботу в бібліотеках і музеях України щодо викремлення білоруських стародрукованих видань, опису деяких із них з метою звірки з ними примірників з фондів Наукової бібліотеки ім. М.Максимовича, завдяки чому були набуті нові знання щодо контексту їх поширення та використання.

13.11 Культура в сучасному світі

13.06.18.0210/0417U001899

Рожок Олександр Володимирович. Управлінська діяльність в мистецтві як фактор гармонізації глобалізаційних процесів культури: Дис... к.культурол.н. /Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 28.04.2017.

УДК 7.01:008:316.421(477).

190 с. – Бібліogr.: 286 назви.

Дисертація присвячена моделям управлінської діяльності в мистецтві, які розглядаються крізь призму глобалізаційних процесів у сучасному культуротворенні. Подібна постановка проблеми обумовлена необхідністю проаналізувати можливі методи гармонізації даних складних фактірів. Відповідно в контексті заявленої теми культурологічний аналіз проблем, пов'язаних із управлінськими стратегіями в умовах глобальних культурних змін сьогодення, перетворюється на ревізію культуромірних (відповідних культур) проектів-ідей, які призвані дати взірцеві та консенсусні управлінські модуси, адже в центрі такої взаємодії є мистецтво із базовістю його цінностей, відкритістю та універсальністю. Культурно-мистецьке управління досліджується, по-перше, як процес формування стратегій, які базуються на культурних ресурсах і, по-друге, як впровадження проектів, відповідних даному типу культури та конкретним культурним запитам. Відповідно до контексту такої "креативної економіки" культура і постає як головний ресурс оновлення, динаміки та розвитку. Управлінська діяльність як фактор гармонізації глобалізаційних процесів аналізується на прикладі конкретно-філармонійної креативності з урахуванням особливостей її функціонування. Простежуються основні засади управлінської активності в організації філармонійного життя, аналізуються напрямки проектної діяльності та принципи довготривалих стратегій.

13.06.18.0211/0217U003847

Історико-політичні, соціальні та національно-культурні процеси у Донбасі: Заключний звіт /Донецький державний університет управління; Керівник Токарева Валентина Іванівна. – ДР 0106U006082. УДК 80:301:93 (477:61/62).

3 с.

Об'єктом дослідження були історико-політичні та національно-культурні процеси у Донбасі. Метою дослідження було сприяння проведенню ефективної соціально-економічної та національно-культурної політики у Донбасі. В процесі дослідження широко використовувались різноманітні методи та методики досліджень, сучасні розробки вітчизняних та закордонних вчених, що дало змогу провести дослідження більш ефективно. Результатом роботи стали монографії, підручники, статті, комплекс методичних матеріалів. Обґрутовано: необхідність проведення глибоких комплексних досліджень фахівцями з різних галузей

знань (історія, філософія, політологія, соціологія, соціальна психологія, культурологія та ін.) супільно-політичних та національно-культурних процесів, що мають місце у Донбасі в контексті сьогоднішньої кризової ситуації, а також розробка великої ретельно розробленої державної програми соціально-економічного і соціально-психологічного відновлення і подальшого розвитку регіону. Необхідно із діалектичних позицій дати наукову інтерпретацію суперечностей як специфічного явища супільного життя. Робота розповсюджується за договірною ціною.

13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство

13.06.18.0212/0417U001898

Отуонье Джой Чідінма. Створення національно-культурного фонду спадщини Нігерії 1960-1990 рр: Дис... к.культурол.н. /Київський національний університет культури і мистецтв. – Захищена 28.04.2017.

УДК 930.85(669.1)(091)"196/198".

200 с. – Бібліogr.: 343 назви.

Дисертацію присвячено дослідженню процесу становлення національно-культурного фонду культурно-мистецької творчості нігерійської інтелігенції. На основі української та зарубіжної історіографії розкрито складові національно-культурної спадщини, форми та методи їхнього накопичення та збереження, які сформувались відповідно до міжнародних прав і свобод. Проаналізовано умови внутрішнього розвитку Нігерії, що сприяли формуванню національно-патріотичного, культурного руху опору, учасники якого боролися за вільний культурний, демократичний розвиток нації в африканській спільноті. Провідну роль у цьому процесі відіграла культурно-мистецька еліта, яка своєю громадсько-політичною, культурно-мистецькою діяльністю підносила самобутню національну культуру. На основі аналізу фондів культурної спадщини розкрито національно-психологічні, культурно-етнічні, народно- побутові особливості нігерійського народу, які склалися упродовж його історії, визначено роль національного фонду культурно-мистецької спадщини 60–90-х рр. ХХ ст. у становленні нігерійської нації і державності.

13.61 Охорона пам'ятників історії і культури

13.06.18.0213/0217U003721

Розроблення концепції популяризації культурної спадщини, науково-практична діяльність з розповсюдження досвіду у сфері охорони культурної спадщини: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень; Керівник Пламеницька Ольга Анатоліївна. – ДР 0116U006462. УДК 069.4.

391 с.

Об'єктом дослідження: національна культурна спадщина, пам'ятки та об'єкти культурної спадщини, державна політика у сфері охорони культурної спадщини, нормативно-правове забезпечення сфері охорони культурної спадщини, популяризація діяльності з охорони об'єктів культурної спадщини. Мета роботи: дослідити стан культурної спадщини в нашій державі, створення необхідних і достатніх умов для збереження пам'яток, удосконалення нормативно-правової бази у сфері охорони культурної спадщини, популяризація сфері охорони культурної спадщини. Методи дослідження: збір, аналіз та систематизація даних, аналітичний, фактографічний і статистичний аналіз матеріалу, систематизація та аналіз одержаних результатів. Результат науково-дослідної роботи: проаналізовано державну політику та управління у сфері охорони культурної спадщини, розроблено концепцію популяризації культурної спадщини,

проаналізовано науково-практичну діяльність з розповсюдження досвіду у сфері охорони культурної спадщини, здійснено наукове та практичне забезпечення організації міжнародних семінарів для працівників сфері охорони культурної спадщини, підготовлено збірник наукових праць НДІ пам'яткохороних досліджень "Культурна спадщина", вип. № 1 (10). Робота розповсюджується за договірною ціною.

14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА

14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки

14.06.18.0214/0417U001843

Варченко-Троценко Лілія Олександровна. **Wiki-технологія як засіб підтримки проектної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей університету:** Дис... к.пед.н. /Інститут інформаційних технологій і засобів навчання Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 29.03.2017.

УДК 004:378 (043.3).

366 с.: 19 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 348 назв.

У роботі розглянуто сучасні тенденції в освіті, проаналізовано та теоретично обґрутовано категорійно-поняттєвий апарат і концептуальні засади створення wiki-орієнтованого навчального середовища для підтримки проектної діяльності студентів гуманітарних спеціальностей; проаналізовано структури різних навчальних середовищ, визначено структуру навчального середовища та чинники впливу на формування навчального середовища; охарактеризовано особливості wiki-технології та її використання в освітньому процесі для підтримки проектної діяльності студентів. Подано модель організації wiki-орієнтованого навчального середовища університету для підтримки проектної діяльності студентів, визначено переваги використання wiki-технології для організації навчального середовища, визначено структуру wiki-орієнтованого навчального середовища для підтримки проектної діяльності студентів. Описано принципи організації співпраці учасників освітнього процесу у wiki-орієнтованому навчальному середовищі, розглянуто шляхи впровадження проектної методики на основі wiki-орієнтованого навчального середовища, висвітлено можливість використання Вікі-порталу як засобу відкритої презентації результатів освітньої діяльності науково-педагогічних працівників та студентів, застосування Вікі- порталу для організації відкритих навчальних курсів. Наведено основні етапи експериментальної роботи, завдання, зміст і результати педагогічного експерименту, виконано статистичне опрацювання та аналіз результатів педагогічного експерименту.

14.06.18.0215/0417U001952

Бажан Сергій Петрович. Управління процесом практичної підготовки молодших спеціалістів технічних спеціальностей в умовах навчально-науково-виробничого комплексу: Дис... к.пед.н. /ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПН України. – Захищена 27.04.2017.

УДК 378.22.091.33-027.22:[005.336.5:005.57](477)(043.3).

277 с.: 14 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

Дисертація присвячена дослідженням проблеми управління процесом практичної підготовки молодших спеціалістів технічних спеціальностей в умовах навчально-науково-виробничого комплексу. Уперше теоретично обґрутовано модель управління процесом практичної підготовки молодших спеціалістів технічних спеціальностей в умовах навчально-науково-виробничого комплексу. Уточнено розуміння сутності управління процесом практичної підготовки молодших спеціалістів технічних спеціальностей в умовах навчально-науково-виробничого комплексу. Подальшо-

го розвитку набули ідеї реалізації комплексного та технологічного підходів до управління процесом практичної підготовки молодших спеціалістів технічних спеціальностей в умовах навчально-науково-виробничого комплексу.

14.06.18.0216/0417U002024

Безена Іван Михайлович. Соціокультурні аспекти самореалізації особистості школяра в контексті структурних змін в освіті (філософсько-освітній аналіз): Дис... к.філос.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Захищена 15.05.2017.

УДК 37.013.73:159.923.2.

236 с.: 10 табл. – Бібліогр.: 304 назви.

Об'єкт - рольова реальність школяра в сучасному освітньому просторі; мета - встановлення соціокультурних передумов і розкриття перспектив самореалізації особистості школяра у процесі структурних змін, обумовлених модернізацією сучасної освіти; методи - структурно-функціональний, синергетичний, герменевтичний, феноменологічний та екзистенціально-антропологічного аналіз; результати - розроблено процесуальну концепцію самореалізації школяра в умовах структурних трансформацій шкільної освіти, де уцільнений шкільний простір співіснує з глобалізованим освітнім простором і відкриває можливості як реальної, так і віртуальної самореалізації школяра як суб'єкта своєї життєтворчості, репрезентованої в освітньому вимірі; доведено, що самореалізація школярів у просторі навчального закладу є складноструктураним процесом накопичення та випробування евристичного потенціалу, необхідного для розвитку особистості; обґрутовано, що практики самовипробування і самоствердження школярів водночас є набуттям досвіду позитивної і негативної свободи, а інтерпретація цього досвіду стає інструментом педагогічної корекції лише за умов продуктивного діалогу між школярем та учителем; галузь - філософія освіти.

14.06.18.0217/0217U003950

Заклади освіти у соціальному середовищі міста: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Катаєв Станіслав Львович. – ДР 0114U005219. УДК 37.09:316.334.56.

89 с.

Актуальність теми дослідження. Соціальне середовище сучасного міста є простором особистісного розвитку, прояву індивідуальності громадянина, середовища для його творчої самореалізації та формування культурного контексту міста. Оскільки соціальне середовище міста розглядається як синтез соціальної та культурної сфер життєдіяльності міської спільноти, очевидно, що значною мірою заклади освіти є чинниками формування і розвитку не лише фахових та за-галузокультурних компонент особистості, а й соціальних - тою мірою, в якій студент навчального закладу соціалізується у міське спітвовариство під час навчання. Оскільки сучасне й майбутнє українського соціального простору визначають когнітивно-культурологічна й особистісно-компетентнісна освітні парадигми, що постійно еволюціонують, і зближаються у потребі практично-прикладного спрямування зусиль, міські освітні заклади сьогодні багато в чому здатні стати науково-практичними майданчиками апробації становлення особистості в якості повноправного суб'єкта розвитку міського соціального середовища, а науковий супровід цього процесу дає можливість подальшого усвідомленого просування в цьому напрямку. Залучення до цього процесу наукового супроводу фахівців сучасних університетів дозволяє активізувати розробку практичної системи перенесення знань зі сфери освіти в соціальну сферу мі-

ста. З огляду на можливість перспектив розробки і втілення системи використання соціологічних знань, як чинника залучення освітнього закладу до практичних досліджень можливостей, форм і спрямувань співпраці освітніх колективів до задоволення етнічно-культурних, творчих тощо потреб міських спільнот, вбачається велике практичне значення обраної кафедральної теми "Заклади освіти в соціальному середовищі міста". Об'єктом дослідження є науковий та педагогічний потенціал закладів освіти у формуванні соціального міського середовища. Предмет дослідження - чинники залучення освітнього закладу до формування соціального середовища міста за-собами просоціального спрямування розвитку особистості. Мета роботи - дослідити чинники й обумови формування соціального середовища міста засобами освіти в процесах навчання і виховання учнівської та студентської молоді. Реалізація поставленої мети вимагає виконання таких завдань: - провести комплексний аналіз підходів залучення освітнього потенціалу навчального закладу до формування особистості, як компоненти вирішення проблем розвитку соціального середовища міста; - з'ясувати чинники формування громадянської культури студентської і учнівської молоді засобами освіти в процесі навчання; - визначити механізми взаємозв'язку проблеми формування соціальних компетенцій особистості в сучасному освітньому закладі та розвитку соціального простору міста; - дослідити роль та місце освітніх закладів міста у формуванні культури толерантності в міському середовищі; - розглянути чинники взаємопливів соціального середовища міста та культурно-освітнього простору навчально-го закладу; - обґрунтівтувати перспективи і напрямки залучення освітнього простору навчального закладу в соціалізації особистості як чинника формування соціального міського середовища; Методи дослідження: Теоретико-методологічну основу роботи складають сучасні філософські, культурологічні, соціологічні, педагогічні підходи і методи до аналізу проблем формування сучасного освітнього середовища навчального закладу, дослідження чинників соціалізації молоді, соціального відтворення і формування соціального міського середовища. Широко використані аксіологічний, соціокультурний, а також загальнонаукові та галузеві методи досліджень освітнього і соціального середовищ. Новизна роботи полягає в обґрунтівтанні соціально-практичних засобів корекції предметно-методологічних установок гуманітарних освітніх закладів як чинника свідомої соціалізації особистості та соціального відтворення і формування соціального міського середовища. Теоретичне та практичне значення роботи. Представлена робота є спробою комплексного аналізу соціальних спрямувань функціонування освітніх закладів і засобів становлення суспільно-орієнтованої свідомості студентства в контексті проблеми формування міського середовища м. Мелітополя. Ключові слова: соціалізація особистості, соціальне середовище, освітній заклад, процес навчання, міський соціальний простір.

14.06.18.0218/0217U004149

Розробка методів і засобів формування та використання мережжих систем знань для створення електронних площа-док віртуальних навчально-дослідницьких лабораторій: Заключний звіт /Національний центр "Мала академія наук України"; Керівник Стрижак Олександр Євгенійович. - ДР 0114U002173. УДК 001.92+004.55+004.77+004.82+004.942:005: 37.012+37.03+374.87.487 с.

Розроблено методологію онтологічного представлення систем знань по тематичних описах заданих предметних областей для забезпечення навчально-дослідницької діяльності учнівської молоді. Онтологічне моделювання освітніх

ресурсів забезпечує семантичну та темпоральну синхронізацію всіх категорій та понять, що відображають знання у вигляді цифрових активів, які складають процес навчальної взаємодії, забезпечує адаптивність діяльності кожного учасника навчального процесу на основі засобів Semantic Web інтерфейсу з мережевими інформаційними ресурсами. Інтегроване використання інформаційно-освітніх ресурсів для забезпечення навчально-дослідницького процесу ефективно реалізується на основі використання онтологічних віртуальних лабораторних комплексів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

14.06.18.0219/0217U004150

Дидактичне забезпечення варіативного компонента змісту навчання іноземних мов у старшій школі: Заключний звіт /Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України; Керівник Редько Валерій Григорович. - ДР 0114U003128. УДК 372.81.1.

45 с.

Об'єкт дослідження: процес профільної підготовки старшокласників до майбутньої професійної діяльності, пов'язаної з іноземною мовою. Мета дослідження: теоретично визначити, науково обґрунтівти й експериментально перевірити цілі та зміст елективних курсів для профільної підготовки учнів старшої школи до професійної діяльності, пов'язаної з іноземною мовою. Методи дослідження: аналіз, спостереження, бесіди, анкетування, моделювання, діагностування. Наукова новизна і теоретичне значення одержаних результатів: розроблення та науково-теоретичне обґрунтування змісту, структури, обсягу навчального матеріалу, форм і методів навчання іноземних мов учнів 10-11 класів профільної школи загальноосвітніх навчальних закладів засобами елективних курсів. Практичні результати: підготовка рукописів навчальної програми елективних курсів, концепції посібників елективних курсів з іноземних мов, навчальних посібників елективних курсів з англійської, німецької, іспанської, французької мов; розроблення педагогічних технологій їх використання у шкільній практиці. Результати проміжного звіту: розкрито концептуальні засади змісту навчальних посібників елективних курсів з англійської, німецької, іспанської та французької мов; завершено добір навчальних матеріалів (текстів для читання, системи вправ і завдань, ілюстративних матеріалів, позатекстових матеріалів) до тематичних модулів змісту навчальних посібників елективних курсів з англійської, німецької, іспанської та французької мов для учнів 10-11 класів профільної школи; здійснено методичну організацію навчальних матеріалів у змісті навчальних посібників елективних курсів з іноземних мов для учнів 10-11 класів профільної школи (2015 р.); експериментально перевіreno ефективність окремих тематичних модулів іншомовних елективних курсів із навчального видання "Світ без кордонів" у старших класах експериментальних навчальних закладів відділу; скориговано зміст навчальних посібників елективних курсів за результатами апробації тематичних модулів; підготовлено до видання рукописи запланованих шести навчальних посібників елективних курсів з іноземних мов: "Культура і мистецтво Великої Британії" (англійська мова, Полонська Т.К.), "Англійська мова для ділового спілкування" (англійська мова, Пасічник О.С.), "Завітайте до України" (англійська мова, Алексєєнко І.В.), "Крайнознавство (Іспанія, Латинська Америка)" (іспанська мова, Редько В.Г. і Басай О.В.), "Німецькомовні країни" (німецька мова, Басай Н.П.).

"Моя Франція" (французька мова, Долинський Є.В.) для учнів 10-11 класів профільної школи загальноосвітніх навчальних закладів; підготовлено й опубліковано як експериментальні матеріали навчальне видання "Світ без кордонів" - збірник фрагментів окремих розділів навчальних посібників елективних курсів з іноземних мов для використання у шкільній практиці. Результати апробації, висвітлені в публікаціях наукових співробітників (23) і на сайті Інституту педагогіки (6), у виступах на масових науково-практических заходах (10), свідчать про ефективність розроблених положень щодо продуктивного забезпечення процесу навчання іноземних мов у профільній школі. За темою дослідження опубліковано навчальний посібник експериментальних матеріалів "Світ без кордонів", 17 статей, 5 тез. В освітню практику загальноосвітніх навчальних закладів і обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти України впроваджено 38 результатів НДР, отриманих у звітному і попередніх роках. Галузь використання: 85.31. Загальна середня освіта (учителі, методисти іноземних мов).

14.06.18.0220/0217U004151

Дидактичне моделювання організаційних форм компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі: Заключний звіт /Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України; Керівник Цимбалару Анжеліка Дмитрівна. – ДР 0114U003129. УДК 373.3.09.1.31.042.

69 с.

Здійснено кількісний та якісний аналіз результатів формувального експерименту. Узагальнено результати експериментальної роботи, які засвідчили, що модернізація уроку як основної форми організації навчального процесу в класно-урочній системі навчання, інших організаційних форм навчання та способів навчальної взаємодії сприяє оптимізації навчального процесу в початковій школі на за-садах компетентнісного підходу. За результатами опрацювання експериментальних даних виявлено утруднення учнів і вчителів у досягненні результатів компетентнісно орієнтованого навчання. Основними серед них є: недостатня підготовка педагогів до моделювання уроку на компетентнісних за-садах; намагання застосовувати провідні методи і прийоми, форми організації навчальної діяльності учнів без урахування змісту навчального матеріалу, який має бути засвоєний учнями; труднощі під час визначення мети і завдань уроку у взаємозв'язку із запланованими кінцевими результатами. Відповідно до виявлених утруднень відкориговано дидактичні і методичні аспекти експериментальних моделей. Теоретичні та експериментальні результати дослідження узагальнено й презентовано в рукописах монографії і посібника, в наукових статтях і матеріалах конференцій.

14.06.18.0221/0217U004370

Розробка теоретичних і методичних основ професійної підготовки інженерів на основі системної природничо-техніко-технологічної інтеграції знань: Заключний звіт /Українська інженерно-педагогічна академія; Керівник Лазарев Микола Іванович. – ДР 0115U003274. УДК 37.148.

203 с.

Об'єктом дослідження є процес професійної підготовки майбутніх інженерів. Предметом дослідження є теоретичні та методичні основи професійної підготовки інженерів на основі системної природничо-техніко-технологічної інтеграції знань. Метою проекту є розробка теоретичних та методичних основ професійної підготовки інженерів на основі системної природничо-техніко-технологічної інтеграції знань. Методи дослідження. Теоретичні: аналіз педагогічної, психологічної, філософської, науково-методичної лі-

тератури з питання розробки методичної системи навчання технічних дисциплін майбутніх інженерів, а також, методи когнітивістики та штучного інтелекту для розробки методик навчання технічних дисциплін майбутніх інженерів; методи моделювання змісту навчання; Наукова новизна результів дослідження полягає в тому, що вперше теоретично обґрунтовано, розроблено: - концепцію методик професійної підготовки інженерів на основі системної природничо-техніко-технологічної інтеграції знань, яка ґрунтуються на використанні подвійної (репродуктивної та продуктивної) природничо-техніко-технологічної інтеграції, що дозволяє підвищити якість формування професійних знань, вмінь, навичок та професійно важливих якостей; - функціональну концептуальну модель інтегрованого змісту на основі нарощування кількості елементів методики та нарощування рівнів засвоєння елементів методики, що забезпечує поетапне нарощування взаємодії природничої, технічної, технологічної та підготовки та одночасне розширення функціональної інтеграції змісту професійної підготовки; - модель засобу навчання у вигляді редукційної (згорнутої) аналітичної моделі подання змісту навчання, яка інтегрує процесну та техніко-технологічну складові змісту навчання, що дозволяє студентам встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та вирішувати на їх основі виробничі проблемні ситуації; набули подальшого розвитку: - метод професійної підготовки інженерів на основі системної природничо-техніко-технологічної інтеграції знань подальший розвиток полягає в двоетапному засвоєнні змісту професійної підготовки (перший етап - засвоєння і інтеграція фізикохімічної та техніко-технологічної складових змісту, другий етап - засвоєння і інтеграція процесної та техніко-технологічної складових змісту), що дозволяє здійснити поетапний перехід від репродуктивного навчання до продуктивної діяльності; - засоби професійної підготовки інженерів; подальший розвиток полягає в комплексному використанні традиційних аналітичних, графічних моделей змісту професійної підготовки, а також розробленої редукційної моделі, що дозволяє підвищити якість засвоєння змісту навчання; - підходи до проектування комп'ютеризованих систем розроблення навчальних планів професійної підготовки майбутніх інженерів, розвиток полягає у врахуванні системної природничо-техніко-технологічної інтеграції знань. Структура дослідження полягала у обґрунтуванні і розробці моделі змісту, методів, засобів та методики професійної підготовки інженерів на основі системної природничо-техніко-технологічної інтеграції знань, а також експериментальному дослідженні та впровадженні у навчальний процес професійної підготовки та підвищення кваліфікації інженерних та педагогічних кадрів методики професійної підготовки інженерів на основі системної природничо-техніко-технологічної інтеграції знань. Робота розповсюджується за договірною ціною.

14.07 Загальна педагогіка

14.06.18.0222/0417U001684

Очеретний Володимир Олександрович. Розвиток алгоритмічних умінь старшокласників засобами комп'ютерної графіки в умовах профільного навчання: Дис... к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 10.04.2017.

УДК 371.315.6:004.92:37.047 (043.3).

482 с.: 3 табл., 14 іл. – Бібліogr.: 376 назв.

Об'єкт: профільне навчання старшокласників інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій. Мета: розробити, теоретично обґрунтуети та експериментально перевірити дидактичну модель розвитку алгоритмічних умінь старшокласників засобами комп'ютерної графіки в умовах профільного навчання. Практичне значення: розро-

блено дидактико-методичне забезпечення розвитку алгоритмічних умінь старшокласників засобами комп'ютерної графіки; впроваджено в практику авторський курс за вибором для старшої школи "Основи комп'ютерних графічно-інформаційних технологій. Алгоритмізація графічних побудов". Методи: теоретичні, емпіричні, статистичні.

14.06.18.0223/0417U001819

Трегуб Світлана Євгенівна. Формування професійної культури спілкування майбутніх лікарів у процесі фахової підготовки:

Дис... к.пед.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 29.04.2017.

УДК 37.013.77:81[271]:61-057.875.

303 с.: 15 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

У дисертації досліджено проблему формування професійної культури спілкування майбутніх лікарів у процесі фахової підготовки. Розкрито сутність понять "професійна культура спілкування майбутнього лікаря" як соціально значущого показника рівня комунікативних знань, мовленнєвих здібностей та вміння здійснювати професійний діалог, встановлювати зворотний зв'язок зі співрозмовником та застосовувати слово як знаряддя лікування.

14.06.18.0224/0217U003496

Формування особистості майбутнього фахівця у процесі професійної підготовки : Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Корнепук В.В. – ДР 0113U001461.

УДК 371.2+371.125.

178 с.

Науково-дослідна робота орієнтована на забезпечення високої якості вищої професійної освіти. Навчально-пізнавальна діяльність є важливим етапом у процесі становлення особистості та має спиратися на власний досвід учасника. В звіті представлено рекомендації щодо формування професійної надійності майбутніх фахівців. Вдосконалено дидактичні засоби формування компетентності фахівця.

14.06.18.0225/0217U004014

Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу: Заключний звіт /Інститут проблем виховання НАПН України; Керівник Гуцан Леся Андріївна. – ДР 0114U003096. УДК 373.5:377.

35 с.

Об'єкт дослідження - процес формування професійного самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу. Мета дослідження - теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка змісту і педагогічних засобів формування професійного самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу. Методи дослідження: теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури, вивчення й узагальнення педагогічного досвіду, систематизація та класифікація отриманого масиву інформації, методи математичної статистики обробки результатів дослідження, порівняльного аналізу, інтерпретації та узагальнення фактів; емпіричні методи дослідження, констатувальний, формувальний та контролльний етапи педагогічного експерименту. У 2016 р. здійснився узагальнюально-впроваджувальний етап дослідження. Його основні результати: підготовлено аналітичні матеріали результатів формувального етапу дослідження, у яких доведено, що процес формування готовності учнівської молоді до професійного самовизначення безпосередньо пов'язаний з використанням ідей особистісно орієнтованого виховання, за якого вихованець є суб'єктом суспільно значущої поведінки як істотної складової суспільної практики; визначено напрями вдосконалення форм і методів профорієнтаційної роботи, а саме: фор-

ми як засоби забезпечення взаємодії суб'єктів профорієнтаційної діяльності потребують розробки більш детально-го опису процедури проведення профорієнтаційних заходів (відбору контингенту, визначення тривалості, місця і умов проведення, загальної організаційної структури тощо); методи профорієнтаційної роботи як прийоми упорядкованої безпосередньої інтерактивної взаємодії між суб'єктами профорієнтаційної діяльності, потребують розширення їх спектру, тобто застосування не тільки репродуктивних (засвоєння готових знань і репродукування вже відомих способів діяльності) та продуктивних (здобуття нових знань внаслідок творчої діяльності), а й проблемних (передбачає як засвоєння готових знань, так і елементи творчої діяльності) методів; виявлено найбільш ефективні методи роботи, які впроваджувалися під час функціонування ресурсних центрів професійної орієнтації учнівської молоді: профорієнтаційні курси за вибором; масові форми роботи (тематичні вечори, диспути, конференції, екскурсії, зустрічі з представниками різних професій тощо); проведення класних годин профорієнтаційного спрямування, батьківських зборів, консультування батьків з питань вибору професії їхніми дітьми; надання індивідуальних інформаційно-довідкових та професійних консультацій з використанням елементів психологічної підтримки; обґрунтовано достовірність гіпотези, визначені на початку дослідження, про те, що професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу є процесом цілеспрямованих і послідовних самозмін особистості, що відбуваються під впливом профорієнтаційної діяльності суб'єктів освітніх округів, скординованої єдиною визначену ними структурною одиницею у своєму складі; формування готовності учнівської молоді до професійного самовизначення в умовах освітнього округу має відбуватися комплексно у процесі урочної, позаурочної і позашкільної предметно-перетворюальної діяльності під час допрофільної підготовки та профільного навчання, яке забезпечено усіма наявними ресурсами суб'єктів освітніх округів; доведено, найбільш дієвими осередками для впровадження у профорієнтаційну практику визначеного змісту і педагогічних засобів формування професійного самовизначення учнівської молоді є створені в освітніх округах ресурсних центрів професійної орієнтації; здобуто науково-методичний матеріал, котрий систематизовано, узагальнено й інтерпретовано, включено до змісту обов'язкової друкованої продукції (монографії і посібника), оприлюднення і впровадження якої має злагатити сферу знань в галузі теорії і методики виховання, сприяти уdosконаленню процесу виховання й розвитку особистості, створить умови для якісно та ефективно вирішення завдань професійного самовизначення особистості. За результатами дослідження згідно тематичного плану і технічного завдання: опубліковано і оприлюднено заплановану тематичним планом і технічним завданням друковану продукцію, а саме монографію: "Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах освітнього округу" (10 др. арк.); посібник: "Професійне самовизначення старшокласників в умовах освітнього округу" (10 др. арк.). Сфера використання: система шкільної освіти, система практичної психології і соціальної роботи.

14.06.18.0226/0217U004278

Проектування сучасних виховних систем загальноосвітнього навчального закладу: Заключний звіт /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; Керівник Коберник Олександр Миколайович. – ДР 0115U000196. УДК 371.314.6.

387 с.

Об'єкт дослідження - навчально-виховний процес у загальноосвітньому та вищому закладі освіти. Мета роботи: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити

ефективність проектування виховних систем загальноосвітніх навчальних закладів. Методи дослідження. - теоретичні - теоретико-критичний аналіз філософської, психолого-педагогічної та методичної літератури, а також порівняння, систематизація, узагальнення здобутої інформації, метод експертних оцінок; -

14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія

14.06.18.0227/0417U001631

Антипін Євген Борисович. Ідеї наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у вітчизняній педагогічній думці (кінець XIX - 30-ті роки ХХ століття): Дис... к.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 11.04.2017.

УДК 373.2.017.4:331.101"1930".

245 с.: 9 табл. – Бібліогр.: 304 назви.

У дисертації подано характеристику ідей наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у вітчизняній педагогічній думці кінця XIX - 30-х років ХХ ст. Проаналізовано історіографію і джерела дослідження. Розроблено періодизацію та схарактеризовано періоди розвитку означеніх ідей: I період (1889-1917) - актуалізації ідей наступності в трудовому вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; II період (1917-1921) - становлення й розвитку ідей наступності в меті й змісті трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку на національному ґрунті в роки УНДР; III період (1919-1934) - трансформації ідей наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в радянській системі освіти. Досліджено внесок української педагогічної думки в розвиток ідей і змістово-методичного забезпечення наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку й охарактеризовано реалізацію їх на практиці.

14.06.18.0228/0417U001632

Остапчук Світлана Сергіївна. Оцінювання навчальних досягнень учнів у вітчизняній освіті (80-ті роки XIX - початок 40-х років ХХ століття): Дис... к.пед.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 11.04.2017.

УДК 373.3/.5.091.26(091)(477)"189/194".

244 с.: 6 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 327 назв.

У дисертації обґрунтовано теоретичні засади проблеми оцінювання навчальних досягнень учнів у структурі навчального процесу. Уточнено зміст понять "оцінювання навчальних досягнень учнів", "шкільна оцінка". Розроблено періодизацію та визначено особливості динаміки організації оцінювання навчальних досягнень учнів в освітньому просторі України 80-х років XIX - початку 40-х років ХХ століття: I період (80-ті рр. XIX ст. - 1917 р.) - інтенсифікація формування системи оцінювання навчальних досягнень учнів у різних типах державних і приватних початкових і середніх навчальних закладів в імперську добу; II період (1917-1931 рр.) - експериментування й пошук в оцінюванні знань учнів з урахуванням зарубіжного досвіду в період визвольних змагань українського народу й ранню радянську добу; III період (1931-1944 рр.) - уніфікування організаційно-методичних засад оцінювання навчальних досягнень учнів з різних предметів у запроваджений єдиний уніфікований державний радянській школі. Схарактеризовано у визначені періоди суть, види, форми, критерії, способи, методи оцінювання навчальних досягнень учнів у початкових і середніх навчальних закладах. Висвітлено внесок відомих педагогів, діячів освіти

в розробку теоретичних засад оцінювання знань учнів у досліджуваний період.

14.06.18.0229/0417U001697

Степаненко Ірина Іванівна. Правове виховання учнів старшої школи Великої Британії (друга половина ХХ століття): Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 29.03.2017.

УДК 37(091)(4/9).

221 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 348 назв.

Об'єкт - процес виховання учнів старшої школи у Великій Британії (друга половина ХХ ст.); мета - здійснити цілісний аналіз теорії та узагальнити досвід організації правового виховання учнів старшої школи Великої Британії у другій половині ХХ століття для вдосконалення змісту зазначеного напряму виховання в Україні; методи - науково-теоретичні; науково-історичні; метод періодизації та причинно-наслідковий аналіз; прогностичний; новизна - вперше: цілісно проаналізовано теорію та узагальнено практику правового виховання старшокласників у Великій Британії у другій половині ХХ століття; науково обґрунтовано етапи та сформульовано провідні тенденції організації правового виховання старшокласників; окреслено можливості творчого використання педагогічно цінних ідей і досвіду Великої Британії з питань правового виховання старшокласників в українській системі середньої освіти. Уточнено суть правового виховання учнів старшої школи. Подальшого розвитку набули питання становлення правового виховання, обумовлені соціально-економічними, суспільно-політичними, організаційно-педагогічними чинниками. Уведено до наукового обігу невідомі та маловідомі факти, зарубіжні джерела і документи. Матеріали дослідження можуть використовувати викладачі у розробці та викладанні курсів: "Педагогіка", "Порівняльна педагогіка", "Історія педагогіки", "Основи правознавства", "Правознавство", "Громадянська освіта: правознавство", спецкурсів і спецсемінарів, для підвищення кваліфікації педагогічних працівників у системі післядипломної освіти, а також учителі у процесі організації виховної роботи з учнями в загальноосвітніх навчальних закладах; галузь - педагогіка.

14.06.18.0230/0417U001698

Цапко Алла Миколаївна. Підготовка магістрів в університетах України ХІХ століття: Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 04.04.2017.

УДК 378.22(477)(09)"18".

208 с.: 2 табл. – Бібліогр.: 297 назв.

Об'єкт - вища освіта в Україні ХІХ століття; мета - на основі історіографічного аналізу наукової літератури й архівних джерел систематизувати теоретичні положення та узагальнити досвід організації магістерської підготовки в університетах України ХІХ століття для актуалізації прогресивних здобутків у сучасних умовах реформування національної вищої школи; методи - загальнонаукові, історико-структурний, історико-генезисний, історико-діахронний та критеріально-комплексний, ретро-праксиметричний, історико-прогностичний, експрополяційний; новизна - вперше цілісно в широких хронологічних межах систематизовано теорію й узагальнено досвід підготовки магістрів в університетах України ХІХ століття з урахуванням суспільно-політичних, соціально-економічних і освітньо-наукових детермінант; розкрито історіографію проблем підготовки магістрів в університетах України досліджуваного періоду; узагальнено досвід діяльності Харківського, Київського та Новоросійського університетів за цим

напрямом на кожному з етапів; визначено перспективи реалізації педагогічно цінного досвіду в системі підготовки магістрів в університетах України досліджуваного періоду в сучасних умовах; до наукового обігу введено невідомі та маловідомі архівні документи (70); подальшого розвитку набули положення щодо генези магістерської підготовки в зарубіжній і вітчизняній системах університетської освіти в контексті її еволюційного поступу, визначення правового статусу магістрів у досліджуваних період; уточнено зміст понять "магістр", "магістерський ступінь", "магістратура", "магістерська підготовка", "розряди наук"; результати - сформульовані в результаті дослідження положення й висновки можуть бути використані для підвищення якості підготовки магістрів у ВНЗ України за чинними освітньо-професійною, освітньо-науковою або науковою програмами. Отримані в ході наукового пошуку концептуальні положення доцільно використовувати при укладанні енциклопедичних видань, підготовці наукових статей, написанні навчальних посібників і підручників з питань організації університетської освіти в Україні; викладанні таких навчальних курсів, як "Історія педагогіки", "Порівняльна педагогіка", "Педагогіка вищої школи", "Філософія освіти" у вищих навчальних закладах; у процесі розробки й апробації навчальних планів і програм магістерської підготовки, написання й захисту магістерських робіт.

14.06.18.0231/0417U001700

Білецька Світлана Анатоліївна. Моральне виховання учнів у позакласній роботі навчальних закладів відомства Міністерства народної освіти в Україні (друга половина XIX - початок ХХ століття): Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 05.04.2017.

УДК 37.034 (09) "18/19".

208 с. – Бібліогр.: 276 назв.

Об'єкт - організація позакласної виховної роботи у загальноосвітніх закладах України (друга половина XIX - початок ХХ століття); мета - полягає у здійсненні ретроспективного аналізу теоретичних питань і узагальненні досвіду морального виховання в позакласній роботі з учнями закладів відомства Міністерства народної освіти України другої половини XIX - початку ХХ століття для використання педагогічно-цінних здобутків у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах; методи - загальнонаукові, історичні, хронологічні, порівняльно-аналітичні, прогностичні; новизна - вперше: проаналізовано теорію і практику організації морального виховання учнів у позакласній роботі навчальних закладів відомства Міністерства народної освіти України в другій половині XIX - на початку ХХ століття; систематизовано погляди вітчизняних науковців; науково обґрунтовано етапи розвитку питань морального виховання школярів у позакласній роботі навчальних закладів відомства Міністерства народної освіти України другої половини XIX - початку ХХ століття; актуалізовано теоретичні ідеї та досвід організації морального виховання учнів у позакласній роботі навчальних закладів Міністерства народної освіти досліджуваного періоду в сучасних умовах; визначено прогнозистичні тенденції подальшого розвитку питань організації морального виховання школярів у позакласній діяльності. Поглиблено уявлення про витоки ідей організації морального виховання учнів у вітчизняній педагогічній думці та шкільній практиці. Подальшого розвитку набули питання організації морального виховання учнів у позакласній роботі, обумовлені соціально-економічними, суспільно-політичними та організаційно-педагогічними чинниками. Уточнено суть поняття "моральне виховання учнів у позакласній роботі" як системи заходів з морального ви-

ховання, яка полягає в цілеспрямованому формуванні моральної свідомості, розвитку морального почуття, звичок і навичок моральної поведінки учнів шляхом спеціально організованої взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу в позаурочний час; результати - полягають в тому, що сформульовані в результаті наукового пошуку положення й висновки сприяють цілісному відтворенню особливостей розвитку національної системи шкільної освіти та педагогічної думки другої половини XIX - початку ХХ століття. Результати роботи можуть слугувати підґрунтам для подальших історико-педагогічних досліджень і сприяти збереженню цінного історико-педагогічного досвіду та його подальшому творчому використанню; галузь - педагогіка.

14.06.18.0232/0417U001848

Світельська-Дірко Світлана Володимирівна. Виховання ціннісних орієнтацій молодших школярів засобами казки в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського: Дис... к.пед.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 18.04.2017.

УДК 378.1:37.09:373.3.

296 с.: 21 табл. – Бібліогр.: 383 назви.

Дисертаційну роботу присвячено дослідженню процесу виховання ціннісних орієнтацій молодших школярів засобами казки в педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського. Розкрито історіографію проблеми, обґрунтовано категоріально-понятійний апарат дослідження, доведено, що саме казка для учнів початкових класів є найбільш доступним засобом пізнання навколошнього світу. З'ясовано теоретико-методологічні основи виховання казкою учнів молодших класів, сутність поняття "цінності" й "ціннісні орієнтації" у виховному процесі, визначено методи найбільш ефективного формування ціннісних орієнтацій в учнів початкових шкіл та виявлено особливості їх ставлення до казки порівняно зі школярами 6-7 класів. Доведено та експериментально підтверджено, що теоретичні положення спадщини В. О. Сухомлинського мають особливо актуальне значення у педагогічній діяльності учителів молодших класів.

14.06.18.0233/0417U001929

Дерев'янко Тамара Євгенівна. Формування дослідницької культури вчителів предметів гуманітарного циклу в системі методичної роботи загальноосвітнього навчального закладу: Дис... к.пед.н. /Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 20.04.2017.

УДК 371.134:009.

300 с.: 14 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 341 назва.

Об'єкт дослідження - формування дослідницької культури вчителів ЗНЗ; предмет дослідження - педагогічні умови формування дослідницької культури вчителів предметів гуманітарного циклу в системі методичної роботи ЗНЗ; мета дослідження полягає у виявленні впливу педагогічних умов на рівень сформованості дослідницької культури вчителів предметів гуманітарного циклу в системі методичної роботи ЗНЗ; методи дослідження - для розв'язання поставлених завдань використовувався комплекс методів дослідження: теоретичних - аналіз і порівняння; узагальнення і синтез; аналіз та узагальнення; емпіричних - анкетування і тестування; педагогічний експеримент; метод математичної статистики - дисперсійний аналіз; наукова новизна - уперше визначено суть дослідницької культури вчителів предметів гуманітарного циклу як інтегрованої складової, що формується завдяки дослідницькій діяльності на предметах гуманітарного циклу в системі методичної роботи, включає певну суму фундаментальних дослід-

дницьких знань, умінь, навичок, дослідницький досвід для вирішення творчих завдань, дослідження мовних, літературних, історичних, культурних, суспільних, філософських явищ, фактів, подій; включає також розвиток когнітивних якостей особистості, що втілюється у визначених дослідницьких функціях і формах; науково обґрунтовано й розроблено структуру дослідницької культури вчителів (аксіологічний, когнітивний, особистісно-творчий, діальністо-технологічний структурні компоненти; аналітичний, проектувальний, конструктивно-прогностичний, рефлексивно-оцінювальний, результативний функціональні компоненти).

14.06.18.0234/0417U001936

Слуцький Ярослав Сергійович. Організаційно-педагогічні засади становлення та розвитку волонтерства у структурі Корпусу миру:
Дис... к.пед.н. /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Б.Хмельницького. – Захищена 29.04.2017.

УДК 37.014:364-322.

285 с. – Бібліогр.: 423 назви.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та вирішення важливого й актуального завдання, що полягає у виявленні й розкритті організаційно-педагогічних засад становлення та розвитку волонтерства у структурі Корпусу миру як умови структурного, педагогічного, науково-методичного та матеріально-технічного характеру, які забезпечують процес відбору й підготовки волонтерів (нормативно-правове забезпечення волонтерства в США; технологія, зміст та принципи підготовки волонтерів Корпусу миру; напрями діяльності волонтерів Корпусу миру та практична реалізація його соціально-освітніх проектів в Україні); на основі визначених критеріїв періодизації (соціального, нормативно-правового, структурного, педагогічного) обґрунтовано періодизацію розвитку волонтерського руху в структурі Корпусу миру. Уdoskonaleno наукові уявлення про історичний розвиток ідеї волонтерського руху в зарубіжній та вітчизняній науково-педагогічній думці; уточнено сущість поняття "розвиток феномену волонтерства", "технологія підготовки майбутніх волонтерів", "організаційно-педагогічні засади", "соціально-освітній проект". Подальшого розвитку набуло обґрунтування перспектив, направлів розвитку волонтерського руху в Україні; виділено етапи, необхідні для становлення волонтерства міжнародного рівня, спираючись на наявний досвід діяльності Школи волонтерів України. Визначено можливості використання позитивного зарубіжного досвіду в практиці роботи волонтерських організацій та підготовки волонтерів в Україні.

14.06.18.0235/0417U001996

Суділовська Марія Михайлівна. Науково-педагогічна діяльність Дмитра Чижевського періоду еміграції (1924 - 1977 рр.):
Дис... к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 26.04.2017.

УДК 37.013.73(477)"18/19"(043.3).

234 с. – Бібліогр.: 359 назв.

У дисертації з позицій сучасної методології комплексно проаналізовано науково-освітню діяльність Д.І.Чижевського; розкрито і доповнено зміст понять "педагогічна персоналістика" та "чижевськознавство". Виявлено основні напрями професійної діяльності Д.Чижевського (науково-освітня, науково-дослідницька, організаційна, участь у наукових гуртках, товариствах, академіях); з'ясовано внесок вченого у розвиток історико-педагогічної науки, що полягав у вивчені педагогічних поглядів відомих слов'янських мислителів різних епох з позицій філософії, психології, компаративістики.

14.06.18.0236/0217U003951

Формування англомовної комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей на основі соціо-культурного підходу: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Музя Євген Михайлович. – ДР 0114U002934. УДК 378:[37+811.111]:005.336.5.

180 с.

1. Об'єктом дослідження науково-дослідної теми кафедри є процес професійної педагогічної підготовки студентів до оволодіння знаннями, навичками та вміннями з англійської мови, літератури та культури країни, мова якої вивчається, як засобів формування іншомовної комунікативної компетентності. Цей процес є настільки ж багатограничним та різнопривневим, як і власне мовознавство та філологія у широкому розумінні цих понять. Формуючи підходи, визначаючи методи та форми дослідження цієї дуже цікавої та важливої наукової тематики, ми виходили з того, що вона має бути се-рединною, поєднуючу, зв'язуючу у дослідженні інших аспектів мовної компетентності фахівців. Саме поєднання різних аспектів мови, історії країни та її культури і становить той об'єкт дослідження, до вивчення якого ми прагнемо. Предмет дослідження - педагогічні умови формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності студентів. Мета дослідження: виявити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей на основі соціокультурного підходу. Тією експериментально-педагогічною аудиторією у процесі дослідження будуть саме ті майбутні фахівці, які, за певних позитивних обставин, повинні будуть впроваджувати результати дослідження, у тому числі й авторів, що приведені на попередній сторінці. А сьогодні ми вже можемо із впевненістю говорити про позитивну динаміку одержаних результатів дослідження. Методи дослідження: аналіз методологічної, педагогічної та психологічної літератури з проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності; аналіз учбових програм і посібників з іншомовної підготовки студентів; анкетування, тестування, педагогічний експеримент, моделювання. Наукова новизна: формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей на основі соціокультурного підходу є одним із важливих складових сучасної системи вищої педагогічної освіти. Прагнення нашої держави до рівноправного та конкурентоспроможного існування в міжнародному освітньому та науковому просторі призвело до змін у соціальному замовленні суспільства. Послідовне впровадження Болонського процесу в українську освіту надає значні переваги з точки зору розширення можливостей міжнародного співробітництва в області науки та освіти і участі в міжнародному освітньому просторі, однією з умов якої є високий рівень іншомовної комунікативної компетентності. Практичне значення: іншомовна комунікативна компетентність передбачає формування здібностей студента використовувати знання та вміння для вирішення конкретних практичних завдань, а саме здатність людей спілкуватися між собою для розв'язання життєвих проблем, що зумовлює активне використання засобів мови для спілкування.

14.06.18.0237/0217U003953

Формування професійно-виконавської майстерності майбутніх педагогів-музикантів: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Білецька Марина Валентинівна. – ДР 0114U002932. УДК 378.091.21:[37+78.071.2].

101 с.

Проблема удосконалення професійно-виконавської майстерності майбутніх фахівців у галузі педагогічно-мистецької освіти є важливою у контексті сьогоденних цивілізаційних процесів.. Засвоюючи багатство соціального досвіду майбутній фахівець має зберегти свою неповторність, автентичність, індивідуальність, набути здатності до критичного аналізу, розвинути виконавську майстерність у процесі музично-виконавської підготовки. Вивчення особливостей формування виконавської майстерності у різних видах музично-творчої діяльності є важливими для теорії та практики професійного становлення студентів вищих закладів педагогічно-мистецької освіти. Тому кафедра обрала наступний напрямок науково-дослідної роботи - "Формування професійно-виконавської майстерності майбутніх педагогів-музикантів", що відповідає новим вимогам сучасної парадигми освіти. Об'єкт дослідження - процес професійної музично-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Предмет дослідження - закономірності, принципи та педагогічні умови формування професійно-виконавської майстерності педагога-музиканта. Мета дослідження полягає у теоретичній апробації та експериментальній перевірці закономірностей, принципів та педагогічних умов підвищення ефективності процесу формування професійно-виконавської майстерності майбутніх педагогів-музикантів. Результати дослідження: розроблено і впроваджено у навчальний процес методику формування професійно-виконавської майстерності майбутніх педагогів-музикантів. Ключові слова: інструментально-виконавська підготовка, музичне виконавство, музична пам'ять, психолого-виконавська майстерність, естетичне ставлення до музичного мистецтва, музикознавчий аналіз, музично-педагогічний професіоналізм, музично-педагогічна комунікація

14.06.18.0238/0217U003955

Теоретичні основи формування професіоналізму майбутніх педагогів: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Елькін Марк Веніамінович. – ДР 0114U002928. УДК 378.091.2:37:005.336.5.

273 с.

ПВ дослідженії розглянуті актуальні питання формування професіоналізму майбутніх педагогів у вищій та загальноосвітній школі. Мета дослідження - систематизувати та узагальнити теоретичні напрямки з питання формування професіоналізму майбутніх педагогів. Об'єкт дослідження - процес професійної підготовки майбутніх педагогів. Предмет дослідження - процес формування професіоналізму майбутніх педагогів. За-вдання дослідження: зробити історико-теоретичний аналіз питання формування професіоналізму майбутніх педагогів; розглянути питання формування гендерної компетентності майбутнього педагога (історичний аспект); проаналізувати інтерактивні технології формування педагогічного професіоналізму майбутніх учителів в процесі викладання педагогічних дисциплін; довести, що формування професійної компетентності вчителя це потреба розвитку суспільства; окреслити сучасні підходи до визначення логіко-структурної побудови ціннісних орієнтацій у підготовці педагогів; надати загальну характеристику процесу управління становленням педагогічного професіоналізму майбутніх учителів. На різних етапах використовувався комплекс методів наукового дослідження, а саме: теоретичні (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення) й систематизація філософської, психологічної та педагогічної літератури вітчизняних і зарубіжних авторів щодо визначення напрямів розв'язання проблеми); емпіричні: узагальнення, абстрагування, систематизація набутої інформації. Практичне значен-

ня дослідження полягає у тому, що результати дослідження можуть бути використані в процесі підготовки майбутніх педагогів, а також матеріали дослідження можна використати для розробки методичних рекомендацій для студентів, викладачів, кураторів академічних груп вищих педагогічних навчальних закладів.

14.06.18.0239/0217U003956

Пошук оптимальних методів підготовки фахівців до використання сучасних освітніх технологій у майбутній професійній діяльності: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Матюха Галина Василівна. – ДР 0114U002936. УДК 378:091.3:[37+811.111]:005.336.5.

120 с.

Об'єкт дослідження - сучасний процес підготовки майбутніх учителів іноземної мови в ВНЗ. Предмет дослідження - форми, методи і прийоми підготовки фахівців до використання сучасних освітніх технологій у майбутній професійній діяльності. Мета - Проаналізувати структуру і зміст філологічної і методичної переддипломної підготовки майбутнього вчителя англійської мови, розробити і впровадити у навчально-виховний процес МДПУ імені Богдана Хмельницького інноваційні форми, методи і прийоми підготовки фахівців до використання сучасних освітніх технологій у майбутній професійній діяльності. Методи дослідження: з метою визначення стану теоретичних і методичних засад підготовки фахівців до використання сучасних освітніх технологій у майбутній професійній діяльності, обґрунтування структури і змісту філологічної і методичної переддипломної підготовки було використано метод аналізу й узагальнення літературних (психологічних, педагогічних, філологічних та методичних) джерел. Задля виявлення прогалин в знаннях і уміннях студентів щодо використання сучасних освітніх технологій у майбутній професійній діяльності було застосовано методи тестування і цілеспрямованого педагогічного спостереження за процесом навчання, анкетування. З метою перевірки ефективності розроблених навчальних матеріалів було використано метод педагогічного експерименту. Для узагальнення, якісного і кількісного аналізу експериментальних даних було застосовано методи статистичної обробки результатів. Результати та їх новизна. Обґрунтовано доцільність підготовки майбутніх фахівців до використання сучасних освітніх технологій у професійній діяльності, визначено напрями науково-дослідної роботи кафедри, теми індивідуальних наукових досліджень викладачів; розроблено освітні профілі та програми з фахових спеціальностей; укладено монографію викладачів кафедри з теми дослідження; підготовлено навчально-методичні комплекси зі спецкурсів; розроблено методичні рекомендації та посібники з фахових дисциплін; організовано і проведено II (2014 рік) і III (2016 рік) Міжнародні науково-практичні конференції "Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному поліетнічному суспільстві", міжвузівські науково-методичні семінари "Мова і література в контексті сучасної освіти", викладачі кафедри брали участь у зовнішніх Міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах; викладачами кафедри опубліковано статті у фахових виданнях та у виданнях, що входять до наукометрических баз даних, та інших виданнях України з проблем індивідуальних досліджень; викладачами кафедри цілеспрямовано і комплексно застосувалися в навчальному процесі інноваційні форми, методи і прийоми проведення лекційних і практичних занять, самостійної роботи студентів, контролю за результатами навчальної діяльності майбутніх фахівців, спрямовані на оволодіння студентами фаховими знаннями і практичними навичками та вміннями. Ступінь впроваджен-

ння. Результати НДР упроваджено в навчально-виховний процес Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Бердянського державного педагогічного університету, Таврійського державного агротехнологічного університету (місто Мелітополь), Комунального вищого навчального закладу "Мелітопольський медичний коледж" Запорізької обласної ради, загальноосвітніх закладів I-III ступенів міста Мелітополь, Мелітопольського та Приазовського районів. Рекомендації щодо використання результатів роботи. Результати дослідження можуть бути використані у навчально-виховному процесі мовних ВНЗ, які здійснюють підготовку майбутніх учителів англійської мови. Значущість роботи та висновки полягає в укладенні монографії, розробленні освітніх профілів і програм, розробці методичних рекомендацій та посібників з дисциплін підготовки майбутніх учителів до викладання англійської мови на всіх освітніх етапах; створенні й удосконаленні навчально-методичних комплексів; організації Міжнародних науково-практичних конференціях; участі викладачів у Міжнародних (як зовнішніх, так і внутрішніх) та Всеукраїнських науково-практичних конференціях.

14.23 Дошкільне виховання. Дошкільна педагогіка

14.06.18.0240/0417U001688

Сиротич Наталія Богданівна. Підготовка майбутніх вихователів до формування творчих умінь у старших дошкільників засобами театрально-мовленнєвої діяльності: Дис... к.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д.Ушинського". – Захищена 03.04.2017.

УДК 378.011.3-051:373.2]:792.

189 с.: 22 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 289 назв.

Об'єкт - професійно-мовленнєва підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Мета - науково обґрунтувати й експериментально перевірити педагогічні умови професійної підготовки майбутніх вихователів до формування творчих умінь у старших дошкільників засобами театрально-мовленнєвої діяльності в умовах вищої педагогічної освіти. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - науково обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до формування творчих умінь у старших дошкільників засобами театрально-мовленнєвої діяльності. Розкрито сутність і структуру феномена "готовність майбутніх вихователів до формування творчих умінь у старших дошкільників засобами театрально-мовленнєвої діяльності", схарактеризовано рівні його сформованості. Подальшого розвитку набули теорія і методика професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Результати - розроблено й експериментально апробовано діагностувальну й експериментальну методику реалізації моделі формування системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі підготовки у вищому навчальному закладі. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - розроблено й науково обґрунтовано модель формування системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів. Розкрито сутність і структуру феномена "системність професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів", визначено критерії з відповідними показниками, схарактеризовано рівнісформованості системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів. Подальшого розвитку набули теорія і методика професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Результати - розроблено й експериментально апробовано діагностувальну й експериментальну методику реалізації моделі формування системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, вищі та дошкільні навчальні заклади.

14.06.18.0241/0417U001695

Іванчук Сабіна Айдинівна. Виховання у дітей старшого дошкільного віку основ культури споживання: Дис... к.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д.Ушинського". – Захищена 03.04.2017.

УДК 373.2.015.31:33.

212 с.: 11 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 291 назв.

Об'єкт - економічне виховання дітей старшого дошкільного віку. Мета - теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови виховання основ культури споживання у дітей старшого дошкільного віку. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - науково обґрунтовано педагогічні умови виховання у дітей старшого дошкільного віку основ культури споживання. Розкрито сутність і структуру феномена "сутність і структуру феномена "вихованість основ культури споживання у дітей старшого дошкільного віку", схарактеризовано критерії, показники і рівні його сформованості. Розроблено модель виховання у дітей старшого дошкільного віку основ культури споживання. Подальшого розвитку набула методика економічного виховання дітей старшого дошкільного віку. Результати - розроблено й експериментально апробовано діагностувальну й експериментальну методику виховання основ культури споживання у дітей старшого дошкільного віку. Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, дошкільні навчальні заклади.

14.06.18.0242/0417U001985

Кононенко Наталія Вячеславівна. Формування системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів: Дис... к.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д.Ушинського". – Захищена 28.04.2017.

УДК 371.13+37.011.31+372.3.

169 с.: 10 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 282 назви.

Об'єкт - професійно-педагогічна підготовка майбутніх вихователів у вищому навчальному закладі. Мета - теоретично обґрунтувати й експериментально апробувати модель формування системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі підготовки у вищому навчальному закладі. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - розроблено й науково обґрунтовано модель формування системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів. Розкрито сутність і структуру феномена "системність професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів", визначено критерії з відповідними показниками, схарактеризовано рівнісформованості системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів. Подальшого розвитку набули теорія і методика професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Результати - розроблено й експериментально апробовано діагностувальну й експериментальну методику реалізації моделі формування системності професійно-педагогічних знань майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, вищі та дошкільні навчальні заклади.

14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи

14.06.18.0243/0417U001605

Сухопара Ірина Геннадіївна. Формування толерантності у молодших школярів у позаурочній діяльності: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 30.03.2017.

УДК 378.373.3-044.352(043.3).

332 с.: 16 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 272 назви.

У дисертації здійснено аналіз філософської, соціологічної, психологічної, педагогічної літератури з питань формування толерантності, уточнено сутність і структуру понять "толерантність", "сформованість толерантності у молодших школярів". Визначено особливості формування то-

лерантності в учнів початкової школи у позаурочній діяльності. Розроблено критерії, показники та виявлено рівні сформованості толерантності. Теоретично обґрутовано й експериментально перевірено педагогічні умови формування толерантності в молодших школярів у позаурочній діяльності, а саме: підвищення рівня готовності вчителів початкової школи до формування толерантності в молодших школярів у позаурочній діяльності; змістове і методичне забезпечення процесу формування толерантності в молодих школярів у позаурочній діяльності; залучення молодих школярів до суспільно значущої діяльності, спрямованої на виявлення толерантності.

14.06.18.0244/0417U001623

Кріт Наталія Василівна. Формування вмінь самостійної роботи з підручником у процесі навчання фізичної географії учнів 6-8 класів: Дис... к.пед.н. /Інститут педагогіки НАПН України. – Захищена 30.03.2017.

УДК 373.5.016:911.2(043.3).

240 с.: 23 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 208 назв.

У роботі всебічно розглядаються теоретико-дидактичні засади та методичні підходи формування вмінь самостійної роботи з підручником у процесі навчання фізичної географії учнів 6-8 класів. Визначено можливості самостійної роботи для формування вмінь учнів 6-8 класів у роботі з підручником. Схарактеризовано особливості шкільного підручника фізичної географії як засобу формування вмінь учнів в урочний та позаурочний час. Розкрито аспекти проблеми формування вмінь самостійної роботи як предметної компетенції учнів основної школи. Обґрутовано та експериментально перевірено методику формування вмінь самостійної роботи з підручником у процесі вивчення фізичної географії учнів 6-8 класів. Досліджено практику і узагальнено досвід щодо педагогічних умов формування вмінь самостійної роботи з підручником. Підготовано методичні матеріали щодо впровадження розробленої методичної моделі у навчальний процес. Одержані результати можуть бути використані у шкільній практиці навчання географії та для підготовки майбутніх учителів у вищих навчальних закладах.

14.06.18.0245/0417U001997

Даниляк Руслана Зіновіївна. Ідеї морально-гі виховання молодших школярів на сторінках вітчизняної дитячої періодики (кінець ХХ - початок ХXI століття): Дис... к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 26.04.2017.

УДК 373.034(477)(091)"19120":050(043.5).

250 с.: 9 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 290 назв.

У дисертаційному дослідженні цілісно виявлено та обґрутовано ідеї морального виховання молодих школярів на сторінках дитячих періодичних видань у кінці ХХ - на початку ХXI ст.; проаналізовано ступінь дослідженості проблеми морального виховання в її історико-педагогічному розвитку, розкрито зміст і завдання процесу морального виховання молодих школярів у культурно-історичних обставинах досліджуваного періоду.

14.06.18.0246/0217U004039

Військово-патріотичне виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів у позакласній роботі: Заключний звіт /Інститут проблем виховання АПН України; Керівник Остапенко Олександр Іванович. – ДР 0114U002141. УДК 373.5.015.31:172.15.

34 с.

Мета дослідження - обґрутування та експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних

умов військово-патріотичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів у позакласній роботі. Об'єктом дослідження - процес військово-патріотичного виховання учнів середніх і старших класів загальноосвітніх навчальних закладів у позакласній роботі. Предмет дослідження - організаційно-педагогічні умови військово-патріотичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів у процес позакласної роботи. Методи дослідження: теоретичні (аналіз, порівняння, класифікація, узагальнення даних); емпіричні (педагогічний експеримент - формувальний), методи математичної статистики. Новизна виконаної роботи: обґрутовано організаційно-педагогічні умови військово-патріотичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів у процес позакласної роботи (засвоєння наукових знань з історії рідної школи, місцевості, України); обізнаність з формами військово-патріотичної роботи (туристські походи, змагання), усвідомленість сутності поняття військово-патріотичне виховання як складової патріотичного виховання, що має за мету активну участь громадян у збереженні безпеки України щодо зовнішньої загрози та формування у зростаючої особистості готовності до захисту Вітчизни, розвиток мотивації здобувати військові професії та проходити службу у Збройних Силах України; забезпечення емоційно-цінісного впливу на учнів, з метою формування позитивного почуття від ігор хортинг-Патріот, "Сокіл" ("Джура"); організації туристських походів місцями бойової слави, тренувань у спортивних секціях з хортингу для реалізації своїх особистісних якостей. Ступінь впровадження: результати узагальнюючо-впроваджувального етапу дослідження впроваджено в експериментальних школах, статтях, тезах і матеріалах міжнародних, всеукраїнських і звітних науково-практичних конференцій та інших аналітичних матеріалах. Галузь застосування: система позакласної роботи загальноосвітніх навчальних закладів.

14.06.18.0247/0217U004040

Формування просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу: Заключний звіт /Інститут проблем виховання НАПН України; Керівник Кириченко Валентина Іванівна. – ДР 0114U003097. УДК 373.5.015.31:316.42.

35 с.

Об'єкт дослідження - формування просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрутуванні організаційно-педагогічних умов і змістово-технологічного забезпечення формування просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу та експериментальній перевірці їхньої ефективності. Методи дослідження: вторинний аналіз результатів психолого-педагогічних досліджень і соціологічних моніторингів, контент-аналіз нормативно-правової бази освіти; інвент-аналіз педагогічної практики, експертні оцінки, методи математичні обробки результатів дослідження (факторний і кластерний аналіз), методи обчислення інтегральних оцінок для кількісного та якісного аналізу емпіричних даних; статистичні для порівняння, аналізу, інтерпретації та узагальнення фактів; методи визначення рівнів сформованості просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища ЗНЗ (анкетування, тестування, "незакінчених речень", аналіз виховних ситуацій). У 2015 р. здійснювався експериментально-практичний етап дослідження. Його основні результати: - охарактеризовано організаційно-педагогічні умови формування просоціальної поведінки учнів в умовах превентивного виховного середовища (забезпечення функціонування превентивного вихов-

ного середовища ЗНЗ; впровадження сучасних технологій виховання, що базуються на врахуванні вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей учнів і забезпечують можливість самовизначення та вироблення дитиною власної моделі просоціальної поведінки; створення системи науково-методичного супроводу формування просоціальної поведінки учнів; упорядкування системи державногромадського управління навчальним закладом; активізація діяльності органів учнівського самоврядування у виробленні шкільної політики щодо формування просоціальної поведінки учнів); - розроблено методику формувального етапу експерименту (за напрямами дослідження), змістове і методичне забезпечення виховного процесу (для педагогів: посібник "Методика формування просоціальної поведінки учнів загальноосвітніх навчальних закладів", інформаційно-методичні семінари: "Особистісно орієнтоване виховання як основа формування просоціальної поведінки" і "Організація соціальної практики учнів у ЗНЗ", тренінг "Соціально-рольова гра як поле діагностики і формування просоціальної поведінки", мережевий проект "Година для армії"; для учнів: навчальні програми: "Відключися від Інтернету - ставай активним" (адаптована), "Золоті зерна істини" (авторська), "Бути патріотом своєї країни", "Здорова особистість - здорована нація"; мережеві проекти: створення колективних блогів "Здоров'я - це модно!"; "Не будь байдужим"; вистави форум-театру "Ми твої патріоти, Україно!" та "Друга Батьківщина"; акція "Листування" (написання листів у школи Луганської та Донецької областей з метою стирання стіни стереотипів між Заходом і Сходом України; для представників органів шкільного самоврядування: тренінг "Усна історія" за сприяння фонду "Добра воля", Інтернет-проект "Година для близького", фестиваль соціальних проектів учнівського самоврядування "Роби з нами! Роби як ми! Роби краще за нас!"; для батьків: Інтернет-форум "Взаємодія заради дитини", батьківські збори з здійсненої її апробацією у навчально-виховному процесі експериментальних ЗНЗ з оцінюванням ефективності формувальних впливів; - проаналізовано динаміку рівнів сформованості просоціальної поведінки учнів ЗНЗ за результатами впровадження. Забезпечено заходи по моніторингу розповсюдження і використання продукції за результатами НДР 2011-2013 рр. "Формування превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу"; опубліковано і підготовлено до друку - 8 наукових праць (загальним обсягом 9,2 др. арк.). Сфера використання: система шкільної освіти, система практичної психології і соціальної роботи.

14.06.18.0248/0217U004042

Виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості в позакласній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів: Заключний звіт /Інститут проблем виховання НАПН України; Керівник Журба Катерина Олександровна. – ДР 0114U002125. УДК 373.5.015.31:17.

34 с.

Мета дослідження - теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка педагогічних умов та психологічних механізмів виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості в позакласній діяльності загальноосвітніх навчальних закладів. Об'єкт дослідження - процес виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості. Предмет дослідження - педагогічні умови та психологічні механізми виховання моральної самосвідомості старших дошкільників та учнів загальноосвітніх навчальних закладів у позакласній діяльності. Методи дослідження: теоретичні (логіко-історичний аналіз педагогічних, психологічних, філософських праць із теми дослідження; синтез, порівняння, моделювання, узагальнення); емпіричні (безпосередні та

опосередковані спостереження за учнями, їх анкетування, опитування, інтерв'ювання, бесіди, тести, написання творчих робіт); педагогічний експеримент - формувальний. Но-визна виконаної роботи: уточнено поняття і структурні компоненти моральної самосвідомості зростаючої особистості; схарактеризовано механізми, визначено критерії, показники та виявлено рівні вихованості моральної самосвідомості дітей та учнівської молоді; обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови виховання моральної самосвідомості, розроблено методики формувального етапу дослідження у віковій динаміці; проведено формувальний етап дослідження. Ступінь впровадження: результати НДР відображені в опублікованих проміжних результатах дослідження - аналітичних матеріалах, матеріалах до розділів колективної монографії, методичних рекомендаціях, статтях, матеріалах науково-практичних конференцій, Галузь застосування: система позакласної діяльності шкіл.

14.29 Спеціальні школи. Дефектологія

14.06.18.0249/0417U001910

Шишменцев Іван Михайлович. Виховання культури людських взаємин у розумово відсталих старшокласників засобами української літератури: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.04.2017.

УДК 376.015.31-056.36 :17.02 : 821.161.2.

255 с.: 30 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено проблемі виховання культури людських взаємин у розумово відсталих старшокласників засобами української літератури. Визначено сутність поняття "культура людських взаємин розумово відсталих старшокласників"; обґрунтовано значення української літератури як важливого засобу виховання культури людських взаємин учнів означеної нозології; проаналізовано сучасний стан роботи з виховання культури людських взаємин в процесі навчальної та позаурочної діяльності спеціальної школи. Виявлено особливості сформованості в учнів сьомих і дев'ятих класів спеціальної школи культури людських взаємин, визначено її рівні. Окреслено педагогічні умови забезпечення ефективності процесу виховання культури людських взаємин у розумово відсталих старшокласників засобами української літератури. Здійснено розробку її апробацію методики корекційної роботи з виховання у розумово відсталих старшокласників культури людських взаємин засобами української літератури, доведено її ефективність.

14.33 Середня фахова освіта. Педагогіка середньої фахової освіти

14.06.18.0250/0417U001847

Руденька Тетяна Миколаївна. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей засобами арт-педагогіки: Дис... к.пед.н. /Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Захищена 18.04.2017.

УДК 378.016:7.01.

236 с.: 33 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 323 назви.

Роботу присвячено дослідженю проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей арт-педагогічними засобами. Виявлено стан її розробленості у педагогічній теорії та практиці. Обґрунтовано змістову структуру професійної компетентності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей та авторську технологію формування професійної компетентності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей засобами

арт-педагогіки. Охарактеризовано дидактичний та аксіологічний потенціал арт-педагогіки у досліджуваному процесі. Експериментально підтверджено ефективність педагогічних умов і технології формування професійної компетентності майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей засобами арт-педагогіки в умовах навчання у коледжі.

14.06.18.0251/0417U001971

Сабат Наталія Іванівна. Підготовка майбутніх педагогів до опікунсько-виховної діяльності з дітьми мігрантів: Дис... к.пед.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 05.05.2017.

УДК 371.13:372.4.392.34 - 054.7.

192 с.: 12 іл. – Бібліogr.: 293 назви.

Дослідження присвячено вивченю проблеми підготовки майбутніх учителів початкових класів до опікунсько-виховної діяльності з дітьми мігрантів. Проаналізовано наукові підходи з порушені проблеми; з'ясовано сучасний стан підготовки учителів початкових класів до опікунсько-виховної діяльності; розглянуто особливості дітей із різних типів сімей мігрантів; охарактеризовано опікунсько-виховну діяльність як напрям підготовки вчителя початкових класів. Розкрито сутність професійної підготовки майбутніх педагогів і визначено критерії, показники та рівні їхньої готовності до означеного виду діяльності. Розроблено структурно-функціональну модель такої підготовки та створено її дидактико-методичний супровід для ВНЗ України. Теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено ефективність умов підготовки майбутніх учителів до опікунсько-виховної діяльності з дітьми мігрантів.

14.06.18.0252/0217U004006

Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності суб'єктів навчального процесу системи загальної середньої освіти в умовах інтеграції України до європейського освітнього простору: Заключний звіт /Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України; Керівник Овчарук Оксана Василівна. – ДР 0114U002196. УДК 373.3/.5.091.12.011.3-051:005.585+373.3/.5.091.26]:005.336.2:004.9.

100 с.

Об'єкт дослідження - моніторинг ІК-компететності учнів, учителів та керівників ЗНЗ в країнах Європи та Україні. Предмет дослідження - процес оцінювання ІК-компететності учнів, учителів та керівників ЗНЗ в країнах Європи та Україні. Мета дослідження: виявити тенденції в оцінюванні інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, учителів та керівників загальноосвітніх навчальних закладів, з'ясувати форми, методи, процедури його здійснення на основі аналізу досвіду країн Європи. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів є пріоритетним напрямом в галузі освіти сьогодення. Вивчення наукових джерел європейського досвіду доводить важливість та необхідність подальшого їх використання для розробки стандартів у галузі освіти, зокрема стандартів ІК-компететності для учнів, учителів, інших фахівців у системі загальної середньої освіти та управління. Рекомендації щодо впровадження стандартів ІК-компететності спрямовані підвищенню якості освіти та оптимізації системи загальної середньої освіти в цілому. Отримані результати можуть бути покладені в основу застосування та впровадження компетентнісно орієнтованого підходу до формування змісту освіти, який є концептуальним орієнтиром шкіл зарубіжжя та України. На першому етапі (Аналітико-констатувальному) планується визначення загальних підходів до організації та проведення оцінювання ІК-компетентності учнів, визначен-

ня рівня ІК-компетентності учителів та керівників ЗНЗ у країнах Європи.

14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи

14.06.18.0253/0417U001594

Коробко Наталія Віталіївна. Формування професійної мобільності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи: Дис... к.пед.н. /ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". – Захищена 07.04.2017.

УДК 378.37.015.

262 с.: 15 табл., 5 іл. – Бібліogr.: 285 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено проблемі формування професійної мобільності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи. У роботі проаналізовано психолого-педагогічну літературу, на основі чого уточнено сутність понять "професійна мобільність майбутніх магістрів педагогіки вищої школи", "формування професійної мобільності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи", визначено структуру професійної мобільності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи. Визначено організаційно-педагогічні умови формування професійної мобільності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи. Розроблено, науково обґрунтовано та експериментально перевірено модель формування професійної мобільності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи. Розроблено методичне забезпечення формування професійної мобільності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи.

14.06.18.0254/0417U001595

Дудка Інна Геннадіївна. Підготовка майбутніх учителів географії до організації позакласної діяльності учнів: Дис... к.пед.н. /ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". – Захищена 07.04.2017.

УДК 378.011.3 - 051:911.

272 с.: 12 табл., 14 іл. – Бібліogr.: 369 назв.

Дисертація присвячена проблемі підготовки майбутніх учителів географії до організації позакласної діяльності учнів. У процесі дослідження виявлено й конкретизовано особливості і стан підготовки майбутніх учителів географії до організації позакласної діяльності учнів, з'ясовано сутність та структуру досліджуваного феномену. Визначено компоненти, показники та рівні готовності майбутніх учителів географії до організації позакласної діяльності учнів. Запропоновано педагогічні умови підготовки майбутніх учителів географії до організації позакласної діяльності учнів. Теоретично обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено модель підготовки майбутніх учителів географії до організації позакласної діяльності учнів, доведено її результативність.

14.06.18.0255/0417U001616

Шостак Ігор Олександрович. Формування культури здоров'я студентів медичних коледжів у позааудиторній діяльності: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 30.03.2017.

УДК 377.36.091+2:61:796.

243 с.: 14 табл., 6 іл. – Бібліogr.: 297 назв.

У дисертаційному дослідженні здійснено теоретичне узагальнення проблеми формування культури здоров'я студентів, розглянуто структуру та функції здоров'я та здорового способу життя, з'ясовано особливості позааудиторної діяльності медичних коледжів. На основі уточнення змісту ключових понять дослідження визначено сутність феномену

"формування культури здоров'я студентів медичних коледжів у позааудиторній діяльності". Визначено критерії, показники і схарактеризовано рівні сформованості культури здоров'я студентів медичних коледжів. Експериментально підтверджено ефективність теоретично обґрутованих педагогічних умов формування культури здоров'я студентів медичних коледжів у позааудиторній діяльності.

14.06.18.0256/0417U001676

Микитенко Альона Петрівна. Розвиток пізнавальної активності старшокласників на уроках технологій з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 01.03.2017.

УДК 37.016:62/69]:043.3(043.3).

330 с.: 25 табл., 8 іл. – Бібліogr.: 234 назви.

На основі системного аналізу психолого-педагогічної та науково-методичної літератури теоретично обґрутовано структуру, зміст і сутність поняття "пізнавальна активність". Зокрема, уточнено поняття "пізнавальна активність старшокласників на уроках технологій"; визначено критерії, показники та рівні сформованості пізнавальної активності старшокласників на уроках технологій з використанням засобів ІКТ. У роботі обґрутовано сукупність педагогічних умов та спроектовано методику поетапного розвитку пізнавальної активності старшокласників на уроках трудового навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Результати педагогічного експерименту підтвердили ефективність спроектованої методики "Пізнавальна активність старшокласників засобами інформаційно-комунікаційних технологій" на уроках технологій у спеціальному створеному інформаційно-освітньому середовищі старшої школи.

14.06.18.0257/0417U001696

Климентьєва Ольга Сергіївна. Формування вмінь розв'язання конфліктів у майбутніх правоохоронців у процесі професійної підготовки: Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 05.04.2017.

УДК 351.74:355.

292 с.: 16 табл., 2 іл. – Бібліogr.: 474 назви.

Об'єкт - процес професійної підготовки майбутніх правоохоронців; мета - визначити вплив теоретично обґрутованих та експериментально перевірених педагогічних умов формування в майбутніх правоохоронців умінь розв'язувати конфлікти на рівень конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців; методи - теоретичні, емпіричні, статистичні; новизна - вперше розроблено класифікацію конфліктологічних умінь майбутнього правоохоронця; науково обґрутовано педагогічні умови ефективності процесу формування вмінь розв'язувати конфлікти у майбутніх правоохоронців у процесі професійної підготовки; уточнено суть поняття "уміння майбутнього правоохоронця розв'язувати конфлікти"; критерії і показники рівнів сформованості вмінь розв'язання конфліктів у майбутніх правоохоронців; подальшого розвитку набули форми й методи навчально-методичного забезпечення процесу формування конфліктологічних умінь майбутніх правоохоронців; результати - визначені умови формування вмінь розв'язання конфліктів у майбутніх правоохоронців у процесі їхньої професійної підготовки пройшли експериментальну перевірку й можуть бути впроваджені в освітній процес вищих навчальних закладів, що готують фахівців відповідного профілю. Теоретичними положеннями, методичними матеріалами та практичним доробком можуть послугуватися викладачі та ко-

мандири під час проведення аудиторної й позааудиторної навчально-виховної роботи з курсантами вищих навчальних закладів, що готують майбутніх правоохоронців; науково-викладацький склад вишів при складанні навчальних програм, створенні навчальних підручників і посібників; фахівці системи перепідготовки й підвищення кваліфікації офіцерських кадрів у процесі проведення курсів із дисциплін гуманітарної та професійної підготовки; майбутні правоохоронці при написанні курсових, дипломних і магістерських робіт; галузь - педагогіка.

14.06.18.0258/0417U001699

Фендріков Костянтин Миколайович. Реалізація професійно-педагогічного потенціалу преси у процесі фахової підготовки майбутніх учителів: Дис... к.пед.н. /Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Захищена 28.03.2017.

УДК 378.14:070.486.

240 с.: 19 табл. – Бібліogr.: 238 назв.

Об'єкт - фахова підготовка майбутніх учителів у вищих педагогічних навчальних закладах; мета - полягає у визначенні впливу науково обґрутованих педагогічних умов реалізації професійно-педагогічного потенціалу преси вищих педагогічних навчальних закладів на якість фахової підготовки майбутніх учителів; методи - теоретичні, емпіричні, статистичні; новизна - вперше теоретично обґрутовано сукупність педагогічних умов, що забезпечують ефективність реалізації професійно-педагогічного потенціалу преси вищих педагогічних навчальних закладів у процесі фахової підготовки майбутніх учителів: популяризація на сторінках преси передового педагогічного досвіду; застачення майбутніх учителів як дописувачів вузівських газет; використання матеріалів преси у навчально-виховному процесі; експериментально перевірено вплив обґрутованих педагогічних умов на якість фахової підготовки майбутніх учителів; уточнено суть поняття "вузівська преса", "професійно-педагогічний потенціал преси" педагогічного вишу та шляхи його реалізації, як-от: сукупність притаманних ЗМІ функцій, форм; критерії й показники якості професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів; подальшого розвитку й конкретизації набули тенденції розвитку вузівської преси у національній вицій школі; підходи до організації професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів у вищих педагогічних навчальних закладах з огляду на сучасні суспільні виклики; результати - експериментальна перевірка науково обґрутованих педагогічних умов реалізації професійно-педагогічного потенціалу преси педагогічних вишів дозволяє рекомендувати їх до впровадження у навчально-виховний процес, роботу редакцій газет вищих педагогічних навчальних закладів України для підвищення якості фахової підготовки майбутніх учителів. Матеріали дослідження доцільно використовувати в процесі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Експериментально перевірене науково-методичне забезпечення педагогічних умов реалізації професійно-педагогічного потенціалу преси педагогічних вишів можна адаптувати до специфіки підготовки майбутніх учителів різних спеціальностей; галузь - педагогіка.

14.06.18.0259/0417U001713

Арабаджи Тимур Дмитрович. Формування готовності до професійного самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри: Дис... к.пед.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 04.04.2017.

УДК 378:796.

256 с.: 14 табл., 6 іл. – Бібліogr.: 256 назв.

Об'єкт - професійна підготовка спортсменів у школах вищої спортивної майстерності; мета - підвищення рівня сформованості готовності до професійного самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри шляхом теоретичного обґрунтування, розробки та експериментальної перевірки технологій її формування; методи - аналіз, систематизація, інтерпретація, узагальнення, класифікація, порівняння, синтез, спостереження, анкетування, тестування, бесіда, опитування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики; новизна - вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено технологію формування готовності до професійного самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри, що забезпечує формування у спортсменів значущих професійних мотивів, інтересів, намірів щодо вибору професії як у спортивній сфері, так і в іншій професійній діяльності, знань типів професій та їх характеристик, вимог до них, а також розвиток саморефлексії та комплексу практичних умінь, інваріантних різним видам майбутньої професійної діяльності, уточнено поняття "готовність до професійного самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри", його змістове наповнення за мотиваційним, когнітивно-рефлексивним, діяльнісним компонентами, набули подальшого розвитку критерії та показники сформованості готовності особистості до професійного самовизначення; результати - технологія формування готовності до професійного самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри, авторський спецкурс "Професійне самовизначення спортсменів після закінчення спортивної кар'єри"; впроваджено у процес професійної підготовки спортсменів Ко-мунального закладу "Школа вищої спортивної майстерності", Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут", Харківської державної академії фізичної культури; галузь - професійна педагогіка.

14.06.18.0260/0417U001714

Наумук Олексій Володимирович. Методика навчання адміністрування комп'ютерних мереж майбутніх інженерів-програмістів засобами віртуалізації: Дис... к.пед.н. / Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 04.04.2017.

УДК [378.091.33:004.72]:004-057.21.

239 с.: 14 табл., 17 іл. – Бібліogr.: 170 назв.

Об'єкт - навчання адміністрування комп'ютерних мереж майбутніх інженерів-програмістів; мета - підвищення якості навчання адміністрування комп'ютерних мереж майбутніх інженерів-програмістів шляхом теоретичного обґрунтування, розробки й експериментальної перевірки відповідної методики, реалізованої на основі засобів віртуалізації; методи - аналіз, систематизація, узагальнення, моделювання, педагогічне спостереження, анкетування, опитування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики; новизна - вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено методику навчання адміністрування комп'ютерних мереж майбутніх інженерів-програмістів, яку побудовано на основі моделювання їхньої професійної діяльності та використанні засобів віртуалізації комп'ютерних мереж, зміст навчання адміністрування комп'ютерних мереж майбутніх інженерів-програмістів, що моделює їхню професійну діяльність з проектування, налаштування та експлуатації фізичної й логічної інфраструктур комп'ютерних мереж та забезпечує системне представлення змісту професійної діяльності цих фахівців, набули подальшого розвитку засоби навчання комп'ютерних мереж за рахунок теоретичного обґрунтування й розробки засобів системної віртуалізації мережевої інфраструктури; результати - мето-

дики навчання адміністрування комп'ютерних мереж майбутніх інженерів-програмістів засобами віртуалізації, методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт, дистанційний курс, засоби віртуалізації (емулятори фізичної складової й імітатори логічної складової мережевої інфраструктури); впроваджено у навчальний процес Бердянського державного педагогічного університету, Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Української інженерно-педагогічної академії, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка; галузь - професійна педагогіка.

14.06.18.0261/0417U001721

Ван Тяньці. Методика підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи: Дис... к.пед.н. / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 12.04.2017.

УДК 378.011.3 - 051: 784]: 373.3(043.3).

221 с.: 12 табл., 4 іл. – Бібліogr.: 230 назв.

У дисертації досліджено проблему підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи: проаналізовано стан розробленості досліджуваної проблеми в музично-педагогічній науці і практиці; розкрито змістовну сутність формування основ співацької культури дітей молодшого шкільного віку; уточнено дефініцію поняття "підготовка студентів до формування основ співацької культури учнів початкової школи"; розроблено та теоретично обґрунтовано компонентну структуру, виявлено критерії, показники і рівні готовності майбутніх фахівців; запропоновано експериментальну модель підготовки студентів до формування основ співацької культури молодших школярів в єдиності мотиваційного, професійно-особистісного, когнітивно-діяльнісного та фахово-кreatивного компонентів. Обґрунтовано і розроблено методичні засади підготовки студентів до формування основ співацької культури молодших школярів, що базуються на наукових підходах: гуманістичному, полікультурному, інформаційному, системному, особистісно-орієнтованому, компетентнісному. Розроблено та експериментально перевірено поетапну методику підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи, що складається з чотирьох етапів: мотиваційно-спонукального, когнітивно-змістового, аналітико-технологічного, творчо-рефлексивного. Така побудова навчально-виховного процесу обумовила поетапне використання навчальних методів від інформаційно-презентативних на першому етапі педагогічної роботи до методів алгоритмічно-попукузових - на другому, оцінно-евристичних - на третьому і творчо-самостійних - на четвертому/

14.06.18.0262/0417U001812

Стрижак Наталія Іванівна. Формування екологічної компетентності техніків лісового господарства у лісотехнічних коледжах: Дис... к.пед.н. / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 26.04.2017.

УДК 377.36:630.

270 с.: 12 табл., 16 іл. – Бібліogr.: 245 назв.

Об'єкт: професійна підготовка майбутніх техніків лісового господарства у лісотехнічних навчальних закладах. Мета: визначити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування екологічної компетентності техніків лісового господарства. Практичне значення: розроблено програму та комплекс навчально-методичного забезпечення навчального курсу "Основи еко-

логії" і гуртка "Біоарт" для майбутніх техніків лісового господарства. Методи: теоретичні, емпіричні, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

14.06.18.0263/0417U001813

Байбакова Ольга Олександровна. Формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи у вищих навчальних закладах США: Дис... к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 26.04.2017.

УДК 364 - 43+37.014.6:378(73).

195 с.: 6 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Об'єкт: професійна підготовка майбутніх соціальних працівників у вищих навчальних закладах США. Мета: виявити особливості формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи у вищих навчальних закладах США та обґрунттувати можливості використання прогресивних ідей американського досвіду у вітчизняному освітньому просторі. Практичне значення: доведено необхідність використання американського досвіду формування міжкультурної компетентності соціальних працівників в Україні, розроблено відповідні методичні рекомендації. Методи: теоретичні, емпіричні.

14.06.18.0264/0417U001814

Козолуп Марія Степанівна. Технології підготовки майбутніх фахівців природничих спеціальностей до академічної комунікації в університетах США: Дис... к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 27.04.2017.

УДК 378.4:502.2:808 (73).

374 с.: 9 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 535 назв.

Об'єкт: професійна підготовка майбутніх фахівців природничих спеціальностей в університетах США та України. Мета: вивчити особливості теорії та досвіду підготовки майбутніх фахівців природничих спеціальностей до академічної комунікації в університетах США, обґрунттувати шляхи використання ідей американського досвіду в системі вищої освіти України. Практичне значення: запропоновано технологію академічно-дисциплінарної комунікативної підготовки майбутніх фахівців природничих спеціальностей; розроблено навчально-методичний комплекс. Методи: теоретичні, емпіричні, методи математичної статистики.

14.06.18.0265/0417U001815

Попович Оксана Михайлівна. Підготовка майбутніх вихователів до організації конструктивної діяльності дітей дошкільного віку: Дис... к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 27.04.2017.

УДК 378:373.2.011.3-051(477).

219 с.: 9 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 275 назв.

Об'єкт: професійно-педагогічна підготовка майбутніх вихователів у вищих навчальних закладах. Мета: обґрунттувати педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до організації конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. Практичне значення: розроблено й апробовано робочу навчальну програму спецсемінару "Організація конструктивної діяльності як умова формування першооснов пізнавальної самостійності у дітей старшого дошкільного віку" для майбутніх вихователів дітей дошкільного віку. Методи: теоретичні, емпіричні, математичної статистики.

14.06.18.0266/0417U001818

Борхович Світлана Миколаївна. Підготовка бакалаврів з теології до формування духовно-моральних цінностей в учнівській молоді: Дис... к.пед.н. /Класичний приватний університет. – Захищена 29.04.2017.

УДК 2-1-756:378.046-021.64:37.015.31:17.022.1(043.3/5).

336 с.: 11 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 271 назва.

Дисертацію присвячено проблемі підготовки бакалаврів з теології до формування духовно-моральних цінностей дітей шкільного віку. Formuvannya духовно-моральних цінностей визначено як баґатофакторний процес зміни якісного стану особистості вихованця під впливом православної традиції шляхом інтеріоризації християнських цінностей, що має своєю кінцевою метою його перетворення й обожнення, визволення від пороків.

14.06.18.0267/0417U001901

Шевчук Олександр Володимирович. Формування експериментаторської компетенції майбутніх учителів фізики у процесі лабораторного практикуму: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 26.04.2017.

УДК 378.011.3-051:53(043.3).

220 с.: 24 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

У дисертації вперше запропоновано методичні засади виконання майбутніми учителями фізики лабораторного практикуму, орієнтованого на поглиблення фізичних знань та формування експериментаторської компетенції. Розроблено модель формування експериментаторської компетенції відповідно до структури лабораторного практикуму. Вперше запропоновано комплекс лабораторних робіт репродуктивного та частково-пошукового змісту з елементами евристики, у процесі виконання якого забезпечуються педагогічні умови для формування експериментаторської діяльності майбутніх учителів фізики у її функціональних елементах та цілісності. Розроблено методику формування експериментаторської компетенції відповідно до умов виконання лабораторного практикуму. Розроблено творчі завдання та завдання-парадокси, які використовуються для перевірки готовності студента до виконання лабораторних робіт репродуктивного та частково-пошукового змісту. Впроваджено практикум "Цілеорієнтований практикум з методики і техніки навчального фізичного експерименту за розділами "Хвильова оптика". Визначено критерії діагностики сформованості експериментаторської компетенції майбутніх учителя фізики. Розроблено та впроваджено бінарні цільові програми з методики і техніки навчального фізичного експерименту з розділів "Електричне поле і струм" та "Хвильова оптика", що визначають змістовний компонент навчального матеріалу в особистісно-діяльнісному аспекті його реалізації.

14.06.18.0268/0417U001905

Бондар Тетяна Костянтинівна. Формування складно-координаційних рухів майбутніх учителів музики засобами аквафітнесу у процесі фізичного виховання: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.04.2017.

УДК 378.011.3-051[78+796].

206 с.: 15 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 186 назв.

Дисертація присвячена актуальній проблемі підвищення професійної спрямованості фізичного виховання майбутніх учителів музики. Висвітлено основи фізичного виховання майбутніх учителів музики з урахуванням осо-бливостей професії. Визначено зміст складно-координацій-

них рухів у професійній діяльності педагогів-музикантів. Розроблено структуру та класифікацію складнокоординаційних рухів музикантів з урахуванням музичної спеціалізації. Охарактеризовано передумови підвищення професійної спрямованості фізичного виховання студентів музично-педагогічних спеціальностей. Представлено методику формування складнокоординаційних рухів майбутніх учителів музики засобами аквафітнесу у процесі фізичного виховання. Визначено організаційно-педагогічні умови ефективності формування складнокоординаційних рухів майбутніх учителів музики у процесі фізичного виховання. Подано критерій оцінювання сформованості складнокоординаційних рухів студентів музично-педагогічних спеціальностей у процесі заняття з аквафітнесу. Підтверджено ефективність впровадження методики формування складнокоординаційних рухів майбутніх учителів музики засобами аквафітнесу у навчально-виховний процес з фізичного виховання студентів музично-педагогічних спеціальностей.

14.06.18.0269 /0417U001937

Халемендик Юлія Євгенівна. Розвиток міжкультурної професійної компетентності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи в умовах неформальної освіти: Дис... к.пед.н. /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Б.Хмельницького. – Захищена 29.04.2017.

УДК 377:005.336.2-043.86:378.22.

320 с.: 12 табл., 12 іл. – Бібліogr.: 237 назв.

Дисертація присвячена системному аналізу проблеми розвитку міжкультурної професійної компетентності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи в умовах неформальної освіти. Охарактеризовано методологічні підходи і принципи, обґрунтовано організаційно-педагогічні умови розвитку міжкультурної професійної компетентності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи в умовах неформальної освіти; висвітлено діяльність викладачів з організації і впровадження в навчальний процес неформальної освіти майбутніх магістрів педагогіки вищої школи інтерактивних форм і методів навчання дорослих; розроблено авторську модель розвитку міжкультурної професійної компетентності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи в умовах неформальної освіти, обґрунтовано її складові та процесуальні етапи; доведено важливість науково-педагогічного супроводу у вітчизняній практиці неформальної освіти дорослої аудиторії; визначено ефективність навчальної діяльності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи в умовах неформальної освіти з підвищення рівня міжкультурної професійної компетентності та розроблено науково-методичні рекомендації щодо вдосконалення процесу розвитку міжкультурної професійної компетентності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи в умовах неформальної освіти на основі творчого використання прогресивних ідей міжнародного досвіду.

14.06.18.0270 /0417U001951

Андрющенко Яна Едуардівна. Педагогічні технології застосування відкритих освітніх ресурсів у фаховій підготовці магістрів фізико-математичних спеціальностей: Дис... к.пед.н. /Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. – Захищена 20.04.2017.

УДК 37.013:004.738.5:378.22:51/53.

278 с. – Бібліogr.: 254 назви.

Об'єкт дослідження - фахова підготовка магістрів фізико-математичних спеціальностей; предмет дослідження - педагогічні технології застосування відкритих освітніх ресурсів у фаховій підготовці магістрів фізико-математичних спеціальностей; мета дослідження - теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність застосування відкритих освітніх ресурсів у фаховій підготовці магістрів фізико-математичних спеціальностей.

делі застосування відкритих освітніх ресурсів у фаховій підготовці магістрів фізико-математичних спеціальностей; методи дослідження: аналіз, синтез, порівняння, моделювання, систематизація, узагальнення, опитування, бесіди, педагогічне спостереження, анкетування, тестування; аналіз навчальної діяльності, творчих робіт магістрантів фізико-математичних спеціальностей; педагогічний експеримент; статистичні методи аналізу отриманих даних; наукова новизна - вперше обґрунтовано застосування відкритих освітніх ресурсів у фаховій підготовці магістрів фізико-математичних спеціальностей; виділено та проаналізовано критерії, показники та рівні готовності магістрів фізико-математичних спеціальностей до застосування відкритих освітніх ресурсів; зміст, форми і методи фахової підготовки магістрів фізико-математичних спеціальностей; розроблено педагогічну модель застосування відкритих освітніх ресурсів у фаховій підготовці магістрів фізико-математичних спеціальностей; запропоновано технології застосування відкритих освітніх ресурсів у фаховій підготовці магістрів фізико-математичних спеціальностей.

14.06.18.0271 /0417U001966

Мустафаєва Едіє. Навчання усної розмовної англійської мови з використанням проектної методики студентів старших курсів немових спеціальностей: Дис... к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 28.04.2017.

УДК 378.147:371.314.6:811.111.

237 с.: 17 табл., 6 іл. – Бібліogr.: 338 назв.

Об'єкт: процес навчання усної розмовної англійської мови студентів старших курсів немових спеціальностей. Мета: теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено проектну методику навчання усної розмовної англійської мови студентів старших курсів немових спеціальностей. Практичне значення: упроваджено в навчальний процес методику навчання УРАМ студентів старших курсів немових спеціальностей з використанням проектної методики; розроблено комплекс вправ, що мають професійну спрямованість; методичні рекомендації для викладачів щодо використання розробленої методики. Методи: теоретичні, емпіричні, статистичні.

14.06.18.0272 /0417U001967

Цімбрівська Христина Ігорівна. Методика формування у майбутніх лікарів-педіатрів професійно орієнтованої англомовної компетентності в усному спілкуванні: Дис... к.пед.н. /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Захищена 28.04.2017.

УДК 378.147:811.

172 с.: 19 табл., 13 іл. – Бібліogr.: 212 назв.

Об'єкт: процес формування у майбутніх лікарів професійно орієнтованої ішомовної компетентності в усному спілкуванні. Мета: теоретично обґрунтуйти, розробити та експериментально перевірити методику формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в усному спілкуванні майбутніх лікарів-педіатрів. Практичне значення: здійснено організацію матеріалу для формування у майбутніх педіатрів професійно орієнтованої англомовної компетентності в усному спілкуванні на основі обґрунтованих критеріїв відбору матеріалу; укладено комплекс вправ і завдань. Методи: науково-теоретичні, науково-експериментальні.

14.06.18.0273 /0417U001970

Тесленко Тетяна Василівна. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи

ли до розв'язання типових задач професійної діяльності: Дис... к.пед.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 05.05.2017.

УДК 378.011.3-051:373.3(043.3).

185 с.: 14 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 299 назв.

На підставі теоретичних та емпіричних результатів обґрунтовано програму експериментального дослідження з формування у майбутніх учителів початкової школи готовності до розв'язання типових задач професійної діяльності, яка передбачає використання системи завдань інтегрованого міждисциплінарного змісту задля набуття студентами готовності виконувати основні виробничі функції на заняттях з педагогіки та окремих методик початкової освіти та педагогічної практики, введення авторського інтегрованого спецкурсу "Технології розв'язання типових задач професійної діяльності майбутнього вчителя початкової школи" для опанування уміннями розв'язувати стереотипні, діагностичні та евристичні професійні задачі в інтерактивних видах професійної діяльності. У дисертації визначено компоненти готовності майбутнього вчителя початкової школи до розв'язання типових задач професійної діяльності (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісно-рефлексивний) та уточнено сутність означеного поняття. Обґрунтовано структуру процесу формування визначеного виду готовності; розроблено та експериментально перевірено модель поетапного формування готовності майбутнього вчителя початкової школи до розв'язання типових задач професійної діяльності; виявлено критерії, показники її рівні сформованості готовності та педагогічні умови реалізації моделі поетапного формування готовності майбутніх учителів початкової школи до розв'язання типових задач професійної діяльності.

14.06.18.0274/0417U001984

Очеретна Ольга Юріївна. Формування акмеологічної культури майбутніх фахівців електрозв'язку в процесі професійної підготовки: Дис... к.пед.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 28.04.2017.

УДК 37.03+372.461+669+057.21.

250 с.: 11 табл., 4 іл. – Бібліогр.: 292 назви.

Об'єкт - професійна підготовка майбутніх фахівців електрозв'язку. Мета - теоретично обґрунтувати й експериментально апробувати педагогічні умови формування акмеологічної культури майбутніх фахівців електрозв'язку в процесі професійної підготовки. Методи - теоретичні, емпіричні, статистичні. Новизна - науково обґрунтовано педагогічні умови формування акмеологічної культури майбутніх фахівців електрозв'язку. Розкрито сутність і структуру феномена "акмеологічна культура майбутніх фахівців електрозв'язку", визначено критерій з відповідними показниками, схарактеризовано рівнісформованості акмеологічної культури студентів. Розроблено модель реалізації педагогічних умов формування акмеологічної культури майбутніх фахівців електрозв'язку. Подальшого розвитку набули теорія і методика фахової підготовки майбутніх фахівців електрозв'язку. Результати -роздоблено й експериментально апробовано методику діагностування рівнів сформованості акмеологічної культури майбутніх фахівців електрозв'язку в процесі професійної підготовки. Ефективність впровадження - висока. Галузь - педагогічна, вищі навчальні заклади.

14.06.18.0275/0417U001989

Ібрагімова Карина Отеллівна. Формування готовності до соціальної взаємодії бакалаврів інженерно-технічного профілю при навчан-

ні психолого-педагогічних дисциплін: Дис... к.пед.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 26.04.2017.

УДК 378.4: 37.032.

282 с.: 16 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 265 назв.

Об'єкт - професійна підготовка бакалаврів інженерно-технічного профілю у вищих технічних навчальних закладах України; мета - підвищення рівня готовності до соціальної взаємодії бакалаврів інженерно-технічного профілю шляхом теоретичного обґрунтування, розробки та експериментальної перевірки методики її формування при навчанні психолого-педагогічних дисциплін; методи - аналіз, систематизація, узагальнення, порівняння, моделювання, спостереження, анкетування, тестування, опитування, самоопінка, експертна оцінка, педагогічний експеримент, методи математичної статистики; новизна - вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено методику формування готовності до соціальної взаємодії бакалаврів інженерно-технічного профілю при навчанні психолого-педагогічних дисциплін, підґрунтам якої є моделювання колективної праці на основі стадійності формування колективу в умовах обмеженості часу на вирішення завдань професійної діяльності, інтегрований зміст формування готовності до соціальної взаємодії бакалаврів інженерно-технічного профілю, який характеризується одночасним формуванням як психолого-педагогічної фахової складових професійної підготовки цих фахівців, так і їхньої готовності до соціальної взаємодії у майбутній професійній діяльності, уточнено зміст поняття "готовність до соціальної взаємодії бакалавра інженерно-технічного профілю у майбутній професійній діяльності", критерій й показники її сформованості, набули подальшого розвитку форми навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при формуванні готовності до соціальної взаємодії у бакалаврів інженерно-технічного профілю; результати - методика формування готовності до соціальної взаємодії у професійній діяльності бакалаврів інженерно-технічного профілю при навчанні психолого-педагогічних дисциплін, спецкурс "Формування готовності до соціальної взаємодії у професійній діяльності" з використанням комплексу тренінгів, ділових ігор, брейн-рингу, моделювання професійних ситуацій; впроваджено у процес професійної підготовки бакалаврів інженерно-технічного профілю Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка; галузь - професійна педагогіка.

14.06.18.0276/0417U001990

Без'язичний Василь Федорович. Методика навчання основ енерго- і ресурсозбереження майбутніх інженерів-педагогів: Дис... к.пед.н. /Українська інженерно-педагогічна академія. – Захищена 26.04.2017.

УДК 378.147:621.311.1.017.

235 с.: 10 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 195 назв.

Об'єкт - навчання основ енерго- і ресурсозбереження майбутніх інженерів-педагогів; мета - підвищення рівня сформованості професійної компетентності з основ енерго- і ресурсозбереження у майбутніх інженерів-педагогів шляхом теоретичного обґрунтування, розробки та експериментальної перевірки відповідної методики навчання; методи дослідження - аналіз, узагальнення, моделювання, структурно-генетичний синтез, педагогічний експеримент, педагогічне спостереження, анкетування, математична статистика; новизна - вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено методику навчання основ енерго-

і ресурсозбереження майбутніх інженерів-педагогів, яку побудовано на основі моделі інтегрованого змісту навчання та комп'ютеризованих навчальних тренажерів, що сприяє підвищенню рівня сформованості професійної компетентності з основ енерго- і ресурсозбереження, модель інтегрованого змісту навчання основ енерго- і ресурсозбереження майбутніх інженерів-педагогів, розроблену на за-садах інтеграції базових процесів енерго- і ресурсозбереження (механічних, гідрогазодинамічних, теплових та електричних), технологічних енергетичних процесів та галузевого нормативно-правового забезпечення, навчання яких детермінується галузевими напрямами підготовки майбутніх інженерів-педагогів (механічним, електричним, хімічним та технологічним), удосконалено засоби навчання основ енерго- і ресурсозбереження майбутніх інженерів-педагогів, удосконалення полягає у розробці комп'ютеризованих навчальних тренажерів, що інтегровано моделюють механічні, гідрогазодинамічні, теплові та електричні процеси для вирішення практичних завдань енерго- і ресурсозбереження; результати - розроблено методику навчання основ енерго- і ресурсозбереження майбутніх інженерів-педагогів, навчальний посібник "Основи енерго- і ресурсозбереження", комп'ютеризовані навчальні тренажери; впроваджено в навчальні процеси Української інженерно-педагогічної академії, Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова; галузь - професійна освіта.

14.06.18.0277/0417U001993

Макаревич Ілона Миколаївна. Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів географії у процесі професійної підготовки: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 12.05.2017.

УДК [371.134: 91(07)] (043.3).

272 с.: 8 табл., 11 іл. – Бібліogr.: 293 назви.

У дисертації на основі аналізу психолого-педагогічної літератури розкрито зміст ключових понять дослідження й сутність феномену "інформаційна компетентність майбутніх учителів географії"; визначено її функції, компоненти, критерії, показники і рівні сформованості. Розроблено модель формування інформаційної компетентності майбутніх учителів географії, яка містить організаційно-цільовий, змістово-процесуальний і результативний блоки. Обґрунтовано її експериментально перевірено педагогічні умови формування інформаційної компетентності майбутніх учителів географії (забезпечення позитивної мотивації студентів до оволодіння інформаційною компетентністю у процесі використання інформаційних технологій; змістове оновлення фахових і професійно орієнтованих навчальних дисциплін у контексті формування інформаційної компетентності майбутніх учителів географії; спрямування педагогічної та навчальної практик на вдосконалення досвіду інформаційної діяльності майбутніх учителів географії через уведення інформаційного складника).

14.06.18.0278/0417U002004

Срібна Юлія Анатоліївна. Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до навчання основ дизайну учнів загальноосвітньої школи: Дис... к.пед.н. /Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. – Захищена 28.04.2017.

УДК 378.22:377:[745/749]-053.5(043.5).

265 с.: 15 табл., 6 іл. – Бібліogr.: 330 назв.

Дисертація присвячена підготовці майбутніх учителів трудового навчання до навчання основ дизайну учнів загальноосвітньої школи. У роботі виокремлено наукові основи підготовки майбутніх учителів трудового навчання до навчання основ дизайну учнів загальноосвітньої школи, обґрунтовано зміст і методику формування компетентності педагогів, розроблено діагностико-контрольовальну технологію оцінки результатів формування їх компетентності у єдності критеріїв, рівнів та організаційно-методичних процедур, що забезпечують синтез традиційних, інноваційних та авторських аспектів підготовки.

14.06.18.0279/0417U002010

Чень Бо. Формування готовності майбутнього вчителя музики до виконавсько-інтерпретаційної діяльності у процесі інструментального навчання: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 12.04.2017.

УДК 378.011.3-051:78(043.3).

236 с.: 10 табл., 5 іл. – Бібліogr.: 218 назв.

У дисертації досліджується проблема формування готовності майбутнього вчителя музики до виконавсько-інтерпретаційної діяльності у процесі інструментального навчання. Конкретизовано поняття "готовність до виконавсько-інтерпретаційної діяльності", розкріти теоретичні та практичні аспекти формування цього феномена. Доведено ефективність формування готовності майбутнього вчителя музики до виконавсько-інтерпретаційної діяльності за умов впровадження експериментальної методики, яка забезпечує динаміку формування рівнів досліджуваної готовності від низького до високого. Дані методика передбачає: розвиток спонукальних мотивів щодо самостійного створення інтерпретації музичного твору, поглиблення здатності до опанування музично-аналітичним мисленням, підвищення рівня творчої активності та здатності до рефлексивного осмислення результатів виконавсько-інтерпретаційної діяльності. Узагальнення результатів упровадження експериментальної методики у практику мистецьких ВНЗ України і Китаю дозволило визначити педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя музики до виконавсько-інтерпретаційної діяльності у процесі інструментального навчання. Практичним результатом впровадження розробленої та апробованої моделі формування готовності майбутнього вчителя музики до виконавсько-інтерпретаційної діяльності у процесі інструментального навчання є позитивна динаміка зростання всіх структурних компонентів дослідженого педагогічного явища, що дає підстави зазначити доцільність та перспективність її застосування для підвищення ефективності фахової підготовки майбутніх учителів музики у системі вищої музично-педагогічної освіти.

14.06.18.0280/0417U002020

Цао Хункай. Методика формування здатності майбутніх учителів музики до управління хором: Дис... к.пед.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 20.03.2017.

УДК 378 + 37.036 + 784.96.

220 с.: 12 табл., 7 іл. – Бібліogr.: 257 назв.

Робота присвячена проблемі вузівської підготовки вчителя музики до управління хоровим співом учнів. Встановлено, що хоровий спів являє собою колективну вокально-інтонаційну діяльність, в основі якої лежить принцип синергії (співірації), обумовлений низкою соціокультурних функцій музичного мистецтва. Виявлено, що синергія хорового співу має три сторони: екстраперсональну, інtrapерсональну та інтоперсональну. Здатність вчителя музики до управління хором визначена як комплекс умінь, знань і здібно-

стей, який необхідний і достатній для успішного управління процесом колективного музикування учнів. В дисертації побудована теоретична модель здатності вчителя до управління хором, що містить: вміння співу і диригентської жестикуляції, здатності музичного мислення, волю, енергетику, комунікативність, здатність до інтеракції. Розроблена методика (принципи, умови, методичні прийоми) формування здатності майбутніх учителів музики до управління хором в процесі вузівської підготовки, специфікою якої є спрямованість на досягнення автосинергії особистісних потенцій вчителя і формування здатності до інтерперсональної синергію дій хору і керівника. Експеримент підтверджив теоретичні положення дисертації та засвідчив ефективність розробленої методики.

14.06.18.0281/0417U002034

Семенова Олена Віталіївна. Формування художньо-творчої компетентності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва засобами композиції: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 27.04.2017.

УДК 378:373.5.011.3-051](043.3).

275 с.: 14 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 337 назв.

У дисертації науково обґрунтовано теоретичні основи, з'ясовано сутність поняття "художньо-творча компетентність майбутнього вчителя образотворчого мистецтва"; визначено міждисциплінарний зміст категорії композиції, класифіковано її засоби у просторових мистецтвах і доведено їх визначальну роль у формуванні художньо-творчої компетентності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Розроблено структуру, критерії і показники художньо-творчої компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва та схарактеризовано її рівні. Обґрунтовано експериментальну модель, що складається з нормативно-цільового, методологічного, процесуального, дидактико-змістового й результативного блоків та педагогічні умови формування художньо-творчої компетентності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва засобами композиції.

14.06.18.0282/0417U002035

Яворська Тетяна Михайлівна. Формування професійних компетентностей майбутніх управлінців персоналом і економіки праці в освітньому середовищі вищих навчальних закладів: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 11.05.2017.

УДК [378.016(331+005)](043.3).

344 с.: 33 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 490 назв.

У дисертації охарактеризовано стан розробленості проблеми формування професійних компетентностей майбутніх управлінців персоналом і економіки праці; розкрито сутність ключових понять дослідження; розкрито структуру, уточнено критерії, показники і рівні сформованості професійних компетентностей у майбутніх управлінців персоналом і економіки праці; висвітлено організацію та методику проведення констатувального етапу дослідно-експериментальної роботи; теоретично обґрунтовано та апробовано модель, визначено та експериментально перевірено педагогічні умови формування професійних компетентностей майбутніх управлінців персоналом і економіки праці в освітньому середовищі вищих навчальних закладів.

14.06.18.0283/0217U004107

Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів

навчально-виховного процесу університетів:

Заключний звіт /Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України; Керівник Ярошенко Ольга Григорівна. – ДР 0114U002516. УДК 378.147 (477).

40 с.

У процесі дослідження апробовано концепцію і методологію реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів в умовах науково-централізованого освітнього середовища. Обґрунтовано теоретичні засади реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів.

14.06.18.0284/0217U004275

Педагогічний супровід підготовки студентів до практичної діяльності в умовах ДНЗ та сім'ї: Заключний звіт /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; Керівник Іщенко Людмила Валентинівна. – ДР 0111U007552. УДК 372.3+37.015.3.

17 с.

Досліджено методичні основи педагогічного супроводу підготовки студентів до практичної діяльності в умовах ДНЗ і сім'ї. Розширено наукові уявлення про сутність, місце і значення педагогічного супроводу підготовки студентів до практичної діяльності в умовах ДНЗ та сім'ї - як системи професійної діяльності суб'єктів освітнього простору, спрямованого на створення педагогічних умов для успішного навчання, виховання і розвитку дитини дошкільного віку. Уточнено сутність поняття "підготовка майбутнього вихователя до практичної діяльності умовах ДНЗ і сім'ї" як цілісного методологічно обґрунтованого, цілеспрямованого процесу, що відбувається у межах загально-професійної педагогічної підготовки за напрямом "Дошкільна освіта; охоплює сформовані якості особистості, професійну спрямованість, теоретичні та методичні знання, навички та вміння для виконання майбутньої професійної діяльності. Розроблено педагогічний супровід підготовки майбутніх вихователів до формування математичної компетенції дітей у різновікових групах дошкільного навчального закладу, творчої індивідуальності старших дошкільників; соціалізації особистості в дошкільному дитинстві, виховання шаноблиового ставлення до матері, морального та екологічного виховання дітей дошкільного віку.

14.37 Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта

14.06.18.0285/0417U001999

Преснер Руслана Борисівна. Організаційно-педагогічні умови навчання іноземних мов дорослих в системі післядипломної освіти (кінець ХХ - початок ХХІ століття): Дис... к.пед.н. /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 25.04.2017.

УДК 374.71:81'246"19/20".

210 с.: 6 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 246 назв.

У дисертації теоретично узагальнено наукову проблему навчання іноземних мов дорослих в системі післядипломної освіти, виокремлено та охарактеризовано організаційно-педагогічні умови іншомовної освіти дорослої аудиторії. Виявлено провідні форми (формальна, неформальна, інформальна) та моделі (корпоративна, спеціалізована, віртуальна, змішана) іншомовної освіти дорослих в Україні та за рубежем у кінці ХХ - на початку ХХІ століття. Уточнено зміст та педагогічний інструментарій навчання іноземних мов дорослих впродовж хронологічних меж дослідження.

14.06.18.0286/0417U002036

Норкіна Олена Валеріївна. Розвиток дослідницької компетентності вчителів математики засобами інформаційно-комунікаційних технологій: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 28.04.2017.

УДК 371.124:51:004.

245 с.: 21 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 291 назва.

У дисертації на основі аналізу науково-педагогічної літератури уточнено сутність феномену "дослідницька компетентність учителя математики", визначено компоненти, критерії, показники та рівні її розвитку. Теоретично обґрунтовано, розроблено та апробовано модель розвитку дослідницької компетентності вчителів математики засобами ІКТ. Визначено організаційно-педагогічні умови її ефективної реалізації, а саме: розроблення та використання у післядипломній педагогічній освіті дистанційного спецкурсу "Вчимося здійснювати педагогічне дослідження"; створення та координація сайту "Віртуальна школа педагога-дослідника" як інформаційно-комунікаційного простору для розвитку дослідницької компетентності вчителів математики; використання електронного педагогічного портфолію як форми самопрезентації результатів дослідницької діяльності вчителів математики.

14.43 Спеціалізовані галузі педагогіки

14.06.18.0287/0217U004062

Формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку в сучасних соціокультурних умовах: Заключний звіт /Інститут проблем виховання НАН України; Керівник Гончар Людмила Вікторівна. – ДР 0114U003098. УДК 37.015.31 : 316. 614.5 - 053.5.

47 с.

Мета: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування у дітей шкільного віку сімейних цінностей. Об'єкт: процес формування у школярів сімейних цінностей. Предмет дослідження - педагогічні умови формування у дітей шкільного віку сімейних цінностей у сучасних соціокультурних умовах. Новизна: вперше у вітчизняній педагогіці з урахуванням реалій сьогодення теоретично обґрунтовано особливості, основні тенденції та закономірності формування сімейних цінностей у школярів загальноосвітніх шкіл; уточнено: сутність поняття та структуру сформованості сімейних цінностей у дітей підліткового та старшого шкільного віку; розроблено критерії, показники, рівні сформованості сімейних цінностей у дітей шкільного віку загальноосвітніх шкіл; визначені педагогічні умови сформованості сімейних цінностей у дітей шкільного віку в сучасних соціокультурних умовах, що передбачають: змістове та організаційно-методичне забезпечення процесу формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку в нових соціокультурних умовах; орієнтацію вчителів загальноосвітніх шкіл на надання педагогічної підтримки дітей шкільного віку з проблеми формування у дітей шкільного віку сімейних цінностей; формування у дітей молодшого підліткового віку цінностей взаєморозуміння; виховання у старшокласників цінностей сімейного життя і спілкування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

14.91 Народна освіта і педагогіка в окремих країнах

14.06.18.0288/0417U001998

Перхун Леся Василівна. Формування особистості дитини у системі інклузивної освіти Франції: Дис... к.пед.н. /Дрогобицький державний

педагогічний університет імені Івана Франка. – Захищена 25.04.2017.

УДК 376.2 (44) (043.3).

213 с. – Бібліогр.: 364 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідженням стану інклузивної освіти у Франції та можливостям становлення особистості дитини в умовах інклузії. Висвітлено теоретико-методологічні засади та організаційно-педагогічні умови надання освіти дітям з особливими потребами у французьких навчально-виховних закладах. Простежено еволюцію французької освітньої системи від сегрегації до інклузії та нормативно-правові аспекти становлення інклузивної освіти у Франції. Охарактеризовано систему інклузивної освіти Франції і окреслено можливості педагогічної підтримки дітей з особливими потребами в умовах загальноосвітньої школи. Доповідено педагогічну теорію даними про специфіку підготовки педагогічних кадрів для роботи в умовах інклузивного навчання.

14.06.18.0289/0417U002000

Абрамович Вероніка Євгеніївна. Професійна підготовка лікарів загальної практики у Франції в сучасних умовах: Дис... к.пед.н. /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. – Захищена 11.05.2017.

УДК 378.09:61-052](44)(043.3).

289 с.: 6 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 356 назв.

У дисертації досліджено науково-педагогічну проблему професійної підготовки лікарів загальної практики у Франції в сучасних умовах; вивчено історичні та суспільно-політичні передумови становлення медичної освіти у Франції, визначено головні тенденції розвитку і модернізації системи вищої медичної освіти сучасної Франції; з'ясовано особливості та основні сфери і функції професійної діяльності лікарів загальної практики в системі охорони здоров'я Франції; проаналізовано структурні компоненти, особливості організації, зміст, форми і методи професійної підготовки лікарів загальної практики у Франції на до- та післядипломному етапах навчання; здійснено порівняльний аналіз професійної підготовки лікарів загальної практики на до- та післядипломному етапах вищої медичної освіти у Франції і Україні та окреслено можливості імплементації французького досвіду в повний цикл професійної підготовки вітчизняних сімейних лікарів.

15 ПСИХОЛОГІЯ

15.01 Загальні питання психології

15.06.18.0290/0417U001788

Харченко Надія Анатоліївна. Вікові особливості учнів як предмет педагогічної психології у науковій спадщині Г. С. Костюка: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАН України. – Захищена 28.03.2017.

УДК 159.9:37.015.3.

171 с.: 1 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 191 назва.

У дисертації досліджуються проблеми вікових особливостей учнів у працях Г. С. Костюка та його послідовників. З'ясовано, що вікові психічні особливості зумовлені історичним розвитком, спадковістю, вихованням, змістом і характером спілкування і діяльності людини. При цьому спілкування і діяльність, на його думку, безпосередньо впливають на термін переходу від однієї вікової стадії до іншої. Проаналізовано періоди професійного становлення Г. С. Костюка та його наукові інтереси, зокрема пов'язані із вивченням ролі навчання у становленні особистості учнів. Встановлено, що, ставлячи перед школярами пізнавальні практичні завдання, озброюючи їх способами розв'язання цих завдань, на-

вчання йде попереду розвитку. Разом з тим, воно спирається не лише на те, що уже досягнуто дитиною впродовж її розвитку, а й на її потенційні можливості. Доведено, що розвиток особистості є результатом діалектичної взаємодії середовища, спадковості і активної діяльності людини, при цьому особистість - це складне утворення, цілісна "структура структур" психічних особливостей, що охоплюють низку компонентів у їх взаємоз'язках: індивідуальна своєрідність мотивів, цілей, розумових та інших якостей, спрямованість на усвідомлення суспільних цінностей, самовиховання, самореалізацію.

15.06.18.0291/0417U001789

Чайка Галина Василівна. Психологічні особливості Я-концепції комп'ютерних гравців: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАН України. – Захищена 29.03.2017.

УДК 159.923.2 : 004.946 (043).

160 с.: 15 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 219 назви.

Дисертація присвячена вивченю особливостей Я-концепції комп'ютерних гравців у залежності від того, чи не зловживають вони такими іграми, і від того, ігри яких жанрів вони переважно обирають. Показано, що системний аналіз Я-концепції передбачає вивчення її як цілісного утворення через самоставлення, що характеризує Я-концепцію холістично, а також через низку Я-образів - її елементів. Представлено розроблені діагностичні методики, спрямовані на вивчення рівня захопленості комп'ютерними іграми, виявлення улюблених жанрів ігор та дослідження Я-концепції через самоставлення, самоопис та низку Я-образів, таких як Я-реальне, Я-ідеальне, Я-у грі, тощо, які досліджувалися методом особистісного семантичного диференціала. Встановлено, що Я-концепції комп'ютерних гравців розрізняються не стільки в залежності від часу, проведеного за грою, скільки в залежності від улюблених жанрів. Гравці, що обирають активні неагресивні ігри, є найбільш соціально адаптованими, мають позитивну Я-концепцію. Негативний вплив комп'ютерних ігор найбільше стосується прихильників рольових комп'ютерних ігор. Вони не відчувають себе достатньо активними у житті та вимушенні виплескувати свою енергію в іграх. Вони не задоволені рівнем свого культурного розвитку. Ці студенти досить низько оцінюють свій рівень самоконтролю, не відчувають у собі потягу до дружніх стосунків із оточенням. Показано, що коригувальні дії, спрямовані на створення позитивної Я-концепції, повинні базуватися на знанні про те, який жанр є улюбленим для особистості.

15.21 Загальна психологія

15.06.18.0292/0417U001740

Свертілова Наталія Валеріївна. Диференційно-психологічний аналіз переживання образів: Дис... к.психол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 08.04.2017.

УДК 159.964.2+364.634.

229 с.: 30 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 254 назви.

В дисертації презентовано диференціально-психологічний аналіз переживання образів (образливості) що розглядається як система на багаторівнева

властивість особистості і вивчається з позиції континуально-ієархічного підходу. Експліковано, описано та емпірично вивчено структурні компоненти образливості. Для діагностики показників схильності до переживання образів (образливості) розроблено (у співавторстві) оригінальну психодіагностичну методику. Досліджено індивідуально-психологічні особливості осіб, схильних до переживання образів різного типу.

15.06.18.0293/0417U001743

Дубецька Лілія Ігорівна. Психологічні умови формування гендерних уявлень дошкільників - вихованців дитячого будинку: Дис... к.психол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 06.04.2017.

УДК 159.922.1 : 159.922.7: 37.018.3.

162 с.: 7 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 213 назви.

Дисертаційне дослідження присвячене проблемі формування гендерних уявлень дошкільників, які виховуються в умовах дитячого будинку. Систематизовано та узагальнено різні погляди на поняття "гендер", "гендерна ідентичність". Розкрито етапи, схему, механізм та чинники формування гендерних уявлень дошкільників. Охарактеризовано особливості гендерної соціалізації хлопчиків та дівчаток в умовах дитячого будинку. За результатами емпіричного дослідження проаналізовано особливості формування змістових характеристик гендерних уявлень дітей з дитячого будинку та дітей з повних сімей. Встановлено специфіку формування гендерної компетентності дошкільників. Представлено порівняльний аналіз змістових характеристик образів гендерної ідентифікації дошкільників - вихованців дитячого будинку та дошкільників з повних сімей. Обґрутовано психологічні засоби, апробовано й перевірено на ефективність програму оптимізації психологічного супроводу конструювання гендерних уявлень хлопчиків та дівчаток, які виховуються в умовах дитячого будинку.

15.06.18.0294/0417U001745

Шмілик Наталія Андріївна. Психологічні особливості становлення суб'єктивної готовності до материнства вагітних жінок: Дис... к.психол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 06.04.2017.

УДК 159.938.363 - 055.26.

181 с.: 17 табл., 25 іл. – Бібліогр.: 214 назви.

У дисертації досліджено психологічні особливості та детермінанти становлення материнської сфери вагітних жінок; представлено авторський варіант структури суб'єктивної готовності до материнства як цілісний, багатовекторний, взаємопов'язаний і взаємозумовлений конструкт, що містить такі компоненти: особистісний, емоційний, пізнавальний, операційний, комунікативний і психофізіологічний; доведено, що суб'єктивна готовність до материнства є системним утворенням у психіці жінки, стрижневою детермінантою материнської поведінки, що визначає стиль переживання вагітності та цінність дитини для матері; здійснено структурний аналіз чинників, що впливають на мотиваційну сферу материнства, описано значення кожного з них; встановлено, що термін, на якому вагітна жінка, особливо при перших пологах, відчуває перші рухи майбутньої дитини, є важливою діагностичною ознакою стилю переживання вагітності та рівня суб'єктивної готовності до материнства; розроблено і практично апробовано програму оптимізації становлення материнської сфери вагітної жінки.

15.06.18.0295/0417U001867

Доценко Олександра Юріївна. Особливості сімейної соціалізації жінок із симптомокомплексом "емоційного холоду": Дис... к.психол.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 06.04.2017.

УДК 159.942.5 - 055.2 : 316.362.

192 с.: 25 табл., 5 іл. – Бібліогр.: 205 назви.

Об'єкт дослідження: симптомокомплекс "емоційного холоду". Мета роботи: визначити особливості сімейної соціалізації жінок із симптомокомплексом "емоційного холоду". Методи: теоретичні (аналіз, систематизація, узагальнення

психологічної літератури), емпіричні (психодіагностичний метод), математико-статистичні. Наукова новизна: описано спосіб діагностики симптомокомплексу "емоційного холоду" на основі трьох компонентів: міжособистісної залежності, протизалежності та страху психологічної інтимності; виокремлено особливості сімейної соціалізації жінок із симптомокомплексом "емоційного холоду": домінування, ігнорування та інфантілізація; доведено, що одним із провідних чинників формування симптомокомплексу "емоційного холоду" в жінок є специфічний стиль сімейного виховання, а саме "втягнення дитини в конфлікт", який свідчить про винесення батьками подружніх проблем у сферу виховання. Практичне значення: розроблено програму психокорекції симптомокомплексу "емоційного холоду" в жінок, мішеннями якої стали неадаптивні когніції, Я-концепція, "заторні переживання" та взаємини із чоловіками. Ефект впровадження – високий. Сфера використання: вищі навчальні заклади освіти, психологічні служби.

15.06.18.0296/0417U001974

Залановська Леся Ігорівна. Психологічні умови формування міжетнічної толерантності в процесі підготовки фахівців гуманітарного профілю: Дис... к.психол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 04.05.2017.

УДК 378.015.311: 172.4-044.352(043.5).

169 с.: 34 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 231 назви.

Дисертацію присвячено психолого-педагогічному дослідження феномену міжетнічної толерантності та умов її формування в процесі підготовки фахівців гуманітарного профілю. У роботі подано теоретичне обґрунтування феномену "міжетнічна толерантність". Розкрито сутність та структуру зазначененої толерантності, проведено аналіз рівнів сформованості показників її компонентів - когнітивного, емоційного, конативного, особистісного та етнічно-орієнтованого. Виявлено значущі фактори та кореляційні зв'язки між рівнем міжетнічної толерантності та парціальними показниками її структури, що визначило необхідність технологічної моделі й експериментальної програми, спрямованої на формування виділених компонентів. Встановлено психологічні умови формування міжетнічної толерантності, етапи, методи та засоби їх створення.

15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія

15.06.18.0297/0417U001654

Орішко Наталія Костянтинівна. Індивідуальні стратегії самовдосконалення особистості в юнацькому віці: Дис... к.психол.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 23.03.2017.

УДК 159.922.8:159.923.2.

311 с.: 22 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 200 назви.

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання вивчення індивідуальних стратегій самовдосконалення в юнацькому віці. На основі теоретико-методологічного аналізу уточнено поняття "самовдосконалення" й "індивідуальна стратегія самовдосконалення"; визначено структурні компоненти самовдосконалення: когнітивний, емоційно-оцінковий, вольовий, потребово-мотиваційний та діяльнісний; з'ясовано індивідуально-психологічні особистісні його чинники: особливості самооцінки, Я-образу, рівня домагань та характеристики; розроблено модель становлення індивідуальних стратегій самовдосконалення.

15.06.18.0298/0417U001655

Гончарова Лариса Анатоліївна. Психологічні чинники розвитку творчої активності людей похилого віку: Дис... к.психол.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 28.03.2017.

УДК 159.9:37.036-053.88.

291 с.: 29 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

В результаті проведеного дослідження визначено показники та критерії розвитку творчої активності як творчо-активного благополуччя на рівні високого, середнього та низького згідно з особливостями динаміки розвитку даного процесу. У результаті проведення психологічних розвивальних занять виявлено, що внутрішніми психологічними чинниками розвитку творчої активності людей похилого віку, згідно етапам означененої динаміки спричинення її розвитку в умовах психологічних занять, є збереженість творчоактивного психологічного ресурсу, адаптація до нових умов життя та рефлексія.

15.06.18.0299/0417U001739

Варе Ірина Сергіївна. Особливості формування смисложиттєвих орієнтацій майбутніх психологів: Дис... к.психол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 07.04.2017.

УДК 159.9+ 159.923.2.

260 с.: 32 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 261 назви.

В дисертації наведено результати теоретико-емпіричного дослідження особливостей формування смисложиттєвих орієнтацій майбутніх психологів. Визначено психологічний зміст та основні компоненти смисложиттєвих орієнтацій особистості майбутніх психологів. Емпірично виявлено та охарактеризовано ключові чинники, що зумовлюють специфіку формування смисложиттєвих орієнтацій у студентів-психологів. Розроблено та апробовано програму формування смисложиттєвих орієнтацій майбутніх психологів.

15.06.18.0300/0417U001741

Шилова Ніна Ігорівна. Розвиток цільової спрямованості особистості підлітка у процесі туристичної діяльності: Дис... к.психол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 07.04.2017.

УДК 159.923-053.6:338.48-52.

224 с.: 10 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 203 назви.

У дисертації презентовано психологічний аналіз феномену "цільова спрямованість", що розглядається як складна багаторівнева властивість особистості. Визначено структуру означеного феномену, експліковано і описано покомпонентний склад ознак. Емпірично виявлено особливості прояву, рівні, динаміку структурних компонентів та позицій цільової спрямованості підлітків у процесі туристичної діяльності. Створено та апробовано програму розвитку цільової спрямованості особистості підлітка засобами спортивного туризму, визначено її ефективність.

15.06.18.0301/0417U001742

Січка Вікторія Іванівна. Психологічні особливості розвитку образу світу у підлітків: Дис... к.психол.н. /Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – Захищена 08.04.2017.

УДК 159.922.6+140.8+172.42.

215 с.: 12 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 206 назви.

В роботі визначено об'єктивні та суб'єктивні фактори впливу на розвиток образу світу особистості, розкрито стру-

ктурні компоненти: когнітивний, мотиваційно-ціннісний та емоційний. Досліджено особливості розвитку образу світу у підлітків різних соціальних категорій та встановлено спільне та відмінне у розвитку на рівні змістового та операціонального компонентів, а також невербальної і вербальної складової образу світу. Розроблено та апробовано програму психологічного тренінгу розвитку толерантного сприйняття та ціннісних орієнтацій для підлітків в умовах рекреаційних закладів.

15.06.18.0302/0417U001790

Антохова Наталія Ігорівна. Психологічні умови розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземної мови: Дис... к.психол.н. /Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. – Захищена 30.03.2017.

УДК [159.9:7]:378.147:[373.5].

184 с.: 15 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 620 назв.

Дисертацію присвячено вивченням психологічних умов, чинників та особливостей розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземної мови. У роботі розроблено структуру творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземної мови. Зазначено, що творчий потенціал складається із певних компонентів (мотиваційного, інтелектуального, вольового та соціально-комунікативного), які, в свою чергу, вміщують окремі субкомпоненти та їхні складові. До соціально-комунікативного компоненту було включено соціальну креативність та уточнено її структуру. З урахуванням теоретичного аналізу наукової літератури побудовано програму фасилітації розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземної мови. Остання складалася з трьох етапів: підготовчого; змістового; контролюно-діагностувального. Доведено, що психологічними умовами ефективного розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземної мови є: розвиток креативної мотивації та креативної спрямованості особистості майбутнього вчителя іноземної мови; високий рівень в самопізнанні та пізнанні інших; наявність особистих цінностей, ідеалів; бажання брати участь в творчій діяльності; психологічна готовність до її реконструювання, готовність створювати нове, оригінальне, креативно мислити; достатній рівень розвитку інтелекту, розвиток творчих можливостей та вольових властивостей; розвиток здатності до самоактуалізації, соціальної креативності, комунікативної компетентності та ін. У формувальному експерименті успішно апробовано авторський психологічний тренінг "Розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя іноземної мови". В емпіричному дослідженні гіпотеза, яку було висунуто на початку проведення експерименту, знайшла своє повне підтвердження.

15.06.18.0303/0417U001972

Железнякова Юлія Володимирівна. Почуття самотності як чинник адиктивної поведінки підлітків: Дис... к.психол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 04.05.2017.

УДК 159.922.76 - 056.49:177.82(043.3/.5).

168 с.: 28 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 241 назв.

Дисертація присвячена психолого-педагогічному дослідженню проблеми почуття самотності як чинника адиктивної поведінки молодших підлітків. У роботі представлено теоретичне обґрунтування поняття "самотність", "суб'єктивне почуття самотності", "адиктивна поведінка", аналізується сутність та зміст суб'єктивного почуття самотності та адиктивної поведінки в молодшому підлітковому віці; виділено сукупність найбільш поширених показників, які викликають суб'єктивне почуття самотності в молодших підлітків і спричиняють потяг до адиктивної поведінки. З урахуванням

одержаних результатів розроблено та впроваджено програму, спрямовану на зниження почуття самотності та запобігання виникненню скильності до адиктивної поведінки молодих підлітків; експериментальним шляхом доведено її ефективність. Методичний інструментарій експериментальної роботи включав визначення сукупності психодіагностичних методик, технологію формувального експерименту та математичні методи обробки даних.

15.06.18.0304/0217U004256

Розвиток цілісної особистості в контексті соціальних змін: соціальні, психологічні та педагогічні аспекти: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Власова Олена Іванівна. – ДР 0114U003481. УДК 159.923.2:316.3:37.014.

139 с.

Звіт про НДР: 139 с., 55 табл., 3 рис., 17 джерел. Об'єкт дослідження: цілісна особистість у контексті соціальних змін. Мета дослідження: Розробити наукову концепцію розвитку цілісної особистості в контексті соціальних змін сучасного суспільства з урахуванням соціальних, психологічних і педагогічних чинників соціалізації людини в сучасному українському суспільстві. Методи дослідження: загальнонаукові методи індукції, дедукції, історико-логічної реконструкції, аналіз наукової літератури, теоретичне узагальнення, концептуальне моделювання, психологічні (опитувальні) статистичні (кількісні та якісні) методи дослідження. Розроблено теоретичну модель соціалізації особистості в умовах соціальних змін та чинників формування її цілісності. Проведено загальноукраїнське соціально-психологічне опитування студентів ВНЗ України щодо типів соціалізації людини в умовах культурної багатоукладності. Виявлено та описано показники емпіричного дослідження впливу концептуалізації життєвого шляху на формування цілісності особистості студентів. Створено наукову концепцію розвитку цілісної особистості в контексті прогресуючої динаміки соціальних змін з урахуванням соціальних, психологічних та педагогічних чинників соціалізації людини в сучасному українському суспільстві. Створено методичний комплекс для діагностування процесу розвитку цілісної особистості в умовах соціальних змін, який побудований на основі використання новітнього підходу, що дозволяє вирізняти типові культурні орієнтації особистості та специфіку екзистенційного переживання нею різних аспектів процесу розвитку цілісності. Розроблено методичні рекомендації для кураторів студентських груп, викладачів, психологів та студентів, щодо формування цілісної особистості студента та впроваджено в навчально-виховний процес факультету психології. Результати НДР упроваджено у навчальний процес факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

15.41 Соціальна психологія

15.06.18.0305/0417U001744

Климків Роксолана Ігорівна. Психологічні особливості розвитку просоціальних взаємин в осіб, які відбувають покарання з випробувальним терміном: Дис... к.психол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 07.04.2017.

УДК 316.472:316.62-058.56.

175 с.: 3 табл., 54 іл. – Бібліогр.: 180 назв.

Обґрунтовано необхідність розвитку просоціальних взаємин в засуджених осіб, які відбувають покарання з випробувальним терміном. Подано авторське розуміння просоціальних взаємин та запропоновано модель конструктів про-

соціальних взаємин. Емпірично виявлено риси та характеристики поведінки, які перешкоджають просоціальним взаєминам. Розроблено й апробовано програму психологічної роботи з цілеспрямованого розвитку і корекції просоціальних взаємин в засуджених осіб, які відбувають покарання з випробувальним терміном. Доведено її ефективність та окреслено перспективні напрямки щодо вдосконалення просоціальних взаємин для практичних психологів, соціальних працівників органу пробації.

15.06.18.0306/0417U001943

Малєєва Наталія Сергіївна. Комунікативні інтернет-практики залежної від соціальних мереж молоді: Дис... к.психол.н. /Інститут соціальної та політичної психології. – Захищена 27.04.2017.

УДК 159.922.27-316.6(043.3).

210 с.: 8 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 188 назв.

Здійснено теоретичний та емпіричний аналіз проблеми комунікативних інтернет-практик залежної від соціальних мереж молоді. З'ясовано, що надмірне перебування у віртуальному просторі позначається на виборі користувачами певних комунікативних практик та ефективності мережної взаємодії. Розкрито особливості комунікативних інтернет-практик молоді з різним рівнем захопленості соціальними мережами та визначено їх специфіку у залежності від соціальних мереж молоді.

15.06.18.0307/0417U001944

Субашкевич Ірина Романівна. Медіапсихологічні чинники формування ціннісно-смислової сфери студентської молоді: Дис... к.психол.н. /Інститут соціальної та політичної психології. – Захищена 27.04.2017.

УДК 378.147:371.3.

263 с.: 17 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 214 назви.

Здійснено теоретичний та емпіричний аналіз проблеми визначення медіапсихологічних чинників формування ціннісно-смислової сфери студентської молоді. Побудовано концептуальну модель формування ціннісної сфери особистості. Визначено типи ціннісно-смислової сфери студентів з точки зору взаємодії з медіа, встановлено чинники запобігання розвитку внутрішнього ціннісного конфлікту. Розроблено концепцію формування медіаосвіченості особистості з використанням медіапсихологічних технологій впливу на її ціннісну сферу.

15.81 Прикладна психологія

15.06.18.0308/0417U001633

Литвиненко Максим Валерійович. Клінічні прояви та чинники формування психологічної дезадаптації у хворих на вугрову хворобу, та їх психокорекція: Дис... к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 15.03.2017.

УДК 616.8-009:616.89-052.

136 с.: 24 табл., 9 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Проведено комплексну оцінку психологічного стану пацієнтів з хронічною формою вугрової хвороби - 75 жінок та 67 чоловіків. Визначено психологочну проблематику та особливості психоемоційного стану хворих на хронічну форму вугрової хвороби, охарактеризовано особистісні властивості та виявлено особливості стрес-доляючої поведінки, специфіку міжособистісної взаємодії, досліджено показники психо-соціального функціонування пацієнтів з вугровою хворобою. На основі отриманих даних обґрунтовано, розроблено та впроваджено в клінічну практику комплекс заходів медико-

психологічної допомоги для хворих з хронічною формою вугрової хвороби, підтверджена її ефективність.

15.06.18.0309/0417U001634

Закладний Максим Віталійович. Клініко-психологічна характеристика тривожних розладів різного генезу та їх медико-психологічна корекція: Дис... к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 15.03.2017.

УДК 616.895-615.851-616.89-02-084.

186 с.: 11 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 270 назв.

У дослідженні було здійснено порівняльний аналіз соціально-демографічних і середовищних чинників у пацієнтів з тривожними розладами невротичного та органічного генезу, досліджено їх клініко-психопатологічні особливості. Виявлено особливості реагування на вплив психотравмуючих соціальних чинників у хворих на тривожні розлади різного генезу, встановлено патоперсонологічні й поведінкові патерні пацієнтів. У хворих з невротичною тривогою виявлено комбінація тривожно-емотивних патоперсонологічних особливостей, поєднана з викривленням емоційних і поведінкових копінг-стратегій, що грато провідну роль в розвитку тривожних розладів у даного контингенту. Доведено, що хворим з органічною тривогою характерне поєдання комбінації застригаюче-збудливо-педантичних патоперсонологічних рис та деформації усіх модальностей копінг-поведінки, що, не будучи патогенетичним чинником розвитку тривожних розладів, обумовлювало особливості фабуло-специфічних клінічних проявів патологічної тривоги. На основі отриманих результатів наведено теоретичне обґрунтування та практичне вирішення актуальної наукової задачі розробки комплексу заходів диференційованої медико-психологічної корекції тривожних розладів різного генезу, ефективність впровадження якого доведена річним катамнестичним дослідженням.

15.06.18.0310/0417U001840

Інжієвська Леся Анатоліївна. Особистісний розвиток майбутніх психологів арт-засобами в умовах післядипломної освіти: Дис... к.психол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 14.04.2017.

УДК 159.92.9.07.

167 с.: 38 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 209 назв.

Дисертацію присвячено аналізові психолого-педагогічних умов особистісного розвитку майбутніх психологів. Розкрито зміст особистісного розвитку майбутніх психологів в умовах післядипломної освіти, виокремлено в його структурі особистісну і професійну складові. Емпірично встановлено модель інтеграції внутрішніх чинників особистісного розвитку майбутніх психологів в умовах післядипломної освіти, що містить: соціальний інтелект, емоційно-ціннісний аспект особистісного розвитку, професійна результативність і ефективність особистісного розвитку. Визначено можливості застосування арт-засобів у навчальному процесі як методів формувального впливу на особистісний розвиток майбутніх психологів. Розроблено арт-корекційну програму особистісного розвитку майбутніх психологів в умовах післядипломної освіти. З'ясовано її вплив на особистісний розвиток майбутніх психологів в умовах післядипломної освіти, що відбилося на психологічних показниках їхнього особистісного розвитку в умовах післядипломної освіти.

15.06.18.0311/0417U001891

Нагаєвська Ірина Олександрівна. Психологічні умови розвитку асертивної поведінки в

учнів професійно-технічних навчальних закладів: Дис... к.психол.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 25.04.2017.

УДК 159.9.019.4:377.1.

262 с.: 21 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 336 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено вивченню психологічних умов розвитку асертивної поведінки в учнів професійно-технічних навчальних закладів. Розроблено й представлена модель асертивної поведінки, що включає такі компоненти: когнітивний, емоційно-почуттєвий, результативний. З'ясовано, що провідними психологічними умовами розвитку асертивної поведінки учнів є внутрішні умови - пов'язані із забезпеченням розвитку та саморозвитку індивідуальних психологічних властивостей та якостей особистості учня, які обумовлюють вибір асертивних форм поведінки та зовнішні умови - втілюються у цілеспрямованому, системному психолого-педагогічному виховному впливі на особистість та створенні розвивального навчально-виховного середовища, завдяки яким відбувається розвиток асертивної поведінки. Висвітлено організаційно-методичні засади емпіричного дослідження асертивної поведінки учнів професійно-технічних навчальних закладів, представлено інструментарій для комплексної діагностики рівня розвитку асертивної поведінки. Подано аналіз результатів емпіричного дослідження рівня розвитку компонентів асертивної поведінки за емпіричними показниками, визначено зв'язки між компонентами асертивної поведінки та їх вплив один на одного. Розроблено й апробовано програму розвитку асертивної поведінки в учнів професійно-технічних навчальних закладів, що включала соціально-психологічний тренінг з розвитку асертивної поведінки, фахультативний курс з розвитку самопізнання, самоповаги та піднесення власної честі і гідності, індивідуальне психологічне консультування, індивідуальну корекційну роботу з учнями.

15.06.18.0312/0417U001892

Актаєва Маріанна Гассанівна. Психологічні чинники формування громадянської відповідальності у юнацькому віці: Дис... к.психол.н. /Київський університет імені Бориса Грінченка. – Захищена 25.04.2017.

УДК 159.922.7/.8 (043.3).

263 с.: 31 табл., 2 іл. – Бібліогр.: 313 назв.

Дисертаційне дослідження присвячено системному теоретико-експериментальному дослідження психологочних чинників формування громадянської відповідальності у юнацькому віці. Визначено теоретичні підходи до вивчення громадянської відповідальності та обґрунтовано її структурні компоненти (когнітивний, емоційно-мотиваційний, поведінково-вольовий, морально-духовний), регіональні та вікові особливості (розвиток ідентичності, прагнення до саморозвитку, розвиток рефлексії), критерії та показники (громадянська обізнаність, смисложиттєві цінності, почуття впевненості та надійності, почуття довіри до громади, мотивація до дії тощо), рівні (низький, середній, високий), психологічні чинники (радикальність, дисциплінованість, гнучкість, емоційна стійкість, самостійність, самовладання, інтелект, врівноваженість, вибір життєвої позиції (конструктивної, оборонної) у юнацькому віці. Побудовано психологочну модель формування громадянської відповідальності у юнацькому віці. Розроблено, апробовано й доведено ефективність програми психолого-педагогічного супроводу з активізацією впливу психологічних чинників на формування громадянської відповідальності у юнацькому віці й сформульовано психолого-педагогічні рекомендації щодо її ефективного впровадження в систему ВНЗ.

15.06.18.0313/0417U001902

Дубовик Олена Михайлівна. Особливості професійно орієнтованих особистісних якостей майбутнього психолога спеціальних закладів освіти: Дис... к.психол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 25.04.2017.

УДК 159.923-051-056.2/.3(043.3).

254 с.: 15 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертація присвячена проблемі становлення професійно орієнтованих особистісних якостей майбутнього психолога спеціальних закладів освіти. У роботі представлено результати аналізу теоретичних підходів до вивчення зазначеної проблеми й визначено зміст поняття "професійно орієнтовані особистісні якості психолога спеціальних закладів освіти". У відповідності з сучасними науковими тенденціями в психології у структурі досліджуваних якостей виділено когнітивно-рефлексивний, морально-етичний, афіліативно-комунікативний симптомокомплекси. Емпіричним шляхом виявлені особливості прояву кожного з означених симптомокомплексів, встановлені їхні рівні (високий, середній, низький), досліджено динаміку їхніх змін у результаті формувального впливу. Обґрунтовано модель комплексного впливу на становлення професійно орієнтованих особистісних якостей майбутнього психолога спеціальних закладів освіти, розроблено і впроваджено в навчальний процес вищих навчальних закладів систему тренінгових вправ, ефективність яких для розвитку зазначених якостей доведено засобами факторного аналізу.

15.06.18.0314/0417U001911

Гончар Юлія Олександрівна. Емоційні особливості дітей з психофізичними порушеннями та їх психокорекція: Дис... к.психол.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 11.04.2017.

УДК 159.922.761/762:616.89:159.942.

273 с.: 60 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 269 назв.

На базі теоретичного її емпіричного дослідження емоційних особливостей дітей із психофізичними порушеннями на прикладі дітей з аномаліями розвитку в зв'язку з недостатністю рухової сфери, дітей із затриманням психічним розвитком конституціонального походження та дітей з викривленим психічним розвитком, обґрунтовано новий підхід до оцінки емоційних особливостей дітей та розроблено психокорекційну інформаційну технологію. Розширено наукові знання про емоційні особливості дітей з психофізичними порушеннями старшого дошкільного й молодшого шкільного віку та взаємовпливу емоційних особливостей дітей та їх матерів. Визначено психологічний реабілітаційний потенціал дітей з психофізичними порушеннями за допомогою лінійної багатовимірної регресії, яка дала змогу оцінити динаміку загального самопочуття дітей та виділити мішенні психокорекційної роботи. Психокорекційна інформаційна технологія для дітей з психофізичними порушеннями складається з теоретичного, методологічного, організаційного, виконавчого та аналітичного блоків; функціонує на корекційному, розвиваючому та профілактичному рівнях; побудована з урахуванням принципів системності, комплексності, етапності, диференційованості, єдності діагностики та корекції, вікової нормативності розвитку та соціальної орієнтації.

15.06.18.0315/0417U001928

Хмайн Софія. Арт-терапія у комплексному лікуванні та реабілітації хворих на рекурентний депресивний розлад: Дис... к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України. – Захищена 11.04.2017.

УДК 616.895.4:75-76.

160 с.: 15 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 220 назв.

Базуючись на результатах комплексного обстеження 119 хворих на рекурентний депресивний розлад здійснена оцінка ефективності арт-терапії у комплексній реабілітації хворих і розробка оптимальних підходів до їх застосування. Встановлена висока результативність арт-терапії в порівнянні з традиційним комплексним лікуванням щодо редукції афективної симптоматики, підвищення рівня соціального функціонування, якості життя у хворих на рекурентний депресивний розлад. Доведено позитивний вплив арт-терапії на оптимізацію комінг-стратегії проблемно-вирішальної поведінки у пацієнтів з рекурентним депресивним розладом. Доведено, що використання арт-терапії поряд з фармакотерапією пацієнтів з рекурентним депресивним розладом надає позитивний вплив на відчуття психологічного благополуччя, посилення почуття причетності і особистісної реалізованості, поліпшення міжособистісних відносин, відчуття підтримки від близьких і соціуму, що, в свою чергу, відбувається на загальному покращенні сприйняття якості життя.

15.06.18.0316/0217U004225

Психолого-педагогічні технології відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю: Заключний звіт /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України; Керівник Ігнатович Олена Михайлівна. – ДР 0114U003164. УДК 159.9:37:37.091.212.2:378.

25 с.

Розроблено концептуальні засади відбору старшокласників та абітурієнтів, здатних до педагогічної діяльності; теоретично обґрунтовано та, експериментально перевірено комплекс психолого-педагогічних технологій відбору учнівської молоді до вищих навчальних закладів педагогічного профілю, що створює умови для свідомого професійного самовизначення молоді, встановлення професійної придатності особистості та її відповідності вимогам педагогічної діяльності.

15.06.18.0317/0217U004226

Психологічні особливості підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді: Заключний звіт /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України; Керівник Поміткін Едуард Олександрович. – ДР 0114U003165. УДК 159.9:37.011.3 - 051:37.015.31:17.022.1 - 057.87.

29 с.

Визначено теоретико-методологічні засади підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді; обґрунтовано гуманістичні основи підготовки педагогічних працівників до розвитку духовного потенціалу учнівської молоді; теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено психологічні основи підготовки педагогічних працівників до розвитку духовних якостей характеру учнівської молоді; виявлено особливості спілкування вчителя в процесі розвитку духовного потенціалу учнів.

16 МОВОЗНАВСТВО

16.21 Загальне мовознавство

16.06.18.0318/0417U001608

Перхач Роксолана-Юстина Тарасівна. Термінологія в інструкціях до медичних препаратів: лінгвокогнітивний та лінгвокультурний аспекти (на матеріалі української, польської,

німецької мов): Дис... к.філол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 31.03.2017.

УДК 81'276.6:615]: 81-115.

272 с.: 14 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 372 назви.

У дисертаційній праці узагальнено теоретико-методологічні засади вивчення медичної термінології в лінгвокогнітивному та лінгвокультурному аспектах, змодельовано стрижневі концепти текстів інструкцій до медичних препаратів, як-от: пацієнт, лікар, медичний препарат, хвороба, удосконалено методику концептуального аналізу, визначено термінонасиченість інструкцій до медичних препаратів сучасних європейських мов (української, польської та німецької), скласифіковано стійкі терміносполуки, виявлено спільні та відмінні способи й засоби термінотворення зіставлених одиниць на матеріалі інструкцій до медичних препаратів, з'ясовано національно-культурну мотивацію такого термінотворення. На основі матеріалу дослідження створено дослідницький корпус текстів, який складається з українського, польського та німецького підкорпнусів. Аналіз матеріалу здійснено за допомогою кількісних та статистичних методів; укладено словники частотності інструкцій до медичних препаратів.

16.06.18.0319/0417U001609

Турмис Ольга Вячеславівна. Висловлення з частковою або нульовою предикацією : Дис... к.філол.н. /Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського". – Захищена 31.03.2017.

УДК 81'36.(811.111. + 811.161.2).

232 с.: 22 табл. – Бібліогр.: 394 назви.

Дисертаційне дослідження присвячене визначенню місця в системі синтаксису сучасних англійської та української мов і статусу фрагментів мовлення, в яких структура предикації є експлікованою у неповному вигляді або абсолютно відсутня – висловлень з частковою або нульовою предикацією (ВЧ/НП).

16.06.18.0320/0417U001611

Нікитченко Катерина Петрівна. Оказіональне словотворення в англомовному постмодерністському художньому тексті : лінгвокогнітивний аспект: Дис... к.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 24.03.2017.

УДК 811.111'373.611"42.

274 с.: 2577 іл. – Бібліогр.: 430 назви.

Дисертацію присвячено комплексному вивченню лінгвокогнітивних механізмів, процедур і операцій творення оказіоналізмів в англомовному постмодерністському художньому тексті, за допомогою яких маніфестиється квант знання. У роботі з нових позицій вилумачено оказіональне словотворення як спосіб творення нової лексичної одиниці шляхом навмисного порушення нормативної когнітивної структури, архетипних / стереотипних схем знання і мовної норми як вияв лінгвокреативної особистості автора та його ігрового ставлення до дійсності, що є домінантою постмодерністського текстотворення. Можливість використання - курси з лекікології англійської мови, стилістики, когнітивна лінгвістика. Сфера вживання - вища школа.

16.06.18.0321/0417U001612

Нахапетова Ольга Віталіївна. Номени на позначення родинних стосунків у сучасній українській мові: психолінгвістичний і етнолінгвістичний аспекти: Дис... к.філол.н. /Оде-

ський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 23.03.2017.

УДК 392.3+81'23.

402 с.: 3000 іл. – Бібліогр.: 244 назви.

Дисертацію присвячено дослідженням психолінгвістичного та етнолінгвістичного аспектів номеносистеми на позначення родинних стосунків у сучасній українській мові. Вперше в українському мовознавстві теоретично обґрунтовано лінгвістичне визначення номенів на позначення родинних стосунків. В роботі простежено й описано історичну типологію української системи спорідненості, виявлено її особливості та запропоновано сучасну класифікацію номенів на позначення родинних стосунків. На основі отриманих результатів вільного асоціативного експерименту проаналізовано й характеризовано психолінгвістичні особливості номенів на позначення кровної (повної), неповної та шлюбної спорідненості, а також висвітлено їхню етнолінгвістичну специфіку. Можливість використання - курси з сучасної української мови, комунікативна лінгвістика, дискурсологія. Сфера вживання - вища школа.

16.06.18.0322/0417U001613

Бялик Олена Євгенівна. Соціофонетичний аспект мовлення британських поп-музикантів (інструментально-фонетичне дослідження): Дис... к.філол.н. /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – Захищена 24.03.2017.

УДК 811.111'27'342:78.071.2.

240 с.: 32 табл., 278 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Дисертація присвячено аналізу соціофонетичних особливостей мовлення представників британської поп-культури з урахуванням їхньої вікової та гендерної належності. В роботі детально розглянуто соціальну стратифікацію мовлення, соціально-особистісні та соціопрофесійні особливості просодії, кваліфіковано поняття "мовна особистість" та "імідж", характеризовано особливості дискурсу інтерв'ю як об'єкта соціофонетичного дослідження. Можливість використання - теоретична фонетика, соціофонетика, діалектологія. Сфера використання - вища школа.

16.06.18.0323/0417U001614

Бербер Наталя Миколаївна. Поетонімія в структурі ідіостилю Марії Матіос: Дис... к.філол.н. /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. – Захищена 23.03.2017.

УДК 821.161.2:81'373.2.

243 с.: 28 табл., 1500 іл. – Бібліогр.: 373 назви.

У дисертації здійснено комплексний функційно-стилістичний аналіз поетонімів художньої прози М. Матіос як репрезентантів індивідуально-авторської картини світу письменниці та одного з маркерів її ідіостилю. Вперше на матеріалі прози М. Матіос висвітлено проблему функціонування поетонімів у складі мовних засобів виразності - фонетичних, графічних, лексико-семантических, фразеологіческих, словотвірних та граматичних, що доводить унікальний потенціал стилістичного використання поетонімів. Розглянуто конвергенцію мовних засобів виразності, описано її функційне навантаження. Можливість використання - курси з сучасної української мови, комунікативна лінгвістика, дискурсологія. Сфера вживання - вища школа.

16.06.18.0324/0417U001621

Устенко Людмила Федорівна. Фразеологічна підсистема ідіостилю Пантелеймона Куліша в контексті формування нової української літературної мови: Дис... к.філол.н. /Інститут української мови НАН України. – Захищена 20.03.2001.

УДК 811.161.2 - 26'373 : 81'28.

318 с. – Бібліогр.: 24 назви.

У дисертації вперше комплексно досліджено фразеологічний складник мови творів П. Куліша, з'ясовано зв'язок ідіостилю письменника з різними джерелами формування фраземіки нової української літературної мови, а також рецепцію фразеологічної спадщини автора в сучасних лексикографіческих і фразеографіческих кодексах. Визначено вплив фразеології П. Куліша на становлення фразеологічного фонду нової української літературної мови. У роботі запропоновано тематичну диференціацію ФО, подано некодифіковані ФО Кулішевого ідіостилю, схарактеризовано системні зв'язки між фразеологізмами досліджуваних текстів (синонімію, антонімію тощо), з'ясовано вплив теоретичних поглядів П. Куліша на національний мовний розвиток, показано автора як синтезатора різних мовних практик (стартує української та новоукраїнської традицій).

16.06.18.0325/0417U001622

Сивокозова Тетяна Василівна. Структурно-семантична диференціація прийменниково-субстантивних комплексів локативного та темпорального значень у пам'ятках української мови XVII - XVIII ст. зі Східного Полісся: Дис... к.філол.н. /Інститут української мови НАН України. – Захищена 21.03.2017.

УДК 811.161.2'367.63'282.3'04.

237 с. – Бібліогр.: 18 назв.

У дисертаційній роботі на основі аналізу різноманітних писемних пам'яток української мови XVII - XVIII ст. зі Східного Полісся здійснено всебічний опис локативних та темпоральних прийменниково-субстантивних комплексів, виокремлено ознаки категорій локативності та темпоральності, обґрунтовано статус прийменниково-субстантивних комплексів як важливих засобів реалізації часової та просторової семантики, з'ясовано їхню специфіку, особливості використання в історичних текстах, установлено структурно-семантичні типи локативних та темпоральних прийменниково-субстантивних комплексів та визначено їхні структурні моделі.

16.06.18.0326/0417U001653

Шпенюк Ірина Євгенівна. Етикетні мовленнєві стереотипи американського науково-академічного дискурсу: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.03.2017.

УДК УДК 81'373.48:811.8:81'42 (043.3).

200 с.: 2 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 248 назв.

У дисертації досліджено особливості реалізації етикетних мовленнєвих стереотипів у американському науково-академічному дискурсі. У роботі встановлено, що етикетні мовленнєві стереотипи відіграють значну роль в оптимізації взаємодії у науково-академічному дискурсі, який кореспондує зі сферою вищої освіти. Даний тип стереотипів забезпечує реалізацію функції етикетизації у фатичних, організувальних, інформативних, спонукальних та оцінічних дискурсивних актах американського науково-академічного дискурсу. Інформативні дискурсивні акти, які виокремлюють найважливішу інформацію у виділеній взаємодії, є найбільш поширеними як в усному, так і у писемному науково-академічному дискурсі. Усний науково-академічний дискурс має більшу, порівняно з писемним, кількість засобів етикетизації. Прагматична спрямованість науково-академічного дискурсу визначає вибір адресантом етикетних риторично-дискурсивних стратегій та стратегій захисту "соціального обличчя" адресата.

16.06.18.0327/0417U001656

Бедрич Ярослава Вадимівна. Категорія інклузивності у мові науки: функціонально-когнітивні та дискурсивні характеристики (на матеріалі англо-американських статей у галузі інформаційно-комунікаційних технологій): Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 31.03.2017.

УДК УДК 811.111(045/046):81'42.

226 с.: 5 табл., 11 іл. – Бібліogr.: 276 назв.

У дисертації здійснено комплексний аналіз когнітивно-дискурсивної категорії інклузивності у англо-американському науковому дискурсі. Категорія інклузивності трактується як дискурсивне явище, в основі якого лежать когнітивні процеси мислення людини в аспекті відношення "частини-ціле," що вербалізуються різномірневими мовними одиницями (у т.ч. візуально-риторичними) з експлицітною, імпліцитною та напівімпліцитною інклузивною семантикою. Прототипними членами категорії інклузивності є групи: "частини утворюють ціле," "ціле містить певні частини" та "ціле не містить певних частин." Виявлено такі функціонально-семантичні підтипи інклузивності: ціле складається з частин (частковий перелік), ціле складається з частин (повний перелік), ціле та його частини, повне включення частин до цілого, ідея контейнера, ідея залучення частин до цілого, формування цілого, амальгамація частин, посесивність, частини не входять до складу цілого. В роботі також досліджено комунікативні, лінгвокультурні та композиційні особливості досліджуваної категорії.

16.06.18.0328/0417U001833

Русакова Ангеліна Володимирівна. Лінгвокультурний типаж "авантюристка" в художньому втіленні: гендерний і семантико-когнітивний аспекти (на матеріалі романів Сідні Шелдона): Дис... к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 05.04.2017.

УДК 811.111'42'373.6'373.7:316.276(73).

320 с.: 9 табл., 9 іл. – Бібліogr.: 398 назв.

Визначено способи об'єктивізації лінгвокультурного типажу "авантюристка" у текстових фрагментах із досліджуваних романів - авантюристично-маркованих контекстах, встановлено особливості засобів гендерно зумовленої лексичної номінації геройні- "авантюристки" за змістом і типом значення, а також розкрито індивідуально-авторське ціннісне осмислення художньо втіленого феномену "авантюристка" шляхом формування поняттєво-ціннісного та образно-ціннісного ширів художнього мегаконцепту "авантюристка".

16.06.18.0329/0417U001834

Прокопенко Наталя Миколаївна. Експресивно-оцінна семантика мовних одиниць в українському гумористичному дискурсі ХХ - поч. ХХІ ст.: Дис... к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 04.04.2017.

УДК 811.161.2'37:81'42:[821.161.2 - 17 - 7] "19/20".

229 с.: 4 табл. – Бібліogr.: 252 назв.

Дисертаційна праця присвячена цілісному дослідженню експресивно-оцінної семантики мовних засобів лексичного, фразеологічного та граматичного рівнів у сучасному українському гумористичному дискурсі, представлена текстами малих форм.

16.06.18.0330/0417U001835

Леонова Наталія Валеріївна. Синтаксис великих жанрових форм інформації сучасної української мови: Дис... к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 04.04.2017.

УДК УДК 811.161.2'367.

221 с.: 1 табл., 1 іл. – Бібліogr.: 324 назв.

У дисертації зроблено спробу визначити і описати основні синтаксичні особливості великих жанрових форм інформації сучасної української мови. Доповнено кваліфікативні ознаки інформаційного стилю, його жанрів та жанрових форм, проаналізовано відмежування інформаційного стилю від публістичного.

16.06.18.0331/0417U001836

Єрмакова Наталія Миколаївна. Семасіологічні параметри субстантивної еврисемії англійської мови: Дис... к.філол.н. /Запорізький національний університет. – Захищена 05.04.2017.

УДК 811.111'373:81'37 (043.5).

196 с.: 11 табл., 3 іл. – Бібліogr.: 309 назв.

Дисертацію присвячено комплексному аналізу семасіологічних параметрів субстантивної еврисемії англійської мови. У розвідці здійснено аналіз основних підходів до поняття широкозначності, а також провідних напрямків у дослідженні цього явища, розглянуто співвідношення еврисемії з суміжними з нею явищами, обґрунтовано функціональний аспект широкозначних одиниць, описано методи дослідження еврисемії. У ході дослідження розроблено власну

класифікацію ступенів референтної віднесеності еврисемічних іменників англійської мови, а також дериватів, утворених від цих субстантивних лексем.

16.06.18.0332/0417U001837

Куліш Тетяна Вікторівна. Паанояльна риторика в американському політичному дискурсі: Дис... к.філол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.03.2017.

УДК УДК 811.111'23'42: 32/019/51(73).

250 с. – Бібліogr.: 505 назв.

Дисертацію присвячено дослідженню паанояльної риторики в політичному дискурсі США крізь призму персуазивності та реалізації мовленнєвого впливу на адресата. Використання комунікативно-когнітивного підходу дозволило виявити низку комунікативних та концептуальних ідiosинкразій, а також особливостей індивідуальної концептуалізації світу, притаманних дискурсу американських політиків, які надавали перевагу паанояльній риториці в публічних промовах. У роботі застосовується інтегративний підхід до інтерпретації паанояльної риторики як персуазивного феномену, а саме, у рамках психолінгвістичного та соціолінгвістичного ракурсу досліджені політичного дискурсу. Встановлено, що паанояльна риторика нерозривно пов'язана із психологічною складовою особистості політика, а також із соціокультурним та історичним контекстом, у якому реалізується політичний дискурс.

16.06.18.0333/0417U001881

Вільчинська Алла Геннадіївна. Образ поета у метафоричному континуумі прози М. І. Цвєтаєвої: лінгвокогнітивний та функційний аспекти: Дис... к.філол.н. /Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України. – Захищена 18.04.2017.

УДК 811.161.1'373.612.2 (043.3).

242 с. – Бібліogr.: 354 назв.

Об'єкт: образ поета в прозових творах М. І. Цвєтаєвої. Мета: визначити та схарактеризувати засоби репрезентації образу поета в межах метафоричного континууму прозових творів М. І. Цвєтаєвої. Методи: опис, прийом контекстуального аналізу, зіставний метод, контент-аналіз. Наукова новизна: розроблено механізм опису сукупності метафор як динамічної системи, що розгортається в межах одного та

декількох текстів; уперше здійснено докладний аналіз комплексу індивідуально-авторських метафор М. І. Цветаєвої, які функціонують у межах одного тексту; уведено поняття "метафоричного континууму"; визначено міжтекстовий зв'язок між метафорами. Практичне значення: можливість використання у викладанні курсів лінгвістичного аналізу художнього тексту, лексикології, стилістики, інтерпретації художнього тексту, а також у вивченні ідіостилю М. І. Цветаєвої в межах спецкурсів.

16.06.18.0334/0417U001882

Малаш Олександра Василівна. Народні флорономени у болгарській мовній картині світу: Дис... к.фіол.н. /Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України. – Захищена 19.04.2017.

УДК 81'37.867.7 + [81:39] = 163.2:58.

232 с. – Бібліогр.: 265 назв.

Об'єкт: болгарські народні найменування рослин. Мета: дослідження ролі народних назв рослин у формуванні болгарської мовної картини світу. Методи: опис, словотвірний аналіз, порівняльно-історичний, зіставний та лінгвокультурологічний аналіз. Наукова новизна: вперше в українській славістиці болгарські народні флорономени розглянуто у безпосередньому взаємозв'язку з особливостями етномовної картини світу, встановлено структурно-семантичну специфіку народних назв рослин, досліджено етномовний і лінгвокультурний потенціал болгарської народної флоронімії на рівні основних опозиційних мовних протиставлень. Практичне значення: можливість використання при викладанні навчальних курсів і спецкурсів з болгаристики, розширення реєстру болгарських тлумачних та перекладних словників.

16.06.18.0335/0417U001883

Корніenko Лариса Миколаївна. Українська фразеографія другої половини ХХ – початку ХХІ століття: тлумачні та перекладні словники: Дис... к.фіол.н. /Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України. – Захищена 18.04.2017.

УДК 811.161.2'374.

218 с. – Бібліогр.: 242 назви.

Об'єкт: українська фразеографія другої половини ХХ - початку ХХІ століття. Мета: комплексне дослідження питань теорії і практики лексикографування фразеологізмів в українському мовознавстві другої половини ХХ - початку ХХІ століття, визначення принципів словникового опису фразеологічних одиниць, специфіки систематизації та структурування словникових статей у фразеографічних працях, способів відображення фразеологічної семантики у фразеографії досліджуваного періоду, особливостей лексикографування системних зв'язків у тлумачних і перекладних фразеологічних словниках. Методи: описовий з елементами порівняльного аналізу; метод зіставного аналізу з елементами кількісного аналізу. Наукова новизна: уперше в українській лінгвістиці встановлено й комплексно описано специфіку лексикографування фразеологізмів в українських тлумачних та перекладних фразеологічних словниках другої половини ХХ - початку ХХІ ст. з урахуванням походження, структурних, семантичних і функціональних характеристик фразем. Встановлено класифікаційні характеристики аналізованих праць, описано принципи укладання фразеологічних словників в українській лінгвістиці та визначено особливості лексикографування системних зв'язків фразеологічних одиниць у словниках тлумачного та перекладного типів. Практичне значення: можливість використання основних положень, матеріалів та результатів дослідження, зібраного іллюстративного матеріалу в лексикографічній і фразеографічній практиці, зокрема, в упорядкуванні словникових статей і укладанні фразеологічних словників різних типів,

а також у навчальній роботі, зокрема, для викладання навчальних курсів та спецкурсів з фразеології, фразеографії, лексикології, стилістики. Методику дослідження та зібраний фактичний матеріал можна використовувати в подальшій науково-дослідницькій роботі.

16.06.18.0336/0417U001904

Заремська Іванна Мечиславівна. Лінгвокультурна парадигма творчості Ліни Костенко: Дис... к.фіол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2017.

УДК 811.161.2.

207 с. – Бібліогр.: 243 назви.

У дисертації вперше в українському мовознавстві здійснено аналіз лінгвокультурної парадигми творчості Ліни Костенко. Основою авторського підходу стало комплексне дослідження лінгвокультурної специфіки соціокультурних концептів у поетичних і публіцистичних творах письменниці, що відображають її світоглядні позиції та особливості вербалізації розгляданих концептів у засобах мови. У дослідженні проаналізовано особливості світобачення Ліни Костенко та його відображення в лінгвокультурному та концептуальному підходах до семантики мовних одиниць у художніх текстах. Здійснено лінгвокультурний аналіз домінантних концептів у художніх і публіцистичних творах Ліни Костенко, схарактеризовано мовні засоби, які відображають мовну картину світу в авторській інтерпретації.

16.06.18.0337/0417U001906

Коткова Людмила Іванівна. Ідіолект Володимира Винниченка: лексико-фразеологічні та стилістичні складники: Дис... к.фіол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.04.2017.

УДК 811.161.2'37'38.

247 с. – Бібліогр.: 327 назв.

У дисертаційній праці вперше досліджено ідіолект В. Винниченка крізь призму індивідуально-авторської концептосфери, з'ясовано склад лексичних і фразеологічних одиниць, стилістичних засобів мови всього художнього доробку письменника (прозових і драматичних творів, щоденників, записів), що об'ективують концептосферу, світобачення, мовомислення й експресивний потенціал ідіолекту В. Винниченка. У роботі вперше виявлено та схарактеризовано константи й домінанти ідіолекту В. Винниченка; визначено склад лексичних, фразеологічних одиниць та стилістичних ресурсів, що належать до засобів їх вербалізації, презентують абсолютну антропоцентричність ідіолекту та особистісні фрагменти мовної картини світу автора, відбивають особливості ментально-лінгвального комплексу митця. Здійснено лексико-семантичний, фразео-семантичний і функціонально-стилістичний аналіз лексичних та фразеологічних одиниць ідіолекту В. Винниченка як ключових складників його мовної картини світу, виразників індивідуально-авторської системи експресивних засобів. Декодовано семантичні плани лексичних та фразеологічних одиниць крізь призму породження і сприйняття художнього тексту на тлі історичного та соціокультурного довкілля й на рівні мовлення індівіда, його світоглядних та лінгвокультурологічних орієнтирів.

16.06.18.0338/0417U001907

Циганок Ганна Миколаївна. Розвиток української фонетичної термінології ХХ - початку ХХІ століття: Дис... к.фіол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.04.2017.

УДК 811.161.2'342.

234 с. – Бібліогр.: 262 назви.

Робота присвячена актуальній проблемі вивчення підсистеми української фонетичної термінології. У дисертації вперше в українському мовознавстві системно представлено термінологічні групи, підгрупи, мікрогрупи фонетичних термінів, які репрезентують напрями становлення і динаміку розвитку фонетичних шкіл в Україні. Засвідчені в кодифікаційних джерелах (словниках лінгвистичних термінів, підручниках для вищих навчальних закладів, академічних виданнях), а також у науковій, науково-дидактичній літературі фонетичні терміни (однослівні та термінологічні словосполучення) вперше проаналізовано щодо їхніх структурно-семантичних (семантичних відношень - гіперо-гіронімічних, синонімічних, опозиційних, полісемічних, омонімічних), а також формально-граматичних особливостей.

16.06.18.0339/0417U001908

Чемпоєш Валентина Вікторівна. Навчальний мовознавчий текст: семантико-сintаксичний та pragmatichnyi aspekti:
Дис... к.фіол.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2017.

УДК 811.161.2'[367+37](043.3).

205 с. – Бібліогр.: 261 назва.

У дисертації вперше в сучасному українському мовознавстві обґрунтовано визначення навчального мовознавчого тексту та навчального мовознавчого дискурсу як різновиду інституційного дискурсу. Виконано комплексний аналіз навчального мовознавчого тексту в аспекті його семантико-сintаксичної структури та комунікативно-прагматичної зорієнтованості. Описано загальнотекстові та диференційні ознаки навчального мовознавчого дискурсу (цілісності та зв'язності, інформативності, інтерпретаційності, аргументованості, узагальненості тощо), з'ясовано засоби їх реалізації. Проаналізовано прагматичні типи речень у навчальному мовознавчому тексті; з'ясовано функції засобів суб'ективної модальності.

16.06.18.0340/0417U001960

Мельник Ірина Валеріївна. Провокаційне мовлення: комунікативно-прагматичний вимір (на матеріалі сучасної англійської мови):
Дис... к.фіол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.04.2017.

УДК УДК 811.111'42'06.

204 с.: 1 іл. – Бібліогр.: 260 назв.

Дисертацію присвячено всеобщому вивченняю провокаційного мовлення, яке розглядається як мисленнєоворовлення дія людини, стратегія мовленнєвого впливу, що реалізується у різних типах дискурсу за допомогою вербальних та невербальних засобів. У роботі описано комунікативно-прагматичні особливості провокаційного мовлення як особливого типу міжособистісного спілкування, яке має на меті досягнення бажаної провокатором вербальної реакції. Запропоновано типологію комунікативних ситуацій провокаційного мовлення в інституційному та побутовому типах дискурсу. Досліджено особливості використання комунікативних стратегій у конфліктних, кооперативних і конфліктно-кооперативних ситуаціях провокаційного мовлення, а також вербальні та невербальні засоби їх реалізації. Виявлено актомовленнєву репрезентацію провокаційного мовлення. Розглянуто особливості мовленнєвої поведінки провокатора та реципієнта залежно від типу їх мовних особистостей, а також створено мовний портрет успішного та неуспішного провокатора. Проаналізовано причини комунікативних невдач провокаційного мовлення.

16.06.18.0341/0417U001962

Дорошенко Оксана Віталіївна. Лінгвокультурний типаж der deutsche Burger (на матеріалі німецьких художніх творів XVIII–XX ст., преси та інтернет-форумів):
Дис... к.фіол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 24.04.2017.

УДК УДК 811.112.2-39:821.112.2:070+004.738.5"17/19".

269 с. – Бібліогр.: 351 назва.

Дисертацію присвячено дослідженняю лінгвокультурного типажу der deutsche Burger на матеріалі німецьких художніх творів XVIII–XX ст., преси та інтернет-форумів. Лінгвокультурний типаж der deutsche Burger розглядається як природний, динамічний, типізований, соціально і культурно-детермінований об'єкт, який зазнає трансформації через певні історичні, соціальні, часові, культурні фактори, а також суб'ективно-оцінне ставлення авторів. На основі етимологічного, лексико-семантичного, лексико-стилістичного, лінгвопрагматичного методів аналізу, а також методу суцільної вибірки визначено смислові параметри поняття "лінгвокультурний типаж", виокремлено два основних шляхи репрезентації лінгвокультурного типажу der deutsche Burger у корпусі дослідження: представник бюргерської спільноти і суб'ективно-авторський варіант реалізації у художньому, публіцистичному тексті, засобах інформації. Встановлено семантику цих понять, їхні лінгвистичні, паралінгвістичні, стилістичні засоби вираження, когнітивні ознаки.

16.06.18.0342/0417U001968

Корпало Оксана Романівна. Семантико-gramatichna kategorija osobi v pol's'kij mowi:
Дис... к.фіол.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 19.04.2017.

УДК 81'37:811.162.1.

197 с. – Бібліогр.: 282 назви.

У дисертації здійснено комплексний аналіз семантико-gramatichnoї категорії особи в польській мові як міжрівневої категорії. З'ясовано, що категорія синтаксичної особи має предикативний і непредикативний статус. Запроваджено поняття „суб'ективне“ і „несуб'ективне“ значення клічного відмінка. Охарактеризовано структурні різновиди речень із семантикою означеності, неозначеності й узагальненості у польській мові, що об'ективуються різноманітними засобами.

16.06.18.0343/0417U001980

Міщенко Тетяна Віталіївна. Kognitivno-ritorichni funktsii frazeologizmiv v anglo-movnomu zhurnal'nomu diskursi:
Дис... к.фіол.н. /Одеський національний університет імені І.М.Мечникова. – Захищена 20.04.2017.

УДК 811.111'373.7.

262 с.: 1 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

Дисертацію присвячено дослідженняю когнітивно-риторичних функцій фразеологічних одиниць в англомовному журнальному дискурсі. У роботі доведено, що єдність форми й значення фразеологізмів як конструкцій спирається на цілісність сенсомоторних гештальтів, що репрезентують референти в аспекті просторово-часової локалізації, силової взаємодії й руху. Встановлено, що в англомовному журнальному дискурсі фразеологічні одиниці виконують вісім когнітивно-риторичних функцій. Чотири текстові - характеристизації, наслідку й причини, емфатизації, контрасту - призначенні для зображення головної події. Можливість використання - курси з лексикології англійської мови, стилістики, теоретичної граматики. Сфера вживання - вища школа.

16.06.18.0344/0217U003783

Соціолінгвістичний, лінгвокультурологічний та прагматичний аспекти мови: синхронія та діахронія дослідження: Заключний звіт /Ізмаїльський державний гуманітарний університет; Керівник Головіна Наталія Борисівна. – ДР 0110U005870. УДК 801:316.

22 с.

Об'єкт дослідження - Соціолінгвістичні, лінгвокультурологічні та прагматичні аспекти німецької мови в синхронії та діахронії. Мета роботи - визначення лінгвістичних та екстраполінгвістичних особливостей одиниць лексичної та фразеологічної системи, їх системних зв'язків у площині синтаксики та парадигматики текстів різного жанру (див. про довження).

16.31 Прикладне мовознавство

16.06.18.0345/0417U001735

Підгрушна Олена Григорівна. Відтворення англійського гумору в українському художньому перекладі: Дис... к.фіол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 30.03.2017.

УДК УДК 81'255.4:821.111-7.

223 с. – Бібліогр.: 301 назва.

Дисертація є комплексним дослідженням, що присвячено особливостям відтворення гумору у площині англо-українського художнього перекладу. Робота дає характеристику специфічним рисам англійського та українського гумору, обумовленим як мовними, так і культурними особливостями під кутом перекладознавства, висвітлює актуальну теоретичну проблему відтворення іншомовного гумору в художньому творі та порушує складну проблему перекладності в цілому й меж перекладності іншомовного гумору зокрема. Проаналізовано специфіку відтворення українською мовою англійського ситуативного гумору, мовного гумору та гумору з етнокультурним компонентом у рамках художнього твору. Розглянуто причини втрат гумору при його перекладі, виділено загальні прийоми й методи його успішного відтворення. Досліджено гумор в художньому творі в аспекті його перекладності, визначено основні труднощі перекладу гумору, межі його перекладності та фактори, що впливають на перекладність гумору в художньому творі.

16.06.18.0346/0417U001779

Марків Оксана Олександровна. Лінгвістичне забезпечення формування туристичної документації на основі відкритих веб-ресурсів: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 06.04.2017.

УДК 81'322.2:[004.774+004.773.7+004.624].

188 с.: 1 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 170 назв.

У дисертації вирішено науково-прикладне завдання розроблення методів і засобів комп'ютерно-лінгвістичного аналізу інформаційного наповнення відкритих веб-ресурсів для формування туристичної документації. Для цього розроблено формальну модель туристичної документації та інформаційного джерела, процедури лінгвістичного співставлення вмісту відкритих веб-ресурсів з елементами туристичної документації, процедури виявлення прогалин, метод оцінювання якості туристичної документації, а також архітектуру її інформаційної системи.

16.06.18.0347/0417U001959

Шум Ольга Володимирівна. Відтворення лексико-стилістичних домінант української художньої прози другої половини ХХ століття перекладачами-емігрантами: Дис...

к.фіол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 25.04.2017.

УДК УДК 81'255.4-05=112.2.

230 с. – Бібліогр.: 418 назв.

Дисертацію присвячено розгляду особливостей відтворення лексико-стилістичних домінант української художньої прози другої половини ХХ століття перекладачами-емігрантами на основі всебічного комплексного перекладознавчого аналізу німецькомовних перекладів. Встановлено домінантні риси перекладацьких методів І. Костецького та Е. Котмаєр, М. Остгайм-Дзерович, А.-Г. Горбач, визначено їхній внесок у розвиток українсько-німецьких літературних та перекладознавчих взаємин. Зіставний аналіз україномовних оригіналів та німецькомовних перекладів дав змогу визначити провідні риси української художньої прози другої половини ХХ століття та методи їх відтворення перекладачами-емігрантами, що зумовлено формуванням творчої особистості перекладача під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників. На матеріалі німецькомовних перекладів української художньої прози розглянуто способи відтворення ономастичних одиниць, фразеологізмів, колірної лексики, авторських неологізмів і розмовно-побутової та експресивно-забарвленої лексики.

16.41 Мови світу

16.06.18.0348/0417U001736

Любимова Юлія Сергіївна. Функціонально-семантичне поле модальності в сучасній китайській мові: Дис... к.фіол.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 04.04.2017.

УДК 81-116.3 : 811.581.11+367.7.

205 с. – Бібліогр.: 224 назви.

Дисертацію присвячено комплексному аналізу функціонально-семантичного поля модальності в сучасній китайській мові як сукупності засобів мовної і мовленневої реалізації семантичної категорії модальності в сучасній китайській мові. У роботі обґрунтовано актуальність застосування функціонального аналізу для дослідження категорії модальності в сучасній китайській мові, уточнено специфіку модальності як семантичної категорії і закономірностей її відображення в китайській мові. Досліджено й схарактеризовано структуру ФСП модальності, проаналізовано засоби і способи реалізації модальності в межах кожного із субполів у складі ФСП модальності. Виявлено, схарактеризовано категорійні ситуації у межах ФСП модальності, а також запропоновано типологію категорійних ситуацій у межах ФСП модальності в сучасній китайській мові.

17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ

17.01 Загальні питання літературознавства

17.06.18.0349/0417U001746

Смушак Тетяна Володимирівна. Концепт самотності та відчуження в українській та французькій літературі першої половини ХХ століття (на матеріалі автобіографічної повісті Наталії Королевої "Без коріння" та автобіографічного роману Ірен Немировські "Вино самотності"): Дис... к.фіол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 30.03.2017.

УДК 82.091 : 821.161.2 + 821.133.1.

198 с. – Бібліогр.: 265 назв.

У дисертації вперше в українському літературознавстві за допомогою компаративного інструментарію проведено зіставлення автобіографічної повісті української письменниці Наталени Королевої "Без коріння" та автобіографічного роману французької авторки Ірен Немировські "Вино самотності". У дослідженні проаналізовано жанрово-типологічні особливості автобіографічної прози письменниць; простежено своєрідність реалізації в автобіографічних творах української та французької письменниць концепту самотності та відчуження; показано, що між порівнюваними творами є низка суголосних поетикально-композиційних схем, а також ряд відмінностей, зумовлених специфікою світоглядних ідеологій і творчих інтенцій авторок.

17.06.18.0350/0417U001755

Гросевич Тарас Володимирович. Жанрова специфіка романістики Анатолія Дімарова: Дис... к.фіол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 31.03.2017.

УДК 821.161.2-31.

212 с. – Бібліogr.: 188 назв.

Дисертація присвячена дослідження жанру роману у творчій спадщині Анатолія Дімарова. В роботі виокремлено, проаналізовано та систематизовано жанрові домінанти, поетикальні особливості романістики письменника, з'ясовано його новаторство в жанрі роману, простежено трансформацію романного мислення. Вивчення окресленого аспекту прози автора здійснюється в широкому інтертекстуальному полі та на відповідному культурно-історичному тлі - з урахуванням літературознавчої рецепції романів митця, теоретичного осмислення проблеми, еволюції жанру в національному письменстві.

17.06.18.0351/0417U001756

Соколовська Юлія Степанівна. Творчість Ірен Роздобудько у контексті української масової літератури: Дис... к.фіол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 30.03.2017.

УДК 82'06(477).

178 с. – Бібліogr.: 234 назви.

У дисертації вперше в літературознавстві здійснюється системне дослідження прозового дискурсу однієї з найпопулярніших сучасних українських письменниць - Ірен Роздобудько - у контексті сучасної масової літератури. Простежено проблемно-тематологічний комплекс та жанрово-стильову своєрідність авторки на тлі ідейно-художніх процесів в українській літературі кінця ХХ - початку ХХІ століття. Проаналізовано динаміку жанрово-видових варіацій романів форм. У ракурсі фемінної прози характеризується та систематизується система жіночих образів у прозі Ірен Роздобудько. У дисертації увага зосереджена і на вивченні особливостей нарації у художніх текстах письменниці. Творчість Ірен Роздобудько вирізняється філософічністю, символізацією, підвищеною емоційністю, динамічним психологізмом, метафоризацією тощо. Зроблено висновки про художню специфіку прозописьма Ірен Роздобудько та її роль і місце в контексті сучасної української масової літератури.

17.06.18.0352/0417U001757

Марчук Тетяна Любомирівна. Типологія та поетика драматургії М. Куліша та Ю. О'Ніла: Дис... к.фіол.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 31.03.2017.

УДК 82.091 : 821.111(73) + 821.161.2.

187 с. – Бібліogr.: 259 назв.

Дисертація присвячена аналізу типологічних та поетикальних виразників художнього світу М. Куліша та Ю. О'Ніла, в яких концентрується стильова та світоглядна своєрідність, формуючи основу для порівняльних інтерпретацій. В роботі систематизовано теоретичні напрацювання щодо жанрових модифікацій драми кінця ХІХ – перших десятиліть ХХ століття. Визначено специфіку та національні особливості розвитку української драматургії в контексті європейської ново драматичного руху. Виокремлено етапи розвитку американської драми у їхньому зіставленні з європейськими та українськими аналогами. Досліджено типологію драматичного конфлікту п'єс М. Куліша та Ю. О'Ніла на ідейно-тематичному та сюжетно-композиційному рівнях. Проаналізовано проблему морального вибору в контексті трагедії "пропації жінки". Досліджено просторові моделі світу крізь призму бінарних опозицій "свій / чужий", "закритий / відкритий". Охарактеризовано особливості авторських інтерпретацій топосу дороги. Доведено, що М. Куліш та Ю. О'Ніл у творчому доробку поєднували експресіоністську поетику з національними елементами та набутками класичної драматургії.

17.06.18.0353/0217U003785

Провідні закономірності розвитку світового літературного процесу: Заключний звіт /Ізмайльський державний гуманітарний університет; Керівник Лебеденко Наталія Петрівна. – ДР 0108U003294. УДК 82. 0: 001.12/18.

34 с.

Об'єкт дослідження - закономірності світового літературного процесу. Мета вивчення полягає в вивченні особливостей літературного процесу у світовій літературі на основі методологічних принципів порівняльної літератури. Методи дослідження: історико-літературний метод, історичні порівняльні дослідження, рецептивна естетика та літературна герменевтика (див. продовження).

17.06.18.0354/0217U003949

Художні модуси хронотопу в українській літературі ХХ-ХХІ століття: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Акулова Надія Юріївна. – ДР 0114U002933. УДК 821.161.2.09 "19/20".

84 с.

Об'єкт дослідження - українська література ХХ-ХХІ ст. Предмет дослідження - способи актуалізації естетичних закономірностей вітчизняного мистецтва слова вказаного періоду на рівні організації художніх часу та простору. Мета роботи - різноаспектний аналіз функціональної специфіки, форм і способів художнього буття хронотопу в українській літературі ХХ-ХХІ ст. Методи дослідження: естетичний, герменевтичний, інтремедіальний аналіз, історико-типологічний, культурно-історичний, структурно-семантичний, теоретико-критичний тощо. Теоретичні й практичні результати, їх новизна: 1) запропоновано методологію аналізу та інтерпретації літературного твору в аспекті категорій "хронотоп", "художній час", "художній простір". 2) поглиблено уявлення про художні особливості новітньої та сучасної української літератури; 3) проведено Міжнародну наукову конференцію "Художні модуси хронотопу в культурно-мистецькому дискурсі" (26-27 травня 2016 р., м. Мелітополь); 4) укладено договір про співпрацю із Бухарестським екологічним університетом (Румунія); 5) теоретичні результати дослідження викладено в збірнику тез доповідей (Художні модуси хронотопу в культурно-мистецькому дискурсі : матеріали Міжнародної наукової конференції (26-27 травня 2016 р.) / [ред.-упор. Н.Ю. Акулова]. - Мелітополь : Вид-во МДПУ, 2016. - 251 с.) та фал-

хових наукових статтях. Результати НДР впроваджено в навчальний процес (викладання нормативних та вибіркових навчальних дисциплін "Вступ до літературознавства", "Історія української літератури ХХ ст.", "Теорія літератури", "Літературний твір в аспекті онто-естетичних категорій "простір" і "час", "Топоси сакрального в українській літературі 20-х рр. ХХ ст." тощо, написання дипломних робіт студентами; проведення тематичних колоквіумів із публікацією тез доповідей). Рекомендації щодо використання результатів роботи: для підготовки фахівців-філологів ОКР "Ба-калавр" та "Магістр". Галузь застосування: 10.01.01 - українська література, 10.01.05 - порівняльне літературознавство, 10.01.04 - теорія літератури, 73.20.0 - дослідження та розробки в галузі гуманітарних і суспільних наук тощо. Робота розповсюджується за договірною ціною.

17.06.18.0355/0217U004254

Художня індивідуальність Т. Шевченка і світовий літературний контекст: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Сліпушко Оксана Миколаївна. – ДР 0114U003480. УДК 821.161.2(092):82(100).

111 с.

Об'єкт дослідження: поетична та прозова творчість Тараса Шевченка, спільно з його мистецькою та епістолярною спадщиною (лише за умови залучення всієї повноти матеріалів з'ясовується художня індивідуальність Т. Шевченка), а також Біблійні тексти, твори світової літератури (античної доби, епохи романтизму: в першу чергу англійської, німецької, французької, польської та російської літератур переважно кінця XVIII-XIX ст.). Мета роботи: з'ясувати місце Т. Шевченка у світовій літературі, враховуючи історико-культурний та суспільно-політичний контексти, дослідивши біблійні та античні алюзії в текстах, звертаючись до чільних постатей англійської, німецької, французької, польської, російської та ін. літератур; окреслити стан вивчення спадщини Т. Шевченка в європейському та світовому літературознавстві; систематизувати вже наявні напрацювання за темою проекту; визначити критерії для порівняння творчості Т. Шевченка та інших визначних митців; здійснити зіставлення творчості Т. Шевченка та письменників-романтиків англійської, німецької, французької, польської, російської та ін. літератур; проаналізувати отримані результати: з'ясувати суть відношень між ними, виявити закономірності та відмінності розвитку певних художніх явищ; виступити на сторінках вітчизняних та західноєвропейських видань із відповідними публікаціями. Методи дослідження: компаративний, історико-літературний, культурно-історичний, герменевтичний, феноменології, рецептивної естетики, постколоніальної критики.

17.07 Теорія літератури

17.06.18.0356/0217U003697

Інтермедіальна поетика та естетика і комунікативна функція літератури: Заключний звіт /Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України; Керівник Гундорова Тамара Іванівна. – ДР 0112U003614. УДК 82.01 : 111. 825 : 316.28] (477).

26 с.

У результаті виконання теми зінтерпретовано інтермедіальний потенціал таких літературних і мистецьких явищ, як українська класична література XIX-XX століття, авангардизм, постмодернізм в перспективі інтермедіальності, історія візуальної поезії, творчість Миколи Зерова та Валеріана Поліщука, а також жанр реаліті-роману. Встановлено багаторівневі зв'язки літератури та інших медій, з'ясовано сучасні підходи та методи вивчення взаємодії літератури з інши-

ми видами мистецтв, визначено можливі параметри інтермедіальної взаємодії, виявлено множинні модуси взаємодії літератури з іншими мистецтвами. Доведено продуктивність застосування міждисциплінарних підходів до аналізу літературних творів. Розкрито особливості взаємодії літератури з іншими видами мистецтва, форми міжмистецького впливу. Відкрито нові вектори подальшого дослідження означеної проблематики.

17.09 Історія літератури

17.06.18.0357/0417U001890

Тиха Тетяна Олексіївна. Феномен літературної готики в Німеччині доби романтизму: Дис... к.філол.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 31.03.2017.

УДК 821.112.2:[82-146.2+82-312.2+82-344].

219 с. – Бібліогр.: 291 назва.

Об'єкт дослідження - готичні твори німецькомовних письменників Г. А. Бюргера, Л. Уланда, Й. фон Айхендорфа, Й. А. Апеля, Й. П. Гебеля, Г. Д. Цшокке, А. фон Арніма, Л. Тіка, Е. Т. А. Гофмана, В. Гауфа, К. Г. Шпіса, С. Альбрехт, Й. А. Гляйха. Мета дослідження - з'ясування словесно-естетичних якостей, етико-філософських характеристик та художньо-онтологічних рис, закономірностей становлення й еволюції німецької літературної готики кінця XVIII - першої третини XIX ст. Використано методи порівняльно-типологічного, структурно-семантичного, герменевтичного та інтертекстуального літературознавчого аналізу. Вперше в українській германістиці простежено специфіку утілення майстрами художнього слова невичерпної за своїми багатозначними загадково-містичними сенсами готично-романтичної картини світу у різних жанрових формах - віршових творах, новелістці й романістці. Виявлено широкий спектр створених німецькими романтиками готичних міфологем, досліджено особливості художніх технік, які дозволяють транспонувати сюжет у сферу ірраціонального, та конкретизовано характер зв'язків німецької готичної словесної традиції епохи романтизму із загальноЕвропейською. Сфера використання - навчальний процес.

17.06.18.0358/0417U001927

Вельчева Ксенія Олександровна. Видіння про Петра Орача" Вільяма Ленгленда: поетика жанр: Дис... к.філол.н. /Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. – Захищена 01.04.2017.

УДК 82-191+821.111.

242 с. – Бібліогр.: 213 назви.

Об'єкт - поема В. Ленгленда "Видіння про Петра Орача". Мета - визначити жанрово-поетикальну специфіку поеми В. Ленгленда "Видіння про Петра Орача" в літературному та релігійно-філософському контексті на тлі історико-культурної ситуації Англії XIV ст. Методи - "пильного читання", герменевтичний, культурно-історичний, історико-літературний, культурофілософський, міфopoетичний, мотивного аналізу, філософсько-естетичний і порівняльно-типологічний підходи. Розглянуто специфіку історичної ситуації і духовного клімату, а також літературного процесу доби, які обумовили поетикальну своєрідність твору Ленгленда. Продемонстровано відмінності між жанрами алегоричного видіння та видіння-одкровення, а також особливості розвитку форми сну в художній літературі. Висвітлено зв'язок поеми "Видіння про Петра Орача" з середньовічними релігійно-філософськими ідеями, серед яких найбільшу увагу приділено потрaktуванню проблеми спасіння. Комплексне аналітичне прочитання поеми Ленгленда дозволило виявити специфіку її жанрової поетики. Спираючись на

традиції схоластичних дискусій, біблійного коментаря і майстерності проповіді, поєднуючи тенденції високої інтелектуальної та народної культури, Ленгленд поділяє характерне для зрілого та пізнього Середньовіччя прагнення до пошуку суми і сполучає різні жанрові елементи в рамках цілого, використовуючи художній потенціал алегоричного видіння. Творчість Ленгленда стала кроком на шляху становлення національних художніх традицій і мала вплив на англійську літературу XVI - XVII ст., а саме на творчість Е. Спенсера і Дж. Бенъяна. Сфера - навчальний процес.

18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

18.31 Образотворче мистецтво

18.06.18.0359/0417U001992

Горова Наталія Вадимівна. Явище мистецького супротиву у культурному середовищі України другої половини 1950-х - початку ХХІ століття (на прикладі творчості Ади Рибачук і Володимира Мельниченка): Дис... к.мист. /Інститут проблем сучасного мистецтва. – Захищена 25.04.2016.

УДК 75.052.072.3(477)"195/200"(043.3).

178 с. – Бібліogr.: 173 назв.

У дисертації обґрунтовано наукові основи формування явища мистецького супротиву в Україні другої половини ХХ ст. на прикладі творчості окремих митців - Ади Рибачук та Володимира Мельниченка; досліджено концептуальні ідеї, які були закладені у творчому доробку художників. Здійснено уточнення та модифікацію понять, що стосуються мистецького супротиву у тоталітарному суспільстві, теоретично обґрунтовано сутність процесу появи нонконформістських ідей у творчості. Дане дослідження охоплює питання творчості відомих українських монументалістів-нонконформістів А. Рибачук та В. Мельниченка. Піднімається питання долі монументального художнього твору у тоталітарному суспільстві. Розглядаються композиційно-художні характеристики окремих творів. Автор доводить, що твори, виконані в різні роки, були справжніми новаторськими пошуками, оскільки демонстрували специфічні прийоми формотворення, смі-ліве внесення яскравих кольорових барв, експерименти з технологічними прийомами, що руйнувало прийняті у мистецтві України 1960-2000-х стереотипи.

18.06.18.0360/0217U003369

Актуальні проблеми збереження нерухомих пам'яток України з урахуванням регіональних особливостей (південно-східний, західний, північний, центральний регіони): Заключний звіт /Центр пам'яткоznавства Національної академії наук України та Українського товариства охорони пам'яток історії та культури; Керівник Гриффен Леонід Олександрович. – ДР 0115U002874. УДК 351.853(477):94(477). 227 с.

Складено систематизоване уявлення про стан та наявні тенденції існування та функціонування культурної спадщини. В дослідженні використані існуючі напрацювання, а новим є комплексний і порівняльний підходи, що дали змогу більш повно визначити особливості збереження нерухомих пам'яток кожного регіону стосовно їх специфіки, а також нинішньої соціально-економічної ситуації в кожному регіоні та в державі в цілому.

18.06.18.0361/0217U004011

Впровадження системи підтримки формування та аналізу річних звітів установ НАН

України: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Перконос Петро Іванович. – ДР 0116U007164. УДК 004.9.

27 с.

Підготовка до впровадження автоматизованої системи підтримки процесів формування та аналізу річних звітів установ НАН України. Результати виконання цього проекту в 2016 році, у якому було заплановано реалізацію 2-ї черги системи та підготовку дослідної експлуатації в процесі звітної компанії 2016 році. Робота розповсюджується за договірною ціною.

18.06.18.0362/0217U004012

Розробка та впровадження сервісів підтримки функціонування хмарних технологій в НАН України: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Перконос Петро Іванович. – ДР 0116U007109. УДК 004.9.

56 с.

Створення і розвиток сучасної приватної хмарної інфраструктури НАН України і наповненні її сервісами, необхідними для підвищення рівня наукових досліджень і ефективності господарської діяльності. Мета досягається за рахунок впровадження технологій та засобів, що дозволять поєднання обчислювальних ресурсів в одину корпоративну хмарну інфраструктуру, автоматизованого її адміністрування, динамічного виділення ресурсів споживачам та балансування навантаження на ресурси. Робота розповсюджується за договірною ціною.

18.41 Музика. Музикознавство

18.06.18.0363/0417U001702

Корчинська-Яскевич Божена Мирославівна. Витоки і становлення професійної сопілкової культури в просторі українського інструменталізму: Дис... к.мист. /Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. – Захищена 24.03.2017.

УДК УДК 78.481.

191 с. – Бібліogr.: 258 назв.

Дисертацію присвячено вивченю історії становлення академічного виконавства на хроматичній сопілці конструкції Дмитра Демінчука в контексті формування Львівської академічної школи сопілкового виконавства. У дисертації вперше співставлено традиційну і професійну культури виконавства на сопілках в Україні і створено новий ракурс погляду на інструменти як елементи динамічної культури, що не завершили свою еволюцію, натомість криють в собі чимало ресурсів для створення нових зразків та експериментів.

18.06.18.0364/0417U001703

Ферендович Мар'яна Василівна. Диригентське мистецтво в музичному просторі Львова першої третини ХХ століття (джерело-змінний аспект): Дис... к.мист. /Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. – Захищена 24.03.2017.

УДК УДК 78.471;78.2У.

189 с. – Бібліogr.: 190 назв.

Дисертація присвячена дослідженням диригентського мистецтва в музичному просторі Львова першої третини ХХ ст. на основі пресових та архівних джерел. Створено цілісну і широку панорamu становлення й розвитку львівського диригентського мистецтва окресленого періоду. Подано загальну характеристику регіональних особливостей диригентського виконавства впродовж тривалого історичного періоду.

18.06.18.0365/0417U001722

Забара Максим Володимирович. "Лейпцизька традиція" у європейській музичній освіті середини XIX – початку XX століття (на прикладі київської піаністичної школи): Дис... к.мист. /Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – Захищена 29.03.2017.

УДК 378.091 : 786.2 (477-25) (430) "19-20".

242 с. – Бібліогр.: 331 назва.

Дисертацію присвячено музично-освітнім традиціям Лейпцига та їх ролі у розвитку європейської консерваторської освіти. У науковий обіг вводиться комплексне поняття "лейпцизька традиція", яке характеризує сутність освітньої моделі Лейпцизької консерваторії (1843), охоплює різноманітні форми організації музичного життя старовинного саксонського міста, діяльність різних музикантів у Лейпцигу. Лейпцизька складова у київській піаністичній школі відстежується через досвід навчання у Лейпцизькій консерваторії Миколи Лисенка (1842–1912) та Григорія Ходоровського (1853–1927). Риси піанізму цих самобутніх митців розглядаються в аспекті слідування творчим заповітам лейпцизьких наставників. У дослідженні актуалізовано науково-педагогічний доробок Віктора Івановського (1880–1943). Цей універсальний музикант залишив вагомий слід у різних галузях музичної культури України першої половини ХХ ст. Головні положення теоретичної концепції вченого розширяють уявлення про багатовекторність у генезисі української музичної школи, допомагають висвітлити слід "лейпцизької традиції" у київській піаністичній освіті наступного, після лисенківського періоду.

18.06.18.0366/0417U001931

Загнітко Катерина Миколаївна. Григоріанський хорал у сучасному науковому дискурсі: історія, теорія, практика: Дис... к.мист. /Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. – Захищена 28.04.2017.

УДК УДК 783/784]:272"11/17"(043.3).

175 с. – Бібліогр.: 220 назв.

У дисертації розглянуто григоріанський хорал в контексті літургійно-мистецького змісту, виконавської інтерпретації і сучасного музично-теоретичного дискурсу. Цілісно представлено історію розвитку західної монодії впродовж середньовічного періоду з подальшою еволюцією цього явища у наступні століття. Досліджено різноманітні форми, локальні різновиди і хронологічні виміри західної невменної нотації. В цьому важливим методом є порівняння різних нотаційних систем на основі рукописів різного територіального походження, зокрема львівських, які є цінним джерельним матеріалом.

19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

19.41 Журналістика

19.06.18.0367/0417U001724

Полежаєв Юрій Григорович. Тревел-журнали в Україні: структурно-функціональні та жанрово-тематичні особливості: Дис... к.соц.комунік. /Класичний приватний університет. – Захищена 02.03.2017.

УДК 007:070(477):796.5:316.258(043.3).

244 с. – Бібліогр.: 330 назв.

Досліджено особливості функціонування тревел-журналів у медіапросторі сучасної України, визначено їх

функції та запропоновано типологічну класифікацію. Виявлено, що стандартизація жанрового контенту тревел-журналів і характер їхньої полікодовості й мультиінституціональності корелують з типом видання, інтенціями адресата та адресанта й тематичними домінантами. Запропоновано дефініції понять "тревел-контент", "тревел-медіатекст", "тревел-журнал" і акцентовано генетичний зв'язок тревел-журналістики з нефікційною літературою мандрів.

20 ІНФОРМАТИКА

20.19 Аналітико-синтетична переробка документальних джерел інформації

20.06.18.0368/0217U004273

Розроблення баз даних державної бібліографічної реєстрації обов'язкового примірника документів України 2015-2016 рр. та ретроспективного фонду періодики 1958 р., образотворчих і картографічних видань 1947-1948 рр., аркушевих видань 1921 р: Заключний звіт /Державна наукова установа "Книжкова палата України імені Івана Федорова"; Керівник Гуцол Галина Олександровна. – ДР 0116U002063. УДК 655.3.06:31](477)"2015/2016":004.65.

118 с.

Об'єкти дослідження - обов'язкові примірники видань України 2015-2016, 1921, 1930-1931, 1947-1948, 1958 рр., бази даних (БД) державної бібліографії 2015 р. Мета роботи - поповнення національного інформаційного фонду України поточними державними та ретроспективними бібліографічними ресурсами, забезпечення міжнародного обміну бібліографічною інформацією, надання методичної допомоги з бібліографічного опису різних видів документів бібліотекам та іншим бібліографувальним установам країни. Методи дослідження - аналітико-синтетичне опрацювання, системний аналіз, бібліографічне виявлення, відбір, моніторинг, бібліометричний аналіз, бібліографічна характеристика і групування матеріалу. Результати НР: поточні бібліографічні БД; електронних каталогів усіх видів видань; державної бібліографії за 2015-2016 рр.; зведені БД, актуалізовані інформацією за 2016 р.; тематичні бібліографічні БД публікацій про Республіку Білорусь та білоруською мовою за 2016 р.; ретроспективні БД видань з фонду Державного архіву друк: періодичних 1958 р., образотворчих і картографічних 1947-1948 рр., аркушевих 1921 р., книжкових видань мовою їдиш 1930-1931 рр.; аналітичні огляди на основі бібліометричного аналізу БД державної бібліографії 2015 р.; "Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного запису на автoreферати дисертацій", "Складання бібліографічного запису на книги та брошюри для каталогів і картотек: методичні рекомендації", "Підготовка та редактування бібліографічних посібників у виданнях: методичні рекомендації"; річний звіт про виконання НР. Наукова новизна: вперше в Україні створено БД державної бібліографії усіх видів видань за 2015-2016 рр.; сформовано тематичні бібліографічні БД публікацій про Республіку Білорусь за 2016 р.; поточну бібліографічною інформацією актуалізовано зведені бібліографічні БД; розроблено аналітичні огляди на основі бібліометричного аналізу БД державної бібліографії 2015 р., методичні рекомендації з бібліографічного опису та підготовки і редактування бібліографічних посібників у виданнях. Результати НР призначенні для використання: державними органами влади, бібліотеками, вищими навчальними закладами, видавництвами, науковими установами, Національною Книжковою палатою Білорусі, іншими користувачами інформації в Україні й за її межами. Галузі застосування: наука, освіта, культура, видавничча галузь та сфера інформації. Робота

передається за кордон за договірною ціною.

20.23 Інформаційний пошук

20.06.18.0369/0417U004369

Розроблення інтеграційного модуля інформаційної системи Лікарні для вчених НАН України для роботи з застосуванням хмарних технологій:

Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Коваленко Олександр Сергійович. – ДР 0116U002947. УДК 62.52.61.002.61.207.

41 с.

Розроблено інформаційний модуль для функціонування інформаційної системи на основі застосування хмарних технологій для збереження та оброблення медичних даних Лікарні для вчених, здійснено підключення інформаційної системи Лікарні для вчених до ГРІД-системи НАН України. Проведено дослідну експлуатацію розробленых інформаційних засобів, реалізовано можливість користуватися результатами роботи інформаційної системи з застосуванням хмарних технологій в умовах клінічної практики.

20.51 Інформаційне обслуговування

20.06.18.0370/0417U001889

Навроцький Денис Олександрович. Методи побудови симетричних криптографічних шифрів з використанням тривимірних керованих перетворень: Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 13.04.2017.

УДК УДК 681.3.06:004.056.5 (043.3).

243 с.: 25 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 133 назви.

Дисертаційна робота присвячена розв'язанню актуального науково-практичного завдання розроблення і дослідження нових більш ефективних методів побудови симетричних криптосистем (блокових та потокових шифрів) для підвищення ефективності захисту інформації. Отримані в дисертаційній роботі результати можуть бути використані для підвищення ефективності (захищеності, швидкості роботи, зменшення ресурсомності) систем захисту. У роботі розроблено методи тривимірних матричних перетворень, на основі яких побудовані динамічно керовані криптографічні примітиви. Розроблені елементи узагальнених тривимірних перетворень Грэя, які окрім класичних (лівосторонніх) і так званих правосторонніх та складених кодів містять рандомізовані коди Грэя, на основі яких вирішенні окремі проблеми побудови динамічно керованих криптографічних примітивів. Синтезовані тривимірні криптографічні примітиви передбачують, нелінійної заміни, матричного перетворення, стохастичного циклічного зсуву, "ковзного" кодування. Удосконалено методики синтезу примітивних матриць Галуа і Фібоначчі, а також їх сполучених варіантів над простими полями Галуа характеристики 2, що дозволило як розширити множину узагальнених генераторів псевдовипадкових послідовностей, так і запропонувати нові підходи до розв'язання проблеми формування таємних ключів шифрування абонентами мережі з відкритими каналами зв'язку. Отримали подальший розвиток методи симетричного блокового криптографічного перетворення інформації з динамічно керованими параметрами шифрування (криптографічні перетворення виконуються в тривимірному простору і в алгоритмах шифрування здійснюється оперативна модифікація параметрів криптографічних примітивів під час переходу до чергового блоку тексту, що перетворюється). Розроблено криптографічний протокол для захисту командної і телеметричної інформації БПЛА. Розроблено, виготовлено і апробовано апаратно-програмні реалізації 3D шифраторів.

20.06.18.0371/0417U002026

Максименко Юрій Анатолійович. Інформаційна технологія підвищення ефективності функціонування технічних засобів розвідки, що дистанційно управлюються: Дис... к.т.н. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 28.04.2017.

УДК 004.9:623.

184 с.: 3 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 99 назви.

Об'єкт - процес підвищення захиста захисту радіоуправління комплексів технічних засобів розвідки. Мета - підвищення ефективності функціонування технічних засобів розвідки, що дистанційно управлюються, за рахунок розробки та впровадження інформаційної технології вибору альтернативних способів управління особою, яка приймає рішення (оператором). Методи - математичного моделювання, методи теорії ігор, математичної статистики. Вперше отримана функціональна модель управління підсистемою технічних засобів розвідки, як технологічна система управління, яка враховує навченість оператора. Вперше розроблена інформаційна технологія забезпечення функціонування технічних засобів розвідки системи прийняття рішень на основі застосування мішаних стратегій управління. Удосконалена інформаційна модель процесу управління технічними засобами розвідки. Отримав подальший розвиток метод визначення значень ймовірності застосування противником стратегії протидії для кожного кроку стратегії гравця. Галузь використання - в навчальному процесі при підготовці фахівців розвідки.

20.06.18.0372/0417U002027

Пухалевич Андрій Володимирович. Моделі та інформаційна технологія переробки інформації для оцінювання тривалості проектів з розробки програмного забезпечення: Дис... к.т.н. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 28.04.2017.

УДК 004.942:519.25.

179 с.: 10 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 103 назви.

Об'єкт - процес оцінювання тривалості проектів з розробки програмного забезпечення. Мета - підвищення достовірності оцінювання тривалості проектів з розробки програмного забезпечення за рахунок побудови математичних моделей тривалості та створенню на їх основі інформаційної технології переробки інформації для оцінювання тривалості проектів з розробки програмного забезпечення. Методи - теорії ймовірностей, математичної статистики, математичного моделювання, регресійного аналізу, об'єктивно-орієнтованого програмування. Удосконалено негаусівську ймовірнісну модель тривалості проектів з розробки програмного забезпечення. Отримали подальший розвиток нелінійні регресійні моделі тривалості проектів з розробки програмного забезпечення в залежності від трудомісткості цих проектів. Вперше побудовано рівняння нижньої та верхньої границь довірчих інтервалів та інтервалів прогнозування нелінійних регресій тривалості проектів з розробки програмного забезпечення. Галузь використання - створення програмного забезпечення.

20.06.18.0373/0417U002028

Ахмамет'єва Ганна Валеріївна. Підвищення ефективності стеганоаналізу для цифрових зображень і відео: Дис... к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 04.05.2017.

УДК 004.056.5.

162 с.: 18 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 146 назви.

В роботі вирішено важливу науково-практичну задачу, що полягає в підвищенні ефективності стеганоаналізу цифрових зображень та цифрових відео шляхом розробки еф-

ктивних стеганоаналітичних методів виявлення наявності додаткової інформації, вбудованої методом LSB у цифрові зображення та відео, у тому числі при малих значеннях пропускної спроможності прихованого каналу зв'язку.

20.06.18.0374/0217U004550

Дослідження стану розвитку інноваційної інфраструктури України в регіональному розрізі: Заключний звіт /Кіровоградський національний технічний університет; Керівник Кропівний Володимир Миколайович. – ДР 0115U003100. УДК 002.55;024.

107 с.

Результати проведеної роботи зі створення довідково-пошукової підсистеми "Інноваційна інфраструктура Кіровоградського регіону", яка дозволить поповнити "Інформаційно-аналітичну систему "Інноваційна Україна", що дозволить здійснювати аналіз стану розвитку інноваційної інфраструктури в Україні, інноваційного розвитку регіонів у контексті реалізації державної регіональної політики та визначити основні напрями регіонального розвитку Кіровоградщини на сучасному етапі. Для цього здійснено аналіз досвіду стосовно розвитку інноваційної інфраструктури, діяльності її складових, особливостей їх формування тощо у ряді країн світу та в Україні; проведений моніторинг діючих об'єктів інноваційної інфраструктури в регіоні; складений каталог "Бази даних довідково-пошукової підсистеми "Інноваційна інфраструктура Кіровоградського регіону"; визначені основні напрями розвитку інноваційної інфраструктури області; розроблені методичні рекомендації "Розробка та реалізація комплексу регіональних та місцевих програмних заходів розвитку малого та середнього підприємництва" та Положення про Регіональний інноваційний Центр. Робота розповсюджується за договірною ціною.

20.53 Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів

20.06.18.0375/0217U004007

Організація та супроводження державної експертизи комплексної системи захисту інформації локальної обчислювальної мережі Управління справами НАН України: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Сініцин Ігор Петрович. – ДР 0116U007111. УДК 004.056.5.

14 с.

Проведення державної експертизи комплексної системи захисту інформації локальної обчислювальної мережі Управління справами НАН України з метою отримання атестату відповідності, зареєстрованого в Держспецв'язку України для введення її в експлуатацію. Робота розповсюджується за договірною ціною.

26 КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНИХ НАУК

26.03 Суспільно-політична думка

26.06.18.0376/0217U003354

Суспільно-групові інтереси у політичному полі сучасної України: зміст, репрезентанти, механізми узгодження: Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Куласа НАН України; Керівник Майборода Олександр Микитович. – ДР 0116U006583. УДК 32[323.3+316.48](477)"312".

340 с.

Розглянуто структуру групових інтересів в Україні, їх об'єктивно-історична суперечливість, політико-правові ме-

ханізми їх узгодження заради досягнення національного консенсусу і завершення демократичного транзиту.

26.06.18.0377/0217U003355

Політичний процес в Автономній Республіці Крим: особливості, суперечності, прорахунки (1991-2014 рр.): Заключний звіт /Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф. Куласа НАН України; Керівник Бевз Тетяна Анатоліївна. – ДР 0116U006581. УДК 323(477.75)"1991-2014".

320 с.

Розглянуто особливості, суперечності, прорахунки політичних процесів у розвитку Автономної Республіки Крим упродовж 1991-2014 рр.; виокремлено "слабкі місця" державної політики щодо регіону; проаналізовано підстави виходу Криму за межі правового поля України; досліджено конфліктогеність регіону; визначено ключові суб'єкти політики та проаналізовано їхню участю у політичних процесах; показано взаємодію політичних структур в АРК; виокремлено вплив нелегальних політичних акторів на політичну ситуацію у регіоні; простежено прорахунки в етнічній, релігійній та інформаційно-безпековій політиці щодо російського націоналізму і сепаратизму.

27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ

27 МАТЕМАТИКА

27.01 Загальні питання математики

27.06.18.0378/0217U004220

Забезпечення міжнародного співробітництва у космічній сфері. Сприяння інтеграції в міжнародну систему космічних наукових досліджень: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Федоров Олег Павлович. – ДР 0116U008140. УДК 519.9; 65.012.

2 с.

НДР присвячено аналітичному та інформаційному забезпеченню розвитку міжнародного співробітництва України в космічній сфері, сприянню інтеграції в міжнародну систему космічних наукових досліджень. За результатами робіт підготовлено звіт України до міжнародної організації COSPAR у вигляді матеріалів збірника "Космічні дослідження в Україні" (англійською мовою) на основі збору, редагування та перекладу матеріалів від організацій галузі та установ НАН України щодо результатів космічних досліджень в Україні за період 2014-2016 роки; проведено збір інформації від організацій галузі щодо результатів виконання завдань та заходів Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України (ЗКПУ), систематизацію, аналіз та узагальнення одержаних відомостей відповідно до вимог директивних документів щодо звітності за державними науково-технічними програмами; розроблено матеріали про основні результати виконання завдань та заходів ЗКПУ на 2013-2017 рр. за напрямами наукової, науково-технічної, виробничої, інноваційної діяльності та у сфері трансферу технологій; підготовлено пропозиції щодо двостороннього співробітництва з Польщею, концепцію та проекти документів для створення спільнотного центру з космічних технологій; проведено аналіз матеріалів Європейського космічного агентства з перспективних проектів на МКС, підготовлено пропозиції щодо співробітництва. Робота передається за кордон за договірною ціною.

27.23 Математичний аналіз

27.06.18.0379/0417U001912

Мостова Мар'яна Романівна. Логарифмічна похідна близьких до поліномів цілих функцій: Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 13.04.2017.

УДК 517.53.

112 с. – Бібліogr.: 88 назв.

Досліджено взаємозв'язки між розподілом нулів цілої функції нульового порядку і регулярним поводженням таких характеристик її логарифмічної похідної, як асимптотика, коефіцієнти Фур'є, збіжність в $L\wedge r$ -метриці. $iiiiv - iiiiiii, ii; iii - iiiiiii; iii - iiiiiiiii L\wedge r$ -метриці.

27.29 Звичайні диференціальні рівняння

27.06.18.0380/0417U002006

Перестюк Юрій Миколайович. Дослідження одного класу розривних динамічних систем: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 11.05.2017.

УДК 517.9.

129 с. – Бібліogr.: 130 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню як лінійних, так і слабо нелінійних систем диференціальних рівнянь на площині, що піддаються імпульсному збуренню в момент проходження фазовою точкою заданих ліній, встановленню необхідних і достатніх умов існування сім'ї розривних одні- і дво-імпульсних траекторій розривних періодичних розв'язків, а також достатніх умов існування таких ізольованих циклів, побудові асимптотичних наближень до них. Запропоновано метод дослідження широкого класу нелінійних механічних систем маятникового типу в середовищі з великом опором, які піддаються імпульсному збуренню. Показано, що за рахунок лінійного імпульсного збурення навіть "затухаючий маятник" можна перетворити в коливальний. Встановлені достатні умови асимптотичної стійкості та нестійкості розв'язків широкого класу лінійних розширень динамічних систем на торі, а також досліджено питання існування інваріантних тороїдальних множин розривних динамічних систем, фазовим простором яких є прямий добуток m -вимірного тора T^m та n -вимірного евклідового простору R^n , сформульовані достатні умови асимптотичної стійкості таких множин.

27.06.18.0381/0417U002007

Король Юрій Юрійович. Обмежені розв'язки та інтегральні многовиди диференціальних рівнянь з виродженнями: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 11.05.2017.

УДК 517.9.

129 с. – Бібліogr.: 130 назв.

Дисертація присвячена дослідженю питання існування обмежених на всій осі розв'язків диференціальних рівнянь з виродженнями, встановленню достатніх умов існування та асимптотичної стійкості інваріантних множин виродженої імпульсної системи диференціальних рівнянь, визначеній в прямому добутку m -вимірного тора та n -вимірного евклідового простору. Встановлено необхідні та достатні умови існування та побудовано обмежений на всій осі розв'язок виродженої імпульсної системи за часовою змінною та певними умовами (періодичності, типу Діріхле) за просторовими змінними для лінійних параболічних рівнянь та систем рівнянь зі змінними коефіцієнтами. Встановлено умови коректності та побудовано явні формулі для розв'язків цих задач. Доведено нові метричні теореми про оцінки знизу малих знаменників, які виникли при дослідженні розглянутих у дисертації задач.

них, так і для імпульсних систем встановлено необхідні і достатні умови існування інваріантного тороїдального многовиду виродженого лінійного розширення динамічної системи в припущені, що вона зведена до центральної канонічної форми і відповідна однопідінважена система експоненціально-дихотомічна на півосях.

27.06.18.0382/0217U003486

Дослідження принципів побудови математичних моделей систем із змінними параметрами в задачах дистанційного моніторингу: Заключний звіт /ДУ "Відділення гідроакустики інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України"; Керівник Скіпа Михайло Іванович. – ДР 0112U000961. УДК 517.9; 519.87.

154 с.

Досліджено принципи побудови математичних моделей лінійних систем зі змінними параметрами на основі різних типів інтегральних рівнянь. Для рівнянь типу згортки та сингулярних інтегральних рівнянь запропоновані методи оцінки розмірності ядра і побудови рішень. Представлені способи їх використання в задачах дистанційного моніторингу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

27.06.18.0383/0217U003585

Розробка та вдосконалення методів комп'ютерного моделювання та викладання комп'ютерних дисциплін: Заключний звіт /Одеський національний морський університет; Керівник Загребнюк Віктор Іванович. – ДР 0117U001507. УДК УДК 517.9.

33 с.

Викладачі кафедри виконували ініціативні та пошуко-ві науково-дослідні та науково-методичні розробки по напрямкам. Економічний повітряхолоджувач робочих зон. Моделювання одновимірних процесів переносу в каналах. Ідентифікація моделей динамічних систем із запізненням. Оперативна ідентифікація транспортних властивостей капілярно-пористих матеріалів. Використання програмного продукту Excel при викладанні курсу "Моделювання систем". Організація розподілених обчислень в учебному процесі. Імітаційні технології в дистанційному навчанні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

27.31 Диференціальні рівняння з частинними похідними

27.06.18.0384/0417U002003

Тимків Іван Романович. Багатоточкові задачі для лінійних параболічних рівнянь зі змінними коефіцієнтами 45: Дис... к.ф.-м.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 21.04.2017.

УДК 517.95+511.2.

153 с. – Бібліogr.: 137 назв.

У дисертаційній роботі розглянуті задачі з багатоточковими умовами за часовою змінною та певними умовами (періодичності, типу Діріхле) за просторовими змінними для лінійних параболічних рівнянь та систем рівнянь зі змінними коефіцієнтами. Встановлено умови коректності та побудовано явні формулі для розв'язків цих задач. Доведено нові метричні теореми про оцінки знизу малих знаменників, які виникли при дослідженні розглянутих у дисертації задач.

27.35 Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики

27.06.18.0385/0417U001619

Саван Салах Ібрахім А. Обчислювальні методи дозиметрії високоенергетичного електронного випромінювання у радіаційних технологіях: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 15.03.2017.

УДК 004.942:519.6.

142 с.: 1 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 120 назв.

Розвинуті математичні моделі, щодо емпіричних закономірностей розподілу дози високоенергетичного електронного випромінювання та отримані математичні співвідношення для розрахунку часткових похідних розподілу дози за енергією і за глибину в мішенні. На основі цих співвідношень, розроблені методи чисельного диференціювання глибинних розподілів дози, вимірюваних стандартними методами дозиметрії електронного випромінювання. Запропоновано показник похибки емпіричних формул і, на його основі, проведено порівняння залежностей найбільш ймовірної енергії Ер і середньої енергії ЕAv електронів від величин практичного пробігу Rp електронів і глибини половиною зменшення R50 максимального значення дози в мішенні. За результатами порівняння, встановлено причини відмінностей емпіричних формул, наведених у міжнародних стандартах з дозиметрії електронного випромінювання. Отримано емпіричні формулі для обчислювального методу дозиметрії електронного випромінювання на основі параметричної підгонки напівемпіричної моделі до результатів вимірювань. Апробація методу, з використанням отриманих формул, на результатах вимірювань, виконаних на радіаційно-технолігічних лініях стерилізаційного центру, показала, що метод дозволяє визначати характеристики енергії електронів Ер і ЕAv з малою похибкою (<2%).

27.06.18.0386/0417U001645

Чорноморець Галина Яківна. Моделі і методи аналізу та синтезу трубчастих газових нагрівачів у будівельних конструкціях: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 05.04.2017.

УДК 004.942:519.6:697.245.

115 с.: 10 табл., 47 іл. – Бібліогр.: 165 назв.

Дисертація присвячена питанням побудови математичної моделі, розв'язанню задачі аналізу та синтезу для трубчастих газових нагрівачів у будівельних конструкціях як гідралічних ланцюгів з розподіленими параметрами. Експериментально обґрутовано можливість використання трубчастих газових нагрівачів у будівельних конструкціях. Експериментально визначено середній коефіцієнт тепловіддачі теплоти від газоповітряної суміші на внутрішню граничну поверхню будівельної конструкції за допомогою якого вдосконалена математична модель таких нагрівачів. Сформульовано задачі аналізу та синтезу та розроблені алгоритми їх рішення для трубчастих газових нагрівачів у будівельних конструкціях як гідралічних ланцюгів з розподіленими параметрами. Наукові результати роботи впроваджені у ДП "Дніпровський проектний інститут" у вигляді програмного забезпечення для проектування трубчастих газових нагрівачів розташованих в будівельних конструкціях, які можуть застосовуватися в проектах опалення. Поширення використання нового технічного рішення трубчастого нагрівача розташованого у будівельних конструкціях з використанням його математичної моделі, методики експериментального дослідження, результатів рішення задачі аналізу та синтезу веде до економії капітальних витрат на будівництво.

27.06.18.0387/0417U001726

Паточкін Борис Вікторович. Моделювання дифракційних процесів на основі методів дискретних особливостей при обмежених обчислювальних ресурсах: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 05.04.2017.

УДК 519.6.

129 с.: 22 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 101 назва.

У роботі вирішується актуальна задача поєднання в моделюванні дифракційних процесів на персональних комп'ютерах (ПК) методами дискретних особливостей (МДО) розпаралелення обчислень на процесорні ядра з використанням додаткових обчислювальних потужностей, прихованих в архітектурі сучасних ПК. Розроблено тайлінговий паралельний обчислювальний метод 2D моделювання дифракції електромагнітних хвиль на провідних екранах, оснований на методі дискретних струмів (МДС), який використовує зернистість обчислень, істотно зменшуючи час дифракційних розрахунків. Також МДС розвинуто в напрямку векторизації обчислень. Поєднання розроблених методів дає можливість прискорити виконання комп'ютерного моделювання дифракційних процесів на ПК, придбаних в останнє п'ятиліття, не менше ніж у 8 разів, на-приклад, при використанні більше, ніж 600 дискретних особливостей на 20 провідних екранах. В роботі дано шаблон і методи створення тайлінгових паралельних і векторизованих обчислювальних методів на основі традиційних МДО. Для спрощення програмної реалізації таких методів зачленено технологію високорівневого програмування OpenMP. Розроблено метод контролю витрат електричної енергії при використанні створених у дисертації моделюючих програмних систем.

27.06.18.0388/0417U001727

Денисюк Ольга Ростиславівна. Моделі та методи керованого за точністю чисельного аналізу кородуючих шарнірно-стержневих конструкцій: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 29.03.2017.

УДК УДК 004.942:519.853.

138 с.: 23 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 124 назви.

Об'єкт досліджень - процес корозійного деформування шарнірно-стержневих конструкцій (ШСК) в агресивних середовищах, що породжує ризик руйнування цих конструкцій до закінчення терміну експлуатації; мета - підвищення якості та достовірності конструкторських рішень при проектуванні кородуючих ШСК шляхом забезпечення точності обчислення складних функцій обмежень при прийняттях обчислювальних витратах; методи - математичні методи аналізу процесів, метод штрафних функцій, генетичний алгоритм, метод ковзного допуску, штучні нейронні мережі, метод скінчених елементів; результати - розроблено концептуальну модель визначення оптимальних параметрів кородуючих ШСК; розроблено метод керування похибкою обчислення функції обмежень оптимізаційної задачі із застосуванням штучних нейронних мереж; розроблено метод розв'язання оптимізаційної задачі на основі генетичних алгоритмів та методу ковзного допуску; удосконалено модель корозійного деформування ШСК шляхом створення нових моделей кородуючих перерізів стержневих елементів; впроваджено - в ТОВ "Дніпровська холдингова компанія" при проведенні експертних оцінок залишкової несучої здатності та розробці нових конструкторських проектів металоконструкцій промислових будівель з урахуванням впливу агресивних середовищ.

27.06.18.0389/0417U001872

Торська Роксана Володимирівна. Математи-

чне моделювання розвитку пітингоподібних дефектів методом коміркових автоматів:
Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 30.03.2017.

УДК 519.876.5, 004.942.

150 с.: 4 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

У дисертаційній роботі вирішено актуальне наукове завдання побудови та реалізації математичних моделей розвитку пітингоподібних дефектів методом коміркових автоматів на металічних поверхнях, що має важливе значення в задачах технічної діагностики матеріалів та конструкцій для підвищення ефективності відтворення процесу поверхневої корозії. Удосконалено метод прогнозування швидкості росту пітингоподібних дефектів, який, на відміну від існуючих, дає можливість враховувати імовірність переходу дефектів у стан репасивації.

27.06.18.0390/0217U003393

Розробка та дослідження математичних моделей процесів деформування та переносу в неоднорідних середовищах з урахуванням локальної структури та зосереджених джерел і стоків: Заключний звіт /Центр математично-

го моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики ім Я.С.Підстригача НАН України; Керівник Нагірний Т.С., Пянило Я.Д. – ДР 0111U009747. УДК 517/958:52/59.

528 с.

Розроблено термодинамічні основи математичного моделювання зв'язаних процесів у деформівних твердих тілах із врахуванням структурної неоднорідності матеріалу та геометричної неоднорідності реальної поверхні тіла. На основі сформульованих систем рівнянь і розробленої методики їх розв'язування за лінійної та нелінійної постановок вивчено закономірності приповерхневої неоднорідності й пов'язані з нею розмірні ефекти, у тому числі міцності та ефективних модулів пружності, у тілах простої геометричної конфігурації, а також вплив на них параметрів матеріалу та тіла, наявності домішок та електронної підсистеми. Запропоновано методику дослідження хвильових процесів у структурно неоднорідних пружних тілах із врахуванням геометричної неоднорідності реальної поверхні тіла. Вивчено частоти власних коливань шару за різних умов закріплення його поверхонь. Розвинено математичні основи, а також побудовано та досліджено аналітико-числові моделі процесів переносу речовини та інформації в складних середовищах і розроблено аналітико-числові методи розв'язування відповідних задач математичної фізики. Побудовано регуляризуючі адаптивні алгоритми та методи розв'язування прямих та обернених задач теорії переносу в об'єктах системи; розроблено алгоритми побудови початкових і граничних умов у параметричній формі; побудовано моделі складних технічних і біологічних процесів у вигляді узагальнених імпульсних графів; розроблено критерії оптимального керування процесами переносу в системах, що досліджуються.

27.06.18.0391/0217U003461

Дослідження актуальних проблем теорії динамічних і керованих процесів та задач математичної фізики: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Іvasiшин Степан Дмитрович. – ДР 0112U001235. УДК 517.9; 519.6; 534.1.

197 с.

Досліджено вплив факторів запізнювання на хаотизацію деяких маятникових систем та описано нові сценарії переходу до детермінованого хаосу в гідродинамічних систе-

мах; розроблено нові методи та алгоритми для оптимізації складних керованих процесів; вивчено властивості розв'язків певних класів диференціальних рівнянь у просторі Банаха, а також фундаментальних розв'язків деяких параболічних рівнянь з виродженнями; знайдено та вивчено локалізовані розв'язки нелінійного рівняння Шредінгера.

27.41 Обчислювальна математика

27.06.18.0392/0217U004375

Інформаційна технологія обробки параметрів просторово-часових моделей даних динамічних багатозв'язаних просторово-розділених систем: Заключний звіт /Вінницький національний технічний університет; Керівник Мокін Віталій Борисович. – ДР 0115U001122. УДК 004.5; 519.6; 556.

192 с.

Робота присвячена підвищенню точності та комплексності обробки параметрів просторово-часових моделей даних динамічних багатозв'язаних просторово-розділених систем (ДБПРС), з урахуванням їх багатозв'язності та неповноти чи, навпаки, надлишковості у просторовому чи часовому вимірах рядів даних моніторингу стану. Вперше запропоновано критерій визначення рівня топологічної спостережуваності ДБПРС на основі аналізу інформаційної моделі цієї системи у вигляді класичного біхроматичного графу, який можна використовувати як міру повноти (достатності) інформації про параметри ДБПРС, що дозволяє виявити проблему неповноти даних або ранжувати за цим критерієм декілька різних інформаційних моделей ДБПРС і вибрати оптимальну з них. Вперше розроблена інформаційна технологія аналізу та оптимізації топологічної спостережуваності ДБПРС за її математичними та геоінформаційними моделями, яка відрізняється від існуючих більшою автоматизацією та системою правил трансформації цього оптимізованого графу в математичні та інформаційні моделі, що дозволяють визначити яким чином слід удосконалити ці моделі, щоб забезпечити повноту (достатність) даних у ній. Удосконалено методи формалізації просторово-часових моделей ГІС ДБПРС та вибірки даних із них, які дозволяють більш комплексно враховувати різні фактори та більш оптимально їх формалізувати і у просторі та у часі на основі різних систем координат. Вперше розроблена інформаційна технологія оцінювання параметрів стаціонарних та пересувних джерел викидів речовин за даними оперативного моніторингу забруднення атмосферного повітря, яка відрізняється від існуючих методом оцінювання параметрів та чутливості понаднормативних викидів стаціонарних джерел за нечіткими експертними оцінками, методом розв'язання зворотної задачі розсіювання з використанням моделі Гаусса для оцінювання параметрів стаціонарних джерел викидів за даними оперативного моніторингу зони розсіювання з використанням БПЛА та методом обробки даних моніторингу параметрів пересувних джерел викидів з використанням різної апріорної інформації та нечіткої бази знань, що дозволяє підвищити точність та ефективність визначення параметрів викидів з різних джерел. Створено та удосконалено реальні інформаційні системи, які є джерелами даних для розв'язання різних прикладних задач, пов'язаних з моніторингом, оптимізацією та управлінням, які впроваджено у національне господарство України та Республіки Молдова в межах проектів на замовлення уряду України, ООН та ОБСЄ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

27.43 Теорія ймовірності й математичної статистики

27.06.18.0393/0417U001587

Затула Дмитро Васильович. Оцінки розподілу напівнорм Гельдера від випадкових процесів та їх застосування: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.03.2017.

УДК 519.21.

167 с. – Бібліогр.: 142 назви.

Дисертаційна робота присвячена оцінюванню розподілів деяких функціоналів від випадкових процесів, зокрема отримано оцінки розподілів напівнорм Гельдера від випадкових процесів із просторів $F_{\psi}(\Omega)$ та $L_p(\Omega)$, визначених на компакті або на нескінченому проміжку, та покращення результатів для процесів з просторів Орліча. На основі отриманих оцінок знайдено модулі неперервності та умови, за яких для перерахованих процесів виконується умова Гельдера. За допомогою отриманих оцінок доведено теореми про наближення процесів з просторів $F_{\psi}(\Omega)$ та $L_p(\Omega)$, визначених на нескінченому проміжку, за допомогою цілих функцій експоненціального типу.

27.06.18.0394/0417U001673

Тимошкевич Тарас Дмитрович. Геометричні властивості ймовірнісних мір в лінійних просторах та функціональні нерівності: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.03.2017.

УДК 519.21.

139 с. – Бібліогр.: 104 назви.

Дисертаційна робота присвячена дослідження та узагальненню таких геометричних характеристик міри як зоноїд, ліфт зоноїд та нарізка множин, а також новим методам доведення функціональних нерівностей, які ідейно пов'язані з вказаними вище характеристиками. В дисертації узагальнюються всі ці характеристики на максимально можливий випадок нескінченновимірного простору, з циліндричною мірою, а також узагальнюються відповідні функціональні нерівності, природнім чином, узагальнюючи критерій нерівностей в термінах ліфт зоноїдів. Отримані результати продемонстровано на нерівності Пуанкаре для цілого класу цензурованих гауссових мір, встановлені константи значно ліпші за ті, що отримуються з класичних критеріїв, в яких необхідна умова на другу похідну щільності міри. Також мартингальним методом наведені оцінки на ентропію та варіацію.

27.06.18.0395/0417U001674

Кузнецов Василь Олексійович. Геометричні властивості стохастичних потоків: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут математики НАН України. – Захищена 05.10.2016.

УДК 519.21.

137 с.: 1 іл. – Бібліогр.: 68 назв.

Дисертаційна робота присвячена вивченню властивостей геометричних випадкових об'єктів: випадкових полів, стохастичних потоків, випадкових кіс. Отримано вираз для першого і другого моментів індексу обертання поля у термінах умовної щільності двоточкових розподілів. Для ізотропного гауссівського випадкового поля перший і другий моменти індексу обертання знайдені у термінах коваріаційної функції компонентів поля. Отримано представлення інваріантів Васильєва для кіс, утворених траекторіями двовимірних неперервних семімартингальів відносно спільної фільтрації, у вигляді кратних інтегралів Стратоновича. Отримано асимптотичний розподіл взаємних кутів обходу частинок у броунівському стохастичному потоці з максимальним

показником Ляпунова, що дорівнює нулю. Показано, що для кута обходу броунівського руху навколо початку координат виконано слабкий принцип великих відхилень, але не виконано повний. Також показано виконання оцінок принципу великих відхилень на класі циліндричних множин у $C(0, 1)$.

27.06.18.0396/0417U001961

Ібрагім Муслем Х. Фрактальні властивості випадкових величин з незалежними Q - символами та їх застосування: Дис... к.ф.-м.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 11.05.2017.

УДК 519.21.

138 с. – Бібліогр.: 264 назви.

Дисертаційна робота присвячена розвитку методів фрактально-го аналізу сингулярно неперервних ймовірнісних мір, вивченю тон-ких фрактальних властивостей ймовірнісних мір з незалежними Q - символами та використанню отриманих результатів для розвитку ймо-вірнісного підходу до дивчення перетворень, що зберігають фрактальну розмірність, та до фрактального аналізу підмножин множин аномальних чисел. З метою дослідження тонких фрактальних властивостей розподілів випадкових величин з незалежними Q - символами та з метою розвитку методів обчислення розмірності Хаусдорфа-Безиковича в дисертації запропоновано нові підходи до доведення довірчості (для обчислення розмірності Хаусдорфа-Безиковича) локально тонких систем покривтів, що породжуються поліосновними Q - розкладами дій-сніх чисел. Вивчення фрактальних властивостей мінімальних розмірнісних носіїв розподілів випадкових величин з незалежними Q - символами та знаходження явних формул для обчислення розмірності Хаусдорфа відповідних ймовірнісних мір дозволило в останньому розділі дисертації на основі розвиненого в роботі ймовірнісного підходу до перетворень, що зберігають розмірність Хаусдорфа-Безиковича, знайти критерій належності функцій розподілу випадкових величин з незалежними Q - символами до DP-класу, та довести гіпотезу про суперфрактальність множини Q -сутьєво аномальних дій-сніх чисел

27.47 Математична кібернетика

27.06.18.0397/0417U001747

Скрапщук Лариса Вікторівна. Моделювання оптимального керування динамікою екологіко-економічних систем: Дис... к.е.н. /ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". – Захищена 11.04.2017.

УДК 519.863:338.3.

160 с.: 4 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 158 назв.

Дисертаційна робота присвячена подальшому розвитку теоретичних, методологічних і методичних підходів у моделюванні оптимальної динаміки екологіко-економічних систем та пов'язаних з нею процесів екологізації економіки. Розроблено моделі побудови оптимальних траекторій виробничих екологіко-економічних систем на основі динамічного міжгалузевого екологіко-економічного балансу та варіаційного принципу, що дозволяє за допомогою критерію вибору із множини допустимих траекторій системи із заданими початковими та кінцевими станами визначити оптимальну траекторії та відповідну оптимальну структуру виробництва в екологічно збалансованій економіці. Розроблено моделі максимізації випуску дезагрегованої та агрегованої кінцевої екологіко-економічної продукції, а також моделі оптимізації екологіко-економічної динаміки у випадку обмежених економічних і екологічних ресурсів, які враховують

умови динамічного еколого-економічного балансу, невід'ємності обсягів випуску основного та допоміжного виробництв, "незворотності" капіталовкладень в основне та допоміжне виробництво і критерієм оптимального функціонування еколого-економічних систем у яких є максимізація сумарного (інтегрального) доходу від кінцевої продукції на досліджуваному часовому періоді. Розроблено модель мінімізації терміну досяжності заданого рівня допоміжного виробництва в еколого-економічних системах, яка дозволяє реалізувати оптимальний розподіл основного матеріально-ресурсу на просте та розширене відтворення економіки у випадку еколого-економічної взаємодії та, розв'язавши задачу на оптимальну швидкодію, вказати шляхи досягнення максимального зростання допоміжного виробництва за мінімальний період часу в умовах певного рівня розвитку основного виробництва.

27.06.18.0398/0217U004206

Методи і алгоритми прецизійного робастного управління малими космічними апаратами і їх реалізація на проблемно-орієнтованих процесорах. Етап № 4 "Розробка автономних методів множинного оцінювання поточних значень динамічних параметрів МКА в польоті за поточними даними бортових вимірювальних пристрій": Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Кунцевич Всеволод Михайлович. – ДР 0116U001747. УДК 519.71; 510.22; 629.78; 681.5; 004.274; 681.3.001.

35 с.

Об'єкт дослідження - Математичні моделі складних динамічних об'єктів управління та їх угрупувань у сферах високих технологій. Мета дослідження - Розробка методів адаптації математичних моделей складних дискретних та неперервних динамічних систем і методів синтезу робастного управління ними. Методи дослідження - Методи управління динамічними системами в умовах невизначеності параметрических, структурних та зовнішніх збурень, методи лінійної алгебри, оптимізації, теорії стійкості та теоретичної механіки. Отримані результати: Розроблені методи оцінювання множин досяжності динамічних систем при дії обмежених структурних і зовнішніх збурень та застосовані до оцінювання множин досяжності систем управління орієнтацією космічного апарату (КА). На підставі цих методів уперше для систем управління орієнтацією КА побудовані еліпсоїдальні апроксимації траекторій трубок (інтегральних воронок). Розроблені робастні методи еліпсоїдального і інтервально-го оцінювання вектора стану сімейств лінійних і нелінійних дискретних динамічних систем за результатами поточних вимірювань їхніх виходів з обмеженими завадами. Розроблені методи розв'язування задач управління рухом групи динамічних систем (рухомих роботів) в умовах невизначеності й наявності фазових обмежень і запропонована ієархічна система управління груповим рухом. Ефективність розроблених методів підтверджена результатами комп'ютерного моделювання динаміки системи управління орієнтацією КА, за допомогою якого було проведено порівняння топологічних властивостей множин досяжності та відповідних граничних множин. Проиллюстровано, що спільне використання множин досяжності й граничних множин дає змогу одержати ліші оцінки точності управління орієнтацією КА, ніж при кожному з них окремо.

28 КІБЕРНЕТИКА

28.01 Загальні питання кібернетики

28.06.18.0399/0217U003459

Підвищення параметрів і розширення функціональних можливостей електростатично-го прискорювача мікроаналітичного комплексу ПФ НАН України: Заключний звіт /Інститут прикладної фізики НАН України; Керівник Возний Віталій Іванович. – ДР 0114U003014. УДК 539.1.076; 537.525.7.

64 с.

Для підвищення енергії електростатичного прискорювача аналітичного комплексу ПФ НАН України до 3,2 МeВ при ускорюючій напрузі 1,6 МВ виготовлено та введено в експлуатацію пеннінговське джерело двозарядних іонів гелію He^{++} . Параметри джерела: анодна напруга 5-6 кВ, струм розряду 0,8-1,2 мА, потужність 5 Вт, струм пучка одноразово заряджених іонів гелію He^+ до 30 мкА. Кількість двозарядних іонів гелію He^{++} визначалася за допомогою метода RBS. Встановлено, що в іонному пучку ток іонів He^{++} складає 2,5% від струму іонів He^+ . При загальному струмі пучка 20 мкА з пеннінговського джерела витягується ток дворазово заряджених іонів гелію He^{++} на рівні 0,5 мкА.

28.17 Теорія моделювання

28.06.18.0400/0417U001646

Забула Геннадій Володимирович. Адаптація структур даних в оперативній пам'яті на основі конструктивного моделювання: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 05.04.2017.

УДК 004.05:510.8.

244 с.: 16 табл., 40 іл. – Бібліогр.: 135 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної задачі – вдосконалення процесу проектування структур даних за рахунок адаптації обробки даних в оперативній пам'яті. Під структурами даних маються на увазі алгоритми обробки та розміщення даних в оперативній пам'яті. Для розв'язання задачі побудована система взаємопов'язаних конструктивних моделей: структур даних на логічному, програмному та фізичному рівнях, послідовності операцій обробки даних, процесу адаптації. Моделі охоплюють всі рівні проектування, розробки та адаптації структур даних в оперативній пам'яті. Якість розміщення даних в оперативній пам'яті визначається за запропонованими статистичними показниками часової ефективності структур даних. Сформульована задача адаптації структур даних в оперативній пам'яті окремо від процесу їх експлуатації. Задача вирішена на основі обчислювальних методів з використанням генетичного алгоритму. Створено програмне забезпечення для адаптації заданих структур даних до визначених сценаріїв обробки та програмно-апаратних середовищ функціонування. Експериментально підтверджена придатність та визначені можливості застосування програмного засобу у задачах проектування програмних засобів.

28.23 Штучний інтелект

28.06.18.0401/0417U001669

Дубініна Світлана Віталіївна. Байесівські методи моделювання актуарних процесів та оцінювання ризиків страхових компаній: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Кіївський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 04.04.2017.

УДК 004.852.

192 с.: 12 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 90 назв.

Дослідження спрямоване на прогнозування величини страхових виплат у разі настання страхового випадку та оцінювання операційного ризику страхових компаній. Моделі розроблено у формі узагальнених лінійних моделей (УЛМ) та мережі Байеса, що є елементом новизни дослідження. Запропоновано процедуру адаптації виродженої статистичної вибірки з метою подальшої побудови УЛМ. Побудовано нові узагальнені лінійні моделі для обрахунків актуарних процесів, які забезпечують оцінювання короткострокових прогнозів стосовно страхових виплат прийнятної точності. Встановлено, що кращою є модель з гамма розподілом та логарифмічною функцією зв'язку. Також, для ймовірісного оцінювання операційних ризиків страхових компаній розроблено мережу Байеса. Комплексна модель дає можливість вчасно запобігти банкротства СК і якісно проаналізувати необхідну величину страхових виплат при настанні страхового випадку за договорами страхування.

28.29 Системний аналіз

28.06.18.0402/0217U004219

Науково-методичне забезпечення Програми. Інформаційно-аналітична підтримка виконання Програми: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Федоров Олег Павлович. – ДР 0116U008137. УДК 519.9; 65.012.

2 с.

НДР присвячено науково-методичному забезпеченню Загальноодержавної цільової науково-технічної космічної програми України (ЗНТКПУ), забезпеченням заходів із супровождения ЗНТКПУ. За результатами робіт підготовлено, відповідно до вимог директивних документів, науково-технічний Звіт про результати виконання ЗНТКПУ на 2013-2017 рр. за період 2013-2016 рр. на основі збору, аналізу та узагальнення інформації від підприємств і організацій галузі та установ НАНУ; розроблено проект ЗНТКПУ на 2018-2022 рр.: проведено збір пропозицій від підприємств галузі, їх аналіз, систематизацію та експертну оцінку, вироблено аналітичні висновки щодо об'єднання пропозицій, корекції завдань та обсягів фінансування; проведено аналітичні дослідження та розроблено методологію оцінювання результатів виконання заходів Програми (систему науково-технічних та соціально-економічних показників, критерії, методику оцінювання) для аналізу ефективності виконання ЗНТКПУ на 2013-2017 рр. та аналітичної підтримки управлінських рішень із стратегічного планування космічної діяльності; розроблено методологію моніторингу результативності виконання поточних проектів ЗНТКПУ (систему показників та методику); в рамках обговорення проектів та напрямів нової Програми проведено громадське обговорення проекту ЗНТКПУ на 2018-2022 рр., наради з пріоритетних проектів, міжнародні наради з потенційними партнерами; проведено науково-технічну експертизу проекту ЗНТКПУ на 2018-2022 рр.; організовано та проведено: 16-у Українську конференцію з космічних досліджень, видано матеріали та збірник тез доповідей учасників конференції; підготовлено збірник "Космічні дослідження в Україні 2014-2016" українською мовою, видано брошуру "Космічні дослідження в Україні 2014-2016" українською та англійською мовами та на компакт-дисках; підготовлено аналітичні матеріали для міжнародних нарад з проблематики міжнародної співпраці та інтеграції до ЄКА. Робота передається за кордон за договірною ціною.

28.06.18.0403/0217U004355

Розробити науково-методичні підходи та біотехнологію ремідіації прибрежних морських

вод від хімічного та мікробіологічного забруднення: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Гудзенко Тетяна Василівна. – ДР 0115U003217. УДК 579.631.95:631.461:841.11.

198 с.

Отримано нові знання щодо вмісту у морській воді поліютантів, умовно-патогенних, санітарно-показових мікроорганізмів. Розроблено науково-методичні підходи щодо ремідіації прибрежних морських вод від хімічного та мікробіологічного забруднення з використанням волокн сорбційних матеріалів типу "Вії" з іммобілізованими мікроорганізмами, що володіють антагоністичними властивостями, металоакумулюючою та окиснювальною здатністю щодо органічних сполук. Проведені пілотні випробування нової біотехнології у натурних умовах в акваторії о. Зміїний, показали перспективність її використання для зменшення рівня біолочного і хімічного забруднення прибрежних рекреаційних зон Чорного моря. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29 ФІЗИКА

29.01 Загальні питання фізики

29.06.18.0404/0217U004221

Нові нанокомпозиційні матеріали для космічних сенсорів (акселерометрів, гравіметрів, датчиків тиску, тощо): Заключний звіт /Інститут космічних досліджень НАН України та НКА України; Керівник Клименко Юрій Олександрович. – ДР 0116U001558. УДК 53.043; 53.06.

104 с.

1. Були проведені лабораторні експерименти щодо впливу механічної деформації на електричні та пружні властивості матеріалів. 2. Були створені електропровідні композити, які забезпечують найбільш великі стабільні деформаційні характеристики композиту при дії зовнішніх механічних зусиль. 3. Була обґрунтована концепція нового типу електро-механічних сенсорів для їх використання в наземних і космічних умовах.

29.05 Фізика елементарних часток

29.06.18.0405/0217U004488

Пошук методів підвищення нейtronної чутливості пластмасового сцинтилятора: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Жмурін Петро Миколайович. – ДР 0112U001904. УДК 539.1.074.8:678.5.

164 с.

Результати досліджень, отримані під час виконання роботи, забезпечили рішення задачі отримання гадолінійвмістних пластмасових сцинтиляторів з високою сцинтиляційною ефективністю шляхом вибору гадолінійвмістних сполук, полімерної основи пластмасового сцинтилятора та розробки температурно-часового режиму полімеризації. Вивчення особливостей перенесення енергії в збагачених полімерних структурах дозволило оптимізувати склад і отримати пластмасові сцинтилятори з унікальними сцинтиляційними властивостями для реєстрації нейtronів на фоні гамма-випромінювання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.15 Ядерна фізика

29.06.18.0406/0217U004109

Важкі іони з ультратривітіс'кими енергіями (гідрокінетичний опис). Етап 7: Симулляція спектрів та кореляцій частинок в ядро-

ядерних зіткненнях в інтегрованій гідрокінетичній моделі: Заключний звіт /Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України; Керівник Синюков Юрій Михайлович. – ДР 0116U005425. УДК 539.12; 539.17.

47 с.

Інтегровану гідро-кінетичну модель (іНКМ) застосовано до розрахунку спостережуваних величин у Pb+Pb зіткненнях на LHC для різних центральностей зіткнень. Знайдено, що різноманітні імпульсні анізотропії початкового стану, а також різноманітні початковий час та час релаксації, призводять до подібних результатів якщо обрано значення максимальної початкової густини енергії у найбільш центральних зіткненнях, яке відтворює фінальні адронні множинності.

29.17 Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика

29.06.18.0407/0217U003495

Фізичні основи хвильових процесів та технологій у твердих та рідких середовищах:

Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Анисимов В. О. – ДР 0112U002914. УДК 534.232, 620.179.16.

157 с.

Розроблено математичну модель процесів, що відбуваються в протитечійній гідродинамічній випромінювальній системі зі звукоутворювальним елементом кавітаційної природи. Запропоновано ультразвуковий метод діагностики механічних напружень, експериментально досліджено зменшення зусиль затягування різьблених деталей у процесі тривалого зберігання. Досліджено процеси масообміну у двофазних системах: виявлено новий механізм формування нанокремнію, вивчені фактори впливу на властивості отриманих наноструктур; побудована модель процесу газообміну на границі рідина-газ для керування акустичною кавітацією.

29.19 Фізика твердих тіл

29.06.18.0408/0417U001710

Вареник Олександр Вікторович. Моделювання локальних полярних та електромеханічних властивостей сегнетелектриків та розмірних ефектів у наноструктурах на їх основі: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут фізики НАН України. – Захищена 30.03.2017.

УДК 538.91-495:537.226.

117 с.: 5 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 145 назв.

В дисертаційній роботі дослідженні локальні полярні, електромеханічні властивості та розмірні ефекти в наноструктурах на основі сегнетелектриків. Чисельне моделювання динаміки носіїв заряду та кінетики поляризації у тонких плівках сегнетелектрика та іон-електронного провідника дало можливість встановити природу рушійних сил, що приводять до розшарування дефектів та виникнення механічної деформації. Встановлено, що в нано-гетероструктурах типу сегнетелектрик-зазор-напівпровідник прояв багатьох розмірних ефектів нелінійним чином залежить від співвідношення між геометричними параметрами гетероструктури та доменної стінки сегнетелектрика. Побудовано теоретичну модель росту доменів на Y-эрізі кристала ніобату літію під впливом неоднорідного електричного поля зонда скануючого атомно-силового мікроскопа. Показано існування та пояснено причини виникнення щонайменше трьох груп характеристичних особливостей вищезгаданих доменів: обернене перемикання поляризації із формуванням домену у протилежному напрямку; формування ізольованого домену

безпосередньо під вістрям зонду та наявність області з підсиленним п'єзовідгуком. Побудовано самоузгоджену нелінійну теорію формування відгуку іонно-електронних напівпровідників на збудження сильно неоднорідним електричним полем зонда скануючого атомно-силового мікроскопу. Результати моделювання показали значний вплив нелінійних ефектів на механізм формування відгуку зразку у скануючій зондовій мікроскопії електрохімічних деформацій.

29.06.18.0409/0417U001804

Мац Вячеслав Олександрович. Радіаційно-стимульовані процеси у наноструктурованому цирконію та Zr1Nb, Zr2,5Nb сплавах під дією електронного опромінення: Дис... к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 07.04.2017.

УДК 621.039;669.296;539.24.

125 с.: 8 табл., 29 іл. – Бібліогр.: 88 назв.

У дисертаційній роботі проведено систематичне дослідження особливостей механізмів трансформації наноструктури цирконію і його сплавів з ніобієм, сформованою за методом інтенсивної пластичної деформації, під дією опромінення електронами. Встановлені закономірності формування ультрадірнозерених і наноструктурованих станів шляхом інтенсивної пластичної деформації плющенням в умовах малого рівня термічної активації ($T < 0,2T_{пл}$). При досліджені трансформації дефектної структури розглядалася фізична ширина границь. Так, дифузійна ширина на порядок перевищує кристалографічну і складає 10 нм. Показано, що в результаті опромінення ефективна ширина границь зменшується, а протяжність останніх збільшується, що є наслідком взаємодії точкових і лінійних дефектів. Вивчені особливості змін в наноструктурі під дією опромінення електронами з енергією 10 МэВ, що класифікуються як релаксаційні процеси. Обґрутовані механізми ікропластичної течії під впливом опромінення, що обумовлюють зниження рівня внутрішніх напружень і повернення механічних властивостей. Показано, що найбільш стійким до опромінення є сплав Zr2,5Nb. Констатується висока інтенсивність низькотемпературної десорбції імплантованого дейтерію, яка пов'язана з великою концентрацією дифузійних шляхів у наноструктурних зразках.

29.06.18.0410/0417U001876

Удовицька Руслана Сергіївна. Структурування гетероепітаксійних систем CdHgTe/CdZnTe при опроміненні іонами B+ та Ag+: Дис... к.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 31.03.2017.

УДК УДК 539.534.9:537.311.322.

167 с.: 20 табл., 32 іл. – Бібліогр.: 161 назв.

Дисертація присвячена дослідженням структурних властивостей та визначенням фізичних властивостей складної н/п системи Hg(Cd)Te, яких вона набуває внаслідок імплантації зразків іонами Ag+ та B+, і в обґрутуванні застосування методу іонного структурування для розширення робочого діапазону спектральної чутливості Cd_xHg_{1-x}Te (x 0,22)/CdZnTe.

29.06.18.0411/0417U001913

Дупляк Іван Ярославович. Йодид- і бромід-допантна модифікація нанопористих вуглеців та поліаніліну для псевдоконденсаторів: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 06.04.2017.

УДК 53.09:621.311.6.

148 с.: 12 табл., 77 іл. – Бібліогр.: 118 назв.

В дисертації досліджено термодинамічні, кінетичні властивості йодид-допантної модифікації активованих вуглецевих матеріалів та поліаніліну, а також ефективність застосування цього процесу у пристроях псевдоемнісного накопичення енергії. Проведено імпедансний аналіз активованого вуглецевого матеріалу допованого йодом, який дає добру тенденцію спадання фарадеївського опору в процесі заряду і лавиноподібне підвищення питомої псевдоемності. Встановлено, що допованій бромом активований вуглецевий матеріал, в порівнянні з йодид-допантною модифікацією, підвищує в два рази максимальний розрядний потенціал електрода, що призводить до значного зростання середньої питомої енергії. Показано, що використання йоду і бруму, як допанта, забезпечує, на відміну від легуючих елементів іншого класу, більш як двохкратне зростання густини делокалізованих домішкових станів, що і викликає підвищення, в середньому, в 2,4-2,6 разів розрядну питому ємність.

29.06.18.0412/0417U001941

Ершов Костянтин Васильович. Магнітні властивості викривлених низьковимірних систем: Дис... к.ф.-м.н. /Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України. – Захищена 27.04.2017.

УДК 537.611; 537.622.4.

124 с.: 29 іл. – Бібліогр.: 154 назв.

Отримано вирази для частоти власних коливань та ефективний коефіцієнт релаксації для доменної стінки на локальному згині плоского дроту. Для тривимірної спіралі побудовано діаграми рівноважних станів та отримано закони дисперсії спінових хвиль для різних типів анізотропії. Знайдено рівняння руху доменної стінки у тривимірній спіралі під дією спін-поляризованого струму. Показано, що у тривимірній спіралі можливий рух доменної стінки за механізмом Рашибі. Запропоновано метод контролюваного перемикання хіральності магнітного вихору на півсферичній оболонці.

29.06.18.0413/0417U001963

Ташук Олександр Юрійович. Особливості деформації термодинамічно нестабільного Ве на різних структурних рівнях: Дис... к.ф.-м.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 31.03.2017.

УДК 539.32; 539.377: 539.385: 539.67: 539.1.043.

128 с.: 4 табл., 55 іл. – Бібліогр.: 78 назв.

Дисертація присвячена дослідженю впливу типу ауксичноності на поведінку дислокаційно-дисклинаційної системи різних сортів Ве. Шляхом комплексного аналізу температурно-амплітудних спектрів внутрішнього тертя, ефективного модуля зсуву і математичного моделювання руху дефектів досліджені процеси деформації на різних масштабних рівнях, і розділені внески кожного з структурних рівнів у процес деформації Ве: показано, що деформація розпочинається з проковзування по границях зерен і переходить в об'єм зерна при зростанні напруги.

29.06.18.0414/0217U003518

Дослідження нерівноважних процесів у напівпровідникових структурах з модифікованим поверхневим шаром: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Птащенко Олександр Олександрович. – ДР 0112U002479. УДК 621.315.592.

141 с.

Об'єкт дослідження - напівпровідникові структури з модифікованим поверхневим шаром. Мета роботи - створення бази експериментальних даних з нерівноважних процесів у напівпровідникових структурах з модифікованим поверхневим шаром та з'ясування механізмів вказаних про-

цесів. Методи дослідження - аналіз електричних, фотоелектричних і фотолюмінесцентних характеристик напівпровідникових структур, рентгенографічні методи, оптична та атомна силова мікроскопія, лазерна еліпсометрія, фізико-математичне моделювання та квантово-хімічні чисельні розрахунки. Встановлено механізм впливу вологих парів аміаку на процес дефектоутворення на реальній поверхні кристалів кремнію та квантово-хімічними розрахунками визначені параметри даного процесу. Поверхневим легуванням досягнуто суттєвого підвищення параметрів р-п переходів як газових сенсорів.. Розроблено і апробовано експериментальні методики визначення параметрів глибоких поверхневих центрів у Si та GaAs. Встановлено можливість формування від'ємного опору р-п переходів за рахунок адсорбційних процесів. Розроблено і запатентовано метод виявлення поверхневого пробою в р-п переходах. Виявлено закономірності впливу режимів лазерного опромінення на характеристики фотолюмінесценції кристалів GaP і гетеропереходів GaP-InGaP, отриманих за допомогою лазерного легування. Встановлено вплив орієнтації кремнієвих підкладок і режимів електрохімічного травлення на структуру та характеристики поруватого кремнію. Результати роботи впроваджено у навчальний процес на фізичному факультеті шляхом розробки нових лекційних курсів та спеціальних практикумів. Прогнозовані припущення щодо розвитку об'єкту дослідження полягають у можливості використання напівпровідникових структур з модифікованим поверхневим шаром для створення високочутливих газових сенсорів малих розмірів та фотоперетворювачів енергії з високими параметрами.

29.06.18.0415/0217U004038

Створення нового покоління електронно-променевого інструменту для виконання монтажних і ремонтно-відновлювальних робіт у відкритому космосі: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Патон Борис Євгенович. – ДР 0114U003512.

УДК 669.017.03.

162 с.

Відпрацьовані режими електронно-променевого зварювання зразків з різних матеріалів показали можливість виконання ремонту корпусу космічного апарату за допомогою створеного електронно-променевого інструменту нового покоління. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.06.18.0416/0217U004359

В'язко-пружні властивості металевих розчинів та молекулярних систем: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Маломуж Микола Петрович. – ДР 0115U003214. УДК 538.9.

40 с.

Дослідження проведено з точки зору глобального ізоморфізму між континуальними рідинними системами та гратковими, ізингоподібними моделями.Перетворення глобального ізоморфізму між флюїдом та гратковою моделлю відтворює симетрію частинка-дірка моделі Ізинга.Результатом глобального ізоморфізму є співвідношення між критичними значеннями фактора стисливості леннард-ジョンсівського флюїду та моделі Ізинга. Це співвідношення може розглядатись як альтернатива суто емпіричному співвідношенню Тіммерманса, яке широко застосовується для оцінки значення фактора стисливості.Отримані нові наукові знання, результатом яких став закон відповідних станів відносно кінематичної зсувої в'язкості молекулярних рідин, рідких металів та металевих розчинів: молекулярні рідини, метали та металеві розчині, які мають межмолекулярний потенціал взаємодії типу Ленард-Джонса відносяться до одного класу

. Якщо для іонів суттєві орієнтаційні кореляції (наприклад іони чи кластери мають суттєвий дипольний момент), тоді характерна температура, яка розподіляє ці класи, близька до критичної точки системи. В іншому випадку характерна температура близька до потрійної точки системи. Запропоновані формули розрахунку зсувної в'язкості вказаних систем..

29.06.18.0417/0217U004414

Метод Монте-Карло в задачах руху частинок у твердому тілі, наноструктурах і плівках: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Макарець Микола Володимирович. – ДР 0116U004898. УДК 539.21:539.12.04; 548:539.12.04; 538.95Ф405:539.12.04; 538.97Ф405; 539.18/.19.

38 с.

Мета роботи: розрахунки властивостей твердого тіла, плівок та наноструктур після їх опромінення швидкими іонами, електронами та розвиток моделей і програм; Метод дослідження: аналіз транспорту швидких іонів та електронів у твердому тілі, плівках та наноструктурах шляхом моделювання методом Монте-Карло процесів їх взаємодії з атомами та електронним газом. Метод Монте-Карло застосували для моделювання типу взаємодії швидких частинок з атомами та електронами мішенні; стану первинної частинки, атома, електронного газу та вторинної частинки. Розраховані параметри просторового розподілу іонів для кількох тисяч комбінацій іон-мішень, а для десятків із них - проведено моделювання. Воно показало, що для вибірок до сотні тисяч іонів середні параметри модельного розподілу відрізняються від теорії на декілька процентів. Це можна використати в технологічних процесах для передбачення властивостей опроміненого твердого тіла та плівок на інтервалі глибин поблизу максимуму, де концентрація спадає на 2-3 порядки. Для фулериту на кремнієвій підкладці зmodельовані розподіл вторинних електронів у ній, їх вихід та накопичений заряд залежно від дози опромінення, енергії пучка та товщини плівки. Показано, що зміни плівки відбувається і в області, яка значно віддалена від осі пучка, а основний внесок до них вносять вторинні низькоенергетичні електрони. Результати можна використати в технологічних процесах для зміни властивостей плівок за допомогою пучка електронів відомої енергії, та для визначення енергії пучка за вимірами накопиченого у плівці детектора заряду.

29.27 Фізика плазми

29.06.18.0418/0417U001590

Третяк Красимир Костянтинович. Нагрів і діагностика плазми торойдальних пасток короткохвильовими високочастотними полями: Дис... к. ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 24.03.2017.

УДК 533.951.

147 с.: 1 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 171 назва.

У дисертації досліджено особливості розподілу високочастотних електромагнітних полів в неоднорідній торойдальній плазмі в області іонних циклотронних частот, а також досліджено нові методи діагностики плазми, засновані на двохполяризаційній рефлектометрії, які можуть бути використані як в стелараторах, так і в сферичних торах.

29.06.18.0419/0217U003699

Дослідження фізичних процесів, що виникають під час течії щільної багатокомпонентної низькотемпературної плазми в схрещених електромагнітних полях плазмооптических систем: Заключний звіт /Інститут фізики НАН України;

Керівник Гончаров Олексій Антонович. – ДР 0114U006013. УДК 533.9.004.14; 621.039.6.

32 с.

Запропоновано новий фізичний підхід для руйнації мікрокрапель в щільному потоці низькотемпературної багатокомпонентної плазми, що може формуватись як вакуумно-дуговим розрядом, так і лазерним випромінюванням. Цей підхід ґрунтуються на застосуванні конфігурації циліндричної електростатичної плазмової лінзи для введення в об'єм щільного плазмового потоку швидких електронів, які утворюються завдяки іон-електронній емісії з електродів плазмової лінзи і радіально сходяться на вісі системи. Вперше було одержано самофокусування низькоенергетичного щільного багатокомпонентного іонно-плазмового потоку, що формується ерозійним джерелом плазми, а також продемонстровано можливість фокусування такого іонно-плазмового потоку поляризаційним полем, що формується у його об'ємі.

29.06.18.0420/0217U003700

Новітня плазмаоптична система для очищення потоку щільної металевої плазми від мікрокрапель: Заключний звіт /Інститут фізики НАН України; Керівник Гончаров Олексій Антонович. – ДР 0115U004094. УДК 533.9.004.14; 621.039.6.

66 с.

Проведено оптимізацію режиму роботи плазмооптичного фільтру з метою отримання високоякісних металевих покривів. Для цього були виконані комплексні дослідження параметрів плазми для двох різних конструкцій плазмооптичного фільтру (типу плазмової лінзи та на основі розряду з порожнистим катодом) з використанням оптических та електрофізических методів, розроблених в рамках проекту. Отримані результати свідчать, що у розроблених плазмооптических системах досягається майже повне руйнування мікрокрапель у плазмовому потоці вакуумно-дугового розряду. При цьому повністю усуваються великі краплі (більше 1.5 мкм) та залишається невелика кількість крапель середнього розміру (0.5 - 1.5 мкм).

29.06.18.0421/0217U004431

Дослідження фізичних процесів у плазмі з надтепловими іонами у токамаках та стелараторах: Заключний звіт /Інститут ядерних досліджень НАН України; Керівник Колесниченко Ярослав Іванович. – ДР 0112U003278. УДК 533.95, 533.951.7/8, 533.951.

348 с.

Розвинено теорію фізичних процесів у плазмі з іонами високих енергій та створено числові коди для обчислення ефектів, пов'язаних з цими іонами. Їх застосовано для інтерпретації експериментів на сучасних токамаках та прогнозних обчислень для стеларатора Вендельштайн 7-X та реактора-токамака ITER. Робота передається за кордон за договірною ціною.

29.31 Оптика

29.06.18.0422/0217U004193

Структура та фізичні процеси в нанокомпозиційних системах на основі вуглецю та складних оксидів: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Чорній Віталій Петрович. – ДР 0116U002985. УДК 535.372.

99 с.

З використанням теоретичних розрахунків проаналізовано утворення хімічних зв'язків між вуглецевими компонентами та оксаніонами - складовими частинами "вуглецево-оксидних" композитів. Методом КРС спектроскопії досліджено структурні властивості композитів MoS₂,

TiS₂, TiO₂, Ni(OH)₂ з нанопористим вуглецевим матеріалом. Виготовлено композит "пористий вуглецевий матеріал - шпінель", проведено дослідження його провідності та оцінено ємнісні характеристики. Максимальними питомими енергетичними характеристиками володіє гібридний електрохімічний конденсатор, у якого як анод використовували Li_{1.2}Mn_{1.8}O₄: питома ємність - 19,7 мА·год/г, питома енергія - 23 Вт·год/кг і питома потужність - 38 Вт/кг (при густині струму 3 мА/см²). Проведено дослідження спектрально-люмінесцентних та термомеханічних властивостей композиту "целюлоза-K2Eu(PO₄)(MoO₄)". зокрема функціоналізованого шляхом піролізу. Досліджено вплив фторування на люмінесцентні властивості ZrO₂:Eu та композиту "целюлоза+ZrO₂:Eu". Проаналізовано можливості застосування композитів "целюлоза+оксидний матеріал" як люмінесцентних матеріалів для білих світлодіодів. Показано, що покриття "целюлоза-K2Eu(PO₄)(MoO₄)" змінює колірні координати свічення світлодіода ($x=0,157$; $y=0,018$) на ($x=0,262$; $y=0,224$). Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.06.18.0423/0217U004194

Фізичні механізми плазмонних термооптических явищ в метал-діелектричних наноструктурах: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Єщенко Олег Анатолійович. – ДР 0116U006698. УДК 535.3; 535.33/.34.

53 с.

Виготовлено композитні зразки: 2D-шар наночастинок золота / плівка C60, 2D-шар наночастинок золота / композитна плівка шелак-родамін 6G, 2D-шар наночастинок срібла в полімерній матриці. Показано, що електрон-фононне розсіяння є домінуючим механізмом температурної залежності фактора плазмонного підсилення фотолюмінесценції молекул, зокрема родаміну 6G та фуллериту C60, що передувають у плазмонному полі наночастинок металу (в температурному діапазоні 78 - 298 K). Встановлено, що залежність спектральних характеристик смуг колективних плазмонних мод щільного 2D-масиву наночастинок срібла від інтенсивності лазерного опромінення є результатом впливу ефектів резонансної когерентної взаємодії плазмонних диполів з поlem лазерного пучка та нагрівом вказаної наноструктури, зумовленого нагрівом наночастинок металу з подальшою передачею теплової енергії до матриці. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.06.18.0424/0217U004195

Трансформація енергії електромагнітної хвилі на лазерно-індукованих квазіграткових та нанодисперсних структурах: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Дмитрук Ігор Миколайович. – ДР 0116U002822. УДК 535.3; 535.33/.34; 535:621.373.826]:539; 537.311.322.

70 с.

Методами скануючої мікроскопії, розсіяння світла та оптичної спектроскопії вивчено морфологію та властивості квазіграткових структур на поверхні металів (мідь, золото, титан, вольфрам), інертних сплавів (нержавіюча сталь, сплав алюміній-кремній) та композитів "метал-напівпровідник", отриманих за допомогою обробки поверхні матеріалів фемтосекундними лазерними імпульсами. Визначено залежності характеристик поверхневих лазерно-індукованих структур від режимів лазерної обробки з метою цілеспрямованого приготування квазіграткових структур з наперед заданими параметрами. Визначено коефіцієнт підсилення комбінаційного розсіяння світла (КРС) органічного барвника, нанесеного на лазерно-індуковані ме-

талеві структури, залежно від режиму лазерної обробки. Показано, що низькочастотний зсув фононних ліній в спектрах КРС композиту зразка кремній-золото зумовлений квантово-розмірним ефектом, що підтверджує утворення наноострівців кремнію під час лазерної обробки поверхні зразка. Виявлено порогове явище трансформації форми золотих наноциліндрів, а саме їх перетворення у сферичні частинки, під впливом фемтосекундного лазерного випромінювання великої потужності. Сформульовано практичні рекомендації щодо створення лазерно-індукованих поверхневих структур з наперед заданими параметрами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

29.06.18.0425/0217U004416

Фізичні та хімічні засади інженерії прозорих оксидних керамік, придатних для ефективної конверсії випромінювання УФ та Ф діапазону у видиме світло: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Неділько Сергій Герасимович. – ДР 0116U002987. УДК 535.372.

80 с.

Синтезовано дослідні зразки сполук люмінесцентних трансформаторів світла на основі нанорозмірних порошкоподібних, "вільних" та інкорпорованих до полімерної матриці ванадатів, склokerамічних германатів та керамік іт'єр-алюмінієвого гранату. Розроблено фізичні моделі процесів із поглинанням, переносом і перетворенням енергії в зазначених композиційних керамічних матеріалах. Запропоновано оптимальні, з погляду ефективності перетворення ультрафіолетового та фіолетового випромінювання, склади і композиції. Вивчено можливості застосування розроблених оксидних матеріалів, як люмінесцентних перетворювачів сонячного світла, та проаналізовано способи їх нанесення на світлодіоди та кремнієві сонячні елементи, що сьогодні виготовляються вітчизняними та зарубіжними підприємствами.

29.06.18.0426/0217U004490

Дослідження механізмів фото- і радіолюмінесценції в нанодисперсних і наноструктурованих сцинтиляторах: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Малюкін Юрій Вікторович. – ДР 0114U001510. УДК 535.376:539.1.074.3 - 022.532.

171 с.

В рамках виконання проекту було розроблено методи одержання нанокристалів вольфраматів, оксидів і халькогенідів заданого розміру та морфології. Отримано нанокристиали ZnWO₄ різного розміру та форми і встановлена залежність інтенсивності рентгенолюмінесценції від розміру зерна нанокристала. Отримано композиційні плівки на основі нанокристалів вольфрамату цинку, диспергованих в полімерній матриці. Показано, що дані плівки мають вдвічі більший світловихід у порівнянні з відповідними монокристалами. Робота розповсюджується за договірною ціною.

30 МЕХАНІКА

30.15 Загальна механіка

30.06.18.0427/0417U001803

Цимбал Богдан Михайлович. Підвищення зносостійкості шнекових екструдерів для виробництва паливних брикетів у кислотних та лужних середовищах: Дис... к.т.н. /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Захищена 07.04.2017.

УДК 621.891.

176 с.: 42 табл., 45 іл. – Бібліogr.: 171 назва.

Об'єкт досліджень - процеси тертя й зношування в трібосистемах шнекових екструдерів, які працюють в умовах кислотного та абразивного агресивного середовища. Метою роботи є підвищення зносостійкості робочих органів шнекових екструдерів, які працюють на різних типах біомаси за рахунок введення лужної присадки в сировину перед пресуванням. Уперше отримані залежності швидкості зношування трібосистем при одночасній дії абразивного та корозійного зношування в умовах дії різних середовищ. Встановлено, в порядку зменшення, рейтинг впливу факторів на процес зношування, до яких відносяться абразивність, активна кислотність середовища та навантаження. З урахуванням отриманого рейтінгу виконано обґрунтування сумісних матеріалів у трібосистемах екструдерів, які дозволяють підвищити їх ресурс та зменшити втрати на тертя. Отримало подальший розвиток фізичне моделювання швидкості зношування та втрат на тертя в трібосистемах екструдерів, яке, на відміну від відомих, враховує взаємодію абразивного, корозійного та механічного зношування.

30.06.18.0428/0217U004491

Дослідження ефектів взаємодії швидких нейtronів з важкими сцинтиляторами: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Гриньов Борис Вікторович. – ДР 0114U001504.

УДК 539.173.84:532.1.074.3.

130 с.

В результаті виконання проекту створено високоефективний детектор швидких нейtronів на основі оксидних сцинтиляторів з ефективністю 40-50% (патент США, патент України). Створено новий тип композитного детектора (патент України) швидких нейtronів з ефективністю 60-70%. Була запропонована модель взаємодії швидких нейtronів з речовиною в оксидних сцинтиляторах. Виявлено, що у монокристалічних сцинтиляторах головним механізмом взаємодії є реакція непружного розсяння швидких нейtronів. Випробуваний алгоритм системи активного захисту детектора швидких нейtronів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

30.17 Механіка рідини і газу

30.06.18.0429/0217U004462

Методологія управління вторинними течіями в елементах проточної частини ГТД :

Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Кулик Микола Сергійович. – ДР 0114U001601. УДК 532.517.4(047.31).

93 с.

Об'єктом дослідження є параметри та характеристики елементів газотурбінних двигунів. Метою даної науково-дослідної роботи є розробка нових наукових основ і на їх базі методів вдосконалення параметрів та характеристик газотурбінних двигунів різноманітного призначення. Предметом досліджень є внутрішня аеродинаміка елементів газотурбінних двигунів, що визначає їх паливну економічність та газодинамічну стійкість. Методи досліджень: методи математичного моделювання, метод кінцевих елементів для розв'язання задач газодинаміки потоку, методи нелінійного програмування для розв'язку оптимізаційних задач та експериментальні методи для дослідження характеристик газотурбінних двигунів. Основним предметом досліджень є розробка методології управління вторинними течіями в елементах проточної частини ГТД, що спроектовані з урахуванням тривимірності потоку, з метою покращення характеристик ГТД різноманітного призначення.. Робота розповсюджується за договірною ціною.

30.19 Механіка деформованого твердого тіла

30.06.18.0430/0417U001887

Хоружий Микола Миколайович. Стійкість нетонких анізотропних оболонок обертання нульової гауссової кривини: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва і архітектури. – Захищена 31.03.2017.

УДК 539.3.

151 с.: 30 табл., 36 іл. – Бібліогр.: 204 назви.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню важливої науково-технічної проблеми суть якої полягає в створенні на основі уточненої нелінійної теорії анізотропних оболонок типу Тимошенка розрахункової моделі та проведені досліджені напружене-деформованого стану і стійкості нетонких анізотропних оболонок обертання нульової гауссової кривини під дією осьового стиску та рівномірного зовнішнього тиску. Для досягнення даної мети, за використанням модифікованого змішаного варіаційного принципу, отримані лінійні та нелінійні системи рівнянь, що описують напружене-деформований стан анізотропних композитних оболонок обертання. Розроблені співвідношення нелінійної теорії оболонок типу Тимошенка при необмежених прогинах та кутах повороту. На їх основі складені алгоритми та розроблені комп'ютерні програмні продукти з чисельного розрахунків за методом дискретної ортогоналізації напружене-деформованих станів та стійкості нетонких анізотропних композитних оболонок нульової гауссової кривини. Отримані результати щодо впливу анізотропії та нелінійного деформування на втрату стійкості анізотропних композитних оболонок нульової кривини.

30.06.18.0431/0217U003598

Розробка нових методів та засобів діагностування енергетичних машин та підвищення їх міцності та працездатності: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Воробйов Юрій Сергійович. – ДР 0112U002490. УДК 539.4:534.1.

380 с.

Виконано широкий комплекс фундаментальних досліджень в галузі удосконалення методів та засобів діагностики технічного стану енергетичних машин та елементів ракетно-космічного обладнання. Використовувались методи діагностування за допомогою штатних вимірювальних засобів енергетичних машин та розробленої переносної системи вимірювання. Розвинуто математичні моделі та методи розрахунків для аналізу і підвищення статичної та динамічної міцності, працездатності відповідальних елементів енергетичних машин. Розроблено рекомендації щодо підвищення міцності та працездатності енергетичних машин, що працюють в жорстких умовах експлуатації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31 ХІМІЯ

31.01 Загальні питання хімії

31.06.18.0432/0217U004363

Розробка нового покоління металокомплексних каталізаторів низькотемпературного знешко-дження токсичних газоподібних речовин: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Ракітська Тетяна Леонідівна. – ДР 0115U003222. УДК 54.128.13:541.124:[542.943-386+546.262-386]:549.67.

172 с.

Об'єкт дослідження - природні та модифіковані бентоніти України як носії металокомплексних каталізаторів

знешкодження монооксиду вуглецю і/або діоксиду сірки та озону. Мета науково-дослідної роботи: встановити вплив фізико-хімічних та структурно-адсорбційних властивостей бентонітів з трьох родовищ України та їх модифікованих форм на деякі закономірності каталітичного знешкодження вищеозначеніх токсичних газоподібних сполук, а також розробити серію закріплених композицій для каталітичної очистки повітря від цих газоподібних токсикантів для використання в засобах індивідуального захисту органів дихання (ЗІЗОД). Отримані перспективні зразки каталізаторів окиснення монооксиду вуглецю і діоксиду сірки та розкладання озону, які містять комплекси Pd(II) і Cu(II), галогеніди та природний або модифікований різними способами (термальним, гідротермальним або кислотно-термальним) бентоніт. Вивчено кінетику реакцій, що досліджувалися, в присутності цих металокомплексних каталізаторів. Отримано дані про кінетичні, стехіометричні та захисні властивості цих каталізаторів, якими планувалися спорядити ЗІЗОД. Визначено оптимальний склад каталізаторів окиснення монооксиду вуглецю та розкладання озону, а також способи їх виготовлення. Розроблена методика використання каталізатора окиснення монооксиду вуглецю в ЗІЗОД за умови різних санітарно-хімічних параметрів атмосфери робочої зони. Складено проект технічних умов на каталізатор низькотемпературного розкладання озону.

31.15 Фізична хімія

31.06.18.0433/0417U001644

Науменко В'ячеслав Олександрович. Закономірності процесу видалення оксигенвмісних домішок з розплавів хлоридів та бромідів деяких s-елементів методом карбогалогенування: Дис... к.х.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 24.03.2017.

УДК 544.351.33-143:544.6.076.327.

147 с.: 42 табл., 34 іл. – Бібліogr.: 141 назва.

Дисертація присвячена виведенню закономірностей пе ребігу процесу карбогалогенування розтопів галогенідів лужних та лужноземельних металів і визначеню кількісних характеристик спорідненості катіонної основи бромідних розтопів до оксид-іонів (індексів оксоосновності). Методом розчинності визначено індекси оксоосновності розтопів KBr-NaBr, KBr-BaBr₂ та KBr-LiBr при 973 К. Встановлено, що значення індексів оксоосновності хлоридних та бромідних розтопів з подібним катіонним складом близькі. Встановлено, що хімічна стадія процесу карбогалогенування має другий порядок за оксид-іонами. Енергія активації приблизно дорівнює 200 кДж/моль для процесів обробки хлоридних розтопів дією CCl₄ та 35 кДж/моль для обробки бромідних розтопів окиснюально-відновлюючою парою "C+Br₂". Така різниця в енергіях активації пояснюється різними енергіями зв'язку атома галогену у галогенуючому агенті. Визначено термодинамічні параметри утворення активованого комплексу. З'ясовано, що при зростанні спорідненості катіонної основи розплаву до оксид-іонів швидкість процесу карбогалогенування уповільнюється, а остаточна концентрація оксид-іонів у розтопі зростає. Отримані результати дозволяють прогнозувати час та межі очищення методом карбогалогенування галогенідних розтопів залежно від їх індексів оксоосновності.

31.06.18.0434/0217U003368

Дизайн та застосування в сорбційних та мембраних технологіях гібридних полісилоксанових матеріалів з фосфор- і сірковмісними комплексотвірними групами: Заключний звіт /Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України; Керівник Зуб Юрій Леонідович. – ДР 0114U003144. УДК 544.022.822+678.84.

їни; Керівник Зуб Юрій Леонідович. – ДР 0114U003144. УДК 544.022.822+678.84.

198 с.

Впорядковані мезопористі фосфоровмісні матеріали типу SBA-15 були синтезовані у присутності P123, в кислому середовищі. Заміна TEOS силікатом натрію (з метою здешевлення сорбентів) і введення =Si(CH₂)₂P(O)(OC₂H₅)₂-X(OH)X несуттєво впливає на значення питомої поверхні зразків. Присутність поліфункціонального шару та впорядкованої системи пор обумовлюють перспективність фосфоровмісних зразків для одночасного вилучення металів різної хімічної природи з їх водних розчинів.

31.06.18.0435/0217U003417

Неорганічні пігменти зі структурою "ядро-оболонка" для екологічно безпечного протикорозійного захисту поверхні алюмінію та його сплавів авіаційного призначення: Заключний звіт /Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України; Керівник Плюто Юрій Володимирович. – ДР 0114U003534. УДК 620.193.2.

31 с.

Синтезовано ряд протикорозійних пігментів MoO₃/SiO₂ та MoO₃/Al₂O₃ (концентрація 5, 10, 15, 25 та 40 мас. % Mo) із структурою "ядро-оболонка" шляхом термічної обробки суміші пірогенного оксиду кремнію SiO₂ та оксиду алюмінію Al₂O₃ з диспергуванням (NH)₄Mo₇O₂₄·4H₂O. Протикорозійні покриття на поверхні алюмінієвого сплаву 3003 H14 створені шляхом нанесення 5 % спиртової композиції полівінілбутиралю із синтезованими пігментами. Проведені випробування при 40 °C і 80 % відносної вологості та встановлено, що пігменти MoO₃/SiO₂ та MoO₃/Al₂O₃ виявляють протикорозійний ефект. Шляхом квантовохімічного моделювання встановлено, що енергія гідролізу молібденоксидних структур на поверхні SiO₂ становить -40,3 кДж/моль, а на поверхні Al₂O₃ складає -38,5 кДж/моль, негативна величина якої при температурі 25 °C свідчить про можливість вивільнення аніонів MoO₄²⁻, що забезпечують протикорозійний захист алюмінію в умовах експлуатації при підвищенні атмосферної вологості. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.06.18.0436/0217U003523

Розробка теоретичних основ та оптимізація колоїдно-хімічних методів концентрування токсичних та цінних компонентів розчинів: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Сазонова Валентіна Федорівна. – ДР 0112U004414. УДК 544.77:544.355-145.11:66.082.2.

147 с.

Розроблені теоретичні основи та умови інтенсифікації процесів адсорбційного, флотаційного, флотоекстракційного та флотоадсорбційного вилучення токсичних та цінних компонентів розчинів. Вивчені за допомогою теоретичних уявлень в галузі фізико-хімії поверхневих явищ елементарні стадії флотаційного процесу: взаємодія крапель емульсій або частинок сублату з бульбашками повітря, хімічні рівноваги при взаємодії ПАР з компонентами розчину, які підлягають вилученню, тощо; визначені шляхи інтенсифікації флотаційного вилучення ПАР за допомогою специфально підібраних реагентів. Вивчені за допомогою теоретичних уявлень в галузі фізико-хімії поверхневих явищ механізм адсорбції барвників на адсорбентах різної природи; вивчені колоїдно-хімічні закономірності очищення води від сполук Cr (VI) методом флотації з іносієм - високодисперсним парафіном і аналіз експериментальних даних з позиції теорії ДЛФО. Оптимізовані методики одержання цирконій-кремнеземних наносорбентів на основі кінетичних характеристик сорбції

сполук урану цих сорбентах. Оптимізовані процеси: флотація - селективне вилучення РЗМ з водних розчинів шляхом переводу їх у комплексні сполуки; вилучення екстрагентів та жирних кислот з водних розчинів шляхом поєднання флотації з флокуляцією, екстракцією, сорбцією (на частинках парафіну); вилучення ПАР за допомогою спеціально підібраних реагентів; сорбція - вилучення сполук урану шляхом регулювання pH розчинів, витрати сорбенту; вилучення барвників шляхом сорбції на нових немодифікованих сорбентах рослинного походження.

31.06.18.0437/0217U003690

Фізико-хімічні основи створення високо-ефективних поверхнево-активних систем на основі біогенних ліпідів, біополімерів та їх комплексів: Заключний звіт /Відділення фізико-хімії і технології горючих копалин Інституту Фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України.; Керівник Карпенко Олена Володимиривна. – ДР 0110U005055. УДК 604.2:61.185.

142 с.

Отримано нові поверхнево-активні системи мікробного походження на основі комплексів ліпідів, біополімерів; оптимізовано методи їх біосинтезу і виділення; розроблено раціональні форми продуктів; їх ідентифіковано (хроматографія, ІЧ-, мас-спектроскопія) та встановлено, що одержані біокомплекси є високоекспективними ПАР за емульгувальним, колюблізацією гідрофобних речовин, піноутворенням, поверхневою активністю, а також вони є регуляторами проникності клітинних мембран мікроорганізмів і рослин, підсилюють дію біологічно активних речовин; показано ефективність застосування створених поверхнево-активних комплексів для медицини (антимікробні, антивірусні засоби), сільського господарства (регулятори росту і захисту рослин), для відновлення забрудненого довкілля та інших галузей.

31.06.18.0438/0217U004246

Інженерія наноструктурних матеріалів: енергоекспективні технології для отримання новітньої кераміки: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Рагуля Андрій Володимирович. – ДР 0116U005020. УДК 541.18;620.22;621.762.01.

82 с.

Одержані волокна діборидів перехідних металів (TiB₂, ZrB₂) з поперечним діаметром 100-200 нм. Проведено порівняльний аналіз енергоекспективності отримання нанокомпозитів методами гарячого пресування та іскро-плазмового спікання. Досліджено умови консолідації нанопорошків тугоплавких сполук в НВЧ-полі (2,45 ГГц). Визначено особливості формування структури в нанокомпозиційних матеріалах при мікрохвильовому спіканні.

31.06.18.0439/0217U004331

Дослідження фізико-хімічних процесів в біологічних тканинах та технічних системах методами математичного моделювання: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Личковський Едуард Іванович. – ДР 0112U000161. УДК 541.1:577.1:62|001.5.001.57.

252 с.

Проведено дослідження впливу pH води (аміачно-гідразинного регулювання) на корозійно-електрохімічну поведінку нержавіної сталі 08Х18Н10Т за температур 25..300 С і рівноважних тисках. Розглянуто витривалість елементів конструкцій під статичним і динамічним навантаженням у корозійному середовищі в імплантанті де тріщина зароджується, підростає до критичного розміру і зумовлює його руйнування.

Вивчено вплив сірководневих середовищ різної агресивності на процеси зародження та розвиток корозійно-механічних тріщин. Запропоновано використання холестерических рідких кристалів, легованих напорозірніми домішками магнетитів з метою створення матеріалу для первинного перетворювача сенсора СО. Розглянуто концепцію взаємодії холестерических рідких кристалів із вуглеводами з метою створення матеріалу активного середовища первинного перетворювача сенсора вуглеводів. Вперше встановлено біофізичні механізми дисфункції Na⁺, K⁺-ATР-ази та Ca²⁺, Mg²⁺-ATР-ази лімфоцитів крові пацієнтів з ревматичною патологією. З'ясовано, що за умов розвитку ревматичної патології в лімфоцитах крові інгібування активності Ca²⁺, Mg²⁺-ATР-аз відбувається за змішаним типом - як за рахунок зменшення числа обертів ензиму, так і за рахунок зниження спорідненості до АТР, а інгібування активності Na⁺, K⁺-ATР-ази відбувається за конкретним типом - за рахунок зниження спорідненості до АТР. Розглянуто математичну модель потоків K⁺, Na⁺, Cl⁻, йонного балансу та трансмембраниого потенціалу через плазматичну мембрани зародкової клітини з позиції лінійної термодинаміки необоротних процесів. Результати моделювання якісно узгоджується з

експериментальними спостереженнями для зародкових клітин в'юна. Проведено обчислення енергетичного спектру донорної та акцепторної домішок у сферичній квантовій точці як функцію її розміру. Проаналізовано структурні зміни, що відбуваються в результаті високоенергетичного електронного опромінення в холівських датчиках та з'ясовано природу радіаційних дефектів до і після опромінення в них. Досліджено вплив обмежених фононів на спектр електрона, який знаходиться в багатошаровій тонкій наноплівці. Досліджено однорідну задачу для рівняння із частинними похідними з двома змінними другого порядку за одинею змінною, за якою задано крайові умови, та загалом нескінченною порядку за іншою змінною. Вказано спосіб знаходження нетривіальних квазіполіномічних розв'язків задачі, що відповідають кожному нулью характеристичного визначника задачі з урахуванням його кратності.

31.06.18.0440/0217U004332

Клініко-прогностичне значення та особливості змін параметрів ліпідного, вуглеводного метаболізму, синдрому ендогенної інтоксикації та структурно-функціональних характеристик серця під впливом стандартного лікування хворих на ішемічну хворобу серця, артеріальну гіпертензію та хронічну хворобу нирок на фоні надваги й ожиріння: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Радченко Олена Мирославівна. – ДР 0112U000163. УДК 616.12-005.4+616.12-008.331.1+616.61-036.12]-056.52-07-08.

265 с.

Об'єкт дослідження: хворі на ІХС, гіпертонічну хворобу, хронічну серцеву недостатність, бронхіальну астму, хронічне обструктивне захворювання легень, з патологією травного тракту, видільної системи та супутнім ожирінням. Мета роботи: оптимізувати діагностику та лікування хвороб внутрішніх органів у хворих з надвагою та ожирінням на основі вивчення параметрів ліпідного, пуринового, вуглеводного метаболізму, системи гемостазу, синдрому ендогенної інтоксикації, структурно-функціональних параметрів серця. На підставі клінічного обстеження, аналізу результатів лабораторного та інструментального обстеження 1300 пацієнтів з внутрішньою патологією встановлена прогностична та діагностична цінність вихідних параметрів ліпідного, пуринового, вуглеводного метаболізму, системи

гемостазу, синдрому ендогенної інтоксикації, структурно-функціонального стану серця у хворих серцево-судинного континууму та з патологією дихальної, травної та видільній систем за умов їх перебігу на фоні надмірної маси тіла та ожиріння. Акцент у роботі поставлений на вивченні діагностичного та прогностичного значення ожиріння у внутрішній патології. Встановлено ряд метаболічних параметрів, які мають визначальне значення для перебігу даної патології. Проведені наукові дослідження дозволяють стверджувати, що під час обстеження пацієнтів слід враховувати вплив коморбідної патології на клінічні прояви, діагностику, прогноз і лікування хвороби. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.06.18.0441/0217U004403

Розвиток фізико-хімічних засад створення нових мікро і мікро/мезопористих матеріалів на основі цеолітів, молекулярних сит і метал-органічних каркасів: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник Лампека Ярослав Дмитрович. – ДР 0112U001195. УДК 544.723.21.

260 с.

Бітемплатним методом на основі початкових продуктів кристалізації цеолітів MFI і BEA одержано мікромезопористі алюмосилікати, а також цеолітоподібні мезопористі піни комірчатої структури. Частково цеолітизовані алюмосилікати показали високу каталітичну активність в реакції крекінгу кумолу, близьку до активності ZSM-5 з вищою селективністю за основними продуктами реакції (пропіленом та бензолом). Цеолітоподібні мезопористі піни комірчатої структури показали високу каталітичну активність в реакції ізомеризації вербенол оксиду до (3-метил-6-(про-1-ен-2-іл)циклогекс-3-ен-1,2-діол) зі структурою п-ментолу, що володіє антипаркінсонною активністю. Германосилікатні цеоліти типу UTL є гідролітично нестійкими і можуть бути розшаровані (деламіновані) кислотною обробкою зі збереженням цілісності цеолітних "силікатних шарів" - одержаним 2D цеолітів, із поперечним розміром близько 1,3 нм. Одержані цеолітні моношари можуть бути перетворені в інші цеоліти (зшивкою -O-Si(CH₃)₂-O-) або впорядковані із використанням катіонного ПАР СТМА+ і піларовані фрагментами різної структури та хімічного складу із утворенням мезопористих матеріалів. Отримано низку нових кристалічних сполук координаційно-полімерної природи на основі азамакропілічних комплексів нікелю(II), цинку(II) і міді(II) та ароматичних дикарбоксилатів, кристалічну будову яких встановлено методом рентгеноструктурного аналізу і встановлено, що об'єм пор в їх гратках може складати до 35% від об'єму елементарної комірки. Показано, що комплексам цинку(II) притаманна фотолюмінесценція, викликана ?-* переходами в ароматичних системах карбоксилату. Продемонстровано, що композиту комплексу цинку(II) з люмінесцентним барвником акридиновим оранжевим притаманна біомодальна люмінесценція. Досліджено вплив сполук різної природи на люмінесценцію даного комплексу і його композиту і показано, що різна чутливість емісії двох люмінофорів до процесів гасіння може бути використана для розпізнавання органічних речовин близької будови. Досліджено процеси сорбції йоду деякими координаційними полімерами та вивчені електрофізичні властивості отриманих композитів. Показано, що процеси окиснення нікелю(II) до нікелю(III) приводять до підвищення сорбційної ємності при сорбції йоду як з парів так і з розчину в гексані, у порівнянні з редокс-інертними сполуками на основі цинку(II). Показано, що на відміну від вихідних МОК, які є діелектриками, йодвмісним композитам притаманна електропровідність, яка залежить як від природи іону металу, так і вмісту в них йоду. Робота

передається за кордон за договірною ціною.

31.06.18.0442/0217U004404

Науково-організаційний супровід програми та інформаційна підтримка сайту програми: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Павліщук Віталій Валентинович. – ДР 0114U002712. УДК 001.54.

6 с.

Проведено науково-організаційну підготовку забезпечення виконання цільової комплексної програми НАН України "Фундаментальні проблеми створення нових речовин і матеріалів хімічного виробництва". Опубліковано монографію "Фундаментальні проблеми створення нових речовин і матеріалів хімічного виробництва". Здійснено роботу по підготовці та проведенню звітної наукової сесії 2016 року за результатами виконання проектів в рамках програми "Фундаментальні проблеми створення нових речовин і матеріалів хімічного виробництва". Укладено та видано збірку тез доповідей. Оновлена інтернет-сторінка програми. Підготовлено загальний звіт про виконання у 2016 р основних завдань за напрямками програми. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.06.18.0443/0217U004405

Фундаментальні основи створення графено-подібних 2 D-матеріалів та функціональних нанокомпозитів на їх основі: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник Походенко Віталій Дмитрович. – ДР 0114U001843. УДК 546.26-162+541.64.

37 с.

Розроблено новий екологічно сприятливий одностадійний спосіб одержання багатошарового (переважно 7-9 шарів) графену, модифікованого атомами азоту із невисокою кількістю кисеньвмісних дефектів. Синтезовано нові нанокомпозити на основі графеноподібних 2 D матеріалів (графену, відновленого оксиду графену та ін.) з Со₃O₄, а також електропровідними полімерами (полі-З-карбоксітю酚еном, поліfenілендіамінами, поліамінондіолом та ін.). Досліджено будову, спектральні та фізико-хімічні властивості, а також функціональні характеристики одержаних 2 D матеріалів та нанокомпозитів на їх основі. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.06.18.0444/0217U004408

Фундаментальні принципи створення нових напівпровідникових нанофотонних і фотокatalітических наносистем для застосування у технологіях перетворення світла та функціональних паковань: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник Кучмій Степан Ярославович. – ДР 0116U002805. УДК 541.14.

189 с.

З'ясовано закономірності перебігу фотокatalітичних та фотоелектрохімічних процесів за участю графітоподібного нітриду вуглецю, активованого обробкою азотною кислотою, ієрархічних мікросфер діоксиду титану, шаруватих ніобатів та композитних матеріалів на основі шаруватих ніобатів і нітриду вуглецю, піноподібного оксиду міді (І), а саме: виділення молекулярного водню з водних розчинів електронодонорних сполук різної природи, газофазного окислювального перетворення етанолу та метанолу, відновлення діоксиду вуглецю до метану та оцтового альдегіду тощо. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.06.18.0445/0217U004485

Дослідження розподілу домішок при різних варіантах кристалізації солей Щезію: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Чергінець Віктор Леонідович. – ДР 0116U002616. УДК 544.354.3:546.36'15.

64 с.

Показано, що проведення багаторазової низькотемпературної спрямованої кристалізації є простим і зручним методом для суттєвого зниження концентрації практично всіх техногенних домішок, у тому числі ізоморфних (Натрій, Калій, Рубідій). Однак у процесі кристалізації продукт збагачується домішкою Талію, який переважно входить у тверду фазу. Внаслідок значного забруднення техногенних відходів домішкою Натрію протягом перших 3-4 кристалізацій процес витіснення інших домішок відбувається менш інтенсивно, ніж у наступних кристалізаціях внаслідок витіснення домішок у тверду фазу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.06.18.0446/0217U004486

Інженерія детекторів на основі композиційних сцинтиляторів для фізики високих енергій: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Ковальчук Сергій Миколайович. – ДР 0116U002617. УДК [539.1.074.3:546.64]+539.12.

48 с.

В результаті виконання роботи були розроблені модифікації радіаційно-стійкого детектуючого елементу на основі композиційного сцинтилятору для роботи малих, середніх та великих радіаційних навантажень. Встановлено, що оптимальними матеріалами для виготовлення детектуючих елементів є монокристалічні або композиційні сцинтилятори YSO:Ce та YAG:Ce в оптично прозорому полісилоксановому компаунді Sylgard 184. Виконано перевірку радіаційної стійкості матеріалів для виготовлення детектуючих елементів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.06.18.0447/0217U004489

Розробка технологій отримання гіbridних органіко-неорганічних наноструктурованих люмінесцентних матеріалів: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Малюкін Юрій Вікторович. – ДР 0112U001897. УДК 535.37:[547+546-022.532].

220 с.

Створено люмінесцентні гіbridні наноструктуровані органо-неорганічні наноматеріали для технічних та біомедичних застосувань. Розроблено методики отримання стійких водних колоїдних розчинів складу "неорганічна наночастинка-органічні молекули". Досліджено кінетичну та термодинамічну стабільність гіbridних комплексів на основі неорганічних наночастинок та молекул барвників. Отримані кінетичні та термодинамічні параметри руйнування комплексів "неогранічна наночастинка-органічні молекули" однозначно вказують на їх стабільність за умови фізіологічних температур. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.17 Неорганічна хімія. Комплексні сполуки

31.06.18.0448/0417U001706

Куліченко Vadim Anatolijovych. Синтез і властивості складних оксидів на основі РЗЕ, лужноземельних металів та нікелю: Дис...

к.х.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 27.03.2017.

УДК 546-654'656'657'41'42'431'74+548.734.

152 с.: 23 табл., 59 іл. – Бібліogr.: 216 назв.

Дисертація присвячена питанням оптимізації методів синтезу складних оксидних композицій на основі нікелатів РЗЕ та лужноземельних металів, одержання на їх основі нових матеріалів з перспективними для прикладного використання властивостями. Досліджено утворення нестехіометричних подвійних оксидів у системах La-Ni-O, Nd-Ni-O, Pr-Ni-O. Досліджено каталітичні властивості у нікелатах, кобальтатах і манганатах стронцію і барію, допованих іонами лужних металів у реакціях окиснення метану до етилену. Досліджено ізоморфне заміщення в системах La_{3-x}Mg_xO₇ і La_{4-x}Mg_xNi₃O₁₀ де Me = Ca, Sr, Ba.

31.21 Органічна хімія

31.06.18.0449/0417U001914

Коломейцев Дмитро Олегович. Гетероциклізації на основі тієно[2,3-d]піримідинів: Дис... к.х.н. /ДВНЗ "Український державний хіміко-технологічний університет". – Захищена 06.04.2017.

УДК 547.735.873.

136 с.: 15 табл., 13 іл. – Бібліogr.: 86 назв.

Було знайдено умови селективної гетероциклізації 4-гідразиноцикlopента(гекса)-[4,5]-тіено-[2,3-d]-піримідинів в реакції з натрієвими солями 2,4-дикетоестерів в оцтовій кислоті, завдяки чому було синтезовано ряд потенціально корисних гетероциклічних систем, які поєднують у структурі триазиновий цикл разом з тіенопіримідиновим. Взаємодія проходить за механізмом аналогічним механізму перегрупування Дімрота і рушійною силою розкриття попередньо протонованого піримідинового циклу є ефективна взаємодія πN4сигма*С-N(2), яка забезпечується паралельним розташування неподіленої пари електронів атому N1 і сигма-зв'язку CH-N2, що забезпечується оптимальним перекриванням взаємодіючих орбіталей і високою нуклеофільністю атому N4. Циклізація до похідних анельюваних триазинів без перегрупування піримідинового циклу проходить у випадку взаємодії гідразинопохідних тієно[2,3-d]піримідинів з маліновим ангідридом, а внаслідок реакції з похідними фталевого ангідриду утворюються імідохідні. Взаємодія гідразинопохідних тієно[2,3-d]піримідинів з такими електрофільними реагентами як хлорангідрид монохлороцтової кислоти, етилпіруват та диметиловий естер ацетиленікарбонової кислоти (ДМАД) приводить до утворення очікуваних продуктів перегрупування, які містять конденсований триазиновий або триазоловий цикли з тіенопіримідиновим, за аналогічним механізмом. Оксигенвмісні N-алкілованні похідні тієно[2,3-d]піримідинів та S-(Se)-алкілованні сполуки були протестовані на наявність антимікробної і фунгіцидної активності та виявлені сполуки-лідери.

31.06.18.0450/0417U001915

Заровна Ірина Сергіївна. Сульфоланвмісні аміноспирти та сульфонаміди. Синтез та властивості: Дис... к.х.н. /Державний вищий навчальний заклад "Український державний хіміко-технологічний університет". – Захищена 06.04.2017.

УДК 547.732.3:547.735.

235 с.: 10 табл., 15 іл. – Бібліogr.: 361 назв.

Робота присвячена синтезу ряду сульфоланвмісних аміноспиртів та гідроксисульфонамідів з каркасними фрагментами; амінів, сульфохлоридів сульфоланового ряду; тетрагідротіофен-1,1-діоксиду, апельованого оксазоліновим, оксазолідиновим, оксазолідиноновим, морфоліноновим циклами. З застосуванням квантово-хімічних розрахунків встановлено

новлені основні закономірності протікання реакції амінопіразолу 3,4-епоксисульфолану аміаком та первинними амінами. Встановлені особливості взаємодії транс- і цис-4-аміно-3-гідроксисульфоланів з рядом електрофільних реагентів та їх здатності до циклізації. цис-N-Моноацильовані похідні циклізуються в оксазоліні; при взаємодії цис-4-аміно-3-гідроксисульфолану з трифосгеном утворюється оксазолідинон, а з диметилацетиленкарбоксилатом морфолінон; транс-орієнтація замісників перешкоджає циклізації. Цис-аміноспирти в реакції з формальдегідом утворюють оксазолідини, а транс-ізомери менш напружені діоксазепінові або діоксазепинові цикли. З'ясовані особливості таутомерних пептеворень імінів сульфоланового ряду, що містять ароматичні замісники. За результатами *in silico*, *in vitro* та *in vivo* досліджень фармакологічної активності ряду синтезованих сполук знайдені потенційні інгібітори кіназ CK2 і FGFR-1 та речовини, що мають протищухлину, протимікробну та протигрибкову дії, нейротропну активність.

31.06.18.0451/0217U004104

Структурне керування напрямком реакції. Контрольований синтез як інноваційна основа хімічної технології: Заключний звіт /Інститут фізико-органічної хімії і вуглеміжі ім. Л.М.Литвиненка НАН України; Керівник Богза Сергій Леонідович. – ДР 0116U006678. УДК 547.892.4/.8.

34 с.

Об'єкт дослідження - гетарилзаміщені 5-амінопіразоли, гетарилзаміщені піразоло[3,4-с]ізохіноліни, їх синтез та реакції циклізації. Мета роботи - розробка методів синтезу піразоло[3,4-с]ізохінолінів з гетарильними замісниками у піридиновому та бензеновому ядрах; створення комплексу технічних рішень для виробництва сполук з протираковою та іншими видами активності. Методи дослідження - органічний синтез, ЯМР-, ІЧ-спектроскопія, тонкошарова та об'ємна хроматографія, молекулярний дослідження. Опрацьовано препаративні методи синтезу 1- та 3-гетарил-4-(3,4-диметоксіфеніл)-5-амінопіразолів та їх відповідних галоїдохідів. З використанням методології реакції Пікте-Шпенгера розроблено метод синтезу піразоло[3,4-с]ізохінолінів з гетероциклічними замісниками азинового ряду. Визначено відмінності реакційної здатності гетарильних естерів у реакції ацилювання арилацетонітрилів та запропоновано шляхи розвитку процесів циклізації амінопіразолів в межах сучасних уявлень реакції Шпенгера. Результати роботи можуть бути корисними в препаративній хімії гетероциклічних сполук - біологічноактивних субстанцій та розробки на їх основі нових лікарських засобів. Ключові слова 1,3-Ціанокетон, 4-арил-5-амінопіразол, циклізація, піразоло[3,4-С]ізохінолін, гетерильний замісник, ЯМР, пропиракова активність

31.06.18.0452/0217U004487

Пористі органічні сцинтилятори та їх аналоги; особливості процесів збору світла в гетерогенних системах: Заключний звіт /Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України; Керівник Галунов Микола Захарович. – ДР 0116U002615. УДК [539.1.074.3:547]:535.373.2.

49 с.

Відпрацьовано технологічні заходи створення органічних полікристалічних сцинтиляторів із поліпшеними харacterистиками та можливістю попереднього концентрування вибраного хімічного елементу для вирішення задач виявлення джерел радіації в природних водах на прикладі ^{90}Sr . Вибрані оптимальні технологічні умови отримання полікристалічних зразків методом гарячого пресування з високими сцинтиляційними та експлуатаційними властивостями. За-

пропоновані сцинтиляційні матеріали є перспективними системами для реєстрації надмалих концентрацій радіонуклідів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.25 Хімія високомолекулярних сполук

31.06.18.0453/0217U004063

Наукові принципи створення функціональних нанокомпозитів на основі органо-неорганічних матриць і ВПС: Заключний звіт /Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України; Керівник Бровко Олександр Олександрович. – ДР 0112U007743. УДК 541.64:678.02.

378 с.

Розроблено нові підходи до створення функціональних нанокомпозитів на основі наповнених напів-ВПС, органо-неорганічних матриць і ВПС з використанням золь-гель методу при отриманні неорганічної складової, що визначають вплив природи та співвідношення компонентів, а також умов синтезу на механізм формування, термодинамічний стан, морфологію, теплофізичні та фізико-механічні властивості отриманих нанокомпозитів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.06.18.0454/0217U004065

Полімерні матеріали багатоцільового призначення, здатні до деструкції під впливом факторів довкілля: Заключний звіт /Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України; Керівник Савельєв Юрій Васильович. – ДР 0114U000739. УДК 678.664+577.114.

40 с.

Одержано експериментальні зразки оптимального складу нових структурно-модифікованих природно відновлювальними полісахаридами (каскантан, крахмал) та/або рослинною (ричиновою) олією пінополіуретанів та іономерних поліуретанів і дослідження їх деструкція в опідзолених ґрунтах впродовж року в натурних умовах сезонних змін. Продедено мікологічні дослідження деструкторів та виявлено їх домінантні види, що свідчить про можливість утилізації структурно-модифікованих природно відновлювальними складниками (піно)поліуретанів шляхом біоконверсії відходів (піно)поліуретанів та виробів з них після закінчення терміну їх експлуатації шляхом компостування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.06.18.0455/0217U004128

Розроблення ферментного біосенсора на основі рН-чутливих польових транзисторів для визначення сечовини та креатиніну у медичній діагностиці: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики; Керівник Солдаткін Олексій Петрович. – ДР 0115U004869. УДК 577.113 + 681.586.

100 с.

Розроблено біосенсор на основі іммобілізованих ферментів та іон-селективних польових транзисторів для експрес-визначення сечовини та креатиніну в біологічних рідинах (кров, сироватка чи плазма крові, сеча та гемодіалізна рідина для контролю ефективності гемодіалізу). Лабораторні прототипи біосенсорів було апробовано при роботі з реальними зразками сироватки/діалізату крові хворих на ниркову недостатність та вимірюючи невідомі концентрації креатиніну та сечовини.

31.06.18.0456/0217U004129

Розробка "розумних наноносіїв" на ефекті фототеплового плазмонного підсилення для цільової доставки ліків в організмі людини:

відпрацювання методик біомодифікації наноструктур рядом лікарських речовин та технології їх керованого вивільнення: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики; Керівник Дзядевич Сергій Вікторович. – ДР 0115U002786. УДК 577.113 + 681.586.

23 с.

Для створення "розумних" наноносіїв, що стануть основою методів цільової доставки та контролюваного вивільнення ліків, запропоновано використання наноструктур золота, плазмон-підсиленого фототеплового ефекту та антисенс технології. За допомогою приладу-сенсору на основі ефекту локалізованого поверхневого плазмонного резонансу "НаноПлазмон-003" були проведені дослідження для визначення особливостей взаємодії органічних речовин та олігонуклеотидів з наноструктурами золота, що іммобілізовані на поверхні сенсорного чипа.

31.06.18.0457/0217U004130

Ферментна мультибіосенсорна система для діагностики ниркової дисфункції та контролю процедури гемодіалізу: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики; Керівник Солдаткін Олексій Петрович. – ДР 0115U002787. УДК 577.113 + 681.586.

51 с.

Розроблено монобіосенсори на основі креатиніндеімінази та рекомбінантної уреази, всебічно досліджено їхні основні аналітичні характеристики та підібрано оптимальні умови їх функціонування при роботі з реальними зразками. Підібрано оптимальні умови функціонування монобіосенсорів на основі КД та РУ в складі мультибіосенсора. Показано можливість одночасного визначення сечовини та креатиніну у випадку однакового розведення. Продемонстровано відсутність перехресного впливу субстратів на елементи мультибіосенсора.

31.27 Біологічна хімія

31.06.18.0458/0417U002009

Стамбульська Уляна Ярославівна. Вплив симбіотичних азотфіксуючих бактерій і ксенобіотиків на фізіолого-біохімічні показники рослин гороху посівного: Дис... к.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 26.04.2017.

УДК 577.152.1+579.841.31+581.1.

190 с.: 19 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 319 назв.

Дисертація присвячена вивченю перебігу вільнопаралельних процесів у рослин гороху посівного за дії біхромату калію та гербіциду 2,4-Д, а також оціні впливу азотфіксуючих бактерій роду Rhizobium на фізіолого-біохімічні параметри рослин окремо та за дії стресорів. Показано, що застосування передпосівної інокуляції бактеріями за умов впливу біхромату калію, призводить до зростання концентрації ТБКАП, що свідчить про розвиток слабкого оксидативного стресу за даних умов. Виявлено, що інокуляція рослин бульбочковими бактеріями може частково нівелювати негативний вплив ксенобіотиків, проте видимі позитивні зміни варіюють залежно від дози та природи речовини-токсиканту.

31.06.18.0459/0217U003371

Механізми регуляції внутрішньоклітинних сигнальних мереж, міжклітинних та міжмолекулярних взаємодій: Заключний звіт /Інститут біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України; Керівник Комісаренко Сергій Васильович. – ДР 0112U002624. УДК 577.12.7.

1226 с.

Виявлено, всебічно досліджено та розроблено терапевтичні підходи та профілактику низки тяжких патологій людини шляхом вивчення механізмів регуляції внутрішньоклітинних сигнальних мереж, міжклітинних та міжмолекулярних взаємодій за норми та патології станів різного генезу. Виявлено позитивні та негативні зворотні зв'язки у системі біологічного годинника та їх роль у рості злойкісних пухлин на основі дослідження у клітинах глюми лінії U87 рівня експресії мРНК генів ключових циркадіальних факторів, що є важливими у регуляції більшості процесів метаболізму в організмі, в тому числі і процесів проліферації, та в сублінії цих клітин з повним або частковим пригніченням функції ERN1/IRE1, сенсорно-сигнальному ензиму стресу ендоплазматичного ретикулума. Розроблено клітинні моделі для вивчення механізмів дії рецептора урокінази, ідентифіковано сигнальні шляхи, залучені до реалізації рецептор-залежних ефектів дії урокінази залежно від вмісту LRP-1 в ембріональних фіробластах миші. Проведено системне вивчення біохімічних механізмів Ca²⁺-залежного контролю скоротливої активності гладенької язової клітини як складної кооперативної тензоелектрохімічної рецепторної системи, розроблено молекулярно-динамічну модель регуляції концентрації іонізованого Са в міоцитах матки. Досліджено молекулярну динаміку перетворення фібриногену в фібрин в процесі формування тривимірної сітки фібрину - основи тромбу. Створено фібринові композити для потреб хірургії, а також діагностичними для визначення ранніх маркерів загрози тромбоутворення. Досліджено ключові процеси нейроресекції та внутрішньоклітинні сигнальні мережі, що активуються пресинаптичними іонотропними глутаматними рецепторами, за умов модулляції ліпідного складу мембраних структур нервових терміналей за нормальніх та патологічних станів. Встановлено взаємозв'язок між захисністю організму тварин вітаміном D3 та експресією NF-кБ-залежних цитокінів у регулюванні клітинних функцій у нормі, за тривалого введення преднізолону та цукрового діабету 1 типу. Досліджено механізми комбінованої дії метаболітів оксидативного, нітрозативного та карбонільного стресів, їх участь у процесах взаєморегуляції та взаємоприємственості розвитку цих станів; дослідити роль таких взаємодій в патогенезі ряду поширених захворювань, а також розробити засоби і способи їх профілактики та лікування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

31.06.18.0460/0217U003603

Особливості поведінки парних і непарних ізотопів органогенних хімічних елементів в екосистемах: Заключний звіт /Інститут геохімії навколишнього середовища; Керівник Лисенко Ольга Борисівна. – ДР 0111U008268. УДК 577.1+574.24:(581:591)+539.1.

173 с.

Вивчення ізотопного фракціонування є пріоритетним напрямком при вирішенні декількох фундаментальних проблем, а саме: систематика ізотопних ефектів різноманітної природи і оцінка їх внеску в загальне ізотопне фракціонування. Аналіз взаємозв'язку біологічного фракціонування ізотопів з особливостями метаболічних процесів, що відбуваються в організмах, природних екосистемах і продуктах техногенезу. Складність такого аналізу не зменшує його необхідності і актуальності: виявлення ізотопних зміщень С, Н, N, O, S, Ca, Mg, Fe в клітинах і тканинах організмів як можливого індикатора його функціональної (біологічної) активності. В представлений роботі робиться спроба як теоретичного, так і практичного узагальнення геобіохімічних та екологічних знань, які є різноманітними і мають прикладне значення для різних галузей знань - від геології і геохімії до біології та клінічної медицини. Актуальність теми зумовлена проблемами охорони навколишнього середовища.

ща, у зв'язку з поширенням забруднення якого відбувається зменшення біологічної активності організмів і розвитком патологій. Ізотопні зміщення вуглецю та інших біогенних елементів в клітинах живих істот розглядаються як можливі індикатори цих змін. Припускається, що усім біосистемам в нормальніх умовах життєдіяльності властиві процеси ізотопного метаболізму, під час яких спостерігаються варіації ізотопного складу деяких біогенних елементів. Поява в живих організмах патологічних змін різної етіології, у тому числі, тих, що викликані підвищеним техногенним навантаженням на оточуюче середовище, супроводжується порушенням, як механізму, так і інтенсивності ізотопного метаболізму. З цієї точки зору, докладно вивчено два біогенних елементи - водень та вуглець. Вводиться поняття "ізотопного метаболізму" та "ізотопної зональності" і припускається наявність у біосфері я природних, так і техногенних зональностей. Означені ці поняття та обґрунтовається їх доцільність. Робота розповсюджується за договірною ціною.

31.06.18.0461/0217U004310

Особливості енергетичного обміну в рослинних клітинах за різних рівнів вуглецевого за-безпечення: Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України; Керівник Золотарьова Олена Костянтинівна. – ДР 0112U002315. УДК 577.355.4 + 581.131.

215 с.

Звіт про НДР: 215 с., 83 рис., 19 табл., 316 літературних джерел. Об'єкти дослідження. Вивчалися рослини *Pisum sativum* L. (Fabaceae), *Spinacea oleracea* L. (Amaranthaceae), ранньовесняний ефемероїд *Galanthus nivalis* L. (Amaryllidaceae), і одноклітинна мікроводорость *Euglena gracilis*. Мета роботи: визначення енергетичного балансу рослинної клітини в залежності від природи і доступності джерел вуглецевого живлення. Методи дослідження: світлова та електронна мікроскопія, модульювана флуоресценція хлорофілу, спектральні методи; інфрачервоний газовий аналіз (ІЧГА); інгібіторний аналіз та методи ферментативної кінетики. Досліджено роль неорганічного вуглецю (Сн) в регуляції біоенергетичних процесів в рослинній клітині. Показана наявність карбоангідразої активності в мембраних комплексах фотосинтетичних мембраних і участі множинних форм карбоангідраз в забезпеченні сигнальної функції Сн. Сформульована концепція сигнальної структурної ролі Сн.

34 БІОЛОГІЯ

34.01 Загальні питання біології

34.06.18.0462/0217U004318

Ідентифікація носіїв крохмаль-модифікуючих мутацій гороху посівного: Заключний звіт /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України; Керівник Василенко Антоніна Олександровна. – ДР 0116U001049. УДК 635.656:575.224.

24 с.

Об'єкт дослідження - горох, вуглеводи, генетична регуляція, склад олії, селекція. Мета роботи - полягала в виділенні та ідентифікації носіїв генотипів RRrbrb, rrrbrb за допомогою біохімічних досліджень та різних типів ДНК-маркерів. Методи - біохімічні, цитологічні, генетичні, статистичні. Підтверджено дію гену rb на форму крохмальних гранул. На цій підставі були відібрані зразки з округлими крохмальними гранулами і зморшкуватим насінням (RRrbrb) і зразки із зморшкуватим насінням і складною крохмальною гранулою (rrRbRb та rrbrb). При проведенні аналізу на склад жирних кислот в олії сухого насіння (RRrbrb) було визначено відмінність за її складом, що підтверджує вплив генів g та rb на вміст жирних кислот в насінні зразків гороху. В процесі виконання роботи отримані

селекційні лінії гороху овочевого напряму використання з урожайністю насіння: СЛ 11-262 - 1,60 т/га (131 % до стандарту сорту Адагумський -1,22 т/га), СЛ Камелот/Л 20-03/1 - 1,63 т/га (134%), СЛ Камелот/Л 20-03/2 - 1,96 т/га (160%), СЛ 11-289 - 1,69 т/га (138%), СЛ 11-290-н - 1,53 т/га (125 %), СЛ 11-342 - 1,60 т/га (131 %), СЛ 12-74 - 1,69 т/га (138 %). Вміст цукрів в насінні технічної стиглості становив від 5,05% (СЛ 11-342) до 6,06% (СЛ 11-289). Дібрани дев'ять ліній-носіїв мутантного гену rrbr (RRrbrb) з різним проявом господарських ознак: довжина стебла 40-51 см, продуктивніших вузлів 3,7-6,8 шт., кількість бобів 5,3-9,5 шт., маса насіння з рослини 1,88-4,01 г, кількість насіння 22,6-37,8 шт. Селекційний матеріал гороху, що створений в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва, може бути використаний при створенні спеціалізованих сортів гороху для харчової і переробної галузей. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.06.18.0463/0217U004419

Клітинні та молекулярні механізми адаптації рослин до несприятливих змін екологічних чинників (посуха, затоплення) в природі та експерименті: Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України; Керівник Кордюм Єлизавета Львівна. – ДР 0112U000059. УДК 57.053:581. 522.5:58.032.

254 с.

Представлені результати досліджень клітинних і молекулярних показників адаптації рослин до несприятливих змін екологічних чинників в природі та експерименті на прикладі модельних об'єктів: покритонасінних рослин і мікроводоростей - *Arabidopsis thaliana* (дикий тип, мутанти за відповідними генами та трансгенні рослини з відповідними репортерними генами), геліофіт *Sium latifolium*, меzoфіт *Sium sisaroides*, справжня водна рослина *Nymphaea alba* і мікроводорости *Chlorella vulgaris*, *Chlamydomonas reinhardtii* та *Euglena gracilis* з використанням сучасних методів світлової та конфокальної мікроскопії, цитохімії, біохімії (електрофорез, Вестерн-блот), молекулярної біології (ПЛР, ЗТ-ПЛР, ПЛР в реальному часі), хемілюмінесценції та статистики, фізико-хімічних і спектральних методів, інгібіторного аналізу тощо. Одержано нові експериментальні дані та закономірності морфологічних, ультраструктурних і метаболічних змін вищих рослин і водоростей в процесі адаптації до умов гіпоксії, посухи, високої температури, змін інтенсивності освітлення та живильного середовища. Встановлено наявність у повітряно-водних і справжніх водних рослин за умов гіпоксії як метаболічної анаеробної адаптації шляхом переключення енергетичного метаболізму клітин з окислювального фосфорилювання на шлях гліколізу та етанольної ферmentації, так і структурних змін (утворення аеренхімі), спрямованих на уникнення анаеробіозу. Експериментально доведено вирішальну роль метаболічної адаптації у перші години дії гіпоксії. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.15 Молекулярна біологія

34.06.18.0464/0417U001923

Новосильна Олександра Валеріївна. Структурні та функціональні відмінності ізоформи А1 та протоонкогенної ізоформи А2 фактора елонгації трансляції eEF1A: Дис... к.б.н. /Інститут молекулярної біології і генетики НАН України. – Захищена 25.04.2017.

УДК 577.2+616-006.

127 с.: 2 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 174 назви.

Дисертацію присвячено дослідженням структурних і функціональних відмінностей двох гомологічних на 97.5%

ізоформа фактора елонгації трансляції eEF1A. Вперше показано, що прото-онкогенна ізоформа eEF1A2 має менш гідрофобну поверхню, є більш компактним і менш здатним до димерізації білком, ніж ізоформа eEF1A1. Показано, що eEF1A1 та eEF1A2 індукують пучки F-актину різної форми, що може мати значення для ролі eEF1A2 у канцерогенезі. eEF1A2, на відміну від eEF1A1, не взаємодіє із сигнальним білком кальмодуліном та мультифункціональним білком Sqt1. На основі отриманих даних висунуто гіпотезу, що однією із причин тканино-спеціфічної експресії eEF1A2 є необхідність унебезпечити трансляцію мРНК в деяких спеціалізованих клітинах від впливу регуляторних змін концентрації кальцію, необхідних для функціонування цих клітин, тобто забезпечити в них стабільний рівень біосинтезу білків.

34.06.18.0465/0217U004255

Вивчення молекулярно-біологічних властивостей вірусу шарки сливи в Австрії та Україні та розробка біотехнологічних методів для отримання безвірусного посадкового матеріалу: Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Поліщук Валерій Петрович. – ДР 0116U007224. УДК 578.

67 с.

Об'єкт дослідження - вірус шарки сливи (ВШС) Мета роботи - моніторинг надсаджень кісточкових культур на ураженість ВШС; визначення штамової принадлежності та проведення філогенетичного аналізу для встановлення філогенетичної спорідненості між українськими ізолятами ВШС, встановити їх походження, що дасть можливість планувати розвиток поширення віруса в різних регіонах України та сусідніх країнах, прогнозувати розвиток можливих епідемій, викликаних більш агресивними штамами. Методи дослідження: Візуальна діагностика, імуноферментний аналіз, методи виділення тотальної РНК, модифікації полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР), філогенетичний аналіз, технології клонального мікророзмноження безвірусного посадкового матеріалу кісточкових рослин. Застосовуючи різні модифікації ПЛР для діагностики ВШС у зразках кісточкових культур, зібраних з промислових насаджень Київської, Черкаської та Одеської областей, виявили D та M штами вірусу шарки сливи на абрикосі, черешні, сливі, аличі та персику. За допомогою філогенетичного аналізу проведено порівняльну характеристику українських ізолятів ВШС з депозитованими в архівній базі даних GenBank. За результатами філогенетичного аналізу гену капсидного білка ВШС виявлено, що ізоляти ВШС з Одеської області найбільш споріднені зі штамами ВШС з США та Німеччини, ізолят з Київської області - зі штамами з США та Канади, ізолят з Черкаської області найбільш споріднений зі штамами ВШС з Білорусії, Польщі та Німеччини. При дослідженні штамів ВШС, які циркулюють на території Австрії, встановлено, що найбільш поширеним є штам D. В деяких регіонах спостерігається штам M. Виявлено подібність українських та австрійських ізолятів. Для забезпечення високого рівня надійності виходу безвірусного посадкового матеріалу запропонована модель системи, яка підвищує продуктивність рослин і економічну рентабельність галузі.

34.17 Біофізика

34.06.18.0466/0417U001732

Житнікова Марія Юріївна. Конформації цукрофосфатного оставу ДНК та білково-нуклеїнове візначення: Дис... к.ф.-м.н. /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 30.03.2017.

УДК 577.322.

164 с.: 26 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 235 назв.

Об'єкт дослідження: механізми впливу конформаційних перебудов цукрофосфатного оставу ДНК на її структурні та фізичні характеристики, що можуть впливати на процеси білково-нуклеїнового візначення. Мета роботи: визначення впливу конформаційних перебудов цукрофосфатного оставу ДНК на площині доступної поверхні різних атомів ДНК, ширину та електростатичний потенціал малого жолоба, білково-нуклеїнові взаємодії. Методи дослідження: статистичний аналіз та методи біоінформатики. Наукова новизна: у роботі отримано дані щодо одного з механізмів не-прямого білково-нуклеїнового візначення, який базується на зміні структурних та фізичних параметрів ДНК при конформаційних перебудовах цукрофосфатного оставу, а саме торсійного кута гамма та дезоксирибози. Практичне значення: застосування у біофізиці, молекулярній біології та біоінформатиці.

34.06.18.0467/0217U004401

Інноваційна технологія обробки харчових середовищ високоенергетичним дискретним впливом: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Маринін Андрій Іванович. – ДР 0115U003196. УДК 577.3.043.537.

109 с.

Нині спостерігаються прискорений розвиток сучасних, екологічно чистих і менш енерговитратних технологій з впровадженням їх в різних галузях народного господарства. Традиційні методи та технології обробки харчових середовищ забезпечують безпеку при обробці продуктів, але в технологічному процесі вони дуже енергоємні. Використання технології обробки харчових середовищ високоенергетичним дискретним впливом, як альтернативи тепловим методам обробки, дозволяє максимально використовувати накопичену енергію зі збереженням харчової цінності та зі збільшенням терміну зберігання. Результати досліджень харчових продуктів та напівпродуктів показали перспективність використання цього методу. На основі вивчення процесів що відбуваються під час обробки обґрунтовано раціональні режими обробки. Робота передається за кордон за договірною ціною.

34.19 Цитологія

34.06.18.0468/0417U001958

Зінабадінова Сабріє Серверівна. Біологічний вплив волокнистих токсикантів різної хімічної природи на курячі ембріони: Дис... к.б.н. /Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Захищена 26.04.2017.

УДК 591.3:598.6:615.916-022.513.2.

166 с.: 7 табл., 113 іл. – Бібліогр.: 181 назв.

У дисертації представлено огляд біологічних ефектів волокнистих матеріалів різної хімічної природи. Виявлено морфологічні ознаки шкідливого впливу хризотилу (агрегація формених елементів крові, внутрішньосудинний гемоліз еритроцитів, набряки інтерстицію, білкові та жирові дистрофії гепатоцитів, утворення кальцифікатів у просвіті ниркових канальців). Амфібол спровокував дегенеративні та некротичні зміни в кардіоміоцитах, хондроцитах, гепатоцитах, гліальніх клітинах; призводив до руйнування стінок кровоносних судин, спричиняв крововиливи в тканинах ембріонів. Більші за розміром кластери нановолокон виявилися найбільш небезпечними для біологічних систем. Задокументовані вакуолізації клітин, ядерний поліморфізм з конденсацією хроматину, руйнації ядер (каріорексис).

34.06.18.0469/0217U003339

Вивчення впливу кріоконсервування на біологічні властивості стовбурових клітин різного походження при моношаровому і об'ємному культивуванні та експериментальній трансплантації: Заключний звіт /Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України; Керівник Петренко Олександр Юрійович. – ДР 0112U003132. УДК 576.371 + 612.419.014:615.014.41:57.085.24.089.843.

185 с.

Мета роботи: Вивчення дії умов кріоконсервування на фенотипічні властивості та диференціовальний потенціал регіональних стовбурових клітин з різних тканин ссавців в умовах моношарового і об'ємного культивування та при експериментальній трансплантації. Об'єкт: Кріоконсервування мезенхімальних стовбурових клітин у складі альгінатних мікросфер. Методи: Препаративні методи отримання і консервування клітинних суспензій, культивування, мультилінійного диференціювання, створення експериментальних моделей, світлової мікроскопії, математичного моделювання, метод проточної цитометрії, імуноцитохімічні, гістологічні, біохімічні та макроскопічні візуальні методи. Вивчено метаболічну активність та диференціовальний потенціал мезенхімальних стовбурових клітин різного походження у складі клітинних суспензій, агрегатів і альгінатних мікрокапсул після кріоконсервування. Досліджено біобезпечність та ефективність трансплантації кріоконсервованих стовбурових клітин та клітин-попередників у довготривалих експериментах на моделях печінкової недостатності у шурів. Результати можуть бути використані при створенні банків клітин, а також у тканинній інженерії та регенеративній медицині.

34.06.18.0470/0217U004420

Фізико-хімічні властивості біомембран рослинних клітин в умовах мікргравітації : цитоплазматична та енергетичні мембрани:

Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М.Г.Холодного НАН України; Керівник Кордюм Єлизавета Львівна. – ДР 0115U002737. УДК 576.314:577.23:581.84.

136 с.

Представлені результати досліджень ліпідного складу (фосфоліпіди, жирні кислоти, стерини) цитоплазматичної мембрани та рафтів - щільно упакованих доменів мембрани, та структурно-функціональної організації енергетичних органел рослинної клітини - мітохондрій та хлоропластів по проростків і рослин гороху в умовах модельованої мікргравітації (кліностатування) різної тривалості із використанням методів ізоляції цитоплазматичної мембрани та рафтів, клітинної біології, біохімії, молекулярної біології, біофізики, статистики тощо. Одержано нові експериментальні дані та закономірності щодо гравічутої властивості цитоплазматичної мембрани та функціонування енергетичних систем рослинної клітини під впливом модельованої мікргравітації. Встановлено, що підтримання текучості (мікров'язкості) цитоплазматичної мембрани на нормальному рівні в умовах кліностатування забезпечується новим балансом насичених і ненасичених жирних кислот завдяки змінам їхньої кількості. Вперше виділено та охарактеризовано фракцію рафтів, у яких на фоні нормального рівня мікров'язкості мембрани збільшується кількість насичених жирних кислот, що збільшує їхню жорсткість і таким чином може суттєво впливати на основні функції цитоплазматичної мембрани і в цілому клітинний метаболізм в умовах мікргравітації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.21 Ембріологія

34.06.18.0471/0217U003340

Вивчення молекулярних механізмів регуляції клітинами фетального походження імуноактивності кісткового мозку: Заключний звіт /Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України; Керівник Гольцев Анатолій Миколайович. – ДР 0112U003139. УДК 612.647.014.3:612.419.017.1.

125 с.

Об'єктами досліджень були миши ліній СВА/Н, C57Bl та (СВА/HxC57Bl)F1 20-тижневого віку вагою 24-26 г.; фетальні нервові клітини (ФНК) мишей ліній СВА/Н та C57Bl. Мета роботи - вивчення молекулярних механізмів регуляції клітинами фетального походження імуноактивності гістонесумісного кісткового мозку. Ветоди досліджень: цитофлуориметричний, імуноферментний, метод імуномагнітної сепарації, ПЛР-аналізу, культивування *in vitro*, кріоконсервування. Встановлено підвищення рівня експресії гена *ido* і синтезу протизапальних медіаторів у фетальних нервових клітинах мишей 12-ої доби гестації (ФНК-12) під впливом кріоконсервування і наступного культивування *in vitro*, що дозволяє розглядати цей матеріал, наряду з нативним у якості терапевтичного засобу для лікування ХТПХ. Після введення ФНК реципієнтам з ХТПХ спостерігалося збільшення вмісту Treg і рівня експресії в них гена *foxr3* у порівнянні з тваринами, що не лікувалися, причому введення кріоконсервованих ФНК більшою мірою стимулювало ці процеси.

34.06.18.0472/0217U003341

Вивчення терапевтичного потенціалу кріоконсервованих клітин плаценти і кордової крові в умовах розвитку захворювань аутоімунної та вірусної етіологій: Заключний звіт /Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України; Керівник Гольцев Анатолій Миколайович. – ДР 0112U003135. УДК 611.013.85.085.23:612.649.014.3]:615.014.41:616-092-085.

100 с.

Об'єкт дослідження - продукти фетоплацентарного комплексу (ПФПК) - нативна та кріоконсервована суспензія клітин плаценти, кріоконсервований та ліофілізований лейко-концентрат кордової крові людини, імунокомпетентна сфера експериментальних тварин. Мета дослідження - експериментальне обґрунтування можливості застосування кріоконсервованих продуктів фетоплацентарного комплексу (ПФПК) з різним компонентним складом при лікуванні захворювань аутоімунної і вірусної етіології. В роботі були використані методи ініціації аутоімунного і вірусного захворювань - ад'ювантний артрит, експериментальна модель системної вірусної інфекції, викликаної вірусом грипу штаму А/Вікторія; лабораторні методи оцінки стану IC за допомогою проточної цитофлюоріметрії. Встановлені спільні та особливі механізми імунокорегулюючої активності кріоконсервованих клітин плаценти і кордової крові в умовах розвитку захворювань аутоімунної (АІЗ) і вірусної етіології. Показано, що такий ефект клітин плаценти визначався режимом їх кріоконсервування. Розроблена методологія та методичні підходи ліофілізації лейко-концентрату кордової крові людини з метою подальшого використання в клінічній практиці.

34.27 Мікробіологія

34.06.18.0473/0417U001593

Кириленко Людмила Василівна. Функціонування симбіотичної системи *Rhizobium Galegae* - козлятник за дії фітопатогенних мікроорганізмів: Дис... к.с.-г.н. /Уманський національний університет садівництва. – Захищена 16.03.2017.

УДК 579.64:631.461.5: 633.31/37.

164 с.: 22 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 305 назв.

Отримано нові результати щодо впливу козлятнику східного на формування ґрунтової мікробіоти. Виділено і описано домінуючі фітопатогенні бактерії і гриби козлятнику східного та з'ясовано їхній вплив на симбіотичну систему *Rh. galeae* - козлятник, продуктивність, якість рослинного матеріалу і стійкість до хвороб. Проаналізовано низку штамів симбіотів з яких виділено новий найперспективніший *Rh. galeae* Л2. Проаналізовані результати дослідження покладено в основу рекомендацій щодо застосування створеного на основі високоефективного штаму *Rh. galeae* Л2 нового високоефективного біологічного препарату ризобіофіт, що сприяє високому рівню розкриття генетичного потенціалу козлятнику східного при вирощуванні в зоні Лісостепу України за реалізації ефективної взаємодії у бобово-різобіальному симбіозі.

34.06.18.0474/0217U003335

Колекція мікроорганізмів Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К.Заболотного НАН України: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Підгорський Валентин Степанович. – ДР 0116U002681. УДК 579.2:579.8.

17 с.

Колекція мікроорганізмів зберігалася та підтримувалася в життєздатному стані та в оптимальних умовах зберігання, налічує 9140 штамів мікроорганізмів різних таксономічних груп робочого фонду: дріжджів, бактерій, молікутів, мікromіцетів. Проведена ідентифікація та уточнення видового статусу колекційних штамів дріжджів, спорових, метанокислюючих і молочнокислих бактерій, азотфіксуючих, морських та фітопатогенних, міжнародних референс-штамів. Виявлені продукти біологічно активних метаболітів (ферментів, антибіотиків, імуномодуляторів та інше) серед мікроорганізмів колекції, досліджено вплив окремих факторів середовища на їхню цільову активність та визначені оптимальні умови культивування. Колекція за заявками користувачів забезпечувала культурами мікроорганізмів установи та заклади України та надавала інформацію про їхні властивості, умови культивування та зберігання. Із фондів Колекції видано 377 штамів мікроорганізмів 63 науковим, учбовим і промисловим закладам України Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0475/0217U003375

Вивчення *in vitro* та *in vivo* протимікробної ефективності комбінацій препаратів з групи фторхіналонів та похідних фосфонової кислоти з іншими антибіотиками щодо полі-антібіотикорезистентних збудників гнійно-септичних захворювань: Заключний звіт /Державна установа "Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова НАМН України"; Керівник Дяченко Валентина Федорівна. – ДР 0114U000249. УДК 579.845:616-002.3.

76 с.

Об'єкт дослідження - клінічні штами *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae*, їх біологічні властивості, антибіотикочутливість, комбінації антибіотиків. Мета роботи: підвищення ефективності антимікробної терапії гнійно-септичних захворювань, обумовлені полірезистентними штамами синьогнійної палички та ентеробактерій, шляхом пошуку ефективних синергійних комбінацій антибіотиків різних груп. Методи дослідження - мікробіологічні, статистичні. Вивчено в експерименті антимікробну ефективність восьми двохкомпонентних комбінацій по відношенню до полірезистентних штамів синьогнійної палички

та ентеробактерій. До складу комбінацій включали препарати з групи фторхіналонів (ципрофлоксацин та офлоксацин) та фосфоміцину (фосфоміцин), як такі, що не тільки діють на мікробні клітини, але ще й здатні глибоко проникати в біологічні плівки та посилювати антибактеріальну дію інших протимікробних засобів. Ці препарати комбінували з амікацином, тобраміцином, цефтазидимом, цефепімом та тієнамом. Дослідження проводили методом "шахової дошки", який дозволяє виявити взаємопідсилюючу синергійну чи індиферентну, або, навпаки, антагоністичну взаємодію антибіотиків. Було встановлено, що з восьми перевіреніх комбінацій - три (фосфоміцин-цефепім, фосфоміцин-ципрофлоксацин та ципрофлоксацин-цефтазидим) створювали для більшості вивчених штамів синергійний ефект взаємодії. Крім того, комбінації антибіотиків були перевірені по відношенню до мікроорганізмів, що знаходились в біоплівковій формі. Найбільш ефективними виявились: комбінація ципрофлоксацина з цефтазидимом та офлоксацина з цефтазидимом, рівень інгібіції біоплівкоутворення складав для них до 88,9 % та до 77,9 5 % відповідно. Розроблено також модель перитоніту на мишах з використанням полірезистентного штаму синьогнійної палички, на якій додатково підтверджена лікувальна ефективність синергійної комбінації антибіотиків ципрофлоксацину з цефтазидимом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0476/0217U003379

Мікробіологічне дослідження зразків бактеріальних заквасок: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U005209. УДК 579.873.13:615.372.

6 с.

Склад мікрофлори зразків бактеріальних заквасок відповідає встановленим вимогам згідно договорів 7-2015, 22-2015 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0477/0217U003380

Мікробіологічне дослідження зразків молочної продукції: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U005208. УДК 579.873.13:615.372.

3 с.

Склад мікрофлори зразків молочної продукції відповідає встановленим вимогам Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0478/0217U003381

Мікробіологічне дослідження зразків молочної продукції: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U005298. УДК 579.873.13:615.372.

3 с.

Склад мікрофлори зразків молочної продукції відповідає встановленим вимогам згідно договорів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0479/0217U003382

Мікробіологічне дослідження зразків кисломолочної продукції: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U006626. УДК 579.873.13:615.372.

3 с.

Склад мікрофлори зразків кисломолочної продукції відповідає встановленим вимогам Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0480/0217U003383

Мікробіологічне дослідження змивів з обладнання: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U006627. УДК 579.873.13:615.372.

3 с.

Склад мікрофлори зразків змивів з обладнання відповідає встановленим вимогам Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0481/0217U003384

Мікробіологічне дослідження зразків молочної продукції: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U004655. УДК 579.873.13:615.372.

3 с.

Склад мікрофлори зразків молочної продукції відповідає встановленим вимогам Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0482/0217U003385

Мікробіологічне дослідження зразків ікри з осетрових видів риб: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U005210. УДК 579.678.

3 с.

Склад мікрофлори зразків ікри з осетрових видів риб відповідає встановленим вимогам Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0483/0217U003386

Визначення термофільно-ацидофільних спороутворюючих бактерій (ТАБ) в зразках продуктів томатних концентрованих: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U006430. УДК 579.678.

3 с.

Було визначено термофільно-ацидофільні спороутворюючі бактерії в наданих зразках томатних продуктів. Продукти відповідають встановленим вимогам Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0484/0217U003387

Мікробіологічне дослідження зразків молочної продукції: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Коваленко Надія Костянтинівна. – ДР 0115U004656. УДК 579.873.13:615.372.

3 с.

Склад мікрофлори зразків молочної продукції відповідає встановленим вимогам згідно договорів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0485/0217U003388

Метabolічні профілі сaproфітних бактерій родів *Pantoea* і *Pseudomonas* при формуванні асоціативних взаємодій у системах мікроорганізм-рослина: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН

України; Керівник Патика Володимир Пилипович. – ДР 0112U002747. УДК 579.84.222:632.

106 с.

Проведено моніторинг збудників бактеріальних хвороб агрофітоценозу пшениці, бобових культур, ріпаку, перцю, багаторічних плодових культур за органічної та інтенсивної систем землеробства, виділено бактерії-збудники хвороб. Показано, що бур'яни в агрофітоценозі пшениці є екологічною нішою фітопатогенних бактерій. Виявлено, що рівень синтезу штамами фітопатогенних бактерій ауксинів, етилену та абсцизової кислоти може корелювати з їх патогенними властивостями. Встановлено, що фітопатогенні бактерії малочутливі до пестицидів та біологічних препаратів, які використані у дослідженнях Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0486/0217U003389

Моніторинг і генетична різноманітність фітопатогенних бактерій в системі органічного землеробства: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патика Володимир Пилипович. – ДР 0112U002751. УДК 579.84:632.35:631.5.

240 с.

Визначені фенотипові і генотипові властивості штамів, ізольованих з різних екологічних ніш. Виявлені штами бактерій з високою антагоністичною активністю до фітопатогенних бактерій, грибів і ціанобактерій та активні продукти тирозинази і тирозинфенолліази. Показано, що фітостимулувальна активність штаму *R. fluorescens* 2303 зумовлена синтезом фітогормональних сполук Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0487/0217U003391

Вплив метаболізму і сигнальних систем клітин на перебіг герпетичної інфекції і біосинтез антибіотиків стрептоміцетів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Мацелюх Богдан Павлович. – ДР 0112U002750. УДК 577.181.4+578.825:578.26.

84 с.

Виділено та очищено два невідомі транскрипційні регулятори біосинтезу антибіотиків із штамів ґрунтovих стрептоміцетів і встановлено їх спектри поглинання і молекулярну масу. Встановлено закономірність дії герпетичної інфекції на метаболізм мітохондрій та лізосом лімфобластоїдних клітин Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0488/0217U003534

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0116U002678. УДК 579.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0489/0217U003535

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0115U006591. УДК 579.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0490/0217U003536

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0115U006592. УДК 579.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 92-2015, 97-2015, 99-2015, 101-2015 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0491/0217U003537

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0115U005833. УДК 579.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 102-2015, 88-2015 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0492/0217U003538

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0115U005834. УДК 579.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 106-2015, 111-2015, 110-2015, 117-2015 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0493/0217U003539

Дослідження біологічних властивостей фармакопейних штамів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Балко Ольга Іванівна. – ДР 0116U002679. УДК 579.

4 с.

Було проаналізовано властивості наданих фармакопейних штамів згідно договорів 87-2015, 104-2015. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0494/0217U003728

Дослідження біологічних властивостей штамів-індикаторів активності пробіотиків:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Сафронова Лариса Анатоліївна. – ДР 0116U006206. УДК 579.

3 с.

Досліджено властивості референтних штамів-індикаторів, призначених для контролю активності пробіотичних препаратів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0495/0217U003729

Дослідження біологічних властивостей штамів-індикаторів активності пробіотиків:

Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Сафронова Лариса Анатоліївна. – ДР 0116U008272. УДК 579.

3 с.

Досліджено властивості референтних штамів-індикаторів, призначених для контролю активності пробіотичних препаратів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0496/0217U003730

Фітопатологічне дослідження зразка лука: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патика Володимир Пилипович. – ДР 0116U008266. УДК 581.2:581.44.

4 с.

Із зразків ураженої цибулі було виділено 36 бактеріальних ізолятів, які були ідентифіковані за своїми властивостями Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0497/0217U003731

Визначення наявності збудника бактеріального в"янення (вілту) у зразках кукурудзи: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Патика Володимир Пилипович. – ДР 0116U008270. УДК 633.15(083.76):632.35.24.

9 с.

Були виділені бактерії і визначені їх біологічні властивості. Збудник бактеріального вілту не виявлений Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0498/0217U003732

Визначення стерильності, токсичності, пірогенності медичних виробів одноразового застосування: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Тугай Тетяна Іванівна. – ДР 0116U006317. УДК 587.1.2.

3 с.

Було проведено оцінку медичних виробів одноразового застосування за параметрами стерильності, токсичності, пірогенності. Проаналізовано залежність цих параметрів від часу виготовлення та способу стерилізації Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0499/0217U003733

Мікробіологічне обстеження одного зразку газобетону: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенкo Андрій Ігорович. – ДР 0116U007944. УДК 582.28:691.335.

5 с.

Проведено мікологічне обстеження одного зразку газобетону. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроскопічні гриби, що належать до 7 видів 5 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації газобетону мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0500/0217U003734

Мікологічне обстеження приміщення, що за адресою: Київська обл., Бровари, вул. Залізнична, 12 для проекту "Мастер Шеф" 6 сезон": Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенкo Андрій Ігорович. – ДР 0116U008266. УДК 582.28:[613.5+693.98+614.71].

13 с.

Проведено мікологічне дослідження проб повітря та зразків внутрішніх поверхонь офісних приміщень. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 21 виду 12 родів (договор 105-2016) та до 27 видів 11 родів (договор 135-2016). Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації повітря та стін приміщень мікроскопічними грибами згідно договорів 105-2016, 135-2016 Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0501/0217U003735

Дослідження фунгіцидних властивостей препаратів "Бордо Ізагро" та "Фіталу" щодо культур *Alternaria sp.*, *Botrytis sp.* та *Fusarium sp.*: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0116U007945. УДК 582.28:632.952.

4 с.

Досліджено фунгіцидні властивості наданих препараців. Встановлено, що препарат "Бордо Ізагро" не проявив фунгіцидних властивостей, а "Фітал" проявляв фунгістичну дію щодо тест-культур мікроскопічних грибів в концентрації 100% Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0502/0217U003736

Випробування грибостійкості двох зразків стрічки ПВХ з нанесеним шаром бітумно-полімерної мастики ("Бізом-стрічка" та "Бізом-Арм-Термо"): Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0116U007946. УДК 582.28:[678.5:620.193.8:006.354].

4 с.

Досліджено стійкість зразків стрічки ПВХ до впливу цвілевих грибів з методом 2 ГОСТ 9.049-91. Встановлено, що випробувані зразки є грибостійкими Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0503/0217U003737

Проведення випробувань одного зразку поліетилену Borgcoat HE 3450 (виробник - Borealis) до дії плісневих грибів згідно з методу 2 ГОСТ 9.049-91: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0117U000384. УДК 582.28:[678.5:620.193.8:006.354].

3 с.

Досліджено стійкість зразку поліетилену до впливу цвілевих грибів згідно з методом 2 ГОСТ 9.049-91. Встановлено, що зразок має низьку грибостійкість. Надано рекомендації щодо підвищення опору поліетилену до впливу мікроскопічних грибів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0504/0217U003738

Визначення контамінації томатів мікроскопічними грибами: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0116U008267. УДК 582.28:635.64.

5 с.

Проведено мікологічне дослідження однієї партії томатів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 6 видів 6 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації томатів мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0505/0217U003739

Обстеження повітря та внутрішніх поверхонь житлового приміщення на наявність мікроскопічних грибів за адресою: Київ, вулиця Регенераторна, будинок 4, квартира 9-33: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0116U008278. УДК 582.28:[613.5+693.98+614.71].

7 с.

Проведено мікологічне дослідження проб повітря та зразків внутрішніх поверхонь житлового приміщення. Встановлено кількісний та якісний склад мікроскопічних грибів. Виявлено та ідентифіковано мікроміцети, що належать до 11 виду 5 родів. Надано рекомендації щодо заходів для попередження контамінації повітря та стін приміщення мікроскопічними грибами Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0506/0217U003740

Проведення випробувань одного зразку поліетилену Borgcoat HE 3450 (виробник - Borealis) до дії плісневих грибів згідно з методу 2 ГОСТ 9.049-91 при температурі 15+ $\text{ }^{\circ}\text{C}$: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Чуенко Андрій Ігорович. – ДР 0117U003137. УДК 582.28:[678.5:620.193.8:006.354].

3 с.

Досліджено грибостійкість зразку поліетилену до впливу цвілевих грибів згідно з методом 2 ГОСТ 9.049-91 при температурі 15+ $\text{ }^{\circ}\text{C}$. Встановлено, що зразок має помірну грибостійкість, а матеріали, які входять до його складу, сприяють незначному розвитку мікроскопічних грибів. Надано рекомендації щодо підвищення опору поліетилену до впливу мікроскопічних грибів Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0507/0217U004327

Розроблення мікробної технології прискореної утилізації побутових багатокомпонентних органічних відходів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Таширев Олександр Борисович. – ДР 0116U006704. УДК 579.6:663.1.

49 с.

Досліджено процес зброджування типових для Індії багатокомпонентних харчових відходів, а також синтезу Н2 гранульованим мікробним препаратом. Оптимізовано основні інженерно-технологічні показники зброджування багатокомпонентних харчових відходів, комбінація яких забезпечує підвищення ефективності деструкції доступних органічних полімерів та синтезу молекулярного водню Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0508/0217U004328

Організація виробництва промислового мікробного препарату для отримання енергносіїв з органічних відходів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Таширев Олександр Борисович. – ДР 0116U006705. УДК 579.6:663.1.

30 с.

Проведено оптимізацію режимів використання гранульованого мікробного препарату для ефективного зброджування багатокомпонентних харчових відходів з отриманням біоводню у горизонтальному ферментері. Показано, що оптимізація масообміну компонентів культурального середовища та регулювання показника pH забезпечують максимально ефективне зброджування цих харчових відходів гранульованим мікробним препаратом Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0509/0217U004329

Розробка режиму отримання молекулярного водню при максимальній деструкції харчових відходів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Ке-

рівник Таширев Олександр Борисович. – ДР 0116U007281.
УДК 579.6:663.1.

25 с.

Показано, що масообмін культурального середовища за рахунок його перемішування є необхідною умовою ефективного водневого зброджування змішаних харчових відходів гранульованим мікробним препаратом у горизонтальному ферментері з максимальною деструкцією відходів. Встановлено оптимальну швидкість перемішування відходів та оптимальний режим перемішування. Оптимізація швидкості перемішування та його режимів дозволила отримати максимальну деструкцію відходів та високу ефективність синтезу водню Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0510/0217U004354

Вивчити різноманітність та механізми взаємодії лактобацил з різних географічних зон з іншими організмами та розробити біопрепарати для стимуляції росту рослин та їх ферментування: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Іваніца Володимир Олександрович. – ДР 0115U003216.
УДК 579.6:579.083.13/631.87.

209 с.

Уперше для відбору штамів з найкращими біотехнологічними характеристиками проведено широкомасштабний скринінг штамів молочнокислих бактерій з географічно віддалених одні від одної зон з різними кліматичними умовами: Україна, Франція, В'єтнам. Уперше показано, що поширення лактобацил залежить у більшій мірі від виду рослинної продукції, а не від кліматичної зони. Уперше виявлено, що для знаходження найбільшого різноманіття між штамами *L. plantagum* слід застосовувати не RAPD-PCR, а порівняння за наявністю генів плантарицинового оперону. Уперше показано різноманіття між штамами *L. plantagum*, виділеними з різних географічних зон, за характером формування біоплівки. За комплексом властивостей відібрано найкращі штами та їх консорціуми для ферментації грибної продукції та стимуляції росту рослин. Розроблено технологію препарату закваски для ферментування грибної та рослинної продукції. Розроблено технологію ферментування лактобактеріями плодових тіл гливи звичайної та овочів. Розроблено технологію виробництва біопрепарату стимулятора росту рослин на ферментері.

34.29 Ботаніка

34.06.18.0511/0417U001878

Середницька Світлана Леонідівна. Carex bohemica, C. davalliana, C. umbrosa (Cyperaceae) в Україні: хорологія, екологія, ценологія, популяційна структура та охорона: Дис... к.б.н. /Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного. – Захищена 27.04.2017.

УДК 582.542.12:574.3:502.211](477).

268 с.: 13 табл., 28 іл. – Бібліogr.: 524 назви.

Дисертація присвячена комплексним дослідженням рідкісних дернинних видів осок (*Carex bohemica*, *C. davalliana*, *C. umbrosa*) в Україні. Встановлені закономірності поширення та хорологічні особливості цих видів, складені детальні растрохи (UTM проекція) карти їх місцевознаходження з урахуванням хронологічної диференціації. Підтверджено значну екологічну степотопність досліджених видів осок за більшістю кліматичних і едафічних факторів середовища; з'ясовано їх екологіко-фітоценотичну приуроченість. Висвітлені особливості онтогенезу, вікової, просторової та статевої структури популяцій *C. bohemica*, *C. davalliana*, *C. umbrosa*; проаналізовані механізми самовідновлення популяцій та ви-

значений їх сучасний стан на території України. За результатами проведених досліджень уточнено созологічний статус досліджених видів та обґрунтовані науково-практичні рекомендації щодо їх охорони та збереження в Україні.

34.06.18.0512/0217U003390

Структурна організація геному вірусів та молекулярні механізми стійкості рослин до фітопатогенних мікроорганізмів: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Співак Микола Якович. – ДР 0112U002748. УДК 578.32:577.21:632.938:58.083.

140 с.

Проведено аналіз консервативних нуклеотидних сайтів, причетних до молекулярних механізмів стійкості рослин, виявлено фактори патогенності молікутів, досліджено чутливість до вірусу опіку гречки рослин, які експресують рибонуклеазну активність або несуть ген a2b інтерферону людини Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.06.18.0513/0217U003909

Фіторізноманіття заходу України - стан та антропогенна трансформація: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Тасенкевич Лідія Олексіївна. – ДР 0112U003526. УДК УДК [581.46+576.12]:582.66.

34 с.

Досліджено флористичне, синтаксономічне, популяційне та морфологічне різноманіття елементів рослинного покриву та мікоботі заходу України. Верифіковано видовий склад ендемів Українських Карпат на базі політичного стандарту виду. Проведені хорологічні дослідження родів *Rosa*, *Rubus* і *Thymus*. Вивчена різноманітність рослинних угруповань високогір'я Свидовецького масиву Карпат. Досліджено видове різноманіття лишайників і ліхенофільних грибів природоохоронних територій. Проведено палеопалінологічні дослідження території Передкарпаття. Досліджена структура пагонових систем рідкісних високогірних видів та стан цепнопопуляцій рідкісних рівнинних видів.

34.31 Фізіологія рослин

34.06.18.0514/0417U002022

Савченко Юрій Миколайович. Стабілізація отримання садивного матеріалу сосни звичайної (*Pinus sylvestris L.*) за дії препаратів з фітостимулюальною активністю: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 581.143.2:630*232.32:582.475.4:631.811.98.

158 с.: 18 табл., 34 іл. – Бібліogr.: 272 назви.

Дисертаційну роботу присвячено актуальній науковій проблемі, зокрема дослідженням фізіологічних основ застосування препаратів з різновекторною фітостимулюальною активністю для стабілізації отримання садивного матеріалу сосни звичайної. Показано можливість отримання високоякісного біологічно стійкого садивного матеріалу рослин сосни звичайної за допомогою використання препаратів з фітостимулюальною активністю (біостимулаторів росту і мікродобрив) в лабораторних та польових умовах. Розроблено технологічні прийоми підвищення посівних якостей насіння та стабілізації морфометричних показників садивного матеріалу сосни звичайної. Проведено комплексне дослідження фізіологічної активності біостимулатора росту "Стимпо" і його впливу на ростові процеси садивного матеріалу рослин сосни звичайної. Показано можливість використання біостимулатора "Регоплант" як регулятора активності кореневої системи. Розроблено технологічні основи за-

стосування біостимулятора росту "Регоплант" для підвищення приживленості та 20 стабілізації біометричних показників саджанців сосни звичайної. Уперше експериментально підтверджено, що багатокомпонентне мікродобриво "Аватар-1" має властивості регулятора росту садивного матеріалу рослин сосни звичайної. Науково обґрунтовано і доведено високу ефективність використання препаратів з фітостимулювальною активністю для активізації фізіологічно-біохімічних процесів садивного матеріалу сосни звичайної. З'ясовано, що ефективність впливу препарату "Стимпо" полягає у зростанні пулів води, фенольних сполук і ферменту пероксидази й зменшенні величини водного дефіциту та інтенсивності транспирації проростків сосни звичайної порівняно з контролем. Запропоновано методичні підходи для отримання високоякісного садивного матеріалу сосни звичайної, які включають попереднє замочування насіння та кореневої системи саджанців рослини сосни звичайної у водних розчинах препаратів з фітостимулювальною активністю. Фізіологічні реакції садивного матеріалу рослин сосни звичайної на застосування фітостимулювальних речовин можна використовувати для оцінки біологічної ефективності нових препаратів регуляторів росту з природної сировини. Розроблені ефективні прийоми підвищення кількості і якості сформованого садивного матеріалу сосни звичайної не потребують значних матеріальних затрат та зміни технологічного процесу вирощування.

34.06.18.0515/0217U003910

Вивчення ефективності використання природних полікомпонентних біорегуляторів росту рослин з біозахисним ефектом Стимпо і Регоплант при вирощуванні озимого ріпаку і соняшнику та їх адаптивних властивостей за дії іонів важких металів (цинк, мідь, залізо): Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Терек Ольга Іштванівна. – ДР 0116U001704. УДК 582.683.2+582.998.16:631.811.98+546.47+546.56+546.72.

42 с.

Визначено оптимальні концентрації Стимпо і Регоплantu для проростання насіння соняшнику, ріпаку, кукурудзи і пелюшки. Встановлено позитивний вплив біорегуляторів росту на фізіологічні (довжина та маса проростків), біохімічні (вміст пігментів фотосинтезу, вуглеводів, білків) показники у рослинах та на їх толерантність до дії полютантів, зокрема важких металів.

34.06.18.0516/0217U004410

Пластичність фотосинтетичного апарату гетерофільних водних рослин за різного рівняeutрофікації водой: Заключний звіт /Інститут ботаніки ім. М.Г.Холодного НАН України; Керівник Бриков Василь Олександрович. – ДР 0115U004318. УДК 581.132/.45:285.3.

13 с.

Досліджено ультраструктуру клітин епідермісу та паренхіми плаваючих та підводних листків *Nuphar lutea* та *Nymphaea alba*, що зростали у різних за трофістю водоймах. Встановлено суттєві відмінності в ультраструктурі фотосинтетичного апарату плаваючих та підводних листків *N. lutea* та *N. alba*, в той час як міжвидові відмінності були мінорними. Ультраструктура хлоропластів клітин мезофілу підводних листків чітко відрізняється від хлоропластів плаваючих листків більшими лінійними розмірами, збільшеною кількістю тилакоїдів у грані, зростанням парціального об'єму фотосинтетичних мембрани. Міжвидові відмінності заключалися у меншій площі гранальних тилакоїдів плаваючих листків та міжгранальніх тилакоїдів підводних листків

N. lutea порівняно з такими у *N. alba*. Разом з тим було виявлено відмінності у кількості, розмірах, конфігурації та ультраструктурі гідропот, що розміщаються на нижній поверхні плаваючих та підводних листків і за своєю структурою є простими секреторними соловими залозками. Припускається, що саме у *N. alba* ефективність функціонування гідропота нижча за таку у *N. lutea*. Припускається, що саме гідропоти можуть бути тією ланкою, що поєднує адаптивні можливості даних гетерофільних рослин з станом водойм і можуть пояснити екологічні обмеження у розповсюджені *N. alba*. Робота розповсюджується за договірною ціною.

34.33 Зоологія

34.06.18.0517/0217U003645

Вивчення структури популяції бичка кругляка в Азовському морі: Заключний звіт /Державна установа Інститут морської біології НАН України; Керівник Демченко Віктор Олексійович. – ДР 0117U004075. УДК 597.585.1:639.2.052(262.54).

27 с.

Звіт про НДР: 27 с., 18 рис., 4 табл., 13 джерел. Об'єкт дослідження - структура популяції бичка кругляка в Азовському морі. Мета роботи - з'ясування розмірно-масової, вікової та статевої структури популяції бичка кругляка в Азовському морі. Методи досліджень - польові спостереження, стандартні іхтіологічні методики, комплексний статистичний аналіз. Результати та їх новизна. Досліджено структуру популяції бичка кругляка в Азовському морі. Встановлено значне зменшення середніх розмірів особин згідно співставлення результатів інших досліджень. В умовах бичкової драги за весь період досліджень зустрічалися особини самців з середніми розмірами 10,6 см та масою 22,0 г, а самиці мали значно менші розміри, які в середньому становили 9,2 см та 13,2 г. За результатами дослідження встановлено, що в умовах драги відмічається 4 вікові групи, але у різni місяцi досліджень їх спiввiдношення мало певнi вiдмiнностi. Для статевої структури бичка кругляка вiдмiчається певна стабiльнiсть, яка близька до спiвviдношення самцiв до самиць на рiвнi 1 до 1. Разом з тим є певнi сезоннi коливання, якi спричиненi нерестом та природною смертнiстю самцiв. Зменшення середнiх розмiрiв бичка кругляка може мати ряд негативних наслiдкiв, а саме: зменшення середнiх розмiрiв, а вiдповiдно й спiвviдношення вiкових груп, буде призводити до зменшення вiдсотку нерестуючих особин, що стрiмко призведе до зниження чисельностi; малi розмiри особин призводять до зменшення улову на одне промiзилля, що потребує бiльшoї кiлькiстi заметiв для досягнення планованого обсягу промислового вилучення. У зв'язку з специфiкою знаряддя лову це призводить до майже тотального руйнування донних бioценозiв. Значне зростання офiцiйних промислових уловiв, на фонi значних обсягiв ННН рибальства, може призвести до пiдриву чисельностi популяцiї бичкових риб. Ключовi слова: бичок кругляк, структура популяцiї, Азовське море, промисел, ННН рибальство. Робота передається за кордон за договiрною цiною.

34.06.18.0518/0217U004357

Розробка математичної моделi для оцiнки запасу бичкових риб в пiвнiчно-захiднiй частинi Чорного моря i прилеглих водоймах: Заключний звіт /Одеський нацiональний унiверситет iменi I.I.Мечникова; Керiвник Zamоров Veniamin Veniaminovich. – ДР 0115U003224. УДК 597.556.333.1[(262.5)(477.7):519.254.

417 с.

Розробленi аналiтичнi моделi, якi оперують повним описом процесiв динамiки популяцiї, також включають процесi коливання чисельностi риб, що контролюються аbiotичними

і біотичними факторами (гідролого-гідрохімічний режим водойми, її гідробіологічні особливості; трофічні зв'язки і динаміка нересту риб та ін.). Вперше в Україні здійснено порівняльний аналіз генетичної структури угруповань бичка-кругляка і бичка-пісочника в північно-західній частині Чорного моря і прилеглих водоймах за локусами біохімічних маркерів. Встановлено частоти алелей і генотипів за поліморфними локусами, рівень генетичної мінливості і подібності угруповань бичкових риб. Враховуючи показники генетичної подібності з'ясовано їх популяційну структуру в даній частині ареалу видів. Розраховано запас бичка-кругляка для прибережної зони північно-західній частині Чорного моря - 76,5 кг/га або 2145 екз./га, що приблизно співпадає з розрахунками, які були проведені раніше на підставі мічення риб (1434 екз./га).

34.35 Екологія

34.06.18.0519/0417U001678

Красуцька Наталія Олександрівна. Вплив температури на структурно-функціональні характеристики симбіоценозів деяких видів молюсків: Дис... к.б.н. /Інститут гідробіології НАН України. – Захищена 05.04.2017.

УДК УДК 574.63:[594:576.89]:504.055.

170 с.: 11 табл., 53 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація присвячена актуальній проблемі дослідження водних екосистем в умовах глобального потепління, зокрема з'ясуванню закономірностей впливу температури на структурно-функціональні характеристики симбіоценозів молюсків у прісноводних екосистемах. У роботі вплив антропогенного підвищення температури водного середовища на симбіоценози молюсків досліджений на різних рівнях організації живого. Крім того, визначені особливості досліджуваних симбіоценозів у водоймах, які зазнають антропогенного підвищення температури, на прикладі водойм-охолоджувачів Хмельницької АЕС (Україна), Конінської та Понтівської ТЕС (Польща). Практичне значення роботи полягає у тому, що її матеріали дослідження про видовий склад, чисельність, особливості формування симбіоценозів молюсків за умов впливу температури можна використати для виконання завдань, пов'язаних з удосконаленням системи оцінки ступеня антропогенної трансформації водойм, а також для вдосконалення процедури гідробіологічного моніторингу водойм-охолоджувачів енергетичних об'єктів з метою запобігання виникненню епізоотій та інших негативних наслідків для паразитологічної та санітарно-епідеміологічної ситуації. Результати роботи можуть бути використані під час розробки прогнозних сценаріїв трансформації водних екосистем у відповідь на зміни клімату, пов'язані з підвищенням температури.

34.06.18.0520/0417U001679

Цибульський Олександр Іванович. Угруповання гідробіонтів як показник екологічних ризиків забруднення річок України: Дис... к.б.н. /Інститут гідробіології НАН України. – Захищена 05.04.2017.

УДК [574.58+574.52].574.632.

170 с.: 36 табл., 57 іл. – Бібліогр.: 254 назви.

Дисертацію присвячено вирішенню актуальних завдань наукового обґрунтування можливості визначення екологічних ризиків та оцінки екологічного стану водних об'єктів, які зазнають впливу різних за величиною та природою антропогенних чинників. В основі методу лежить принцип використання гідробіологічних показників. Виконано розрахунки екологічних ризиків на водних об'єктах різних типів. Визначено динаміку та встановлено тенденції зміни екологі-

чного стану антропогенно навантажених ділянок річок Горинь, Устя, Десна, Білоус, Дніпро. Визначено екологічні ризики від скиду холодних вод Дністровської ГЕС у р. Дністер та скиду підігрітих вод Рівненської АЕС в р. Стир. Розраховано екологічні ризики, що виникають під впливом літніх заморів та заторів, сформованих залишками виції водної рослинності в р. Прип'ять.

34.06.18.0521/0417U001680

Незбрицька Інна Миколаївна. Особливості функціонування представників *Chlorophyta* та *Cyanophyceae* за умов підвищення температури водного середовища: Дис... к.б.н. /Інститут гідробіології НАН України. – Захищена 04.04.2017.

УДК 58.036(582.263+582.232).

162 с.: 9 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 305 назв.

На тлі проведених експериментальних та натурних досліджень встановлено закономірності змін інтенсивності росту, вмісту фотосинтетичних пігментів, активності ключових ферментів дихального та азотного метаболізму, а також стану про- та антиоксидантної систем у поширеніх у водоймах України видів *Chlorophyta* та *Cyanophyceae* за умов впливу підвищених температур водного середовища. Встановлено, що характер реакції-відповіді різних видів водоростей на зміну температури вирощування був видоспецифічним і залежав від віку водоростей, а також величини та тривалості впливу температури. Показано, що представники *Cyanophyceae*, порівняно з *Chlorophyta*, характеризується вищим адаптаційним потенціалом до теплового чинника завдяки високій лабільності їх метаболізму, а також наявності допоміжних водорозчинних пігментів філокіліпротеїнів, що мають сильні антиоксидантні властивості та відіграють важливу роль в забезпеченні стійкості ціанопрокаріот до цього стресора.

34.06.18.0522/0417U001681

Гончаров Геннадій Леонідович. Формування іхтіофауни гідроекосистем басейну річки Сіверський Донець: Дис... к.б.н. /Інститут гідробіології НАН України. – Захищена 04.04.2017.

УДК (597.2/.5:591.9):(282.273.364).

190 с.: 10 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

За результатами аналізу емпіричних даних складено список іхтіофауни регіону, визначено її сучасний склад, проведено таксономічний та еколого-фауністичний аналізи, а також визначено основні риси динаміки рибного населення. Проведено порівняння складу іхтіофаун гідрологічно відмінних ділянок та груп водних об'єктів та визначено загальні риси розповсюдження іхтіорізноманіття за водоймами і водотоками, здійснено порівняння іхтіоценозів модельних ділянок трьох річок регіону та змін у іхтіоценозі модельної ділянки протягом п'яти років. Вперше після 1927 року підтверджено мешкання у басейні бичка-гінця *Babka gymnotrachelus*, а також вперше достовірно зафіксовано появу трьох аддентивних видів риб: амурського чебачка *Pseudorasbora parva*, звичайного сонячного окуня *Lepomis gibbosus* та бичка-головача *Ponticola kessleri*, а у водоймах Харківської області - аддентивної черноморсько-азовської тюльки *Clupeonella cultriventris*. Проаналізовано вектори їх включення до складу сучасних іхтіокомплексів Сіверського Дінця. Встановлено та проаналізовано основні фактори, що обумовили сучасний стан іхтіофауни, а також ступінь впливу кожного з них. На підставі визначених осо-бливостей формування складу іхтіофауни регіону запропо-новано 5 напрямів подальшої наукової та природоохоронної діяльності, спрямованих на збереження та відновлення біо-різноманіття, а також обґрунтовано необхідність і можли-

вість здійснення низки конкретних природоохоронних заходів

34.06.18.0523/0417U001830

Шаталін Дмитро Борисович. Дощові черв'яки (Lumbricidae) лісових та урбоекосистем степового Придніпров'я: структурно-функціональна організація угруповань та екологічні аспекти вермикультури: Дис... к.с.-г.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 31.03.2017.

УДК 547.4:595.14.

193 с.: 45 табл., 72 іл. – Бібліогр.: 265 назв.

У дисертації встановлені закономірності структурно-функціональної організації угруповань дощових черв'яків (Lumbricidae) лісових та урбоекосистем степового Придніпров'я та виявлені екологічні аспекти вермикультури.

34.06.18.0524/0417U001932

Джуртубаєв Юрій Михайлович. Макро-зообентос придунайських озер в сучасних умовах: Дис... к.б.н. /Державна установа Інститут морської біології НАН України. – Захищена 11.04.2017.

УДК 574.587[(282.243.7)(285.2)(477.74)](043.5).

193 с.: 42 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

У просторовому і часовому аспекті вивчені таксономічний склад, чисельність і біомаса макрообентосу придунайських озер. Вперше в нових екологічних умовах дослідження проведенні в режимі цілорічного моніторингу на літоралі та субліторалі придунайських озер. Виявлено 174 видів, в 22-х випадках визначення доведено до вищих таксонів. Для придунайських озер вперше наведено 60 видів.

34.06.18.0525/0417U001994

Чумак Максим Васильович. Угруповання сапроксилобіонтних твердокрилих букових пралісів Угольського масиву Карпатського біосферного заповідника: Дис... к.б.н. /Інститут екології Карпат НАН України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 595.765/768:502.7(477-924.52).

198 с.: 48 табл., 56 іл. – Бібліогр.: 157 назв.

Проаналізовано структуру угруповання сапроксилобіонтних твердокрилих всього масиву, яке включає 335 видів з 46 родин. Проведено аналіз трофічної структури угруповання, запропонована модель сукцесії твердокрилих в процесі розкладу деревини бука лісового. Вивчено залежність структури угруповання сапроксилобіонтних твердокрилих від факторів середовища: кількості мертвої деревини, освітленості, температури. Вивчено значення природних букових лісів як осередків оселищ, рідкісних видів сапроксилобіонтних твердокрилих.

34.06.18.0526/0417U001995

Соханьчак Роман Романович. Адаптивний потенціал аддентивного моху *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. на девастованих територіях гірничодобувних підприємств Львівської області: Дис... к.б.н. /Інститут екології Карпат НАН України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 582.32:581.527.7+57.084.2+631.484.

142 с.: 20 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 195 назв.

Встановлено первинну продуктивність, екологічну пластичність, особливості репродуктивної стратегії *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. на відвалях вугільних шахт, території підземної виплавки сірки та колишніх торфокар'єрах. Показано, що фізіологічно-біохімічні показники пристосування

моху до абіотичних чинників порушених територій зумовлені змінами морфологічної структури дернин, функціонування фотосинтетичного апарату і метаболізму біологічно активних речовин. При заселенні субстратів *C. introflexus* змінюються їх фізико-хімічні показники внаслідок зміни водного та температурного режимів і перерозподілу мікро- та макроелементів.

34.06.18.0527/0417U002008

Кременська Лілія Вікторівна. Зв'язок пилкування деревних рослин м. Вінниці з факторами довкілля: Дис... к.б.н. /Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Захищена 26.04.2017.

УДК 616-056.3:615.218.3.

153 с.: 26 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 316 назв.

Дисертація присвячена розв'язанню проблеми зв'язку пилкування деревної флори із чинниками довкілля на основі аналізу даних аеробіологічного спостереження. Встановлено спектр пилку дерев, який знаходитьться в атмосферному повітрі міста Вінниця. Найактивнішими пилкопродуцентами весняної палінаційної хвилі у Вінниці були представники родів *Betula*, *Alnus*, *Fraxinus*, *Populus* та *Pinus*. Показано вплив ряду факторів навколошнього середовища на утворення та викид пилку деревних рослин в атмосферу. Визначено періоди палінації основних продуцентів пилку у м. Вінниця.

34.39 Фізіологія людини і тварин

34.06.18.0528/0417U001625

Добростан Оксана Василівна. Адаптація організму студенток з різною масою тіла до процесу навчання: Дис... к.б.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 17.03.2017.

УДК 612.13;612.82/.83.

167 с.: 18 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Дисертаційне дослідження присвячено вивченю впливу фактору маси тіла на адаптацію студенток упродовж першого року навчання, що дозволило виявити особливості адаптаційних реакцій досліджуваного контингенту. Адаптація до навчального процесу студенток досліджуваних груп була ефективна, оскільки супроводжувалася позитивними змінами функціонального стану центральної нервової системи. Ефективна адаптація у студенток з надмірною і недостатньою масою тіла була досягнута за рахунок залучення резервів серцево-судинної системи та збільшення енергетичних затрат організму, про що свідчили показники функціонального стану серцево-судинної системи та встановлені кореляційні зв'язки між показниками серцево-судинної і центральної нервової систем. Встановлені відмінності функціонального стану серцево-судинної системи у студенток з надмірною і недостатньою масою тіла в порівнянні зі студентками з нормальнюю масою тіла, вказували на вищу у них "фізіологічну ціну" адаптації в порівнянні з останніми. Виявлені при патологічному ожирінні зміни стану сполучнотканинної основи та м'язових елементів в стінці тонкого кишківника та зміна спектру лейкоцитів у власній пластинці слизової оболонки свідчили про наявність запальної реакції в кишківнику. Запалення тонкого кишківника в поєднанні з психоемоційним напруженням в осіб з надмірною масою тіла ще більше буде поглиблювати негативні зміни в роботі серцево-судинної системи.

34.06.18.0529/0417U001626

Симонік Анастасія Володимирівна. Роль оксидативно-нітративного стресу в процесі адаптації до фізичних навантажень: Дис...

к.б.н. /Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 17.03.2017.

УДК 575.826:577.1(043.5).

164 с.: 70 табл., 3 іл. – Бібліогр.: 217 назв.

Доведено, що процес адаптації до систематичних фізичних навантажень, як у представників чоловічої, так і жіночої статі відбувається шляхом підвищення функціонального стану системи енергозабезпечення, серцево-судинної системи та системи зовнішнього дихання за рахунок активізації ферментативних, неферментативних процесів генерації активних форм оксигену, різнонаправлених змін у системі синтезу оксиду нітрогену та підтримки оптимальної інтенсивності процесів перекисного окислення ліпідів. Встановлено високу кореляційну залежність, незалежно від статі й форми адаптації до фізичних навантажень, між величиною максимального споживання оксигену та показниками, які характеризують вираженість оксидативно-нітративного стресу й інтенсивність перекисного окислення ліпідів. Продовжене дослідження дозволило розкрити ймовірний фізіологічний механізм впливу оксидативно-нітративного стресу на процес формування адаптації організму до систематичних фізичних навантажень.

34.06.18.0530/0417U001823

Якубець Ольга Ігорівна. Функціонування NO-сінтазної та Na⁺-АТФ-залежної: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 12.05.2017.

УДК 612.015.33.+616.153.94.

158 с.: 12 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 283 назви.

У дисертаційній роботі досліджені особливості вікових змін у практично здорових жінок і при раку яєчника у функціонуванні аргіназо-NO-сінтазної, Na⁺-АТФ-залежної, про- та антиоксидантної регуляторних систем лімфоцитів крові. Показано, що у практично здорових жінок з віком зростає концентрація агнітигену СА-125. На основі змін концентрації даного антигену клінічно здорових жінок можна умовно поділити на дві групи - фізіологічної норми та донозологічного стану. Виявлені зміни активності ензимів системи глутатіону та стану пероксидації ліпідів в лімфоцитах при розвитку раку яєчника. Однак, достовірної різниці в активностях цих ензимів між двома групами практично здорових жінок різного віку не виявлено. Виявлено вікові зміни активності cNOS та iNOS, аргінази, Na⁺,K⁺-АТФази, Н⁺-АТФази в лімфоцитах периферичної крові у практично здорових жінок і за умов раку яєчника. Встановлено зниження при РЯ cNOS, зростання iNOS та аргіназної активностей, зростання концентрації метаболітів NO - NO₂ - та NO₃ -, а також зниження Na⁺,K⁺- та Н⁺-АТФазних активностей. Виявлені серед вивчених ензимів потенційні додаткові маркери розвитку РЯ, такі як аргіназа та iNOS.

34.06.18.0531/0417U001824

Кліш Микола Іванович. Особливості нейродинамічних і психофізіологічних функцій в осіб шкільного віку з нейросенсорною приглухуватистю: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 12.05.2017.

УДК 616.28-008.14-06:616.85]-053.5.

228 с.: 134 табл., 98 іл. – Бібліогр.: 266 назв.

У дисертації по-новому вирішено наукове завдання, що полягає у встановленні впливу слухової депривації на формування психофізіологічних функцій, нейродинамічних процесів та стан розумової працездатності у школярів різних вікових періодів. В роботі використано комплекс фізіологічних, психофізіологічних та статистичних методів дослідження. Практичне значення полягає у встановленні особливи

востей формування нейродинамічних та психофізіологічних функцій школярів різних вікових періодів з нейросенсорною приглухуватистю, що можна використовувати при розробці психолого-педагогічних корекційних програм для оптимізації навчання та покращення психологічного стану дітей з вадами слуху.

34.06.18.0532/0417U002018

Василів Андрій Петрович. Роль типів вищої нервої діяльності в обміні білків у організмі свиней: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 29.04.2017.

УДК 636.4:612.8.017.

167 с.: 19 табл., 30 іл. – Бібліогр.: 282 назви.

Дисертаційну роботу присвячено вивченю характеру взаємодії типологічних особливостей вищої нервої діяльності та обміну білка у свині за дії технологічного стресу. Досліджено типологічні особливості вищої нервої діяльності у свині. Встановлено, що середній показник коркових процесів у тварин сильного врівноваженого рухливого типу становить 3,87±0,08 у. о., що вище на 15,6 % ($p<0,01$), 32,2 % ($p<0,001$) та у 3,2 раза ($p<0,001$), ніж у тварин сильного врівноваженого інертного, сильного неврівноваженого та слабкого типів вищої нервої діяльності. У дисертації висвітлено питання щодо особливостей обміну білків у свині різних типів вищої нервої діяльності. Зокрема встановлено, що у тварин слабкого типу вищої нервої діяльності вміст загального білка в сироватці крові нижче на 6,6 % ($p<0,01$), альбуміну – на 11,7 % ($p<0,01$), церулоплазміну – на 12,1 % ($p<0,001$), сечовини – на 13,2 % ($p<0,001$), лізину, метіоніну та треоніну – на 6,9 % ($p<0,05$), 12,6 ($p<0,05$) та 19,1 % ($p<0,05$) відповідно до показників тварин сильного врівноваженого рухливого типу вищої нервої діяльності. Вперше встановлено особливості обміну білків у свині різних типів вищої нервої діяльності за дії технологічного стресу. За дії технологічного стресу в сироватці крові тварин різних типів вищої нервої діяльності 22 знижується вміст загального білка на 11–21 % ($p<0,001$), альбумінів – на 15–25 % ($p<0,001$), глобулінів – на 13–38 % ($p<0,05$ – $0,001$), церулоплазміну в 1,3–1,8 раза ($p<0,001$), підвищується вміст сечовини у 1,23–1,72 раза ($p<0,001$) та активності трансаміназ у 1,2–1,5 раза ($p<0,001$). Досліджено взаємозв'язок між індивідуальними особливостями вищої нервої діяльності і обміном білків за показниками кореляційного, дисперсійного і регресійного аналізу. Встановлено кореляційні зв'язки сили, врівноваженості та рухливості коркових процесів до дії технологічного подразника із вмістом альбумінів, сечовини ($r=0,56$ – $0,80$; $p<0,01$ – $0,001$), 2-глобулінів ($r=-0,49$; $p<0,05$), та після дії технологічного подразника зі вмістом загального білка ($r=0,62$ – $0,79$; $p<0,01$ – $0,001$), сечовини ($r=-0,40$ – $0,51$; $p<0,05$), глобулінів ($r=0,62$ – $0,89$; $p<0,01$ – $0,001$), АлАТ ($r=<0,71$ – $0,79$; $p<0,001$) та АсАТ ($r=<0,22$ – $0,44$; $p<0,05$). Сила коркових процесів до дії технологічного стресу чинить достовірний вплив на вміст загального білка, альбумінів, сечовини та активність аспартатамінотрансферази у сироватці крові свиней ($2x=0,29$ – $0,41$; $p<0,05$ – $0,01$), а після дії технологічного подразника на вміст загального білка, глобулінів, глобулінів, сечовини та активність трансаміназ у сироватці крові тварин ($2x=0,22$ – $0,77$; $p<0,05$ – $0,001$).

34.06.18.0533/0217U003336

Вплив низьких температур та екстрактів серця і селезінки на процеси некротизації і регенерації міокарду, судин та хряща: Заключний звіт /Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України; Керівник Сандомирський Борис Пе-

трович. – ДР 0112U003133. УДК 612.014.43+612.015.2]:616-002.4-003.93.

165 с.

Об'єкт дослідження - екстракти кріоконсервованих фрагментів серця поросят, тканини міокарду та колінного суглобу щурів, внутрішні грудні артерії, перикард та стулки аортального клапану свині. Мета роботи - дослідження пептидного складу екстрактів серця, вивчення деструктивно-відновних процесів після пошкодження міокарда, хряща та шкіри при застосуванні біологічно активних речовин та стани артерій, перикарда та стулок аортального клапану свині при девіталізації низькими температурами і іонізуючим опромінюванням. Основні методи дослідження - гістологічні, гістохімічні, біохімічні, спектрофлуориметричні, гель-проникаючої хроматографії, електрокардіографічний. Показано ефективність екстракту серця поросят при терапії експериментального некрозу міокарду. На моделі остеоартрозу у щурів, було встановлено, що кріоконсервована сироватка кордової крові покращує показники структурно-метаболічних процесів при даній патології. Показано, що застосування низьких температур у комбінації з іонізуючим опроміненням знижує імуногенність ксеногенних артерій, перикарду та стулок аортального клапану і уповільнює швидкість їх біодеградації.

34.41 Морфологія людини і тварин

34.06.18.0534/0417U001794

Рябушко Олена Борисівна. Особливості будови жовчного міхура людини і тварин в порівняльно-анatomічному аспекті: Дис... к.б.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 03.04.2017.

УДК 611.36+591.436.

176 с.: 14 табл., 57 іл. – Бібліogr.: 245 назв.

Дисертація присвячена виявленню особливостей будови структурних компонентів стінки жовчного міхура людини та представників різних класів тварин залежно від природного типу харчування. Встановлено, що для жовчного міхура риб, стінка якого складається з слизової, м'язової та адвентиційної оболонок, характерно є колбоподібна та грушоподібна форми. Слизова оболонка найбільш виражена в шийці жовчного міхура рослинійних риб, а найменше – в шийці міхура хижих риб, де утворює поодинокі та невисокі складки слизової. Найбільшу товщину мають адвентиційна та м'язова оболонки стінки. Для птахів властива колбоподібна, циліндрична та грушоподібна форми жовчного міхура. Найскладніша будова структурних компонентів стінки характерна для рослинійних птахів, в яких слизова оболонка на всіх ділянках містить велику кількість складок різної висоти і найтовстіша в ділянці тіла жовчного міхура. М'язова оболонка добре розвинена, утворена двома шарами гладком'язових волокон. У хижих птахів виявлено більш спрощену будову стінки жовчного міхура, свідченням чого є стоншення слизової оболонки в ділянці шийки, зменшення висоти та кількості її складок. У ссавців переважають грушоподібна та колбоподібна форми жовчного міхура. У рослинійних ссавців слизова оболонка, товщина якої є найбільшою в ділянці дна жовчного міхура, утворює численні високі складки, між якими виникають анастомози, містить численні судини мікроциркуляторного русла, дрібні лімфатичні вузлики та слизові залози. У всеїдних тварин слизова оболонка утворює невисокі, але широкі складки, від верхівки до основи яких проходять кровоносні судини. У хижих ссавців слизова оболонка не містить лімфоїдних структур і найбільш виражена в ділянці тіла міхура. Для людини більш

характерна грушоподібна форма жовчного міхура. У ділянках дна та тіла міхура рельєф слизової оболонки поді-

бний до рельєфу слизової оболонки жовчного міхура рослинійних ссавців. М'язова та адвентиційна оболонки стінки жовчного міхура за структурними особливостями найбільш подібні до стінки міхура всеїдних ссавців. Стінка жовчного міхура людини, як і рослинійних та всеїдних ссавців, містить лімфатичні вузлики та слизові залози. Найбільше відмінностей спостерігається у будові структурних компонентів стінки жовчного міхура людини і хижих ссавців.

34.06.18.0535/0417U001796

Стравський Тарас Ярославович. Особливості ремоделювання структурних компонентів сім'яніків щурів при експериментальному дозованому стенозі сім'яного канатика та після його усушення: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 04.04.2017.

УДК 616.688-007.271-089-06:616.136.8]-092.9.

169 с.: 14 табл., 39 іл. – Бібліogr.: 256 назв.

Дисертація присвячена вивченю особливостей характеру динаміки морфофункциональної передбудови кровоносного русла сім'яніків щурів за умов дозованого стенозу сім'яного канатика та в реперфузійний період. Встановлено, що стенозування сім'яного канатика призводить до венозного застою у кровоносному руслі яечка, який супроводжується на ранніх стадіях підвищеннем тонусу і звуженням просвіту інtramуральних артерій малого діаметра з компенсаторним розширенням просвіту і збільшенням ємності інtramуральних артерій середнього діаметра та артерій білкової оболонки. У віддаленому періоді розвивається прогресуюча висхідна вазоконстрикція артерій яечка всіх порядків. До завершення експерименту частково відновлюється кровопостачання яечка за рахунок розширення колатеральних судин, однак, такі компенсаторні реакції не є цілком достатніми, що підтверджується зменшенням розмірів яечка і дистрофічними змінами його паренхіми. При одномоментному усуненні компресії сім'яного канатика яєчко зазнає виражених морфофункциональних змін, які поглинюються із збільшенням тривалості спостереження, як прояв реперфузійного синдрому. Застосування запропонованого методу дозованої декомпресії дозволяє зменшити інтенсивність реперфузійних змін.

34.06.18.0536/0417U001849

Вітко Юлія Миколаївна. Структурна організація трійчастого вузла людини у внутрішньоутробному періоді розвитку: Дис... к.мед.н. /Сумський державний університет. – Захищена 04.04.2017.

УДК 611.832+611.013.

163 с.: 2 табл., 50 іл. – Бібліogr.: 227 назв.

У дисертації вперше на підставі комплексного макро-мікроскопічного, гістологічного і імуногістохімічного дослідження описано топографію й особливості зовнішньої та внутрішньої будови трійчастого вузла людини на 12-23 тижнях внутрішньоутробного періоду розвитку. Доповнені чинні уявлення про взаємовідношення трійчастого вузла з прилеглими до нього анатомічними утворами. Суттєво розширені уявлення про будову капсули трійчастого вузла, джерела його кровопостачання і будову внутрішньовузлового кровоносного мікроциркуляторного русла.

34.06.18.0537/0417U001850

Зеленська Наталія Володимирівна. Морфо-функціональні особливості кістки при введенні металевих імплантатів різного складу:

Дис... к.мед.н. /Сумський державний університет. – Захищена 04.04.2017.

УДК 616.71-013.34-06:[366.238](043.5).

182 с.: 27 табл., 79 іл. – Бібліогр.: 191 назва.

Дисертація присвячена вивченняю морфофункциональних особливостей процесів остеоінтеграції металевих імплантатів різного складу та процесів перебудови віддалених ділянок кістки в різні терміни після імплантанції. Вперше встановлені зміни в різних ділянках стегнової кістки при імплантанції сплавів різного складу. Встановлені особливості процесів остеоінтеграції в залежності від виду сплаву та наявності гідроксиапатитного покриття. Доведені структурні зміни діафізу та дистального епіфізу в ранні та віддалені періоди після імплантанції металевих простезів та прослідковані особливості змін в залежності від типу імплантату.

34.06.18.0538/0417U001988

Мокра Анжеліка Петрівна. Морфофункциональні особливості вікових змін підшлункової залози при гіпертензії в малому колі кровообігу: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 04.05.2017.

УДК 616.37-008-02:616.124.3/125.2-008.331.1-053.

176 с.: 16 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 273 назви.

Дисертація присвячена вивченняю закономірностей вікових процесів ремоделювання підшлункової залози, її кровосного та лімфатичного русла при гіпертензії у малому колі кровообігу. Встановлено, що при гіпертензії у малому колі кровообігу в підшлунковій залозі відбувається реорганізація структур, яка характеризується атрофічними змінами ацинусів, дистрофічними та апоптичними змінами екзокринічних панкреатоцитів, розширенням просвітів внутрішньочасточкових і міжчасточкових вивідних протоків, а також стоншенням їхніх стінок, дистрофічними змінами протокового епітелію, збільшенням стромального компоненту внаслідок розростання сполучної тканини та склеротичних явищ. Виявлені морфофункциональні зміни зовнішньосекреторної частки паренхіми підшлункової залози поєднувалися зі зменшенням щільноти гемо- та лімфомікроциркуляторного русел. В умовах гіпертензії малого кола кровообігу морфофункциональні зміни переважали у старих тварин та у випадках декомпенсованого легеневого серця.

34.06.18.0539/0217U003338

Вивчення паракринної дії мезенхімальних стромальних клітин: Заключний звіт /Інститут проблем крібіології і кріомедицини НАН України; Керівник Петренко Олександр Юрійович. – ДР 0112U003136. УДК 611.018.2/6.

130 с.

Мета роботи: встановлення деяких механізмів реалізації паракринної дії біорегуляторів, що продукуються мезенхімальними стромальними клітинами, щодо перебігу деструктивно-відновлювальних та метаболічних процесів за умов *in vitro* та *in vivo*. Об'єкт дослідження: мезенхімальні стромальні клітини кісткового мозку, жирової тканини та шкіри; біорегулятори стовбурових та прогеніторних клітин у складі мезенхімальних стромальних клітин людини, клітин фетальної шкіри та печінки шурів, а також цитозоль фетальних тканин мезенхімально-мезодермального походження та кондіційних середовищ, отриманих під час культивування мезенхімальних стромальних клітин людини. Методи дослідження: отримання, іммобілізації, гіпотермічного зберігання, кріоконсервування та культивування клітинних суспензій, а також препаративні, мікро- та макроскопічні, гістологічні, гістохімічні, цитометричні, імуноферментні, біохімічні та флуориметричні методи. Отримані дані можуть

бути використані у клітинній біології для деталізації молекулярних механізмів паракринної дії мезенхімальних стромальних клітин, а також у якості підґрунтя для розробки нових комплексних підходів у різних галузях біомедицини, зокрема регенеративній медицині, трансплантології, гепатології, онкології, комбустіології, тощо.

34.06.18.0540/0217U004333

Лектино- та імуногістохімічний аналіз вуглеводних детермінант нормальних та патологічно змінених клітин і тканин: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Луцик. – ДР 0113U000207. УДК 611.11.

93 с.

Методом лектин-пероксидазної техніки з використанням лектинів різної вуглеводної специфічності (WGA, PNA, SBA, CNFA, GNA, LABA, PFA, LCA, ConA, RCA) вивчали глікоконjugати структурних компонентів органів більших неліпійних щурів: надніркових залоз стінки серця, легень, шкіри, очного яблука за умов дисфункцій щитоподібної залози, органів кровотворення за умов дії Лоратадину, нирок при нокауті гена *pttg-1*, ворсинок хоріона у жіночіх з із звичним та спорадичним невиношуванням вагітності. Показано, що на тлі гіпофункциї щитоподібної залози материнського організму у сальних залозах шкіри потомства на 10-й - 40-й дні постнатального розвитку, спостерігається сповільненням морфогенезу та незначне зниженням експресії сіалогліканів, редукція олігосахаридів ?N AcDGal та ?DGal на тлі експонування у них фукозогліканів. Експериментальний гіпотироїдизм індукував редукцію експонування вуглеводних детермінант ?DMan та ?LFuc клітинами паренхіми наднірників, стимулював активацію імунних процесів у легенях, що проявляється збільшенням кількості SBA - позитивних альвеолярних макрофагів, та LABA - позитивних дендритичних клітин у складі BALT. Пригнічував експресію рецепторів лектину WGA у перинуклеарній зоні кардіоміоцитів, що вказує на зміну його функціональної активності. У структурних компонентах гематоплацентарного бар'єру, у досліджуваній групі звичного невиношування вагітності, виявлено найвища експресія рецепторів лектинів WGA, GNA та PFA у порівнянні з групою спорадичних викиднів та контрольною групою штучно елімінованих ембріонів. Нокаут гена *pttg-1* у нирках супроводжувався підвищеним експонуванням рецепторів лектинів LCA та PNA, редукцією рецепторів LABA, WGA та SNA, що свідчать про вплив продукту гена *pttg* на процесинг та експонування глікополімерів у структурах нирки, що може впливати на процеси ультрафільтрації первинної сечі. Пероральне введення терапевтичних доз препарату Лоратадину обумовлює збільшення маси білої пульпи селезінки з появою у ній ознак антигенної стимуляції, що проявляється у появі гермінативних центрів у лімфатичних вузликах, активації у їхньому складі антиген-презентуючих дендритичних клітин. Лектини GNA та PNA можуть бути рекомендовані в якості селективних гістохімічних маркерів активованих дендритичних клітин селезінки щура. У структурних компонентах очного яблука показано поліморфістість нейронів гангліонарного шару сітівки та депонування в їх перикаріонах, вуглеводних детермінант, aL-Fuc та NeuNAc, За умов дії L-тироксину відмічено незначне зниження реактивності мультиполіярних нейронів з лектинами SNA та PNA. Лектини SNA і LABA можна рекомендувати як селективні гістохімічні маркери мультиполіярних нейронів, а лектин WGA - горизонтальних та амакринічних клітин сітівки.

34.43 Імунологія

34.06.18.0541/0217U004325

Оцінка взаємозв'язку імунологічних, генетичних, гормональних механізмів розвитку вторинних системних васкулітів та поліімунопатології за умов системних захворювань сполучної тканини та оцінка ефективності і безпеки застосування терапії супроводу біофлавоноїдами та бігуанідами: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Чопяк Валентина Володимирівна. – ДР 0112U000166. УДК 616.13/.16-002-036.14-06:616-018.2-002-031.82]-085.322.

171 с.

Звіт про НДР - 173 ст., таблиць-48, малюнків-12, джерел-98 Об'єкт дослідження: хворі на вторинні васкуліти на тлі системних захворювань сполучної тканини (СЗСТ). Матеріал дослідження: клітини крові (мононуклеарні та гранулоцитарні лейкоцити), сироватка крові. Мета роботи: вивчити взаємозв'язок імунологічних, генетичних, гормональних механізмів розвитку вторинних системних васкулітів та поліімунопатології за умов системних захворювань сполучної тканини та оцінити ефективність та безпекість застосування біофлавоноїдів та бігуанідів при цьому. Методи дослідження: імуноферментний аналіз, проточна цитофлюорометрія, фотоколориметрія, імунотурбометрія, спектрофотометрія, генетичні дослідження за допомогою методики TagMan (рівень експресії miRNA-29b), статистичні методи дослідження дослідження. Отримані результати. У хворих з васкулітами на тлі СЗСТ виявлено зниження захоплюючої здатності її окисно-відновної активності фагоцитів, посилення апоптозу, вірогідне збільшення CD4+/CD25+FoxP3++, CD4++, CD3+/HLA-DR++, CD19+-лімфоцитів, що дозволяє прогнозувати активність клінічних проявів хвороби, ризик формування васкулопатій, агресивність клітинних й антитілозалежних аутоімунних процесів. У хворих на системну склеродермію (ССД) з васкулітом і пневмофіброзом спостерігався підвищений рівень MCP-1, TGF-? та IL4, зниження рівня IFN-?, а з легеневою гіпертензією - посилення продукції IFN-? та IL-17. У хворих на системні васкуліти (СВ) з еозинофілією встановлено особливості алергоанамнезу; клінічного перебігу, рівня загального IgE, кількості В- й активованих лімфоцитів; титру антінейтрофільних цитоплазматичних аутоантитіл. Доведено, що біомаркер miRNA29b виявив високу специфічність та чутливість у хворих на ССД з пневмофіброзом на тлі васкуліту. Розроблено імунологічне математичне прогнозування розвитку тяжкого перебігу СЧВ і ССД на тлі васкулопатії. Застосування корвітину у хворих на вторинні васкуліти на тлі СЗСТ призводило до вірогідного зменшення рівня ЦК, збільшення загальної комплементарної активності сироватки, стабілізації противірусного, гуморального імунітету й апоптичної активності лімфоцитів. Застосування бігуанідів (метформіну) призводило до зменшення експресії на лімфоцитах маркеру апоптозу (CD95+), незначного пригнічення клітинної аутоагресії. Галузь застосування: клінічна імунологія, ревматологія, алергологія, ангіологія, нефрологія, кардіологія. Ключові слова: вторинні васкуліти, системні захворювання сполучної тканини, імунокомпетентні клітини, біофлавоноїди, бігуаніди.

34.06.18.0542/0217U004338

Дослідження спонтанної та радіаційно зумовленої хромосомної нестабільноті в лімфоцитах периферичної крові осіб різного віку: Заключний звіт /Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"; Керівник Пілінська Марія Андріївна. – ДР 0114U002847. УДК 576.316:616-008.63-

053.6/.9:612.112:614.876.

82 с.

Об'єкт: лімфоцити периферичної крові людини. Мета: встановити спонтанний та радіаційно-індукований цитогенетичний ефект і рівень хромосомної нестабільноті внаслідок ефекту свідка в лімфоцитах периферичної крові осіб різного віку. Методи: цитогенетичні. Результати: Встановлено спонтанний та радіаційно-індукований цитогенетичний ефект в опроміненіх іn vitro в дозі 0,25 Гр лімфоцитах периферичної крові осіб віком від 12 до 102 років, які мешкають в м. Києві. Виявлено підвищену хромосомну нестабільноті та радіочутливість організму людини у 60-70-річному віці. Найбільшого пошкоджування іонізуючим випромінюванням зазнали наступні хромосомні локуси: 1q32, 2q31, 5q31, 8q22, 11q23, 18q21, які в своєму складі містять гени, що кодують білки репараційних систем (C3DR і VWS, PMS1 і WSS, RAD50, NBS1, ATM, POL1 відповідно). Зареєстровано розвиток радіаційно-індукованого ефекту свідка в неопроміненіх лімфоцитах периферичної крові підлітків, осіб середнього та літнього віку, що культивувались в змішаних культурах з опроміненими іn vitro лімфоцитами, і відсутність його індукції в лімфоцитах довгожителів. Галузь використання: радіаційна генетика. Робота передається за кордон за довоєнною ціною.

34.45 Фармакологія

34.06.18.0543/0217U003521

Дослідження біологічних властивостей лікарських грибів та їх взаємовідносин з членистоногими і мікроорганізмами: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Іваниця Володимир Олексійович. – ДР 0112U002907. УДК 582.28:615.32[579.2+595.2].

79 с.

Об'єкт дослідження - біологічні властивості лікарських грибів та їх взаємовідносин з членистоногими і мікроорганізмами. Мета роботи - вивчення поширення, біологічної активності, біохімічних, адаптивних, модифікаційних властивостей лікарських базидіоміцетів, їх стійкості до комах, кліщів та мікроорганізмів. Методи дослідження - морфобіологічний опис колоній, мікробіологічні, мікологічні, ентомологічні та цитологічні дослідження, метод електрофоретичного розділу ізоформ ферментів з наступною обробкою за допомоги ліцензованого комп'ютерного забезпечення АнаiС, статистична обробка отриманих даних. Використовували морфо-біологічний опис колоній, а також метод електрофоретичного розділу ізоформ карбоксилестераз для визначення модифікаційної мінливості та адаптаційних властивостей штамів лікарських базидіоміцетів. Для оцінки ступеню стійкості до патогенних мікоміцетів застосовували модифікований метод визначення антагоністичної взаємодії грибів. При визначенні стійкості до міцетофагів здійснювали ентомологічні дослідження. При виділені міцелію у чисту культуру та створені музею користувалися мікологічними та мікробіологічними прийомами. При дослідженні впливу біологічно активних речовин грибів на генетичний апарат рослин використовували цитогенетичні методики. Створено та описано колекцію лікарських базидіоміцетів. Вперше розроблено технологію культивування екзотичних лікарських грибів з використанням місцевих субстратів. Отримані нові актуальні дані з видового складу комах-шкідників та мешканців міцелію лікарських грибів. Вперше проведено електрофоретичний розподіл множинних молекулярних форм карбоксилестераз лікарських базидіоміцетів та досліджено мінливість їх експресивності в залежності від умов культивування або ураження грибів патогеном. Визначено стійкість колекційних зразків макроміцетів до Trichoderma

viridae та розроблено методику оцінки рівня стійкості штамів грибів. Досліджено вплив біологічно-активних екзо- та ендометаболітів грибів на про- та еукаротичні мікроорганізми. Вперше досліджено вплив цих речовин *Lentinus edodes* на генетичний апарат рослин. Робота розповсюджується за договірною ціною.

36 ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ

і фотограмметрії] 36.23 Прикладна геодезія. Прикладні застосування аерозйомки

і фотограмметрії

36.06.18.0544/0217U003696

Розробка шляхів підвищення точності батиметричних досліджень при дистанційному зондуванні Землі: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-технічний центр новітніх технологій Національної академії наук України"; Керівник Бурачек Всеволод Германович. – ДР 0117U001483. УДК 528.47.

141 с.

Представлена науково-дослідна робота "Розробка шляхів підвищення точності батиметричних досліджень при дистанційному зондуванні Землі" присвячена актуальній проблемі підвищення точності батиметричних досліджень водних об'єктів, зокрема, точності вимірювання глибин, визначення планових координат промірних вертикалей, вимірювання коливань рівня водойми, швидкості та напрямку течії водного потоку. В роботі описані нові вдосконалені системи та прилади, що вирішують батиметричні задачі з високим ступенем автоматизації, в тому числі система безпілотного проміру. Матеріал НДР базується на наукових роботах та патентах на винаходи авторів. Всі нові рішення, що представлені в даному звіті, захищені патентами України на винаходи, опубліковані в статтях авторів. Дані робота складається з вступу, п'яти розділів, загальних висновків, списку використаної літератури, загальним об'ємом 141 сторінка. Ключові слова: батиметричні дослідження.

37 ГЕОФІЗИКА

37.21 Метеорологія

37.06.18.0545/0217U004205

Теоретичні та експериментальні дослідження резонансних явищ в плазмі близького космосу: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Черемних Олег Костянтинович. – ДР 0115U003438. УДК 551.510.536; 551.510.535.

120 с.

Розроблено моделі резонансних хвильових явищ в магнітосфері. Показано можливість виникнення альфенівських мод з дискретним спектром та проведено порівняння з даними супутникових вимірювань. Розроблено числову модель генерації великомасштабних УНЧ хвильових процесів в іоносфері. Вдосконалено методики обробки даних супутниковых вимірювань УНЧ хвильових процесів. На основі цих методик проведено обробку та інтерпретацію вимірювань з космічних апаратів. Проведено верифікацію наступних моделей: 1) поширення хвиль в сонячних магнітних трубках за даними телескопа SOT на борту космічного апарату Hinode; 2) утворення резонансних великомасштабних УНЧ структур в іоносфері з різними наближеннями для врахування скінченості провідності; 3) механізму резонансних УНЧ збурень в іоносфері, викликаних дією наземного параметричного акустичного генератора на атмосферу; 4) розповсюдження АГХ в просторово неоднорідних течіях.

37.06.18.0546/0217U004208

УНЧ-Хвильові процеси в плазмі близького космосу: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Черемних Олег Костянтинович. – ДР 0116U001749. УДК 551.510.536; 551.510.535.

114 с.

Проведено детальний аналіз нестисливих мод для сочічних плазмових трубок з однорідно закрученими течією плазми та магнітним полем. Розглянуто не досліджені раніше швидкісні МГД моди. Показано, що такі моди існують тільки за наявності вертикальної і азимутальної течій плазми. Частоти коливань цих мод залежать від рівноважних магнітних полів і компонент швидкостей. Значну увагу приділено питанню нестійкості зазначених мод. Досліджено вплив диференційного обертання Сонця на генерацію магнітного поля. Отримано розв'язок диференціально-го рівняння, що описує хвилі магнітного поля. Показано, що ці хвилі поширяються у напрямку обертання Сонця. Встановлено, що частота коливань магнітного поля пропорційна широтному добовому обертанню Сонця, що узгоджується з даними спостережень

37.25 Океанологія

37.06.18.0547/0217U003485

Розробка теоретичних основ та концепції створення інформаційної гідроакустичної мережі для задач пошуку та визначення запасів вуглеводневих ресурсів, екологічного та сейсмічного контролю: Заключний звіт /ДУ "Відділення гідроакустики інституту геофізики ім. С.І. Суботіна НАН України"; Керівник Скіпа Михайло Іванович. – ДР 0112U000962. УДК 551.463.2; 681.883.458.

276 с.

Робота присвячена дослідженням морського середовища, поширення сигналів і можливостей створення всесезонних інформаційних гідроакустичних мереж в північно-західній частині Чорного моря. Робота передається за кордон за договірною ціною.

37.31 Фізика Землі

37.06.18.0548/0217U004364

Провести дослідження та розробити сучасну науково-методичну основу для створення новітньої регіональної системи інтегрованого морського моніторингу: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Черкез Євген Анатольович. – ДР 0115U003220. УДК 502.55.58:550.348.425.4.

468 с.

Підготовлено зведений звіт про проведені у 2015-2016 рр. експериментальні польові дослідження. Проведено аналіз вимог РДМС, а також інших нормативних документів, що вже існують та розробляються країнами ЄС, та розроблено концепцію та стратегію створення сучасної системи інтегрованого моніторингу для оцінки стану морського середовища української частини Чорного моря. На підставі проведених експедиційних спостережень за гідрологічними, гідрофізичними, гідрохімічними, та іншими характеристиками прибережних вод острова Зміїний виконано початкову оцінку стану та довгострокових змін якості морського середовища та біорізноманіття прибережних вод острову Зміїний та визначено пріоритетні напрями розробки майбутньої програми інтегрованого моніторингу для оцінки стану морського середовища у відповідності з РМДС. Розроблено пілотну програму моніторингу для оцінки стану мор-

ського середовища у відповідності з РДМС, яку апробовано на науково-дослідній станції "Острів Зміїний". Узагальнений досвід експериментальних досліджень та підготовлені науково-методичні рекомендації для створення сучасної регіональної системи інтегрованого морського моніторингу. Організовано ефективну роботу науково-дослідної станції, направлена на отримання нових знань і впровадження нових методів, за допомогою яких буде контролюватись стан острову та унікальної прибережної екосистеми. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.06.18.0549/0217U004365

Вивчити кризові зміни екосистеми Куюльницького лиману та обґрунтувати заходи щодо стабілізації його екологічного стану: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Черкез Євген Анатольович. – ДР 0115U003221. УДК 502.55.58:550.348.425.4.

263 с.

З використанням методів, які рекомендовані в Україні та в ЄС, було організовано відбір та аналіз зразків води (ропи), донних відкладень та гідробіонтів в Куюльницькому лимані, зібрано та проаналізовано існуючу інформацію про гідрогеологічний режим поверхневих і підземних вод, кліматичні характеристики, мінералізацію, іонний склад, площину та рівень поверхні лиману та інші. Визначені тенденції змін основних гідрогеологічних характеристик лиманного комплексу та довгострокових змін клімату. Ідентифіковані типові умови виникнення найбільш кризових ситуацій, які спостерігались в Куюльницькому лимані, в останні роки. Розроблено програму довгострокового інтегрованого дослідницького моніторингу та впроваджено її в лимані. Виконано 22 щомісячних комплексних експедиційних дослідження з метою моніторингу гідрогеологічних, геофізичних, гідролого-геохімічних характеристик Куюльницького лиману. Виявлені причини виникнення кризових ситуацій в лимані та розроблено науково-методичні рекомендації щодо технології обґрунтування заходів щодо стабілізації екологічного стану лиманних комплексів на прикладі Куюльницького лиману. Обґрунтовано конкретні заходи щодо стабілізації екологічної ситуації в Куюльницькому лиманному комплексі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

37.06.18.0550/0217U004366

Дослідити стан типових водних об'єктів Причорномор'я та розробити науково-методичні рекомендації для проведення їх екологічного моніторингу: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Медінець Володимир Іванович. – ДР 0115U003223. УДК 502.55.58:550.348.425.4.

582 с.

В основу розробки покладені результати експериментальних досліджень водних об'єктів дельтової частини Дністра (озер, річок та лиманів). Проведено аналіз вимог Водної рамочної директиви ЄС щодо проведення комплексного екологічного моніторингу. Розроблено програму дій та необхідних експедиційних досліджень для розробки методології моніторингу водних об'єктів дельти Дністра з урахуванням вимог ВРД. Розроблено та почата апробацію пілотних програм інтегрованого моніторингу різних типів водних об'єктів (річки, озера, лимани). З використанням методів відбору і аналізу зразків природного середовища, які рекомендовані в Україні та в ЄС, було організовано відбір та аналіз води та гідробіонтів в дельтовій частині Дністра, Дністровському, Кучурганському, Куюльницькому та Тузловській групі лиманів. Проведено три спеціалізовані комплексні експедиції (дельта Дністра, Тузловські лимани) і 18 щомісячних екс-

педицій на Куюльницький лиман та річки Дністер і Турунчик. Було розроблено і протестовано нову пілотну методологію дослідницького моніторингу у відповідності з вимогами Рамкової водної директиви. Узагальнені отримані результати проведених експедиційних досліджень водних об'єктів Причорномор'я різного типу та підготовані науково-обґрунтовані науково-методичні рекомендації щодо створення систем моніторингу водних об'єктів Причорномор'я у відповідності з ВРД ЄС. Робота розповсюджується за договірною ціною.

38 ГЕОЛОГІЯ

38.19 Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі

38.06.18.0551/0217U004078

Глибинна будова і динаміка земної поверхні екологічно напружених регіонів України:

Заключний звіт /Інститут геологічних наук Національної академії наук України; Керівник Гожик Петро Феодосійович. – ДР 0112U001634. УДК 550.34:551.241](470+477)(-13).

86 с.

В роботі з використанням супутниковых радіолокаційних інтерферометрических і поляриметрических технологій досліджені топографія і зміщення земної поверхні, а також геологічна структура і властивості рослинного покриву в екологічно напружених районах України в Криму, Криворізькому басейні і Чорнобилі, а також в сейсмогенеруючій зоні Вранча. Щоб підтвердити видимі з космосу малі зміни ландшафту виконані розрахунки і побудовані моделі глибинної будови літосфери за розробленим методом гравітаційної томографії.

38.06.18.0552/0217U004079

Дослідження тектонічної структури і відкладів західного шельфу Антарктичного півострова за результатами українських антарктичних експедицій: Заключний звіт /Інститут геологічних наук Національної академії наук України; Керівник Гожик Петро Феодосійович. – ДР 0117U004022. УДК 551.1:550.83/87.

55 с.

Створили нові томографічні моделі глибинної структури літосфери західного шельфу Антарктичного півострова, включаючи район Аргентинського архіпелагу і станції Академік Вернадський. Виконали аналіз геологічних і геотектоніческих досліджень на шельфі, проведених зарубіжними дослідниками, і зіставили їх результати з нашими попередніми гравітомографічними моделями. Завершили обробку геологічних зразків морського ґрунту, отриманих в періоді українських морських експедицій.

38.06.18.0553/0217U004080

Застосування нових ефективних супутникових технологій і методів моделювання геологічного середовища для попередження й оцінки наслідків природно-техногенних катаклізмів: Заключний звіт /Інститут геологічних наук Національної академії наук України; Керівник Гожик Петро Феодосійович. – ДР 0112U003751. УДК 550.34:551.241](470+477)(-13).

42 с.

Звіт має 42 сторінок тексту комп'ютерного набору в тому числі рисунків - 33, таблиць - 2, перелік посилань включає 1 найменування. Робота присвячена використанню сучасних супутниковых радіолокаційних поляриметрических даних і комп'ютерних технологій поляриметричної обробки

(POLInSAR) для визначення геологічної структури земної поверхні і характеристик рослинного покриву. Розрахунки виконані по знімках ШСЗ ERS2 і Sentinel-1 Європейського космічного агентства для екологічно напруженіх районів України (Кривого Рогу та Чорнобиля).

38.29 Стратиграфія

38.06.18.0554/0217U003465

Наукове обґрунтування перспектив палео-вулканічних центрів і розрізів осадово-вулканогенних порід Овруцького палеорифта на корінні джерела кімберлітових алмазів, їх палеорозсипних родовищ, а також золота і вуглеводнів: Заключний звіт /Інститут геологічних наук Національної Академії наук України; Керівник Потапчук Іван Степанович. – ДР 0112U000947. УДК (551.72:551.243.12):[552.313.552.5]:553.068(447).

368 с.

Вперше, на основі переінтерпретації наявних геологічних даних встановлених закономірностей і сумісного розміщення та локалізації розсипних алмазів і золота, зроблено наукове обґрунтування перспектив алмазо- і золотоносності конгломератових горизонтів. Виконаними роботами виявлені центри (осередки) тектоно-магматичної активізації, встановлені прояви різпорідних за складом продуктів мантійного магматизму, в тому числі порід лужно-основного - основного складу - фойдітів, які супроводжують синхронний юм кімберліт-лампроїтовий магматизм. Достатньо обґрунтувана полігенність золотого зруденіння в грубоуламкових відкладах вивчених структур. Присутність кластогенного, гідротермального та постседиментаційного різновидів цього металу значно розширяє площи його розповсюдження. Місця пошуків належить терitorіально прив'язувати до палеовулканічних осередків - джерел гідротермальних розчинів. Обґрунтований прогноз нафтогазоперспективності зон розущільнення кристалічного фундаменту та вертикальних флюїдовпровідних структур, виявлених вперше методом геофізичної голограмії. Визначені основні напрямки і рекомендації в проведенні геолого-пошукових і розвідувальних робіт. Їх потрібно здійснювати одночасно на алмази і золото в комплексі.

38.37 Петрографія

38.06.18.0555/0217U003815

Детальне обстеження геологічної пам'ятки природи місцевого значення "Виходи амфіболітів" (м.Кривий Ріг, Саксаганський район): уточнення її положення на місцевості, площа поширення амфіболітів, відбір проб для уточнення петрологічного та мінерального складу з метою визначення геологічної цінності об'єкту. На основі проведених досліджень скласти експертний висновок про подальшу долю пам'ятки природи ПАТ "Кривбасзалізрудком" в 1-3 кварталах 2017 року: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Грицай Олена Юріївна. – ДР 0117U001553. УДК 552.48.001.4.

36 с.

Зроблено детальне обстеження геологічної пам'ятки природи місцевого значення "Виходи амфіболітів" (м.Кривий Ріг, Саксаганський район), визначена геологічна цінність об'єкту. Робота передається за кордон за договірною ціною.

38.45 Неотектоніка

38.06.18.0556/0217U004189

Комплекси методів пошуково-прогнозних структурно-геоморфологічних і неотектонічних досліджень в районах з різними неогеодинамічними режимами та обстановками:

Заключний звіт /Інститут географії НАН України; Керівник Паліенко Валентина Петрівна. – ДР 0112U001662.

УДК 551.248.2(1/9).

216 с.

Об'єкт дослідження: Комплекси пошуково-прогнозних методів морфоструктурного та неотектонічного аналізу. Мета досліджень: обґрунтувати раціональні комплекси методів структурно-геоморфологічних (морфоструктурних) і неотектонічних досліджень, застосування яких сприятиме виявленню пошуково-прогнозних діагностичних ознак родовищ корисних копалин. Методи досліджень: Морфоструктурний, неотектонічний, історико-генетичний аналіз; геоінформаційного картографування та моделювання. Результати досліджень: Визначено загальні напрями, підходи та принципи спеціалізованих досліджень при розв'язанні пошуково-прогнозних завдань у районах з різними неогеодинамічними режимами та обстановками, що проявляються в межах морфоструктур різних типів. Оцінено досвід морфоструктурно-неотектонічних досліджень в районах зосередження екзогенних, ендогенних, нафтових і газових родовищ в Україні та за її межами. Визначено геоморфологічні, морфоструктурні, палеогеоморфологічні та палеоморфоструктурні чинники і умови формування головних генетичних типів розсипів на території України та обґрунтовано раціональні комплекси методів досліджень у районах розміщення виявленіх родовищ і прогнозування нових. Запропоновано до застосування комплекси методів морфоструктурних і неотектонічних досліджень в районах ендогенного зруденіння, оцінювання масштабів денудаційного зразу та виявлення пошукових ознак ендогенних родовищ. Обґрунтовано загальні підходи до проведення морфоструктурних і неотектонічних досліджень у нафтогазоносних областях, а також спеціалізованих пошуково-прогнозних досліджень у нафтогазоносних провінціях України. Охарактеризовано раціональні комплекси методів досліджень, доцільність використання яких доведена на прикладах аналізу локальних морфоструктур Дніпровсько-Донецької западини, Волино-Подільської плити, Передкарпатського прогину. Обґрунтовано перспективи застосування методів морфоструктурного та неотектонічного аналізу в районах з різними неогеодинамічними умовами та обстановками.

39 ГЕОГРАФІЯ

39.19 Фізична географія

39.06.18.0557/0217U003722

Актуальні проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат, Волино-Поділля та Волинського Полісся: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Кравчук Ярослав Софонович. – ДР 0114U005089. УДК 551.4; 551.8.

44 с.

На території Українських Карпат дослідили особливості рельєфу Солотвинської улоговини і Мармароського регіону. Досліджено деякі питання стратиграфії і палеогеографії лесових товщ Подільської височини, терасові комплекси Дністра. Із застосуванням сучасних методів досліджень (ГІС, лабораторних) отримано нові результати щодо історії розвитку флювіального (ключові регіони) та еолового (Волинське Полісся) рельєфу. Проведено низку інженерно-географічних

та природоохоронних досліджень в окремих геоморфологічних областях і районах.

39.06.18.0558/0217U003723

Сучасні тенденції трансформації суспільно-географічного простору України: Заключний звіт /Львівський національний університет імені Івана Франка; Керівник Лозинський Роман Мар'янович. – ДР 0114U004247. УДК 911.3(477).

52 с.

З'ясовано вплив сучасних політичних, економічних, соціальних змін на розвиток суспільно-географічного простору України. Встановлено тенденції розвитку різних регіонів, економічних вузлів і центрів України, зокрема, стан пріоритетних галузей національної економіки.

39.21 Економічна і соціальна географія

39.06.18.0559/0417U001973

Зубик Андрій Ігорович. Сучасна українська діаспора: розселення, соціо- і демогеографічні процеси: Дис... к.геогр.н./ Львівський національний університет імені Івана Франка. – Захищена 20.04.2017.

УДК 39:911.3(=161.2:1-87).

340 с.: 38 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 367 назв.

Визначено суспільно-географічну основу терміну "діаспора", подано авторський підхід до його розуміння. Виділено передумови, які зумовлюють міграцію українців та етногеографічні процеси у середовищі української діаспори. Встановлено чинники, які впливають на динаміку чисельності української діаспори у країнах світу. Виявлено закономірності у поширенні української мови у світі за етномовними критеріями програм переписів населення.

41 АСТРОНОМІЯ

41.01 Загальні питання астрономії

41.06.18.0560/0217U004285

Розроблення теоретичних основ та інформаційних технологій для створення систем підтримки прийняття управлінських рішень з використанням даних аерокосмічних спостережень: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Федоров Олег Павлович. – ДР 0112U000475. УДК 52(15).003; 52(15):331.108.

122 с.

Об'єкт дослідження - космічні інформаційні системи і технології. Методи оброблення супутникових даних. Мета проекту - створити систему підтримки прийняття управлінських рішень з використанням супутниковых даних. Метод дослідження - структурний функціональний аналіз, статистичні методи, нейронні мережі, об'єктивно-орієнтоване програмування. В межах роботи досліджено взаємозв'язок між агрокліматичними умовами України та продуктивністю основних сільськогосподарських культур. Побудовано регресійні моделі прогнозування врожайності з використанням супутниковых даних середнього просторового розрізнення, агрометеорологічних параметрів та наземних спостережень. Також проаналізовано методи машинного навчання на даних дистанційного зондування Землі, що можуть використовуватись для класифікації земної поверхні, розроблено методи класифікації земної поверхні на основі часових рядів супутниковых даних. У межах проекту запропоновано інформаційну технологію оцінки збитків від посух на основі різнопідіної, в тому числі супутникової, інформації. Розроблено інформаційну систему агромоніторингу, призначенну

для підтримки прийняття рішень в інтересах агропромислового комплексу. Система ґрунтуються на реалізації принципів геопросторового інтелекту і надає можливості спільногого аналізу геопросторової інформації різної часової і просторової розрізненості користувачам рівня міністерства і окремого господарства. Робота розповсюджується за договірною ціною.

41.51 Обсерваторії. Інструменти, прилади і методи астрономічних спостережень

41.06.18.0561/0217U004043

Методи та засоби експериментальної системи моніторингу об'єктів близького космосу з метою виявлення потенційно загрозливих ситуацій та підготовки заходів щодо їх усунення (проект ЕСМОК-UA). Етап 4. Спостереження і уточнення характеристик низькоорбітальних супутників: Заключний звіт /Головна астрономічна обсерваторія; Керівник Кравчук Сергій Григорович. – ДР 0116U006440. УДК 520, 523.

36 с.

В рамках проекту організовані регулярні астрометричні та фотометричні спостереження низькоорбітальних космічних об'єктів з метою визначення та уточнення їх координат. Забезпечено систематичне поповнення бази даних потенційно загрозливих космічних об'єктів та інформаційна підтримка WEB-сайту УМОС (Українська мережа оптичних станцій). Розроблена система прогнозування координат космічних об'єктів за даними оптичних спостережень для їх лазерної локації з метою оперативного уточнення елементів орбіт. Тестові спостереження супутника Jason-1 на лазерному далекомірі ГАО НАН України підтвердили високу точність прогнозної оцінки.

43 ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК

43.01 Загальні питання природничих і точних наук

43.06.18.0562/0217U004321

Залучення до Національного генбанку рослинних форм народної селекції та диких споріднених видів культурних рослин, адаптованих до умов центрального Лісостепу України: Заключний звіт /Устимівська дослідна станція рослинництва Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НАН; Керівник Кір'ян Віктор Михайлович. – ДР 0116U001077. УДК 502.752:631.527:575.

47 с.

Об'єкт дослідження - місцеві зразки зернобобових, зернових, лікарських, овочевих, баштанних і пряносмакових культур, дикорослих кормових бобових і злакових трав та інші цінні зразки рослин з центральних регіонів України. Метою роботи передбачено збирання зібр місцевих дикорослих і культурних зразків генофонду рослин, адаптованих до умов центрального Лісостепу України, для подальшого виділення з них цінних за господарськими та біологічними ознаками, включення у селекційні та дослідницькі програми та збереження в ex situ колекціях Національного генбанку рослин України, а також інтеграція результатів в існуючі державні програми збереження біорізноманіття в Україні. Наукова робота проводиться згідно методик науково-дослідних установ України та зарубіжжя: Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва, FAO, Bioversity International та ін. (див. продовження)

44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ

44 ЕНЕРГЕТИКА

44.01 Загальні питання енергетики

44.06.18.0563/0217U004015

Розвиток S-перетворення як операційного методу цифрової обробки сигналів і розробка інженерних методів моделювання динамічних систем у фрактальних середовищах:

Заключний звіт /Відділення гібридних моделюючих та керуючих систем в енергетиці ПМЕ ім.Г.Є.Пухова НАН України; Керівник Васильев Всеволод Вікторович. – ДР 0111U010404. УДК 621.3.01, 620.9.

67 с.

Розглянуто застосування аппроксимаційно - операційного методу S-перетворення на основі локальної та глобальної версій поліномів Лежандра для оцінювання сигналів: середніх значень, середніх значень похідних першого і другого порядків, а також оцінювання дробових похідних різних порядків за Ріманом-Ліувіллем та Капuto. Наведено ілюстративні приклади застосування методу в програмному середовищі системи "Mathematica ®". Робота розповсюджується за довгірною ціною.

44.06.18.0564/0217U004471

Система підтримки прийняття рішень для управління системою енергоменеджменту МОН України: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Шмаров Валерій Миколайович. – ДР 0115U004260. УДК 620.91:697.1.

64 с.

Мета роботи - створення підґрунтя та науково-технічних рішень для запровадження системи енергоменеджменту об'єктів МОН України, що базуються на детальному аналізі дотримання санітарно-гігієнічних норм, моделей енергоспоживання будівель, та оптимальних рішеннях щодо диверсифікації первинних енергоресурсів. Підвищення ефективності управління системою енергоменеджменту об'єктів МОН України на основі відповідної системи підтримки прийняття рішень. Об'єктом дослідження є процеси енергоспоживання об'єктами галузі освіти України. Предметом дослідження є методи побудови систем підтримки прийняття рішень. Основними методами дослідження є методи статистичного аналізу, реляційна алгебра, теорія баз даних, методи статистичних рішень. Проведено енергетичний аудит учбових корпусів НАУ. Складено таблиці звітності по використанню енергетичних ресурсів. Проведено порівняльний аналіз інформації з енерговикористання в учбових корпусах НАУ. Було обґрутовано основні цілі програми енергозбереження. Для досягнення поставленої мети програми було запропоновано впровадження ефективних технологій і розробки ефективних фінансово-економічних механізмів виробництва, транспортування та споживання енергетичних ресурсів, проведення заходів щодо енергозбереження, впровадження систем обліку. Сформовані вимоги до системи підтримки прийняття рішень управління системою енергоменеджменту МОН України. Розроблено структуру бази даних з енергоефективності. Робота розповсюджується за довгірною ціною.

44.09 Енергоресурси. Енергетичний баланс

44.06.18.0565/0417U001668

Мохаммад Ібраїм Мохаммад Аль Шарарі. Адресне управління режимами споживання

електричної потужності в енергетичній системі: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 12.04.2017.

УДК 621.311.

227 с.: 24 табл., 38 іл. – Бібліogr.: 110 назв.

Проаналізовано результати використання існуючих в Україні диференційованих за зонами доби тарифів на електроенергію. Обґрутовано, що подальший розвиток ринкових методів управління попитом споживачів на електричну потужність в енергосистемі доцільно здійснювати у напрямках, альтернативних простому удосконаленню існуючих диференційованих тарифів. Розроблена концепція та методичні основи побудови і використання нового, більше ефективного механізму адресного управління режимами споживання електричної потужності в енергосистемі, який дозволяє сформувати дієві стимули до активної участі електропередавальних організацій і споживачів у вирівнюванні добових графіків навантаження ОЕС України.

44.29 Електроенергетика

44.06.18.0566/0217U004243

Теоретико-методологічні засади оптимізації енергоємності національної економіки за рахунок використання альтернативних джерел енергії: Заключний звіт /Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; Керівник Стойка Вітілій Олександрович. – ДР 0115U000197. УДК 330(477).

185 с.

Об'єктом дослідження виступає комплекс організаційно-економічних, науково-технічних передумов оптимізації енергоємності національної економіки. Предмет дослідження - теоретичні та методичні питання оптимізації енергоємності національної економіки за рахунок використання альтернативних джерел енергії. Метою проекту є науково-методичне обґрутування та розробка базових положень формування механізму оптимізації енергоємності національної економіки за рахунок використання альтернативних джерел енергії. Теоретичною основою НДР є положення економічної та екологічної науки, сучасної електричної теорії відновлювальних джерел енергії, а також оптимізації енергоспоживання. У роботі використано методи: абстрактно-логічний, економіко-статистичний, порівняльно-історичний; експертних оцінок, логічного узагальнення, статистичні; колізійно-правовий метод. За результатами дослідження створено передумови для розв'язання важливої наукової проблеми - підвищення ефективності заходів забезпечення енергоефективності національної економіки. Отримані результати НДР відповідають потребам суспільства, пріоритетним напрямкам розвитку промисловості, сільського господарства та сфери послуг економіки країни, забезпечувати розвиток як даної, так і суміжних галузей досліджень. У науково-дослідній роботі отримано такі найбільш суттєві результати: розроблена інвестиційно-інноваційна модель забезпечення конкурентоспроможності енергетичної галузі; запропоновано та обґрутовано зміни до нормативно-правових актів щодо фінансування проектів оптимізації енергоємності національної економіки на основі моделей державно-приватного партнерства; розроблена модель функціонування ринку енергії в Україні; сформовані методичні підходи до формування організаційно-економічного механізму моніторингу енергоємності галузей господарського комплексу України; розроблені науково-методичні рекомендації про використання перспективних інструментів державного регулювання у рамках реалізації національної енергетичної політики; удосконалено методичний підхід до оцінювання економічної ефективності інвестиційних проектів в енергетичній галузі. Економічний ефект від впровадження резуль-

татів НДР у фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання протягом 2015-2016 років становить 118710 грн.

44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка

44.06.18.0567/0417U001624

Скляренко Євген Валентинович. Створення піролізної технології та установки для термохімічної конверсії рослинної біомаси: Дис... к.т.н. /Інститут технічної теплофізики НАН України. – Захищена 22.03.2017.

УДК 662.63:66.091.

193 с.: 35 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 105 назв.

Дисертація присвячена теоретичному і експериментальному дослідження процесу термохімічної конверсії рослинної біомаси, для підвищення ефективності використання її енергетичного потенціалу. Суть технології полягає в термохімічній конверсії біомаси в піролізний газ і біовуглець при фільтрації продуктів неповного згоряння вуглеводневого газу через затиснутий рухомий шар. Результати досліджень використані для розробки установки продуктивністю до 200 кг/год деревної біомаси. Установка може бути використана при адаптації існуючих промислових котлів до рослинної біомаси як палива для скорочення витрат викопних палив та шкідливих викидів.

44.06.18.0568/0417U001667

Кулаковський Леонід Ярославович. Підвищення енергоефективності енерготехнологічного комплексу сушіння на торфобрикетному виробництві: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 11.04.2017.

УДК 662.641.047:504.062.2.

262 с.: 17 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 178 назв.

У роботі розв'язано важливу наукову і практичну задачу підвищення рівня енергоефективності використання енергоресурсів технологічним комплексом сушіння. Сутність розв'язання проблеми полягає в розробленні методу регулювання режимів роботи сушарного комплексу, що дозволяє отримати сушенку необхідної якості за мінімальних витрат енергії. Для досягнення цієї мети проведено аналіз факторного поля енерготехнологічного процесу сушіння торфу та визначено сукупність факторів, які впливають на техніко-економічні показники процесу. За результатами експериментальних досліджень проведено статистичний та кореляційний аналіз, що дозволило виділити основні взаємозв'язки факторів у моделі. Для подолання труднощів різкої зміни значень керуючих параметрів при переході на нові оптимальні значення процесу сушіння зі зміною збуруючих впливів, які призводять до отримання недосушеної або пересушеної сушенки, здійснено класифікацію і запропоновано метод попереднього розпізнавання виробничих режимів за допомогою дискримінантного аналізу. На основі проведених досліджень розроблено метод регулювання процесу сушіння, який ґрунтується на визначені необхідного класу режиму регулювання для фактичних значень збуруючих впливів та підборі встановленні значень керуючих параметрів, які належать до знайденого класу. Ключові слова: режими сушіння, парова трубчаста сушарка, нейронна мережа, математична модель, метод еволюції груп адаптивних моделей, навчання.

44.06.18.0569/0417U001762

Коломієць Олена Вікторівна. Підвищення ефективності адсорбційних перетворювачів теплової енергії за рахунок використання

нових композитних сорбентів "силікагель-кристалогідрат": Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 30.03.2017.

УДК 662.997.

208 с.: 13 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 176 назв.

Дисертація присвячена дослідженню роботи адсорбційних перетворювачів тепла при використанні композитних сорбентів "силікагель-кристалогідрат", отриманих золь-гель методом, які характеризуються підвищеною сорбцією смісію та густиною запасання тепла. В роботі розроблено технологічні принципи отримання нового класу сорбційних композитних матеріалів "силікагель-Na₂SO₄" та "силікагель-CH₃COONa". Показано, що такі композитні сорбенти характеризуються високими показниками сорбції води на рівні 0,50 – 0,65 г/г та мають теплоакумулювальну здатність 0,30 – 0,36 кВт х год/кг. Температура регенерації для композиту "силікагель-Na₂SO₄" становить 60 оС, а для "силікагель-CH₃COONa" – 550 оС. Встановлено, що сорбційні властивості синтезованих композитних сорбентів "силікагель-кристалогідрат" не є лінійною комбінацією властивостей силікагеля і масивної солі. Процес гідратації переходить з кінетичного режиму, характерного для масивної солі в дифузійний режим, в якому лімітуючою стадією є переміщення води до солі по системі пор кремній-кисневої матриці. Розроблено технологію промислового виробництва композитних сорбентів на основі сульфату та ацетату натрію, що включає наступні стадії: приготування водного розчину силікатного скла та полімерної четвертинної амонієвої солі (ПЧАС), утворення зародків силікатної фази, утворення кремній-кисневої матриці, сушку і фракціонування сорбенту. Отримали подальший розвиток дослідження адсорбційних перетворювачів теплоти для використання в енергетичній сфері, зокрема, в опаленні, гарячому водопостачанні, акумулюванні теплової енергії, вентиляції і кондиціонуванні повітря на основі нових сорбційних композитних матеріалів. Показано, що ККД адсорбційних теплових акумуляторів досягає 60 %, а їх використання в системі децентралізованого опалення приміщені різного призначення площею 100 м² дає можливість економити до 17 кг. у. п. на добу, при цьому температура в приміщенні підтримується на рівні 19 – 22 оС. Встановлення в систему вентиляції адсорбційного регенератора тепла та вологи, енергоспоживання якого не перевищує 1 кВт на добу, дозволяє отримувати приток свіжого повітря в приміщення, при цьому підтримується відносна вологість в кімнаті на рівні 50 – 60 %, а температура – 19 – 22 оС. Розроблено нову конструкцію сонячного адсорбційного холодильника, що містить додатковий гіdraulічний контур який дозволяє запасати частину тепла, що виділяється при сорбції води, і використовувати його для регенерації теплоакумулювального матеріалу, це значно знижує вплив погодних умов на тривалість регенерації. На основі теоретичних та експериментальних досліджень роботи сонячних адсорбційних холодильників, запропоновано методику розрахунку їх конструктивних параметрів та СОР. Показано, що для холодильної камери обємом 181 л маса теплоакумулювального матеріалу, разом з водою яка циркулює в системі, не перевищує 21 кг, а площа колектора становить 5,6 м² з коефіцієнтом запасу 1,5. Температура в холодильній камері протягом всього циклу підтримується на рівні 4 – 9 оС.

44.06.18.0570/0217U003358

Розробка науково-методичних основ вдосконалення системи радіаційно-екологічної безпеки об'єктів ядерно-паливного циклу: Заключний звіт /Інститут геохімії навколошнього середовища; Керівник Лисиченко Георгій Віталійович. – ДР 0111U008864. УДК 620.9.

685 с.

Наявність загроз природного та техногенного характеру та збільшення числа надзвичайних ситуацій у світі вимагає перегляду існуючих підходів до системи радіаційно-екологічної безпеки об'єктів ядерно-паливного циклу, які б ґрунтувалися на принципово нових науково-методичних підходах, що з системних позицій забезпечували оцінку екологічних та радіаційних ризиків при функціонуванні зазначеного виду об'єктів.

44.06.18.0571/0217U003591

Геокодування баз даних площ породних відвалів придатних для розміщення об'єктів вітрової енергетики в гірничодобувних регіонах України: Заключний звіт /Інститут проблем природокористування та екології НАН України; Керівник Шапар Аркадій Григорович. – ДР 0116U005633. УДК 620.9:504.062.

39 с.

В роботі визначено кількісні та якісні характеристики антропогенічних ландшафтів гірничодобувних регіонів України, які допускають можливість застосування на їх території відновлюваних джерел енергії. Виконана загальна оцінка екологічних та інших параметрів при використанні відвалів для розташування об'єктів вітроенергетики, здійснено геокодування площ поверхонь відвалів з підвищеним енергетичним потенціалом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

44.06.18.0572/0217U003597

Розробка технології спалювання високореакційних водень-водовугільних палив: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Трошенкій Борис Олександрович. – ДР 0114U001443. УДК 620.9:662.6; 621.1; 621.039.533.6.

180 с.

У роботі проведено аналіз основних способів виробництва водню і показані їх переваги, досліджено закономірності процесу горіння водень-водовугільного палива (ВВВП). Розроблено рекомендації щодо проведення процесу спалювання водовугільних сусpenзій в потоці воднево-повітряної суміші. Процес полягає в застосуванні декількох топкових камер, послідовно з'єднаних по вугільному потоку. В результаті забезпечується повнота згоряння палива і підвищується зручність обслуговування обладнання. При спалюванні ВВВП вартість вироблюваної електроенергії на 5 % нижче по відношенню до вартості електроенергії, що виробляється за традиційною пиловугільною технологією. Робота передається за кордон за договірною ціною.

44.39 Вітроенергетика

44.06.18.0573/0217U004468

Інтегрована система автоматизованого проєктування енергетичних установок для використання енергії вітру та сонця: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Синеглазов Віктор Михайлович. – ДР 0115U002471. УДК 004.415.26:620.91(047.31).

208 с.

Об'єкт дослідження - процес проєктування ВЕУ.. Мета роботи - розробка науково обґрутованих методик, моделей, алгоритмів і процесів проєктування, спрямованих на вирішення проблем проєктування ВЕУ, а від так, підвищення ефективності ВЕУ. Метод дослідження - теорія диференційних рівнянь у частинних похідних, методи обчислювальної математики, теорія багатокритеріальної оптимізації У заключному звіті наведені наступні результати досліджень:

- огляд підходів побудови САПР; - обґрутування задач проєктування роторів енергетичних установок з вертикальною віссю обертання; - принцип побудови та вибору оптимальної структури САПР; - постановка задачі аеродинамічного розрахунку ротора ЕУ з вертикальною віссю обертання; - огляд методів аеродинамічного розрахунку ротора ЕУ з вертикальною віссю обертання; - нова методика аеродинамічного розрахунку ротору з вертикальною віссю обертання; - огляд підходів побудови САПР; - обґрутування задач проєктування роторів енергетичних установок з вертикальною віссю обертання; - принцип побудови та вибору оптимальної структури САПР; - постановка задачі аеродинамічного розрахунку ротора ЕУ з вертикальною віссю обертання; - огляд методів аеродинамічного розрахунку ротора ЕУ з вертикальною віссю обертання; - нова методика аеродинамічного розрахунку ротору з вертикальною віссю обертання; - нова технологія перевірки ефективності спроектованої енергетичної установки на основі використання імітаційної моделі процесу перетворення даною установкою енергії вітру та сонця в електричну; - нова технологія розробки конструкції ротора з оптимізацією вибору композитних матеріалів; - програмне забезпечення системи автоматизованого проєктування енергетичних установок для використання енергії вітру та сонця. - програмне забезпечення імітаційного моделювання процесу генерації електричної енергії енергетичною установкою для використання енергії вітру та сонця. Робота розповсюджується за договірною ціною.

45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

45.01 Загальні питання електротехніки

45.06.18.0574/0217U003455

Теоретичне та технологічне обґрутування процесів переробки промислових відходів: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Іванюк Олена Володимирівна. – ДР 0112U001918. УДК 621.3.002.68, 621.3.004.8; 621.3; 658.567; 621.3.0028.

83 с.

.Визначено кінетичні характеристики технологічних режимів синтезу сполук-хромофорів в неорганічних пігментах, виготовлених з використанням гальванічних шламів, закономірності утворення хромофорних структур неорганічних пігментів при використанні гальванічних шламів як базової сировини для їх синтезу. Обґрутувано оптимальні склади неорганічних пігментів різної кольорової гами з використанням як базової сировини кондиційованих гальванічних шламів.

45.33 Трансформатори й електричні реактори

45.06.18.0575/0417U002014

Мазур Тетяна Андріївна. Хвильові процеси в обмотках трансформаторів під час дії на них імпульсних перенапруг: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 28.04.2017.

УДК 621.3.001.57.

176 с.: 6 табл., 34 іл. – Бібліogr.: 102 назви.

Дисертація присвячена розв'язанню актуальних завдань - розроблено і вдосконалено методи аналізу хвильових процесів в обмотках трансформатора, їх математичних моделей та методів розв'язання рівнянь в часткових похідних з метою вибору ізоляції обмотки трансформатора та схем захисту. В роботі розроблено математичні моделі для дослідження хвильових процесів в обмотках трансформатора

з врахуванням і без врахування взаємоіндукції між витками обмотки, запропоновано метод розділення змінних для розв'язання диференційних рівнянь в часткових похідних. Розроблена математична модель для дослідження хвильових процесів в обмотках двообмоткового трансформатора. Проведено аналіз різних форм імпульсу перенапруг під час математичного моделювання вільних коливань напруги в обмотках трансформатора. Досліджено початковий, кінцевий розподіл напруги та просторовий розподіл гармонік вільних коливань напруги в обмотках трансформатора.

45.41 Електропривід

45.06.18.0576/0417U001666

Оборонов Тарас Юрійович. Моделі і засоби діагностування енергетичного і технічного стану синхронного електроприводу насосних установок: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 11.04.2017.

УДК 62-83-52.003(082).

191 с.: 5 табл., 58 іл. – Бібліогр.: 159 назв.

Дисертація присвячена підвищенню якості функціонування синхронного електроприводу насосних установок (СЕП НУ). Рішення які пропонуються в роботі полягають у контролюванні в реальному часі НУ, та обслуговуванні за фактичним станом установки під час експлуатації. Діагностування поєднує методи аналізування миттєвих значень струмів і напруг СЕП, температури навколо установки її дозволяє визначати енергетичний і технічний стан електротехнічної установки та прогнозувати її залишковий ресурс. Створені програмно-апаратні засоби діагностування СЕП НУ - моделі, методики, алгоритми, програми та схемно-технічні рішення враховують дію експлуатаційних впливів - якість напруги живлення, режим навантаження і температуру навколо механізму. Працездатність та коректність розроблених моделей, методик, алгоритмів і програм підтверджено лабораторними експериментами і впровадженням. Ключові слова: електромеханічна система, синхронний двигун, насосна установка, показники якості електроенергії, графік електричного навантаження, енергетичний стан, технічний стан.

47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА

47.01 Загальні питання електроніки і радіотехніки

47.06.18.0577/0217U003456

Проектування і розробка аудіовізуального пристрою цифрового стетоскопу базованого на масиві легких придатних для носіння бездротових сенсорів акустичних хвиль: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Якименко Юрій Іванович. – ДР 0116U007377. УДК 681.586.4.

116 с.

Розроблені масиви бездротових датчиків. Базова структура датчика на поверхневих акустичних хвильах представляє собою резонатор з двома аподізованими зустрічно-ширьовими перетворювачами, реверсивним багатополосковим відгалужувачем і наноструктурованим шаром ZnO або ZnO: Al. Як матеріал підкладки для отримання високоефективного резонатора обраний ніобат літію $128YX\text{-}LiNbO_3$. Ніобат літію має високий коефіцієнт електромеханічного зв'язку. Виготовлені резонатори мають характеристики: резонансна частота резонатора з наностережня ZnO становить 37,56 МГц; ширина смуги пропускання - 420 кГц; внесене

загасання - нижче 21 дБ. Побудовано фізична модель сенсора на поверхневих акустичних хвильах з нанострижнями ZnO. Зроблений аналіз чутливості сенсорів методом кінцевих елементів. Показано, що сенсор на поверхневих акустичних хвильах має чутливість до інерційного навантаження $3.89 \cdot 10^{-15} \text{ Г/Гц}$. При застосуванні нанострижнів ZnO чутливість зростає до $6.24 \cdot 10^{-17} \text{ Г/Гц}$. Розроблений МЕМС модуль матриці п'єзоелектричного мікрофонів дозволяє реалізувати аудіовізуальний цифровий стетоскоп. Він може записувати і відтворювати звукові сигнали серця з високою якістю. Стетоскоп дозволяє контролювати, локалізовувати, аналізувати і передавати на відстань звукові сигнали серця дорослого або плода. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.06.18.0578/0217U003457

Розроблення апаратури польового аудіозв'язку та обміну даними: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Якименко Юрій Іванович. – ДР 0115U004894. УДК 621.396.4 (621.37).

196 с.

Розроблені основні технічні рішення апаратури польового аудіозв'язку та обміну даними. Виконана технологія реалізації приймально-передавальних модулів у вигляді радіочастотних МЕМС мікрозбірок. Виконана ескізна конструкторська документація, виготовлені експериментальні зразки. Проведена корекція ескізної конструкторської документації за результатами випробувань. Розроблена апаратура забезпечує надійний, скритий та безпечний зв'язок у системі до 24 абонентів на відстанях до 3 км в діапазоні частот від 250 до 500 МГц з використанням частотних каналів шириною не більше 1,75 МГц та забезпечує в кожному каналі множинний доступ з пропускною здатністю не менше 1,5 Мбіт/с. Апаратура побудована за модульною схемою "вільні руки". Маса не більше 1,2 кг. Робота розповсюджується за договірною ціною.

47.13 Технологія й устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва

47.06.18.0579/0217U003414

Дослідження процесу збудження імпульсного коронного розряду у системі із плоским прозорим електродом: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Порєв Володимир Андрійович. – ДР 0117U000541. УДК 621.382.

68 с.

1. Визначені оптимальні параметри схеми збудження імпульсного коронного розряду 2. Придущено процес утворення стримерів та виникнення іскрових розрядів

47.06.18.0580/0217U003415

Візуалізація дефектів пластин кремнію у коронному розряді та їх телевізійний контроль: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Порєв Володимир Андрійович. – ДР 0117U000542. УДК 621.382.

53 с.

1. Вдосконалено телевізійний засіб вимірювання яскравості та геометричних розмірів коронного розряду за рахунок зменшення похиби геометричних розмірів поверхневих дефектів збуджених у коронному розряді. 2. Досліджено дефекти пластин кремнію, які були активовані у коронному розряді

47.06.18.0581/0217U003497

Розроблення елементів методичного та технічного забезпечення інноваційних технологій схемотехнічного, конструкторського, технологічного проектування й діагностування РЕА, мікросистемної радіоелектронної техніки, електронних приладів і пристройі:

Заключний звіт /Одеський національний політехнічний університет; Керівник Єфіменко А. А. – ДР 0112U002913. УДК 621.396.6.001.63:004;621.396.6.002.2.

382 с.

Розроблені елементи проектування, моделі, алгоритми, технічні рішення об'єктів проектування.

47.39 Кріоелектроніка

47.06.18.0582/0217U003715

Розроблення широкосмугового модуля перетворювального каналу: Заключний звіт /Приватне акціонерне товариство "Науково-виробниче підприємство "Сатурн"; Керівник Сундучков Ігор Костянтинович. – ДР 0116U008424. УДК 621.375.001.

3 с.

Метою ДКР є розроблення конструкторської документації на широкосмуговий модуль перетворювального каналу, призначений для укомплектування блоків перетворення частоти радіоастрономічного сигналу. Модуль - це автономний пристрій, що виконує підсилення вхідного сигналу і його перетворення в діапазон проміжних частот шляхом подвійного перетворення.

49 ЗВ'ЯЗОК

49.03 Теорія зв'язку

49.06.18.0583/0217U004117

Розвиток сервісів ВО "Медгрід" для підтримки мобільних діагностичних платформ та персоніфікованої діагностики на базі електрокардіографії та спрометрії: Заключний звіт /Інститут проблем математичних машин і систем НАН України; Керівник Вишневський Віталій В'ячеславович. – ДР 0116U006190. УДК 004.77:621.391:002.

33 с.

На основі аналізу європейських цільових орієнтирів для охорони здоров'я та існуючих підходів щодо персоналізованої медицини, сформульовані актуальні для України напрямки персоналізованої медицини, в тому числі, запропоновано валеологічне бачення індивідуальної траекторії здоров'я пацієнта на протязі його життя та відповідну класифікацію діагностичних приладів для контролю цієї траекторії. Для технологічної складової проекту "Медгрід" відібрані перспективні мобільні пристройі для електрокардіографії та спрометрії. Для відібраних приладів модифіковано бачення технологічного задуму проекту "Медгрід". Проведені експерименти з визначення ефективності біометричної ідентифікації людини за її ЕКГ та проведено модифікацію оригінального авторського алгоритму ідентифікації до умов грід-технології Rainbow, яка дозволяє використовувати сервіс динамічного запуску віртуальних машин на грід-платформі. Усі документи та програми доступні на WEB-сайті проєкту <http://medgrid.immsp.kiev.ua> Робота розповсюджується за договірною ціною.

49.27 Система передачи

49.06.18.0584/0217U004367

Фундаментальні засади створення мережево-центричної технології контролю передачі

інформаційно-комунікаційних даних в мережі: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Волков Олександр Євгенович. – ДР 0115U005108. УДК 681.5.

65 с.

Постановка досліджуваної проблеми полягає в необхідності розробки технології контролю над процесом зв'язку між усіма об'єктами мережі та технології управління передачею інформаційних даних в моделях віддаленого управління в розподілених мережах. Науковою новизною можна віділити ідею застосування мережево-центричної технології для розробки перспективних систем контролю передачі інформаційних даних. При цьому, під мережево-центрочими технологіями розуміється така структура управління, яка передбачає взаємоз'язок всіх елементів мережі, можливість їх взаємодії та управління ними в масштабі реального часу. Це дозволить забезпечити функціонально-часову сумісність всіх елементів мережі. Мета і завдання роботи: дослідити фундаментальні засади та принципи побудови нових перспективних систем контролю передачі інформаційно-комунікаційних даних у мережі на основі застосування мережево-центричної технології, що дозволить істотно розширити перелік вирішуваних в реальному масштабі часу завдань розподіленого управління швидкісними циклами прикладних процесів і підвищити якість, надійність і безпеку роботи мережевих систем взагалі. науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України (Протокол від 15.12.2016 р. № 11).

49.34 Служби і послуги зв'язку

49.06.18.0585/0217U003695

Технічні вимоги до технологічного процесу взаємодії телекомунікаційних мереж між собою під час надання послуги перенесення абонентського номера рухомого (мобільного) зв'язку і його подальшого обслуговування: Заключний звіт /Приватне акціонерне товариство "Український інститут із проектування і розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури "Діпрозв'язок"; Керівник Неруш Володимир Борисович. – ДР 0117U000297. УДК 654.1.02.

84 с.

В науково-дослідній роботі на основі аналізу міжнародних нормативних документів, що регламентують вимоги до реалізації послуги із перенесенням абонентського номеру (ППН), існуючих варіантів та міжнародного досвіду впровадження ППН, нормативних документів, що діють в Україні, розроблено проект нормативного документа "Технічні вимоги до технологічного процесу взаємодії телекомунікаційних мереж між собою під час надання послуги перенесення абонентського номера і його подальшого обслуговування"

49.39 Телефонний зв'язок і апаратура

49.06.18.0586/0217U004303

Дослідження та розроблення перспективних телекомунікаційних технологій передавання мереж наступного покоління: Заключний звіт /Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова; Керівник Балащов Віталій Олександрович. – ДР 0115U000854. УДК 621.395.

567 с.

Об'єктами дослідження є системи передачі і мережі широкосмугового доступу. Метою роботи є розроблення теоретичних основ перспективних телекомунікаційних технологій передавання сигналів. Розроблено методику і програмне застосування моделювання і розрахунку швидкості передава-

ння СП з ОГС узагальненого класу з урахуванням характеристик телефонних кабелів, адитивних шумів і інтерференційних завад. Розроблено математичну модель технології компенсації перехідних завад "векторинг", методику і програмне забезпечення моделювання СП ОГС із застосуванням системи компенсації перехідних завад "векторинг". Досліджено технологію широкосмугового доступу PLC мережами електрорівідження. Запропоновано методику моделювання СП PLC різних стандартів та досліджено залежності досяжної швидкості передавання по проводах електропроводки типу ППВ і АППВ від довжини, площини поперечного перерізу цих проводів, рівня СГП завад і використовуваного частотного плану. Розроблено метод оцінки з використанням теорії рядів Вольтера впливу нелінійних спотворень сигналу в оптичному волокні на якісні параметри когерентної ВОСП. Досліджено систему передачі парціально кодованих сигналів. Запропоновано методику проектування, а також вимоги до технічної експлуатації мереж широкосмугового доступу з використанням як металевого, так і оптичного кабелів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

49.06.18.0587/0217U004304

Радіаційні ефекти в напівпровідникових датчиках: Заключний звіт /Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова; Керівник Вікулін Іван Михайлович. – ДР 0115U000855. УДК 621.395.

499 с.

Об'ектом дослідження: по розділу 1 є матеріали для сенсорів, чутливі р-п-структурі, напівпровідникові резисторні елементи, транзисторні структури та сенсорні елементи інтегральних схем датчиків; по розділу 2 є одноперехідні магнітотранзистори, біполлярні одноколекторні, біполлярні двоколекторні магнітотранзистори, магнітотиристори, польові магнітотранзистори і магнітокеровані мікросхеми; по розділу 3 є транзисторні структури для сенсорів, чутливі до тиску напівпровідникові резисторні елементи та р-п-структурі, чутливі до газів напівпровідникові резисторні елементи та МОН структури; по розділу 4 є електролюмінесцентні інжеційні системи для сенсорів, напівпровідникові компоненти сенсорних систем та сенсорні елементи інтегральних схем датчиків, структури, чутливі до дії радіації. Метою роботи: по розділу 1 є отримання конкретних змін електрофізичних, функціональних та динамічних параметрів напівпровідниковых елементів датчиків: р-п-структур, напівпровідникових резисторних елементів, транзисторних структур та сенсорних елементів в результаті дії радіації, розробка теоретичних моделей інтерпретації впливу радіації на такі параметри; по розділу 2 є отримання конкретних змін електрофізичних, функціональних та динамічних параметрів напівпровідниковых елементів датчиків: одноперехідні магнітотранзисторів, біполлярних одноколекторних, біполлярних двоколекторних магнітотранзисторів, магнітотиристорів, польових магнітотранзисторів і магнітокерованих мікросхем в результаті дії радіації, розробка теоретичних моделей інтерпретації впливу радіації на такі параметри; по розділу 3 є отримання конкретних змін електрофізичних, функціональних та динамічних параметрів термоочутливих напівпровідникових транзисторних елементів, структур, чутливих до дії тиску та газових сенсорів в результаті дії радіації; по розділу 4 є вивчення впливу радіації на різні ділянки спектрів випромінювальної рекомбінації у широкозонних напівпровідниковых потрійних сполучках, які застосуються в складі сенсорних систем, методів підвищення радіаційної стійкості напівпровідниковых компонентів сенсорних систем, розробка конструкцій датчиків радіації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

49.43 Радіозв'язок і радіомовлення

49.06.18.0588/0217U004073

Розроблення портативної тропосферної радіорелейної станції зв'язку: Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"; Керівник Кравчук Сергій Олександрович. – ДР 0115U001956. УДК 621.396.

316 с.

Проведено обґрунтування технічних рішень щодо розробки ТРРС та технічних рішень щодо системних параметрів станції. На базі обґрунтуваннях технічних рішень розроблені структурні та функціональні схеми станції та її конструктивних складових частин. Розроблені технічні вимоги на конструктивні складові станції: приймально-передавальний блок, modemний пристрій, антенно-поворотний пристрій, блок живлення. Розроблено алгоритм програмування цифрових мікросхем модему: декодер Вітербі на FPGA з використанням мови VHDL. Розроблено програмне забезпечення роботи кодера та декодера коду Рида-Соломона, КАМ модулятор-демодулятора, виконаних на мові VHDL для реалізації в FPGA. Розроблено робочу конструкторську документацію портативної тропосферної радіорелейної станції та її складових частин: modemного пристрію; антенно-поворотного пристрію та блоку живлення; приймально-передавального блоку.

49.46 Оптичний зв'язок у вільному просторі й апаратура

49.06.18.0589/0217U004302

Система квантового зв'язку по оптичному волокну з функцією виявлення каналу витоку інформації: Заключний звіт /Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова; Керівник Васіліу Євген Вікторович. – ДР 0116U007591. УДК 004.056:530.145.

129 с.

Розроблені теоретичні основи побудови квантової системи захищеного зв'язку по оптичному волокну. Запропонована схема багатоканальної системи квантового захищеного зв'язку. Розроблені методи додаткового захисту даних, які дозволяють закрити перехоплені дані від несанкціонованого користувача. Розроблено імітаційну модель квантової системи захищеного зв'язку по оптичному волокну. Проведене імітаційне моделювання квантової системи захищеного зв'язку у залежності від трьох параметрів: ймовірності помилки в оптоволоконному каналі, часу виявлення несанкціонованого підключення до оптоволоконної лінії та швидкості передавання. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНИКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА

50.01 Загальні питання автоматики й обчислювальної техніки

50.06.18.0590/0217U004448

Розробка математичних моделей і програмного комплексу для комп'ютерної симуляції функціонування системи енергозабезпечення в організмі людини: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Григорян Рафік Давидович. – ДР 0112U002762. УДК 004.942.

119 с.

Розроблено моделювальний комплекс, що описує взаємодію фізіологічних механізмів боротьби проти нестації енергії

у клітинах людини. Комплекс реалізовано у вигляді комп'ютерного симулатора та дозволяє імітувати нормальній сценарій (або декілька патологічні сценарії) розвитку реакцій організму на навантаження клітин. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки

50.06.18.0591/0217U004010

**Розвиток інформаційного та програмного за-
безпечення комп'ютерного варіанту Великої
української енциклопедії:** Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Резніченко Валерій Анатолійович. – ДР 0116U007110. УДК 004.91.

26 с.

Подальший розвиток інформаційного, функціонально-го і програмного забезпечення комп'ютерного варіанту Великої української енциклопедії завдяки включення додаткових програмних розширень базового програмного забезпечення MediWiki, що стосуються надання семантичних властивостей та підключення геоінформаційних даних вікісторінкам. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.06.18.0592/0217U004452

**Розробка методів та засобів агентно-
орієнтованого моделювання динамічних
систем:** Заключний звіт /Інститут програмних
систем Національної академії наук України; Керів-
ник Яловець Андрій Леонідович. – ДР 0112U002765.
УДК 004.832:[004.047+004.048].

212 с.

Розроблено теоретичні основи мультиагентного моделювання процесів переслідування на площині для загального випадку, на основі яких створено мультиагентну систему Навігація. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.33 Цифрові обчислювальні машини і об- числювальні комплекси

50.06.18.0593/0417U001933

**Солодовников Андрій Сергійович. Інформа-
ційна технологія синтезу програмної архіте-
ктури на основі графової моделі:** Дис... к.т.н.
/Харківський національний університет радіоелектроніки. –
Захищена 12.04.2017.

УДК 004.2:004.4'2.

191 с.: 14 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 159 назв.

Дисертаційна робота присвячена вирішенню науково-практичного завдання - розробці моделі, методів та інформаційної технології структурного синтезу програмної архітектури інформаційної системи в умовах вимог, що змінюються. У роботі удосконалено графову ярусно-паралельну модель програмної архітектури інформаційної системи, яка використовується для її адаптації до вимог кінцевого користувача, що змінюються еволюційно. На основі графової ярусно-паралельної моделі запропоновано методи зниження структурної і функціональної складності програмного забезпечення інформаційної системи, до яких відносяться метод об'єднання вершин ярусно-паралельної графової моделі програмної архітектури та метод оцінки функціональної складності програмного забезпечення інформаційної системи. Також запропоновано автоматний метод перевірки виконання обмежень до програмного забезпечення, що формується. На основі розроблених методів запропонована інформаційна технологія та програмне забезпечення структурного синтезу програмної архітектури інформаційної системи.

50.37 Обчислювальні центри (ОЦ)

50.06.18.0594/0217U003703

**Проведення передпроектних досліджень по
забезпеченню інформаційної безпеки Держ-
авного реєстру наукових установ, яким на-
дається підтримка держави:** Заключний звіт
/Державне підприємство "Український науковий центр роз-
витку інформаційних технологій"; Керівник Нетесін Ігор
Євгенійович. – ДР 0116U008718. УДК 004.056.5.

131 с.

Проведені дослідження та виконані розробки організаційно-методичного та програмно-технічного базису для створення комплексної системи захисту інформації електронної версії Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави. Робота передається за кордон за договірною ціною.

50.06.18.0595/0217U004008

**Організація та супроводження державної
експертизи комплексної системи захисту ін-
формації Національного ресурсного центру
Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова
НАН України:** Заключний звіт /Інститут програм-
них систем Національної академії наук України; Керівник
Сініцин Ігор Петрович. – ДР 0116U006281. УДК 004.056.5.

14 с.

Оформлена та подана до Адміністрації Держспецзв'язку України заява на проведення експертизи Національного Ресурсного центру; Організатором експертизи, визначеним Держспецзв'язку України, проведена державна експертиза у сфері технічного захисту інформації КСЗІ Національного Ресурсного центру з оформленням експертного висновку; Отриманий атестат відповідності КСЗІ Національного Ресурсного центру. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.06.18.0596/0217U004290

**Інтелектуальна система керування наванта-
женням і ресурсами розподіленого обчислю-
вального середовища з підвищеною інфор-
маційною безпекою:** Заключний звіт /Сумський
державний університет; Керівник Довбиш Анатолій Степа-
нович. – ДР 0115U000686. УДК 004.056.

166 с.

Об'єктом дослідження є процес адаптивного керування розподіленим обчислювальним середовищем. Метою виконання проекту є інформаційний аналіз і синтез інтелектуальної системи керування навантаженням і розподілом вхідних задач між вузлами розподіленого обчислювального середовища за умов апріорної невизначеності. Проект спрямовано на підвищення функціональної ефективності системи керування інфокомунікаційним середовищем за умов апріорної невизначеності, обумовленої нестационарністю навантаження та гетерогенністю сервісів та фізичних вузлів датацентрів. Новизною роботи є розроблення категорійних моделей здатної навчатися системи керування інфокомунікаційним сервісом, методів енергозбереження в сучасних розподілених середовищах та шляхів зменшення ймовірності перевантажень і відмов при оптимальних енерговитратах. У промисловості потенційними замовниками використання результатів є компанія NetCracker, PortaOne, КБ "Південне" (м. Дніпропетровськ) та Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України, а також інші вітчизняні та закордонні компанії - розробники програмного забезпечення для комп'ютерних комунікацій.

50.39 Обчислювальні мережі (ОМ)

50.06.18.0597/0217U003447

Методика розробки веб-базованих презентацій: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеца; Керівник Гаврилов Володимир Петрович. – ДР 0117U000137. УДК 004.774. 80 с.

Створення і застосування веб-базованих презентацій в бізнесі можна з великою упевненістю розглядати, як інноваційну діяльність. Тут заслуговує на увагу два напрями, це просування, продаж товарів і послуг, а також підвищення кваліфікації персоналу підприємств. У сучасних умовах жорсткої конкуренції особливо актуальними питаннями для усіх підприємств стають утримання ринкової ніші, просування товарів і послуг підприємства, залучення нових клієнтів, підвищення конкурентоспроможності. Механізмом діяльності підприємств на ринку є маркетинг і його основний інструмент - реклама. Зарах підприємства все більше матеріальних і інтелектуальних засобів вкладають в розвиток маркетингової і реклами діяльності. Розвитку рекламиної діяльності сприяють Інтернет-технології, які дозволяють ефективно провести рекламну кампанію. Конкурентно здатність самого підприємства сильно залежить від компетенції і якості підготовки персоналу. У цих умовах перед будь-яким підприємством встає питання про навчання персоналу і як наслідок контроль результатів навчання. У роботі показані шляхи вирішення цієї проблеми на основі веб базованих презентацій.

50.06.18.0598/0217U004009

Підтримка та розвиток академічної мережі обміну даних НАН України: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Семіхов Володимир Миколайович. – ДР 0116U006282. УДК 004.738.

64 с.

1. Виконана друга черга робот по вдосконаленню існуючої топології волоконно-оптичної мережі АМОД НАН України, що передбачає заміну послідовного під'єднання частини учасників київського фрагменту АМОД НАН України до Опорних вузлів на пряме, безпосереднє включення. 2. Здійснена експлуатація та супровід автоматизованої системи (IpsNet), для підтримки обліку та актуалізації складу устаткування і матеріалів, які входять до АМОД НАН України. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.06.18.0599/0217U004449

Розробка формальних та адаптивних методів, технологій та засобів паралельного програмування для неоднорідних мультипроцесорних обчислювальних систем: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Дорошенко Анатолій Юхимович. – ДР 0112U002760. УДК 004.272.2.

106 с.

Розвинуті формальні методи та інструментарій для автоматизованого проектування та генерації програм для графічних прискорювачів на основі алгебро-алгоритмічного підходу та техніки переписувальних правил. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.06.18.0600/0217U004450

Розробка методів та засобів підтримки побудови інтелектуальних інформаційних систем у семантичному Веб-середовищі: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Резніченко Валерій Анатолійович. – ДР 0112U002761. УДК 004.82: 004.89.

231 с.

В роботі аналізується важлива науково-прикладна проблема розробки теоретичних засад персоніфікації семантичного пошуку інформації у відкритому інформаційному середовищі. На основі виконаного аналізу сучасних засобів подання та обробки знань, що використовуються в інформаційних системах, орієнтованих на функціонування у відкритому середовищі Web, сформовано концепцію персоніфікованого семантичного пошуку, яка базується на застосуванні онтології для формалізації знань щодо основних суб'єктів та об'єктів пошуку. Розроблено методи та засоби семантичного пошуку інформаційних об'єктів, які можуть використовуватися для підтримки наукової та навчальної діяльності та для оцінки компетенції дослідників. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.06.18.0601/0217U004516

Розробка теоретичних основ та прикладних питань побудови сервіс-орієнтованих прикладних програмних систем у семантичному Веб-середовищі: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Андон Пилип Іларіонович. – ДР 0112U002764. УДК 004.41.

251 с.

На основі онтологічного підходу виконано теоретичні та прикладні дослідження проблематики побудови сервіс-орієнтованих програмних застосувань у семантичному веб-середовищі. З використанням засобів дескриптивної логіки розроблено нові методи і алгоритми вирішення базових задач при конструкції веб-сервісів: семантична анотація, виявлення, композиція та оптимізація веб-сервісів. Отримані результати спрямовані на підвищення продуктивності створення та забезпечення якості сервісних програм за рахунок збільшення рівня формалізації та автоматизації процесу їх побудови. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж

50.06.18.0602/0417U001770

Вовнянка Роман Володимирович. Методи та засоби планування дій спеціалізованих інтелектуальних агентів на основі онтологічного підходу: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 07.04.2017.

УДК 004.832.2 : 004.853.

230 с.: 9 табл., 43 іл. – Бібліogr.: 111 назва.

У дисертації розв'язано важливе наукове завдання побудови інтелектуальних агентів планування дій, ядром баз знань яких є онтології. Розроблено метод функціонування інтелектуальних агентів планування дій з використанням онтологічного підходу та здійснено класифікацію таких систем з погляду їх функціонування на основі онтологій. Побудовано критерій раціональної поведінки інтелектуального агента на основі методів стимулюючого навчання, що, на відміну від інших підходів, дає змогу формалізувати процес функціонування інтелектуальних агентів планування дій, ядром бази знань яких є онтології.

50.06.18.0603/0417U001778

Болюбаш Юрій Ярославович. Методи та засоби опрацювання інформаційних ресурсів Великих даних в системах територіального управління: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 07.04.2017.

УДК 004.9:371.261.

178 с.: 12 табл., 45 іл. – Бібліogr.: 141 назва.

У дисертаційній роботі розв'язано важливе наукове завдання організації та інтеграції інформаційних ресурсів Великих даних у системах територіального управління. Визначено формальний опис Великих даних. Подано моделі асоціацій між сутностями та характеристиками для різних категорій NoSQL баз даних. Розроблено метод обміну різно-типними даними та приведення реляційних даних до моделі "сущність-характеристика". Розроблено метод відповіді на запит користувача з урахуванням типу даних джерела.

50.06.18.0604/0417U001868

Лисенко Ірина Анатоліївна. Каскадні методи побудови тестових наборів для підвищення глибини тестування в інфокомунікаційних системах: Дис... к.т.н. /Черкаський державний технологічний університет. – Захищена 06.04.2017.

УДК 004.891:681.518.5.

185 с.: 5 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 161 назви.

Дисертаційна робота присвячена розробці методів побудови тестових наборів з використанням впорядкованих каскадних таблиць рішень, що дозволяє підвищити глибину тестування шляхом збільшення показників повноти покриття спроектованими тестовими наборами вимог до ПЗ і достовірності самих тестів. Набув подальшого розвитку метод таблиць рішень для формального представлення тестових наборів шляхом розширення описових можливостей таблиць за рахунок їх модифікації у вигляді впорядкованих каскадних таблиць рішень. Удосконалено метод перевірки коректності таблиць рішень для формального представлення тестових наборів, в якому на відміну від існуючих проводиться перевірка надмірності і суперечливості впорядкованих каскадних таблиць рішень; перевірка повноти на основі виявлення неврахованих в таблиці ситуацій, а також перевірка коректності матриці слідування та її сумісності з таблицю рішень зі складу впорядкованих каскадних таблиць рішень. Вперше розроблено каскадний метод побудови тестових наборів на базі вимог до програмного забезпечення інформаційної підсистеми ПКС з використанням впорядкованих каскадних таблиць рішень.

50.06.18.0605/0217U004239

Системи метаданих гідродинамічних, гідрологічних і гідрохімічних полів: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-виробничий центр

оceanологічних досліджень і технологій Національної академії наук України"; Керівник Єремеев Валерій Миколайович. – ДР 0116U005853. УДК 004.65; 044.032.2:593.14(001.89).

31 с.

Була розроблена система метаданих гідродинамічних, гідрологічних і гідрохімічних полів західно-антарктичного сектору Південного океану, відповідно до наданих даних, для можливості включення зібраних даних до національного океанографічного банку даних з подальшим застосуванням їх до міжнародного обміну даних з метою забезпечення навігаційно-гідрографічних прогнозів регіону та інших досліджень.

50.06.18.0606/0217U004241

Розробка концепції створення національного банку океанологічних даних: Заключний звіт

/Державне підприємство "Науково-виробничий центр океанологічних досліджень і технологій Національної академії наук України"; Керівник Єремеев Валерій Миколайович. – ДР 0116U006746. УДК 004.65; 044.032.2:593.14(001.89).

94 с.

Сформовано заявку на розробку технічного завдання, розроблені варіантів концепції, відібрані постачальники да-

них, сформовані вимоги до збереження та погодження вихідних форматів даних з урахуванням вимог постачальників та користувачів.

50.43 Системи автоматичного керування, регулювання і контролю

50.06.18.0607/0217U004313

Розробка наукових принципів і методів інтеграції локальних енергозберігаючих систем управління енергетичними об'єктами в загальні автоматизовані системи управління енергоблоками електрических станцій: Заключний звіт /Українська інженерно-педагогічна академія; Керівник Канюк Геннадій Іванович. – ДР 0115U003273. УДК 681.527.34.

249 с.

Об'єкт дослідження - структури і робочі процеси автоматизованих систем керування енергетичними установками електрических станцій і методи їх інтеграції з підсистемами енергозберігаючих АСУ. Мета роботи - розробка наукових принципів і методів інтеграції структур енергозберігаючих систем управління окремими технологічними процесами в існуючі АСУ електрических станцій. Проаналізовано існуючі інтегровані системи автоматичного управління енергетичними установками електростанцій та визначено основні напрямки їх розвитку та удосконалення. Розроблено загальні наукові основи і принципи створення інтегрованих енергозберігаючих систем управління енергетичними установками і напрямки побудови їх структур. Розроблено узагальнені математичні моделі інтегрованих систем енергозберігаючого управління енергетичними об'єктами електростанцій. Проаналізовано і систематизовано експериментальні характеристики елементів енергетичних установок, виконати ідентифікацію параметрів розроблених математичних моделей за результатами експериментальних досліджень. Визначено і мінімізовано функції загальних енергетичних втрат енергоблоку станції. Розроблено наукові принципи інтеграції еталонних моделей основних елементів енергетичних установок, що забезпечують визначення в реальному часі основні технологічні параметри об'єктів і функції енергетичних втрат в існуючі АСУ електростанцій. Виконано структурно-параметричний синтез інтегрованої автоматизованої енергозберігаючої системи управління енергоблоку, що забезпечують мінімальні енергетичні втрати на основних режимах роботи. Розроблено принципи практичної реалізації і методики визначення економічної ефективності інтегрованої автоматизованої енергозберігаючої системи управління енергоблоком електростанцій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами

50.06.18.0608/0417U001651

Губський Андрій Миколайович. Автоматизація процесу управління міським господарством: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 05.04.2017.

УДК 681.518.

157 с.: 10 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 112 назви.

Метою дисертаційного дослідження є підвищення ефективності процесу управління суб'єктами міського господарства за рахунок уніфікації математичних і імітаційних моделей і автоматизації створення математичного, інформаційного та алгоритмічного забезпечення АСМУ МГ. Дисертація присвячена розробці моделей та методів побудови авто-

матизованої системи моніторингу і управління міським господарством. Проведений огляд існуючих АСМ показав їх головний недолік, а саме: відсутність комплексного підходу до їх проектування. Побудовані в роботі математичні моделі АСМУ МГ, в основу яких покладена теорія масового обслуговування, дозволили на основі неперервних ланцюгів Маркова отримати в аналітичній формі цілий ряд показників функціонування АСМ для типових суб'єктів міського господарства. Для підвищення достовірності результатів у роботі запропоновані методи та алгоритми формування та реформування експертних груп, відновлення частково втраченої інформації та аналізу джерел інформації. Залежно від інформаційної складності задачі прийняття рішень в роботі розроблена двоконтурна система підтримки прийняття рішень (СППР), для одного з контурів якої розроблена модифікована процедура методу анкетування, що дозволяє істотно знизити трудомісткість процесу прийняття рішень.

50.06.18.0609/0417U001919

Курочкин Віктор Михайлович. Метод та технологія автоматизованої обробки даних аерофотозйомки з географічною прив'язкою: Дис... к.т.н. /Національний авіаційний університет. – Захищена 27.04.2017.

УДК 004.93:528.74 (043.2).

152 с.: 54 іл. – Бібліогр.: 112 назви.

У дисертаційній роботі запропоновано неперервну пошарову модель зображення на основі кластерного аналізу та локальної сплайн апроксимації, що описує розподіл інтенсивності неоднорідного цифрового зображення у вигляді суміші розподілів складових з ваговими коефіцієнтами, а також метод оцінки пошарових складових, що дозволяє побудову просторової апроксимації складових текстур зображення та побудувати нові оцінки числових характеристик посівної площини. Запропоновано геоінформаційну технологію автоматизованої обробки даних аерофотозйомки з географічною прив'язкою "Vagabond", що призначена для забезпечення інформацією процесів прийняття рішень шляхом організації неперервних спостережень та обробки їх результатів. Розроблено локальну геоінформаційну систему "VagabondGIS" що входить до технології багаторівневого моніторингу на локальному рівні.

50.49 Автоматизовані системи організаційного керування

50.06.18.0610/0217U004445

Розроблення сімнадцятої черги глобальної автоматизованої інформаційної системи "Гарт": Заключний звіт /Інститут програмних систем НАН України; Керівник Алексеев Віктор Анатолійович. – ДР 0116U007163. УДК 004.9.

9 с.

Виконано роботи по розробці, дослідній експлуатації та модернізації компонентів спеціального програмного забезпечення: 1. інформаційно-телекомуникаційної системи (ІТС) оперативно-розшукових підрозділів ДПСУ "Гарт-10"; 2. ІТС морської охорони "Гарт-12"; 3. ПС "Доступ та моніторинг"; 4. ПС "Ризик". Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.06.18.0611/0217U004446

Розроблення сімнадцятої черги автоматизованої інформаційної системи прикордонного контролю "Гарт-1": Заключний звіт /Інститут програмних систем НАН України; Керівник Алексеев Віктор Анатолійович. – ДР 0116U007162. УДК 004.9.

9 с.

Виконано роботи по розробці та модернізації компонентів спеціального програмного забезпечення функціональних підсистем: 1. "Контроль другої лінії"; 2. "Центральна підсистема системи"Гарт-1" 3. "Паспорт" Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.06.18.0612/0217U004447

Розроблення п'ятої черги інформаційно-телекомуникаційної системи оформлення і видачі іноземцям та особам без громадянства віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію: Заключний звіт /Інститут програмних систем НАН України; Керівник Алексеев Віктор Анатолійович. – ДР 0116U008621. УДК 004.9.

11 с.

Виконано роботи по розробці технічної документації та спеціального програмного забезпечення ІТС "Віза" Робота розповсюджується за договірною ціною.

50.53 Автоматизація наукових досліджень

50.06.18.0613/0417U002011

Д'яченко Лілія Іванівна. Інформаційна технологія обробки експериментальних даних у виробництві та дослідженні напівпровідникових кристалів: Дис... к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 05.05.2017.

УДК 548.4: 004.942.

159 с.: 5 табл., 68 іл. – Бібліогр.: 132 назви.

Об'єкт дослідження - процеси обробки експериментальних даних напівпровідникових кристалів; мета дослідження - підвищення ефективності наукових досліджень за рахунок зменшення матеріальних та часових витрат; методи дослідження - лексичний та синтаксичний аналіз регулярних виразів; числові методи розв'язку рівнянь; теорія множин; статистичні методи обробки експериментальних даних, цифрова обробка сигналів та розпізнавання образів, теорія вейвлетів; результати - розроблений програмно-апаратний комплекс дослідження параметрів напівпровідникових кристалів; новизна - вперше розроблено прикладну інформаційну технологію визначення параметрів напівпровідникових кристалів до їх фактичного вирощування; вперше розроблено метод аналізу та кількісного порівняння коректності оптичного розпізнавання дефектів вирощування у напівпровідникових кристалах; удоосконалено процедуру розпізнавання дефектів на основі серії інфрачервоних мікрофотографій; дістал подальший розвиток евристичний метод пошарового сканування реальних напівпровідникових кристалів у інфрачервоних променях; ступінь впровадження - у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (акт впровадження від 28.09.2016); у ТОВ "Валь Софт" (акт впровадження від 20.09.2016); у ТДВ завод "Кварц" (акт впровадження від 28.09.2016); у Інститут мікроприладів НАНУ (м. Київ) (акт впровадження від 29.09.2016); галузь використання - виробництво та дослідження напівпровідникових кристалів.

52 ГІРНИЧА СПРАВА

52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин

52.06.18.0614/0217U003466

Провести дослідження джерел газовиділення та узгодити "Проект ізольованого відводу метану з виробленого простору 5-ої північної "біс" лави блоку 10" ПАТ "ШУ "Покровське", у 2016 році: Заключний

звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеев С.П. – ДР 0117U001324. УДК 622.411.332:622.831.325.3.

18 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової дільниці вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання гірських виробок виїмкової дільниці 5-ою північною "біс" лави блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське". Методи дослідження - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по провітрюванню гірських виробок виїмкової дільниці 5-ою північною "біс" лави блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське". Виконаний розрахунок очікуваної газоносності очисної виробки і виїмкової дільниці, витрати повітря, необхідного для провітрювання, і допустимого по газовому чиннику навантаження на очисний забій. Виконаний розрахунок режиму роботи газовідсисачою установки 5 північною "біс" лави блоку 10. Погоджений "Проект ізольованого відведення метану з виробленого простору 5-ої північної "біс" лави блоку 10 за допомогою ВМЦГ". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити газову безпеку гірських виробок виїмкової ділянки 5-ої північної "біс" лави блоку 10, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.06.18.0615/0217U003467

Проведення дослідження джерел газовиділення та узгодження "Проекту ізольованого відводу МПС з виробленого простору виїмкової дільниці 1035-ї лави по короткому жорсткому трубопроводу за рахунок загальношахтної депресії по шахті "Західно-Донбаська" ВСП "Шахтоуправління Тернівське" ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля ", у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеев С.П. – ДР 0117U001325. УДК 622.411.332:622.831.325.3:621.643.

17 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової дільниці вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання виробок виїмкової дільниці 1035 лав пласта c10в шахти "Західно-Донбаська" ВСП "ШУ "Тернівське" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля ". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по провітрюванню гірських виробок виїмкової дільниці 1035 лав пласта c10в шахти "Західно-Донбаська" ВСП "ШУ "Тернівське" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля ". Виконаний розрахунок витрати повітря в місці спорудження камер зміщувачів. Погоджений "Проект ізольованого відведення МВС з виробленого простору виїмкової дільниці 1035-ї лави по короткому жорсткому трубопроводу за рахунок загальношахтної депресії по шахті "Західно-Донбаська" ВСП "ШУ "Тернівське" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля ". Результати впровадження розробок - забезпечена безпека роботи виїмкової дільниці 1035 лав пласта c10в шахти "Західно-Донбаська" ВСП "ШУ "Тернівське" ПрАТ "ДТЭК Павлоградвугілля ".

52.06.18.0616/0217U003468

Провести дослідження джерел метановиділення та розробити "Проект дегазації виїмкової дільниці 5-ої північної "біс" лави блоку 10 пласта d4 ПАТ "ШУ Покровське", згідно наданих матеріалів, у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Поляко-

ва НАН України; Керівник Мінеев С.П. – ДР 0117U001326. УДК 622.411.332:622.831.325.3.

30 с.

Об'єкт дослідження - виїмкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - забезпечення газової безпеки виїмкової дільниці 5 північною "біс" лави блоку 10 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи виконаний аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики виїмкової дільниці 5 північною "біс" лави блоку 10 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Виконаний розрахунок очікуваного метановиделення, допустимого навантаження на очисний забій, параметрів буріння, діаметрів газопроводу і режиму дегазації покрівлі сверловинами. Розроблені "Заходи по управлінню системою дегазації виїмкової ділянки 5 північною "біс" лави блоку 10 під час пожеж в гірських виробках". Розроблений "Проект дегазації 5 північною "біс" лави блоку 10 пласта d4 ПАТ "ШУ Покровське". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило підвищити газову безпеку виїмкової дільниці, безпеку ведення очисних робіт по газовому чиннику, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.06.18.0617/0217U003469

Погодити роботу 5-ої північної "біс" лави блоку 10 без підсвіження вихідного струменя повітря та роботу комбайна за човниковою схемою" ПАТ "ШУ "Покровське", у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеев С.П. – ДР 0117U001327. УДК 622.42:622.232.72.

13 с.

Об'єкт дослідження - виробки виїмкової ділянки вугільної шахти. Предмет досліджень - провітрювання гірських виробок виїмкової ділянки 5 північною "біс" лави блоку 10 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз технічної документації по провітрюванню гірських виробок виїмкової дільниці 5 північною "біс" лави блоку 8 пласта d4 ПАТ "ШУ "Покровське". Розроблені "Рекомендації по безпечному відробітку вугільного пласта d4, схильного до газодинамічних явищ, 5 північною "біс" лавою блоку 10 ПАТ "ШУ "Покровське" без підсвіження витікаючого струменя повітря". Погоджений відробіток 5 північної "біс" лави блоку 10 без підсвіження витікаючого струменя повітря за умови виконання розроблених рекомендацій по забезпечення газової безпеки. Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити газову безпеку гірських виробок виїмкової дільниці 5 північною "біс" лави блоку 10 пласта d4, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

52.06.18.0618/0217U003614

Проведення вимірювання параметрів сейсмічних та ударно-повітряних хвиль та ведення спостереження за негативною дією цих хвиль на стан будівель, розташованих у межах санітарно-захисної зони кар'єрів при кожному масовому вибуху у кар'єрах № 2-біс і № 3 ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Седунова Таїса Трохіміна. – ДР 0116U006551. УДК 622.235.535.2.012.3.

35 с.

Дослідження виконані за комплексною методикою, які включають: аналіз результатів інструментальних і візуальних спостережень. Дано оцінка фактичного впливу вибухових робіт на стан будівельних конструкцій житлових будинків і споруд. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0619/0217U003615

Визначення впливу сейсмічних і ударноповітряних хвиль при проведенні масових вибухів на кар'єрі ПАТ "ПівдГЗК" на стан будівельних конструкцій будівель і споруд, розташованих у зоні впливу вибухових робіт і моніторинг величин сейсмічних коливань ґрунту і повітря при проведенні вибухових робіт на кар'єрі ПАТ "ПівдГЗК": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Седунова Таїса Трохімівна. – ДР 0116U006552. УДК 622.235.535.2.012.2.002.56.

49 с.

Досліджено та визначено вплив сейсмічних і ударноповітряних хвиль при проведенні масових вибухів на кар'єрі ПАТ "ПівдГЗК" на стан будівельних конструкцій і споруд, розташованих у зоні впливу вибухових робіт. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0620/0217U003616

Дослідження проявів гірського тиску та деформацій приkontурного гірничого масиву при веденні очисних робіт по відпрацюванню крутопадаючого покладу системою розробки з закладанням виробленого простору у поверхах 740-840-940 м Південно-Білозерського родовища: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Куліш Станіслав Андрійович. – ДР 0116U006553. УДК 622.274.016.6:622.834.2.

154 с.

Проведені дослідження і випробування на лабораторній торовій установці з визначення оптимальних складів закладних сумішів з використуваними на даний час і можливими заповнювачами. Надано рекомендації за результатами виконаних шахтних вимірювань і спостережень за порушеннями і деформаціями гірничого масиву при веденні очисних робіт. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0621/0217U003617

Дослідження гірничотехнічних, геомеханічних і гідрогеологічних умов розробки, що склалися на Південно-Білозерському і Переяславському родовищах на початок 2016 року. Розробка заходів щодо безпечної ведення гірничих робіт під охоронним цилином в зоні гідравлічного зв'язку між Бучацьким, Крейдовим водоносними горизонтами і водоносним горизонтом в кристалічних породах, а також в нестійких зонахrudovimішуючих порід. Оцінка ударонебезпечності схильних до гірських ударів порід: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чистяков Євгеній Петрович. – ДР 0116U006554. УДК 622.831./838.

143 с.

Досліджені та визначені механізми й інтенсивність гірського тиску в межах ведення гірничих робіт. Розроблені заходи щодо безпечної ведення гірничих робіт під охоронним циликом під Бучацьким і Крейдовим водоносними горизонтами. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0622/0217U003618

Виконання інструментальних вимірювань сейсмічної інтенсивності при проведенні вибухових робіт в умовах шахти "Інгульська" з метою забезпечення їх нормативного рівня: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Седунова Таїса Трохімівна. – ДР 0116U006555. УДК 622.235.535.2.012.2.002.56.

73 с.

Проведені контрольні інструментальні вимірювання сейсмічних коливань і визначено шляхи зниження сейсмічної дії вибухових робіт на житловий масив. Проаналізовані, оброблені результати вимірювань і видані рекомендації за обсягами підривання в один прийом і вибору інтервалів уповільнення. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0623/0217U003619

Моніторинг сейсмічних коливань ґрунту та повітря при виробництві масових вибухів в кар'єрі "Північний" у 2016 році: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Седунова Таїса Трохімівна. – ДР 0116U006556. УДК 622.235.535.2.002.56.

43 с.

Досліджено та визначено вплив масових вибухів на стан будівельних конструкцій, будівель і споруд, розташованих у зоні впливу вибухових робіт. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0624/0217U003620

Дослідження та контроль за станом порожнин, утворених при підземних гірничих роботах на шахтах ДП "СхідГЗК": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чистяков Дмитро Євгенійович. – ДР 0116U006558. УДК 622.838.6.001.5.008.6.012.2.

107 с.

Проведені дослідження та контроль за станом порожнин, утворених при підземних гірничих роботах, на шахтах ДП "СхідГЗК". Дано оцінка та прогнозний висновок про стійкість гірського та штучного масивів, що оточують порожнини, утворені внаслідок підземних гірничих робіт, на шахтах ДП "СхідГЗК". Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0625/0217U003621

Висновок щодо безпечної ведення робіт, експлуатації будівель, споруд та природних об'єктів, що знаходяться в зонах зрушення та зонах воронкоутворення від підземних гірничих робіт шахт ПАТ "Кривбасзалізрудком": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Цариковський Володимир Валентинович. – ДР 0116U006559. УДК 622.831.6.012.2.

92 с.

Розроблені "Висновки про безпечну експлуатацію будівель, споруд та природних об'єктів, що знаходяться в зоні зрушення від підземних гірничих робіт шахт ПАТ "Кривбасзалізрудком". Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0626/0217U003623

Моніторинг величин сейсмічних коливань і ударних повітряних хвиль при проведенні масових вибухів на кар'єрах № 1, 3, 4 та шахті ім. Орджонікідзе: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Седунова Таїса Трохімівна. – ДР 0116U006561. УДК 622.235.535.2.002.56.012.2/.3.

39 с.

Проведені сейсмометричні спостереження за рівнем впливу вибухових робіт на стан будівельних конструкцій житлових будинків і споруд з метою визначення фактичного рівня впливу сейсмічних і ударно-повітряних хвиль на будівлі і споруди та визначення їх відповідності вимогам нормативних документів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0627/0217U003624

Проведення сейсмічного моніторингу деструктивного впливу вибухових робіт на кар'єрах комбінату на будівлі та споруди, які розташовані поблизу меж кар'єрів ПАТ "ПівнГЗК": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Седунова Таїса Трохімівна. – ДР 0116U006562. УДК 622.235.535.2.002.56.012.3.

31 с.

Досліджено та виконано сейсмомірювання параметрів сейсмічних коливань і ударно-повітряних хвиль при масових вибухах. Встановлені рівні сейсмічної небезпеки масових вибухів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0628/0217U003625

Геомеханічне обґрунтування можливості зменшення запасів багатих залізних руд в охоронних ціликах шахти "Октябрська" між горизонтами 1265-1500 м: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Цариковський Володимир Валентинович. – ДР 0116U006564. УДК 622.838.023.012.2.013.34.

154 с.

Досліджена та дана геомеханічна оцінка стійкості огорожень вироблених просторів і охоронних ціликів між поверхнями 1265-1500 м, геомеханічне обґрунтування можливості часткового відпрацювання запасів охоронних ціликів між поверхнями 1265-1500 м. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0629/0217U003626

Гірничий департамент. Шахтоуправління. Регламентні роботи по інструментальній перевірці підйомних комплексів та армування шахтних стволів, інструментальні спостереження за зсувом гірничих порід та земної поверхні шахтоуправління у 2016 році. Весняна серія: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Ке-

рівник Сова Олександр Альбертович. – ДР 0116U006567. УДК 622.673/.674.002.56:622.837.012.2"2016"321".

181 с.

Досліжені та визначені значення параметрів геометричних елементів підйомних установок, зносу шахтних провідників, процесів зрушения гірничих порід і земної поверхні. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0630/0217U003627

ГД. ШУ. Інструментальне обстеження армування, кріплення та комплексна оцінка технічного стану похило-транспортного вироблення № 1 (ПТВ № 1) ШУ, обстеження геомеханічних та міцності властивостей кріплення сполучень: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чепурний Володимир Іванович. – ДР 0116U006568. УДК 622.281/.283.023.2:622.674.002.56.

119 с.

Розроблені програми та методики комплексних інструментальних досліджень з оцінки технічного стану та безпечної експлуатації обстежуваних об'єктів. Виконано інструментальне обстеження армування, кріплення і комплексна оцінка технічного стану похило-транспортного вироблення № 1 (ПТВ-1). Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0631/0217U003628

Уdosконалення способів кріплення гірничих виробок в рудах і породах низької стійкості за рахунок відпрацювання систем анкерного кріплення на основі застосування розробок нового техніко-економічного рівня та їх адаптації до умов глибоких горизонтів шахт ПАТ "Кривбасзалізрудком" при їх проходці та експлуатації з використанням самохідного гірничого обладнання: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Федоренко Олександр Іванович. – ДР 0116U006902. УДК 622.283.74.062.002.5.001.76.023.6.012.22.

84 с.

На підставі виконаних досліджень обґрунтовано параметри анкерного кріплення в залежності від гірнико-геологічних умов параметрів виробок і їх призначення. Розроблена методика контролю анкерного кріплення на стадіях установки та експлуатації. Розроблені й узгоджені "Доповнення до методичних рекомендацій з вибору паспортів кріплення в частині визначення параметрів анкерних кріплень в умовах шахт ПАТ "Кривбасзалізрудком". Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0632/0217U003629

ГД. Інструментальне обстеження армування, кріплення та обладнання похилих стволів ДФ № 3, комплексна оцінка безпечної експлуатації: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чепурний Володимир Іванович. – ДР 0116U006905. УДК 622.258.001.5.

85 с.

Здійснено інструментальне дослідження з визначення міцності бетонного кріплення похилих стволів. Проведено геофізичне дослідження прилеглих до похилих стволів породних масивів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0633/0217U003630

Обґрунтування максимально допустимої маси вибухової речовини на один масовий вибух потужністю 1300 тон у кар'єрі ПрАТ "ІнГЗК": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чепурний Володимир Іванович. – ДР 0116U008803. УДК 622.235.5.012.3.

33 с.

Обґрунтовані максимально допустимі маси вибухової речовини на один масовий вибух потужністю 1300 тон у кар'єрі ПрАТ "ІнГЗК" із забезпеченням безпеки робіт. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0634/0217U003813

Інструментальне обстеження армування, кріплення та комплексна оцінка безпечної експлуатації ствола шахти "Тернівська" ПАТ "Кривбасзалірудком": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чепурний Володимир Іванович. – ДР 0117U001542. УДК 622.674.012.2.001.5.

214 с.

Здійснено обстеження технічного стану ствола шахти "Тернівська" та розроблено експертний висновок щодо безпечної експлуатації ствола. Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.06.18.0635/0217U003814

Отримання висновків на виконані роботи службою зрушения комбінату зі спостереженням за зрушеним гірських порід з безпечною ведення гірничих робіт, експлуатації будівель, споруд та природних об'єктів у зонах зрушення і можливого воронкоутворення від шкідливого впливу підземних гірничих робіт на кар'єрі № 1 та на виконані роботи ДВНЗ "КНУ" з дослідження зрушень земної поверхні за результатами спостережень деформацій закладених реперів профільних ліній на території шахти ім.Орджонікідзе ПрАТ "ЦГЗК": Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Чистяков Дмитро Євгенійович. – ДР 0117U001548. УДК 622.837.012.002.29.

44 с.

Досліджено зрушення земної поверхні за результатами спостережень закладених реперів профільних ліній на території шахти ім.Орджонікідзе ПрАТ "ЦГЗК". Робота передається за кордон за договірною ціною.

52.29 Розробка родовищ руд чорних металів

52.06.18.0636/0417U001776

Гусєв Олександр Станіславович. Обґрунтування параметрів системи кріплення виробок сталеполімерними та канатними анкерами: Дис... к.т.н. /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. – Захищена 31.03.2017.

УДК 622.833.5:622.281.74(043.3).

165 с.: 2 табл., 36 іл. – Бібліogr.: 97 назв.

Метою роботи є обґрунтування параметрів системи кріплення виробок сталеполімерними та канатними анкерами з урахуванням закономірностей зміни НДС оточуючих порід та їх зміщення для реалізації можливості по-

вторного використання. Об'єкт дослідження - процес зміщення шаруватого масиву слабких порід сталеполімерними та канатними анкерами покрівлі виїмкової виробки у зоні впливу очисних робіт. Предмет дослідження - закономірності та параметри силової взаємодії оточуючого масиву з системою кріплення виїмкових виробок сталеполімерними та канатними анкерами при зміщенні порід покрівлі. У роботі використано комплексний підхід, що включає аналіз процесів структурних перетворень вуглевміщуючої товщі навколо виїмкових виробок при їх окремому кріпленні; чисельне моделювання і аналіз НДС вантажонесучих елементів геомеханічної системи, а також шахтні дослідження удосконаленої кріпильної системи та оцінка ефективності її застосування. Наука новизна отриманих результатів полягає у тому що: уперше встановлено залежність координат установлення і кута нахилу сталеполімерних анкерів у скленінні виїмкової виробки від показника інтенсивності прояву гірського тиску з урахуванням відношення розрахункового опору стисненю порід безпосередньо покрівлі вугільного пласта до його потужності; уточнено діапазон зміни параметрів установлення канатних анкерів у складі комбінованої системи залежно від типорозміру виїмкової виробки та встановлено залежності відносних довжин пластичного стану сталеполімерних та канатних анкерів у системі від зміни відношення розрахункового опору стисненю порід безпосередньо покрівлі вугільного пласта до його потужності; уточнено критерій оцінки рівня опору сталеполімерних та канатних анкерів у комбінованій системі від глибини розміщення виробки й показника інтенсивності прояву гірського тиску і відношення розрахункового опору стисненю порід безпосередньо покрівлі вугільного пласта до його потужності. Реалізація результатів роботи полягає у розробці методики розрахунку раціональних параметрів кріпильної системи виїмкових виробок, що повторно використовуються, у шаруватому масиві слабких порід (затверджено НГУ і ПАТ "ДТЕК Павлоградвугілля" 08.06.2015 р.) та впроваджені робочої документації з проведення і підтримання виробок на шахтах ПрАТ "ДТЕК Павлоградвугілля".

52.39 Розробка родовищ будівельних і дорожніх матеріалів, вогнетривкої, керамічної, скляної і мінеральної технічної сировини

52.06.18.0637/0217U004245

Вплив концентрації палива в суміші Ar-H2 на електричні властивості керамічних паливних комірок: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Бродніковський Єгор Миколайович. – ДР 0116U004772. УДК 666.762.621.7.

20 с.

Об'єктом дослідження є закономірності залежності електричних властивостей КПК від концентрації водню в модельному паливі Ar-H2 при однакових інших робочих умовах. Метою роботи є встановлення закономірностей залежності електричних властивостей КПК від концентрації водню в модельному паливі Ar-H2 при однакових інших робочих умовах. Методи дослідження: стенд для випробування електричних властивостей керамічних паливних комірок. За результатами проведеної роботи встановлено, що залежність питомої потужності при 0,7 В від концентрації водню у паливній суміші є лінійною. Коєфіцієнти в лінійній залежності для кожної КПК є своїми і залежать від ефективності її роботи, яка зумовлена хімічним складом компонент КПК та їхньою структурою. Встановлена залежність дозволяє зменшити кількість випробувань КПК для аналізу впливу концентрації палива на її електричні властивості. Отримані дані стануть основою для створення карті порів-

нняня електричних властивостей керамічних паливних комірок, досліджених за різних умов.

52.47 Розробка нафтових і газових родовищ

52.06.18.0638/0217U003471

Виконати науково-дослідні роботи і розробити рекомендації щодо забезпечення безпечного ведення робіт з демонтажу обладнання в очисних вибоях з простроченим терміном демонтажу та ізоляція виймкових дільниць ПАТ "ШУ "Покровське", передбаченим "Правилами безпеки у вугільних шахтах", у 2016 році: Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеев С.П. – ДР 0117U001329. УДК 622.016.62.002.5:622.004.74:622.86.

16 с.

Об'єкт дослідження - виймкова дільниця вугільної шахти. Предмет досліджень - забезпечення безпечного ведення робіт по демонтажу устаткування в очисних забоях ПАТ "ШУ "Покровське". Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, методи мат. статистики, розрахунки по стандартних методиках. При виконанні роботи проведений аналіз початкових даних про гірничо-геологічні умови і характеристики виймкових дільниць ПАТ "ШУ "Покровське", а також засобів контролю ендогенних пожеж на вугільних шахтах. Розроблені "Рекомендації по забезпеченню безпечного ведення робіт по демонтажу устаткування з очисного забою з урахуванням можливої небезпеки ендогенної пожежі". Результати впровадження розробок - застосування розроблених рекомендацій дозволило забезпечити газову і пожежну безпеку гірських виробок ПАТ "ШУ "Покровське", підвищити безпеку персоналу шахти у разі виникнення аварійних ситуацій, що має велике соціально-економічне значення.

52.06.18.0639/0217U003590

Проблеми екологічної безпеки техногенних об'єктів, створених у геологічному середовищі гірничодобувних регіонів: Заключний звіт /Інститут проблем природокористування та екології НАН України; Керівник Шапар Аркадій Григорович. – ДР 0112U000817. УДК 504:502.5:553.21/.24:622.271.

132 с.

Розроблено методичні положення оцінки екологічного ризику для компонентів навколошпинного середовища внаслідок впливу на них техногенних об'єктів, створених в геологічному середовищі гірничодобувних регіонів на основі комплексування двох напрямків наукових досліджень: системи екологічної оцінки технологій видобутку корисних копалин та оцінки екологічних ризиків. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53 МЕТАЛУРГІЯ

53.03 Теорія металургійних процесів

53.06.18.0640/0217U004507

Створення нового покоління флюсів для сучасних електрошлакових технологій виробництва конструкційних матеріалів з наперед заданими властивостями: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Медовар Лев Борисович. – ДР 0112U001502. УДК 621.791.52-192.

256 с.

Обґрунтовано вимоги до фізико-хімічних властивостей шлакових розплавів для одержання ЕШП зливків стабільного та прогнозованого складу для виробництва матері-

алів з наперед заданими властивостями. Створено нову фізико-хімічну модель процесу ЕШП в захисній атмосфері, що здатна прогнозувати зміни хімічного складу металу/шлаку/газу при тривалому процесі ЕШП великовагових та довгих злитків із високолегованих сталей та суперсплавів. Виконано теоретичний аналіз та всеобщі експериментальні дослідження (електропрівідність, в'язкість, окисненість, температурний інтервал плавлення) перспективних шлакових систем. Розроблено нові перспективні склади шлаків для специфічних умов сучасних високотехнологічних процесів ЕШП. Розроблено технології виготовлення нових шлаків та електрошлакового переплава з їх використанням. Дослідно-промислову партію шлаку АНФ-39 було виготовлено в промислових умовах заводу "Запорожстеклофлюс" та випробувано при виплавці сплавів відповідального призначення на ВАТ "Дніпропрессталь". На нові склади шлаків складені та затверджені Технічні умови. Підготовлена вся нормативна документація, яка необхідна для промислового виготовлення і впровадження нових флюсів в технологічних процесах ЕШП при виплавці великовагових зливків з критичних та нових матеріалів для сучасного машинобудування. Складені рекомендації щодо реалізації наукових результатів в промисловості при виробництві суцільних та порожнистих злитків на сучасних печах ЕШП. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.07 Металургійна теплотехніка

53.06.18.0641/0217U003756

Доробка технології виготовлення низькоцементного корундового хромвмісного бетону з добавкою нового глинозему для служби в реакторах виробництва технічного вуглецю і випуск дослідних партій бетонів та випалених вогнетривких виробів: Заключний звіт /ПАТ "Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С. Бережного"; Керівник Гальченко Тетяна Георгіївна. – ДР 0116U006508. УДК 666.762.974.2.

17 с.

Об'єкт дослідження - низькоцементний корундовий бетон з добавкою Cr_2O_3 , випалені мулітокорундові вироби для футерування реакторів виробництва технічного вуглецю. Мета роботи - удосконалення технології виготовлення низькоцементного корундового хромвмісного бетону з добавкою нового активного глинозему для футерівки реакторів технічного вуглецю. Проведено дослідження впливу добавки глинозему нових марок Nabalox NO 635, Nabalox NO 713-10 MF (що вводиться замість раніше застосовуваної добавки активного глинозему марки СТС-40) на основні властивості невипалених і випалених за температури 1580°C вібролітих зразків із низькоцементної корундової хромвмісної бетонної суміші. Встановлено вид оптимальної добавки (Nabalox NO 635) і її кількість, що забезпечують підвищення на 10,6 % (відн.) міцності при стисненні і зниження на 1,3 % (відн.) відкритої пористості зразків. Петрографічними дослідженнями мікроструктури випаленого зразка бетону, що містить оптимальну добавку глинозему нової марки, встановлено формування досить щільної дрібнопористої структури, внаслідок чого забезпечуються високі показники властивостей цих зразків. Виконано дослідження впливу вологості бетонної маси (в діапазоні від 2,5 до 4,5%) і тиску пресування (50, 75, 100 МПа) на уявну щільність свіжосформованого і висушеного за 110°C сирцю, на основні властивості випалених за 1580°C пресованих зразків із низькоцементної корундової хромвмісної бетонної суміші з оптимальною добавкою. Встановлено оптимальну вологість маси і питомий тиск пресування, які забезпечують отримання бетону з більшою на 3,5 % (відн.) уявною щільністю і більшою в 1,9 рази міцністю при стисненні в порівнянні з

цими характеристиками бетону, який виробляється в інституті раніше. В результаті виконаних досліджень удосконалено технології виготовлення способами віброліття, а також напісухого пресування виробів із низькоцементної корундової хромвмісної бетонної суміші. В ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено дослідні партії низькоцементної корундової з добавкою оксиду хрому бетонної суміші марок СКБНХ і СКБ з показниками властивостей, які відповідають вимогам технічних умов, низькоцементної корундової з добавкою оксиду хрому обмазки з показниками властивостей, які відповідають вимогам Покупця, випалених мулітокорундових виробів марки МК-90 у вигляді клинової цегли двох типорозмірів з показниками властивостей, які відповідають вимогам технічних умов. Цю вогнетривку продукцію поставлено споживачам на внутрішній ринок. Роботу продовжити в напрямку освоєння удосконаленої технології виготовлення низькоцементної корундової хромвмісної бетонної суміші з добавкою нового глинозему, а також подальшого удосконалення технології виготовлення корундової і корундової з добавкою оксиду хрому бетонних сумішей і випалених мулітокорундових виробів, розширення обсягів їх виробництва і застосування.

53.06.18.0642/0217U003757

Освоєння удосконаленої технології виготовлення пресованих виробів із стабілізованого оксидом кальцію діоксиду цирконію і випуск дослідних партій діоксидцирконієвих виробів: Заключний звіт /ПАТ "Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С. Бережного"; Керівник Гальченко Тетяна Георгіївна. – ДР 0116U006509. УДК 666.762.51.

15 с.

Об'єкт дослідження - вогнетривкі вироби з плавленого стабілізованого оксидом кальцію діоксиду цирконію. Мета роботи - освоєння удосконаленої технології виготовлення пресованих виробів із стабілізованого оксидом кальцію діоксиду цирконію. За результатами досліджень, виконаних у 2015 році (робота № 2.10-3-К-1.2-2015-ВП), в даній роботі в умовах ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" під час випуску дослідної партії освоено удосконалену технологію виготовлення методом напісухового пресування (згідно з розробленою у 2015 році зміною № 3 до ТІ 24-ІВ-158-2008 зі зм. № 1, 2) вогнетривких виробів марки ЦК з плавленого ZrO₂, стабілізованого оксидом кальцію. Виготовлені вироби характеризуються показниками властивостей, які відповідають вимогам ТУ У 23.2-00190503-406:2016, і призначенні для печей вироблення кварцового скла. В ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" виготовлені дослідні партії: за ТІ 24-ІВ-183-2010 зі зм. № 1 вогнетривких виробів з ZrO₂, стабілізованого Y2O₃, з показниками властивостей, які відповідають вимогам ТУ У 23.2-00190503-405:2015 і Покупця; теплоізоляційного порошку зернистістю 5-2 мм із ZrO₂, стабілізованого Y2O₃ або CaO, з показниками властивостей, які відповідають вимогам Покупця, та призначенні для установок вирощування монокристалів; вогнетривких тиглів з ZrO₂, стабілізованого CaO, і теплоізоляційного порошку зернистістю 2-0,5 мм із ZrO₂, стабілізованого CaO, з показниками властивостей, які відповідають вимогам Покупця, та призначенні для плавки платини і металів платинової групи; за ТІ 24-ІВ-238-2014 зі зм. № 1 вогнетривких виробів з плавленого моноклінного ZrO₂ з показниками властивостей, які відповідають вимогам Покупця, та призначенні для печей вироблення кварцового скла. Цю вогнетривку продукцію поставлено споживачам на внутрішній і зовнішній ринок (експорт до Республіки Білорусь, РФ). Роботу продовжити в напрямку подальшого удосконалення технології виготовлення маси на основі стабілізованого діоксиду цирконію.

ня обсягів їх виробництва і застосування.

53.06.18.0643/0217U003758

Дослідження кількості і складу склофази в зразках набивної маси на основі діоксиду цирконію, стабілізованого комбінованою добавкою CaO та MgO, в залежності від температури термообробки та випуск дослідних партій порошків для плазмового напилення, набивних мас і мертельів із ZrO₂ та периклазохромітових порошків: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство "Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Шулик Ірина Германівна. – ДР 0116U006510. УДК 666.762.51.

17 с.

Об'єкт дослідження - маса із стабілізованого діоксиду цирконію. Мета роботи - розробка методики і визначення кількості та хімічного складу склофази в зразках із набивної маси на основі стабілізованого діоксиду цирконію на фосфатній зв'язці після термообробки. Методи дослідження - хімічний, петрографічний, рентгенофазовий аналізи. В результаті виконаних досліджень з визначення кількості та хімічного складу склофази в зразках із набивної маси на фосфатній зв'язці на основі стабілізованого ZrO₂ розроблено і атестовано МВВ 322-70-2016 "Методика виконання вимірювань масової частки і хімічного складу склофази в діоксидцирконієвих вогнетривах на фосфатній зв'язці для проведення НДР". Виконаними дослідженнями кількості і хімічного складу склофази в зразках із маси на фосфатній зв'язці із ZrO₂, стабілізованого комбінованою добавкою CaO і MgO, після термообробки в інтервалі температур 800-2200 °C встановлено, що при 1200 °C утворюється розплав, склад і кількість якого практично не змінюється аж до температури 1750 °C включно. Розплав, кількість якого дорівнює 4,52-5,10 %, складається в основному з P2O₅, CaO і MgO, що забезпечує достатню міцність зразків, запобігаючи втраті їх міцності в процесі дестабілізації кубічного ZrO₂ при 1200-1400 °C. З підвищением температури термообробки до 2000-2200 °C відбувається зміна хімічного складу розплаву внаслідок випарування P2O₅ і збільшення вмісту в ньому ZrO₂ до 0,80-0,83 %. При охолодженні зразків від 2000-2200 °C відбувається часткова кристалізація розплаву з утворенням локалізованих ділянок рівномірнозернистої мікроструктури, що підтверджується поступовим зменшенням кількості склофази від 1,83 до 1,17

%. За результатами досліджень, виконаних в 2015 році, розроблено новий вид продукції - набивна маса з діоксиду цирконію, стабілізованого комбінованою добавкою, що містить оксиди кальцію і магнію, розроблено та затверджене НД, яка регламентує показники властивостей цієї продукції, і технологічний процес її виготовлення; подано заявку на передбачуваний винахід. В ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено дослідні партії: суміші порошків для набивної маси марки СМЦН-93 і мертелью марки МЦ-93-1 з показниками властивостей, які відповідають вимогам ТУ; порошків для плазмового напилення марок ПЦПК-63 та ПБПК-63-1 з показниками властивостей, які відповідають вимогам ТУ. Цю вогнетривку продукцію поставлено споживачам на внутрішній і зовнішній ринок (експорт в РФ). Роботу продовжити в напрямку подальшого удосконалення технології виготовлення маси на основі стабілізованого діоксиду цирконію.

53.06.18.0644/0217U003759

Освоєння технології виготовлення корундо-шпінельних пробок нового типорозміру для донної продувки металу в сталерозливних ковшах та випуск дослідних партій вогне-

тривких пробок: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Шулик Ірина Германівна. – ДР 0116U006511. УДК 666.762.1:621.746.32.

14 с.

Об'єкт дослідження - корундошпінельні пробки для донної продувки метала в сталерозливних ковшах. Мета роботи - освоєння технології виготовлення корундошпінельних пробок нового типорозміру для донної продувки метала в сталерозливних ковшах. У зв'язку з необхідністю оснащення 15-тонних сталерозливних ковшів продувними пробками розроблено конструкцію та виготовлено оснастку для формування корундошпінельного вогнетривкового вкладиша нового типорозміру у вигляді зрізаного конуса (висотою 265 мм, з діаметром зверху 100 і знизу 150 мм) способом вібролиття для донних продувних пробок. Під час виготовлення дослідної партії корундошпінельних продувних пробок нового типорозміру освоєно технологію їх виготовлення. На дослідному виробництві ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено дослідні партії продувних пробок марки ПКШ за ТІ 24-ІО-207-2011 зі зм. № 1 з показниками властивостей, які відповідають вимогам ТУ У 23.2-00190503-349:2012 зі зм. №1, та поставлено металургійним підприємствам України для застосування в сталерозливних ковшах при продувці газами розплавленого металу. Роботу продовжити у напрямку удосконалення технології виробництва продувних пробок і розширення об'ємів їх виготовлення та використання.

53.06.18.0645/0217U003760

Розробка технології виготовлення вібролітих алюмосилікатних виробів із вмістом Al₂O₃ 50 % та випуск дослідних партій тиглів для індукційних печей, оборотного припасу і елементів футерівки різних печей, вогнетривів для скловарних печей: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Чаплянко Світлана Володимирівна. – ДР 0116U006512. УДК 666.762.1; 666.762:669.186.2:669.01; 666.762:666.1.041.

33 с.

Об'єкт дослідження - віброліти алюмосилікатні вогнетриви. Мета роботи - розробка технології вібролітих алюмосилікатних виробів. Методи досліджень - хімічний, петрографічний, фізико-механічний. Виконано дослідження з розробки технології виготовлення вібролітих алюмосилікатних безцементних та цементовмісних виробів із вмістом Al₂O₃ 50 %. Встановлено, що при збільшенні вмісту глинозему (10; 12,5; 15 %) та фракції 3-0,5 мм (від 50 до 60 %) каоліну кальцинованого у безцементній шихті, а також при введенні високоглиноземистого цементу (5 %) та глинозему (15 %) у цементовмісну шихту, зменшується вологість при збільшенні розтікання при вібрації мас, а також покращуються показники властивостей сирцю зразків. Встановлено залежність розтікання від часу зберігання мас, що дозволило визначити час ефективного і робочого розтікання мас, час витримки виробів у формі. Встановлено оптимальні температури випалу (1450 і 1350 °C) та склади безцементної та цементовмісної шихти, що забезпечують отримання зразків з високими показниками властивостей (середні значення: уявна щільність - 2,21 г/см³, відкрита пористість - 20,2 та 20,3 %, границя міцності при стисненні - 68 та 69 Н/мм²). Розроблено проекти нормативно-технічної документації. Виготовлено дослідні партії навпіл-кілець і тиглів для індукційної плавки жароміцних сплавів, оборотного припасу і елементи футеровок різних печей, вироби для фідера скловарних печей. Роботу слід продовжити в напрямку відпрацювання технології виготовлення вібролітих алюмо-

силікатних виробів із вмістом Al₂O₃ 50 %, удосконалення технології виготовлення тиглів для індукційної плавки жароміцних сплавів, оборотного припасу, вогнетривів для скловарних печей та інш.

53.06.18.0646/0217U003761

Удосконалення технології корундової кераміки та випуск дослідних партій корундових та шамотнокордієритових виробів: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Мішньова Юлія Євгенівна. – ДР 0116U006513. УДК 666.762.11.

28 с.

Об'єкт дослідження - глиноземи марок А 16 SG, А 1000 SG, MARTOXID MR70, диспергуюча добавка марки DOLAPIX CE 64, корундова кераміка, яка виготовлена з глинозему методами шлікерного ліття та вертикального видавлювання з термопластичних мас. Мета роботи - дробка технології корундової кераміки. Методи дослідження - хімічний, петрографічний, електронномікроскопічний та фізико-механічний. На підставі спектрального, петрографічного і електронномікроскопічного дослідження встановлено, що глиноземи марок А 16 SG і А 1000 SG компанії "Almatis GmbH" (Німеччина) являють собою дрібнодисперсні з розвиненою поверхнею матеріали з високим вмістом Al₂O₃ і низьким вмістом домішкових оксидів. Встановлено, що введення диспергуючої добавки марки DOLAPIX CE 64 компанії "ZSCHIMMER & SCHWARZ GmbH & Co KG CHEMISCHE FABRIKEN" (Німеччина) в оптимальній кількості знижує в'язкість шлікерів зі щільністю 2,1 г/см³ до мінімального значення і покращує їх текучість, що робить придатним використання глиноземів марок А 16 SG і А 1000 SG в технології корундової кераміки методом шлікерного ліття в гіпсові форми. Визначено оптимальні кількості диспергуючої добавки марки DOLAPIX CE 64 у шлікер з глинозему марки MARTOXID MR 70 компанії "MARTINSWERK GmbH" (Німеччина) зі щільністю 2,1 г/см³ і у шлікер з щільністю 2,5 г/см³, які знижують їх в'язкість до мінімального значення і покращують їх текучість, у результаті чого удосконалено технологію корундової кераміки методом шлікерного ліття у гіпсові форми та внесено відповідні зміни у технологічну інструкцію. Показано, що за показниками властивостей зразки корундової кераміки з глиноземом марок А 16 SG, А 1000 SG і MARTOXID MR 70 з оптимальною кількістю диспергуючої добавки марки DOLAPIX CE 64 задовільняють вимогам ТУ У 23.2-00190503-347:2012 для марки КОПМ. В результаті проведених досліджень залежності текучості, відносної і динамічної в'язкості шлікера з глинозему марки MARTOXID MR 70 зі щільністю 2,1 г/см³ з добавками марок DISPEX A40 і ОРТАPIX AC 170 для виготовлення виробів зливним способом і шлікера з глинозему марки MARTOXID MR 70 зі щільністю 2,5 г/см³ з добавкою марки DISPEX A40 для виготовлення виробів наливним способом від часу їх витримки підтверджено доцільність використання зазначених шлікерів після 24 годин витримки. Визначено основні фізико-механічні властивості випалених за температури 1580 °C зразків корундової кераміки, отриманих з шлікерів щільністю 2,1 і 2,5 г/см³ з глинозему марки MARTOXID MR 70. Показано, що зразки характеризуються високими показниками границі міцності при вигині і термостійкості (340 МПа і 160 °C для зразків з шлікера щільністю 2,1 г/см³ і 270 МПа і 160 °C для зразків з шлікера щільністю 2,5 г/см³). Дороблено та освоєно технологію високогнетривкових корундових особливоцільних виробів з глиноземом марки MARTOXID MR 70 методом вертикального видавлювання з термопластичних мас, властивості яких відповідають вимогам ТУ У 23.2-00190503-347:2012 зі зм. №

1 для марки КОПМ. У відповідності до вимог нормативної документації та умов договорів і контрактів на дослідному виробництві ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено дослідні партії високовогнетривких корундових особливощільних виробів марок КОПМ і КОП, шамотнокордієрітових виробів марок ШКДТ-3 і ШКДТ-2. Роботу продовжити у напрямку подальшого удосконалення технології корундової кераміки, виготовленої різними методами формування.

53.06.18.0647/0217U003762

Доробка технології корундохромомоксидцирконій силікатних і корундохромомоксидних вогнетривів та випуск дослідних партій виробів: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Казначеєва Наталія Михайлівна. – ДР 0116U006514. УДК 666.762.4..

18 с.

Об'єкт дослідження - корундооксидцирконій силікатні, корундохромомоксидцирконій силікатні та корундохромомоксидні вогнетриви. Мета роботи - удосконалення технології корундохромомоксидцирконій силікатних та корундохромомоксидних вогнетривів та випуск дослідних партій виробів. Методи дослідження - хімічний, спектральний, петрографічний, стандартні методики визначення вологості і текучості мас, уявної щільноті, водопоглинання, відкритої пористості, границі міцності при стисненні, змін лінійних розмірів при нагріванні, залишкових змін розмірів при нагріванні, термостійкості вогнетривів. Проведено дослідження впливу добавки пігментного оксиду хрому на уявну щільність сирцю та властивості випалених зразків корундохромомоксидцирконій силікатних вогнетривів з масовою частиною 15 % і 30 % Cr₂O₃, отриманих методом напівсухого пресування. Встановлена оптимальна кількість пігментного оксиду хрому, яка забезпечує досягнення значень показників властивостей зразків з вмістом 30 % Cr₂O₃, що відповідають вимогам технічних умов ТУ У 23.2-00190503-373:2012 зі зм. № 1 для марки КХЦС-30. З шихт з масовою частиною 15 % Cr₂O₃ визначено склад, що містить оптимальну кількість пігментного оксиду хрому, з якого можливе отримання корундохромомоксидцирконій силікатних вогнетривів, що характеризуються відкритою пористістю 22,4 %, уявної щільністю 3,17 г/см³, границею міцності при стисненні 145 Н/мм², залишковими змінами розмірів при температурі 1650 °C, витримці 2 години - 0 %, термостійкістю за режимом 950 °C - вода - 4 теплозмінні. Досліджено вплив нової диспергуючої добавки марки Castament FS-65 на текучість корундооксидцирконій силікатних, корундохромомоксидцирконій силікатних і корундохромомоксидних вібролітих мас. Визначена кількість добавки марки Castament FS 65, при якій досягається найбільша текучість мас. Показники властивостей вібролітих корундооксидцирконій силікатних, корундохромомоксидцирконій силікатних і корундохромомоксидних зразків, виготовлених із застосуванням оптимальної кількості диспергуючої добавки марки Castament FS 65, задовільняють вимогам технічних умов ТУ У 23.2-00190503-373:2012 зі зм. № 1 для марок КЦС, КХЦС-30 та ТУ У 23.2-00190503-418:2016 для марки КХ-30. У відповідності до вимог нормативної документації на дослідному виробництві ПАТ "УКРНИІО ІМЕНІ А. С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено дослідні партії високовогнетривких хромомоксидних виробів марки ХСУ та високовогнетривких корундохромомоксидцирконій силікатних виробів марки КХЦС-30 для підприємств України і Російської Федерації. Роботу слід продовжити у напрямку подальшого удосконалення технології корундооксидцирконій силікатних і корундохромомоксидцирконій силікатних вогнетривів та розширення галузей застосування хромомоксидних, корундохромо-

моксидних, корундооксидцирконій силікатних і корундохромомоксидцирконій силікатних вогнетривів.

53.06.18.0648/0217U003763

Дослідження фазоутворення в теплоізоляційному бетоні на мікропористому анортитовому заповнювачі під час термообробки та випуск дослідних партій вогнетривких легковагих виробів і бетонів: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Казначеєва Наталія Михайлівна. – ДР 0116U006515. УДК 666.76-127-001.5.

38 с.

Об'єкт досліджень - теплоізоляційний бетон на мікропористому анортитовому заповнювачі. Мета роботи - доробка технології теплоізоляційного бетону на мікропористому анортитовому заповнювачі з уявною щільністю не більше 1,3 г/см³. Методи дослідень - хімічний, петрографічний, рентгенографічний, фізико-механічні. Виконано термодинамічний розрахунок імовірності утворення геленіту або анортиту при взаємодії кіаніту та силіманіту з монаалюмінатом і діалюмінатом кальцію або з гідроалюмінатами кальцію. Установлено, що з термодинамічної точки зору в стехіометричних сумішах за всіма розглянутими реакціями імовірність утворення і анортиту і геленіту є високою, при цьому в низькотемпературній області більш імовірною є взаємодія кіаніту та силіманіту з гідроалюмінатами кальцію. За результатами досліджень процесів фазоутворення під час термообробки сполучної частини теплоізоляційної бетонної суміші встановлено, що у сумішах гідратованого цементу марки ВГЦ-73 з дистенсилімантівим концентратом марки КДСП та гідратованого цементу марки ВГЦ-73 з перлітом за температуру 1200 °C починається взаємодія з утворенням анортиту. В трьохкомпонентній суміші гідратованого цементу марки ВГЦ-73 з дистенсилімантівим концентратом марки КДСП і перлітом утворення анортиту відбувається вже за 1000 °C. Використання трьохкомпонентної суміші ВГЦ-73 з КДСП і перлітом у сполучній частині теплоізоляційної бетонної суміші дозволяє отримати анортит за більш низьких температур, що підвищує стійкість бетону у вуглецевмісному середовищі та забезпечує несуттєві зміни лінійних розмірів у службі. Дороблено технологію теплоізоляційних бетонів на мікропористому анортитовому заповнювачі. Результати виконаних досліджень дозволяють поліпшити якість продукції, що випускається. З урахуванням раніше виконаних і дійсних досліджень розроблено необхідну нормативну документацію. За договорами з підприємствами України випущено дослідні партії легковагих виробів і теплоізоляційних бетонів. Властивості продукції відповідали вимогам нормативної документації та умовам договорів. Продукцію виготовлено та передано замовникам в обсязі фінансування. Роботу слід продовжити у напрямку подальшого удосконалення технології вогнетривких легковагих виробів і теплоізоляційних бетонів і розширення місць застосування.

53.06.18.0649/0217U003764

Удосконалення технології виготовлення набивної мулітокорундової маси марки ММК-90 та випуск дослідних партій високоглиноzemистих набивних мас, сухих сумішей та мертелів: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Хончик Інна Володимирівна. – ДР 0116U006516. УДК 666.762.621.365.5:666.762.11.

20 с.

Об'єкт дослідження - набивна мулітокорундова маса. Мета роботі - доробка технології виготовлення набив-

ної мулітокорундової маси. Методи дослідження - фізико-хімічний, петрографічний, термомеханічні. Виконано дослідження впливу тривалості сумісного помелу глинозему та кварцового піску без добавки та з добавкою кремнійорганічної рідини ГКЖ-11К на дисперсість тонкомеленої складової набивної мулітокорундової маси марки ММК-90 та властивості зразків із неї. Встановлено оптимальну кількість добавки ГКЖ-11К, введення якої дозволяє підвищити питому поверхню тонкомеленої складової маси та збільшити вміст в ній часток з розміром не більше 12 мкм, а також забезпечує інтенсифікацію процесу помелу кварцового піску, який міститься в суміші сумісного помелу з глиноземом. Тривалість приготування тонкомеленої складової набивної маси при використанні добавки ГКЖ-11К не повинна перевищувати 45 хвилин для запобігання надмірного намелу металічного залізу. Показано, що використання у складі маси сумісних помелів глинозему та кварцового піску, приготовлених з додаванням оптимальної кількості ГКЖ-11К, дозволяє підвищити на 20-25 % границю міцності при стисненні зразків після випалу за температури 1580 °C та поліпшити їх шлакостійкість на 15 % без додаткових енергетичних витрат. В результаті проведених досліджень дороблено технологію виготовлення набивної мулітокорундової маси марки ММК-90. В ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено дослідні партії набивної мулітокорундової маси і виробів на її основі, сухої корундошпінельної суміші, мулітокорундового мертелью, мулітокорундового мертелью з добавкою оксиду хрому, які передано металургійним та машинобудівним підприємствам України. Роботу продовжити у напрямку подальшого удосконалення технології виробництва високоглиноземистих набивних мас та сухих сумішей.

53.06.18.0650/0217U003765

Удосконалення технології виготовлення мулітокорундової бетонної суміші та випуск дослідних партій корундової, мулітокорундової і шамотної бетонних сумішей: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Савіна Людмила Костянтинівна. – ДР 0116U006517. УДК 666.974.2.002.

22 с.

Об'єкт дослідження - мулітокорундова бетонна суміш. Мета роботи - доробка технології виготовлення мулітокорундової бетонної суміші. Методи дослідження - хімічний, фізико-механічний, термомеханічний. Удосконалено технологію виготовлення мулітокорундової бетонної суміші марки МКБС. Досліджено вплив виду та кількості високоглиноземистого цементу марок ВГЦ-73 і ВГЦШ-60, а також кількості вібромеленої нормального електроплавленого корунду на властивості мулітокорундової бетонної суміші марки МКБС. Показано, що доцільним є зниження кількості високоглиноземистого цементу марки ВГЦ-73 і збільшення кількості вібромеленої нормального електроплавленого корунду у складі мулітокорундової бетонної суміші марки МКБС, що сприяє підвищенню міцності зразків із бетону після термооброчки за температури 1450 °C на 44 % (з 104 до 150 МПа), вогнетривкості на 60 °C і термостійкості на 30 % (з 7 до 9 теплозмін) при збереженні тривалого часу живучості. Відповідно до вимог чинної нормативної документації на дослідному виробництві ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено дослідні партії корундової бетонної суміші марки СКпл-94-1, мулітокорундової бетонної суміші марки МКБС, шамотної бетонної суміші марки СШ-БД, високоглиноземистого цементу марки ВГЦ-73 та виробів з використанням шамотної бетонної суміші, у тому числі нового типорозміру. Роботу продовжити у напрямку освоєння технології виготовлення мулітокорундової бетонної суміші

ші марки МКБС удосконаленої складу, розширення об'єму виробництва і застосування корундової, мулітокорундової, шамотної бетонних сумішей і виробів на їх основі.

53.06.18.0651/0217U003766

Освоєння технології виготовлення низькоцементної карбідкремнієвої бетонної суміші і випуск дослідних партій карбідкремнієвих вогнетривів: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Савіна Людмила Костянтинівна. – ДР 0116U006518. УДК 666.762.852.974.2.

24 с.

Об'єкт дослідження - низькоцементна карбідкремнієва бетонна суміш. Мета роботи - освоєння технології виготовлення низькоцементної карбідкремнієвої бетонної суміші. Методи дослідження - фізико-механічний, хімічний і петрографічний. За підсумками раніше виконаних досліджень (звіт про НДР за темою № 2.10-3-К-4.3-551-2015) в умовах дослідного виробництва ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" освоєно технологію виготовлення низькоцементної карбідкремнієвої бетонної суміші марки НКБС, яка характеризується наступними показниками фізико-хімічних властивостей: масова частка: SiC - 85,0 %, Al₂O₃ - 11,5 %, CaO - 1,35 %; зерновий склад 2-0 мм, границя міцності при стисненні зразків із бетону після 7-ми діб твердіння та сушки при температурі 110 °C (2 год) - 35,0 Н/мм², а після термооброчки при температурі 1580 °C у засипці із нефтяного коксу границя міцності при стисненні - 121,7 Н/мм². З використанням низькоцементної карбідкремнієвої бетонної суміші марки НКБС методом вібролиття виготовлено плити, що випалені при температурі 1350 °C у повітряному середовищі, розміром 735x220x45 мм, які передано ТОВ "ЛОЗІВСЬКИЙ КОВАЛЬСЬКО-МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД". Показники властивостей виробів після термооброчки при температурі 1350 °C: масова частка SiC - 82,4 %, Al₂O₃ - 11,4 %, CaO - 1,33 %, відкрита пористість - 18,7 %, уявна щільність - 2,50 г/см³, границя міцності при стисненні - 144 Н/мм², температура деформації під навантаженням 0,2 Н/мм² - 1560 °C. Відповідно до вимог нормативної документації на дослідному виробництві ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено дослідні партії карбідкремнієвих виробів на глиноземвміщуючій та нітридкремніївміщуючій зв'язках. Властивості виробів задовільняють вимогам ТУ У 23.2-00190503-380:2013. Роботу продовжити у напрямку розширення виробництва та використання низькоцементної карбідкремнієвої бетонної суміші марки НКБС, карбідкремнієвих виробів на глиноземвміщуючій та нітридкремніївміщуючій зв'язках, освоєння виготовлення нових типорозмірів.

53.06.18.0652/0217U003767

Освоєння удосконаленої технології виготовлення низькоцементної корундокарбідкремнієвої бетонної суміші і випуск дослідних партій низькоцементних бетонних сумішей: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Бабкіна Ліна Олексіївна. – ДР 0116U006519. УДК 666.97:666.762.11/15.

19 с.

Об'єкт дослідження - низькоцементна корундокарбідкремнієва бетонна суміш. Мета роботи - освоєння удосконаленої технології виготовлення низькоцементної корундокарбідкремнієвої бетонної суміші з добавкою шламу нормального електроплавленого корунду. Методи дослідження - фізико-хімічний, фізико-механічний. З урахуванням результатів раніше виконаних досліджень (звіт про НДР за те-

мою № 4.4-552-2015), в умовах дослідного виробництва ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А.С. БЕРЕЖНОГО" освоєно удосконалену технологію виготовлення низькоцементної корундокарбідкремніової бетонної суміші марки КККБС з добавкою вібромеленого шламу нормального електроплавленого корунду виробництва ПАТ "ЗАПОРОЖАБРАЗИВ", використання якого у складі бетонної суміші замість вібромеленого нормального електроплавленого корунду забезпечує підвищення на 30 % міцності зразків, виготовлених із неї. Вказану бетонну суміш направлено для проведення випробувань на ТОВ "Кабельний завод "ЕНЕРГОПРОМ" у фурterівці елементів печей плавки алюмінію. Зауважень під час експлуатації низькоцементної корундокарбідкремніової бетонної суміші марки КККБС з добавкою вібромеленого шламу нормального електроплавленого корунду не було. У ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А. С. БЕРЕЖНОГО" виготовлено та передано замовнику дослідну партію низькоцементної корундокарбідкремніової вогнетривкої бетонної суміші. Роботу продовжити у напрямку подальшого удосконалення технологій виготовлення низькоцементних вогнетривких бетонних сумішей, збільшення обсягів виробництва та застосування сумішей та виробів на їх основі.

53.06.18.0653/0217U003768

Метрологічне забезпечення вимірювань у вогнетривкому виробництві: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Беляєва Людмила Владиславівна. – ДР 0116U006521. УДК 531.7:666.76.013.001.5.

16 с.

Об'єкти досліджень - засоби вимірювальної техніки та випробувальне обладнання ПАТ "УКРНДІВ ІМЕНІ А. С. БЕРЕЖНОГО" і вогнетривких підприємств України, вимірювальні лабораторії вогнетривких підприємств. Мета роботи - метрологічне забезпечення та підвищення якості випробувань та вимірювань вогнетривкої продукції. Проведено роботи, які спрямовані на досягнення і підтримання єдності вимірювань засобів вимірювальної техніки, випробувального обладнання, що застосовуються при розробленні, виготовленні та випробуваннях вогнетривкої продукції. Переглянуто та доопрацьовано МВ 322-51-2003 методичні вказівки первинної, періодичної та позачергової атестації випробувальних установок з визначення уявної щільності, відкритої пористості та загальної пористості за ГОСТ 2409-95 (ДСТУ ISO 5017:2014), ГОСТ 18847-84. Проведено дослідження метрологічних характеристик засобів вимірювальної техніки, нормативних точнісних характеристик випробувального обладнання; дано оцінку відповідності додержання критеріїв атестації вимірювальними лабораторіями. Організовано та проведено калібрування та повірку засобів вимірювальної техніки. Виконано дослідження стабільноті метрологічних характеристик та атестація державних стандартних зразків. Виконано метрологічну атестацію випробувального обладнання вогнетривких підприємств України. У відповідності з графіком атестації підготовлено та атестовано одну вимірювальну лабораторію вогнетривких підприємств України. Все це дозволить підвищити рівень забезпеченості та виконання вимірювань у випробувальних лабораторіях вогнетривких підприємств. Роботу продовжити в напрямку подальшого удосконалення метрологічного забезпечення вимірювань, що застосовуються при виробництві та випробуванні вогнетривів.

53.06.18.0654/0217U003769

Розроблення і затвердження технічних умов та змін до них на вогнетривку продукцію і забезпечення підприємств доку-

ментациєю на вогнетривви: Заключний звіт /Публічне акціонерне товариство"Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А.С.Бережного"; Керівник Беляєва Людмила Владиславівна. – ДР 0116U006520. УДК 666.324.666.762492.2.

53 с.

Об'єкт дослідження - нормативна документація на вогнетривви. Мета роботи - розроблення і затвердження технічних умов (ТУ) та змін до них на вогнетривку продукцію та забезпечення підприємств України документацією на вогнетривви. Розроблено відповідно до вимог державної системи стандартизації й затверджену шістнадцять технічних умов та десять змін до чинних ТУ, у тому числі: п'ять технічних умов та одна зміна до технічних умов на серійну вогнетривку продукцію, що випускається підприємствами України, за заявками вогнетривких підприємств; одинадцять технічних умов і дев'ять змін до ТУ на дослідні партії вогнетривкої продукції, що випускається дослідним виробництвом інституту. Проведено роботу із забезпечення нормативною документацією металургійного та вогнетривких підприємств України згідно з отриманими заявками.

53.37 Виробництво кольорових металів і сплавів

53.06.18.0655/0217U004032

Розробити технологічні основи формоутворення великих монокристалів вольфраму у вигляді тіл обертання в умовах плазмово-індукційного нагріву: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Шаповалов Віктор Олександрович. – ДР 0112U000630. УДК 669.187.58.001.5.

69 с.

Розроблені математичні моделі температурних полів на яких були досліджені теплові процеси, що протікають при вирощуванні монокристалів у вигляді тіл обертання. Розроблено принципову схему установки для вирощування крупних монокристалів тугоплавких металів у формі тіл обертання. На основі даної схеми плазмово-індукційного процесу вирощування монокристалів розроблено технічний проект установки УП-20 до складу якої входять два джерела нагріву - плазмовий та високочастотний (індукційний), плавильна камера, системи охолодження та газозабезпечення. Установка виготовлена в металі, виконано її монтаж на ділянці лабораторії і, виконуються налагоджувальні роботи. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.39 Порошкова металургія

53.06.18.0656/0217U003345

Розробка проектів національних стандартів з методів визначення твердості і мікротвердості спечених металевих матеріалів та щільноті твердих сплавів гармонізованих з міжнародними стандартами: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Павлиго Тетяна Михайлівна. – ДР 0116U004896. УДК 621.762.

78 с.

Розроблено проекти національних стандартів з порошкової металургії та твердих сплавів ДСТУ ISO 4498 Матеріали металеві спеченні, крім твердих сплавів. Визначення уявної твердості і мікротвердості; ДСТУ ISO 3369 Непроникні спеченні металеві матеріали і тверді сплави. Визначення щільності. Стандарти гармонізовані з міжнародними стандартами, що сприятиме міжнародному науковому і виробничому обміну, а також обміну товарами і послугами в обла-

сті порошкової металургії та твердих сплавів. Стандарти будуть впроваджені в металургійну промисловість України.

53.49 Металознавство

53.06.18.0657/0217U003683

Розробка методик гетерофазного синтезу біметалічних наносплавів на основі срібла і міді для електропровідних полімерних композицій: Заключний звіт /Відділення фізико-хімії і технології горючих копалин Інституту Фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України; Керівник КИЦЯ Андрій Романович. – ДР 0115U001072. УДК 541.127 : 541.182.05 : 531.43.

97 с.

Встановлено граничне значення співвідношень концентрацій іонів срібла і центрів нуклеації, вище якого контролюваній синтез наночастинок срібла є неможливим. Запропоновано автокаталітичну схему синтезу металевих наночастинок, яка додатково включає стадію формування поверхні розділу фаз. Дослідженій вплив умов синтезу на властивості біметалічних наночастинок AgxCu. Запропонована схема формування біметалічних наночастинок AgxCu з одночасною стабілізацією їх поверхні полібутилметакрилатом. Показана перспективність використання наночастинок Ag₃Cu як наповнювача з низьким порогом перколяції для приготування електропровідних композицій.

53.06.18.0658/0217U004036

Дослідити структурні перетворення у зварювальних з'єднаннях високоміцніх сталей в залежності від зовнішнього навантаження при нагріві по зварювальному циклу та розробити математичні моделі: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України; Керівник Григоренко Георгій Михайлович. – ДР 0112U001513. УДК 539.2.

312 с.

В ході роботи розроблено і успішно використано комплекс сучасних методик дослідження структурно-фазового складу і структури з застосуванням унікальних дослідних комплексів Gleeble 3800 і JAMP 9500F. Досліджено структуру та визначено механічні властивості зварювальних з'єднань високоміцніх сталей в залежності від параметрів термодеформаційного циклу зварювання, вивчено структурні перетворення, кінетика фазових перетворень, визначено вплив параметрів зварювання на зміни температур фазових перетворень, встановлено особливості протікання структурних перетворень у високоміцніх конструкційних стальях. Проведена математична обробка результатів дослідження та отримані рівняння регресії для прогнозування температур початку феритного, бейнітного і мартенситного перетворень. На підставі отриманих результатів, запропонована математична модель і реалізована програма прогнозування структурного складу металу ЗТВ і його схильності до утворення холодних тріщин. Наведені дослідження дозволяють технологам зварювальникам ефективно керувати структурою і фізико-хімічними властивостями зварювальних з'єднань високоміцніх сталей. Результати проведеної роботи було використано для оптимізації режимів зварювання броньованої техніки, а отриманий пакет термокінетичних діаграм розпаду аустеніту може бути використаний для розширення номенклатури виробів з високоміцніх сталей промислового призначення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.06.18.0659/0217U004262

Дослідження закономірностей формування

методом електронно-променевого осадження шаруватих матеріалів функціонального призначення: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України; Керівник Устінов Анатолій Іванович. – ДР 0112U001518. УДК 539.51:621.791.011.

157 с.

Досліджено вплив параметрів електронно-променевого осадження на характеристики конденсатів і визначено умови отримання на їх основі шаруватих матеріалів функціонального призначення: на прикладі двошарових структур отримані фольги з високим рівнем термоочутливості та покриття здатні до термічного захисту поверхні в умовах її опромінення нестационарним потоком світла; на прикладі фольг з багатошаровою структурою розроблено проміжні прошарки для з'єднання матеріалів в твердій fazі Работа розповсюджується за договірною ціною.

53.06.18.0660/0217U004511

Розробка технології одержання методом зонної перекристалізації інтерметаліду на основі алюмініду титану Ti₂NbAl, який виплавлений електронно-променевою плавкою: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України; Керівник Патон Борис Євгенович. – ДР 0112U002395. УДК 669-174.

180 с.

Дослідженій вплив технологічних параметрів електронно-променевої плавки (ЕПП) на формування структури інтерметалідних сплавів системи TiAl. Розроблена технологія ЕПП інтерметалідних сплавів з різним вмістом Nb, W, Mo, Cr і Zr. Досліджена можливість отримання сплавів системи TiAl з введенням легуючих компонентів W, Mo і Zr з ніобієвого сплаву 5ВМЦ. Розрахунковими та експериментальними методами визначені теплові умови при індукційній зонній плавці інтерметаліду системи TiAl. Розроблена технологія, яка об'єднує в єдиному процесі індукційну зонну плавку інтерметаліду з подальшою термічною обробкою. Досліджені структури інтерметаліду після зонної перекристалізації і наступної термічної обробки. Розроблена апаратура, пристосування і технологія електронно-променевого зварювання інтерметаліду на основі алюмініду титану. Досліджені причини утворення тріщин в зварювальних з'єднаннях при електронно-променевому зварюванні інтерметаліду на основі алюмініду титану та методи боротьби з ними. Робота розповсюджується за договірною ціною.

53.06.18.0661/0217U004541

Дослідження впливу параметрів диску-охолоджувача на процеси творення аморфної та дрібнокристалічної структури при диспергуванні рідкого металу: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України; Керівник Калашник Дмитро Олександрович. – ДР 0115U006677. УДК 669.175.2.

38 с.

Об'єкт дослідження - існуюча технологія отримання швидкозагартованих сплавів шляхом диспергування із розплавленого стану з використанням індукційного способу нагріву у секційному кристалізаторі, тепловий стан диску-охолоджувача, технологічні параметри, які дозволяють одержати матеріал з аморфною та мікрокристалічною структурою. Дослідження цих процесів необхідно для встановлення технологічних закономірностей процесу плавки та диспергування розплаву, виявлення залежностей впливу теплового стану диску охолоджувача на мікроструктуру, визначення оптимальних параметрів а саме, геометричні роз-

мір, матеріал диску, що приводить до зміни кристалічної структури. Метою роботи є дослідження впливу параметрів диску-охолоджувача, його матеріалу, форми та геометричних розмірів на процеси диспергування рідкого металу з утворення аморфної та дрібнокристалічної структури. У звіті наведені аналіз літератури за даною тематикою, схема лабораторної установки, технологічні особливості плавки та диспергування розплаву при ПСК, досліджено тепловий стан диску-охолоджувача. Отримані результати будуть використані у подальшій розробці технології одержання швидкозагартованої луски.

Робота розповсюджується за договірною ціною.

55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ

55.01 Загальні питання машинобудування

55.06.18.0662/0417U001618

Олоту Олуватосін Давід. Методи та моделі управління ресурсами в цифрових інформаційних мережах з інтеграцією телевіформаційних служб: Дис... к.т.н. / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. – Захищена 15.03.2017.

УДК 621.391.

175 с.: 5 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 99 назв.

У представлений дисертаційній роботі вирішена науково-практична задача розробки методів та моделей управління ЦІМІС в різних ситуаціях при наявності невизначеності стану її елементів з урахуванням цінності інформації. Сукупність вказаних моделей та методів представляють собою основу інформаційної технології управління ЦІМІС в умовах невизначеності інформації про стан елементів інформаційної мережі. Розглянуті особливості процесу функціонування цифрових інформаційних мереж з інтеграцією телевіформаційних служб та проаналізовано проблеми управління інформаційними ресурсами в транспортній мережі. В роботі був обраний математичний апарат моделювання цифрових інформаційних мережах з інтеграцією телевіформаційних служб, також обраний показник ефективності управління. Розроблені моделі та методи управління цифровими інформаційними мережами в умовах невизначеності на основі використання методів штучного інтелекту. В якості основного способу представлення знань використовуються фрейми та продукції, які дозволяють формалізувати знання з різних джерел. Розроблені математичні моделі управління мережевими та канальними ресурсами засобами сучасних протоколів мережевого та канальних рівнів, а також розроблено математичні моделі управління мережевими ресурсами мультимаршрутного тракту. Були визначені основні керовани параметри управління канальним, мережевим ресурсом, мультимаршрутним трактом.

55.06.18.0663/0217U004312

Дослідження впливу похиби геометрії форми деталей на міцність з'єднань з натягом, зібраних індукційно-тепловим методом: Заключний звіт / Українська інженерно-педагогічна академія; Керівник Резніченко Микола Кирилович. – ДР 0115U003275. УДК 621.757:539.41.

169 с.

Об'єкт - циліндричні з'єднання з натягом, зібрани індукційно-тепловим методом. Предмет - міцність циліндричних з'єднань з натягом, зібраних індукційно-тепловим методом при наявності похиби геометрії форми посадочних поверхонь. Мета - створення методології по отриманні гарантованої міцності відповідальних з'єднань з натягом. Завданнями: 1. Обчислення міцності з'єднань з натягом

залежно від похиби геометрії форми із застосуванням методу кінцевих елементів за допомогою систем CAD / CAE. 2. Створення моделі залежності коефіцієнта тертя від геометрії зони контакту і змінного контактного тиску. 3. Переїврка отриманих результатів впливу похиби геометрії форми на міцність на натурних експериментальних зразках в лабораторних умовах. 4. Надання рекомендацій конструкторам і технологам високошвидкісних машин по нормуванні похибки геометрії форми деталей відповідальних з'єднань. 5. Створення нормативних документів щодо обмеження похибки геометрії форми з метою отримання гарантованої міцності циліндрових з'єднань з натягом. Методи дослідження - теоретичні та експериментальні. Наукова новизна полягає в тому, що встановлено вплив похибок геометрії форми посадкової поверхні на міцність з'єднань з натягом, зібраних індукційно-тепловим методом, для різних величин і форм похибок, і різних габаритів з'єднання. Теоретична значимість досліджень полягає у використанні комп'ютерного моделювання МСЕ, проведеного для мікрорівнень геометрії, в уточненій моделі розрахунку коефіцієнтів тертя при наявності похиби геометрії форми посадочних поверхонь. Практична значимість досліджень полягає в тому, що вирішення цієї задачі дозволить встановити вплив технології виготовлення і складання на функціонування з'єднань з натягом. Ці дані дозволять конструкторам і технологам високоточних з'єднань правильно вибирати конструктивні та технологічні параметри з'єднань відповідального призначения. Нормативні дані можуть бути впроваджені в промисловості в якості стандарту. Результати досліджень та отримані наукові результати знайдуть застосування на підприємствах машинобудівного комплексу. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.03 Машинознавство і деталі машин

55.06.18.0664/0217U004289

Створення модифікованих полімеркомпозиційних матеріалів з комплексом керованих властивостей для трибосистем ковзання: Заключний звіт / Сумський державний університет; Керівник Дядюра Костянтин Олександрович. – ДР 0115U000680. УДК 621.763:621.893.

98 с.

Об'єкт дослідження - керований технологічний процес одержання полімерних композиційних систем, у тому числі нанокомпозитів, з комплексом прогнозованих властивостей. Мета роботи - встановлення основних закономірностей, створення моделей та вдосконалення технологічних процесів формування складу, структури та функціональних властивостей одно- і багатокомпонентних полімерних речовин, у тому числі удосконалення способів виробництва, обробки та підбору технологічних параметрів процесу одержання інгредієнтів полімерної композиції, що забезпечується оптимізацією режимів переробки і відтворення заданого технічними умовами рівня фізико-механічних властивостей. Методи дослідження - стандартні методи визначення фізико-механічних і триботехнічних властивостей композиту, електронна мікроскопія для дослідження структури розроблених композитів. В роботі досліджено вплив технологічних методів формування композиції з метою підвищення конструкційної стійкості майбутнього композиту. Виявлено вплив механічної активації матриці, наповнювачів різної хімічної природи і композиції на структуру та експлуатаційні властивості ПТФЕ-композитів. Встановлено оптимальні режими процесу механічної активації матриці, волокнистих і дисперсних наповнювачів. Показано, що розроблені композити з механоактивованими інгредієнтами за рівнем міцності, зносостійкості і довговічності істотно перевищують аналоги

55.09 Машинобудівні матеріали

55.06.18.0665/0217U004469

технологія отримання полімерних композиційних матеріалів, структурованих вуглецевими нанотрубками: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Трачевський Вячеслав Васильович. – ДР 0115U002472. УДК 629.73-03-419:(546.26-23.847)-022.532(047.31).

93 с.

Розглянуто різні аспекти використання вуглецевих нанотрубок для створення полімерних композиційних матеріалів з покращеними фізико-механічними і функціональними властивостями. Показана ефективність введення вуглецевих нанотрубок у полімерну матрицю для покращення фізико-хімічних, фізико-механічних та експлуатаційних характеристик композиційних нанополімерних матеріалів. Полімерні композиції, армовані вуглецевими нанотрубками, мають на 30-40% покращені фізико-механічні характеристики. Показано, що вуглецеві нанотрубки можуть бути використані як модифікатори для регулювання процесу затвердіння і еластифікації епоксидних полімерів при створенні полімерних композиційних матеріалів елементів конструкційного призначення. Досліджено можливість використання процесів самоорганізації вуглецевих нанотрубок для надання композиційним матеріалам функціональних (поглинання електромагнітного випромінення) властивостей і отримання 3-Д армованих гібридних нанокомпозитів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.19 Різання матеріалів

55.06.18.0666/0217U003446

Розробка методики вибору раціональних методів механічної обробки різанням деталей машин, виготовлених із матеріалів з підвищеними фізико-механічними властивостями:

Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеца; Керівник Новіков Федір Васильович. – ДР 0116U001983. УДК 621.9.04.

113 с.

Теоретично визначено основні фізичні та технологічні показники механічної обробки: сили й температуру різання, енергоємність обробки, пружні переміщення, що виникають в технологічній системі. Це дозволило науково обґрунтовано підійти до розробки методики вибору раціональних методів механічної обробки деталей машин, виготовлених з матеріалів з підвищеними фізико-механічними властивостями, що забезпечують підвищення продуктивності та якості обробки на основі застосування сучасних твердосплавних інструментів зі зносостійкими покриттями на верстатах з ЧПУ типу "обробний центр" в умовах високошвидкісного різання. Розроблено практичні рекомендації щодо підвищення ефективності механічної обробки на операціях точіння й фрезерування, які впроваджені у виробництво.

55.21 Термічна і зміцнювальна обробка

55.06.18.0667/0217U004264

Встановити закономірності підвищення високочастотним проковуванням корозійної стійкості і опору корозійній втомі зварних з'єднань трубопроводів і мостових конструкцій: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Кир ян Валерій Іванович, Рибаков Анатолій Олександрович. – ДР 0112U000615. УДК 621.791.052:539.43:620.193.2:620.199.

336 с.

Розроблено методику прискорених випробувань зварних з'єднань в умовах атмосфер категорії С1-С4 згідно з ДСТУ ISO 12944-2 впродовж 1200 год, що відповідає близько 12 рокам експлуатації. Встановлена ефективність застосування ВМП для підвищення цикличої довговічності експлуатованих за цих умов металоконструкцій з тавровими і стиковими зварними з'єднаннями, у тому числі, з поверхневими тріщинами втоми. Розроблено пропозиції щодо застосування ВМП з метою підвищення корозійної стійкості стикових зварних з'єднань в умовах сумісної дії постійного навантаження та атмосферного повітря і корозійної стійкості найбільш небезпечних місць металоконструкції. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0668/0217U004464

Фізико-технологічні основи комбінованих методів формування зносостійких покріттів на титанових сплавах деталей авіаційної техніки: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Кіндрачук мирослав Васильович. – ДР 0114U001604. УДК 621.785.539.

127 с.

Об'єкт дослідження - процеси створення антифрикційних покріттів комбінованими методами та процеси, що відбуваються при терти цих покріттів. Мета роботи - одержання нових фундаментальних знань про механізм трибологічних процесів і підвищення зносостійкості титанових сплавів шляхом нанесення розроблених антифрикційних гетерогенних покріттів. Були використані методи дослідження: хімічного аналізу, вимірювання мікротвердості, металографічного та рентгеноструктурного аналізів, Оже-спектроскопії, дослідження триботехнічних властивостей. Розроблено методику проведення та трибологічний комплекс для проведення дослідження зміни стану поверхневого шару покріттів на титановому сплаві ВТ22 на етапі припрацювання та стаціонарного зношування. Розроблено комбіновану технологію та запропонований спосіб плазмового напилення з двократним оплавленням сплаву на основі заліза на ВТ22 з високою зносостійкістю і припрацюваністю за рахунок формування його градієнтної структури. Розроблено лабораторну технологію вирощування вуглецевих нанотрубок та отримано композиційні покріття з вуглецевими нанотрубками з високими триботехнічними властивостями. Розроблена модель фізико-хімічних процесів, які визначають формування композиційних покріттів метал - вуглецеві нанотрубки. Впровадження даних технологій дозволяє знизити затрати на виробництво, енергоресурси, матеріали та підвищити надійність та довговічність зміцнених та відновлених деталей вузлів терти на підприємствах авіаційного, теплоенергетичного, металургійного машинобудування тощо. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.22 Обробка поверхонь і нанесення покріттів

55.06.18.0669/0217U003344

Розробка нових композиційних матеріалів на основі інтерметалідів для захисту деталей суднобудівельної промисловості та гідроенергетичного обладнання від корозії та кавітаційного зношування: Заключний звіт /Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича НАН України; Керівник Полярус Олена Миколаївна. – ДР 0116U004895. УДК 621.793:669.8;621.762;669.018.45;532.696.1.

49 с.

Об'єкт дослідження - композиційні матеріали на основі інтерметалідів NiTi та NiAl з добавками тугоплавких спо-

лук. Метою роботи є розробка нових композиційних матеріалів і покріттів на їх основі з високим рівнем корозійної та кавітаційної стійкості для захисту різноманітних деталей суднобудівельної промисловості та гідроенергетичного обладнання, плавучих нафто- і газодобувних платформ від гідроабразивного зношування, а також від агресивної дії водних середовищ. Методи дослідження - рентгенофазовий та мікрорентгеноспектральний аналізи, растрова електронна мікроскопія, методика проведення електрохімічних та кавітаційних випробувань. Вивчено закономірності фазо- та структуроутворення композиційних матеріалів на основі інтерметалідів NiTi та NiAl з добавками тугоплавких сполук, визначено склад та оптимальні співвідношення структурних складових для розробки матеріалів систем NiAl(NiTi)-Ti(Cr,Zr)B2 з різним вмістом тугоплавкої фази (15-45 мас.%) - для підвищення корозійної та кавітаційної стійкості різних конструкцій в умовах агресивних водних середовищ, зокрема у морській воді. Завдяки розробці таких матеріалів та покріттів на їх основі надається можливість також підвищити надійність та ресурс роботи деталей суднобудівельної техніки та гідроенергетичного обладнання у цілому.

55.23 Виробництво виробів із порошкових матеріалів

55.06.18.0670/0217U003655

Розробка технології регенерації і контролю методом електронної мікроскопії алмазомісного шару спецінstrumentу для механічної обробки деталей з ВВКМ: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Саленко Олександр Федорович. – ДР 0117U003295. УДК 621.762:891.

245 с.

Об'єкт дослідження - алмазомісний шар робочого інструменту, його взаємодія із оброблюваним матеріалом, предмет досліджень - відновлення алмазомісного шару, відновлення різальних властивостей інструменту із алмазомісним шаром при обробці карбон-карбонових та карбон-полімерних матеріалів. Мета роботи - розробка процесу регенерації і контролю методом електронної мікроскопії алмазомісного шару спецінstrumentу для механічної обробки деталей із вуглець-вуглецевих композиційних матеріалів (ВВКМ). Розроблено методику контролю стану поверхні та алмазомісного шару спеціального інструменту засобами растрової електронної мікроскопії, приведено розрахункові рівняння для визначення глибини поверхневих пошкоджень алмазомісного шару. Обґрунтована доцільність використання енергодисперсійного рентгенівського мікроаналізу для оцінки стану поверхні алмазомісного шару. Виконане випробування відновленого різального спеціального інструменту та показано, що після відновлення ресурс інструменту дещо скорочується, однак якість обробки залишається високою. Оскільки технологія гальванічного відновлення спеціального інструменту є достатньо вартісною, запропоновано нове технічне рішення для спеціального інструменту, що передбачає механічне сполучення державок із різальним елементом, який піддавати регенерації значно простіше. Оскільки обробка ВВКМ є специфічною і супроводжується активним пилеутворенням і засалюванням поверхневого шару, запропоновано виконувати періодичне гідроструминне очищенння алмазомісного інструменту, що дозволяє збільшити його ресурс в середньому в 1,7-2,0 рази, і тим самим знизити витрати на експлуатацію. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.31 Інструментальне виробництво

55.06.18.0671/0217U004350

Розробка енергоефективних високошвидкісних шпиндельних вузлів на адаптивних опорах ковзання: Заключний звіт /Чернігівський національний технологічний університет; Керівник Сапон Сергій Петрович. – ДР 0115U002362. УДК 621.941-229.3:621.822.5.

318 с.

Об'єктом дослідження є процес обертання шпинделя з опорами ковзання на високих швидкостях під дією змінного навантаження в технологічній системі. Предмет дослідження - показники ефективності енерговикористання верстатів та якості високошвидкісних шпиндельних вузлів з адаптивними гідралічними опорами; нові технічні рішення опор шпинделя зі спеціальними системами мащення. Метою роботи є підвищення ефективності енерговикористання та продуктивності металорізальних верстатів шляхом розробки та використання адаптивних гідралічних опор шпинделя зі спеціальними системами мащення. З використанням системного підходу розроблена концепція та методологічні підходи до проектування нового та удосконалення існуючого технологічного обладнання в напрямку підвищення енергоефективності, які ґрунтуються на аналізі енергетичних потоків у просторі і часі з врахуванням показників якості та продуктивності обробки. Наведено результати експериментальних досліджень енергоефективності високошвидкісних шпиндельних вузлів верстатів на гідралічних опорах токарної групи. Розроблені нові енергоефективні конструкції радіальних гідростатодинамічних підшипників та нові схемні рішення конструкцій шпиндельних вузлів зі спеціальними адаптивними системами живлення гідралічних шпиндельних опор для обробки різанням на частотах обертання понад 10000 хв.1. Надано проектні рекомендації з вибору оптимальних режимів токарної обробки що забезпечують підвищення продуктивності та енергоефективності обробки при заданих показниках якості.

55.33 Гірниче машинобудування

55.06.18.0672/0217U003470

Розробити рекомендації щодо коригування проекту та узгодити "Проект автоматичного газового контролю для шахти "Піонер" на основі комплексу системи КАГІ": Заключний звіт /Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України; Керівник Мінеєв С.П. – ДР 0117U001328. УДК 622.817.4:681.518.5.

34 с.

Об'єкт дослідження - газова безпека вугільної шахти. Предмет досліджень - система автоматичного газового контролю шахти "Піонер" ВСП "Шахтоуправління "Білозерське" ТОВ "ДТЭК Добропіллявугілля" на основі апаратури системи КАГІ. Методи досліджень - узагальнення і аналіз результатів, розрахунки по стандартних методиках. В результаті виконання роботи проведений аналіз початкових даних про гірничо-геологічні і гірничотехнічні характеристики шахти "Піонер". Виконаний аналіз схеми роботи аерогазового контролю і сформульовані зауваження за проектом автоматичного газового контролю. Погоджений скреткований по запропонованих зауваженнях "Проект аерогазового контролю шахти "Піонер" ВСП "Шахтоуправління "Білозерське" ТОВ "ДТЭК Добропіллявугілля". Результати впровадження розробок - забезпечений газовий захист виїмкових дільниць, безпека ведення очисних робіт, що має велике соціально-економічне і екологічне значення.

55.06.18.0673/0217U003803

Подрібнення вугільного шлаку на різних типах дробарок: Заключний звіт /ДВНЗ "Криворізький національний університет"; Керівник Ніколаєнко Константин Вікторович. – ДР 0117U001446. УДК 662.613.612:621.926.

16 с.

Розробка технології та вибір обладнання для дроблення вугільного шлаку з отриманням дробленого продукту з вмістом класу 0,2-0 мм не більше 2-4%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.37 Турбобудування

55.06.18.0674/0217U003741

Експертний висновок науково-технічної експертизи по проекту "Проект документа основного проектного рішення з оптимізації питомої витрати тепла турбогенераторної установки. Демонстраційний проект за підтримки "НЕДО" на Трипільській ТЕС, блок № 4": Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Русанов Андрій Вікторович. – ДР 0117U003499. УДК 621.165.

34 с.

У роботі проведено обробку матеріалів, що надані ПАТ "Центрнерго" з метою аналізу фактичного стану енергоблоку № 4 Трипільської ТЕС та проведення науково-технічної експертизи з доцільнотою подальшої його модернізації за участю корпорації "Toshiba". За результатами проведеної роботи представлені рекомендації з вибору найбільш раціональних підходів, що використовуються для підвищення ефективності та надійності експлуатації потужних енергоблоків. Висновки науково-технічної експертизи ґрунтуються на наданий документації та досвіді експертів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0675/0217U003742

Ідентифікація математичної моделі ГТЕ-60 за результатами стендових випробувань у широкому діапазоні режимів роботи: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Аннопольська Ірина Євгеніївна. – ДР 0116U005554. УДК 621.165; 621.438; 519.711.3.

63 с.

З використанням програмного комплексу оптимізації та ідентифікації параметрів та характеристик енергетичних установок ОРТІМУМ, розробленого в ІПМаш НАН України, поставлено та вирішено задачу ідентифікації повузлової математичної моделі ГТЕ-60 за результатами стендових випробувань в широкому діапазоні режимів. Ідентифікацію проведено на 11 режимах в діапазоні міцності від 9900 до 52800 кВт. Розрахунок по ідентифікованій математичній моделі двигуна показав відхилення розрахункових характеристик від експериментальних в заданому діапазоні від 0,4 до 2%. Результати НДР будуть використані при доведенні двигуна ГТЕ-60 на ДП "Зоря"-Машпроект", м. Миколаїв. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0676/0217U003744

Дослідження причин руйнування пакетів лопаток регулюючого ступеня ротора високого тиску турбіни К-100-90 ст.№6 ДТЕК ДОБРОТВІРСЬКА ТЕС: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Русанов Андрій Вікторович. – ДР 0116U005383. УДК 621.165.

84 с.

Об'єкт дослідження - регулюючий ступень ротора високого тиску турбіни К-100-90 ст. №6 ДТЕК Добротвірська ТЕС. Мета роботи дослідження причин руйнування пакетів лопаток регулюючого ступеня ротора високого тиску турбіни К-100-90 ст. №6 ДТЕК Добротвірська ТЕС. Для досягнення поставленої мети було проведено: розрахунок аеродинамічних навантажень і теплових полів, аналіз вільних і вимушених коливань облопаченого диска, аналіз вимушених коливань пакета лопаток з урахуванням зазорів і без зазорів, аналіз коливань пакета лопаток в області критичних швидкостей ротора. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.39 Хімічне і нафтова машинобудування

55.06.18.0677/0417U002016

Матвеєв Едуард Васильович. Підвищення ефективності ректифікаційного методу розділення неону на ізотопні компоненти: Дис... к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій.– Захищена 24.04.2017.

УДК 621.574.

183 с.: 54 табл., 69 іл. – Бібліogr.: 92 назви.

Дисертація присвячена вдосконаленню технології отримання стабільних ізотопів неону. Головна увага у роботі приділяється дослідженню методів фазової сепарації у колонах, контактний простір яких формується насадковими елементами з розміром від 1,6 до 2,2 мм. Розглянуті цикли кріогенного забезпечення процесу ректифікації неону при $T = 28$ К. Запропоновані схемні рішення, які дозволяють за рахунок поєднання технологічного та холодильного контурів скоротити число компресорів та спростити експлуатацію установки.

55.41 Локомотивобудування і вагонобудування

55.06.18.0678/0217U003503

Технічне діагностування вантажних вагонів, які вислужили призначений термін служби, з метою визначення їх технічного стану і можливості подальшої експлуатації: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Стрінжа Андрій Миколаєвич. – ДР 0117U001420. УДК 629.463.3.004.6:001.891.5.

15 с.

Проведення обстеження технічного стану вагонів-цистерн загальною кількістю 3 одиниці, які вислужили призначений термін служби, оформлення технічних рішень щодо можливості їх подальшої експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0679/0217U003504

Технічне діагностування вантажних вагонів, які вислужили призначений термін служби, з метою визначення їх технічного стану і можливості подальшої експлуатації: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Стрінжа Андрій Миколаєвич. – ДР 0117U001421. УДК 629.463.3.004.6:001.891.5.

15 с.

Проведення обстеження технічного стану вагонів-цистерн загальною кількістю 4 одиниці, які вислужили призначений термін служби, оформлення технічних рішень щодо можливості їх подальшої експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0680/0217U003505

Технічне діагностування вантажних вагонів, які вислужили призначений термін служби, з метою визначення їх технічного стану і можливості подальшої експлуатації: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Стринжа Андрій Миколаєвич. – ДР 0117U001422. УДК уdk 629.463.67.004.6:001.891.5.

15 с.

Проведення обстеження технічного стану вагонів-думпкарів загальною кількістю 5 одиниць, які вислужили призначений термін служби, оформлення технічних рішень щодо можливості їх подальшої експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0681/0217U003506

Технічне діагностування вантажних вагонів, які вислужили призначений термін служби, з метою визначення їх технічного стану і можливості подальшої експлуатації: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Стринжа Андрій Миколаєвич. – ДР 0117U001423. УДК уdk 629.463.3.004.6:001.891.5.

15 с.

Проведення обстеження технічного стану вагоні-цистерни, яка вислужила призначений термін служби, оформлення технічного рішення щодо можливості її подальшої експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0682/0217U003507

Технічне діагностування вантажних вагонів, які вислужили призначений термін служби, з метою визначення їх технічного стану і можливості подальшої експлуатації: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Стринжа Андрій Миколаєвич. – ДР 0117U001424. УДК уdk 629.463.65.004.6:001.891.5.

17 с.

Проведення обстеження технічного стану напіввагона, який вислужив призначений термін служби, оформлення технічного рішення щодо можливості його подальшої експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0683/0217U003508

Технічне діагностування вантажних вагонів, які вислужили призначений термін служби, з метою визначення їх технічного стану і можливості подальшої експлуатації: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Стринжа Андрій Миколаєвич. – ДР 0117U001425. УДК уdk 629.463.65.004.6:001.891.5.

15 с.

Проведення обстеження технічного стану вагоні-цистерн загальною кількістю 2 одиниць, які вислужили призначений термін служби, оформлення технічних рішень щодо можливості їх подальшої експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0684/0217U003509

Технічне діагностування вантажних вагонів, які вислужили призначений термін служби, з метою визначення їх технічного стану і

можливості подальшої експлуатації: Заключний звіт /Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут вагонобудування"; Керівник Стринжа Андрій Миколаєвич. – ДР 0117U001426. УДК уdk 04.6:001.891.5.

19 с.

Проведення обстеження технічного стану вагонів-хоперів для зерна загальною кількістю 2781 одиниць та вагонів-цистерн загальною кількістю 3 одиниці, які вислужили призначений термін служби, оформлення технічних рішень щодо можливості їх подальшої експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.42 Двигунобудування

55.06.18.0685/0217U003595

Удосконалення методів підтримання стабільноті сумішевих автомобільних палив: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Левтеров Антон Михайлович. – ДР 0114U001439. УДК 621.4.001.4 : 573.6.086.853:661.72.

91 с.

Виготовлено зразки штучно стратифікованого бензоетанолу. Проведено порівняльні моторні випробування з оцінкою енергоекологічних показників ДВЗ, що працював на виготовлених зразках бензоетанолу. Розроблено рекомендації з застосування на транспортних засобах системи підтримки стабільноті сумішевих палив Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.06.18.0686/0217U003743

Порівняльні стендові випробування ДВЗ з запалюванням від стискання на дизельному паливі та дизельному паливі, модифікованому присадками: Заключний звіт /Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України; Керівник Левтеров Антон Михайлович. – ДР 0116U005384. УДК 621.4.001.4 : 573.6.086.853:661.72:633/635.

12 с.

За стандартною програмою випробувань двигуна визначено вплив присадок до дизельного палива, розробленого замовником, на економічні та потужності показники дизеля. Встановлено, що концентрація присадки в дизельному паливі 1 см3/л сприяє підвищенню ефективного коефіцієнта корисної дії двигуна на 8% на номінальному режимі. Застосування - ринок моторних палив для дизельних двигунів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0687/0217U004286

Числовий аналіз динаміки ротора ТНА РРД з урахуванням динамічних характеристик підшипників і ущільнень: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Марцинковський Володимир Альбінович. – ДР 0115U000679. УДК 621.45: 621.675: 534.1: 62-762.62: 621.822.

182 с.

Мета науково-дослідної роботи: створення нових конструкцій ущільнень-опор та методики числового аналізу динамічних характеристик ротора турбонасосного агрегату для покращення вібронадійності та енергоефективності рідинних ракетних двигунів. Об'єкт дослідження: динаміка системи ротор-підшипники-ущільнення-корпус турбонасосного агрегату рідинного ракетного двигуна. Предмет дослідження: числові (розрахункові) та аналітичні моделі гідродинамічних процесів в ущільненнях, підшипниках та автомататах врівноваження осьових сил, визначення причин динамічної нестійкості ротора в безконтактних ущільненнях і

підшипниках з урахуванням силових і температурних деформацій корпуса і вала. Основні завдання дослідження: розроблення методів аналізу спільніх радіальних, кутових і осьових коливань, методи розрахунку критичних частот, границь стійкості руху, амплітудних і фазових частотних характеристик роторів турбонасосів з урахуванням шарових ущільнень і автоматів врівноваження осьових сил. Комп'ютерне моделювання за допомогою методів обчислювальної гідродинаміки механізму герметизації у шарових ущільненнях-опорах, отримання апроксимуючих залежностей між основними геометричними параметрами і гидродинамічними характеристиками за рахунок використання чисельних методів планування експерименту. Розроблення підпрограм для автоматизованого розрахунку динаміки ротора з урахуванням жорсткістних і демпфіруючих характеристик підшипників ковзання (опорних і упорних) та шарових ущільнень (лабіrintних, лункових та шарових з корпусом, що деформується). Створення експериментального стенду для динамічних випробувань роторів, який імітує радіальні і осьові навантаження, а також систему опорно-ущільнювальних вузлів, та дозволяє експериментально визначати динамічні характеристики ротора, підшипників і ущільнень та тестування результатів числових розрахунків. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.43 Автомобілебудування

55.06.18.0688/0417U001637

Галущак Олександр Олександрович. Попліщення показників автомобіля шляхом впливу на робочі процеси дизеля при роботі на суміші палив: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 29.03.2017.

УДК 629.113.52.

162 с.: 25 табл., 42 іл. – Бібліогр.: 131 назва.

Дисертація присвячена покращенню економічних та екологічних показників дизельного автомобіля використанням динамічного регулювання відсоткового складу суміші дизельного та біодизельного палив при збереженні ефективного крутного моменту дизеля на необхідному рівні. Для цього розроблено методику, яка реалізована на основі удо- сконалених алгоритму керування системою живлення дизеля та математичної моделі системи: "Автомобіль - двигун з динамічним регулюванням відсоткового складу суміші палив".

55.06.18.0689/0217U004213

Оптимізація методів паралельно-ієрархічного перетворення для виявлення і розпізнавання зображень малоконтрастних зашумлених динамічних об'єктів на складному фоні:

Заключний звіт /Державний економіко-технологічний університет транспорту; Керівник Кокряцька Н.І. – ДР 0115U000395. УДК 629.3.066.

185 с.

Об'єкт дослідження - процес надійного виявлення і розпізнавання зображень малоконтрастних зашумлених динамічних об'єктів та прогнозування їх характеристик. Предмет дослідження - методи та засоби реалізації надійного виявлення і розпізнавання зображень малоконтрастних зашумлених динамічних об'єктів на основі ПЛІС та GPGPU. Мета дослідження - розробка конкурентоспроможних інтелектуальних технологій цифрової обробки малоконтрастних зашумлених зображень для надійного виявлення і розпізнавання динамічних об'єктів на складному фоні. Методи дослідження та апаратура - у роботі використані методи цифрової обробки сигналів і зображень, методи математичного аналізу та математичного моделювання, методи ство-

рення комп’ютерних систем та мереж для розробки апаратних засобів на базі ПЛІС, методи програмування на мовах високого рівня та мови опису апаратури для забезпечення програмно-апаратурної частини дослідження, методи проведення комп’ютерного моделювання для перевірки отриманих результатів. Результати, новизна - вперше отримані нові методи, побудовані на основі Q - перетворення та паралельно-ієрархічної обробки інформації. Практична значимість - використання запропонованих методів і конкретних рішень дозволяє отримувати більш досконалі програмні та апаратні засоби, які використовуються для обробки зображень у системах передачі інформації. Галузь використання - організації, які використовують інформаційні комп’ютерні системи на основі каліброваного випромінювання як на території України, так і за кордоном. Робота передається за кордон за договірною ціною.

55.47 Авіабудування

55.06.18.0690/0217U003773

Створення дослідного зразка насосної станції НС148НС літака Ан-132: Заключний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Павлюк Євген Вікторович. – ДР 0117U002836. УДК 629.7.064.

5 с.

Метою розробки є створення насосної станції НС148НС, призначеної для подачі робочої рідини в гідросистему літака Ан-132. Насосна станція являє собою аксіально-плунжерний насос змінної продуктивності, який зістикований з електродвигуном трифазного струму з номінальною напругою 115/220 В і змінною частотою 340-560 Гц. Робоча рідина НГЖ-5У, Skydrol LD-4, HyJet IV-Aplus. Навколошне середовище - повітря. Насосна станція призначена для живлення робочою рідиною гідросистеми літака Ан-132 в резервному режимі в польоті і при наземному обслуговуванні. До складу НС входять аксіально-плунжерний насос з регулятором подачі, фільтр, відцентровий насос підживлення, електродвигун змінного струму з вбудованим термомеханічним реле. НС призначена для роботи з перерахованими робочими рідинами при номінальному тиску 21 МПа (210 кгс/см²). Для підключення до електричної мережі передбачена вилка електroz'єднувача. У лобовій частині обмотки статора електродвигуна вмонтовано реле термомеханічне, яке розмикає електричний ланцюг при досягненні пожежонебезпечної температури обмоток електродвигуна. Живлення реле здійснюється від мережі постійного струму з номінальною напругою 27 В. Насосна станція може встановлюватися на об’єкти в будь-якому положенні. Пусковий струм при запуску НС від бортової мережі літака при напрузі живлення 115/220 В у всьому діапазоні частот і нормальних кліматичних умовах повинен бути не більше 150 А. Маса насосної станції без робочої рідини не повинна перевищувати 10,5 кг. Гарантійний термін - 7 років з дня виготовлення. Гарантійне напрацювання - 2000 льотних годин (200 мото/годин) в межах гарантійного терміну. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0691/0217U003898

Створення дослідного зразка гідромотора НМ7Н літака Ан-132: Заключний звіт /Державне підприємство "Харківське агрегатне конструкторське бюро"; Керівник Павлюк Євген Вікторович. – ДР 0117U002837. УДК 629.7.064.

5 с.

Метою розробки є створення гідромотора НМ7Н аксіального типу нерегульованої продуктивності з реверсивним напрямом обертання вихідного валу. Гідромотор призначений для відкату і накату рампи вантажного люка літака

Ан-132 і встановлюється в негерметизованому відсіку, що не обігривається. До складу гідромотора входять нерегульований качаючий вузол і вузол ущільнення вихідного валу. Качаючий вузол гідромотора складається з блоку циліндрів з плунжерами, валу, золотника, сепаратора і похилої шайби. Вал встановлений на двох підшипниках і має шліци для з'єднання з блоком циліндрів і для передачі обертаючого моменту на вал редуктора. Корпус має два отвори під штуцера для підведення і відведення робочої рідини і одно - під штуцер для відведення витоків в магістраль зливу. Залежно від напряму обертання робоча рідина подається через одно з вікон золотника до плунжерів. Виникаючий обертаючий момент передається валу і відповідно на редуктор. Зворотний хід плунжерів здійснюється під дією похилої шайби. Гідромотор експлуатується в гідросистемах з робочою рідиною Skydrol LD-4, або Skydrol 500B-4, або HyJet-IV-Aplus при тиску на вході в гідромотор 21 МПа (210 кгс/см²). Номінальна частота обертання вихідного валу - 2500 об/хв, максимальна - 3025 об/хв. Маса гідромотора без робочої рідини - не більше 2,5 кг Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0692/0217U004465

Мультизадачний комплекс на базі інтегрованої інерційно-супутникової навігаційної системи для БПЛА: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Ларін Віталій Юрійович. – ДР 0115U002467. УДК 629.56:629.735.33-59(047-31).

269 с.

Об'єктом дослідження є мультизадачний комплекс на базі інтегрованої інерційно-супутникової навігаційної системи для БПЛА. Предметом дослідження є методи та алгоритми управління мультизадачним комплексом, процеси взаємодії стабілізованої платформи, корисним навантаженням та системи навігації і керування БПЛА. Метою роботи є розроблення методів та алгоритмів і їх реалізація в мультизадачному комплексі автоматичного управління на базі інтегрованої інерційно-супутникової системи, що забезпечить автоматичне управління корисним навантаженням БПЛА і виконання оперативного моніторингу та аерофотозйомки. В результаті виконаної роботи було розроблено: ітераційний метод оптимізації управління групою одиниць корисного навантаження БПЛА; метод комплексної обробки даних інтегрованої навігаційної системи для задач автоматичного управління аерофотозйомкою; алгоритми та спосіб управління процесом аерофотозйомки з використанням супутникової технології; розроблену методику випробувань мультизадачного комплексу. В рамках виконання даної роботи виготовлено експериментальний зразок мультизадачного комплексу на базі інтегрованої інерційно-супутникової системи в якому реалізовано розроблені методи та алгоритми. Проведено ряд експериментальних досліджень, які підтвердили правильність вибраного рішення щодо реалізації задач автоматичного управління корисним навантаженням БПЛА. Результати НДР впроваджено на ДП "Оризон-Навігація" та у навчальному процесі кафедри аeronавігаційних систем НАУ з дисциплін: "Основи проектування аeronавігаційних систем" та "Автоматизація схемотехнічного проектування". Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0693/0217U004466

Комплекс оптимального траекторного управління польотом безпілотного літака в збуреній атмосфері: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Тунік Анатолій Азарійович. – ДР 0115U002468. УДК 681.5.

226 с.

Об'єктом дослідження є система траекторного управління (СТУ) БПЛА на основі пілотажно-навігаційного обла-

динання, що включає інтегровану інерційно-супутникову систему навігації та автопілот. Мета проекту полягає у розробці програмно-апаратного комплексу траекторного управління польотом безпілотного літака. Комплекс складається з пакету програм для оперативного оптимального планування складних траекторій, які виникають з конкретного польотного завдання, та програмних і апаратних засобів для оптимального відстеження цих траекторій в умовах дії стохастичних збурень у вигляді турбулентного вітру з урахуванням динаміки польоту конкретного БПЛА. Теоретичне підґрунтя та методи наукових досліджень: робастна оптимізація систем управління при наявності стохастичних збурень; теорія та методи відстеження просторових траекторій в турбулентній атмосфері; теоретичне підґрунтя та принципи мікро-механічної технології для побудови інерційних вимірювачів; теорія планування експерименту; модульний підхід до побудови пілотажно-навігаційних систем. Удосконалено метод планування оптимальної траекторії польоту БПЛА за заданими пунктами маршруту, який дозволяє отримати всі параметри, що визначають замкнену траекторію Дубінса у випадку, коли проміжні пункти маршруту (ППМ) цієї траекторії складають опуклу множину, та параметри більш складної замкненої траекторії, коли ППМ цієї траекторії складають не опуклу множину. Розроблено метод оптимального стеження за плановою траекторією БПЛА в збуреній атмосфері, який засновано на використанні моделі Драйдена стохастичного турбулентного вітру як основного збурення, що діє на літальний апарат під час польоту. За-пропоновано метод включення цієї моделі в повну модель статистичної динаміки руху безпілотного літака для застосування процедури робастної оптимізації параметрів СТУ. На основі цього розроблено нову технологію синтезу оптимальних слідуючих систем для відстеження програмної траекторії польоту. Створено експериментальний зразок комплексу траекторного управління, у якому реалізовано запропоновані методи оптимізації та оброблення даних. Проведені експериментальні дослідження дозволяють стверджувати, що створений зразок є ефективною та перспективною вітчизняною розробкою. Результати НДР впроваджено у навчальний процес для студентів спеціальності 151 за спеціалізацією "Комп'ютеризовані системи управління та автоматики" з наступних дисциплін: "Оптимальні системи управління", "Процеси орієнтації та навігації рухомих об'єктів", "Організація інформаційно-обчислювальних процесів у бортових системах управління", "Основи теорії управління польотом", "Системи управління літальними апаратами". Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0694/0217U004470

Інноваційні заходи з ергодизайнєрського забезпечення євроінтеграційних процесів та формування нормативної бази з їх реалізацією: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Свірко Володимир Олександрович. – ДР 0115U002474. УДК 745/749.331.

198 с.

Предмет дослідження - заходи ергодизайнєрської діяльності з забезпечення безпечності, ефективності та конкурентоспроможності господарчого комплексу. Об'єкт дослідження - національна, європейська і міжнародна системи ергодизайнєрського забезпечення господарського комплексу та нормативна документація з ергодизайну як людиноорієнтованої інноваційної науково-проектної діяльності зі створення естетично і ергономічно повноцінного предметного середовища життедіяльності людини та методологія її застосування. Мета дослідження - формування нових ергодизайнєрських підходів і напрямків ергодизайнєрського забезпечення господарського комплексу, їх унормування та гармонізація з

європейською та міжнародною нормативними базами як за-
собу прискорення входження України в європейський про-
стір. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.49 Космічна техніка і ракетобудування

55.06.18.0695/0217U004305

**Фокусування енергії і виникнення зон кау-
стики в поліагрегатних системах під Дією
потужної N-хвилі:** Заключний звіт /Національний
технічний університет України "Київський політехнічний
інститут", факультет біотехнології і біотехніки; Керівник
Карачун Володимир Володимирович. – ДР 0112U008154.
УДК 629.7.054.

47 с.

Звіт про НДР: 47 с., 14 рис., 21 табл., 10 додатки, 14 джерел. Об'єкт дослідження - поплавковий гіроскоп класу ДУСУ. Мета роботи - визначення впливу проникаючого акустичного випромінювання високої частоти на пружну конструкцію підвісу гіроскопа. Методи дослідження: - метод прикладної теорії гіроскопів для обчислення "хібної" кутової швидкості прецесійного руху поплавкового; - методів прикладної акустики та опору матеріалів для обчислення пружних переміщень поверхні підвісу під дією плоскої хвилі і в дифузному полі. Проведено стендові дослідження серійного промислового зразка класу ДУСУ у ультразвуковому промені експлуатаційних умов. Виконано опромінення оболонкової частини корпуса приладу звуковим променем з частотою на ультразвуковій установці MINI ULTRASONIC CLEANER MODEL 356. Проведено порівняльний аналіз реалізації вихідного сигналу датчика, що надає можливість, з одного боку, встановити ступінь впливу ультразвукового променя, власне, на поліагрегатний підвіс гіроскопа, а з іншого - визначити ступінь впливу і динаміку розвитку в часі похибки вимірювань кутової швидкості літального апарату при гіперзвуковому польоті. Виконано стендові дослідження для 8 положень випромінювача відносно корпуса для окреслення найбільш небезпечного напрямку дії проникаючого акустичного випромінювання при льотній експлуатації. Проведено порівняльний аналіз похибки ДКШУ при кінематичному впливі і спільному впливі кінематичного збурення з ультразвуковим випромінюванням. Виявлено, що спектр кутового руху поплавка при спільній дії стає більш насиченим, причому явно присутня систематична складова у вихідному сигналі. Таке насичення спектра похибки пояснюється наявною суперпозицією кінематичної похибки і акустичної похибки. Визначені умови виникнення зон каустики в рідинностатичній частині підвісу гіроскопа. В гіроскопі виникає каустична поверхня радіусом при радіусі внутрішньої поверхні корпуса у . З використанням результатів виконаної роботи видано: опубліковано 9 статей у , зроблено 15 доповідей на конференціях. Отримано 2 патенти на корисну модель. Розробка відповідає світовому рівню. Розроблена методика оцінювання ризику виникнення зон енергетичної активності в рідинностатичній частині оболонки. Матеріали роботи знайшли застосування в розробках ПАТ "НВО "КЗА ім. Г.І. Петровського" на етапі проектування дослідних зразків бортової апаратури при визначені похибок гідропропадів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.06.18.0696/0217U004306

**Суборбітальні і атмосферні гіперзвукові те-
хнології і проблеми Terra-аеронавігації при
вирущенні загальнонаціональних інтересів у
сфері безпеки:** Заключний звіт /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", факультет біотехнології і біотехніки; Керівник Мельник Вікторія Миколаївна. – ДР 0116U006757. УДК 629.7.054.

188 с.

Звіт про науково-дослідну роботу " Суборбітальні і атмосферні гіперзвукові технології і проблеми TERRA-аеронавігації при вищенні загальнонаціональних інтересів у сфері безпеки " складається з 188 сторінок, 76 рисунків, 39 таблиць, 51 переліку посилань та 1 Додаток. Об'єктом дослідження слугує процес пружної взаємодії проникаючої ззовні акустичного випромінювання та ударної N-хвилі гіперзвукового польоту з

інерціальним сенсором поліагрегатної структури і пояснення природи виникнення додаткових похибок автономного позиціонування керованих і беспілотних льотних виробів. Мета науково-дослідної роботи - за мету проекту обрано пошук шляхів зниження технологічних ризиків суборбітальних і атмосферного експлуатаційного використання керованих і беспілотних гіперзвукових літальних апаратів при вищенні загальнонаціональних інтересів у сфері безпеки, а також доведення до придатного к серійному виробництву рівня технологій гіперзвукового польоту. Практична цінність результатів НДР. Технічні рішення, які реалізовані в роботі, можуть застосовуватись на підприємствах та в організаціях різних галузей промисловості: машинобудуванні, авіа і суднобудуванні де гостро стоїть проблема підвищення точності позиціонування з використанням інерціальних пристрій. Практичне застосування окреслюється отриманими патентами України на винахід, які дозволяють ефективно боротися проти дії проникаючого акустичного випромінювання гіперзвукового руху і N-хвилі. В основу покладені пасивні методи, що ґрунтуються на відсутності додаткового енергоспоживання і збільшення матеріаломкості бортової апаратури при незначній вартості удосконалення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

55.57 Тракторне і сільськогосподарське ма- шинобудування

55.06.18.0697/0417U001802

**Каденко Володимир Сергійович. Підвищен-
ня зносостійкості лап культиваторів обгрунтуванням форми та параметрів локального зміцнення леза:** Дис... к.т.н. /Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. – Захищена 07.04.2017.

УДК 621.891.

192 с.: 18 табл., 70 іл. – Бібліогр.: 155 назв.

Дисертація присвячена підвищенню зносостійкості та зменшенню енергоємності лап культиваторів обгрунтуванням форми і раціональних параметрів локального зміцнення леза та врахуванням властивостей напруженодеформованого стану ґрутового середовища. Виявлено закономірності взаємодії різальних елементів лап культиваторів з абразивним ґрутовим середовищем, теоретично визначено та експериментально досліджено вплив фізико-механічних та реологічних властивостей ґрунту на формоутворення поверхні леза лап культиваторів за умови мінімізації швидкості зношування та витрат на тертя при взаємодії з абразивним середовищем. Теоретично досліджено процес зношування поверхні локально зміцненого леза лапи культиватора з локальним зміцненням леза в процесі взаємодії з ґрутовим середовищем. Обґрунтовано раціональні параметри локального зміцнення леза лап культиваторів для отримання мінімальної швидкості їх зношування. Стендові та експлуатаційні дослідження показали доцільність застосування локального зміцнення твердосплавними матеріалами леза лап культиваторів при їх виготовленні для підвищення зносостійкості та зменшенні втрат на тертя при експлуатації. Показано, що економічний ефект від впровадження запропонованих конструкцій робочих органів культиваторів з

криволінійною формою та локальним зміщенням леза досягається за рахунок зменшення втрат на тертя, а також підвищення їх ресурсу.

55.65 Машинобудування для торгівлі і громадського харчування

55.06.18.0698/0417U002015

Людницький Костянтин Володимирович. Удосконалення сонячних багатофункціональних систем життєзабезпечення на основі тепловикористовуючого абсорбційного циклу: Дис... к.т.н. /Одеська національна академія харчових технологій. – Захищена 24.04.2017.

УДК 536.248.2: 532.529.5.

330 с.: 30 табл., 121 іл. – Бібліогр.: 143 назви.

Дисертація присвячена розвитку наукових та інженерних основ створення багатофункціональних сонячних систем тепло - холодопостачання і кондиціювання повітря з використанням методів випарного охолодження середовища. Показано, що для створення сонячних систем перспективно використання тепловикористовуючого абсорбційного циклу в одно - і багатоступеневих варіантах. Розроблено багатоступеневе оформлення сонячних систем на основі базових осушувально-охолоджувальних блоків з використанням десорбера-регенератора

58 ЯДЕРНА ТЕХНІКА

58.01 Загальні питання ядерної техніки

58.06.18.0699/0217U003718

Аналіз стану ПЗРВ "ІІІ черга ЧАЕС" та розробка пропозицій з підвищення його безпеки: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-технічний центр дезактивації та комплексного поводження з радіоактивними відходами, речовинами, джерелами іонізуючого випромінювання"; Керівник Рець Юрій Миколайович. – ДР 0116U008864. УДК 621.039.75.

44 с.

Робота виконана з метою реалізації безпечного тимчасового зберігання РАВ у ПЗРВ "ІІІ черга ЧАЕС", який знаходиться в Чорнобильській зоні відчуження на відстані 2 км від ЧАЕС. Аналіз існуючого стану ПЗРВ "ІІІ черга ЧАЕС" демонструє, що сховище знаходиться в аварійному стані, створюючи загрозу забруднення ґрунтovих вод і вимагає невідкладних заходів щодо приведення його у безпечний стан. Головним напрямком робіт при цьому має бути запобігання виносу і поширенню радіонуклідів за межі сховища в природні об'єкти.

58.06.18.0700/0217U003719

Розробка РКД комірки модуля сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів, що повертаються з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-технічний центр дезактивації та комплексного поводження з радіоактивними відходами, речовинами, джерелами іонізуючого випромінювання"; Керівник Говор Анатолій Миколайович. – ДР 0116U008865. УДК 621.039.75.

13 с.

Метою виконання роботи є розробка конструкторської документації комірки модуля сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів, що повертаються з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС. Комірка модуля

сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів, що повертаються з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС (далі по тексту - комірка) призначена для довгострокового зберігання контейнера з поміщеним в нього російським пеналом з осклованими ВАВ на термін не менше 100 років та повинна відповісти наступним вимогам: - забезпечувати безперешкодне охолодження контейнера (мінімальна площа опору повітряному потоку); - конструкція комірки повинна забезпечити вільне завантаження контейнера; - кріплення комірки до конструкції модуля сховища повинне бути простим та надійним.

58.06.18.0701/0217U003720

Розробка РКД шлюзу перевантажувального для радіаційно- захисної камери сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів, що повертаються з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-технічний центр дезактивації та комплексного поводження з радіоактивними відходами, речовинами, джерелами іонізуючого випромінювання"; Керівник Говор Анатолій Миколайович. – ДР 0116U008866. УДК 621.039.75.

13 с.

Метою виконання роботи є розробка конструкторської документації шлюзу перевантажувального для радіаційно-захисної камери сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів що повертаються з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС. Шлюз перевантажувальний сховища для проміжного зберігання високоактивних радіоактивних відходів, що повертаються з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських АЕС (далі по тексту - двері шлюзові) призначений для поділу технологічних зон зховища та захисту робітників від випромінювання. Термін служби дверей шлюзових не менше 100 років.

59 ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

59.45 Прилади неруйнівного контролю виробів і матеріалів

59.06.18.0702/0217U003958

Розробка та виготовлення експериментальних зразків сенсорного оптоелектронного газоаналізатора-течошушкача витоків гептилу, амілу, амоніаку крізь з'єднання порожнистих конструкцій: Заключний звіт /Інститут фізичної хімії ім. Л.В.Писаржевського НАН України; Керівник Манорик Петро Андрійович. – ДР 0116U003690. УДК 62-213.2.3.

87 с.

Розроблені джерела мікропотоків амоніаку і гідрозину. Здійснена калібрування таких джерел за величинами мікропотоків амоніаку і гідрозину. За допомогою таких джерел одержано калібровані газові суміші з різним вмістом амоніаку і гідрозину для атестації сенсорного оптоелектронного течошушкача. Робота передається за кордон за договірною ціною.

60 ПОЛІГРАФІЯ. РЕПРОГРАФІЯ. ФОТОКІНОТЕХНІКА

60.29 Поліграфія

60.06.18.0703/0417U001731

Благодір Ольга Леонідівна. Технологічні закономірності фарбоперенесення системами з анілоксовими валиками флексографічного друку: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 12.04.2017.

УДК 655.3.022.3:655.326.1:004.94.

190 с.: 12 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 195 назв.

Дисертація присвячена комплексному дослідженю взаємопливу параметрів контактувальних пар в друкарських апаратах з анілоксовими валиками та методів їх стабілізації для унормування параметрів відбитків. У роботі проаналізовано основні характеристики, параметри та режими, що впливають на кількісні та якісні показники перенесення фарби анілоксовими валиками. Запропоновано математичний опис фізичних процесів, необхідних для побудови імітаційної моделі перенесення друкарської фарби між обертовими циліндрами короткої фарбодрукарської системи, що дозволяє враховувати показники компонентів цієї системи і основні фізичні процеси. Розроблено методику комп'ютерного моделювання процесу фарбоперенесення анілоксовими валиками, що дозволяє враховувати різну мікрогеометрію комірок, змочування друкарської форми, режими друкування та реологічні властивості фарби. Обґрунтовано вплив характеристик анілоксових валиків, змочуваності друкарської форми, реологічних властивостей фарби та режимів друкування на процес фарбоперенесення. Методику моделювання використано для прогнозування дозвування зволожувального розчину в офсетному способі друку. За допомогою регресійного аналізу встановлено вплив складників технологічного середовища на значення коефіцієнта фарбоперенесення. Розроблено технологічні рекомендації по стабілізації друкарсько-технічних характеристик технологічного середовища друкування з використанням коротких фарбоживильних систем і його головних складників, які забезпечать унормування відтворення параметрів відбитків за рахунок проведення попереднього моделювання для уточнення параметрів технологічного середовища.

60.06.18.0704/0217U004274

Розроблення і комплексний аналіз адміністративних даних випуску видань України у 2015–2016 рр. та формування електронних довідково-інформаційних ресурсів: Заключний звіт /Державна наукова установа "Книжкова палата України імені Івана Федорова"; Керівник Сенченко Микола Іванович. – ДР 0116U002062. УДК 655.3.06:31(477)"2015/2016":004.65.

380 с.

Об'єкт дослідження - обов'язкові примірники видань (ОП), форми звітності видавців про випуск видавничої продукції, українські та зарубіжні засоби масової інформації, законодавчі та нормативні документи, довідково-інформаційна база. Мета роботи - забезпечення галузі і суспільства адміністративними даними випуску видавничої продукції, що характеризують явища й процеси, які відбуваються у видавничій сфері, електронними довідково-інформаційними ресурсами з питань видавничої та бібліотечної справи та сприяння ефективному використанню видавчими нормативних документів для підвищення загального рівня культури видавничої продукції. Метод дослідження? моніторинг, систематизування, аналізування. Результати

НР - звіти (зведені адміністративні дані) про випуск неперіодичних, періодичних і продовжуваних видань в Україні у 2015 р.; узагальнені дані про доставлення обов'язкових примірників видань у 2016 р.; оперативні дані про випуск книг і брошур у т. ч. видань мовами народів світу та нацменшин; прогноз випуску книжкових видань у 2016 р.; бази даних: українських і зарубіжних друкованих та електронних ЗМІ, які висвітлюють ситуацію в Україні у 2016 р., друкованих ЗМІ 2015–2016 рр., "Перелік помилок в оформленні вихідних відомостей у книжкових виданнях", "Перелік помилок в оформленні вихідних відомостей у періодичних (крім газет) і продовжуваних виданнях та публікацій у них" за 2016 р., суб'єктів видавничої справи (видавців), актуалізована відомостями за 2016 р.; електронні інформаційні массиви україномовного видання "Універсальна десяткова класифікація (УДК) 3-ї редакції із врахуванням змін та додовнень до УДК за 2011 р., "Таблиця зіставлення індексів ББК і УДК"; електронні ресурси "Календар знаменних і пам'ятних дат" за II, III, IV кв. 2016 р., I кв. 2017 р.; електронні реєстри ідентифікаторів видавців у системах ISBN та ISMN за 2016 р. та помилкових ISBN /ISMN; за 2016 р.; Інструкції про порядок надання Міжнародного стандартного номера книги в Україні та про порядок надання Міжнародного стандартного номера нотного видання в Україні; електронні массиви методичних рекомендацій; аналітичні огляди за темою роботи; річний звіт про виконання НР. Нaukova новизна: розроблено та опрацьовано адміністративні дані випуску видавничої продукції суб'єктами видавничої діяльності у 2015–2016 рр., проаналізовано: роль ЗМІ у формуванні позитивного іміджу України у світі, стан функціонування систем ОП, ISBN /ISMN, повноту інформаційного наповнення вихідних відомостей видань, створено нові електронні довідково-інформаційні ресурси. Результати НР призначенні для використання: Держкомтелерадіо, Державною службою статистики України, іншими органами державної влади для визначення напрямів державної політики у видавничій справі та інформаційній сфері, суб'єктами видавничої та бібліотечної справи, організаціями в галузі ЗМІ, науковими та навчальними закладами. Галузь застосування: зведені адміністративні дані, аналітично-інформаційні матеріали, електронні довідково-інформаційні ресурси використовуються в статистичній, видавничій, книготорговельній, бібліотечній, інформаційній сферах, у науково-дослідній роботі, навчальному процесі, у сфері підготовки спеціалістів. Робота передається за кордон за договірною ціною.

61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ

61.01 Загальні питання хімічної технології і хімічної промисловості

61.06.18.0705/0217U004217

Розроблення технологій мікророзділення у процесах концентрування та очищення біологічних рідин: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Мирончук Валерій Григорович. – ДР 0115U003030. УДК 66.066:664-404.

519 с.

Метою науково-дослідної роботи було розроблення та наукове обґрутування раціональних режимів та технологій мембраниого розділення для концентрування та очищення біологічних рідин. В результаті виконаних робіт було розроблено технології очищення та концентрування післяспиртової барди, біологічних рідин молочного походження, знежиреного молока, сколотин та молочної сироватки з використанням мембраних процесів. Визначені раціональні режими проведення процесів розділення ультрафільтрацією, нано-

фільтрацією, зворотним осмосом та мембранистичною дистиляцією. Проведено модифікування полімерних та іонообмінних мембрани, досліджено їх характеристики та науково обґрунтовано доцільність їх застосування в технологіях розділення біологічних рідин. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.13 Процеси й апарати хімічної технології

61.06.18.0706/0417U002021

Швед Дмитро Миколайович. Процес екструзії полімерів на каскадному дисково-шестеренному екструдері: Дис... к.т.н. /Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". – Захищена 16.05.2017.

УДК 66.02.011.

148 с.: 4 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 135 назв.

У роботі на основі моделювання фізичних процесів, що відбуваються при екструзії полімерів, розроблена ресурсо-енергоощадна система каскадної дисково-шестеренної екструзії. Обґрунтовано використання дискового екструдера з дозволеним живленням для процесів плавлення та гомогенізації, а для процесів створення тиску та дозування - шестеренного насоса. Створено фізичну та математичну модель процесів перенесення маси та енергії в шестеренному насосі на основі рівнянь збереження маси, імпульсу та енергії. Отримані залежності та розроблено методику розрахунку і відповідне програмне забезпечення для визначення основних параметрів шестеренного насоса при перекачуванні високов'язких розплавів полімерів. Адекватність створених моделей підтверджено результатами проведених експериментальних досліджень. Експериментально визначені та запропоновані режими сумісної роботи агрегатів каскадного дисково-шестеренного екструдера, а також встановлено, що використання такого екструдера в складі технологічних ліній для переробки полімерних матеріалів дозволяє заощаджувати до 4 % сировини та енергії. Ключові слова: екструзія полімерів, дисковий екструдер, шестерений насос, рівняння збереження, дозування, ресурсоенергозбереження.

61.51 Технологія переробки нафти і газу

61.06.18.0707/0217U004467

Підвищення екологічної безпеки авіаційної техніки впровадженням альтернативних моторних палив: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Бойченко Сергій Валерійович. – ДР 0115U002469. УДК 504.06:629.73:665.733(047.31). 203 с.

НДР спрямована на вирішення науково-прикладної проблеми підвищення екологічної безпеки авіаційної техніки впровадженням альтернативних моторних палив високої якості у відповідності з тенденціями розвитку авіаційної галузі та сучасних екологічних вимог. Об'єкт дослідження: підвищення екологічної безпеки авіаційної техніки; Предмет дослідження: фізико-хімічні, експлуатаційні та екологічні властивості альтернативних моторних палив; Мета науково-дослідної роботи: проведення комплексу робіт для підвищення екологічної безпеки авіаційної техніки впровадженням альтернативних моторних палив. Робота розповсюджується за договірною ціною.

61.53 Технологія переробки твердих пальних копалин

61.06.18.0708/0417U001763

Шмелльцер Катерина Олегівна. Обґрунтування вдосконалень технології підготовки вугілля для коксування в умовах сучасної сировинної бази України: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 29.03.2017.

УДК 662.74:66.012.45.001.76(477). 169 с.: 43 табл., 49 іл. – Бібліогр.: 161 назв.

Дисертація присвячена вирішенню актуальної наукової задачі розвитку теорії і практики комплексного підходу до управління технологією підготовки вугілля для коксування з врахуванням їх петрографічних параметрів і різних кліматичних умов транспортування вугільної сировини для отримання доменного коксу з високими фізико-механічними характеристиками в умовах міжбасейнової сировинної бази коксування. Для оптимізації роботи вуглецідготувальних цехів обґрунтована доцільність обробки вугільних концентратів хлоридом магнію, що може надійно запобігти їх змерзанню в зимовий період при доставці від ЦЗФ до коксохімічних підприємств. Встановлено, що обробка даним реагентом зменшує температуру змерзання частинок вугілля до мінус 16-18 С. Рекомендована добавка хлориду магнію в кількості 2,5 %; при цьому рівномірність розподілення хлориду магнію у вугіллі повинна бути не нижче 96-98 %. Розроблена та впроваджена методика визначення коефіцієнта оптимальності складу вугільної шихти, яка передбачає використання в якості параметрів даних рефлектограм розподілення вітринітової складової за стадіями метаморфізму, тобто визначення фактичного складу шихти, що дозволяє як здійснювати оцінку оптимальності складу шихти для коксування, так і прогнозувати механічну міцність коксу. На підставі петрографічних характеристик вугільних концентратів розроблені аналітичні залежності визначення оптимального ступеня підрібнення для типових і "ожирнених" вугільних шихт з метою підвищення їх якості та поліпшення фізико-механічних властивостей коксу для доменного плавки, що дозволяє утримати його механічну міцність на рівні M25 88,6-89,3 %, а M10 6,4-7,0 %. Рекомендовано в умовах погрішения сировинної бази коксування для отримання коксу, що характеризується високою міцністю (M25) і стійкістю до стирання (M10), вузьким діапазоном гранулометричного складу, здійснювати змішування компонентів вугільної шихти за всіма її показниками (зольність, товщина пластичного шару, насипна густина, вміст класу 0-0,5 мм, вміст сірки, вміст вітриніту та сума флюенізованих компонентів) до ступеня 98-99 %.

61.06.18.0709/0417U001764

Шван Мохаммед Шакір. Розробка технологічних способів енергохімічної переробки палива для раціонального використання: Дис... к.т.н. /Національна металургійна академія України. – Захищена 29.03.2017.

УДК 662.7:552.57.

113 с.: 18 табл., 26 іл. – Бібліогр.: 112 назв.

Захищаються результати теоретичних та експериментальних досліджень в галузі отримання коксу з застосуванням концентратів малометаморфізованого слабоспекливого вугілля марки "ДГ". Дослідженno склад ароматичної і алифатичної фракції екстрактів вугілля завдяки чому встановлено, що глибоке збагачення вугілля призводить до поліпшення властивостей слабоспекливого малометаморфізованого вугілля. Встановлений та описаний характер впливу збагаченого вугілля на фізико-механічні та фізико-хімічні властивості коксу. Розроблені рекомендації щодо використання концентратів слабоспекливого вугілля у вугільній шихті для формування оптимальних властивостей коксу, за результатами яких були проведені лабораторні випробування на ВАТ "ЄВРАЗ Дніпродзержинський КХЗ". Розроблені окремі технологічні параметри технологічного режиму дозволяють використовувати малометаморфізоване слабоспекливе вугілля для отримання коксу з високою міцністю та стійкістю до стирання.

кливе вугілля марки "ДГ" при виробництві коксу.

61.06.18.0710/0217U004061

Теплообмін і аеродинаміка при шаровому спалюванні різних видів твердого біопалива та сільськогосподарських відходів: Заключний звіт /Інститут технічної теплофізики НАН України; Керівник Халатов Артем Артемович. – ДР 0116U003738. УДК 662.61; 662.65.

55 с.

Створено сучасну модернізовану конструкцію двостадійного шарового теплогенератора для спалювання різних видів твердого біопалива та сільськогосподарських відходів. Досліджено процес двостадійного спалювання низькосортних палив: додавання до торфу відходів деревини і відпрацьованого машинного мастила привело до значного зменшення викидів окису вуглецю; підігрівання первинного і вторинного повітря на 80° С зменшило викиди окису вуглецю в 1,3...1,5 рази при збереженні стабільного рівня викидів оксидів азоту. Розроблено і досліджено новий теплогенератор з підігрівом первинного і вторинного повітря. Досліджено вплив розмірів часток твердого палива, при шаровому спалюванні його на колосниковій гратці на потужність теплогенератора. Відмічено каталітичний вплив на процес горіння торфу додатків стружки зі сталі 1Х18Н9Т, які призводили до зменшення концентрації окису вуглецю в продуктах згоряння. Розроблено метод розрахунку пристрою для спалювання біопалива та сільськогосподарських відходів. Запропоновано рецептуру суміші відходів деревини і торфу, придатних для спалювання в теплогенераторах малої потужності. Сформульовано рекомендації щодо проектування камер згоряння теплогенераторів малої потужності. Робота передається за кордон за договірною ціною.

62 БІОТЕХНОЛОГІЯ

62.01 Загальні питання біотехнології

62.06.18.0711/0417U001940

Дацків Людмила Вадимівна. Становлення та розвиток біотехнології рослин в Україні: Дис... к.і.н. /Державний економіко-технологічний університет транспорту. – Захищена 27.04.2017.

УДК УДК 0616 (58) 930.

208 с. – Бібліogr.: 237 назв.

У дисертації всебічно розкрито тривалий і складний шлях становлення та розвитку біотехнології рослин в Україні як складової світової біотехнологічної науки. Біотехнологія рослин як наука має свою історію розвитку, а особливо-го значення набувають функціональні, динамічні аспекти у хронологічній послідовності. Систематизувавши різноманітний джерельний матеріал, автором встановлено роль окремих видатних науковців та освіття у розвитку біотехнології рослин в Україні та розглянуто динаміку формування основних центрів розвитку біотехнологічної науки на терені України. Показано досвід співробітництва науковців України із зарубіжними вченими.

62.13 Біотехнологічні процеси й апарати

62.06.18.0712/0417U001922

Кучеренко Іван Сергійович. Розробка електрохімічних ферментних біосенсорів для визначення концентрацій АТФ та активності креатинкінази: Дис... к.б.н. /Інститут молекулярної біології і генетики. – Захищена 25.04.2017.

УДК 543.553.8 : 577.151.4 : 577.113.3 : 577.152.273.

124 с.: 11 табл., 41 іл. – Бібліogr.: 123 назви.

Дисертацію присвячено розробці та оптимізації електрохімічних біосенсорів на основі іммобілізованих ферментів для визначення аденоцитофосфату, глюкози та креатинкінази. Створено діючі лабораторні прототипи монобіосенсорів та біосенсорної системи для одночасного визначення АТФ та глюкози. Вперше розроблено кондуктометричний біосенсор для визначення АТФ та глюкози на основі одного ферменту гексокінази. Досліджено та оптимізовано основні аналітичні характеристики біосенсорів. Вивчено вплив параметрів робочого буферу (концентрація іонів магнію, іонна сила, буферна ємність) та різних умов зберігання на функціонування біосенсорів. За допомогою монобіосенсорів, зокрема, та біосенсорної системи в цілому проведено аналіз вмісту АТФ, глюкози та креатинкінази в фармацевтичних зразках та в сироватці крові. Апробація біосенсорної системи показала задовільну кореляцію отриманих даних із нормальными, заявленими виробниками, значеннями вмісту даних речовин. Отриманий лабораторний прототип біосенсорної системи для визначення АТФ та глюкози може бути використаним для аналізу фармацевтичних та біологічних зразків.

65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ

65.01 Загальні питання харчової промисловості

65.06.18.0713/0217U004216

Формування комплексної системи управління господарськими ризиками підприємств харчової промисловості: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Скопенко Наталія Степанівна. – ДР 0115U000377. УДК 005.334:664.

396 с.

Метою дослідження виступають методичні і практичні засади аналізу, оцінки і управління ризиками на підприємствах харчової промисловості. Дане дослідження спрямоване на підтримку розробки ефективних управлінських рішень з запобіганням кризи або мінімізації впливу ризико-вих факторів і формування системи ризик-менеджменту на підприємствах. Відповідно до поставленої мети визначено та вирішено основні завдання дослідження: "досліджено існуючі теорії ризику та узагальнено підходи до інтерпретації категорій "ризик"; "вивчено понятійно-категорійний апарат ризик-менеджменту; "обґрутовано сутність ризику як об'єкту управління, уточнено напрями його виникнення та основні складові; "узагальнено методичний інструментарій аналізу та оцінки рівня ризику господарської діяльності та сформована система комплексної оцінки та врахування господарського ризику в діяльності підприємств; "опрацьовано теоретико-методичні основи факторного аналізу ризику в умовах нечіткої оцінки впливу окремих чинників на діяльність підприємства; "досліджено вплив факторів ризику на діяльність підприємств харчової промисловості та визначено особливості функціонування підприємств різних галузей в умовах невизначеності; "досліджено ієархічну систему ризиків з метою розробки багаторівневої моделі оцінки ступеня господарського ризику; "проведено аналітичну оцінку видів господарського ризику мікро-, мезо- та макрорівнів, які впливають на діяльність підприємств різних галузей харчової промисловості.

65.06.18.0714/0217U004267

1. Розроблення інноваційних процесів сушіння плодоовочевої сировини та удосконалення на їх основі технологій продукції соціально-го харчування: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Малежик Іван Федорович. – ДР 0115U003286. УДК 664.834:66.047.

323 с.

Представлено розробки інноваційних способів сушіння плодовоочевої сировини, спроектовано і виготовлено експериментальну сушильну установку, використання якої забезпечує скорочення енерговитрат і отримання продукту з високими якісними показниками. Досліджено кінетику та динаміку сушіння семи видів сировини, встановлено науково обґрунтовані параметри їх сушіння із забезпеченням інтенсифікації процесу та максимальним збереженням хімічного складу. Встановлено оптимальні параметри сушіння рослинної сировини, а саме: перший період - в імпульсному режимі нагрів-охолодження шляхом конвективно-терморадіаційного енергопідведення при підтримуванні температури 70-75 °C, другий (досушування) - конвективним способом при температурі 40-45 °C. Переавагою способу є швидкий розігрів сировини, але без її перегрівання, що сприяє збереженню вихідного хімічного складу, прискорює процес сушіння в 1,5 рази та забезпечує зниження енерговитрат на 25-30 %.

65.13 Процеси й апарати харчових виробництв

65.06.18.0715/0217U004269

Технологія харчової продукції функціонального призначення для військовослужбовців:

Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Сімахіна Галина Олександровна. – ДР 0115U000376. УДК 355.65.641.51/54:613.3.

289 с.

За час реалізації проекту отримано такі основні наукові результати: Розроблено концепцію створення харчових продуктів для військовослужбовців. Розроблено методологію оптимізації компонентного складу і проектування рецептур нових функціональних продуктів. Здійснено формалізацію медико-біологічних рекомендацій до проектування збалансованих рецептур нових продуктів. Створено нові продукти функціонального призначення для військовиків на різних харчових основах та здійснено їх апробацію у виробничих умовах та клінічні дослідження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

65.37 Цукрова промисловість

65.06.18.0716/0217U004402

Удосконалення способу гасіння випаленого вапняку та підготовки вапняного молока для очищення дифузійного соку: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Петриченко Ігор Борисович. – ДР 0113U003989. УДК 664.126.1.

52 с.

В роботі розроблено спосіб гасіння випаленого вапняку солодким промивом після знецукрення фільтраційного осаду та двохстадійне видалення піску з вапняного молока. Робота передається за кордон за договірною ціною.

65.59 М'ясна і птахопереробна промисловість

65.06.18.0717/0217U004215

Розробка і впровадження новітніх ресурсо-зберігаючих технологій переробки білкової сировини для імпортозаміщення продуктів спеціального призначення: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Пешук Людмила Василівна. – ДР 0115U000375. УДК 637.03, 664.38.

192 с.

Метою науково-дослідної роботи є розробка інноваційних технологій обробки вторинної сировини м'ясної, молочної та олійної галузей, розробка рецептур і технологій харчових продуктів з використанням соняшникового ізоляту та молочної сироватки; удосконалення технології промитого фаршу (сурімі) з дрібних об'єктів аквакультури, залишків м'язової тканини від розбирання крупних промислових риб. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА

67.01 Загальні питання будівництва

67.06.18.0718/0417U001649

Якімцов Юрій Вячеславович. Організаційно-екологічний інструментарій раціоналізації будівельного виробництва: Дис... к.т.н. /Київський національний університет будівництва і архітектури. – Захищена 16.03.2017.

УДК 658.513:(69.057.7+502.15).

157 с.: 4 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Дисертація присвячена оновленню існуючих та розробці нових моделей організації системи ресурсно-календарного забезпечення проектів будівництва та реконструкції в умовах інтенсифікації заходів з охорони довкілля та невизначеності основних організаційно-управлінських параметрів. Сформовано факторну базу для вдосконалення організаційно-технологічного апарату ресурсного забезпечення проектів будівництва; розроблено модель ранжування і оцінки проектних пропозицій та рішень з умовами ОНС; розроблено організаційно-екологічний інструментарій планування, моделювання та впровадження проектних рішень у системі ресурсного забезпечення проектів; створено алгоритмічно-інформаційний комплекс раціонального пошуку та обґрутування показників системи ресурсного забезпечення, із його впровадженням у практичну діяльність будівельних підприємств та організацій.

67.06.18.0719/0217U004284

Розроблення проекту Зміни № 2 ДБН В.1.2-2:2006 "Навантаження і впливи": Заключний звіт /ТОВ " Український інститут сталевих конструкцій" імені В.М. Шимановського; Керівник Гордеев Vadim Mikailovich. – ДР 0112U004644. УДК 69.006.

7 с.

Основною метою зміни є усунення недоліків і розбіжностей при врахуванні бічних сил, які передаються на каркас будівлі від мостових кранів, надання відомостей про навантаження від аварійного наїзду автомобільного транспорту на будівельні об'єкти. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.09 Будівельні матеріали і вироби

67.06.18.0720/0217U003701

Провести дослідження та розробити методику розрахунку бетонних конструкцій мостів, армованих базальтопластиковою арматурою, на витривалість: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Гамеляк Ігор Павлович. – ДР 0115U001655. УДК 624.21.

120 с.

Об'єкт розробки - бетонні конструкції мостів, армовані базальтопластиковою арматурою. Мета роботи - розробка методики розрахунку витривалості бетонних конструкцій мостів, армованих базальтопластиковою арматурою. Сфера застосування розробки: проектування та будівництво мостів. Ключові слова: базальтопластикова арматура, базальтобетонні конструкції, витривалість.

67.11 Будівельні конструкції

67.06.18.0721/0417U001938

Вегера Павло Іванович. Несуча здатність похилих перерізів залізобетонних балок підсиленіх композитними матеріалами за дії навантаження: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка", – Захищена 19.04.2017.

УДК 624.012.

145 с.: 22 табл., 71 іл. – Бібліогр.: 138 назв.

В дисертації проведено дослідження несучої здатності похилих перерізів залізобетонних елементів, підсиленіх композитними матеріалами при дії навантаження різних рівнів. Отримано результати експериментальних досліджень несучої здатності похилих перерізів, підсиленіх системою FRCM. Визначено вплив завантаженості конструкції в момент підсилення на несучу здатність підсиленого похило-го перерізу. Удосконалено методику розрахунку підсилених похилих перерізів залізобетонних балок на основі ДСТУ Б В.2.6-156:2010. Отримано задовільну збіжність між теоретичними та експериментальними результатами.

67.06.18.0722/0417U001939

Іванік Юрій Іванович. Міцність та деформативність комбінованих сталезалізобетонних попередньо напруженіх конструкцій: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка", – Захищена 19.04.2017.

УДК 624.014 + 691.328.

200 с.: 21 табл., 90 іл. – Бібліогр.: 169 назв.

Дисертаційна робота присвячена вдосконаленню методики розрахунку, розробці програми та вивченню роботи комбінованих сталезалізобетонних попередньо напруженіх шпренгельних систем. Проведені експериментальні дослідження натурних зразків. Зазначено особливості роботи елементів на дію симетричного та несиметричного навантаження. Зафіксовано характер тріциноутворення дослідних зразків, що показує процес їх руйнування. Збіжність теоретичних та експериментальних значень склала 83-96%. Дослідження комбінованих сталезалізобетонних попередньо напруженіх шпренгельних конструкцій супроводжувалися проектуванням реальних конструкцій та впровадженням їх у будівництво.

67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт

67.06.18.0723/0417U001816

Кузьменко Олександра Миколаївна. Обґрунтування технологічних рішень влаштування додаткової теплоізоляції конструктивного вузла "балконна плита - плита перекриття": Дис... к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 13.04.2017.

УДК 69.059:699.86.

197 с.: 23 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 139 назв.

Об'єкт дослідження - технологія влаштування додаткової теплоізоляції конструктивного вузла "балконна плита - плита перекриття". Мета дисертації: наукове обґрунтування і розробка організаційно-технологічних рішень із улаштування додаткової теплоізоляції, оптимізованих за критеріями зниження трудовитрат та вартості, підвищення якості та експлуатаційної надійності при зведенні житлових будівель. Методи дослідження: експериментальні лабораторні дослідження розріблених конструктивно-технологічних рішень; натурні хронометражні дослідження; математичне моделювання; аналіз та синтез. Теоретичні і практичні результати: дістали подальшого розвитку організаційно-технологічні

рішення з улаштування додаткової теплоізоляції тепlopровідних включень, що дозволили скоротити тепловитрати через термічно неоднорідні ділянки огорожувальних конструкцій; встановлено питомі витрати часу робітників та механізмів при влаштуванні додаткової теплоізоляції балконів житлових будівель, що можуть бути використані для розробки технологічних карт із улаштування перекриття з додатковою теплоізоляцією балконних плит. Наукова новизна: вперше визначено поняття "додаткова теплоізоляція" - технологія влаштування армованих теплоізоляційних елементів в зоні тепlopровідних включень, яка, на відміну від відомої технології теплоізоляції основного поля огорожувальної конструкції, забезпечує скорочення тепловитрат через термічні неоднорідності; вперше одержано рівняння регресії для прогнозування вартості, трудомісткості та тривалості робіт із додаткової теплоізоляції балконів; вдосконалено технологію влаштування теплоізоляції балконів, що привело до поліпшення ТЕР виконання робіт за рахунок встановлення в зоні тепlopровідних включень армованих теплоізоляційних елементів. Ступінь упровадження: результати впроваджені в практику будівництва ТОВ "ГК РВМ" та ТОВ "АУРУМ" з економічним ефектом 125 550 грн. Сфера використання: виконання будівельно-монтажних робіт із теплоізоляції тепlopровідних включень житлових будівель.

67.29 Об'єкти будівництва

67.06.18.0724/0217U003706

Вишукувальні, науково-дослідні та проектні роботи для проведення першочергових (термінових) заходів реставрації пам'ятки архітектури XVIII ст. церкви Святого Духа та дзвіниці Святодухівської церкви в с. Гукливому, Воловецького р-ну Закарпатської обл: Заключний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Дубик Юрій Ярославович. – ДР 0116U004799. УДК 726.54 (025.4)"18.

47 с.

Створено проект реставрації: на основі проведення комплексних наукових досліджень та науково-технологічного обстеження стану матеріалів розроблено технології та рекомендації для виконання невідкладних протиаварійних та консервaційно-реставраційних робіт пам'ятки архітектури XVIII ст. - церкви Святого Духа та дзвіниці Святодухівської церкви в с. Гукливому, Воловецького р-ну Закарпатської обл. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.06.18.0725/0217U003707

Вишукувальні, науково-дослідні та проектні роботи для проведення заходів з реставрації пам'ятки архітектури місцевого значення 1621р. - середини XIX ст. - Криниця з левами у м. Львові, вул. Миколая Коперника: Заключний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Острівський Юрій Володимирович. – ДР 0117U004004. УДК 725.14 (025.4)"16-18.

44 с.

На основі проведення попередніх, схематичних обмірних робіт і науково-технологічного обстеження стану матеріалів пам'ятки архітектури місцевого значення 1621р. - середини XIX ст. - Криниці з левами у м. Львові, вул. Миколая Коперника було створено: - робочу проектно-кошторисну документацію на першочергові та протиаварійні роботи; - ескізний проект реставрації та впорядкування території; - робочу документацію реставрації, підсилення та гідроізоляції фундаментів; - робочу документацію впорядкування території.

67.06.18.0726/0217U003708

Вишукувальні, науково-дослідні та проектні роботи для проведення першочергових заходів з реставрації складової пам'ятки архітектури місцевого значення - будівлі Музею етнографії та художнього промислу НАН України у Львові. Скульптурна група "Ощадність": Заключний звіт /Інститут народознавства НАН України; Керівник Островський Юрій Володимирович. – ДР 0116U004801. УДК 725.14 (025.4)"19.

31 с.

На основі проведення комплексного наукового дослідження, науково-технологічного обстеження стану матеріалів було розроблено технологію для виконання ремонтно-реставраційних робіт складової пам'ятки архітектури місцевого значення - будівлі музею етнографії та художнього промислу НАН України у Львові - скульптурної групи "Ощадність". Створено проект реставрації пам'ятки відповідно до вимог проектно-кошторисної документації. Робота передається за кордон за договірною ціною.

67.06.18.0727/0217U003709

Вишукувальні, науково-дослідні та проектні роботи для проведення першочергових (термінових) заходів реставрації пам'ятки архітектури національного значення XVII ст., охорон. № 421, культової споруди - костелу Різдва Пресвятої Богородиці у м. Комарно, Городоцького р-ну Львівської обл. (нині діюча церква Св. Антонія УГКЦ Комарнівського Деканату Стрийської Єпархії): Заключний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Мельник Іван Андрійович. – ДР 0117U004000. УДК 726.023.:666.291.3(091).

44 с.

На основі зібраного матеріалу, проведених хіміко-технологічних, біологічних досліджень, визначення стану збереження, характеру знищень та пошкоджень, вибору правильної стратегії виконання відновлювальних реставраційних та консерваційних робіт відповідно до періоду створення, використаних матеріалів та художнього стилю створено науково-проектну документацію невідкладні (противаварійні) роботи для реставрації пам'ятки архітектури національного значення XVII ст., охорон. № 421/1, культовій споруді - костелі Різдва Пресвятої Богородиці у м. Комарно, Городоцького р-ну Львівської обл. (нині діюча церква Св. Антонія УГКЦ Комарнівського Деканату Стрийської Єпархії) з поверненням автентичного авторського вигляду з його візуальною консерваційною естетизацією враховуючи сакральний характер об'єкту.

67.06.18.0728/0217U003712

Виготовлення проектно-кошторисної документації для реставрації дерев'яної церкви Воздвиження Чесного Хреста в м. Дрогобичі: Заключний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Дубик Юрій Ярославович. – ДР 0117U004002. УДК 726.54(025.4)"17.

44 с.

Дослідження охоплює проблему створення проектно-кошторисної документації для створення проекту реставрації пам'ятки архітектури та містобудування національного значення церкви Воздвиження Чесного Хреста, 1661р. (Охоронний № 378/1) у м. Дрогобичі, Львівської області. В реставраційному проекті подано результати та планування подальших робіт, що базуються на результатах попередніх вишукувальних та підготовчо-організаційних робіт, проведених працівниками Науково-дослідного сектора Львівської

національної академії мистецтв згідно договору ГД НДС 7-16 від 31.10.2016 р. На основі зібраного матеріалу, проведених хіміко-технологічних, біологічних досліджень, визначення стану збереження, характеру знищень та пошкоджень, вибору правильної стратегії виконання відновлювальних реставраційних та консерваційних робіт відповідно до періоду створення, використаних матеріалів та художнього стилю створено ескізний проект реставрації з поверненням церкви автентичного авторського вигляду з його візуальною консерваційною естетизацією враховуючи сакральний характер об'єкту.

67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва

67.06.18.0729/0417U001917

Костенко Сергій Олександрович. Надійність виробничих і групових водопроводів з мережами розгалуженого типу: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 19.04.2017.

УДК 628.144:628.179.

198 с.: 28 табл., 55 іл. – Бібліogr.: 138 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню надійності та розробленню розрахунків надійності виробничих і групових водопроводів з мережами розгалуженого типу. Обчислено надійність охолоджувальної системи обігового водопостачання сталеливарного заводу за двома напрямками подавання води. Розроблено удосконалену конструкцію рекупераційного вузла. Виконано комп'ютерне моделювання процесу функціонування ділянок водопровідної мережі методом Монте-Карло. Розроблено алгоритм та створено програми на мові Pascal, які дозволяють виконувати імітаційне моделювання процесу функціонування послідовно та паралельно поєднаних ділянок водопровідної мережі.

67.06.18.0730/0417U001918

Череднік Артем Дмитрійович. Моделювання та оптимізація параметрів променевих водяних панельних систем опалення: Дис... к.т.н. /Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Захищена 19.04.2017.

УДК 697.7.

126 с.: 10 табл., 65 іл. – Бібліogr.: 151 назва.

Дисертація присвячена вирішенню завдання підвищення ефективності променевих панельних водяних систем опалення. Наведено результати математичного та експериментального моделювання процесів променевого теплообміну водяних панелей з огорожувальними конструкціями приміщень. Розроблено математичну модель променевого теплообміну. Визначена допустима висота розміщення опалювальної панельної системи. Отримано рівняння регресії для розрахунку тепловіддачі панелі. Розроблено рекомендації з проектування панельної опалювальної системи, вибору конфігурації і висоти їх розміщення, температури води, що нагрівається.

68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО

68.01 Загальні питання сільського господарства

68.06.18.0731/0217U004319

Розробити методику оцінки тепlostійкості селекційного матеріалу соняшнику за питомою активністю пероксидази після впливу

високих температур: Заключний звіт /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України; Керівник Макляк Катерина Миколаївна. – ДР 0116U001061. УДК 635.656:575.224.

18 с.

Об'єкт дослідження - селекція соняшнику на стійкість до високих температур. Мета - розробка способу оцінки селекційного матеріалу соняшнику за тепlostійкістю проростків за рівнем питомої активності пероксидази, встановлення зв'язку вказаних показників зі стійкістю до підвищених температур в польових умовах та вдосконалення схеми добору вихідного матеріалу для селекції гібридів соняшнику. Методи - польовий, лабораторний, статистичний. Визначено генетичне різноманіття зразків соняшнику за реакцією на параметри стресового фону (температурний параметр, тривалість теплового впливу, вік проростків). Визначено оптимальні параметри температурного режиму і експозиції теплової обробки проростків соняшнику. Для теплового загартування, запропоновано обробку 0,5 хв. за температуру 48 °C. Для стресового теплової обробки, запропоновано обробку 3 хв. за температуру 48 °C. Відношення питомої активності пероксидази після теплової обробки у варіанті без теплового загартування до контролю (без обробки) варіювало від 79,25 % до 108,28 %; у варіанті з тепловим загартуванням від 83,95 % до 120,53 %. Найбільше зростання вмісту пероксидази встановлено для зразків IV-V групи тепlostійкості, найменше - для зразків I-II групи тепlostійкості. У варіанті досліду із теплою обробкою 5-денних проростків із попереднім тепловим загартуванням питома активність пероксидази достовірно підвищилася по відношенню до контролю (теплове загартування без теплової обробки) у лінії Х 225 Б і Х 751 Б, запропонованих як лінії-тестери високої тепlostійкості, і достовірно знизилася у лінії Х 88 Б і Х 400 Б, запропонованих як лінії-тестери низької тепlostійкості. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.03 Сільськогосподарська біологія

68.06.18.0732/0217U004281

Екологічна оцінка препарату Панорамікс, марки Wheat та Maize, ТН за впливом на ґрунтову біоту: Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U002592. УДК 579.64.

7 с.

Проведено екологічну оцінку препарату Панорамікс, марки Wheat та Maize, ТН за впливом на ґрунтову біоту. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.05 Ґрунтознавство

68.06.18.0733/0217U004282

Екологічна оцінка органо-мінерального добрива АгроВіастим (БіоСтімІкс) за впливом на ґрунтову біоту: Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Бровко Ірина Степанівна. – ДР 0116U002595. УДК 579.64.

11 с.

Проведено екологічну оцінку органо-мінерального добрива АгроВіастим (БіоСтімІкс) за впливом на ґрунтову біоту. Робота розповсюджується за договірною ціною.

68.06.18.0734/0217U004358

Удосконалення ґрунтозахисних технологій вирощування сільськогосподарських культур в степовій зоні при дефіциті вологи: Заключний звіт /Одеський національний університет імені

І.І.Мечникова; Керівник Красеха Єрофей Никифорович. – ДР 0115U003219. УДК 631.445.4:631.6/.8:633(477.7).

118 с.

Вивчено вплив краплинного (локального) зрошення на показники агромеліоративного стану черноземів в сучасних технологіях вирощування овочевих та плодових культур. Узагальнено ґрунтово-екологічні аспекти застосування різних технологій зрошення (дощування та краплинне). Удосконалено еколого-ґрунтозахисну направленість технології вирощування сільськогосподарських культур і системи агромеліоративних заходів з охорони та управління родючістю черноземів масивів зрошення степової зони. Елементи високоефективних систем землеробства на зрошуваних землях адаптовані до ґрунтово-екологічних умов регіону і спрямовані на підвищення врожайності і поліпшення їх якості, а також охорону черноземів від деградації: розроблено схеми овочевих сівозмін інтенсивного типу короткої ротації для освоєння в умовах краплинного зрошення; обґрутовано диференційовані біологічно оптимальні режими краплинного зрошення вирощування сільськогосподарських культур за фазами їх розвитку; рекомендовано системи удобрення овочевих сівозмін – локальне і дозване внесення розрахункової кількості мінеральних добрив під запланований урожай та органічних добрив з метою відновлення і розширеного відтворення родючості черноземів в умовах зрошення.

68.06.18.0735/0217U004385

Встановити взаємозв'язок між рівнями вмісту в ґрунтах рухомих фосфатів і мікроелементів: Заключний звіт /ННЦ "Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського НААН"; Керівник Фатеєв Анатолій Іванович. – ДР 0116U000617. УДК 631.416.9:631.416.2.

29 с.

Об'єкт досліджень - взаємозв'язок між вмістом рухомих форм мікроелементів і фосфатів в ґрунтах Сумської області. Мета досліджень - встановити взаємозв'язок між рівнями вмісту рухомих фосфатів і мікроелементів у ґрунтах різного генезису та розробити на його основі прогноз їх забезпеченості рухомими формами мікроелементів в залежності від вмісту рухомих фосфатів. Методи досліджень - системний, комплексний, порівняльний та математико-статистичний аналіз. Результати - розроблено прогноз забезпеченості ґрунтів рухомими формами мікроелементів в залежності від вмісту рухомих фосфатів у вигляді математичної моделі. Новизна - вперше в Україні розроблено математичну модель, за якою на основі кількісної забезпеченості рухомими сполуками фосфору в ґрунтах можливе визначення орієнтовного вмісту доступних сполук мікроелементів в ґрунтах. Результати НДР заплановано впровадити у Сумській філії ДУ "Інститут охорони ґрунтів України". Ефективність - економія коштів на відбір і аналізування ґрунтових зразків на вміст рухомих сполук мікроелементів, підвищення ефективності використання мікродобрив, покращення якості сільськогосподарської продукції. Теоретичні результати - отримано нові знання щодо взаємозв'язку між вмістом рухомих сполук фосфору і мікроелементів в ґрунтах, розроблено виробничу математичну модель. Практичні результати - прогноз забезпеченості ґрунтів рухомими формами мікроелементів для ґрунтів Сумської області. Галузь застосування - сільське господарство. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.06.18.0736/0217U004386

Пошук нових способів підвищення ефективності мінеральних добрив на черноземних ґрунтах та їх порівняльна ефективність: Заключний звіт /ННЦ "Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім.

О.Н. Соколовського НААН"; Керівник Мірошниченко Микола Миколайович. – ДР 0116U000618. УДК 631.81:631.87.

60 с.

Об'єкт дослідження - порівняльна оцінка впливу органічних, мікробіологічних, кальцієвмісних добрив та стимуляторів росту на продуктивність рослин. Мета дослідження - виявлення та експериментальна перевірка перспективних способів підвищення ефективності мінеральних добрив для подальшого розроблення відповідних технологічних рішень. Методи досліджень - польовий, лабораторний, порівняльно-розрахунковий, статистичний, узагальнення та систематизація отриманих даних. Теоретичні результати - отримано нові знання щодо впливу параметрів локалізації мінеральних добрив та застосування органічних, мікробіологічних, кальцієвмісних добрив та стимуляторів росту на ріст та розвиток рослин. Практичні результати - дано оцінку ефективності різних способів підвищення ефективності мінеральних добрив за врожайністю культур та використанням NPK з ґрунту та добрив, що включає використання стимуляторів росту рослин, мікродобрив та рідких органічних добрив, які застосовують для обробки насіння та позакореневого внесення у критичні фази онтогенезу рослин. Новизна - вперше розроблено спосіб підвищення ефективності мінеральних добрив під просапні культури на черноземних ґрунтах за рахунок забезпечення їхньої максимальної сумісності кореневої системи рослин у період зростання та зменшення ризику пересихання шару ґрунту у зоні, де розташовані добрива. Ефективність впровадження - підвищення окупності витрат на використання мінеральних добрив за вирощування сільськогосподарських культур на 1,5-2 зернових одиниці за 1 кг д.р. за рахунок збільшення корисної дії добрив. Сфера використання - сільське господарство. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.29 Землеробство

68.06.18.0737/0217U004170

Теоретично обґрунтувати закономірності функціонування нестабільних органічних сполук осущуваного ясно-сірого лісового поверхнево оглеєнного ґрунту залежно від три-валого антропогенного навантаження: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Габриель Анна Йосафатівна. – ДР 0116U001353. УДК 631.417.2:631.445.2:631.816.1.

24 с.

У довготривалому стаціонарному досліді отримано показники вмісту гумусу та його запаси під впливом тривалого застосування різних систем удобрення і валінування за IX ротацію сівоміні. Досліджено динаміку лабільних органічних сполук та водорозчинного гумусу залежно від рівнів удобрення та доз внесення вални. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.06.18.0738/0217U004230

Вивчити можливість вирощування редьки олійної в рисових системах у якості органічного добрива: Заключний звіт /Інститут рису Національної академії аграрних наук України; Керівник Скидан Вадим Олександрович. – ДР 0116U000401. УДК 633.18:631.51.

20 с.

Редька олійна накопичує азоту 54,8 кг/га, фосфору - 14,5 кг/га та калію 48,0 кг/га. Найбільший рівень урожайності у був після тритикале озимого і становив на фоні N60+30P30 - 7,55 т/га та на фоні N120+30P30 - 8,20 т/га, прибавка була на рівні 1,11 та 1,01 т/га відповідно, порівнянно з контролем. Редька олійна як сидеральна культура

забезпечує від вирощування рису на фоні N60+30P30 чистий прибуток на рівні 18437 грн./га з рівнем рентабельності 78,0%, а на фоні N120+30P30 - 18414 грн./га та 71,2% відповідно. Редька олійна як сидеральна культура забезпечує від вирощування рису на фоні N60+30P30 коефіцієнт енергетичної ефективності 2,07, а на фоні N120+30P30 - 2,05. За результатами досліджень було розроблено рекомендації з особливостей вирощування редьки олійної як сидеральної культури. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.06.18.0739/0217U004283

Система оцінки та контролю агроекологічних та виробничих ризиків під час перехідного періоду на органічне виробництво: Заключний звіт /Сквирська дослідна станція Інституту овочівництва і баштанництва Української академії аграрних наук; Керівник Терновий Юрій Вікторович. – ДР 0116U000561. УДК 631.95: 581.55.

70 с.

Розроблена система визначення ризиків перехідного періоду, їх вплив на економічну та агроекологічну складову підприємства. Вироблено цілий комплекс заходів, що до зменшення основних ризиків. Створено інформаційно-аналітичну систему критеріїв і показників за якими проводиться комплексна оцінка переходу від традиційного виробництва до органічного.

68.31 Сільськогосподарська меліорація

68.06.18.0740/0417U001829

Гарюшенко Олександр Олександрович. Агроекологічне обґрунтування динаміки едафічних характеристик рекультивованих земель при їх сільськогосподарському освоєнні в Нікопольському марганцеворудному басейні: Дис... к.с.-г.н. /Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Захищена 31.03.2017.

УДК 631.618:631.48.

174 с.: 27 табл., 20 іл. – Бібліogr.: 214 назви.

У дисертаційній роботі обґрунтоване удосконалення технології рекультивації порушеніх земель, направленої на формування техноземів, як із насипним родючим шаром ґрунту, так і без покриття із обов'язковим врахуванням едафічних характеристик.

68.06.18.0741/0217U003442

Визначення величин питомих втрат та розрахунок об'ємів втрат води з піонерної траншеї чаши Степівського водосховища та балки Калістрівська: Заключний звіт /Інститут водних проблем і меліорації; Керівник Шевчук Ярослав Владиславович. – ДР 0116U005677. УДК 631.6;626.8.

23 с.

Визначено величини питомих фільтраційних втрат та обґрунтовано об'єми втрат води на фільтрацію з піонерної траншеї чаши Степівського водосховища та балки Калістрівська.

68.06.18.0742/0217U004421

Обґрунтування можливості застосування програмних продуктів для оцінки технічного стану інженерної інфраструктури меліорованих систем України: Заключний звіт /Інститут водних проблем і меліорації; Керівник Матяш Тетяна Віталіївна. – ДР 0116U003985. УДК 631.6; 626.8.

40 с.

Процес управління водокористуванням на зрошувальних системах.

68.06.18.0743/0217U004422

Дослідити рівень водозабезпеченості південних регіонів України та визначити шляхи його підвищення на основі застулення водних ресурсів річки Дунай: Заключний звіт /Інститут водних проблем і меліорації; Керівник Ромашенко Михайло Іванович. – ДР 0116U002714. УДК 631.6;626.8.

79 с.

Системний аналіз та узагальнення інформації, картографічний, порівняльний.

68.06.18.0744/0217U004423

Вивчити можливості застосування моделі енергоефективності функціонування ґрунтів до обґрутування нових підходів їхньої меліорації: Заключний звіт /Інститут водних проблем і меліорації; Керівник Коломієць Сергій Степанович. – ДР 0116U003962. УДК 631.6;626.8.

56 с.

Процеси енергомасообміну ґрунтів з факторами зовнішнього середовища.

68.33 Агротехніка

68.06.18.0745/0417U001663

Нікітіна Ольга Володимирівна. Зміна калійного стану чернозему опідзоленого за тривалого застосування добрив у польовій сівозміні в умовах Правобережного Лісостепу України: Дис... к.с.-г.н. /Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агротехніки імені О.Н. Солов'євського". – Захищена 13.04.2017.

УДК 631.416.4:631.445.4:631.8 (477.46).

228 с.: 52 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 332 назви.

Об'єкт - взаємозв'язок між калійним станом ґрунту, дозами, видами добрив і режимом живлення сільськогосподарських культур. Мета - встановити зміни у калійному стані чернозему опідзоленого важкосуглинкового Правобережного Лісостепу України за тривалого (50 років) застосування добрив у польовій сівозміні. Методи - польові, лабораторні, математико-статистичний, розрахунково-порівняльний. Теоретичні результати - науково обґрутовано вплив тривалого застосування різних доз добрив і систем удобрения в

польовій сівозміні на зміну вмісту різних форм калію в черноземі опідзоленому; визначено терmodинамічні показники калійного стану чернозему опідзоленого; розроблено градацію ступеня забезпеченості культур сівозміні калієм; встановлено коефіцієнт повернення калію в польовій сівозміні, що забезпечить його оптимальне співвідношення з іншими елементами в процесі мінерального живлення рослин; встановлено динаміку балансу калію в ґрунті за різних доз і систем удобрения в польовій сівозміні. Практичні результати - запропоновано заходи оптимізації калійного режиму ґрунту та забезпеченості сільськогосподарських рослин калієм з метою підвищення продуктивності культур польової сівозміні для забезпечення високої економічної та енергетичної ефективності. З метою збереження оптимальних параметрів калійного стану ґрунтів рекомендовано господарствам з розвинутим тваринництвом повернати калій з добривами на 80 % від господарського внесення врожаєм, а в разі залишення нетоварної продукції врожаєм на полі - вносити калій з добривами у дозі 45 кг K₂O/га. Для характеристики калійного режиму конкретного поля, поряд з рухомими сполуками калію, рекомендується визначати вміст

у ґрунті легкорозчинних сполук калію (за методом Дашевського). Новизна - розроблено коефіцієнти повернення з добривами внесеного калію врожаями культур польової сівозміні з метою підвищення або підтримання досягнутого вмісту рухомих сполук калію у ґрунті в польовій сівозміні зерно-бурачкового виду. Встановлено особливості впливу тривалого (50 років) застосування різних доз добрив і систем удобрения на калійний фонд ґрунту і баланс калію в польовій сівозміні. Визначено зміни терmodинамічних показників калійного стану чорнозему опідзоленого. З'ясовано, що за тривалого застосування добрив поповнюються всі форми калію, але найбільше легкорозчинні та рухомі його сполуки. Доведено, що збільшення вмісту калію в чорноземі опідзоленому спостерігалося за дози застосування калію добрив, що становить 50 % від його внесення врожаями за умови залишення нетоварної частини врожаю на полі, а за її вилучення - 80 %. Запропоновано градацію ступеня забезпеченості сільськогосподарських культур легкорозчинними сполуками калію на чорноземі опідзоленому Правобережного Лісостепу України. Встановлено, що на чорноземі опідзоленому за внесення калійних добрив впродовж 50-ти років знижується співвідношення Mg : K у ґрутовому вбірному комплексі, що свідчить про необхідність застосування магнієвих добрив. Виявлено, що за тривалого (50 років) внесення калійних добрив у дозі 45-135 кг/га д. р. питома активність ізотопу 40K зростає на 12-30 % порівняно з ділянками без добрив. Ступінь впровадження - основні результати досліджень впроваджено в 2015 р. у ТОВ "Аграрій СВПП" на площині 2500 га та ФГ "АгроФірма "Базис" на площині 1725 га Уманського району Черкаської області. Галузь - сільське господарство.

68.06.18.0746/0417U001664

Рассадіна Ірина Юріївна. Оптимізація мінерального живлення рижію ярого на чорноземі опідзоленому Правобережного Лісостепу України: Дис... к.с.-г.н. /Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агротехніки імені О.Н. Солов'євського". – Захищена 13.04.2017.

УДК 631.81 : 633.85 : 631.445.4 (477.46).

180 с.: 51 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 253 назви.

Об'єкт - взаємозв'язок між поживним режимом чорнозему опідзоленого Правобережного Лісостепу України, дозами, формами, строками та способами внесення мінеральних добрив і продуктивністю рижію ярого. Мета - уdosконалити систему удобрения рижію ярого за рахунок оптимізації форм, доз, строків і способів застосування мінеральних добрив для одержання високих урожаїв якісного насіння на чорноземі опідзоленому Правобережного Лісостепу України. Методи - польовий, аналітичний, лабораторно-польовий, розрахунково-порівняльний та математичної статистики. Теоретичні результати - розроблено теоретичні підходи до розв'язання питання оптимізації процесу мінерального живлення рослин рижію ярого, які базуються на використанні комплексного підходу до оцінки реакції рослин на зміну поживного режиму ґрунту під дією мінеральних добрив. Встановлено роль основних елементів живлення у формуванні продуктивності рижію ярого, визначено їх витрати на формування одиниці врожаю. Практичні результати - обґрутовано та розроблено систему застосування мінеральних добрив під рижій ярий, що значно збільшує врожайність та підвищує якість насіння цієї культури. Визначено оптимальну форму та дозу азотних добрив, запропоновано ефективні способи внесення мінеральних добрив. Обґрутовано доцільність локального внесення мінеральних добрив перед сівбою рижію ярого, що забезпечує високу економічну ефективність. Новизна - уперше в умовах Правобережного Лісостепу України на чорноземі опідзоленому встановлено

ефективність форм, доз, строків і способів застосування мінеральних добрив під рижій ярий і розроблено оптимальну систему удобрення, яка забезпечує врожайність насіння на рівні 2 т/га з вмістом олії понад 40 %; доведено переваги застосування під рижій ярий сульфату амонію порівняно з аміачною селігою, що дає можливість знищити дозу внесення азоту на 30 %; встановлено закономірності впливу різних форм, доз, строків і способів внесення добрив на поживний режим ґрунту, динаміку росту і розвитку рослин, засвоєння основних елементів живлення, формування вроха та якості насіння рижію ярого; визначено баланс основних елементів живлення в ґрунті та його інтенсивність з урахуванням удобрення та використання соломи на добриво; уточнено коефіцієнт використання елементів живлення з добрив рижієм ярим за різних доз їх внесення на чорноземі опідзоленому Правобережного Лісостепу України. Ступінь впровадження - основні результати досліджень впроваджено за вирощування рижію ярого у ПП "Папужинці" Тальнівського району Черкаської області на площі 15 га та у СФГ "Кондор" Ульянівського району Кіровоградської області на площі 10 га. Галузь - сільське господарство.

68.06.18.0747/0217U004171

Оптимізувати норми внесення десикантів на посівах льону олійного в умовах Карпатського регіону: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Шувар Антін Михайлович. – ДР 0116U001364. УДК 633.85:632.983.1.

16 с.

Розроблено елементи технології вирощування високопродуктивних сортів льону олійного в ґрунтово-кліматичних умовах Карпатського регіону (зона Лісостепу західного), які базуються на оптимізації застосування десикантів Работа передається за кордон за договірною ціною.

68.35 Рослинництво

68.06.18.0748/0217U004112

Розробити основи біотехнологічного методу клонування рослин імбиру з метою інтродукції його в Україну: Заключний звіт /Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН; Керівник Роїк Микола Володимирович. – ДР 0116U003197. УДК 633.825:581.143.6.

14 с.

Проведено дослідження з отримання вихідного експериментального матеріалу імбиру та способи його введення в стерильну культуру *in vitro* для розробки методу клонально-мікророзмноження імбиру в умовах *in vitro*. Дано розробка дозволить отримати посадковий матеріал імбиру і провести його інтродукцію в Україну.

68.06.18.0749/0217U004173

Моніторинг трансформаційних процесів лучних фітоценозів схилових еродованих земель західного Лісостепу та Передкарпаття, виведених на консервацію: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Бугрин Любомир Мирославович. – ДР 0116U001315. УДК 633.2:631.613.

29 с.

Встановлено показники продуктивності лучних ценозів, надходження та якісні показники корму, динаміку екологічно-фітоценотичної структури лучних ценозів. Основними ценозоутворюючими видами сінокісних фітоценозів на схилових землях Західного Лісостепу є костриця лучна (*Festuca pratensis* Huds.), костриця червона (*Festuca rubra* L.), пажитниця багаторічна (*Lolium perenne* L.), тонконіг лучний (*Poa*

pratensis L.), лядвенець рогатий (*Lotus corniculatus* L.), люцерна хмелевидна (*Medicago lupulina* L.), конюшина лучна (*Trifolium pratense* L.). Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.06.18.0750/0217U004174

Ефективність фунгіцидів в обмеженні розвитку хвороб на озимому ячмені: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Біловус Галина Ярославівна. – ДР 0116U001307. УДК 633.16: 632.4: 632.934.

45 с.

Пропозиції щодо ефективності фунгіцидів в обмеженні розвитку хвороб на посівах ячменю озимого Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.06.18.0751/0217U004320

Морфологічні особливості як маркерні ознаки стійкості до поширеніх фітофагів генофонду ячменю та пшениці ярих для використання в селекції: Заключний звіт /Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України; Керівник Боровська Ірина Юріївна. – ДР 0116U001076. УДК 633.16:633.11:632.9.

45 с.

Об'єкт дослідження - ячмінь ярий, пшениця м"яка яра, внутрішньостеблові шкідники, морфологічні особливості, стійкість, маркерні ознаки, зразки. Мета роботи - визначення морфологічних ознак, які обмежують шкідливість основних фітофагів та виділення зразків з морфологічними маркерами стійкості до них. Методи досліджень - ентомологічні (польові та лабораторні), методи варіаційного та кореляційного аналізів. Виділено два сорти пшениці м'якої ярої Шортандинская юбилейная (Казахстан), CMSA04M01581T (Мексика) та сорти ячменю ярої Патрицій, Мальвничий, Гермес, Крок, Модерн (Україна), Московский 86, Бином (Росія), AC Malone (Канада), стійкі до внутрішньостеблових шкідників з комплексом цінних ознак. Визначено параметри маркерних ознак моделі стійкого сорту: ячменю ярої - стійкість до внутрішньостеблових шкідників (бал 6, пошкоджених рослин до 25,0 %), висота рослини 71-80 см, висока регенераційна здатність (коєфіцієнт толерантності 1,73-2,40), механічна цільність стебла - 0,85-1,10 Н, лінійна цільність стебла - 0,0251-0,0399 мг/см; пшениці м'якої ярої - стійкість до внутрішньостеблових шкідників (бал 6, пошкодженість до 25,0 % рослин), регенераційна здатність (коєфіцієнт толерантності 1,5-3,0), висота рослини - 95-101 см, механічна цільність стебла - 0,6-2,1 Н. Колекційний матеріал, що виділено в процесі досліджень в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва, може бути використаний при створенні сортів пшениці та ячменю ярих із підвищеною стійкістю до внутрішньостеблових шкідників. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.37 Захист сільськогосподарських рослин

68.06.18.0752/0217U004172

Обґрунтувати ефективне використання гербіцидів оновленого асортименту по проведенню захисних заходів від бур'янів на посівах кукурудзи: Заключний звіт /Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН; Керівник Яцух Катерина Іванівна. – ДР 0116U001374. УДК 632.95:633.15.

25 с.

Визначено ефективність гербіцидів оновленого асортименту проти бур'янів на посівах кукурудзи, внесених у різні фази розвитку культури. Встановлено, що найбільш ефективним проти бур'янів є застосування гербіциду адengo,

к.с. - 0,3 л/га (перша обробка до сходів культури) та гербіциду майсТер Пауер, о.д. - 1,25 л/га (друга обробка у четверту фазу внесення - 7-ий листок кукурудзи). Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.39 Тваринництво

68.06.18.0753/0417U001734

Скрипка Галина Андріївна. Ветеринарно-санітарна оцінка меду бджолиного натурального щодо вмісту залишків хлорорганічних пестицидів: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 06.04.2017.

УДК 619:614.31:632.95:638.16.

144 с.: 21 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 184 назви.

ізомери) і дихлордифенілтрихлорметану та його метаболітів) в об'єктах довкілля пасік (грунту, води і квітах медоносних рослин) як основних джерел контамінації меду натурального. Встановлено залежність між залишковою кількістю хлорорганічних пестицидів в квітах окремих медоносних рослин та їх ботанічним походженням. Визначено коефіцієнт переходу хлорорганічних пестицидів із ґрунту у квіти медоносних рослин. Проведено ветеринарно-санітарну оцінку меду натурального за вмісту в ньому залишків гексахлорциклогексану (?-, ?, ?-ізомери) і дихлордифенілтрихлорметану та його метаболітів. Досліджено органолептичні та фізико-хімічні показники меду натурального, одержаного на територіях із різним вмістом пестицидів та вивчено особливості накопичення в меді цих поліютантів залежно від його ботанічного походження та рівня забруднення припасичної території. Експериментально вивчено вплив низьких доз гексахлорциклогексану (?-ізомеру) та дихлордифенілтрихлорметану за умови їх тривалого потрапляння з 2 % водним розчином медом до організму білих мишей як окремо (у концентрації 3,0 мкг/кг), так і у поєднанні (у концентрації 6,0 мкг/кг). Визначено вплив режимів зберігання на концентрацію на гексахлорциклогексану (?-ізомеру) та дихлордифенілтрихлорметану у меді натуральному та встановлено оптимальний режим зберігання меду за наявності цих пестицидів. За результатами досліджень науково обґрунтовано рівень залишків гексахлорциклогексану (?-, ?, ?-ізомери) і дихлордифенілтрихлорметану та його метаболітів у довкіллі пасік та меді натуральному і рекомендовано використовувати їх як базові під час проведення ветеринарно-санітарного контролю. Розроблено методичні рекомендації "Вивчення впливу гексахлорциклогексану (?-, ?, ?-ізомери) та дихлордифенілтрихлорметану і його метаболітів на ветеринарно-санітарний стан продуктів бджільництва".

68.06.18.0754/0217U004048

Створення рецептури і технології отримання дієтичної добавки апіфітocomпозиції - "Перстачевий мед": Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут бджільництва ім. П.І.Прокоповича УААН"; Керівник Захарій Андрій Віталійович. – ДР 0116U001460. УДК 638.16/.17:615.324+615.322.

31 с.

Розроблено оптимальну рецептуру та технологію виготовлення дієтичної добавки піфітocomпозиції "Перстачевий мед". Проведено дослідження її біологічно активних властивостей. Рекомендовано до впровадження у виробництво як дієтична добавка апіфітocomпозиція "Перстачевий мед", яка виготовляється на основі меду та екстракту кореневищ з коренями перстачу білого. Нова дієтична добавка має задану біологічну активність - нормалізує функцію щитовидної залози та має радіопротекторну активність, що є дуже актуальним завданням сучасної медицини та нутриціології. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.06.18.0755/0217U004049

Вплив температури та місця локалізації маточників на якість виведених бджолиних маток української степової породи: Заключний звіт /Національний науковий центр "Інститут бджільництва ім. П.І.Прокоповича УААН"; Керівник Григорків Людмила Миколаївна. – ДР 0116U001454. УДК 638.121.2:591.146+638.124.444.

31 с.

Використання прищеплювальної рамки сформованої з двох планок, на якій підтримується бджолами більш стала температура в межах розміщення прищеплених личинок, дає можливість збільшити кількість отриманих якісних маток при кожному їх виведенні на 8,2%. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.06.18.0756/0217U004113

Розроблення оптимізованої технології кріоконсервації генетичного матеріалу вітчизняних порід свиней: Заключний звіт /Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН; Керівник Ковтун Світлана Іванівна. – ДР 0115U001957. УДК 636.47:57.086.13.

65 с.

Застосовано технологічний регламент кріоконсервації генетичних ресурсів автохтонних порід свиней за застосування наноматеріалів. Розроблена схема синтезу нанокомпозитів на основі нанорозмірного гідрофільного кремнезему, олігоцукрів (цукроза, рафіноза) та білку (альбумін сироватки кріві великої рогатої худоби). Встановлено, що безпосередня модифікація цими біомолекулами поверхні кремнезему є запорукою для створення екологічно безпечних нанокомпозитів для використання в технології довгострокового збереження генофонду тварин в свинарстві як домішок до кріосередовиць, які сприяють підвищенню життєздатності репродуктивних клітин. Наноматеріали забезпечують оптимізацію середовищ у технології кріоконсервації генетичного матеріалу вітчизняних порід свиней на клітинному рівні - життєздатність репродуктивних клітин після процедури заморожування-розморожування (активність сперматозоїдів) підвищується на 10-15 %, формування ембріонів сільськогосподарських тварин *in vitro* на 15,1 %. Створено кріоколекцію генетичного матеріалу автохтонних порід свиней у функціонуючому банку генетичних ресурсів тварин Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН. Результати науково-дослідної роботи є складовими виконання завдань програми наукових досліджень Національної академії аграрних наук України "Збереження генофонду тварин". Розроблена технологія рекомендована до впровадження в практику селекційної роботи у свинарстві України та використання у державних програмах із збереження біорізноманіття та оцінки збалансованості агроекосистем. Кріоколекція гамет свиней автохтонних порід рекомендована для відтворення тварин і одержання вітчизняної продукції під маркою національного екобренду.

68.41 Ветеринарія

68.06.18.0757/0417U001617

Гудима Тарас Михайлович. Жирова гепатодистрофія у собак: діагностика і лікування: Дис... к.вет.н. /Білоцерківський національний аграрний університет. – Захищена 06.04.2017.

УДК 619:616-07:619:616-08:619:6.36:636.7.

208 с.: 18 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 305 назв.

Об'єкт дослідження - хвороби печінки у собак. Мета дослідження - теоретично й експериментально обґрунтувати

інформативні методи ранньої діагностики жирової гепатодистрофії у собак, вивчити лікувально-профілактичну ефективність гепатопротекторів та розробити комплексну схему лікування собак за патології. Методи дослідження - клінічні, морфологічний склад крові, біохімічні, інструментальні, гістологічні, гістохімічні, електронна мікроскопія, статистичні. Наукова новизна: обґрунтовані референтні значення жовчних кислот у крові клінічно здорових собак породи німецька вівчарка, показано зміни холатів у сироватці крові за розвитку гепатодистрофії та лікування хворих собак. Обґрунтовано інформативність окремих методів (сопнографія, біопсія, гістологічні та гістохімічні дослідження, електронна мікроскопія) діагностики жирової гепатодистрофії. Встановлено інформативність ензимів, білок- і холатосинтезувальної, пігментної й ліпідної функцій печінки для встановлення ранніх критеріїв діагностики жирової гепатодистрофії та контролю за ефективністю лікування. Обґрунтовано застосування ветеринарних гепатопротекторів Орнітил Плюс і Гепатіале Форте у комплексній схемі лікування собак за жирової гепатодистрофії. Впроваджено: отримані результати використовуються в науково-дослідній і навчальній роботі на факультетах вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, у практичній діяльності центру ветеринарної медицини "Ветмед", мережі ветеринарних клінік "Євровет" та приватної клініки ветеринарної медицини "Ветіко" м. Львів. Сфера (галузь) використання: ветеринарна медицина

68.06.18.0758/0417U001733

Лайтер-Москалюк Світлана Василівна. Санітарно-гігієнічне обґрунтування розробки кислотного мийно-дезінфікуючого засобу для доильного устаткування та молочного інвентаря: Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 06.04.2017.

УДК 613.287:637.116:637.128:614.484.

164 с.: 38 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 280 назви.

Дисертацію присвячено розробленню кислотного мийно-дезінфікуючого засобу для санітарної обробки доильного устаткування та молочного інвентаря. Вперше в Україні розроблено новий вітчизняний кислотний мийно-дезінфікуючий засіб "ТДС" для санітарної обробки доильного устаткування та молочного інвентаря. Проведено його лабораторні, токсикологічні і виробничі дослідження. Розроблено та погоджено нормативну документацію (ТУ У) на "Засіб кислотний мийно-дезінфікуючий "ТДС". Застосування кислотного засобу "ТДС" у поєднанні з лужними мийно-дезінфікуючими засобами згідно з розробленими технологічними режимами дозволяє у господарствах одержувати молоко незбиране високої якості згідно з ДСТУ 3662-97 та вимогами ЄС. Експериментально встановлено і запропоновано критерії оцінювання здатності кислотних мийних засобів руйнувати молочний камінь, тобто ефективність робочих розчинів засобів у виробничих умовах. Розроблено лабораторний метод визначення ефективності кислотних мийних засобів, який дає змогу швидко визначити придатність кислотних засобів ще до використання в господарствах. Вивчено санітарні умови одержання молока коров'ячого незбираного в господарствах залежно від їх технологічного оснащення і визначено найважливіші показники, які найбільше знижують гатунок молока незбираного. Розроблено методичні рекомендації щодо вимог санітарії та технологій одержання і первинної обробки молока у молочних кооперативах.

68.06.18.0759/0417U002017

Журенко Віталій Васильович. Криптоспоридіоз великої рогатої худоби (поширення, ді-

агностика та заходи боротьби): Дис... к.вет.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 29.04.2017.

УДК 619:616.993.1.

160 с.: 12 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 338 назв.

У дисертації викладено дані щодо поширення криптоспоридіозу в умовах господарств Київської та Житомирської областей України, їх вікової та сезонної динаміки. Визначено рівень інвазованості тварин криптоспоридіями. Встановлено вид збудника, яким є *Cryptosporidium ratum*. Відмічено максимальну ураженість телят криптоспоридіями у зимово-весняний період. Доведено, що ураженість тварин збудником криптоспоридіозу залежить від їх віку. Проведено порівняльний аналіз методів лабораторних досліджень. Підтверджено високу ефективність методу зажиттєвої діагностики криптоспоридіозу телят – фарбування мазків фекалій з сафраніном за Кестером. Встановлено його переваги порівняно з іншими методами фарбування. Визначено ефективність та проведено порівняльний аналіз толтароксу і толтароксу з імунобактерином-Д. Досліджено вплив лікарських засобів на морфологічні, біохімічні та імунологічні показники крові телят. Запропоновано загальні та спеціальні заходи профілактики криптоспоридіозу великої рогатої худоби.

68.47 Лісове господарство

68.06.18.0760/0417U001738

Євтушенко Юлія Володимирівна. Біологічні та екологічні особливості *Aesculus carnea* Науле та перспективи його використання в озелененні м. Києва: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 07.04.2017.

УДК 712:582.746.56:581.5(477-25).

167 с.: 24 табл., 48 іл. – Бібліогр.: 174 назви.

У дисертаційній роботі представлено результати комплексних досліджень екологічних та біологічних особливостей інтродукента *A. carnea* в умовах міста Києва. Уперше досліджено особливості насінневого та вегетативного способів розмноження *A. carnea*, охарактеризовано доцільність застосування кожного з них. Підібрано оптимальну технологію мікроклонального розмноження гіркої каштанівки м'ясо-червоного з метою масового розмноження та отримання рослин-регенерантів. Досліджено сезонний ритм росту і розвитку *A. carnea* в умовах району досліджень. З'ясовано закономірності проходження фенологічних фаз та їх залежність від метеорологічних показників. Визначено потенційну морозостійкість гіркої каштанівки м'ясо-червоного за допомогою методу прямого лабораторного проморожування. Встановлено рівень посухостійкості рослин виду в різних екологічних зонах міста Києва. Проведено порівняння отриманих показників вищезазначених екологічних особливостей із гіркої каштаном звичайним та червоним. Визначено функціональний стан фотосинтетичного апарату листків виду в різних урboекотопах за допомогою методу індукції флуоресценції хлорофілу. Проведено аналіз вмісту важких металів в листках *A. carnea* та в ґрунті у місцях зростання за допомогою методу атомно-емісійної спектроскопії. На основі отриманих результатів оцінено перспективність рослин виду для садово-паркового будівництва та запропоновано використання декоративних груп за участі *A. carnea* у системі зелених насаджень міста Києва.

68.06.18.0761/0417U001866

Бровко Дмитро Федорович. Фітомеліорація піщаних літоземів зеленої зони міста Києва: Дис... к.с.-г.н. /Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Захищена 07.04.2017.

УДК 630*233:630*182 (477.42).

302 с.: 96 табл., 71 іл. – Бібліогр.: 299 назв.

Дисертаційну роботу присвячено дослідженням та аналізу лісокультурних методів фітомеліорації піщаних літоземів у зеленій зоні міста Києва. Наведено аналітичний огляд літературних джерел з питань, що стосуються географічного розповсюдження пісків в Україні та їхніх класифікацій, перебігу природного заростання пісків техногенного походження, а також методів їх механічного і хімічного закріплення та фітомеліорації. На підставі досліджень, проведених на піщаних літоземах зеленої зони міста Києва, встановлено кількісні показники запасів продуктивної вологи у пісках та показано значення лесоподібних суглинків у оптимізації їх водно-фізичних властивостей. З'ясовано, що за локального внесення лесоподібних суглинків у посівні щілини, на пісках можливий висів насіння сосни звичайної, акації білої, аморфі кущової, обліпихи крушиноподібної та дуба червоного. Простежено вплив глибини загортання стовбурців сіянців сосни звичайної у пісок та локально-внесених у садівну щілину лесоподібних суглинків на приживлюваність її сіянців, на біометричні показники і фракційний склад біомаси у сажанців, а також встановлено кількісні значення щільноти пісків, за яких у сажанців сосни мають місце істотні зміни у фракційному складі їх надземних та підземних органів й розраховано баланс витрат води на транспирацію у насадженнях сосни звичайної. Досліджено вплив довжини стеблових здерев'яніліх живців верби гостролистої, дикого винограду п'ятилистого, карагани дерев'янистої та тамариску чотириникового і локально-внесених у пісок лесоподібних суглинків на приживлюваність живців, на пагоноутворення й ризогенез та на водний режим листя у живцевих сажанців.

68.85 Механізація й електрифікація сільського господарства

68.06.18.0762/0217U003868

Розробка робототехнічних систем для біотехнічних об'єктів: Заключний звіт /Національний університет біоресурсів і природокористування України; Керівник Лисенко Віталій Пилипович. – ДР 0112U007168. УДК 004.896:631.171.

42 с.

Об'єкт дослідження - процеси керування робототехнічними системами у біотехнічних об'єктах. Мета дослідження - розробити теоретичні основи робототехнічних систем для біотехнічних об'єктів шляхом обґрунтування: архітектури, блоку фільтрації вхідних даних, блоку розпізнавання образів, систем прийняття рішень, апаратно-програмного забезпечення. Методи дослідження -теоретичною і методологічною основою дослідження є фундаментальні роботи провідних вітчизняних дослідників у галузі робототехніки; використано методи системного аналізу (для аналізу технологічного процесу вирощування томатів у теплиці), математичного моделювання (у тому числі станів біологічної складової), нейронні мережі (для розробки стратегії керування процесом вирощування томатів у теплиці), положення теорії автоматичного керування, експериментальний метод дослідження. Галузь застосування - виробництво продукції рослинництва та тваринництва; екологічно безпечне та раціональне природокористування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

68.06.18.0763/0217U004426

Дослідити закономірності формування ультразвукових сигналів та розробити інструкцію з використанням електронних засобів для діагностування технічного стану складових тракторних дизельних двигунів: За-

ключний звіт /Національний науковий центр "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"; Керівник Василенко Михайло Олександрович. – ДР 0116U002349. УДК 621.431.004.53.

82 с.

Мета роботи - зменшення затрат на ремонт та технічне обслуговування мобільної техніки за рахунок рационального використання доремонтного ресурсу основних вузлів і компонентів конструкції техніки шляхом визначення технічного стану за результатами діагностування. Об'єкт досліджень - процеси отримання та обробки діагностичних сигналів, отриманих за допомогою діагностичного засобу "Дельphin-1M". Методи досліджень - аналітичний, дедуктивний, діагностичний та метод статистичної обробки даних. Галузь застосування - ремонтні підприємства різних рівнів, господарства-виробники с/г продукції. Розроблено інструкцію по застосуванню електронних засобів для діагностування технічного стану окремих вузлів тракторної техніки; рекомендації по обробці сигналів отриманих за допомогою діагностичного засобу "Дельфин-1M". Робота розповсюджується за договірною ціною.

70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО

70.01 Загальні питання водного господарства

70.06.18.0764/0217U004475

Розробка стратегії розвитку системи підготовки питної води в м. Миколаєві: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U006117. УДК 626/627(091).

265 с.

Проведено розробку стратегії розвитку системи підготовки питної води в м. Миколаєві Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.25 Стічні води, їх очищення і використання

70.06.18.0765/0217U004476

Розробка поточних індивідуальних технологічних нормативів використання питної води ПАТ "АК"Київводоканал": Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U007346. УДК 628.3.

103 с.

На базі аналізу проведено розробка поточних індивідуальних технологічних нормативів використання питної води ПАТ "АК"Київводоканал" Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.06.18.0766/0217U004478

Розробка схем оптимізації систем водопостачання та водовідведення м. Баштанка: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U006114. УДК 628.3.

143 с.

Проведено аналіз та розроблено схеми оптимізації систем водопостачання та водовідведення м. Баштанка Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.06.18.0767/0217U004479

Розробка схеми оптимізації системи централізованого водовідведення міста Білгород - Дністровського Одеської області: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерьевич. – ДР 0116U006115. УДК 628.3.

50 с.

Проведено аналіз та розроблено схему оптимізації системи централізованого водовідведення міста Білгород - Дністровського Одеської області Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.06.18.0768/0217U004498

Розробка органо-мінеральних матеріалів на основі осадів водопровідних станцій з метою їх застосування у водоочищенні як сорбентів та в сільському господарстві для підвищення врожайності ґрунтів: Заключний звіт /Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України; Керівник Тарасевич Юрій Іванович. – ДР 0116U000869. УДК 628.38+628.16.

23 с.

Об'єкт досліджень - осади водопровідних станцій. Мета роботи - перевірка ефективності використання одержаних органо-мінеральних матеріалів як сорбентів та як добрив. Методи досліджень - адсорбція, екстракційна фотометрія, сорбційна фотометрія, біотестування. Теоретичні і практичні результати - досліджено фіtotоксичність водопровідних осадів, та матеріалів на їх основі. Встановлено, що осади Дніпровської водопровідної станції та осади, додатково оброблені напочастинками Al(OH)_3 , не є фіtotоксичними та можуть бути використані як добрива чи меліоранти. Показано, що розроблений вуглець-мінеральний сорбент на основі закоксованого палигorskькіту здатен

сорбувати катіонні та неіоногенні ПАР, органічні аніони, похідні бензолу та нафтопродукти, а також має високу міцність та водостійкість гранул, тому є ефективним фільтруючими матеріалами для очищення нафтовмісних стічних вод. Новизна - запропоновано новий вуглець-мінеральний сорбент на основі вторичної сировини, що можна застосовувати як зернистий фільтруючий матеріал для очищення стічних вод. Сфера (галузь) застосування - захист навколошнього середовища. Робота розповсюджується за договірною ціною.

70.27 Якість води

70.06.18.0769/0417U001885

Корж Євген Олександрович. Сорбція та біосорбція фармацевтичних речовин на активованому вугіллі для ефективного їх вилучення з води: Дис... к.х.н. /Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В.Думанського НАН України. – Захищена 27.04.2017.

УДК [661.183.2:547.56:628.39]504.06.

147 с.: 31 табл., 37 іл. – Бібліogr.: 151 назва.

У дисертаційній роботі розглянуто проблему забруднення води речовинами фармацевтичного призначення та запропоновано шляхи її часткового вирішення за допомогою біосорбційних методів очищення. Виконано комплекс досліджень по встановленню ефективності сорбції і біосорбції фармацевтичних речовин різної хімічної природи на активованому вугіллі в рівноважному, кінетичному та динамічному режимах для обґрунтування раціональних умов біосорбційного вилучення фармацевтичних речовин активованим вугіллям, інокультивованим адаптованими мікроорганізмами-деструкторами.

70.06.18.0770/0217U004474

Дослідження та розробка в галузі архітектури та будівництва код ДК 015-97-1.2.19 (Розробка схем оптимізації роботи централізованих систем водопостачання та водовідведення): Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерьевич. – ДР 0115U006738. УДК 628.1.033.

149 с.

Дослідження та розробка в галузі архітектури та будівництва код ДК 015-97-1.2.19 Проведено аналіз та розроблено схеми оптимізації роботи централізованих систем водопостачання та водовідведення Робота розповсюджується за договірною ціною.

71 ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

71.01 Загальні питання внутрішньої торгівлі

71.06.18.0771/0417U001948

Гаврилюк Надія Миколаївна. Логістичний контролінг в управлінні автотранспортними підприємствами: Дис... к.е.н. /Національний транспортний університет. – Захищена 28.04.2017.

УДК 338.47:656.073.7.

236 с.: 16 табл., 60 іл. – Бібліogr.: 282 назви.

Дисертаційна робота присвячена узагальненню і розвитку теоретичних основ логістичного контролінгу та розробці методичних і прикладних положень щодо його імплементації в управління автотранспортними підприємствами. Запропоновано методичний підхід для оцінки рівня логістичного контролінгу. Розроблено методичний інструментарій оцінювання глибини реалізації логістичного контролінгу на практиці. Набув подальшого розвитку процесний бенчмаркінг як інструмент логістичного контролінгу для уdosконалення управління логістичною діяльністю на автотранспортних підприємствах.

71.31 Роздрібна торгівля

71.06.18.0772/0417U001752

Гуштан Тетяна Вікторівна. Теоретико-методичні засади спеціалізації і типізації підприємств роздрібної торгівлі: Дис... к.е.н. / ПВНЗ "Львівський університет бізнесу та права". – Захищена 31.03.2017.

УДК 33.01:[005.591/658.516+87].

174 с.: 31 табл., 27 іл. – Бібліogr.: 186 назв.

Об'єкт досліджень: процес поглиблення поділу праці і організаційної перебудови сфери роздрібної торгівлі. Мета: обґрутування науково-методичних і прикладних засад сучасного розвитку процесів спеціалізації і типізації у сфері роздрібної торгівлі, а також вплив цих процесів на форматизацію роздрібних торговельних мереж. Методи: абстрактно-логічний, теоретичних узагальнень, системно-еволюційний, функціональний аналіз, економетричні, інституціональний аналіз, матричний. Новизна: вперше обґрутовано теоретико-методичні засади формування і стратегічні напрями розвитку моделі спеціалізації в роздрібній торгівлі, уdosконалено методологічні підходи щодо дослідження сутисних аспектів типізації, котрі полягають в обґрунтуванні ознак схожості й відмінності, обґрунтування особливостей умов і чинників, які формують середовище розвитку спеціалізації й типізації на мікро- та макрорівні, їх загальнохарактерні та особливі риси, методичні засади аналізу й оцінки ефективності використання сукупного потенціалу спеціалізованої торгівлі, теоретичні аспекти формування

тів роздрібних мереж і методичні підходи їх форматизації. Сфера використання: у діяльності Правління Закарпатської облспоживспілки при розробці методичних підходів стосовно типізації об'єктів роздрібної торгівлі з урахуванням розміру, асортименту, цінового сегменту і зони діяльності, Департаменту економічного розвитку і торгівлі Закарпатської обласної державної адміністрації при розробленні заходів, спрямованих на поглиблення спеціалізації підприємств роздрібної торгівлі, супермаркету "Дастор-Ужгород" при розробці механізмів формування асортименту товарів для магазину корпоративної мережі, у навчальному процесі Ужгородського торговельно-економічного інституту КНТЕУ при викладанні дисциплін "Теоретичні основи товарознавства", "Організація роздрібної торгівлі", "Організація оптової торгівлі".

73 ТРАНСПОРТ

73.01 Загальні питання транспорту

73.06.18.0773/0417U001610

Зюзюн Вадим Ігорович. Методи та моделі управління екологічними ризиками в проектах розвитку транспорту: Дис... к.т.н. /Національний транспортний університет. – Захищена 06.04.2017.

УДК 004.942:502.55:629.331.

202 с.: 75 табл., 28 іл. – Бібліогр.: 134 назви.

Дисертація присвячена вирішенню важливої наукової проблеми розробки методів і моделей управління екологічними ризиками в проектах розвитку транспорту, що дозволить ефективніше впроваджувати дані проекти, отримувати фінансування міжнародних інвесторів та рухатись в напрямку збереження навколошнього середовища. В роботі поглиблено класифікацію ризиків проектів шляхом систематизації класу екологічних ризиків. Сформовано ключові аспекти моделі управління екологічними ризиками в проектах. Побудовано системну модель визначення екологічної компетентності учасників проектної команди згідно визначених критеріїв, запропоновано шкалу оцінки рівня екологічної компетентності. Розроблено алгоритм ідентифікації екологічних аспект-ризикових факторів, запропоновано шкалу оцінки їх суттєвості. Розроблено інформаційно-лінгвістичну модель визначення рівня екологічної безпечності проектів відбудування та використання альтернативних газових палив. Запропоновано шаблон дорожньої карти управління ризиками та шаблон єдиної бази екологічних ризиків проектів. Ключові слова: екологічний ризик, екологічний аспект-ризиковий фактор, проект розвитку транспорту, оцінка суттєвості, показник екологічної безпечності проекту.

73.29 Залізничний транспорт

73.06.18.0774/0217U004211

Наукові засади створення сучасних розподілених комп'ютерних мереж оптимізації електроспоживання та управління енергозбереженням залізниць України: Заключний звіт /Державний економіко-технологічний університет транспорту; Керівник Стасюк Олександр Іонович. – ДР 0115U002476. УДК 656.2:004.75.

121 с.

Об'єкт дослідження: процеси, що протікають в енергосистемах постачання електроенергії на тягу та проведення безперервного моніторингу, ідентифікації та інтелектуалізації процедур управління режимами електропостачання та енергозбереження залізниць. Предмет дослідження: принципи організації, методологія і методи синтезу розподілених комп'ютерних систем і мережевих технологій для

проведення моніторингу, ідентифікації та інтелектуалізації на їх базі процедур управління режимами енергозбереження систем постачання електроенергії на тягу залізничним транспортом України. Мета дослідження - створення наукових зasad, принципів організації і методів синтезу розподілених комп'ютерних систем і мережевих технологій моніторингу, ідентифікації, оптимізації та інтелектуалізації процедур управління режимами енергозбереження систем електропостачання залізниць. Методи дослідження та апаратура - у роботі використані методи дослідження спільних властивостей задач управління їх математичних моделей, методів, алгоритмів і обчислювальних архітектур, методи синтезу розподілених комп'ютерних систем і мережевих технологій моніторингу, ідентифікації та інтелектуалізації управління режимами енергозбереження систем електропостачання залізниць, методи математичного аналізу та математично-го моделювання. Результати, новизна - вперше розроблено математичні моделі, методи і комп'ютерно – орієнтовані алгоритми ідентифікації аномальних і штатних режимів функціонування тягових електричних мереж, визначення відстані до місця короткого замикання, формування файлів експрес – аварійної і повної інформації і передачі її на всі рівні керування електропостачанням залізниці для оперативного прийняття рішень в процесі експлуатації територіально розподілених силових мереж залізниць і проведення аналізу аварійних режимів. Практична значимість - використання отриманих результатів дозволяє створювати зразки комп'ютерної системи безперервного ковзного моніторингу, контролю і прогнозу технічного стану, а також визначення місця аварії силових електричних мереж залізниць на рівні тягових підстанцій. Галузь використання - регіональні філії Укрзалізниці, підприємства Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство інфраструктури України, а також навчальні заклади, що готовують спеціалістів відповідного профілю та організації відповідного профілю як в Україні так і за кордоном. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.06.18.0775/0217U004212

Теоретико-методологічні принципи комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності залізниць України як основи інвестиційно-інноваційного розвитку: Заключний звіт /Державний економіко-технологічний університет транспорту; Керівник Гончарова Лідія Леонідівна. – ДР 0115U000396. УДК 656.2:339.166.5.

195 с.

Об'єкт дослідження: процеси створення, управління, використання і комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності залізниць. Предмет дослідження: теоретичні, методичні й практичні аспекти створення, використання і комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності щодо подальшого інвестиційно-інноваційного розвитку залізниць. Мета дослідження - розробка теоретико-методологічних положень й науково-практичних рекомендацій щодо створення, управління, використання і комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності залізниць України. Методи дослідження та апаратура - у роботі використані методи аналізу спільних властивостей теоретичних і прикладних проблем функціонування та механізмів взаємодії залізничного транспорту України, пов'язаних з інтелектуальним капіталом Укрзалізниці, засобами мобілізації та підвищення його ефективності, ринком інтелектуального продукту, формами і методами корпоратизації, інноваційної діяльності складовою якої є комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності та різновидів нематеріальних активів залізниць. Результати, новизна - вперше було обґрунтвано та показано, що інвестиційно-інноваційний розвиток залізниць находитися в прямій залежності

жності від методології створення, управління використанням і розробки сучасних ринкових методів комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, при цьому, акцентовано увагу на головну проблему для забезпечення світового науково-технологічного рівня функціонування залізничного транспорту. Запропоновано методичний підхід до оцінювання можливого впливу на розвиток економіки країни таких секторів як транспортна інфраструктура та реалізація можливостей інтелектуального потенціалу країни, що надає можливість визначити ступінь впливу, враховуючи досвід низки країн світу. Розроблені концептуальні основи архітектури комп'ютеризованої системи моніторингу і управління комерціалізацією об'єктами інтелектуальної власності та інвестиційно-інноваційною діяльністю залізниць. Практична значимість - використання отриманих результатів дозволяє провести оцінювання можливого впливу на розвиток економіки країни таких секторів як транспортна інфраструктура та реалізація можливостей інтелектуального потенціалу країни, що надає можливість визначити ступінь впливу, враховуючи досвід низки країн світу. Розроблені теоретико-методологічні аспекти і методологія створення інвестиційно-інноваційної моделі структурної перебудови економічної діяльності залізниць забезпечує конкурентні переваги залізничного транспорту, зростання інтелектуального потенціалу Української та рівня інтелектуальної праці шляхом створення, управління, використання і комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Галузь використання - регіональні філії, структурні підрозділи Української, Міністерство інфраструктури України, а також навчальні заклади, що готують спеціалістів відповідного профілю як в Україні, так і за кордоном. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.06.18.0776/0217U004214

Теоретичні дослідження і розробка сучасних комп'ютерно - орієнтованих технологій оптимізації режимів електропостачання, енергозбереження і безпеки руху залізниць України: Заключний звіт /Державний економіко-технологічний університет транспорту; Керівник Мараховський Леонід Федорович. – ДР 0115U000394. УДК 656.25:621.311.1.

121 с.

Об'єкт дослідження - процеси оптимізації процедур управління режимами постачання електроенергії на тягу і технології організації енергозбереження залізничним транспортом. Предмет дослідження - принципи організації і методи синтезу комп'ютерно - інтегрованих технологій оптимізації управління режимами електропостачання і організації енергозбереження залізничним транспортом, що забезпечують інтелектуалізацію енергоємних технологічних процесів, мінімізацію комерційної вартості електроенергії, спожитої на тягу, і покращення рівня якості та надійності функціонування мереж, постачання електроенергії. Мета дослідження - дослідження нових шляхів, принципів організації і методології синтезу сучасних комп'ютерно-інтегрованих технологій оптимізації, в реальному часі, процедур управління режимами електропостачання і енергозбереження залізничним транспортом України. Методи дослідження та апаратура - у роботі використані методи дослідження спільніх властивостей задач управління їх математичними моделями, методів, алгоритмів і обчислювальних архітектур, методи проведення, в реальному часі, безперервного моніторингу, оптимізації і інтелектуалізації процедур керування процесами електропостачання і енергозбереження залізничним транспортом, методи математичного аналізу та математичного моделювання. Результати, новизна - вперше розроблено концептуальні основи організації інтелектуаль-

них тягових електрических мереж на базі сучасної SMART Grid - технології для оптимізації режимів електропостачання та аналізу процесів, що протікають в електроенергетичних мережах залізниць. Розроблено сукупність принципів організації комп'ютерно - орієнтованих технологій і методологію синтезу систем безперервного моніторингу, дослідження, аналізу і оптимізації режимів електропостачання, енергозбереження і безпеки руху мереж постійного і змінного струму. Запропоновано математичні моделі і методи реєстрації первинної інформації і синхронного вимірювання первинних даних в різних точках або сегментах єдиної тягової електричної мережі та представлення їх у вигляді Т-спектрів. Практична значимість - використання отриманих результатів дозволяє створювати зразок комп'ютерної системи і на його базі комп'ютерно-інтегровані технології для реалізації на рівні тягової підстанції безперервного моніторингу електрических мереж, ідентифікацію режимів нештатних ситуацій з прив'язкою до часу та роботи системи захисту, оптимізації енергоспоживання, а також проведення оцінки надійності електричного обладнання та якості споживання електроенергії на основі аналізу сукупності гармонік, що відображають несиметричність напруги. Результати експериментальних досліджень є основою для впровадження комп'ютерно - інтегрованих технологій інтелектуалізації управління режимами електропостачання і енергозбереження. Галузь використання - регіональні філії Української, підприємства Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство інфраструктури України, а також навчальні заклади, що готують спеціалістів відповідного профілю та організації відповідного профілю як в Україні так і за кордоном. Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.06.18.0777/0217U004361

Сенсор зображення на основі наногетероструктури: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Борщак Віталій Анатолійович. – ДР 0115U003213. УДК 621.315.592.

103 с.

Створено новий сенсор рентгенівського та оптичного зображення на основі наногетероструктури, який має високу стабільність та достатню площину і може бути застосований в цифрових рентгенографічних в комп'ютерній томографії, як людини, так і інших біологічних, неорганічних та органічних об'єктів.

73.31 Автомобільний транспорт

73.06.18.0778/0217U003714

Виконати наукове обґрунтування, скласти програму та провести систематичний моніторинг транспортно-експлуатаційних показників автомобільних доріг загального користування з наданням оперативних пропозицій щодо підвищення якості виконання дорожніх робіт: Заключний звіт /Державне підприємство "Центр науково-технічного супроводу дорожніх робіт та сертифікації дорожньої продукції"; Керівник Семенюк Сергій Миколайович. – ДР 0115U001624. УДК 625.7./8.

257 с.

Об'єктивна оцінка експлуатаційного стану автомобільних доріг. Удосконалення системи забезпечення якості замовником та підрядником на підставі аналізу їх роботи. Виявлення, систематизація, узагальнення та аналіз недоліків в експлуатаційному утриманні доріг, які систематично повторюються, розробка та впровадження заходів з попередження їх виникнення в подальшому.

73.06.18.0779/0217U003770

Виконати аналіз та розробити довідник розрахункових характеристик ґрунтів, матеріалів покріттів і основ дорожніх одягів та навантажень від транспортних засобів: Заключний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Жданюк Валерій Кузьмович. – ДР 0116U005524. УДК 625.7/8.

125 с.

Розроблено довідник розрахункових характеристик ґрунтів, матеріалів покріттів і основ дорожніх одягів та навантажень від транспортних засобів Робота передається за кордон за договірною ціною.

73.06.18.0780/0217U003771

Виконати аналіз та розробити методичні рекомендації щодо інженерного захисту гірських автомобільних доріг від небезпечних геологічних процесів: Заключний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Угненко Євгенія Борисівна. – ДР 0116U005522. УДК 625.7/8.

173 с.

Розроблено рекомендації щодо інженерного захисту гірських автомобільних доріг від небезпечних геологічних процесів з розробкою інженерних методів захисту автомобільних доріг і транспортних споруд на них від паводків і селевих виносів з застосуванням споруд з місцевих матеріалів Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.06.18.0781/0217U003772

Виконати аналіз та розробити науково-обґрунтовані пропозиції щодо концепції створення об'єктів велотранспортної інфраструктури на автомобільних дорогах загального користування та вулицях населених пунктів: Заключний звіт /Харківський національний автомобільно-дорожній університет; Керівник Батракова Анжеліка Генадіївна. – ДР 0116U007623. УДК 656.13.

140 с.

Активізовані процеси створення об'єктів велотранспортної інфраструктури на автомобільних дорогах загального користування та вулицях населених пунктів Робота розповсюджується за договірною ціною.

73.34 Водний транспорт

73.06.18.0782/0417U001921

Бендеберя Федір Андрійович. Метод оцінки режиму використання тросів і гнуучких трубопроводів в практиці експлуатації суден: Дис... к.т.н. /Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конєшевича-Сагайдачного. – Захищена 28.04.2017.

УДК УДК:629.123.

149 с.: 5 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 116 назв.

Дисертаційна робота присвячена проблемі отримання оціночних характеристик суднових тросів і ГТ і призначенні таких режимів їх експлуатації, при яких не будуть виникати аварії через великі коливання тросу або трубопроводу. Головним результатом роботи є розробка методу, який дозволяє отримувати оціночні характеристики динамічної взаємодії необмеженого потоку з судновими гнуучкими трубопроводами та тросами, що дозволяє значно підвищити експлуатаційні показники роботи судна. Отримані результати, які підвищують ефективність експлуатації суден, що обслуговують нафтovі платформи, за рахунок зниження ймовірності

настання аварій з розгерметизацією систем транспортування хімічних реагентів, стисненого повітря і робочих рідин між судном та нафтovої платформою.

75 ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОБУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

75.29 Житлове господарство

75.06.18.0783/0217U003409

Моніторинг Комплексної цільової програми підвищення енергоефективності та розвитку житлово-комунальної інфраструктури міста Києва на 2016 - 2020 роки: Заключний звіт /КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста"; Керівник Петренко Ігор Миколайович. – ДР 0117U000228. УДК 643.01:332.87.

31 с.

Об'єкт дослідження - житлово-комунальне господарство міста Києва. Мета дослідження: запровадження комплексного підходу до реалізації заходів щодо розвитку сфери житлово-комунального господарства шляхом об'єднання діючих на сьогодні програм за тематикою і галузевою спрямованістю; усунення дублювання заходів різними програмами та відповідно недопущення розпорощення бюджетних коштів між кількома програмами за одним напрямом; приведення напрямів розвитку житлово-комунального господарства міста Києва у відповідність до стратегічних ініціатив "Першокласна інфраструктура" та "Ощадлива енергетика"; сприяння забезпечення ефективності функціонування житлово-комунального господарства міста і покращенню якості надання житлово-комунальних послуг.

75.31 Комунальне господарство

75.06.18.0784/0217U004477

Експертне дослідження щодо дотримання зон санітарної охорони резервів чистої води, які знаходяться по вул. Олександра Щербатюка, 79, м.Чернівці: Заключний звіт /Державне підприємство "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства"; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U006919. УДК 644.61/62.

40 с.

Проведено експертне дослідження щодо дотримання зон санітарної охорони резервів чистої води, які знаходяться по вул. Олександра Щербатюка, 79, м.Чернівці Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.06.18.0785/0217U004480

Розроблення науково обґрунтованих нормативів (норм) питного водопостачання (водо-допоживання) для населення (споживчі послуги) в зоні обслуговування РОВПК ВКГ "Рівневодоканал" а межах кожного населеного пункту: Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U006920. УДК 644.61/62:628.1.

108 с.

На базі аналізу проведено розроблення науково обґрунтованих нормативів (норм) питного водопостачання (водо-допоживання) для населення (споживчі послуги) в зоні обслуговування РОВПК ВКГ "Рівневодоканал" а межах кожного населеного пункту Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.06.18.0786/0217U004481

Розробка та наукове обґрунтування нормативів питного водопостачання та норм питомого водоспоживання населенням м. Херсона: Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U007348. УДК 644.61/62;628.1.

47 с.

На базі аналізу проведено розробку та наукове обґрунтування нормативів питного водопостачання та норм питомого водоспоживання населенням м. Херсона. Робота розповсюджується за договірною ціною.

75.06.18.0787/0217U004482

Розробка нормативів питного водопостачання для населення м Кривий Ріг: Заключний звіт /Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства; Керівник Кравченко Олександр Валерійович. – ДР 0116U006110. УДК 644.61/62;628.1.

54 с.

На базі аналізу проведено розробку нормативів питного водопостачання для населення м Кривий Ріг Робота розповсюджується за договірною ціною.

76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

76.01 Загальні питання медицини й охорони здоров'я

76.06.18.0788/0217U004368

Розробка інформаційної технології для оцінки холодового стресу при раптовому потраплянні людини у воду: Заключний звіт /Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН та МОН України; Керівник Солопчук Юлія Миколаївна. – ДР 0115U001699. УДК 612.007.57.05.

31 с.

Створені на базі математичних моделей інформаційні технології дозволяють отримати не тільки якісні, а й кількісні оцінки функціонального стану людини в різних ситуаціях, оцінити і протидіяти можливим ризик-факторам, що загрожують здоров'ю і перевірити умови, що впливають на їх виникнення. При цьому є можливість промоделювати необмежену кількість варіантів і комбінацій, не піддаючи життя і здоров'я людини небезпекі. Метод: На базі комплексу мультикомпартментальних моделей терморегуляції і теплообміну людини, розроблених раніше Єрмаковою І.Й., створена математична модель теплових процесів людини у водному середовищі. Проведене математичне моделювання параметрів, характеристик і процесів фізіологічних систем людини. Описані взаємодія людини з водним середовищем та параметри тіла людини, які суттєво впливають на теплові процеси при перебуванні у воді. Результати: На базі математичної моделі побудована комп'ютерна модель, яка дозволяє прогнозувати динаміку функціонального стану людини при перебуванні у водному середовищі при різних рівнях занурення з урахуванням властивостей води (температури, солоності, швидкості руху). Розрахований коефіцієнт конвективного теплообміну людини з водою для вимушеної і вільної конвекції, що враховує анатомію людини, зокрема товщину жирової тканини, а також фізичні властивості (солоність, щільність, в'язкість, теплоемність і ін.). Створено математичну модель холодового термогенезу, яка враховує індивідуальні характеристики (зріст, вага, відсоток жирової тканини), який є клавішним терморегуляційним процесом, який відповідає за підтримання нормальної температури тіла людини.

На базі комп'ютерної моделі створено інформаційну технологію, яка дозволяє розраховувати час безпечного перебування людини у воді, час настання гіпотермії, а також отримати дані про теплофізіологічний стан людини, що дозволяє використовувати модель при плануванні пошуково-рятувальних операцій на воді. Також модель може бути використана для вибору методики відігрівання людини з гіпотермією.

76.03 Медико-біологічні дисципліни

76.06.18.0789/0417U001583

Храброва Олена Павлівна. Ступінь порушень реактивної відповіді нейтрофілів гуморальної і клінічної ланки системного імунітету у хворих на аутоімунні захворювання щитоподібної залози та їх корекція: Дис... к.мед.н. /Державний заклад "Луганський державний медичний університет". – Захищена 31.03.2017.

УДК УДК 615.27:612.017.1:616.441-006.5.

174 с.: 34 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 236 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженням показників клітинного, гуморального імунітету, нейтрофільних гранулоцитів у 38 хворих з дифузним токсичним зобом і 48 хворих з хронічним аутоімунним тиреоїдитом. В результаті дослідження з'ясовано зниження рівня CD3-CD16+, CD3+CD25+, CD3+HLA-DR+-клітин, підвищення рівня IgG і ЦКР у вказаних хворих. У хворих на дифузний токсичний зоб, окрім цього, знайдено підвищення рівня CD3-CD19+ В-лімфоцитів, концентрації всіх класів імуноглобулінів.

76.06.18.0790/0417U001808

Васильченко Юлія Вікторівна. Роль судинних факторів запалення, адгезії та функціонального стану ендотелію судин у формуванні та прогнозуванні бронхіальної астми у дітей: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 31.03.2017.

УДК 616.248-053.2-018.74-002.18-07(043.3).

179 с.: 50 табл., 19 іл. – Бібліогр.: 193 назви.

Дисертацію присвячено підвищенню ефективності прогнозування перебігу бронхіальної астми у дітей на підставі вивчення функціонального стану ендотелію судин і судинних факторів адгезії та запалення. Особливістю експресії молекули міжклітинної адгезії-1 (sVCAM-1) у формуванні запального процесу, а також у активації дисфункції ендотелію у дітей, хворих на бронхіальну астму. Визначена наявність взаємозв'язків рівня sVCAM-1 з інструментальними та біохімічними показниками функції ендотелію, функцією зовнішнього дихання та показниками запалення. Доведена залежність ступеня прояву бронхіальної астми від функціонального стану ендотелію судин та експресії молекули міжклітинної адгезії sVCAM-1. За допомогою множинного логістичного регресійного аналізу проведено математичне моделювання ймовірності розвитку тяжкого перебігу захворювання. Встановлені фактори, які слід обов'язково враховувати під час здійснення прогнозу формування тяжкого перебігу бронхіальної астми (обтяжений сімейний алергоанамнез, рівні sVCAM-1 та NO₂+NO₃ сироватки крові, товщину КІМ ЗСА).

76.06.18.0791/0417U001809

Яворович Марія Вадимівна. Діагностична та прогностична значущість стану ендотеліальної функції та профіброгенних медіаторів у дітей, хворих на геморагічний васкуліт: Дис... к.мед.н. /Харківський національний медичний університет. – Захищена 31.03.2017.

УДК 616.5-005.1-053.2-018.74-073.432.19-078:57.088.6:
612.071.1(043.3).

188 с.: 63 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 175 назв.

Дисертацію присвячено вивченням вдосконалення прогнозування перебігу та своєчасній діагностиці ускладнень геморагічного васкуліту в дітей на підставі дослідження моноцитарного хемотаксичного протеїну-1, метаболітів оксиду азоту, фактору Віллебранда та морфофункцийного стану судин як показників вазорегуляторної функції ендотелю. Розроблено математичну модель прогнозування несприятливо-го перебігу та розвитку ниркового синдрому при геморагічному васкуліті в дітей з урахуванням показників товщіни комплексу інтима-медія загальної сонної артерії в суккупності з визначенням рівня моноцитарного хемотаксичного протеїну-1 та фактору Віллебранда. Доведено вплив МСР-1, NO та фактору Віллебранда на перебіг запальних процесів судинної стінки, коагуляційний потенціал крові та специфічні і неспецифічні фактори захисту організму. Доведено наявність морфологічних та функціональних змін судин у дітей із геморагічним васкулітом за даними КІМ ЗСА, ендотелійзалежної вазодилатації плечової артерії та показників ультразвукової доплерографії плечової артерії, які найбільш вагомі в дітей із важким перебігом захворювання та змішаною формою ГВ з нирковим синдромом.

76.06.18.0792/0417U001987

Юзьків Ярослав Сергійович. Механізми формування імунодефіцитного та аутоімунного синдромів при черепно-мозковій травмі: Дис... к.мед.н.

/Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 05.05.2017.

УДК 616.831-001-097:612.017.1.

156 с.: 12 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 247 назв.

Дисертація присвячена вивченням механізмів розвитку запальних, імунних та аутоімунних механізмів ушкодження головного мозку при черепно-мозковій травмі. Експерименти виконано на 247 щурах-самцях масою 190- 210 г, віком 6-8 місяців, в яких моделювали черепно-мозкову травму шляхом вільного падіння вантажу на фіксовану голову тварини. Контрольну групу становили 25 хибнотравмованих тварин. Показано, що в умовах травми настає демаскування нейрональних антигенів (білка S100B, NSE та GFAP), які внаслідок порушення гематоенцефалічного бар'єру при травмі запускають подальшу (вторинну) активацію гіалінової, лімфоцитарної та макрофагальної реакцій у тканинах мозку. Паралельна вторинна активація системної відповіді на запалення, активація інтерлейкінового каскаду, системна інтоксикація виконували функцію сенсибілізуvalного фону, який посилював вторинне пошкодження мозкових тканин і переключав імунну відповідь з клітинного ланцюга (Т-клітинна імунодепресія) на гуморальний (гуморальна гіперреактивність). Критичним терміном у розвитку цих реакцій була 7 доба після нанесення травми, коли виникали вторинні запальні реакції та ознаки аутоімунного ушкодження у вигляді появи специфічних антинейрональних антітіл та дифузної макрофагальної інфільтрації тканин мозку.

76.06.18.0793/0417U002012

Вотєва Ванда Євгенівна. Патоморфологічна диференційна діагностика основних гістологічних варіантів менінгію головного мозку: Дис... к.мед.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 11.05.2017.

УДК 616.831-006.328-091.8-079.4.

250 с.: 26 табл., 126 іл. – Бібліогр.: 239 назв.

Проведене комплексне морфологічне дослідження 156 менінгію для удосконалення диференційної патоморфологічної діагностики. Встановлено, що анапластичні менінгіоми, на відміну від доброкісних, характеризуються достовірно вищим рівнем експресії VEGF, VEGFR-1, MMP-9 та СК АЕ1/АЕ3, а також нижчим рівнем експресії в-катеніна та ЕМА. Для атипових і анапластичних менінгіом був характерний ультраструктурний поліморфізм зі значною редукцією міжклітинних контактів. Важливими прогностичними параметрами менінгіом є площа сполучної тканини і рівень експресії MMP-9.

76.06.18.0794/0417U002013

Чепець Олександр Вікторович. Патоморфологічна і молекулярно-генетична характеристика інвазивно-метастатичних властивостей ендометрійдної аденокарциноми матки: Дис... к.мед.н. /Запорізький державний медичний університет. – Захищена 11.05.2017.

УДК 618.14-006.6-091.8-033.2-092:577.2.

200 с.: 34 табл., 81 іл. – Бібліогр.: 176 назв.

У дисертації визначено, що інвазивна ЕАКТМ відрізняється від ПЕ зниженими рівнями експресії РЕ-а, РП, Е-кадгерина, в-катеніна, каспази-3 в залозистих клітинах і p16 в стромальних клітинах пухлини, зниженим рівнем мРНК гена CDH1, підвищеним рівнем мРНК генів CTNNB1 і VEGFA, а також підвищеною експресією p53, p16, Ki-67, MMP-9 і TIMP-1, VEGFA, VEGFR-2. Інвазивна ЕАКТМ відрізняється від неінвазивної підвищеним рівнем експресії Ki-67, p53 та каспази-3 залозистими клітинами. В центрі інвазивної ЕАКТМ рівні експресії Ki-67 і каспази-3 в залозистих клітинах значуще вищі, ніж в зоні інвазії пухлини в міометрії. По мірі погіршення СД інвазивної ЕАКТМ від G1 до G3 в залозистих клітинах достовірно зменшуються рівні експресії РЕ-а, РП, каспази-3, Е-кадгерина, в-катеніна і зростають рівні експресії p16, Ki-67, MMP-9, TIMP-1; в клітинах строми зростає рівень експресії каспази-3. В метастатичній ЕАКТМ, порівняно з неметастатичною, вища медіана рівня мРНК генів VEGFA і CTNNB1, достовірно вищий рівень експресії в пухлинних клітинах РЕ-а і VEGFR-2 та знижений рівень експресії РП, MMP-9, TIMP-1, в-катеніна; визначається тренд до зниження медіани рівня мРНК гена CDH1 і до низької експресії Е-кадгерина.

76.06.18.0795/0217U003392

Стабільність полілізогенних систем бактерій родини Enterobacteriaceae: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Товкач Федір Іванович. – ДР 0112U002746. УДК 578.26:579.842.1/2.

59 с.

Встановлені загальні закономірності в підтриманні стабільності полілізогенного стану, визначено загальний характер взаємодії SOS-регулона з бактеріальною лізогенією, а також вивчено SOS-залежний вплив екзогенних автономних генетичних елементів (профагів, плазмід, транспозонів) на стабільність складних полілізогенних систем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.06.18.0796/0217U003541

Провести дослідження з валідації вірусної інактивації в технологічному процесі виготовлення препаратів комплексу антигемофільного фактору: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Загородня Світлана Дмитрівна. – ДР 0116U007273. УДК 578.

44 с.

Проведені дослідження з валідації вірусної інактивації в технологічному процесі виготовлення препаратів комплексу антигемофільного фактору Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.06.18.0797/0217U003542

Вивчення дії препарату на основі рибонуклеїнової кислоти відносно вірусу Епштейна-Барр: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Загородня Світлана Дмитрівна. – ДР 0116U007274. УДК 578.825:578.826.

22 с.

Досліджена біологічна активність препарату на основі рибонуклеїнової кислоти відносно вірусу Епштейна-Барр Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.06.18.0798/0217U003543

Вивчення дії препарату на основі цинку відносно вірусу Епштейна-Барр: Заключний звіт /Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України; Керівник Загородня Світлана Дмитрівна. – ДР 0116U007942. УДК 578.825:578.826.

36 с.

Досліджена біологічна активність препарату на основі цинку відносно вірусу Епштейна-Барр Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.06.18.0799/0217U004249

Фармакологічне та фармакодинамічне дослідження препарату "Кокарніт": Заключний звіт /Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Керівник Остапченко Людмила Іванівна. – ДР 0116U007222. УДК 617.-089.843.

270 с.

Вивчено фармакокінетика лікарської форми препарату "Кокарніт" і фармакокінетическое взаємодії препарату "Кокарніт" і Диклофенак / мелоксикаму / Прегабалін / дулоксетин / Метформіну / тіоктової кислоти в терапевтичних дозах при спільному застосуванні.

76.09 Медичні матеріали, засоби і вироби

76.06.18.0800/0217U004092

Розробити наукові засади технології отримання гомогенних з подрібненою структурою зливків нікелідів титану сплавів з ефектом пам'яті форми, із застосуванням магнітокерованої електрошлакової плавки: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Протоковілов Георг Вікторович. – ДР 0112U000621. УДК 615.461.

170 с.

Були розроблені фізичні принципи виплавки гомогенних сплавів з ефектом пам'яті форми на основі нікеліду титану методом магнітокерованої електрошлакової плавки. Виплавка зливків здійснюється шляхом подвійного переплаву витратних електродів, пресованих з некомпактної шихти, в камерній печі ЕШП в атмосфері інертного газу під впливом імпульсного аксіального магнітного поля. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.29 Клінічна медицина

76.06.18.0801/0417U001588

Онищенко Юлія Іванівна. Підвищення ефективності хірургічного лікування хворих на

рак гортані I-II стадії серединної локалізації шляхом використання електротермоадгезії при хордектомії: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії медичних наук України". – Захищена 03.04.2017.

УДК УДК 616.21-006.6-089:615.47.

136 с.: 18 табл., 35 іл. – Бібліогр.: 202 назви.

Дисертація присвячена актуальній проблемі онкоотоларингології підвищення ефективності хірургічного лікування хворих на рак гортані I-II стадії серединної локалізації шляхом використання електрозварювальних технологій при виконанні хордектомії. В роботі представлено результати розробленої в експерименті методики оперативного втручання на ранніх стадіях раку гортані серединної локалізації з використанням електротермоадгезії, доведено її переваги в порівнянні з традиційним втручанням (мінімізація кількості післяопераційних ускладнень в основній групі в 1,92%, в групі порівняння в 5,45% випадків); зменшення обсяму інтраопераційної крововтрати в 1,57раза, скорочення часу оперативного втручання в 1,2 рази; зменшення терміну перебування хворого в стаціонарі на 28,74%), на основі методики оперативного втручання з електротермоадгезією розроблена тактика ведення хворих у ранньому післяопераційному періоді, в тому числі із застосуванням комплексного клініко-педагогічного впливу, що дозволило покращити якість життя, показники голосової функції (у пацієнтів основної та групи порівняння виявлено достовірне зниження інтенсивності сигналу та піків величини форманті F1 голосної "І" та "Е", в порівнянні зі здоровими особами, різниця між вихідними даними в обох групах не була достовірною $p > 0,05$, дослідження післяопераційних результатів в основній групі визначають достовірно більш високі показники формантних характеристик ніж в групі порівняння, $p < 0,05$. Доведена аблактивність оперативного втручання з використанням електротермоадгезії та імуномодулюючий ефект електротермоадгезії. Запропонована оригінальна експериментальна система для вивчення структурних одиниць модельної системи сполучних тканин та описано механізм структурних перетворень в тканинах під дією електротермоадгезії.

76.06.18.0802/0417U001589

Герич Олеся Михайлівна. Клініко-імуноологічні особливості перебігу та лікування хворих на поліпозний риносинусит із грибковою сенсибілізацією: Дис... к.мед.н. /Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка АМН України. – Захищена 03.04.2017.

УДК УДК 615.278.4:616.211-002:616.322.

167 с.: 21 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 240 назв.

Дисертація присвячена питанню підвищення ефективності лікування хворих на поліпозний риносинусит (ПРС) із грибковою сенсибілізацією шляхом проведення алерген-специфічної імунотерапії грибковими алергенами. В дослідження були включені 125 хворих на ПРС та 10 практично здорових осіб. Клініко-лабораторними та інструментальними дослідженнями встановлено особливості клінічного перебігу ПРС у хворих із супутньою грибковою сенсибілізацією, дано оцінку стану чинників системного імунітету, визначено динамічні зміни клінічного перебігу та імуноологічних показників після лікування хворих на хронічний поліпозний риносинусит із грибковою сенсибілізацією. Проведені клініко-імуноологічні дослідження по визначенням ефективності підходів щодо лікування хворих на ПРС із наявністю сенсибілізації показали, що застосування АСІТ в комплексному лікуванні хворих є більш ефективним як при клінічній оцінці, так і при імуноологічному обстеженні на рівні показників системного характеру.

76.06.18.0803/0417U001600

Гринишин Ольга Богданівна. Підходи до лікування глибокого каріесу проксимальних поверхонь тимчасових молярів у дітей: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 31.03.2017.

УДК 616.314.9:616.314.28]-002-031.82.-053.2-08.

212 с.: 34 табл., 18 іл. – Бібліогр.: 290 назв.

Проведено обстеження 445 дітей дошкільних закладів та школ м. Львова віком від 2 до 9 років. Дослідження структури каріесу за глибиною та локалізацією каріозних порожнин за системою ICDAS виявило частішу локалізацію каріозних на проксимальних поверхнях тимчасових молярів. Аналіз структури каріозних уражень за глибиною виявив, що у дітей усіх вікових груп найбільшу кількість уражень молярів складають ураження середніх шарів дентину. Для виявлення морфологічних змін у пульпі, які відбуваються під час розвитку каріозного процесу на жувальних та проксимальних поверхнях зубів, проведено експериментальні дослідження. Виявлено, що вираженість запальних процесів у пульпі залежить від локалізації каріозних уражень. Клінічні спостереження впродовж двох років підтвердили, що найбільш ефективним та оптимальним методом лікування глибоких каріозних уражень проксимальних поверхонь тимчасових молярів є метод вітальної пульпотомії, що дозволяє зменшити кількість ускладнень на 20,2 % по відношенню до методу непрямого покриття пульпи та на 4,2% по відношенню до методу прямого покриття пульпи.

76.06.18.0804/0417U001601

Савіна Олена Михайлівна. Клініко-епідеміологічне обґрунтування заходів ранньої діагностики, лікування та профілактики вродженої і спадкової патології органу зору у дітей в Україні: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 06.04.2017.

УДК 617.7-007-053.1-056.7-07-084-085-036.22(477).

147 с.: 27 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 168 назв.

У дисертації представлено нові теоретично узагальнені результати проведених здобувачем дослідженів, що розв'язують конкретне наукове завдання - обґрунтування заходів ранньої діагностики, лікування та профілактики вродженої та спадкової патології органа зору в дітей в Україні. Встановлено, що протягом 2005-2014 рр. поширеність і захворюваність на хвороби ока та придаткового апарату серед дітей України зростали, а інвалідність внаслідок них зменшувалася. Визначено території з підвищеними та зниженими ризиками виникнення цієї патології. Доведено, що вроджені та спадкові захворювання очей превалюють серед сліпих і слабозорих дітей. Визначені особливості нозологічної та генетичної структури, клінічного перебігу цих хвороб серед мешканців сіл і мегаполіса, серед учнів інтернатів для сліпих і слабозорих, психоневрологічних інтернатів. Встановлено значення медико-соціальних факторів у попередженні народження дітей зі спадковою сліпотою та слабозорістю, запропоновано методологію впливу на подальшу репродуктивну поведінку їїносій. Обґрунтовано оптимальні терміни скринінгу, розроблено алгоритм дії офтальмолога при виникненні підозри на наявність такої патології в дитині.

76.06.18.0805/0417U001635

Мишаківська Ольга Михайлівна. Паліативна допомога хворим на деменцію у позалікарняних умовах: Дис... к.мед.н. /Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології. – Захищена 14.03.2017.

УДК 616.899-039.75.

185 с.: 23 табл., 33 іл. – Бібліогр.: 211 назва.

У дисертації представлено результати вивчення клінічних симптомів, супутніх при деменції. Досліджено їх динаміку протягом 6-місячного періоду, взаємозв'язок між клінічними симптомами, дистресом доглядача і тягарем догляду. Встановлено, що в амбулаторних хворих на деменцію протягом періоду дослідження було достовірне зниження симптомів маячения, депресії/дисфорії, розладів сну та поведінки вночі, знижувалась вираженість симптомів і дистрес доглядачів. У стаціонарних пацієнтів спостерігалось зниження симптомів маячения, депресії/дисфорії, протягом дослідження клінічно значуще зростала вираженість клінічних симптомів і дистрес доглядачів. Спільним для обох груп було посилення апатії/байдужості. У стаціонарних пацієнтів відразу при первинному огляді було виявлено достовірне переважання апатії/байдужості, а протягом дослідження ще і посилення аномальної рухової активності, розладів апетиту, тенденція до посилення тривоги. Оцінено ефективність медикаментозної корекції клінічних симптомів у пацієнтів з деменцією, залежно від амбулаторного чи стаціонарного лікування. Під впливом лікування у амбулаторних хворих спостерігалась редукція більшості симптомів, які були домінуючими у групі, що й впливало на зниження дистресу доглядача. На противагу, у стаціонарних пацієнтів протягом періоду дослідження спостерігалось посилення апатії/байдужості, розгальмованості, аномальної рухової активності, розладів апетиту, що робить щоденний догляд за пацієнтом одноманітним та обтяжливим. Грунтуючись на аналізі отриманих результатів, розроблено алгоритм надання паліативної допомоги пацієнтам з деменцією у позалікарняних умовах та оцінено його ефективність.

76.06.18.0806/0417U001636

Софілканич Ніна Василівна. Когнітивні та афективні розлади у пацієнтів із скроневими епілепсіями: Дис... к.мед.н. /Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології. – Захищена 14.03.2017.

УДК 616.853:616.89-008:159.95)-07-08.

156 с.: 10 табл., 44 іл. – Бібліогр.: 223 назви.

Було проведено обстеження і лікування 133 пацієнтів з непсихотичними психічними розладами при скроневих епілепсіях, які були раандомізовані на групи в залежності від типу терапії (психофармакотерапія, психотерапія, поєднання психотерапії та психофармакотерапії, хірургічне втручання з приводу епілепсії), з оцінкою ефективності через 1, 3 і 6місяців після початку лікування. Була проведена комплексна оцінка психічного статусу пацієнтів, окремих характеристик афективних і когнітивних розладів. Докладно описано структуру та клініко-психопатологічні прояви психічних розладів обстежених пацієнтів. Було виявлено достовірне переважання афективних розладів порівняно з когнітивними серед непсихотичних психічних розладів при скроневих епілепсіях; а також пряма кореляція їх виразності з важкістю перебігу скроневої епілепсії (частотою і важкістю нападів). Було визначено, що когнітивні порушення, що мали понад 70,7 % пацієнтів, майже у 1/2 були замасковані афективними порушеннями і виявлялися лише феноменологічно у складі депресивних і тривожних синдромів. Обстежені особи мали помірний когнітивний дефіцит, зниження обсягів слухової короткосної і довготривалої пам'яті, помірне зниження уваги. Депресивні симптоми мали понад 60,9 % пацієнтів, тривожні симптоми були майже у 51,9 % пацієнтів. Показники депресії і тривоги були помірного ступеню виразності. Було обґрунтовано і запропоновано удосконалення тактики лікування когнітивних та афективних порушень у пацієнтів з органічними непсихотичними психічними розладами на фоні скроневої епілепсії шляхом диференціації методів втруча-

ння відповідно до клініко-психопатологічної картини захворювання. Було визначено, що після хірургічного втручання відбувається зниження когнітивного функціонування, а саме пам'яті та уваги із початком відновлення з 3 по 6 місяць після операції. Найбільш ефективним методом лікування непсихотичних психічних розладів внаслідок скроневої епілепсії виявилася комбінація когнітивно-поведінкової терапії та психофармакотерапії, що сприяла достовірній редукції депресії, тривоги і помірних когнітивних порушень. Було відзначено найбільшу ефективність когнітивно-поведінкової терапії щодо поліпшення обсягу слухової короткочасної пам'яті і найбільшу ефективність психофармакотерапії - щодо відновлення уваги. Були визначені переважні мішенні втручання (депресія, тривога, загальний когнітивний дефіцит, порушення пам'яті або уваги), що дозволяють диференціювати обсяг терапії з акцентом на її психотерапевтичній або фармакотерапевтичній складовій.

76.06.18.0807/0417U001650

Чумаченко Ніна Григорівна. Оптимізація лікувально-профілактичних заходів при бронхіальній астмі у дітей, що мешкають в екологічно несприятливому регіоні: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України". – Захищена 11.04.2017.

УДК 616.248-08-039.71:614.7:611/612.

175 с.: 32 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація присвячена проблемі удосконалення лікувально-профілактичних заходів при БА у дітей з екологічно несприятливого регіону на основі вивчення особливостей перебігу захворювання, поліморфізму генів та метаболічних змін в організмі за показаннями амінокислотного спектру сироватки крові і конденсату видихуваного повітря та корекції лікування. За даними клініко-анамнестичних досліджень визначено особливості перебігу БА у дітей, які мешкають в екологічно несприятливому регіоні. На основі результатів молекулярно-генетичних досліджень встановлені поліморфні варіанти 313G, 481T і 79G генів GSTP1, NAT2 і ADRB2 та їхні комбінації в генотипі, які є факторами підвищеного ризику розвитку БА у дітей. Встановлені зміни спектру амінокислот сироватки крові і КВП у дітей, хворих на БА, які мешкають в екологічно несприятливому регіоні, вказують на наявність вираженого ОС, який зберігається у хворих і в періоді клінічної ремісії, а також на специфічність метаболічних порушень. Удосконалено схему лікувально-профілактичних заходів у дітей, хворих на БА, з включенням до лікувального комплексу препарату метаболічної дії похідної сполуки бурштинової кислоти.

76.06.18.0808/0417U001704

Бакуменко Ірина Камеліївна. Клініко-патогенетичні особливості і корекція вестибулярних дисфункцій при дегенеративних змінах у шийному відділі хребта: Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 05.04.2017.

УДК 616.831-007.17.

225 с.: 32 табл., 50 іл. – Бібліогр.: 274 назви.

На підставі комплексного обстеження 108 пацієнтів виявлено особливості розвитку та клінічних проявів вестибулярних дисфункцій (ВД), які виникли на тлі дегенеративних змін у шийному відділі хребта в осіб із церебральною ангіодистонією або хронічною ішемією мозку. Уточнені клініко-патогенетичні механізми ВД. Розроблено експериментальну модель шляхом оклюзії хребетних артерій, а також вивчені поведінкові, локомоторні, неврологічні та емоційні розлади при ВД у тварин. Проведено експериментальні тестування розробленої схеми лікування моделі ВД і до-

ведені її ефективність. Розроблено діагностичний алгоритм щодо ВД, стану статолокомоторного апарату. Проведено зіставлення атаксографічних даних з їх автономним супроводом та виявлено певні закономірності розвитку й прогресування ВД у залежності від вегетативних характеристик. Визначені основні об'єктивні показники вказують на виснаження компенсаторних механізмів, що може бути корисним для прогнозу й корекції тактики лікування пацієнтів із порушенням адаптації при ВД.

76.06.18.0809/0417U001715

Калічевська Марина Володимиривна. Клініко-імунологічні особливості та лікування дітей, хворих на бронхіальну астму із супутньою патологією верхніх відділів травного тракту: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 20.04.2017.

УДК 616.248:616.-]036:57.083.3-08-053.2.

170 с.: 38 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 22 назви.

Дисертація присвячена питанням підвищення ефективності лікування і контролю бронхіальної астми (БА) в дітей шляхом оптимізації терапії супутньої патології верхніх відділів травного тракту (ВВТТ) на підставі результатів комплексного клініко-імунологічного дослідження. Об'єктом дослідження стали 120 дітей та підлітків з БА віком від 6 до 18 років. У роботі показано, що у дітей з БА відзначається висока частота супутньої патології ВВТТ (65%), переважно органічного характеру, з наявністю уражень кількох відділів травного тракту. На тлі цієї патології БА має більш тяжкий перебіг з низьким рівнем контролю її симптомів. У роботі вперше досліджено особливості продукції IFN-? та інтерлейкінів, які беруть участь у процесах алергічного запалення (IL 4, 5, 13), у дітей з БА та супутньою патологією ВВТТ. Показано, що при наявності запальних змін слизової оболонки травного тракту у дітей з БА відзначається достовірно більш високі сироваткові концентрації IFN-? та IL 4, а при наявності деструктивних уражень і Helicobacter pylori інфекції - також і IL 13 порівняно із хворими на БА без супутніх захворювань ШКТ. Вперше науково обґрунтована доцільність застосування та вивчена ефективність включення в комплексну терапію захворювань ВВТТ у дітей з БА цитопротекторної терапії (сукральфат протягом 4 тижнів), що сприяло збільшенню тривалості ремісії захворювань ВВТТ, нормалізації імунологічних показників та покращенню контролю симптомів БА. Визначено основні медико-біологічні фактори ризику формування хронічної гастродуоденальної патології в дітей з БА, на основі яких розроблено математичні моделі для прогнозування ризику розвитку цієї патології.

76.06.18.0810/0417U001717

Процюк Людмила Олександрівна. Поліморфізм гену серотонінових receptorів (5-HTR2A) у хворих на ревматоїдний артрит: зв'язок з клінічними проявами та ефективністю лікування: Дис... к.мед.н. /Донецький національний медичний університет. – Захищена 07.04.2017.

УДК 616.72-002.77:575.113.

227 с.: 38 табл., 69 іл. – Бібліогр.: 303 назви.

Об'єкт дослідження - клініко-лабораторні та генетичні аспекти перебігу ревматоїдного артриту (РА); мета - на основі вивчення поліморфізму гену серотонінових receptorів 5-HTR2A, його зв'язку з клінічним перебігом РА та ефективністю лікування розробити алгоритм персоніфікованої діагностичної тактики для виявлення груп хворих на РА з несприятливим перебігом захворювання, які потребують ранньої оптимізації лікувально-реабілітаційних заходів; методи - клініко-лабораторні, серологічні, генетичні, інстру-

ментальні, анкетування, статистичні; новизна та результати - уперше встановлено особливості розподілу полімorfних варіантів T102C і A-1438-G гену серотонінового рецептора 5-HTR2A, а також вивчено розподіл цих генотипів за залежною від статі у хворих на РА; шляхом вивчення особливостей клінічного перебігу РА у хворих з різними варіантами полімorfних ділянок встановлено наявність асоціативного зв'язку між гетерозиготним варіантом ТС полімorfізму T102C гена та гомозиготними AA і GG генотипами полімorfізму A-1438-G гену з низкою клінічних проявів; вивчення ефективності лікування у хворих на РА з різними варіантами полімorfних ділянок промоторного регіону гену 5-HTR2A T102C і A-1438-G виявило, що на ефективність лікування, практездатність і якість життя впливали: активність запального процесу, наявність тривожно-депресивних розладів, інтенсивність і виразність болювого синдрому, а алель Т виступає предиктором резистентності до лікування; на основі вивчення полімorfізму гену серотонінових рецепторів 5-HTR2A, його зв'язку з клінічним перебігом РА, інтенсивністю болювого синдрому, особливостями психічного і особистісно-психологічного стану хворих та ефективністю лікування розроблено алгоритм персоніфікованої діагностичної тактики для виявлення груп хворих на РА з несприятливим перебігом захворювання, які потребують ранньої оптимізації лікувально-реабілітаційних заходів; впроваджено - у лікувальну практику ревматологічних відділень обласної клінічної лікарні ім. М. І. Пирогова м. Вінниця та обласної клінічної лікарні м. Кропивницький, поліклінічних відділень обласних лікарень м. Вінниця та м. Кропивницький, КЗ "Амбулаторія загальної практики-сімейної медицини" м. Кропивницький та Яблунівської амбулаторії загальної практики - сімейної медицини Білоцерківського району, загально-терапевтичного відділення міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги м. Вінниця, а також в педагогічний процес Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова; галузь використання - лікувально-діагностичний процес ревматологічних, терапевтичних, неврологічних відділень, науковий і педагогічний процеси кафедр терапевтичного профілю медичних навчальних закладів.

76.06.18.0811/0417U0001718

Сокрут Ольга Петрівна. Клініко-патогенетичне значення вегетативного тонусу при ревматоїдному артриті та лікування хворих з урахуванням симпато- і ваготонії:
Дис... к.мед.н. /Донецький національний медичний університет. - Захищена 07.04.2017.

УДК 616.72-002:616.839-071-036-092-08.

135 с.: 38 табл., 37 іл. - Бібліogr.: 198 назви.

Об'єкт дослідження - стан вегетативної нервової системи при ревматоїдному артриті (РА); мета - поліпшити якість ранньої діагностики і реабілітації хворих на РА, встановити нові ланки патогенезу захворювання; методи - клінічні, рентгенологічні, ультразвукові, електрофізіологічні, імуно-біохімічні, імуноферментні, фізико-хімічні, атомно-емісійні і атомно-абсорбційно-спектрометричні, статистичні; новизна та результати - уперше визначено частоту і характер вегетативної дисфункції у хворих з різним перебігом РА, доведено взаємозв'язок тяжкості вегетативних розладів, параметрів варіабельності серцевого ритму, симпато-вагального індексу з показниками активності, тяжкості, швидкості прогресування РА, його рентгенологічною стадією, тяжкістю уражень периартикулярних тканин та системних проявів, з серопозитивністю захворювання, встановлено кореляції вегетативного тонусу (ваготонії, симпатотонії, ейтонії) зі ступенем активності, стадією захворювання й темпами прогресування суглобового патологічного процесу, вперше проде-

монстровано взаємини вегетативних розладів з наявністю остеопорозу, показниками щільноти кістки і рівнями ряду маркерів кісткового метаболізму, зі змінами стану поверхневих адсорбційно-реологічних властивостей крові, виявлено зв'язок ефективності медикаментозної патогенетичної терапії з наявністю вегетативної дисфункції та "вегетативним паспортом" хворих, запропоновано та клінічно обґрунтовано методологію застосування індивідуально-оптимальної магнітотерапії з урахуванням "вегетативного паспорту" хворих на РА, яка дозволила підвищити результати традиційного використання магнітного поля низької частоти і ефективність засобів медикаментозного патогенетичного лікування, розроблено прогностичні критерії щодо перебігу хвороби та ефективності лікувальних заходів; впроваджено - в практику Інституту травматології і ортопедії Донецького національного медичного університету МОЗ України (м. Лиман), санаторію "Слов'янський" Укрпрофоздоровниці (м. Слов'янськ), санаторію "Медичний центр реабілітації залізничників" м. Хмільник, в терапевтичних відділеннях клінічної міської лікарні № 11 м. Київ, центральної міської клінічної лікарні м. Слов'янськ, клінічної міської лікарні № 1 м. Краматорськ, у міській поліклініці № 24 м. Харків, у Волинському обласному госпіталі ветеранів війни (м. Луцьк), а також в педагогічний процес Донецького національного медичного університету, Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського", Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки (м. Луцьк), Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна; галузь використання - лікувально-діагностичний процес ревматологічних, терапевтичних, фізіотерапевтичних відділень, санаторно-реабілітаційних закладів, науковий і педагогічний процеси кафедр терапевтичного профілю медичних навчальних закладів.

76.06.18.0812/0417U001723

Савицький Роман Володимирович. Використання методу вакуум-терапії в комплексному лікуванні гнійних ран, що тривають не загоюються: Дис... к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти. – Захищена 31.03.2017.

УДК 616 - 001.4 - 08:615.8 - 7:617.

131 с.: 25 табл., 60 іл. - Бібліogr.: 324 назви.

Дисертаційна робота є клінічним дослідженням, спрямованим на уdosконалення патогенетично обґрунтovanих принципів комплексного лікування гнійних ран, що тривають не загоюютьсяся. До дослідження включено 72 пацієнта з гнійними ранами, що тривають не загоюютьсяся (ГРТНЗ). Основна група складалася з 36 хворих з ГРТНЗ різної локалізації, яким в якості місцевого лікування застосовувався метод низькодозованої вакуум-терапії (ВТ). Групу порівняння склали 36 хворих, яким в якості методу місцевого лікування ран використовували метод лікування рані під пов'язкою з використанням мазей із антибіотиками та антисептиками. У пацієнтів групи порівняння спостерігали уповільнену динаміку ранового процесу. Використання ВТ надавало виражений позитивний вплив на перебіг ранового процесу. У хворих із ГРТНЗ м'яких тканин на 7-8-у добу застосування у лікуванні методу ВТ відзначали повне очищення рані від фібринозного нальоту. При імуногістохімічному дослідженні тканин рані з визначенням індекса проліферації, антигену Ki 67 встановлено, що вплив низькодозованого вакууму призводить до підвищення проліфераційної активності тканин ГРТНЗ на 74,59% у порівнянні з традиційними методами лікування. Під час планіметричних досліджень ран у пацієнтів основної групи на 10-12 добу після лікування мало місце зменшення площи рані до 6,91 + 1,04%. Застосування вакуум-терапії при лікуванні хворих із ГРТНЗ дозволило

скоротити процес очищення ран; у мінімальні терміни усунути запальні явища; активізувати репаративні процеси в рані.

76.06.18.0813/0417U001725

Мохаммед Саєд Хуссеїн Абухассан. Оптимізація реконструктивно-відновного етапу при резекції кардіального відділу шлунка та гастректомії: Дис... к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти. – Захищена 30.03.2017.

УДК 616.33-006-089.86:[616.329+616.341].

161 с.: 38 табл., 20 іл. – Бібліогр.: 234 назви.

Дисертаційну роботу присвячено розробці нового способу реконструкції шлунково-кишкового тракту після гастректомії та субтотальної проксимальної резекції шлунка шляхом модифікації однорядного шлунково-кишкового та стравохідно-кишкового анастомозу. Робота містить результати обстеження 150 хворих раком шлунку, яким було виконано гастректомію або субтотальну проксимальну резекцію шлунка. В основну групу (77 хворих) включено пацієнтів, яким формування анастомозу виконано за запропонованою методикою. В контрольну групу (73 хворих) увійшли пацієнти зі стандартною методикою формування анастомозу. В результаті комплексного дослідження встановлено, що формування анастомозу за запропонованою методикою призводить до зменшення кількості післяоператійних ускладнень та летальності, поліпшує функціональні результати лікування та трофологічний статус хворих, покращує якість життя пацієнтів, зменшує час перебування хворого в стаціонарі на 2,5+-0,5 ліжко-дня. Комплексний підхід, застосований в даній роботі, дозволив науково обґрунтувати використання нового варіанту реконструкції шлунково-кишкового тракту після гастректомії та субтотальної проксимальної резекції шлунка.

76.06.18.0814/0417U001728

Чорнопищук Роман Миколайович. Локальна імунокорекція в комплексному лікуванні інфікованих ран (експериментально-клінічне дослідження): Дис... к.мед.н. /Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. – Захищена 18.04.2017.

УДК 616-001.4:615.37.

198 с.: 33 табл., 63 іл. – Бібліогр.: 357 назв.

Об'єкт - інфіковані рани; мета - підвищення ефективності комплексного лікування хворих з інфікованими ранами шляхом застосування способу локальної імунокорекції з використанням композиції антимікробної мазі на гідрофільній основі та імуномодулятора мурамілпептидного ряду; методи - експериментальні, клінічні, лабораторні, мікробіологічні, цитологічні, імунологічні, морфометричні, морфологічні, статистичні; результати - встановлено особливості змін клініко-лабораторних, мікробіологічних, цитологічних, імунологічних показників крові і ранового вмісту та гістологічних змін тканин у тварин на тлі експериментального моделювання ра-нового процесу; вперше вивчено діагностичну цінність показника Фактору форми нейтрофільних гранулоцитів шляхом встановлення його кореляційного зв'язку з лабораторними, бактеріологічними, цитологічними, імунологічними та гістологічними показниками; розроблено і науково обґрунтовано склад композиції лікарських препаратів для місцевого лікування інфікованих ран з антимікробною та імуномодулюючою дією; в експериментальних умовах вивчено доцільність та ефективність використання запропонованої композиції лікарських препаратів при місцевому лікуванні інфікованих ран; вперше обґрунтована ефективність місцевого застосування запропонованої композиції у комплексному лікуванні хворих з інфікованими ранами; галузь

- медицина.

76.06.18.0815/0417U001729

Ткачук-Григорчук Олеся Олегівна. Особливості хірургічної тактики у хворих на жовчекам'яну хворобу з урахуванням ризику вено-зного тромбоемболізму: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Івано-Франківський національний медичний університет". – Захищена 10.04.2017.

УДК 547.93+616-089+616.361+616.36-008.5.

153 с.: 41 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

Роботу присвячено вирішенню проблеми профілактики тромбоемболічних ускладнень після лапароскопічних операцій. Ретроспективно проаналізовані результати обстеження та лікування 3582 хворих та проспективно - 200 хворих на жовчекам'яну хворобу. Запропоновано модифікацію шкали Caprini. Обґрунтовано оптимізацію хірургічної тактики та доцільність адекватної інфузійної корекції. Запропоновано метод профілактики тромбоемболічних ускладнень, який полягає у синхронізації пневмoperitonеуму та зовнішньої компресії нижніх кінцівок. Галузь - медицина.

76.06.18.0816/0417U001730

Абдулрахман Абдулбасет Мослем. Оптимізація підходів до лікування лейоміоми матки у жінок з ожирінням: Дис... к.мед.н. /Івано-Франківський національний медичний університет. – Захищена 10.04.2017.

УДК УДК: 616-08+616-006.36-03+618.14.

180 с.: 25 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Дисертація присвячена проблемі підвищення ефективності лікування та покращення якості життя у жінок репродуктивного віку із лейоміомою матки та ожирінням. Вперше виконано комплексне клінічне та медико-соціальне дослідження параметрів якості життя у 130 пацієнток із лейоміомою матки, проведена оцінка психоемоційного статусу, особливостей клінічного перебігу, змін ліпідного та гормонального фону на різних етапах лікування та підтверджена значимість дисметаболічного статусу у розвитку "гіперпластичного синдрому". Галузь - медицина.

76.06.18.0817/0417U001768

Ярий Володимир Володимирович. Співзалежність у жінок при алкогольній залежності у чоловіків (клініко-психопатологічні особливості, аддиктивні ризики, комплексна реабілітація): Дис... к.мед.н. /Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 29.03.2017.

УДК 613.816:616.89-008.48.

200 с.: 36 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 157 назв.

Робота базується на результатах комплексного дослідження 160 чоловіків, хворих на алкогольну залежність (АЗ), та їх дружин, а також 50 подружжів, чоловіки в яких не мали алкогольних проблем. У дружин чоловіків, хворих на АЗ, встановлено наявність дезадаптивних станів різної вираженості і клінічного наповнення, на відміну від дружин "наркологічно здорових" чоловіків. Виділено три клінічних варіанти дезадаптації: психоемоційна (25,6%), поведінкова (30,6%), комбінована (43,8%). Для психоемоційної дезадаптації характерними є наявність депресивних та/або тривожних симптомокомплексів з високим стресовим навантаженням та низькою здатністю до стрес-опору, з амплітудою виразності від мозаїчних проявів, до виразних психопатологічних станів. Для поведінкової дезадаптації притаманними є прагнення до аддиктивної реалізації на рівні небезпечної вживання, або залежного стану за широким колом аддиктивних об'єктів нехімічного походження, насамперед,

від їжі, чаю/кави, шопінгу та роботи, а також тютюнопалінням. Комбінована дезадаптація представлена поєднанням обох вищеперелічених феноменів, з різним ступенем виразності. Виділено три типи співзалежності, притаманні дружинам хворих на АЗ чоловіків: конгруентно-асиметричний тип (17,5% дружин чоловіків з соціально-середовищним типом АЗ і 11,3% жінок чоловіків з індивідуально-генетичним типом АЗ), взаємозалежний тип (22,5 і 5,0% жінок, відповідно) і компенсаційний тип (60,0% і 83,38% жінок, відповідно) ($p < 0,01$). В кожному типі співзалежності найбільшу представленість має комбінована дезадаптація (43,8%). Обґрутовано диференційовані підходи й розроблено й оцінено ефективність заходів комплексної реабілітації для дружин чоловіків з АЗ. Участь в розроблених заходах лікувально-реабілітаційної допомоги дозволила жінкам позбутися психопатологічних феноменів тривожно-депресивного реагування ($p < 0,01$), досягти нормалізації або значного поліпшення психоемоційного стану ($p < 0,01$), знизити напруженість аддиктивного статусу ($p < 0,01$). Також спостерігалася позитивна перереструктуризація особистісного і родинного простору жінок, що дозволило вирішити їх внутрішньоособистісні конфлікти та значно покращило якість їх життя.

76.06.18.0818/0417U001769

Крамар Юлія Анатоліївна. Вплив екзогенних факторів на клінічний патоморфоз розладів спектра шизофренії: Дис... к.мед.н. / Український науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології. – Захищена 11.04.2017.

УДК 616.895.8:02-036.

172 с.: 26 табл., 32 іл. – Бібліogr.: 266 назв.

В дослідженні було обстежено 186 пацієнтів з розладами спектру шизофренії та вивчено вплив екзогенних факторів (вживання канабінoidів, перинатальних ускладнень, психо-логічного травмування) на клінічний патоморфоз захворювання. Встановлено, що в осіб із наявністю екзогенних факторів відмічається шизотиповий та шизоаffectивний розлади, тоді як особи без доведеної дії даних факторів страждають на параноїдну шизофренію. Отримані результати встановили відмінність клінічної картини та рівня соціального функціонування залежно від дій тих, чи інших факторів в преморбіді. В клінічній картині було виявлено наступні особливості: у хворих зі вживанням канабінoidів - маніакальний синдром, маячні ідеї, галюцинації та збудження, тривога; у хворих у групі з перинатальними ускладненнями - наявніща сум балів за шкалою позитивних та негативних симптомів, порушення абстрактного та стереотипне мислення, порушення спонтанності та плавності мовлення; у хворих, які піддавалися психологічному травмуванню - параноїдна симптоматика, ідеї величі, труднощі у спілкуванні, порушення абстрактного мислення, стереотипне мислення, високий рівень відчуття провини, малоконтактність та депресія. На основі отриманих даних, удосконалено методи первинної та вторинної профілактики розладів спектра шизофренії за допомогою шкали скринінгу факторів ризику виникнення розладів спектра шизофренії для формування специфічних груп підвищеної уваги та методики раннього психосоціального втручання в цих групах.

76.06.18.0819/0417U001786

Пугач Марина Миколаївна. Клініко-патогенетичні особливості вітамін D-дефіцитного рахіту у дітей першого року життя при ожирінні: Дис... к.мед.н. / Харківський національний медичний університет. – Захищена 29.03.2017.

УДК 616.391 - 053.3:577.161.2:613.25.

146 с.: 26 табл., 22 іл. – Бібліogr.: 210 назв.

Дисертаційна робота присвячена дослідженням патогенетичних механізмів розвитку вітамін D-дефіцитного рахіту у дітей першого року життя при ожирінні шляхом визначення показників статусу вітаміну D, кісткового метаболізму, ліпідного обміну, ролі однонуклеотидного поліморфізму Bsm I гену VDR. Доведено, що вітамін D-дефіцитний рахіт у дітей першого року життя з ожирінням характеризується середньо-тяжким ступенем захворювання, який асоціований із гіперплазією кісткової тканини. Встановлено вірогідні зворотні кореляційні зв'язки між рівнем 25(OH)D в сироватці крові та індексом маси тіла у дітей першого року життя, хворих на вітамін D-дефіцитний рахіт, із максимальними значеннями у дітей, які мали ожиріння. Продемонстрована доцільність визначення остеоакальцину в сироватці крові для діагностики порушення кісткового метаболізму та як критерію тяжкості при вітамін D-дефіцитному рахіті у дітей першого року життя із ожирінням. Встановлено порушення ліпідограми залежно від ступеня зниження сироваткового гідроксівітаміну D у дітей першого року життя, хворих на рахіт. Проаналізовано асоціацію алелей та генотипів Bsm I поліморфізму гену VDR із клініко-лабораторними особливостями вітамін D-дефіцитного рахіту. Вивчено вплив однонуклеотидного поліморфізму гену VDR на ефективність специфічної терапії даної остеопатії у дітей першого року життя.

76.06.18.0820/0417U001795

Мохаммед А Ю Аль Ширафі. Прогнозування та профілактика ускладнень у пацієнтів з жовчнокам'яною хворобою при виконанні симультанних операцій: Дис... к.мед.н. / Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 04.04.2017.

УДК 616.366-003.7-089.

177 с.: 26 табл., 29 іл. – Бібліogr.: 251 назва.

Дисертацію присвячено поліпшенню результатів лікування хворих на жовчнокам'яну хворобу в поєднанні з іншими хірургічними захворюваннями шляхом розробки хірургичної тактики, заснованої на виконанні симультанних операцій, прогнозуванні та профілактиці післяопераційних ускладнень. Проаналізовано, порівняно і показано відмінності показників зовнішнього дихання, центральної гемодинаміки, тканинного дихання та стану системи гемостазу у післяоперативному періоді при виконанні симультанних операцій лапароскопічним і відкритим методами у хворих з жовчнокам'яною хворобою. Встановлено взаємозв'язок між показниками систем забезпечення гомеостазу організму у хворих на жовчнокам'яну хворобу при виконанні симультанних операцій. На основі багатофакторного аналізу розроблено оригінальну систему прогнозування розвитку інфекційних та тромботичних ускладнень у хворих з жовчнокам'яною хворобою, що включає метод кількісного розрахунку розвитку означених ускладнень з визначенням трьохступеневої градації ризику, а також їх профілактику в залежності від ступеня ризику з оптимізацією діагностики, що дозволило прогнозувати ймовірність ускладнень на етапі передопераційного періоду та у прооперованих хворих.

76.06.18.0821/0417U001817

Семенюта Олександр Миколайович. Диференційований підхід до стимуляції овуляції при комбінованому ановулаторному безплідді: Дис... к.мед.н. /Одеський національний медичний університет. – Захищена 12.04.2017.

УДК 618.177-02:618.111-007.1]-079.4-08.

161 с.: 32 табл., 27 іл. – Бібліogr.: 125 назв.

Проаналізовано (ретроспективно) 581 амбулаторну карту пацієнток з анову-ляторним безпліддям. Встановлено, що у його структурі переважають гіпоталамо-гіпофізарна дисфункция (50,9 %), оваріальні (34,3 %) та інші ендокринні порушення (14,8 %). Проведено комплексне обстеження 320 пацієнток віком від 18 до 35 років з ановуляторним безпліддям. При комбінованому ановуляторному безплідді зниження якості життя корелює з тривалістю захворювання ($r=0,67$; $p<0,05$). Визначення присутності нульових алелів генів ферментів детоксикації служить додатковим фактором ранньої діагностики та прогнозування синдрому полікістозних яєчників. Наявність клінічних, гормональних, метаболічних і ультразвукових відмінностей у жінок з ановуляторним безпліддям та полікістозом яєчників зумовлює доцільність виділення клініко-патогенетичних варіантів (фенотипів) даного синдрому. Побудовано прогностичну модель реалізації фертильної функції у жінок з ановуляторним безпліддям, яка підкреслює логічність формування досліджуваних груп і необхідність диференційованого підходу до лікування з метою відновлення овуляції. Комплексне патогенетичне консервативне лікування ановуляторного безпліддя приводить до настання вагітності у 53,5 % пацієнток, хірургічна індукція овуляції (парціальна оваріальна деструкція) дозволяє підвищити ефективність комплексного лікування безпліддя до 61,3 %.

76.06.18.0822/0417U001821

Кобиляк Сергій Станіславович. Розробка та обґрунтування ранньої діагностики та лікування підвищеного стирания твердих тканин зубів: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 06.04.2017.

УДК 616.314-001.4-036-092-07-089.23.

173 с.: 14 табл., 42 іл. – Бібліogr.: 346 назв.

Встановлено, що перебіг підвищеного стирания зубів у осіб молодого віку визначається особливостями оклюзійних співвідношень: видом прикусу, характером змикання передніх зубів, оклюзійною концепцією та наявністю оклюзійного дисбалансу, що супроводжується появою супраконтактів. Проте фактори оклюзії не відіграють вирішального значення в патогенезі захворювання, а визначають лише схильність до його розвитку. У пацієнтів з підвищеним стираним твердих тканин зубів встановлено більшу мінеральну щільність кісткової тканини як щелеп, так і периферійних відділів скелета, порівняно з особами, які мають фізіологічне стирання емалі. Вивчення напруженно-деформованих станів на математичних моделях підтвердило, що підвищена мінеральна щільність кісткової тканини щелеп призводить до зростання напруги на оклюзійних поверхнях зубів в середньому на 7,1 + 2,0 %, а також збільшення деформацій на 5,6 + 1,7 % ($p>0,05$), що сприяє надмірному стиранию твердих тканин зубів. Доведено високу ефективність денситометричних методів дослідження для ранньої (донозологічної) діагностики підвищеного стирания зубів. Показано, що проведення заходів оклюзійної корекції із застосуванням функціональних, зокрема комп'ютеризованих, методів дослідження, сприяє 100 % успішності реабілітації пацієнтів з підвищеним стираним зубів.

76.06.18.0823/0417U001822

Самойленко Валерій Андрійович. Обґрунтування фотодинамічної терапії в комплексній профілактиці та лікуванні захворювань пародонта при застосуванні брекет-систем: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 06.04.2017.

УДК 616.314-089.23-76-083:612.017.

140 с.: 12 табл., 17 іл. – Бібліogr.: 276 назв.

Встановлено, що застосування брекет-систем призводить до розвитку хронічного катарального гінгівіту у 20,0+3,0 % ортодонтичних хворих, гіпертрофічного - у 12,5+2,4 %. Клінічні прояви гінгівіту супроводжуються довгостроковим зниженням швидкісних характеристик тканинного кровообігу в мікросудинах пародонта ($p<0,001$). Мікробіоценоз ясенних кишень при гінгівіту у ортодонтичних хворих внаслідок застосування брекет-систем характеризується появою пародонтопатогенних мікроорганізмів *Fusobacterium spp.* та *A. Actinomycetemcomitans*, зменшенням кількості нормальної резидентної мікрофлори. Стан місцевого імунітету ротової порожнини описується зниженою фагоцитарною функцією нейтрофілів та зменшеним рівнем секреторного імуноглобуліну А. Розроблений діагностичний алгоритм із застосуванням ультразвукової доплерографії у ортодонтичних хворих дозволяє прогнозувати розвиток ускладнень з боку тканин пародонта при фіксації брекет-систем. За результатами клінічної апробації доведено, що фотодинамічна терапія в комплексному лікуванні гінгівіту як ускладнення застосування брекет-систем призводить до повної ліквідації запального процесу в яснах при відсутності ремісії протягом півроку.

76.06.18.0824/0417U001842

Коваль Станіслав Сергійович. ОФЕКТ/МРТ інтеграція даних у діагностиці пухлин головного мозку: Дис... к.мед.н. /Національний інститут раку. – Захищена 29.03.2017.

УДК 616-073.916:616.073.756.8:616.831-006-07.

142 с.: 2 табл., 50 іл. – Бібліogr.: 199 назв.

У дисертації на основі застосування методики інтеграції даних ОФЕКТ та МРТ представлена вирішення важливого завдання сучасної радіології та нейроонкології – підвищення ефективності діагностики пухлин головного мозку.

76.06.18.0825/0417U001846

Якубенко Юлія Валентинівна. Оптимізація діагностики і лікування гемодинамічних порушень у пацієнтів на хронічні головні болі різного генезу: Дис... к.мед.н. /ДУ "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України". – Захищена 29.03.2017.

УДК 616.831-009.7-036.1-092:612.13]-085.21+615.8.

141 с.: 5 табл., 22 іл. – Бібліogr.: 274 назв.

Наукова робота присвячена теоретичному узагальненню і клінічному обґрунтуванню напрямків щодо уточнення патогенетичних механізмів ХГБН і ПТГБ, їх діагностики та лікування. Виявлено парадоксальна реакція судин головного мозку у пацієнтів з ХГБН і ПТГБ, яка виражалася в зміній реакції судин на гіперкарпнію і / або гіпокарпнію і проявлялась у вигляді зниження або недостатнього підвищення швидкісних показників у відповідь на навантажувальні проби. Виявлено, що коефіцієнти реактивності на гіперкарпнічне та гіпокарпнічне навантаження у хворих обох груп були нижче, ніж у пацієнтів контрольної групи. Отримані дані при порівняльній оцінці змін якості життя при первинних і вторинних головних болях. Виявлено, що найбільш суттєві зміни показників ЯЖ визначаються за шкалами інтенсивності болю, життєвої активності, емоційного функціонування, соціального функціонування. На основі виявлених результатів запропоновано клініко-патогенетичне обґрунтування медикаментозних і немедикаментозних лікувальних заходів при хронічному головному болю напруги і хронічному постстратматичному головному болю.

76.06.18.0826/0417U001853

Амдієв Алім Анварович. Оптимізація тактики лікування хворих на лімфому Ходжкіна

проміжної групи ризику: Дис... к.мед.н. /Національний інститут раку. – Захищена 12.04.2017.

УДК 616-006.442/.443-085.28-085.849.

163 с.: 25 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 172 назви.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності терапії первинних хворих на лімфому Ходжкіна проміжної групи ризику шляхом застосування індивідуалізованого підходу з урахуванням клініко-лабораторних та молекулярно-генетичних факторів прогнозу.

76.06.18.0827/0417U001857

Сизова Людмила Михайлівна. Оптимізація лікувально-діагностичної тактики при хронічному гепатиті С у хворих з поліморфізмом Asp299Gly гену TLR4 та Gln11Leu гену TLR7: Дис... к.мед.н. /Харківська медична академія післядипломної освіти. – Захищена 03.04.2017.

УДК 616.36-002.2-05:612.6.05.

173 с.: 28 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 217 назв.

Дисертація присвячена пошуку можливостей оптимізації лікувально-діагностичної тактики при хронічному гепатиті С (ХГС) у хворих з поліморфізмом Asp299Gly гену TLR4 та Gln11Leu гену TLR7. Досліджена поширеність поліморфізму Asp299Gly гену TLR4 та Gln11Leu гену TLR7 серед хворих на ХГС, визначені фактори ризику розвитку даного захворювання. Проведене комплексне вивчення клініко-лабораторних характеристик у та швидкості прогресування фіброзу у хворих на ХГС в залежності від наявності зазначених поліморфізмів. Встановлена протекторна роль "мутантних" генотипів Gln11Leu+Leu11Leu та алелі 11Leu гену TLR7 щодо швидкості прогресування фіброзу. Ідентифіковані клініко-генетичні фактори ризику швидко прогресуючого фіброзу печінки при ХГС та створена прогностична модель із 6 незалежних предикторів, яка дозволяє розрахувати вірогідність віднесення пацієнта до групи ризику. Оцінена ефективність противірусної терапії ХГС пегильованим інтерфероном і рибавірином у пацієнтів із поліморфізмом Asp299Gly гену TLR4 та Gln11Leu гену TLR7 та визначені клініко-генетичні предиктори її низької ефективності.

76.06.18.0828/0417U001924

Матищук Андрій Сергійович. Оцінка скротливої функції лівого шлуночка методом картування деформації на етапах хірургічного лікування хворих на ішемічну хворобу серця: Дис... к.мед.н. /ДУ "Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О.Шалімова". – Захищена 28.04.2017.

УДК 616.12-005.4-073.4-8-089.12.

243 с.: 97 табл., 59 іл. – Бібліогр.: 190 назв.

Запропоновані методи визначення кінцеводіастолічного об'єму, фракції викиду, середньої товщини стінки, середнього кінцеводіастолічного діаметру та типу ремоделювання лівого шлуночка під час векторного аналізу деформації мають вищу точність в порівнянні із традиційно обчисленими аналогами, не залежать від форми лівого шлуночка, скорочують час дослідження. Описані в роботі моделі деформації і систематизація аномалій скорочення дозволяють збільшити об'єктивність визначення стану сегментарної скорочувальної активності міокарду та полегшити оцінку післяопераційної динаміки стану хворих на ішемічну хворобу серця. Розроблена концепція "читання графіків" та градація оцінки скротливої активності дозволяють вже в ранньому післяопераційному періоді з високою вірогідністю передбачати зміни скротливості серцевого м'яза в пізні терміни після втручання. Це надає змогу фахівцям відповідного профілю значно краще відстежувати стан хворих на IХС після хірургічного лікування.

76.06.18.0829/0417U001926

Прохорова Ірина Володимирівна. Поєднане застосування модифікаторів енергетично-го метаболізму як спосіб підвищення ефективності дії дихлорацетату натрію стосовно злокісних пухлин (експериментальне дослідження): Дис... к.б.н. /Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького. – Захищена 12.04.2017.

УДК 616-006.04:577.121:615.277.3.

149 с.: 23 табл., 46 іл. – Бібліогр.: 149 назв.

Дисертаційна робота присвячена аналізу протипухлиної дії дихлорацетату натрію (ДХА) стосовно пухлин різного генезу, встановленню механізмів реалізації цієї дії як у режимі монотерапії, так і в комбінації з інгібітором гліколіза 2-дезокси-Д-глюкозою (2-ДГ), інгібітором пухлинного ангіогенезу аконітинвісним агентом BC1 та гіпоксією. Виявлено, що за відсутності антигліомної дії ДХА при нормокисличних умовах утримання щурів з гліомою С6, введення ДХА за гіпоксичних умов призводить до подовження тривалості життя тварин на 22% ($p<0,05$). Включення інгібітора гліколіза 2-ДГ в схему терапії ДХА стосовно високоангіогенного варіанту карциноми легені Льюїс обумовлює значний протипухлинний ефект, який був відсутній при дії ДХА в режимі монотерапії. Значне підвищення ефективності протипухлиної дії ДХА стосовно карциноми Ерліха мало місце при його поєднаному застосуванні з інгібітором пухлинного ангіогенезу BC1. Вперше встановлено, що вагомий вклад у протипухлинну дію ДХА (як в режимі монотерапії, так і в поєднанні з інгібіторами енергетичного метаболізму) вносить ДХА-індукована стимуляція продукції активних форм кисню пухлиноасоційованими CD14+ клітинами.

76.06.18.0830/0417U001964

Бала Оксана Олегівна. Прогнозування та профілактика післяabortних ускладнень у жінок з завмерлою вагітністю на ранніх термінах: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 20.04.2017.

УДК 618.3:618.333:618.39-089.888.14]-06-037-084.

143 с.: 28 табл., 22 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

Дисертація присвячена актуальній науковій задачі - зниженню частоти післяabortних ускладнень при завмерлій вагітності на ранніх термінах шляхом розробки та впровадження прогностичних та профілактичних заходів на підставі вивчення результатів клінічних, біохімічних, морфофункциональних обстеження. В роботі показано, що для пацієнток з завмерлою на ранніх термінах вагітністю характерні: несприятливий преморбідний фон, часті гінекологічні захворювання в анамнезі, високий інфекційний індекс (2,0-2,17). Внутрішньоматкове інфікування умовно-патогеною мікрофлорою елементів плідного яйця є одним з провідних чинників, що сприяють виникненню завмерлості на ранніх термінах вагітності, і зустрічається більш ніж у 90 % пацієнток. Завмерла на ранніх термінах вагітність супроводжується розвитком синдрому ендогенної інтоксикації, маркерами якої є інтегральні гематологічні показники. На основі результатів досліджень запропоновано комплексну методику профілактики та лікування післяabortних ускладнень у жінок з завмерлою вагітністю на ранніх термінах.

76.06.18.0831/0417U001965

Ропотан Андрій Григорович. Перинатальний моніторинг вагітних групи ризику по неви-ношуванню вагітності: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 20.04.2017.

УДК 618.39-07.

157 с.: 34 табл., 14 іл. – Бібліогр.: 198 назв.

Дисертація присвячена проблемі прогнозування та ранній діагностиці невиношування вагітності та ефективності лікування з метою зниження перинатальної захворюваності та смертності. Встановлені прогностично несприятливі фактори в генезі церебральних розладів для недоношених дітей. Визначені ранні прогностичні маркери невиношування вагітності на підставі ультразвукових, доплерометричних та біоелектричних методів дослідження. Встановлено, що збільшення ТКП більше 50-ої процентилі в поєднанні зі зменшенням КТР менше 50-ої процентилі, в терміні 11-12 тижнів, свідчить про високий ризик невиношування вагітності. Доведено, що підвищення периферичного судинного опору в обох маткових артеріях, в терміні 11-12 тижнів, що супроводжується появою артеріоподібного типу кровотоку в МВП в поєднанні з товщиною комірцевого простору, яке не перевищує 95-й процентиль, є ранніми маркерами формування акушерської патології, зокрема невиношування вагітності. Доведена відсутність статистично достовірної різниці ефективності використання, найбільш розповсюдженых методів гострого токолізу (магнезіальна терапія, бетаадреноміметики, блокатори кальціевих каналів), в залежності від терміну вагітності.

76.06.18.0832/0417U001986

Ненашко Інна Анатоліївна. Фактори ризику післяопераційного венозного тромбоzu – профілактика, діагностика, лікування: Дис... к.мед.н. /Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського". – Захищена 05.05.2017.

УДК 616.146-005.6-089.168.1.

174 с.: 14 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 307 назв.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання зниження частоти розвитку післяопераційних тромбоемболічних ускладнень у пацієнтів з плановою хірургічною патологією. Включення фактору хірургічного стресу у шкалу Caprini J. et al. (2012) об'єктивізує систему визначення ризику розвитку венозних післяопераційних тромбоемболічних ускладнень, що дало можливість виділити пацієнтів із високим рівнем хірургічного стресу, що знаходиться на рівні 24,59 %, при помірному – 18,84 %, при низькому – 13,21 %. Пацієнти із неспецифічною дисплазією сполучної тканини характеризуються високим рівнем ендотеліальної дисфункциї, підвищеною активністю згортальної системи, яка значно активізується в умовах оперативного втручання. Кінцевий етап оперативного втручання супроводжується посиленням гіперкоагулятивних та агрегатних властивостей систем крові на фоні депресивного стану фібринолітичної системи. Гіперкоагуляція на інтраопераційному етапі формується за рахунок зростання вмісту розчинних фібрин-мономерних комплексів, тромбін-фібринової фракції гемокоагулятивного каскаду, на яку проявляє переважаючий вплив нефракціонованого гепарину. Отже, модифікована схема тромбопрофілактики для пацієнтів з плановою хірургічною патологією передбачає довenne введення нефракціонованого гепарину відразу по закінченню оперативного втручання. Дозування нефракціонованого гепарину визначається рівнем хірургічного стресу, а до 3-5 доби післяопераційного періоду препарат призначається в половинній від початкової дози тричі на добу. Все вказане проводиться на фоні тромбопрофілактики НМГ (перша ін'екція на 6 або 12 год. по закінченню операції) згідно галузевих стандартів. Врахування факторів ризику розвитку післяопераційного тромбоемболізму, дало можливість знизити частоту розвитку післяопераційного тромбоемболізму з 19,17 %, в групі пацієнтів із традиційною тромбопрофілактикою, до 10,30 % у групі пацієнтів із модифікованою

схемою тромбопрофілактики.

76.06.18.0833/0417U002001

Хомич Наталія Миколаївна. Комплексне місцеве лікування післяопераційних ускладнень атипового видалення нижніх третіх молярів: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 12.05.2017.

УДК :616.314.8-089.87-06-08.

200 с.: 40 табл., 66 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

Дисертаційна робота присвячена підвищенню ефективності лікування післяопераційних ускладнень у пацієнтів після атипового видалення нижніх третіх молярів шляхом удосконалення комплексної схеми терапії у ранньому післяопераційному періоді, яке полягало у вивченні клініко-статистичної характеристики патології і ґрутувалось на експериментальному дослідженні та розпрацюванні вдоскональених клінічних методів лікування. За допомогою експериментального дослідження встановлено мінімальну ефективну дозу препаратору "Дексаметазон" та оптимальну схему застосування локальної гіпотермії для боротьби із запальними ускладненнями. Запропонована схема місцевого застосування дексаметазону та локальної гіпотермії є ефективним засобом зменшення больових відчуттів, набряку м'яких тканин післяопераційної ділянки та запальної контрактури жувальних м'язів.

76.06.18.0834/0417U002002

Ільницький Ярослав Миронович. Кісткова пластика альвеолярного відростка та піднебіння комбінованим трансплантом у дітей з вродженими незрошеннями: Дис... к.мед.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 12.05.2017.

УДК :616.315-007.254-089.844:615.466]-053.2.

168 с.: 11 табл., 61 іл. – Бібліогр.: 183 назви.

Дисертаційну роботу присвячено розпрацюванню нового способу хірургічного лікування вроджених незрошень піднебіння та альвеолярного відростка верхньої щелепи, який, поряд з реконструкцією м'якими тканинами, передбачає комплексну кісткову пластику з застосуванням кісткового алотранспланту дефекту твердого піднебіння та композиційного остеотранспланту у вигляді суміші з подрібненої алопластки та медичного клею КЛ-3 у ділянці дефекту альвеолярного відростка. Експериментально доведено, що застосування запропонованого комбінаційного остеотранспланту з використанням пластин кістки як мембрани дозволяє досягнути швидкого та повноцінного у морфологічному аспекті остеогенезу. Застосування розпрацюваної остеопластики зменшує кількість післяопераційних ускладнень, скорочує терміни стаціонарного лікування в середньому на 3 доби, пришвидшує медичну та соціальну реабілітацію таких хворих.

76.06.18.0835/0217U003337

Ідентифікація пептидного пулу серця в нормі та при ішемії з метою з'ясування ролі ендогенних пептидів в розвитку некрозу та ремодулляції міокарда: Заключний звіт /Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України; Керівник Сандомирський Борис Петрович. – ДР 0112U003137. УДК 612.17:616.127-005.8:577.112.6.

141 с.

Об'єкт дослідження - пептидний склад екстрактів серця шурів та його підрозділів. Метою роботи було визначення молекулярно-масового розподілу пептидів в різних відділах

серця в нормі та при ішемії лівого шлуночка. Основні методи дослідження - ЕКГ, спектрофотометричний, спектрофлуориметричний, гель-пронікної хроматографії, МАЛДІ, біохімічні, гістологічні. В результаті дослідження екстрактів серця свиней та поросят отримано фіngerprint спектри екстрактів. Розподіл пептидів свідчить про різний склад досліджуваних екстрактів. Флуоресцентні зонди Е-176, К8-3000 і К8-1300 проявляють високу чутливість до взаємодії з альбуміном сироватки крові речовин пептидної природи. Після введення тваринам екстракту серця поросят в дозі 100 мкг пептидів суттєво змінюється молекулярно-масовий розподіл пептидів в різних частинах серця. Введення молодим щурам екстракту серця свиней або поросят призводить до збільшення щільності ядер в м'язі серця, на відміну від статевозрілих.

76.06.18.0836/0217U003342

Вивчення функціональної активності та структурних характеристик стовбурових пухлинних клітин після кріоконсервування і взаємодії з клітинами фетального походження: Заключний звіт /Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України; Керівник Гольцев Анатолій Миколайович. – ДР 0112U003134. УДК 616-006:615.014.43:618.393.018.

103 с.

Об'єктами досліджень були миши ліній СЗН/Не, СВА/Н, C57Bl та Balb/c; клітини фетальної печінки (КФП) мишей лінії C57Bl. Мета роботи - вивчення впливу кріоконсервування і введення продуктів фетального походження на структурні і функціональні характеристики стовбурових ракових клітин (СРК) при розвитку онкопатології в різній формі її прояву. В роботі було використано сучасні методи досліджень: цитофлуориметричний, метод імуномагнітної сепарації, ПЛР-аналізу, культивування *in vivo*, кріоконсервування. Був опрацьовано метод стабілізації культури клітин АКЕ, з оцінкою особливостей репопулляційної активності та структурних характеристик присутніх в ній прегеніторних пухлинних клітин. Отримані результати є підставою для ранньої діагностики, розуміння патофізіології розвитку раку, і розшифровці механізмів терапевтичної дії фетального матеріалу. Результати в яких відображені відповідь пухлинних клітин різного рівня диференціювання на кріоплів можуть бути використані для оптимізації методів кріоабляції злойкісних новоутворень.

76.06.18.0837/0217U003484

Визначити особливості структури популяції збудника туляремії, що циркулює в Україні, на основі молекулярно-генетичного та еколого-епідеміологічного моніторингу та її значення в епідпроцесі інфекції: Заключний звіт /Державна установа "Український науково-дослідний протичумний інститут ім. І.В.Мечнікова"; Керівник Нехороших Зоя Миколаївна. – ДР 0116U004130. УДК УДК 577.29+575.21):579.841.95(477).

111 с.

Звіт про НДР: 112 сторінок, 18 таблиця, 41 малионок, 94 джерела. Мета наукових досліджень - провести порівняльне молекулярне генотипування штамів *F.tularensis*, ізольованих з різних джерел в природних осередках туляремії на території України, вивчити в порівняльному аспекті *in vitro* і *in vivo* їх окремі фенотипічні властивості, визначити епідеміологічні особливості захворюваності людей на туляремію. Методи: бактеріологічні, біологічні, культурні, цитоморфологічні, молекулярно-біологічні, імунологічні, еколого-епідеміологічні, клінічні, статистичні. На основі використання мультилокусного VNTR-аналізу проведено молекулярно-

генетичне типування 199 штамів *F. tularensis holarktica*, ізольованих в різних ландшафтно-географічних зонах (Полісся, Лісостеп, Степ), встановлено їх генотипічну різноманітність, ідентифіковано 44 генотипи різних груп А, В, С і показана їх певна територіальна приуроченість. Генотипування штамів *F.tularensis* проводили на основі визначення кратності повторів 4-х VNTR-локусів з порівняльною характеристикою частоти зустрічаємості алелів поліморфних VNTR-локусів FT-M3, FT-M6, FT-M19, FT-M20. Проведено також генотипування 9 природних ізолятів, виділених в Одеській області від кліщів в 2015-2016 рр., встановлено їх ідентичний алельних профіль за 4-ма вивченими VNTR-локусами, в результаті чого всі вони віднесені до генотипу B111, але до двох штамів: № 108 (2015 р.) і №60 (2016 р.). У порівняльному аспекті *in vitro* на моделі клітин периферійної крові людини (ПКЛ) та *in vivo* на біомоделі білих мишей проведено вивчення вірулентних властивостей 38 штамів *F. tularensis* різних груп генотипів (А, В, С) і вакцинного штаму *F. tularensis* 15 Гайського. Встановлено, що під дією природних ізолятів *in vitro* найбільш виражені деструктивні зміни спостерігали у макрофагів, які є клітинами-мішенями для штамів генотипу А, і нейтрофіїв - клітин-мішеней для вакцинного штаму і штамів груп генотипів В і С. Проведені нами дослідження дозволили вперше встановити, що при розвитку експериментальної туляремійної інфекції *in vitro* збудник туляремії здатний адсорбуватися на тромбоцитах, активувати їх і стимулювати взаємодію *F. tularensis* з різними клітинами ПКЛ, що посилювало їх цитодеструкцію. Встановлено кореляцію результатів порівняльного вивчення вірулентності штамів *F.tularensis* з використанням двох експериментальних моделей *in vitro* і *in vivo*. Визначено, що найбільш ранні і важкі цитодеструктивні пошкодження клітин ПКЛ і паренхіматозних органів білих мишей зумовили штами *F.tularensis* генотипів групи А, ізольовані з різних джерел, в тому числі від людей на фоні епідускладнень, що свідчило про їх високу вірулентність. Результати експериментальних досліджень, проведених *in vitro* в системі клітин ПКЛ по визначеню вірулентності штамів *F.tularensis*, можуть бути одним з критеріїв оцінки активності природних осередків туляремії і прогнозування можливих епідускладнень. Проведені дослідження дозволили вивчити основні біологічні властивості регіональних штамів *F. tularensis*, визначити особливості їх генотипічних і фенотипічних характеристик, а також значення в епідпроцесі туляремійної інфекції. Ретроспективний аналіз захворюваності на туляремію в Україні виявив недостатній рівень своєчасної та достовірної діагностики туляремійної інфекції. Вакцинація,ревакцинація проти туляремії "груп епідризику" на епзоотичних територіях не проводиться, що є загрозливим фактором при даній інфекції. Представлені результати захворюваності може служити основою для подальшого більш детального планування молекулярно-генетичного і еколого-епідеміологічного обстеження природних осередків туляремії з метою проведення своєчасних профілактичних і протиепідемічних заходів.

76.06.18.0838/0217U003716

Застосування бальнеотерапії та електротерапії на амбулаторному етапі відновлювального лікування жінок, хворих на постменопаузальний метаболічний синдром: Заключний звіт /ДУ "Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України"; Керівник Бабов Костянтин Дмитрович. – ДР 0115U003290. УДК 618.17:616-008.9]-085:[615.838.97+615.84.

32 с.

Розроблено, апробовано та проведено оцінку ефективності лікувально-реабілітаційних комплексів на амбулаторному етапі відновлювального лікування 120 жінок, хворих

на постменопаузальний метаболічний синдром. До комплексів входили: гальванізація, трансцеребральна УВЧ-терапія та лікування мінеральними водами.

76.06.18.0839/0217U003948

Вікові особливості реактивності серцево-судинної системи і мікроциркуляції крові у студентів і спортсменів під час дії фізичного навантаження: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Сидоряк Наталія Георгіївна. – ДР 0114U002927. УДК 612.135:613.73-053.81.

111 с.

Вивчено основні особливості реакції серцево-судинної системи до і після дозованого фізичного навантаження у студентів і спортсменів різних вікових груп. Виявлено особливості реактивності мікроциркуляції крові у студентів і спортсменів в стані спокою та після навантаження. Показано, що у I групи спортсменів переважає вазодилататорний, а у II групи вазоконс-тракторний механізм регуляції. Виявлено особливості реакції серцево-судинної системи і мікроциркуляції крові у студентів та спортсменів на фізичне навантаження. У спортсменів вона більш виражена, що свідчить про адаптацію серцево-судинної системи і мікроциркуляції крові до постійних фізичних навантажень. Визначальне значення мають особливості будови мікросудинного русла

76.06.18.0840/0217U004118

Клініко-морфологічні особливості та гістохімічна характеристика плацент у жінок з ендокринною неплідністю в анамнезі: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Туманова Л.Є., Задорожна Т.Д. – ДР 0116U001022. УДК 618.1:616.43:611-013.85-071.1.

31 с.

Завжди особлива увага лікарів зосереджувалась на вагітних жінках, які мали в анамнезі неплідність. Неплідність в цілому є проблемою унікальною в медицині, що пов'язана з двома обставинами: по-перше, даний патологічний стан визначається станом здоров'я подружжя в цілому; по-друге, репродуктивне здоров'я жінки багато в чому залежить від ряду соціальних чинників, які виділяються своєю суспільнополітичною значущістю із загальної проблеми здоров'я населення, оскільки воно напрямом пов'язано із здоров'ям новонароджених дітей, а, отже, з майбутнім нації і держави. Актуальність проблеми безплідного шлюбу не викликає сумніву. В даний час в Європі безплідними є близько 10 % подружніх пар, в США 8-15 %, в Канаді - близько 17 %. В Україні, за даними Р.А. Моісеєнко (2004) частота безплідного шлюбу серед подружніх пар репродуктивного віку складає 10-15 %. В окремих регіонах України цей показник наближається до 20 % - рівню, визначуваному, як критичний і негативно впливаючий на демографічні показники. На сьогодні серед причин жіночої неплідності на перше місце вийшли ендокринні порушення. Згідно даних Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я ендокринні розлади приводять до неплідності в 35-40 % випадків. Одними із основних факторів розвитку ендокринної неплідності є: неадекватна секреторна трансформація ендометрію та ановуляція. Остання є наслідком порушень механізмів центральної регуляції: фолікулогенезу, овуляції та фаз перетворень жовтого тіла. А патологічні зміни в ендометрії пов'язані, як з неповноцінною лютеїновою фазою та недостатністю рецепторної ланки, так із наявністю хронічного ендометриту. Серед різноманітних ендокринних порушень, які зустрічаються у вагітних, найбільше наукове і практичне значення мають синдроми: гіперпролактинемії та гіперандрогенії. Основною причиною, що веде до антен-

тальних порушень розвитку та дистресу плода є плацентарна дисфункция. Цей симптомокомплекс майже завжди супроводжує вагітність у жінок з ендокринною неплідністю в анамнезі. Плацентарна дисфункция - патофізіологічний феномен, який складається з комплексу порушень трофічної, ендокринної та метаболічної функцій плаценти, які ведуть до її нездатності підтримувати адекватний, достатній обмін між організмами матері та плоду. Отримані дані будуть підставою для подальшої розробки патогенетично обґрунтованіх методів прогнозування та профілактики плацентарної дисфункциї.

76.06.18.0841/0217U004119

Розробити нові критерії пренатальної діагностики і тактику ведення багатоплідної вагітності з урахуванням специфічних та неспецифічних ускладнень: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Гордієнко Ірина Юріївна, Скрипченко Наталія Яківна. – ДР 0114U003092. УДК 618.25-06-073.4-8+616-053.1.

149 с.

Представлено дані щодо частоти, спектру специфічної та неспецифічної патології при багатоплідді в залежності від хоріальності та амніотичності. Охарактеризовано клінічні прояви та наслідки специфічної та неспецифічної патології при різних типах двінъ. Визначено частоту акушерських ускладнень вагітності та пологів у пацієнток з різними типами двінъ, зокрема двінъ після ДРТ, окреслено групи найбільшого перинатального ризику. Модифікована та відпрацьована методологія розширеного УЗД при двінъах з урахуванням типових і нетипових проявів специфічної та неспецифічної патології, а також факторів, важливих для оцінки прогнозу. Представлено нові методики визначення дискордантності, з використанням біометрії печінки та щитоподібної залози плодів. Визначено УЗ критерії нормальності та патологічного розвитку плодів при двінъ в I, II та III триместрах вагітності, описано ознаки, які потребують направлення пацієнтки до закладів вищого рівня для додаткового обстеження, уточнення діагнозу та розробки індивідуального плану спостереження в динаміці. Охарактеризовано стан позаплідних структур (плаценти, пуповини, амніотичної рідини), визначено їх зв'язок зі специфічною та неспецифічною патологією. Проведено визначення та оцінку факторів ризику виникнення перинатальних ускладнень при різних типах двінъ, представлено комплекс ознак, характерних для найбільш тяжких форм патології. На підставі отриманих даних розроблена тактика ведення багатоплідної вагітності: ряд організаційних, діагностичних та охоронно-лікувальних заходів, з індивідуальним подходом до спостереження, лікування та розродження. Впровадження зазначених заходів сприяло зменшенню кількості ускладнень під час вагітності і пологів, особливо частоти передчасних пологів, та зниженню перинатальних втрат. Визначено напрямки та завдання для подальшого вивчення багатопліддя.

76.06.18.0842/0217U004120

Вивчити особливості перебігу вагітності і стан плода, встановити механізми і чинники ризику ускладнень у хворих операціях на серці: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Медведь В.І. – ДР 0114U003089. УДК 618.3-06+616-053.1-06:616.12-089.166.

139 с.

Проведено визначення факторів ризику вагітності та пологів у жінок з операціямі серцем. Визначено особливості перебігу вагітності, пологів та післяпологового періоду у жі-

нок, оперованих на серці. Розроблено показання до хірургічних втручань на серці під час вагітності та акушерська тактика до і після їх проведення. Опероване серце і вагітність асоціюються з високою частотою ускладнень вагітності, пологів та післяпологоового періоду. Вагітність у цих жінок призводить до декомпенсації кровообігу, прогресування гіпоксемії, появи чи почастішання порушень серцевого ритму (27,9%). Частота і характер ускладнень значною мірою визначаються стадією серцевої недостатності. Комплексним обстеженням 147 вагітних з оперованим серцем доведено, що за цієї патології має місце суттєве зниження толерантності до фізичного навантаження, відбуваються істотні зміни центральної, внутрішньосерцевої гемодинаміки та скоротливої здатності міокарда, спостерігається певна дисфункція щитовидної залози, мають місце порушення мікробіоценозу піхви та істотні зміни матково-плацентарного бар'єру, стану плода та амніотичного простору. Розроблено методи терапії та профілактики материнських та перинатальних ускладнень у вагітних з оперованим серцем із застосуванням фізичних навантажень, корекції маси тіла та тіреоїдного статусу, заходів по зниженню ступеня гіпоксії матері і плода, нормалізації мікробіоценозу піхви. Новизна роботи полягає в тому, що вперше на підставі принципів математичного прогнозування визначено діагностичні цінності ряду анамнестичних, клінічних і інструментальних ознак, які дозволяють передбачити прогресування недостатності кровообігу під час вагітності. Дослідженням встановлено чинники ризику виникнення перинатальних та материнських ускладнень у вагітних з оперованим серцем. На підставі значного досвіду спостережень жінок, які перенесли операцію на серці під час вагітності запропоновані заходи з профілактики ускладнень до та після кардіохірургічних втручань.

76.06.18.0843/0217U004121

Вивчити молекулярно-генетичні та етіопатогенетичні механізми розвитку лейоміоми матки на фоні запальних захворювань геніталій та розробити систему лікувально-профілактичних заходів по збереженню репродуктивного здоров'я жінок: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Корнацька Алла Григорівна, Вовк Іраїда Борисівна. – ДР 0114U003086. УДК 618.14-006.36-02-092:618.1-002-08-084+616-053.7/.84.

239 с.

Об'єкт дослідження - лейоміома матки у жінок репродуктивного віку. Мета роботи - розробити систему заходів по збереженню та відновленню репродуктивної функції у жінок з лейоміомою матки на фоні запальних захворювань геніталій на основі вивчення молекулярно-генетичних механізмів розвитку, клінічного перебігу, стану імунного та гормонального гомеостазу, морфофункционального стану органів-мішеней та імуногістохімічних маркерів розвитку патологічного процесу. У жінок репродуктивного віку з ЛМ на тлі запальних процесів геніталій встановлено більшу частоту множинних (69,2 %) та субмукозних вузлів (25 %), гіперплазії ендометрія (40 %), патології придатків матки (62,9 %), МЗ (84,2 %), ШЗ (58,3 %), безплідності (48,6 %), репродуктивних втрат (23,8 %), ранню маніфестацію захворювання, швидкий ріст вузлів, необхідність проведення оперативних втручань в активному репродуктивному віці (на 5 років раніше). Збільшення частоти (66,7 %) та кількісних показників висіву потенційно патогенної мікрофлори, формування 2-3 компонентних бактеріальних асоціацій зі збудниками "нового покоління" та вірусними агентами диктують необхідність включення бактеріологічного та вірусологічного обстеження жінок з ЛМ в діагностичний алгоритм. Встановлено, що розвиток та важкість перебігу лейоміоми

матки асоціюється з поліморфізмами гену ESR1 при відсутності порушень регуляції гену PGR і збереженій функції РП. Наявність запального процесу геніталій і супутній поліморфізм гену Р 53 призводять до порушень апоптозу і поглиблення патологічних змін. Виявлено порушення імунного та гормонального гомеостазу у вигляді раннього піку ФСГ та значного підвищення прогестерону в середині менструального циклу, збільшення концентрації Ig G, A та M, як на системному так і локальному рівнях, більш виражені за наявності супутнього запального процесу. У жінок з поєднанням лейоміоми матки та запального процесу геніталій переважала лейоміома простого типу (54,3 %), а у пацієнтів без супутніх ХЗЗОМТ - клітинна (73,3 %). Хронічний ендометріт встановлено у 70,8 % жінок. Визначення експресії TNF- β показало її зниження за наявності ХЗЗОМТ в II фазу цикла, а експресія білка Р 53 залежала від проліферативного потенціалу лейоматозних вузлів, що свідчить про пригнічення апоптозу під дією прогестерону та за наявності ХХЗЗОМТ і сприяє розвитку лейоміоми матки. Розроблено алгоритм діагностичних і лікувальних заходів, направлених на відновлення репродуктивного здоров'я жінок з лейоміомою матки на фоні хронічних запальних захворювань статевих органів, який базується на індивідуальному поетапному підході до вибору тактики ведення хворих в залежності від репродуктивних намірів пацієнтки, розмірів та локалізації лейоматозних вузлів, супутньої патології, що сприяло покращенню клінічного перебігу захворювання, нормалізації показників лабораторних та інструментальних обстежень у 66,4 % випадків, серед яких у 82 % хворих наступила вагітність. Робота охороноспроможна. Отримані результати досліджень відображені у 3 наказах МОЗ України, 3 патентах України на корисну модель, 1 підручнику, 3 монографіях, 1 методичних рекомендаціях, 10 інформаційних листах, 38 наукових працях, доповідях на 18 науково-практичних конференціях.

76.06.18.0844/0217U004122

Дослідити стан репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку з порушеннями вегетативного гомеостазу: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник 1.Запорожан Валерій Миколайович 1.Подольський Василь Васильович – ДР 0114U003091. УДК 618-053.7/.84:616.839.

110 с.

У роботі досліджено стан репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку, з порушеннями вегетативного гомеостазу. Проведені клініко-епідеміологічні та соціологічні дослідження, щодо особливостей стану репродуктивного здоров'я у жінок з порушеннями вегетативного гомеостазу. Встановлені особливості мікробіоценозу уrogenіталійних органів, стану імунітету, гормонального забезпечення менструального циклу, механізми стресорного навантаження на організм, морфофункциональні зміни статевих органів жінок з порушеннями репродуктивного здоров'я та змінами вегетативного гомеостазу. Проведені дослідження стану різних органів і систем, які пов'язані із станом репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку та взаємозв'язків виявлених змін із станом вегетативного гомеостазу. Визначене прогнозоване значення факторів ризику щодо змін репродуктивного здоров'я у жінок фертильного віку та для особливостей змін вегетативного гомеостазу. Жінкам з порушеннями вегетативного гомеостазу та змін репродуктивного здоров'я в комплексній терапії лікування порушення вегетативного гомеостазу використовується рефлексотерапія. Розроблений комплекс лікувально-профілактичних заходів показав свою високу ефективність. На основі результатів науково-дослідної роботи були розроблені лікувально-

профілактичні заходи та принципи прегравідарної підготовки направлені на покращення репродуктивного здоров'я у жінок з порушеннями вегетативного гомеостазу.

76.06.18.0845/0217U004123

Вивчити патогенетичні механізми формування гастроінтестинальних розладів у дітей раннього віку при харчовій непереносимості та розробити методи іх аліментарної корекції: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Шадрин Олег Геннадійович. – ДР 0114U003087. УДК 616.3-056.5-092-053.36.

69 с.

Мета роботи: Вивчити патогенетичні механізми формування гастроінтестинальних розладів у дітей раннього віку при харчовій непереносимості та розробити методи їх аліментарної корекції. Методи дослідження - клінічні, біохімічні, інструментальні, гістологічні, імунологічні на аналізаторі імуноферментному Multiskan Plus, водневий дихальний тест з навантаженням лактулозою виконувався за допомогою газоаналізатора Gastro+ Gastrolyzer. Встановлено, що в структурі харчової гіперчутливості дітей раннього віку переважає неалергічна харчова непереносимість (79,2 %). У 40 % хворих за даними адаптованого до раннього віку методики водородного дихального тесту та дослідження генотипу харчова непереносимість пов'язана із дисахаридазною недостатністю, у 60 % дітей - затяжним перебігом ентероколіту. За розробленими методиками водородного дихального тесту у дітей з харчовою гіперчутливістю виявлена значна розповсюдженість синдрому надлишкового бактеріального росту у тонкому кишечнику та порушень моторики ШКТ, які сприяють виникненню захворювання. Клінічно, харчова гіперчутливість обумовлена дисахаридазною недостатністю проявляється синдромом кишкових колюк та діарею у дітей першого півріччя життя, на відміну від харчової алергії та інших видів харчової непереносимості, які проявляються ознаками затяжного ентероколіту. Найбільш високий рівень сенсибілізації до харчових алергенів виявлено у хворих з ураженнями гастродуоденальної зони. Активність алергічного запалення відображає концентрація еозинофільного катіонного білку який може використовуватися для оцінки динаміки запального процесу. Характерною особливістю запального інфільтрату у власній платівці слизових оболонок шлунково-кишкового тракту з харчовою гіперчутливістю була наявність еозинофільної інфільтрації, найбільш вираженої при дисахаридазній недостатності і харчовій алергії. Встановлена активація макрофагально-плазмоцитарної системи (експресії CD68, Ig A та Ig E), яка відтворює активацію місцевої імунної реакції гуморального типу. У дітей з харчовою непереносимістю має місце порушення цитокінового статусу (TNF?, IL-5), що корелює із даними морфометричних досліджень і свідчить про прозапальну активність відповіді організму. Відмічена висока ефективність індивідуалізованого диференційованого харчування за рахунок призначення продуктів лікувального та функціонального харчування, комбінованих рослинних ферментних засобів та мультипробіотичних комплексів.

76.06.18.0846/0217U004124

Вивчити стан репродуктивного здоров'я жінок з метаболічним синдромом: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Татарчук Тетяна Феофанівна. – ДР 0114U003090. УДК 616-053.7/.84:616-056:5.

153 с.

Звіт 153 с., 41 табл., 3 додатки, 170 посилань. Об'єкт дослідження - 350 жінок віком від 18 до 35 ро-

ків. Основа група - 300 жінок із метаболічним синдромом (МС), контрольна група - 50 здорових жінок аналогічного віку. Мета роботи: створити систему профілактики та корекції порушень репродуктивного здоров'я у жінок з метаболічним синдромом (МС) шляхом розробки алгоритму їх прогнозування на основі встановлених взаємозв'язків між станом гіпофізарно-яєчникової, гіпофізарно-наднирникової систем, особливостями карбогідратного метаболізму та аутокринно-паракринної системи жирової тканини. Методи дослідження: епідеміологічний, антропометричний, медико-статистичний, ультразвуковий, імуноферметичний. Засоби вимірювання: вага медична для статичного зважування "ЗДОРОВ'Я-2", Аналізатор "MSR-1000", ультразвуковий апарат Acuson X300 Siemens, автоматичний біохімічний аналізатор ADVIA 1800, Siemens, тонометр ІАДМ-ОП. Дослідження стану репродуктивного здоров'я жінок з метаболічним синдромом показало, що для них характерні клінічні ознаки відносної естрогенної домінантості, основними з яких є збільшення жирової маси в абдомінальній області, фіброзно-кістозна хвороба молочних залоз, набряки та затримка рідини. Дослідження вікової залежності розподілу порушень репродуктивної системи виявило що, для жінок раннього репродуктивного віку притаманні збільшення частоти олігоменореї, різні форми полікістозу яєчників, в активному репродуктивному віці: безплідність, дисгормональні захворювання молочних залоз, аменорея, лейоміома матки. Особливостями функціонування гіпофізарно-яєчникової системи у жінок із МС є відносна гіперестрогеніза на тлі гіpopрогестеронемії, а також підвищення концентрації андростендіону, загального і вільного тестостерону на тлі зниження концентрації ССЗГ, що супроводжується зниженням індексу fertильності та збільшенням концентрації АМГ. Встановлено, що оваріальний синтез АМГ залежить від концентрації загального тестостерону як на тлі гіперплазії жирової тканини, так і без ожиріння. Виявлено тенденція до більш низької концентрації ЛГ та ФСГ серед жінок 26-35 років з МС, що вказує на існування вікових особливостей формування патогенетичних механізмів зазначеного синдрому. Дослідження функціонування аутокринно-паракринної системи жирової тканини показало, що у 85,7 % жінок з МС виявлена гіперінсулінємія та дисадипокінемія; зниження концентрація адипонектину та збільшення концентрації лептину. Збільшення лінійного розміру інтраабдомінального жиру за даними УЗ-сканування більше 6,0 см збільшує ризик добрякісної патології молочних залоз у 2,7 разів та збільшення відсотку жирової тканини за даними біоімпедансного аналізу більше 28% - у 2,8 разів, що може бути використане як прогностичні маркери розвитку гормонозалежної гіперпроліферативної патології. Застосування диференційованого комплексу лікувально-профілактичної допомоги жінкам з метаболічним синдромом шляхом зменшення гіперплазії жирової тканини спрямоване на нормалізацію рівнів гормональних параметрів, відновлення взаємозв'язків функціонального стану жирової тканини, гіпоталамо-гіпофізарно-яєчникової та гіпоталамо-гіпофізарно-наднирникової систем у пацієнток. Вперше виявлено суттєвий вплив дисфункції жирової тканини на зміни характеру взаємозв'язків гіпофізарно-яєчникових і гіпофізарно-наднирниковых гормонів у жінок репродуктивного віку з МС. Вперше на основі кореляційно-регресійного аналізу ендокринологічних параметрів встановлено вплив гормонів жирової тканини на стан жіночого репродуктивного здоров'я. Виконане дослідження показало, що за умов метаболічного синдрому в якості провідної ланки у патогенезі розвитку гормонозалежних гіперпроліферативних процесів слід розглядати дисфункцію жирової тканини, а підвищення концентрацій лептину і інсуліну слугують маркерами ранньої діагностики вищевказаних гіперпластичних процесів.

сів. Результати роботи будуть впроваджені в лікувальних за-кладах гінекологічного і ендокринологічного профілю. Розроблено алгоритм практичних рекомендацій для жінок з МС у різних вікових періодах. Робота є охороноспроможна. Опубліковано 10 робіт, зроблено 11 доповідей.

76.06.18.0847/0217U004125

Розробити систему ранніх лікувально-діагностичних та профілактично-реабілітаційних заходів для попередження поліорганних уражень у передчасно народжених дітей: Заключний звіт /Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України"; Керівник Знаменська Тетяна Костянтинівна. – ДР 0114U003088. УДК УДК:616-053.32-06-071-08-084.

112 с.

Для впровадження у практику інтенсивного виходження передчасно народжених дітей запропоновано інноваційні нейтивазивні методи: церебральну та абдомінальну регіонарну оксиметрію, амплітуд-інтегровану ЕЕГ, визначено їх прогностичну цінність та діагностичні інтервали. Визнано і впроваджено ультразвукові допплерометричні маркери постгіпоксичного ураження нервової та серцево-судинної системи. Для відділень інтенсивної терапії новонароджених розроблено алгоритм стратегій та тактики диференційованого підходу до діагностики та корекції постгіпоксичних полісистемних пошкоджень у передчасно народжених дітей менше 32 тижнів гестації в залежності від фази адаптації з використанням комплексу лабораторних та інструментальних показників, зокрема, співвідношення НАД+/НАДН, показників церебральної та абдомінальної регіонарної оксиметрії, допплерометрії. За результатами проведених досліджень щодо особливостей перебігу неонатального періоду у глибоко та екстремально недоношених дітей, а також відмінностей у їх рості, розвитку та формуванні захворюваності створено алгоритм оцінки готовності передчасно народженої дитини до виписки додому та медико-психологічного супроводу протягом першого року життя. Впроваджено розроблену науково обґрунтовану, комплексну етапну програму психофізичної реабілітації матерів та їх дітей при передчасному народженні, доведено її ефективність.

76.06.18.0848/0217U004177

Розробити технологію виготовлення антигенних препаратів для діагностики та епідеміологічного нагляду за особливо небезпечними рикетсійними захворюваннями в Україні: Заключний звіт /Державна установа "Львівський науково-дослідний інститут епідеміології та гігієни Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Кущінір Зенон Григорович. – ДР 0114U003034. УДК 616.98, 579.881.11, 579.881.13, 57.063.8.

203 с.

Мета роботи - розробити технологію виготовлення антигенних препаратів з патогенних рикетсій для лабораторної діагностики захворювань серед населення та епідеміологічного нагляду за особливо небезпечними рикетсіозами в Україні. Об'єкт дослідження - штами рикетсій, рикетсійні антигени, висипний тиф, гарячка Ку, кліщові плямисті гарячки, педикульоз. Методи дослідження: рикетсіологічні, мікробіологічні, серологічні, молекулярно-генетичні, епідеміологічні, ентомологічні, статистичні. Апаратура - pH-метр, ваги, дозатори, колориметр. Проаналізовано сучасну епідемічну ситуацію з рикеттійних інфекцій та показано актуальність розробки вітчизняних антигенних препаратів для лабораторної діагностики цих захворювань. Вивчено технологічний процес виготовлення антигенних рикетсійних препаратів, розроблено проект аналітично-нормативної документа-

тації для їх виготовлення та контролю, засвоєні сучасні методологічні принципи вивчення біологічної активності штамів патогенних рикетсій з застосуванням полімеразної ланцюгової реакції в реальному часі. Проведені дослідження на морських свинках штамів патогенних рикетсій вказали на збережену, але деяко знижену біологічну активність після тривалого зберігання при низькій температурі, що окреслює відповідний етап технологічного процесу при виготовленні експериментальних взірців антигенних рикетсійних препаратів, а саме підсилення їх репродукції в клітинах чутливих лабораторних моделей для одержання необхідної антигенної біомаси. Одержані нові дані про епідемічну ситуацію в Україні з висипного тифу, зокрема про збереження збудника в популяціях переносника (вощах) в різних регіонах України, які підтвердженні сучасними методами полімеразної ланцюгової реакції та імунолюмінесцентної мікроскопії. За результатами дослідження іксодових кліщів та мишоподібних гризунів встановлено циркуляцію збудника гарячки Ку в природних осередках інфекції у Одеській та Івано-Франківській областях. Виявлення гострого захворювання та недавно перенесених захворювань серед жителів Одеської області підтвердили подальший розвиток епідемічного процесу гарячки Ку на цих територіях. За результатами дослідень опубліковано наукові праці, видано через Укрмедпатентінформ три інформаційні листи, патент на корисну модель, підготовлено шість інформаційно-аналітичних оглядів, які впроваджені в закладах охорони здоров'я. Соціально-економічна ефективність роботи визначається своєчасним виявленням захворювань населення на рикетсіози та запобігання епідемічним спалахам серед населення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.06.18.0849/0217U004178

Встановити медико-біологічні закономірності поширення менінгітів та розробити комплексну програму біологічної безпеки населення щодо збудників бактеріальних менінгітів: Заключний звіт /Державна установа "Львівський науково-дослідний інститут епідеміології та гігієни Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Тарасюк Олександра Олександрівна. – ДР 0114U003035. УДК 616.98:616-022.7:608.3.

199 с.

Об'єкт дослідження - мікрофлора слизової оболонки організму хворих та контактних осіб, звітні статистичні форми лікувально-профілактичних установ, гідрометеослужби, хімічні сполуки атмосферного повітря. Мета роботи - Встановлення медико-біологічних закономірностей поширення менінгітів та розробка комплексної програми, спрямованої на біологічний захист населення від потенційних збудників гнійних бактеріальних менінгітів. Методи дослідження - гігієнічні, мікробіологічні, імунологічні, фізичні, бібліографічні та статистичні, соціологічні. Апаратура: мікроскопи, термостати, сухожарові шафи, автоклав, холодильники. Визначення медичних, мікробіологічних, соціальних, гігієнічних закономірностей поширення та розвитку бактеріальних гнійних менінгітів стало передумовою для розробки комплексної програми, спрямованої на біологічний захист населення від потенційних збудників інфекції, до якої включені матеріали трьох надрукованих інформаційних листів, деклараційного патенту на спосіб корекції мікроценотичних порушень у носіїв умовно-патогенних мікроорганізмів - потенційних збудників гнійних бактеріальних менінгітів та епідеміологічних заходів у вогнищах інфекційного захворювання, що спрямовано на біопезеку населення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.06.18.0850/0217U004296

Розробити нові методи метафілактики рецидивного фосфорнокислого нефролітіазу на підставі визначення видових інфекційних і мінеральних чинників в етіології рецидивного каменеутворення: Заключний звіт /Державна установа „Інститут урології АМН України”; Керівник Черненко В. В. – ДР 0114U000097. УДК 616.61-003.7-02-084-089.

122 с.

118 хворих були обстежені методами: рентгенологічними, радіологічними, ультразвуковими, мікробіологічними, біохімічними, загальноклінічними. Умови рецидивування фосфатів - пієлонефрит і лужна реакція сечі. Встановлена пряма залежність між складом магнійвмісних і кальційвмісних конкрементів і мікробним спектром сечі, резистентністю уропатогенів. Розроблено патогенетичну двохетапну схему метафілактики фосфорнокислого нефролітіазу (ФКН) з етапами ранньої доопераційної і віддаленої метафілактики, ефективність якої - 16% рецидивів ФКН за 1 рік спостережень.

76.06.18.0851/0217U004297

Розробити методи диференційованого підходу до малоінвазивного лікування вродженого і набутого гідронефрозу: Заключний звіт /Державна установа „Інститут урології АМН України”; Керівник Возіанов Сергій Олександрович. – ДР 0114U000096. УДК 616/61-003/7-02-084-089.

48 с.

185 хворих на гідронефroz були обстежені рентгенологічними, радіологічними, ультразвуковими, томографічними, лапароскопічними, ендоскопічними та загально-клінічними методами. Показана перевага лапароскопічної пієлопластики у 96,2% випадків, вона дозволяє двічі знищити інтраопераційну кровотрату, перебування в стаціонарі. Алгоритм лікуваньої тактики при вродженному та набутому гідронефrozі забезпечує диференційований підхід до вибору методу малоінвазивного лікування гідронефрозу, що дозволяє знищити рецидив захворювання.

76.06.18.0852/0217U004298

Вивчити вплив інфікованості уретри та передміхурової залози *Trichomonas vaginalis* на перебіг захворювання та результати хірургічного лікування хворих на доброкісну гіперплазію передміхурової залози: Заключний звіт /ДУ "Інститут урології НАМН України"; Керівник Пасечніков С.П. – ДР 0114U000098. УДК 616.65-089.87-06:618.15-002:576.893.161.21.

58 с.

195 хворих на доброкісну гіперплазію простати обстежені клініко-лабораторними, інструментальними, молекулярно-генетичними, бактеріологічними та цитологічними методами. Загальна інфікованість *Trichomonas vaginalis* за частотою виявлення 46,7%, а за наявністю запалення 34,8%. Розроблено заходи прогнозування і профілактики ранніх післяопераційних ускладнень простатектомії у хворих на доброкісну гіперплазію простати.

76.06.18.0853/0217U004299

Вивчити особливості етіології, патогенезу, діагностики та лікування хворих з поєднаною нейрогененою патологією нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки: Заключний звіт /Державна установа „Інститут урології АМН України”; Керівник Пирогов В.О. Захараш М.П. – ДР 0114U000099. УДК 616.62+616.34)-009-02-092-08.

75 с.

210 хворих з нейрогененою патологією нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки, обстежено методами рентгенологічними, ультразвуковими, клініко-лабораторними, уродинамічними (УФМ), електроміографічними (ЕМГ) визначена діагностична цінність ЕМГ та УФМ, як показників функціонального стану НСШ та товстої кишки. Встановлено його 4 форми: гіпотонічна, гіперкінетична, гіпокінетична, змішана. Це було основою для диференційного лікування хворих, що забезпечує позитивний ефект у 87,1% випадків.

76.06.18.0854/0217U004317

Вивчення стану репродуктивного здоров'я жінок Львівсько-Волинського регіону і розробка заходів для корекції виявлених порушень: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Пирогова Віра Іванівна. – ДР 0114U004779. УДК 618.1+612.62.013)-08(477.82/.83).

105 с.

Представлений звіт містить дані ретроспективного аналізу 10678 серологічних обстежень вагітних та жінок груп ризику на перинатальні патогени (цитомегаловірус, токсоплазмоз, вірус простого герпесу II типу); проспективного обстеження 400 вагітних на перинатальні патогени (цитомегаловірус, токсоплазмоз, вірус простого герпесу II типу), проспективного дослідження 200 вагітних з патологією щитоподібної залози, що проживають в умовах йодної нестачі; проспективного дослідження 150 жінок з невиношуванням вагітності в анамнезі; проспективного дослідження 450 вагітних і жінок репродуктивного віку на наявність дефіциту вітаміну D; проспективного дослідження 150 жінок репродуктивного віку з порушеннями репродуктивного здоров'я (доброкісні проліферативні захворювання репродуктивних органів, бесплідність). Встановлено, що при патології ЩЗ найбільша частота ускладнень спостерігається у жінок із гестаційним транзиторним тиротоксикозом та субклінічним гіпотиреозом. Середній рівень йодурії у вагітних без патології ЩЗ впродовж вагітності є нижчим за нормативні показники йодного забезпечення не тільки для вагітних, але й невагітних. Проведення йодної профілактики (калію йодид 200 мкг/добу) призводить до нормалізації тироїдного статусу, зменшення частоти субклінічного гіпотирозу (медіана йодурії в межах нормативів для вагітних, які проживають в умовах природного йодного дефіциту (150,2 - 166,7 мкг/мл). Доведено, що кількість мікроелементу йоду, яка міститься у вітаміно-полімінеральних комплексах (150 мкг) є недостатньою для нормального йодного забезпечення вагітних ендемічних регіонів, що вимагає проведення індивідуалізованої йодної профілактики призначенням йодиду калію у дозі 200 мкг/добу впродовж періоду гестації. Звичне невиношування вагітності у жінок з попередніми репродуктивними втратами в анамнезі спостерігається у 42,8 % випадків - частота передчасних пологів складає 25,7 % (11,4 % у першовагітних, $p < 0,05$); синдром затримки розвитку плода (11,4 %), дистрес плода в пологах (27,0 %) виникають вдвічі частіше, а передчасне відшарування нормально розташованої плаценти - у 5 разів частіше. Частота мертвонародження і ранньої неонатальної смертності у жінок із репродуктивними втратами в анамнезі, незважаючи на розрідження у 28,5 % оперативним шляхом, у 2,1 рази перевищує перинатальні втрати у першовагітних жінок. Встановлено, що між характером професійної діяльності, рівнем освіти і частотою репродуктивних втрат сильний зворотній кореляційний зв'язок $r_{xy} = -0.91117$ (95 % довірчий інтервал $-1.0268; -0.7966$) - чим вища освіта і напруження, пов'язане із професійною діяльністю, тим частіше спостерігаються репродуктивні втрати. У 34,7

% вагітних із синдромом втрати плода і загрозою невиношування у III триместрі має місце анаеробний дисбіоз, який, при відсутності терапії, призводить до передчасного розриву плідного міхура і передчасних пологів. Застосування на прегравідарному етапі запропонованого алгоритму прогнозування синдрому втрати плода, а при настанні вагітності - алгоритму ведення пацієнток із репродуктивними втратами в анамнезі дозволяє, при виключенні генетичного чинника, попередити ранні втрати вагітності, зменшити частоту передчасних пологів та попередити синдром втрати плода у 90 % вагітних. Встановлено, що рівень поширеності серопозитивності до цитомегаловірусу серед вагітних жінок складає у Львівсько-Волинському регіоні 78,2 %, при цьому загрозливу групу щодо первинної цитомегаловірусної інфекції під час вагітності складають 21,8 % жінок. Обмежена кількість повторнообстежених під час гестаційного процесу серонегативних вагітних не дозволяє зробити узагальнену щодо рівня сероконверсії. Встановлено, що у 71 % роділь зі звичним невиношуванням вагітності в анамнезі в плаценті виявляється зміни, які є маркерами плацентарної дисфункції: множинні псевдоінфаркти, склеротичні зміни з дрібновогнищевими ділянками некрозу та вогнищеві проліферативні зміни синцитіотрофобласти; вогнища геморагій, тромбозів та мононуклеарних інфільтратів у інтервілізієвих просторах, що є наслідком некомпенсованих до вагітності патологічних станів ендометрію, зокрема хронічного ендометриту. Встановлено, що дефіцит вітаміну D на етапі підготовки до вагітності виявляється у 68,3 % жінок репродуктивного віку, при цьому вкрай важкий дефіцит вітаміну D (6,50 + 1,05 нг/мл) має місце у 35,7 % пацієнток з D-дефіцитом. Найвищий рівень забезпеченості вітаміном D виявляється у групі з індексом маси тіла 20-26 кг/м², частка осіб з недостатністю вітаміну D збільшується зі зростанням ІМТ. Застосування водорозчинної форми холекальциферолу (Аквадетрим) у диференційованому дозуванні на основі визначеній нестачі або D-дефіциту впродовж 3-х місяців прегравідарної підготовки дозволяє ефективно проводити корекцію балансу вітаміну D. Прийом 1000 МО Аквадетриму щоденно впродовж трьох місяців у 64 % пацієнток з дефіцитом і нестачею вітаміну D дозволяє досягнути нижньої межі достатнього рівня вітаміну D (31,7 + 1,2 нг/мл). Щоденний прийом 1000 МО Аквадетриму протягом трьох місяців забезпечує "зсув" лабораторного показника "дефіциту вітаміну D" (11,84 + 4,11 нг/мл) в "недостатність вітаміну D" (24,2 + 1,3 нг/мл) у 72 % пацієнток. Диференційована корекція нестачі та дефіциту вітаміну D з етапу прегравідарної підготовки та впродовж першого триместру гестації дозволяє зменшити частоту невиношування вагітності з 20 % до 2,9% ($p < 0,001$) і розвиток пізніх гестаційних ускладнень з 20 % до 5,7 %. Доведено, що для жінок з хронічним ендометритом та порушеннями репродуктивної функції (невиношування вагітності, вторинне безпліддя) характерний дефіцит вітаміну D - рівень 25(OH)D становить від 7 нг/мл до 15 нг/мл (при рівнях 25(OH)D у жінок без порушень репродуктивної функції від 21 до 30 нг/мл). Ефективність етапного діагностично-лікувального алгоритму ведення пацієнток із хронічним ендометритом та порушеннями репродуктивної функції в цілому за сукупними параметрами оцінки ефективності (настання та доношування вагітності при безплідді та звичному невиношуванні вагітності) склала 81,0 % при 34,6 % за умови застосування традиційних лікувальних схем. У 72,7 % мешканок м.Львова та Львівської області виявляється дефіцит вітаміну D різного ступеня вираженості. Вкрай важкий дефіцит вітаміну D (8,98 + 1,68 нг/мл) виявлений у 21,5 % обстежених, дефіцит вітаміну D (14,97 + 1,74 нг/мл) - у 64,6 % жінок. Тільки у 13,9 % пацієнток з гінекологічним проліферативним синдромом мав місце близький до оптимального рівень вітаміну D (22,25 + 1,45 нг/мл), тоді як серед жінок контрольної груп-

пи близький до оптимального рівень вітаміну D (23,07 + 2,0 нг/мл) виявлений у 75,0 % жінок ($p < 0,001$), а у 25,0 % - оптимальний рівень вітаміну D (34,9 + 2,73 нг/мл). Слід зауважити, що більш виражений дефіцит вітаміну D (рівень 25(OH) D від 5,9 до 15 нг/мл) частіше виявляється у жінок з надлишковою масою тіла (ІМТ 27-29,9 кг/м²) та ожирінням (ІМТ 30,0-34,9 кг/м²) ($p < 0,01$). Доведено, що фармакологічні ефекти комплексної терапії (гестагенотерапія у поєднанні з препаратами селективних фітомолекул) дисгормональних поєднань проліферативних захворювань репродуктивних органів з паралельною корекцією субклінічного гіпотиреозу у жінок репродуктивного віку дозволяють отримати в 90,7 % відновлення циклічних змін ендометрію, повний кліничний ефект, на відміну від монотерапії гестагенами. Встановлено, що позитивний ефект лікувально-реабілітаційного комплексу при поєднаннях дисгормональних проліферативних процесах репродуктивних органів ґрунтуються на мультифакторних впливах полікомпонентної терапії з багатовекторними універсальними антистрогенами і антипроліферативними ефектами, що ліквіduють стан відносної абсолютної гіперстрогенії, зменшують локальне запалення в органах-мішенях, поліпшують або повністю відновлюють ієпархічні механізми гормональної регуляції менструального циклу, а також трофіку та рецепторний апарат органів-мішней і щитоподібної залози.

76.06.18.0855/0217U004323

Кальцифікація коронарних артерій, міокарда, клапанів серця і аорти при серцево-судинних і некоронарогенних захворюваннях: Заключний звіт /Львівський державний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Кияк Юліан Григорович. – ДР 0115U000054. УДК УДК: 616.127-005.8+616.12-008.331.1+616.379-008.65)-02616.127-036.82+616.

124 с.

Висока поширеність ККА і прогностично несприятливий перебіг ССЗ потребують раннього виявлення факторів, асоційованих з розвитком і прогресуванням ССУ. Епідеміологічні дослідження виявили тісний ваемозв'язок між кальцифікацією та атеросклеротичним ураженням коронарних артерій. Зважаючи на однакові фактори ризику розвитку кальцифікації та атеросклеротичних оклюзій артерій, зроблений висновок, що кальцифікація є найбільш значимим і незалежним предиктором інфаркту міокарда (IM) та його ускладнень, а також ураження кардіоміоцитів і клапанів серця та аорти, що призводить до розвитку серцевої недостатності, аритмій і блокад, а також передчасної смерті.

76.06.18.0856/0217U004324

Кальцифікація коронарних артерій, міокарда, клапанів серця і аорти при серцево-судинних і некоронарогенних захворюваннях: Заключний звіт /Львівський державний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Кияк Юліан Григорович. – ДР 0115U000054. УДК УДК: 616.127-005.8+616.12-008.331.1+616.379-008.65)-02616.127-036.82+616.

124 с.

Висока поширеність ККА і прогностично несприятливий перебіг ССЗ потребують раннього виявлення факторів, асоційованих з розвитком і прогресуванням ССУ. Епідеміологічні дослідження виявили тісний ваемозв'язок між кальцифікацією та атеросклеротичним ураженням коронарних артерій. Зважаючи на однакові фактори ризику розвитку кальцифікації та атеросклеротичних оклюзій артерій, зроблений висновок, що кальцифікація є найбільш значимим і незалежним предиктором інфаркту міокарда (IM) та його

ускладнень, а також ураження кардіоміоцитів і клапанів серця та аорти, що призводить до розвитку серцевої недостатності, аритмій і блокад, а також передчасної смерті.

76.06.18.0857/0217U004326

Удосконалення оцінки стану функціональної системи мати-плацента-плід при ускладненнях гестаційного процесу: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Маркін Л.Б. – ДР 0112U000162. УДК 618.3-07:[618.214:618.36:618.33]-07.

101 с.

Однією з причин високих показників перинатальної смертності (60%) при розладах стану функціональної системи материнського організму-плацента-плід (ФСМПП) є похиби у проведенні оцінки умов життєдіяльності плода, не-своєчасна діагностика прогресування фетального дистресу або гіпердіагностика загрозливих станів плода та необґрунтована активізація акушерської тактики. Результатом проведених досліджень стало теоретичне узагальнення і вирішення наукової задачі, що виявляється у вдосконаленні технології допомоги при патологічних станах у перинатальній медицині шляхом розробки нових підходів до комплексної оцінки та диференційованої терапії розладів гомеостазу ФСМПП з метою зниження перинатальної захворюваності і смертності.

76.06.18.0858/0217U004334

Індивідуалізація лікування та вивчення прогностичних факторів у хворих на місцевопотрібний та метастатичний рак: шлунково-кишкового тракту, репродуктивної системи, грудної та щитоподібної залози, легень та нирки: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Фечич Тарас Григорович. – ДР 0112U000164. УДК 61819-006, 6-085.28.612.017.

273 с.

Досліжено патогенетичну роль окремих клітинно-молекулярних факторів пухлинного мікрооточення у прогресії РГЗ та РЯ, визначені їх прогностичну інформативність, розроблено терапевтичні заходи, що нівелюють їхню негативну дію. Зокрема досліжено рівні експресії поліфункціональних цитокінів ЧНП і ТФР-В, експресії ламініну, CD44 та його ізоформ, кількості та функціональної активності пухлино-асоційованих макрофагів, ступінь мікроваскуляризації на стадії локального пухлинного росту та при його поширенні у хворих на РГЗ і РЯ. Доведено, що показниками несприятливого прогнозу та агресивного клінічного перебігу РГЗ є високий ступінь макрофагальної інфільтрації, зростання рівня експресії ЧНП у тканині раку, високий ступінь мікроваскуляризації пухлини, висока експресія CD44v5 ізоформи CD44, зниження експресії ламініну та рівня ТФР-?, що пов'язані з метастазуванням у регіонарні лімфатичні вузли та гіршою виживаністю. Проведено порівняльний аналіз перитонеальних ракових індексів, визначених за результатами КТ та інтраопераційної ревізії, який показав статистично достовірну різницю між ними (x^2 ?КТ = 3,71, x^2 ?ОП = 10,05, $p < 0,0001$). Це свідчить про тенденцію до зниження перитонеального ракового індексу, обчисленого за даними КТ. Застосування однозрізової КТ з контрастним підсиленням у хворих на колоректальний рак продемонструвало невисоку діагностичну цінність даного методу у виявленні карциноматозу очеревини. Поряд з високою специфічністю однозрізова КТ володіє низькою чутливістю для виявлення перитонеальних метастазів, особливо на ранніх етапах розвитку карциноматозу очеревини. Вивчення ефективності мультиспіральної КТ з можливістю проведення тонких зрізів буде

продовжена в подальшому. Таким чином, діагностика карциноматозу очеревини у хворих на РЯ за допомогою КТ має певні обмеження. Проте завдяки своїй доступності КТ залишається методом, що найчастіше використовується для стадіювання захворювання. Не зважаючи на ймовірні відхилення у передопераційній оцінці розповсюдження перитонеальних метастазів від істинної картини, метод дозволяє адекватно проводити на відбір хворих на хірургічне лікування. Чутливість КТ залежить від розміру перитонеальних імплантів. Даний метод дозволяє проводити планування комбінованого лікування хворих на РЯ та визначати можливість проведення циторедуктивних хірургічних втручань. Лікування раку молочної залози супроводжується великою частотою локальних рецидивів та віддалених метастазів захворювання. І якщо фактори виникнення віддалених метастазів достатньо добре вивчені [26-33]. Поява локального рецидиву, часто буває непрогнозованою. Мало вивченими залишаються, особливості перебігу захворювання, після появи рецидиву раку молочної залози. У сучасній літературі практично не зустрічаються повідомлення, в яких автори досліджують експресію COX-2 при рецидивах раку молочної залози, як показник для прогнозування перебігу захворювання, та ефективності протипухлиної терапії. Поряд з цим, особливості зв'язку експресії COX-2 у пухлинних клітинах з клінічними прогностичними факторами виникнення рецидивів та виживаністю хворих на РМЗ ще остаточно не визначено. Частота експресії COX-2 в злокісних новоутворах молочної залози значно варіабельна - від 5 до 100% (Krcova Z. і спів автор.) Отримані дані про позитивну залежність експресії COX-2 і HER-2 (як ядерної, так і мембрanoї) і наявності кореляційного зв'язку цих тканинних маркерів з гіршим без рецидивним виживанням пацієнтів.

76.06.18.0859/0217U004335

Стан гепатобіліарної системи у хворих терапевтичного профілю: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Абрагамович Орест Остапович. – ДР 0112U000160. УДК 616.36/.361:616.1/.4]-07.

277 с.

Мета роботи - удосконалити діагностику та підвищити ефективність лікування хворих на цироз на основі вивчення клініко-функціональних особливостей печінки і з'ясування проявів та деяких патогенетичних механізмів синдропічних ко- та поліморбідних синдромальних і нозологічних уражень інших органів та систем. Методи дослідження - комплекс клініко-лабораторних та інструментальних досліджень, який передбачає послідовне отримання інформації про стан печінки, а також інших органів та систем. Практичне значення отриманих результатів - обґрунтована доцільність проведення хворим на цироз печінки (ЦП) комплексного обстеження стану печінки з метою встановлення ступеня важкості її ураження: клініко-лабораторне - для верифікації ступеня важкості печінково-клітинної недостатності та інструментальне - для визначення всіх ступенів важкості порталної гіпертензії за допомогою комплексного ультразвукового доплерофлуометричного обстеження судин черевної порожнини (Пат. № 73518 України, МПК A61B 8/06, A61B 10/00) та сайтової програми "Гепатопорт" (<http://hepatoport.16mb.com>), а також для виявлення синдропічних ко- та поліморбідних синдромальних та нозологічних уражень інших органів і систем, які і визначають тривалість життя хворих на ЦП. Для з'ясування патогенетичної ролі вегетативної нервової системи (ВНС) розроблено і впроваджено у клінічну практику "Способ діагностики порушень вегетативної нервової системи у пацієнтів з цирозом печінки" (Пат. № 73615 України, МПК A61B 5/00, A61B 5/0205, A61B 8/00). Удосконалена патогенетично обґрунтована клі-

нічна класифікація ЦП (Абрагамович М.О., Абрагамович О.О., 2013 р.), в якій встановлення його стадії проводиться на основі оцінки ступеня важкості власне ураження печінки, позапечінкових синдромів та їх ускладнень. Розроблено та впроваджено для визначення прогнозу життя хворого на цироз печінки "Спосіб прогнозування цирозу печінки методом добового моніторування артеріального тиску" (Пат. № 73593 України, МПК A61B 5/02) та функціональний клас цирозного хворого (ФКЦХ), який вираховується за авторською програмою "Цироз печінки". Аргументована доцільність формулювання діагнозу згідно запропонованої класифікації. Розроблено алгоритм лікування хворих на цироз печінки.

76.06.18.0860/0217U004336

Мало-інвазійні методи лікування у дитячій абдомінальній, торакальній хірургії та урології: Заключний звіт /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Наконечний Андрій Йосифович. – ДР 0112U000165. УДК 617.55+617.541/.542+616.6)-053.2-089.819.

251 с.

Розроблено критерії ранньої діагностики функціонального стану і склерозування паренхіми нирок у дітей з МСР з урахуванням його ступеня та методу лікування на підставі моніторування факторів ушкодження тубуло-інтерстицію та гломерулярного апарату нирок за допомогою високочутливих неінвазивних тестів. Доведено доцільність та високу ефективність хірургічної корекції МСР в комбінації з розробленим медикаментозним комплексом лікування у після-операційному періоді. Запропоновано комплекс мінінвазивних технологій, а також розроблено інструменти та пристрой для виконання мінінвазивних операцій. Розроблено чіткий та простий алгоритм скринінгової оцінки ступеня порушення формування кульшового суглобу. Запропоновані методики ультрасонографічного способу діагностики порушення формування кульшового суглобу.

76.06.18.0861/0217U004337

Оптимізація методів прогнозування, профілактики і лікування найбільш поширених захворювань і функціональних порушень у дітей: Заключний звіт /Львівський державний медичний університет імені Данила Галицького; Керівник Няньковський. – ДР 0113U000209. УДК 616.1.

124 с.

У роботі наведені дані про оптимізацію дихальної підтримки у недоношених новонароджених із респіраторним дистрес-синдромом за результатами вивчення частоти ускладнень, пов'язаних із використанням інвазивних і неінвазивних методів респіраторної підтримки і показників системного запалення. Встановлено, що неінвазивна дихальна підтримка не є менш ефективною за класичні методи вентиляції легень і краща за останні за маркерами системного запалення. Введення у комплекс реабілітаційних заходів у дітей із позалікарняною пневмонією лакто- і біфідобактерій у поєднанні з цитруліну малеатом, дозволило зменшити вираженість астенічного синдрому, покращити якість життя і функціонування вегетативної нервової системи, системи неспецифічного імунного захисту. Дослідження якості життя підлітків при гастро-езофагеальній рефлюксній хворобі вказує на необхідність включення цього параметру у схеми аналізу вивчення ефективності медикаментозних і немедикаментозних методів лікування. Окреслення проблеми рацонального харчування у школярів молодших і старших класів висвітлено після аналізу опитувальника харчової поведінки і встановлення основних харчових дефіцитів, які стосувались, як макро- так і мікроелементного складу дієти. Запропонова-

ні шляхи оптимізації профілактики, прогнозу та лікування цих розповсюдженіх станів/захворювань дитячого віку.

76.06.18.0862/0217U004339

Порівняльне дослідження генетичної схильності до розвитку раку молочної залози у жінок, які зазнали дії іонізуючої радіації внаслідок аварії на ЧАЕС: Заключний звіт /Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"; Керівник Клименко Сергій Вікторович. – ДР 0114U002848. УДК 618.19-006:616-001.28:575(083.13).

88 с.

Мета: Визначити частоту генетичних поліморфізмів rs1219648 та rs2981582 гену FGFR2, rs3803662 гену LOC643714 та rs3817198 гену LSP1 та провести порівняльний аналіз їх зустрічаемості у жінок з радіаційно-обумовленим раком молочної залози, у жінок зі спонтанним раком молочної залози та у жінок без раку молочної залози. Методи дослідження - медико-генетичне консультування, молекулярно-генетичні дослідження, методи математичної статистики. Результати досліджень та їх новизна. У результаті виконання НДР були зібрані та проаналізовані клінічні характеристики 200 жінок з РМЗ з радіаційним анамнезом та без такого (вік, розмір пухлини, здатність до метастазування у регіонарні лімфатичні вузли або віддалені від пухлини органи, патогістологічні, імуногістохімічні дані та результати FISH дослідження). Визначена висока частота позитивного сімейного анамнезу щодо РМЗ у когорті опромінених і неопромінених хворих внаслідок аварії на ЧАЕС порівняно до пацієнтів без РМЗ ($p=0,002$, $p=0,0007$), що свідчить про спадковий характер захворювання. Була визначена частота генетичних поліморфізмів rs1219648 та rs2981582 гену FGFR2, rs3803662 гену LOC643714 та rs3817198 гену LSP1, rs889312 гену MAP3K1, rs12443621 гену TN2981582RC9 та проведений порівняльний аналіз їх зустрічаемості у жінок з радіаційно-обумовленим раком молочної залози та у жінок зі спонтанним раком молочної залози. Достовірні асоціації з розвитком РМЗ виявлені тільки для поліморфізму rs2981582 гену FGFR2 ($p=0,02$). При радіаційно-асоційованому РМЗ мутантний генотип Т/Т rs2981582 гену FGFR2 зустрічався частіше в когорті пацієнтів від 51 до 60 років на противагу хворим без радіаційного анамнезу ($p=0,03$). Визначена асоціація носійства мінорного генотипу Т/Т при поліморфізмі rs3803662 гену LOC643714 з позитивним мутаційним статусом гену BRCA1 за радіаційно-асоційованого ($p=0,02$) та спонтанного РМЗ ($p=0,03$), що може модифікувати ризик захворювання на РМЗ. Не знайдено асоціації з рецепторами пухлин молочної залози при вивчені всіх досліджуваних поліморфізмів.

76.06.18.0863/0217U004340

Молекулярно-генетичні фактори тромбоутворення у хворих на РН-негативні мієло-проліферативні неоплазії, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС:

Заключний звіт /Державна установа "Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України"; Керівник Клименко Сергій Вікторович. – ДР 0114U002849. УДК 591.156:575.113:616-005.6:616.155.191.

196 с.

Об'єкт дослідження - молекулярно-генетичні характеристики хворих на справжню поліцитемію (СП), есенціальну тромбоцитемію (ЕТ), ідіопатичний мієлофіброз (ІМФ) та мієлодінні неоплазії з еозинофілією (МНЕ), у тому числі тих, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС). Мета роботи: визна-

чили значення перебудов гена PDGFRA, PDGFRB, FGFR1, мутації JAK2V617F, алельного поліморфізму генів II і V факторів зсідання крові у формуванні ризику тромбоутворення у хворих на РН-негативні МПН, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, та обґрунтувати алгоритм планування тактики їх ведення з урахуванням генетично-зумовленої тромбофілії. Методи дослідження - загально-клінічні, молекулярно-генетичні, цитогенетичні статистичні. Проаналізовано молекулярно-генетичні, загальноклінічні, лабораторно-гематологічні характеристики 78 та 429 хворих на радіаційно-асоційовані та спонтанні РН-негативні МПН, МНЕ відповідно. Доведено, що під час прогнозування виникнення тромбозів у пацієнтів зі спонтанною та радіаційно-асоційованою СП наявність кардіальних факторів ризику (КФР), гематокриту понад 55 % та лейкоцитів понад 13,2 тис./мл доцільно враховувати тільки в осіб молодше 60 років без васкулярних подій в анамнезі на момент верифікації діагнозу (площа під ROC-кривою (ППК) = 0,99 та ППК = 0,89 відповідно). Критерій "тромбоцити менше 440,0 тис./мл", зважаючи на те, що він виявився тригером тромбозу тільки в групі пацієнтів априорі високого ризику їх розвитку з радіаційно-асоційованою СП, не є обов'язковим для врахування під час оцінки ймовірності виникнення васкулярних подій. Проте, визначено посилення внеску фактору "лейкоцити більше 13,2 тис./мл" у дисперсію тромботичного статусу хворих на радіаційно-асоційовану СП за умови наявності в них показнику "тромбоцити менше 440,0 тис./мл". JAK2V617F-позитивний мутаційний статус та кількість лейкоцитів більше 10,0 тис./мл для прогнозування розвитку тромбозів рекомендовано застосовувати в пацієнтів зі спонтанною та радіаційно-асоційованою ЕТ віком молодше 60 років без васкулярних подій в анамнезі на момент верифікації їм діагнозу (ППК = 0,98 та ППК = 1,00 відповідно). Носійство G1691A алелі гена фактору V або G20210A алелі гена фактору II коагуляції під час прогнозування ймовірності виникнення тромбозів варто враховувати в пацієнтів зі спонтанним ІМФ без КФР (ППК = 0,92). При радіаційно-асоційованому ІМФ, зважаючи на відсутність невілюючої або потенціюючої взаємодії щодо протромбогенного впливу носійства маркерів спадкової тромбофілії з КФР та віком понад 60 років, наведені загальноклінічні та молекулярно-генетичні показники для прогнозування розвитку васкулярних подій рекомендовано застосовувати в загальній когорті хворих кожний окремо (ППК = 0,98). Також підтверджено, що в Україні частота перебудови гена PDGFRA (5,20 % осіб) та особливість клініко-гематологічної характеристики у хворих на спонтанні, а також радіаційно-асоційовані МНЕ відповідає такій, що визначена в інших дослідженнях. Це дозволяє застосувати загальноприйняті критерії верифікації МНЕ у хворих із радіаційним анамнезом. Використання розроблених рекомендацій для діагностики МНЕ та алгоритму оцінки виникнення васкулярних ускладнень у хворих на РН-негативні МПН, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, із включенням їх молекулярно-генетичних, цитогенетичних характеристик, уможливлює запровадження в Україні класифікації ВООЗ 2016 р. та подовження безтромботичного перебігу захворювання відповідно.

76.31 Клінічна фармакологія. Фармація

76.06.18.0864/0417U001711

Мовсісян Аліна Гарушівна. Профілактика адиктивної залежності на засадах судової фармації при формуванні здорового способу життя у молоді: Дис... к.фарм.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика. – Захищена 17.03.2017.

УДК 615.015.6:616-084:364.26-053.6:[340.6:615].

229 с.: 24 табл., 37 іл. – Бібліогр.: 194 назви.

Дисертаційна робота присвячена науковому обґрунтуванню та розробці організаційних заходів з профілактики адиктивної залежності при формуванні здорового способу життя у молоді шляхом обґрунтування схем фармакотерапії отруєнь та коморбідних розладів, способів протидії наркотизації і правопорушень молоді внаслідок зловживання психоактивних речовин із використанням судово-фармацевтичних і фармацеекономічних досліджень. Вивчено причинно-наслідкові зв'язки між поширенням алкогольної залежності та віковою і гендерною ознаками у молоді. Показано відсутність прямого зв'язку між отруєннями від психоактивних речовин та гендерною ознакою у молоді. Встановлено пряму залежність між отруєннями від психоактивної речовини алкоголю та віком пацієнтів. За допомогою фармацеекономічних та судово-фармацевтичних методів аналізу вивчено фармацевтичне забезпечення різних вікових груп молоді при отруєннях психоактивними речовинами. Обґрунтовано включення ферментних лікарських засобів у схеми фармакотерапії панкреатитів, коморбідних з алкогольною залежністю, що захищено патентом України № 67959 (2012).

76.06.18.0865/0417U001793

Вадзюк Юлія Степанівна. Оптимізація фармацевтичного забезпечення хворих з патологією щитоподібної залози: Дис... к.фарм.н. /Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Захищена 21.04.2017.

УДК 615.15:614.2:615.252.

144 с.: 30 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 167 назв.

Об'єкт - лікарське забезпечення спеціалізованої фармацевтичної допомоги при захворюваннях щитоподібної залози (ЩЗ); мета - проаналізувати та оптимізувати систему спеціалізованої фармацевтичної та медичної допомоги хворим із патологією ЩЗ. Обґрунтувати стандарт інформації про лікарські засоби (ЛЗ), які використовуються при захворюваннях ЩЗ, при створенні Державного формуляру лікарських засобів (ДФЛЗ) та Національного переліку основних ЛЗ; методи - системний інформаційний пошук, маркетинговий аналіз, експертна оцінка, анкетне опитування, ретроспективний аналіз, методи фармацеекономічного аналізу "загальна вартість захворювання" та "мінімізація вартості", порівняльний, статистичний, графічний метод; новизна - уперше проаналізовано динаміку ЛЗ для лікування захворювань ЩЗ включених до 8-ми випусків ДФЛЗ; виявлено антитиреоїдний засіб, який не зареєстрований в Україні, проте є потенційним ЛЗ для подальшого впровадження на вітчизняний ринок; у результаті порівняльного аналізу Британського національного формуляру (БНФ) з ДФЛЗ встановлено антитиреоїдний засіб, який зареєстрований в Україні, рекомендований БНФ, проте відсутній у ДФЛЗ; результати - теоретично обґрунтовано та представлено шляхи оптимізації фармацевтичного забезпечення хворих з патологією щитоподібної залози; впроваджено у лікувальний і навчальний процес; галузь - фармація.

76.06.18.0866/0217U003522

Дослідження фізико-хімічних та фармацевтичних властивостей нових природних та синтетичних речовин з протизапальними властивостями: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Кравченко Ірина Анатоліївна. – ДР 0112U002387. УДК 615.276.

255 с.

Синтезовано низку протизапальних речовин на основі ібупрофену та монотерпеноїдів та комплексом фізико-хімічних методів доказано їх чистоту та структуру. На різних моделях було доведено їх ефективність як протизапальних речовин.

пальних агентів при пероральному та трансдермальному введенні. Підібрано оптимальні умови отримання комплексу мінеральних солей та сухого пелоїду Куяльницького ліману. На їх основі створено лікарські форми з протизапальною активністю. Виділено, проведено фіто-хімічних аналіз біологічно-активних речовин із рослинної сировини та вивчена їх протизапальна активність. Вивчено та проаналізовано біохімічну відповідь організму при використанні нових протизапальних агентів. Робота розповсюджується за дого вірною ціною.

76.06.18.0867/0217U004472

Нові похідні конденсованих гетероциклічних сполук як інгібітори топоізомерази І, протипухлини засоби та реагенти для детекції нуклеїнових кислот: Заключний звіт /Інститут молекулярної біології і генетики НАН України; Керівник Дубей Ігор Ярославович. – ДР 0114U001822. УДК 615.277.3+577.151+547.8.

37 с.

Синтезовано серію нових інгібіторів топоізомерази I на основі полізаміщених акридинів. Серед них виявлено ефективні інгібітори з IC₅₀ 1,2-3,2 мКМ. При тестуванні в культурі пухлини клітин HeLa знайдено речовини з антипроліферативною дією, у т.ч. активні в субмікромолярних концентраціях (EC₅₀ 0,25-1,2 мКМ). Отримано кон'югати інгібіторів з полімерами декстраном і поліетиленгліколем. Протипухлини дія кон'югату CL5-декстран *in vitro* у 2,4 рази вища порівняно з вільним CL5 (EC₅₀ відповідно 3,4 та 8,1 мКМ). Визначено параметри флуоресценції комплексів ціанінів LO з ДНК.

76.33 Гігієна й епідеміологія

76.06.18.0868/0417U001880

Білоус Сергій Вікторович. Гігієнічне обґрунтування регламентів безпечноного застосування фунгіцидів класу триазолпіrimідинів в сучасних технологіях захисту винограду та овочевих культур: Дис... к.мед.н. /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Захищена 20.04.2017.

УДК 613:632.952: [634.8+635.1/.7.

268 с.: 78 табл., 26 іл. – Бібліogr.: 182 назви.

Дисертація присвячена гігієнічній оцінці системи хімічного захисту винограду та овочевих культур (картоплі, томатів, огірків, цибулі), обґрунтуванню регламентів безпечноного застосування пестициду Орвего, КС та розробці гігієнічних нормативів нової діючої речовини аметоктадину. Обґрунтовані допустима добова доза аметоктадину для людини, гігієнічні нормативи вмісту аметоктадину у воді водойм господарсько-побутового призначення, повітря робочої зони, атмосферному повітрі, ґрунті та рослинах. Розроблені аналітичні методи визначення аметоктадину в повітрі робочої зони, атмосферному повітрі, ґрунті, воді та рослинах.

76.06.18.0869/0217U003499

Гігієнічна оцінка обладнання, матеріалів та реагентів, що пропонуються для очищення водити проектної і нормативної документації в сфері питного водопостачання та водовідведення: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеєва Національної академії медичних наук України"; Керівник Прокопов Вячеслав Олександрович. – ДР 0115U000128. УДК 613.1;614.7.

26 с.

Показано, що оптимальним шляхом поліпшення якості водопровідної питної води з поверхневих джерел чи некондиційної води з підземних джерел в сучасних умовах є використання для її доочищення побутових фільтрів або колективних систем безпосередньо в місцях її споживання. Для забезпечення гарантованої герметизації водоочисного обладнання слід передбачати застосування сучасних гідроізоляційних матеріалів (стрічок, мастик тощо). Надана їх характеристика та визначені умови використання. З метою забезпечення відповідності якості питної води вимогам законодавства щодо її агресивності, зокрема, для запобігання іржі та вапняного нальоту, слід передбачати сучасні реагенти на основі поліфосфатів, а для води плавальних басейнів - нітрилоприметиленфосфонової кислоти (15 %). Виявлено, що для очищення невеликих кількостей побутових та виробничих стічних вод на територіях, де відсутня централізована каналізація, доцільно використовувати відповідні локальні малі установки. На підставі проведених досліджень розроблено проекти змін до Державних санітарних правил та норм: ДСанПіН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною".

76.06.18.0870/0217U003500

Гігієнічна оцінка природних, питних та стічних вод: Заключний звіт /Державна установа "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзеєва Національної академії медичних наук України"; Керівник Прокопов Вячеслав Олександрович. – ДР 0115U000129. УДК 613.1;614.7.

24 с.

Дана гігієнічна оцінка різним типам питних вод України з визначення в їх складі основних показників безпечності та якості (більше 40 показників). Виявлені пріоритетні показники складу природних та різних видів питних вод, що є проблемними та потребують поліпшення. На підставі проведених досліджень розроблено проект змін до Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць. Розроблено зміну № 2 до ДСанПіН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною"

76.06.18.0871/0217U003916

Наукова експертиза реєстраційних матеріалів об'єкту: "Мінеральне добриво NPK Polifoska, гр.": Заключний звіт /Національний медичний університет імені О.О. Богомольця; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0117U006141. УДК 613:632.95.

3 с.

Проведена наукова експертиза реєстраційних матеріалів об'єкту: "Мінеральне добриво NPK Polifoska, гр., (д.р. N - 0-8%, P2O5 - 0-24%, K2O - 0-30%)" з метою встановлення медичних критеріїв безпеки.

76.06.18.0872/0217U003917

Наукова експертиза нормативно-технічної документації на виготовлення регулятора росту рослин "ORGANIC GREEN POWER":

Заключний звіт /Національний медичний університет ім.О.О.Богомольця МОЗ України; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0117U006142. УДК 613:632.95.

3 с.

Проведена наукова експертиза нормативної документації ТУ У 20.20-40923791-001:2017 "Регулятор росту рослин "ORGANIC GREEN POWER" Технічні умови" з метою встановлення відповідності вимогам діючого санітарного законодавства України.

76.06.18.0873/0217U003918

Наукова експертиза нормативної документації на виготовлення засобів мийних та чистильних "ПЕРЛІНКА": Заключний звіт /Національний медичний університет ім.О.О.Богомольця МОЗ України; Керівник Омельчук Сергій Тихонович. – ДР 0117U006148. УДК 613:632.95.

3 с.

Проведена наукова експертиза нормативної документації: "ТУ У 20.4-23548019-003:2017 "Засоби мийні та чистильні "ПЕРЛІНКА". Технічні умови" з метою встановлення відповідності вимогам діючого санітарного законодавства України

76.06.18.0874/0217U004175

Обґрунтування ризику негативного впливу формальдегідовмісних смол і створення математичної моделі прогнозування та мінімізації шкідливих наслідків на здоров'я населення: Заключний звіт /Державна установа "Львівський науково-дослідний інститут епідеміології та гігієни Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Андрейко Олена Юріївна. – ДР 0114U003037. УДК 614.445:615.917-07.

115 с.

Об'єкт досліджень - формальдегідовмісні смоли, готова продукція із застосуванням формальдегідовмісних смол, білих шурів - 200. Мета досліджень - вивчення ступеню негативного впливу формальдегідовмісних смол і продукції, що виготовляється на їх основі та створення математичної моделі прогнозування мінімізації шкідливих наслідків на здоров'я населення. Методи досліджень - токсикологічні, генетичні, фізико-хімічні, математичні, статистичні. Обладнання: газовий хроматограф "Chrom-4", спектрофотометр, мікроскоп, вага аналітична, центрифуга. Теоретичні та практичні результати: На основі експериментальних токсикологічних та розрахункових даних розроблена парна математична модель для оцінки безпеки здоров'я та мінімізації ризику впливу шкідливих хімічних речовин на прикладі 3-х формальдегідовмісних смол. Представлена комплексна токсикологічна оцінка з врахуванням віддалених наслідків (мутагенної, гонадотоксичної та ембріотоксичної) дії смол. Визначені зони специфічної дії потенційної небезпеки смол (Z_{sp}) = 0,1. Розроблена газохроматографічна методика визначення летких органічних сполук в повітрі закритих приміщень. Визначений небезпечний рівень виділення шкідливих хімічних сполук в повітрі з готових виробів, виготовлених на основі 3-х формальдегідовмісних смол. Результати виконання НДР: З інформаційні листи, Патент на корисну модель, розроблений проект Методичних рекомендацій. Новизна: На основі математичного та токсикологічного аналізу вперше розроблені Методичні рекомендації "Застосування парної математичної моделі для кількісної оцінки віддалених наслідків дії формальдегідовмісних смол". Ефективність впровадження: оптимізація матеріально-технічних, фінансових, трудових витрат, спрямованих на поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого житлового середовища для забезпечення реалізації прав громадян на належні, безпечні та здорові умови праці, збереження та розвиток трудового потенціалу держави. Сфера (галузь) використання: Розроблені методичні рекомендації призначенні для фахівців громадського здоров'я, організацій захисту прав споживачів, науково-дослідних інститутів і навчальних закладів, закладів та установ, що займаються гігієнічно-епідеміологічними дослідженнями та оцінкою ризику для здоров'я населення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.35 Інші галузі медицини й охорони здоров'я

76.06.18.0875/0417U001592

Манін Максим Валерійович. Оптимізація засобів фізичної реабілітації хворих на дорсопатії поперекового відділу хребта на етапах стаціонарного та амбулаторного лікування: Дис... к.мед.н. /ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України". – Захищена 17.03.2017.

УДК 616.711+611.959-616-08-036.83:615.859.

194 с.: 38 табл., 11 іл. – Бібліogr.: 269 назв.

Робота присвячена проблемі підвищення ефективності фізичної реабілітації хворих на дорсопатії поперекового відділу хребта на етапах стаціонарного та амбулаторного лікування шляхом удосконалення методики лікувальної фізкультури на підставі клінічних, морфологічних та функціональних даних. У дисертації виконано ретроспективний аналіз 371 історії хвороб пациєнтів з дорсопатіями хребта, проведена порівняльна оцінка ранніх та віддалених результатів лікування хворих на дорсопатії поперекового відділу хребта між групами з використанням запропонованого способу та стандартного методу ЛФК. В роботі науково обґрунтовано вплив флексорних та ротаційних тракційних вправ на основі зворотного міотатичного рефлексу на ступінь м'язово-тонічного синдрому. Доведена необхідність врахування особливостей компресійного фактору для визначення напрямку тракції під час виконання фізичних вправ та масажу. Розширені дані про вплив дорсопатії поперекового відділу хребта на показники психоемоційного стану та якості життя хворих та їх динаміку в процесі фізичної реабілітації. Розроблено та впроваджено в практику охорони здоров'я алгоритм фізичної реабілітації хворих на дорсопатії поперекового відділу хребта на етапах стаціонарного та амбулаторного лікування, що сприяло поліпшенню ефективності лікування, скороченню терміну непрацездатності, збільшенню періоду ремісії та попередженню ускладнень.

76.06.18.0876/0217U003952

Морфофункціональні особливості організму студентів: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Аносов Іван Павлович. – ДР 0114U002930. УДК 612.014.957.87.

127 с.

Вивчено функціональний стан мікроциркуляції крові за допомогою методу лазерної доплерівської флюметрії (ЛДФ). Це дозволило оцінити стан тканинного кровотоку і виявити індивідуально-типологічні особливості мікроциркуляції крові. Серед обстежених студентів встановлено три типи ЛДФ-грам, які відповідають різним типам мікроциркуляції крові (нормоемічному, гіперемічному і гіпоемічному). При дослідженні індивідуально-типологічних особливостей мікроциркуляції крові у студентів 17- 22 років проведена оцінка функціональних резервів системи мікросудин. Резистентність капілярного кровотоку (РКК) на оклюзійну пробу у обстежених осіб залежала від різних типів мікроциркуляції крові. Найвища ступінь резистентності при оклюзійній пробі була у обстежених осіб з гіпоемічним типом мікроциркуляції крові (415,65 %). Резистентність капілярного кровотоку у студентів з нормоемічним і гіперемічним типами мікроциркуляції крові була нижчою по відношенню до гіпоемічного типу (322,53 і 174,22 % відповідно). Ці відмінності обумовлені станом нейрогенної регуляції, яка забезпечує необхідний рівень тонусу мікросудин, і особливостями кровотоку в мікроциркуляторном руслі.

76.06.18.0877/0217U004176

Вивчені клініко-епідеміологічні особливості

хіміорезистентного туберкульозу та розробити заходи для оптимізації епідеміологічного нагляду: Заключний звіт /Державна установа "Львівський науково-дослідний інститут епідеміології та гігієни Міністерства охорони здоров'я України"; Керівник Ткач Олена Андріївна. – ДР 0114U003036. УДК 616-002.5:616.25-002-85:615.8.

160 с.

Об'єкт дослідження: хворі на хіміорезистентний туберкульоз легень (ХРТБЛ), історії хвороби, дані опитування, статистична звітність. Методи дослідження: епідеміологічні, клінічні, рентгено-томографічні, бактеріологічні, імунологічні, біохімічні, статистичні, аналітичні. Мета: удосконалення епідеміологічного нагляду за хіміорезистентним туберкульозом в умовах сучасної епідемії. Проведено інтегральне оцінювання епідеміологічної ситуації з ХРТБ та стратифікацію територій регіонів України за рівнем епідебезпеки. Встановлено зростання частоти первинної (48,1 % проти 37,4 %) та вторинної (58,9 % проти 65,1 %) медикаментозної резистентності. В її структурі - констатовано достовірне збільшення частки первинної (21,3 % проти 12,9 %), та вторинної (41,1 % проти 28,1 %) мультирезистентності МБТ. Визначено тенденції зростання захворюваності на бактеріальний туберкульоз легень та його рецидив із середньорічним темпом приросту +0,6 %, частки ХРТБЛ серед нових (+2,8 %) і повторних (+2,0 %) випадків, МР ТБ легень (+2,5 % та +4,0 %, відповідно), туберкульозу поєднаного зі СНІД (+0,5 %), частоти захворювань серед контактних осіб у вогнищах (+0,6 %). Прогнозуються високі темпи приросту МРТБЛ у Північному, Південному, Східному та Центральному регіонах. Встановлено прогностично значими чинники, які знижують ефективність лікування: зростання поширенням занедбаних деструктивних форм (54,0 % і 46,0 %, відповідно); низька частота припинення бактеріовиділення (82,1 % і 72,8 %); висока питома частка поширення штамів МБТ з проблемами HRSE (36,8 % і 34,6 %) та розширеною мультирезистентністю (15,8 % і 32,1%); наявність супутньої патології (34,7 %); низька прихильність до лікування - перерване лікування в перші 4 міс. (11,8 % і 23,0 %), курс 8-міс. ХТ завершуvala лише половина хворих (53,8 % і 51,7 %); імунодепресивні стани зі зменшенням більше ніж на 30,0 % Т-лімфоцитарного пулу, їх проліферативної активності, фагоцитарна недостатність обумовлена зниженням на 30-50,0 % вмісту лізосомальних білків гранулоцитів, туберкулінова анергія специфічних Т-лімфоцитів; високий рівень інтоксикації; надмірно виражена гострофазова мобілізація захисних сил організму: підвищення активності аденоzindezamінази понад 22,6 од. акт., рівня церулоплазміну - 2,8 млмоль/л, галтоглобіну - 2,2 г/л, коефіцієнту De-Ritisa понад 1,5, дефіцит антиоксидантного, антипротеолітичного потенціалів. Визначено критичний діапазон відхилень встановлених маркерів, як предикторів доцільноти застосування індивідуальної корекції виявлених порушень. Запропоновано алгоритм корекції лікувальних заходів у хворих на МР ТБ легень з несприятливим прогнозом. Робота розповсюджується за договірною ціною.

76.75 Соціальна гігієна. Організація управління охороною здоров'я

76.06.18.0878/0417U001844

Молодожонова Ольга Олександровна. Науково-методичне обґрунтування професійної відповідальності фармацевтичних працівників в умовах впровадження належних практик: Дис... к.фарм.н./Запорізький державний медичний університет. – Захищена 31.03.2017.

УДК 615.15: [006.44:615].

236 с.: 27 табл., 43 іл. – Бібліогр.: 192 назви.

Дисертація присвячена удосконаленню теоретичних заходів та науково-методичному обґрунтуванню професійної відповідальності фармацевтичних працівників в умовах впровадження належних практик. Ключові слова: фармацевтичний працівник, професійна відповідальність, матеріальна відповідальність у фармації, фармацевтичний заклад, належні фармацевтичні практики, управління якістю.

76.06.18.0879/0417U002019

Кізлова Наталія Миколаївна. Медико-соціальне обґрунтування удосконалення моделі профілактики виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки: Дис... к.мед.н. /Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 614.2: 577.4 - 02.

228 с.: 27 табл., 21 іл. – Бібліогр.: 173 назви.

Комплексним медико-соціальним дослідженням встановлено недосконалість існуючої системи моделі профілактики виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки в Україні, її невідповідність сучасним вимогам галузі, існуючим потребам хворих та необхідність наукового обґрунтування удосконалення її системи на якісно нових засадах. Результатом роботи стало наукове обґрунтування системи організації гастроenterологічної допомоги дорослому населенню, в частині надання послуг медичної реабілітації хворим на виразкову хворобу шлунку та дванадцятипалої кишки, впровадження якої засвідчило її високу медичну, соціальну та економічну ефективність.

76.06.18.0880/0217U004044

Дослідження та актуарне оцінювання очікуваного рівня соціального захисту пенсіонерів за умови застосування єдиних принципів нарахування пенсій, єдиних норм страхового стажу і заробітної плати, які використовуються при обчисленні пенсії, та поетапного звільнення солідарної системи від не властивих для неї видатків: Заключний звіт /Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Мінсоцполітики і НАН України; Керівник Коцюба О.В. – ДР 0116U000628. УДК 368:914:331.25.

109 с.

Актуарне оцінювання очікуваного рівня соціального захисту пенсіонерів за умови єдиних принципів нарахування пенсій, єдиних норм страхового стажу і заробітної плати, які використовуються при обчисленні пенсії, та поетапного звільнення солідарної системи від не властивих для неї видатків. Робота розповсюджується за договірною ціною.

77 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

77.01 Загальні питання фізичної культури і спорту

77.06.18.0881/0217U003343

Вдосконалення науково-методичного забезпечення підготовки спортсменів України: Заключний звіт /Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту; Керівник Дрюков Володимир Олексійович. – ДР 0116U006666. УДК 796:001.89; 796.015.

115 с.

Мета роботи - підвищити ефективність підготовки сильніших спортсменів України до Ігор XXXI Олімпіади у Ріо-де-Жанейро, XXIII зимових Олімпійських ігор. Об'єкт дослідження - система спортивної підготовки до Олімпійських

ігор сильніших спортсменів України на різних етапах. Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, протоколів спортивних змагань, документів планування та звітності; опитування тренерів та спортсменів, педагогічні спостереження; ергоспірометрія, електрокардіографія, імпедансна кардіогемодинаміка, реовазографія, реоенцефалографія, варіаційна пульсометрія, пульсометрія, електроміографія, спірографія, аналіз складу тіла; біохімічні дослідження; комплекс психофізіологічних та психологічних методів: хронорефлексометрія, триморометрія, теплінгтест, анкетне опитування, спостереження; комплекс біомеханічних методів: стабілографія, комп'ютерний аналіз рухів; методи математичної статистики. Результати дослідження - Здійснено аналіз виступу збірної команди України на ХХII зимових Олімпійських іграх у Сочі та визначено напрями вдосконалення підготовки спортсменів України. Науково обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність застосування ергогенних засобів для спортсменів. Встановлено, що курсове застосування вуглеводно-білкового продукту супроводжується вірогідним збільшенням анаеробної потужності, та вірогідним покращенням точності сприйняття часу спортсменів-единоборців, а також сприяє прискоренню перебігу відновних процесів. У результаті дослідження встановлено, що курсове застосування спортсменами ергогенно-го засобу "Нанолайн. Сила" зменшує прояв лактатного ацидузу після навантаження, за рахунок покращення утилізації лактату.

77.03 Теорія фізичної культури і спорту

77.06.18.0882/0417U001797

Криворучко Наталя Вікторівна. Вплив вправ чирлідингу на фізичний стан студентів вищих навчальних закладів І-ІІ рівня акредитації: Дис... к.фіз.вих. /Львівський державний університет фізичної культури. – Захищена 07.04.2017.

УДК 796.412-057.875/616-056.2.

268 с.: 43 табл., 33 іл. – Бібліogr.: 265 назв.

Об'єкт - фізичне виховання студентів ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації; мета - обґрунтувати доцільність застосування чирлідингу у фізичному вихованні студентів вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації; методи - теоретичний аналіз і узагальнення; педагогічне спостереження; педагогічне тестування; медико-біологічні методи; педагогічний експеримент; методи математичної статистики; новизна - обґрунтовано зміст навчальної програми "Чирлідинг" з фізичного виховання для студентів ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації; виявлено особливості впливу чирлідингу на показники фізичного розвитку, фізичної підготовленості, фізичної працездатності студентів ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації; результати - виявлено особливості впливу вправ чирлідингу на показники фізичного стану студентів 15-17 років; визначено ставлення студентів до фізичного виховання та шляхи його оптимізації; галузь - фізичне виховання і спорт.

77.06.18.0883/0417U001798

Сулима Алла Станіславівна. Удосконалення фізичної підготовленості кваліфікованих хокейстів на траві шляхом застосування методики "ендогенно-гіпоксичного дихання": Дис... к.фіз.вих. /Львівський державний університет фізичної культури. – Захищена 06.04.2017.

УДК 796.015.576:796.355(043.3).

214 с.: 29 табл., 49 іл. – Бібліogr.: 328 назв.

Об'єкт - фізична підготовленість кваліфікованих хокейстів на траві; мета дослідження - обґрунтутати доцільність застосування в навчально-тренувальному процесі кваліфікованих хокейстів на траві методики "ендогенно-

гіпоксичного дихання" для удосконалення фізичної підготовленості спортсменів; методи: теоретичний аналіз і узагальнення; педагогічне спостереження; педагогічний експеримент; велоергометрія; пульсометрія; сфігмоманометрія; електронна спірографія; методи математичної статистики; новизна: уперше обґрунтовано доцільність застосування методики "ендогенно-гіпоксичного дихання" у навчально-тренувальних заняттях хокейстів на траві, складено маршрутну карту, доведено ефективність впливу занять із використанням методики "ендогенно-гіпоксичного дихання" на удосконалення фізичної підготовленості хокейстів на траві на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей; результати: методика "ендогенно-гіпоксичного дихання" за складеною маршрутною картою впроваджена у навчально-тренувальний процес хокейстів на траві команд вищої ліги "Динамо-ШВСМ" (м. Вінниця) і "Олімпія-Колос-Секвоя" (м. Вінниця); галузь - фізичне виховання та спорт.

77.06.18.0884/0417U001799

Грибовський Ростислав Віталійович. Удосконалення технічної підготовки стрільців на круглому стенді з використанням імітаційних вправ: Дис... к.фіз.вих. /Львівський державний університет фізичної культури. – Захищена 07.04.2017.

УДК 796.015.134.312.

214 с.: 29 табл., 36 іл. – Бібліogr.: 238 назв.

Об'єкт - технічна підготовка у стрілецькому спорти; мета дослідження - удосконалення технічної підготовки стрільців на круглому стенді з використанням імітаційних вправ на етапі попередньої базової підготовки; методи: теоретичний аналіз та узагальнення даних наукової і методичної літератури; документальний метод; метод експертного оцінювання; інструментальні методи; педагогічні методи (спостереження, тестування, експеримент); метод моделювання; методи математичної статистики; новизна: уперше обґрунтовано зміст удосконалення технічної підготовки стрільців на круглому стенді з використанням спеціального пристрою, що імітує змагальну вправу; визначено кінематичні параметри імітаційних вправ, які виконують на круглому стенді із застосуванням спеціального пристрою; результати: розроблена методика удосконалення технічної підготовки стрільців на круглому стенді з використанням імітаційних вправ на етапі попередньої базової підготовки була впроваджена у навчально-тренувальний процес спортивних шкіл України, зокрема Львівської КДЮСШ "Колос", Львівської СДЮШОР "Сигнал", Одеської КДЮСШ "Колос", Миколаївської КДЮСШ "Комунаровець", Комунального закладу "Вінницька ДЮСШ стрільби", Комунального закладу "Комплексна дитячо-юнацька спортивна школа № 11" (м. Харків), та в діяльність Федерації стрільби України відділення стрільби стендової; галузь - фізичне виховання та спорт.

77.06.18.0885/0417U001953

Щепотіна Наталя Юріївна. Оптимізація тренувального процесу кваліфікованих волейболісток на основі модельних тренувальних завдань: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 27.04.2017.

УДК 796.015.26:796.325-055.2(043.3).

253 с.: 24 табл., 31 іл. – Бібліogr.: 220 назв.

Дисертаційна робота присвячена експериментальному обґрунтуванню ефективності впровадження модельних тренувальних завдань у тренувальний процес кваліфікованих волейболісток з метою оптимізації побудови структурних утворень річного циклу підготовки. У процесі дослідження

були виявлені структура та зміст річного циклу підготовки кваліфікованих волейболісток, загальний обсяг і співвідношення засобів і навантажень різної спрямованості на етапах макроциклу, розроблено специфічні показники та інтегральну оцінку змагальної діяльності, визначено динаміку показників підготовленості спортсменок упродовж річного циклу підготовки, модельні показники підготовленості та змагальної діяльності, а також шкали їх оцінки.

77.06.18.0886/0417U001954

Дакал Наталія Адамівна. Визначення індивідуального стилю діяльності борців високої кваліфікації з урахуванням психофізіологічних характеристик: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 27.04.2017.

УДК 796.8.071.2:159.91.

215 с.: 52 табл. – Бібліогр.: 271 назва.

Дисертація присвячена вивченню особливостей індивідуального стилю діяльності борців високої кваліфікації з урахуванням психофізіологічних характеристик. У дисертаційній роботі наведено теоретичне обґрунтування визначення стилю ведення поєдинку на підставі психофізіологічних особливостей борців. Проведено аналіз з визначення психофізіологічних відмінностей між борцями різних стилів діяльності. Встановлено відмінності між нейродинамічними, когнітивними характеристиками, когнітивно-діяльнісними стилями спортсменів, а також мотиваційними характеристиками борців різних стилів.

77.06.18.0887/0217U004347

Технологія відбору та орієнтації спортсменів-початківців в різних видах спорту: Заключний звіт /Національний університет фізичного виховання і спорту України; Керівник Шинкарук Оксана Анатоліївна. – ДР 0114U001483. УДК 796.015.83.

118 с.

Ключові слова: відбір, орієнтація, технологія, підхід, критерії, початковий етап підготовки Мета - обґрунтувати і розробити педагогічну технологію відбору дітей на етапі початкової підготовки в різних видах спорту в сучасних умовах; Мета етапу дослідження: оцінити ефективність запропонованої технології відбору дітей на етапі початкової підготовки. Об'єкт досліджень - відбір та орієнтація спортсменів на початковому етапі спортивної підготовки. Предмет дослідження - педагогічна технологія відбору дітей на етапі початкової підготовки. Методи: аналіз та узагальнення наукової, методичної та спеціальної літератури, нормативних документів, даних Інтернет, теоретичне узагальнення досвіду роботи, зіставлення, спостереження, експеримент, опитування, методи статистики. Результати дослідження: розроблено технологію відбору дітей на етапі початкової підготовки на прикладі веслування на байдарках і каное, що охоплює ряд заходів на рівні загальноосвітніх та дитячо-юнацьких спортивних шкіл і містить організаційні, методичні складові, систему тестів, програму навчання основним елементам веслування на байдарках і каное в групах загально-фізичної підготовки на рівні шкільного спорту, програму відбору до системи дитячо-юнацького спорту, критерії та оцінні шкали, програму поступової спеціалізації юних спортсменів для участі у дитячих спортивних змаганнях та для подальшого переходу до резервного спорту.. Досліджено педагогічний досвід роботи тренерського складу щодо проведення заходів по відбору на початковому етапі підготовки та мотивації дітей і батьків при виборі виду спорту, систематизовані засоби заличення дітей до занять спортом; визначено ефективність запропонованої технології відбору. Робота передається за кордон за договірною ціною.

77.06.18.0888/0217U004348

Критерії оцінки функціонального потенціалу спортсменів високого класу: Заключний звіт /Національний університет фізичного виховання і спорту України; Керівник Лисенко Олена Миколаївна. – ДР 0114U001482. УДК 612.017.2+612.273+612.766.1:796.

91 с.

Ключові слова: спортсмени високого класу, адаптація, фізична працездатність, функціональні можливості Мета дослідження: розробка інформаційно-керуючих технологій і методів комплексного контролю функціонального стану систем організму та функціональної підготовленості спортсменів із застосуванням сучасних комп'ютерних діагностичних стендів для забезпечення ефективності процесу адаптації до напруженої м'язової діяльності. Мета етапу дослідження: розробка технології оцінки функціонального потенціалу спортсменів, що включатиме організаційно-методичні складові, програму тестування з видів спорту, інформативні методики та оцінні шкали для оцінки функціонального стану спортсменів, алгоритм оцінки регуляторних механізмів адаптації Об'єкт дослідження : діяльність функціональних систем організму, процеси метаболізму за умов м'язової діяльності, параметри фізичної працездатності. Предмет дослідження: прояв працездатності, реакція функціональних систем як результат довготривалої адаптації організму спортсменів до умов напруженої спортивної підготовки різної спрямованості; Методи дослідження: методи оцінки реакції дихальної та серцево-судинної систем в умовах тестів різного характеру - спірометрія, газоаналіз, ергометрія; електронейроміографічні методи, біохімічні; методи оцінки функціонального стану серцево-судинної системи та стану вегетативної регуляції - електрокардіографія, векторкардіографія, методи математичного аналізу варіабельності серцевого ритму; радіотелеметрична пульсометрія; методи педагогічного тестування для оцінки рівня спеціальної працездатності, математико-статистичні методи опрацювання результатів досліджень. Результати дослідження: Виділені критерії оцінки рівня тренованості кваліфікованих спортсменів та спортсменів-аматорів по величині потужності "критичного" навантаження. Запропоновано критерії оцінки функціонального стану нервово-м'язової системи спортсменів та розроблено оцінні шкали і програму тестування. Робота передається за кордон за договірною ціною.

77.05 Медико-біологічні основи фізичної культури і спорту

77.06.18.0889/0417U001955

Абдул Рахман Алвані. Контроль хронічного стомлення у висококваліфікованих спортсменів в різних видах спорту: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 796.015-057.86:613.73.

201 с.: 21 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 205 назв.

Дисертація присвячена актуальній проблемі розповсюдженості хронічного стомлення у висококваліфікованих спортсменів в різних видах спорту і підвищенню ефективності контролю ступеня хронічного стомлення, спрямованого на виявлення ранніх його ознак. Виділені найбільш значущі функціональні і психофізіологічні показники - критерії, розроблено методика оцінки і прогностичні моделі ризику формування хронічного стомлення у кваліфікованих спортсменів.

77.29 Методичні основи видів спорту

77.06.18.0890/0417U001956

Коженкова Анастасія Миколаївна. Уdosко-

налення підготовки спортсменок високого класу на основі моделювання змагальної діяльності у веслуванні академічному: Дис... к.фіз.вих. /Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Захищена 28.04.2017.

УДК 796.01.071:797.123.1. - 055.2.

199 с.: 17 табл., 41 іл. – Бібліогр.: 218 назв.

Дисертацію присвячено вдосконаленню тренувального процесу для підвищення результативності на змаганнях жіночого екіпажу четвірки парної шляхом розробки моделей змагальної діяльності у веслуванні академічному. У дисертації розглянуто сучасні підходи вдосконалення тренувальної та змагальної діяльності спортсменок, використання моделей в академічному веслуванні. На основі аналізу змагальної діяльності провідних жіночих екіпажів четвірки парної, призерів і фіналістів міжнародних змагань розкриті характерні особливості ведення змагальної боротьби на дистанції 2000 м; досліджено структуру змагальної діяльності та підготовленості української жіночої четвірки парної у веслуванні академічному і визначено взаємозв'язки її елементів.

77.31 Спортивні змагання

77.06.18.0891/0217U004346

Система олімпійської підготовки спортсменів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей: Заключний звіт /Національний університет фізичного виховання і спорту України; Керівник Платонов Володимир Миколайович. – ДР 0115U002371. УДК 796.032.2.015.365.

123 с.

Об'єкт дослідження - система підготовки спортсменів в олімпійському спорту. Мета роботи - формування цілісної системи наукових знань з теорії та методики спортивної підготовки шляхом обґрунтування та вдосконалення процесу підготовки спортсменів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей в системі багаторічної підготовки. Методи дослідження - аналіз, синтез, абстрагування, порівняння та узагальнення, структурний аналіз, функціональний аналіз, структурно-функціональний аналіз, історичний метод, синергетичний аналіз та системне моделювання, вивчення друкованих та електронних джерел інформації, опитування, спостереження, опис. На підставі узагальнення фундаментальних і прикладних знань з теорії періодизації спортивного тренування, передового світового досвіду сформовані сучасні підходи до оптимізації структури та змісту підготовки спортсменів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей. Розроблено типові моделі заключного етапу підготовки до головних змагань року. Робота передається за кордон за договірною ціною.

78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА

78.25 Озброєння і Воєнна техніка

78.06.18.0892/0217U004288

Розробка універсальної математичної моделі взаємодії мобільної пускової установки ОТРК(ТРК) з ґрунтом під час стартового навантаження: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Калашніков В'ячеслав Віталійович. – ДР 0115U000666. УДК 623.467.72.

164 с.

Об'єкт дослідження - процес старту літального апарату з мобільної пускової установки. Об'єктом розробки є система диференційних рівнянь руху складових частин мобільної пускової установки та літального апарату. Мета роботи - створення універсальної математичної моделі для визначення параметрів взаємодії мобільної пускової установки ОТРК

(ТРК) із ґрунтом під час короткосрочного динамічного навантаження. Метод дослідження - класичні методи сучасної динаміки, а також методи моделювання. Надано результати аналізу існуючих конструктивних схем старту ракет з мобільних пускових установок. Розроблені розрахункові моделі взаємодії мобільної пускової установки ОТРК (ТРК) з ґрунтом під час стартового навантаження. Створені математичні моделі мобільної пускової установки при мінометному старті. Розроблена модель динамічних переміщень ґрунту як пружної напівплощини. Досліджено рух системи носій-ракета-контейнер під час мінометного старту ракети з транспортно-пускового контейнеру з урахуванням динамічної взаємодії контейнера з ґрунтом. Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження - створення інформаційної технології, як сукупності методів розрахунку, процесу конструювання та програмно-технічного забезпечення, інтегрованих з метою отримання, опрацювання та використання інформації для покращення технічних і вартісних показників нових зразків техніки.

80 ІНШІ ГАЛУЗІ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА

80.31 Виробництво художніх виробів

80.06.18.0893/0217U003710

Реставраційні роботи зі збереження настінного живопису склепіння головноїnavи (укріплення і консервація) пам'ятки архітектури національного значення XVII ст., охорон. № 421/1, культові споруді - костелі Різдва Пресвятої Богородиці у м. Комарно, Городоцького р-ну Львівської обл. (нині діюча церква Св. Антонія УГКЦ Комарнівського Деканату Стрийської Єпархії): Заключний звіт /Львівська національна академія мистецтв; Керівник Мельник Іван Андрійович. – ДР 0117U004001. УДК 726.023.:666.291.3(091).

35 с.

На основі зібраного матеріалу, проведених хіміко-технологічних, біологічних досліджень, визначення стану збереження, характеру знищень та пошкоджень, вибору правильної стратегії виконання відновлювальних реставраційних та консерваційних робіт відповідно до періоду створення, використаних матеріалів та художнього стилю проведено комплекс рятувальних реставраційних робіт у склепінні головної navи пам'ятки архітектури національного значення XVII ст., охорон. № 421/1, культові споруді - костелі Різдва Пресвятої Богородиці у м. Комарно, Городоцького р-ну Львівської обл. (нині діюча церква Св. Антонія УГКЦ Комарнівського Деканату Стрийської Єпархії) охоронний номер 421/1 з поверненням автентичного авторського вигляду з його візуальною консерваційною естетизацією враховуючи сакральний характер об'єкту. Це становить основну цінність при збереженні історичної мистецької спадщини сакральних споруд України.

80.06.18.0894/0217U003711

Реставраційні роботи зі збереження настінного живопису склепіння та стін вівтарної частини і головної navи (укріплення і консервація) пам'ятки архітектури національного значення XVII ст., охорон. № 421/1, культової споруди - костел Різдва Пресвятої Богородиці у м. Комарно, Городоцького р-ну Львівської обл. (нині діюча церква Св. Антонія УГКЦ Комарнівського Деканату Стрийської Єпархії): Заключний звіт /Львівська націо-

нальна академія мистецтв; Керівник Мельник Іван Андрійович. – ДР 0117U004003. УДК 726.023.666.291.3(091).

33 с.

На основі зібраного матеріалу, проведених хіміко-технологічних, біологічних досліджень, визначення стану збереження, характеру знищень та пошкоджень, вибору правильної стратегії виконання відновлювальних реставраційних та консерваційних робіт відповідно до періоду створення, використаних матеріалів та художнього стилю проведено комплекс рятівних реставраційних робіт у склепінні та стінах вітварної частини та стінах головної нави пам'ятки архітектури національного значення XVII ст., охорон. № 421/1, культовий споруді - костелі Різдва Пресвятої Богородиці у м. Комарно, Городоцького р-ну Львівської обл. (нині діюча церква Св. Антонія УГКЦ Комарнівського Деканату Стрийської Єпархії) охоронний номер 421/1. з поверненням автентичного авторського вигляду з його візуальною консерваційною естетизацією враховуючи сакральний характер об'єкту.

81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ

81.09 Матеріалознавство

81.06.18.0895/0217U004017

Створення апаратно-програмного комплексу для визначення параметрів міцності композиційних матеріалів і елементів конструкцій ракетно-космічної техніки: Заключний звіт /Інститут проблем міцності ім. Г.С.Писаренка Національної академії наук України; Керівник Дроздов Олександр Володимирович. – ДР 0116U004999. УДК 620.17.

55 с.

Створений експериментальний зразок апаратно-програмного комплексу до складу якого входять багатоканальна інформаційно-вимірювальна система (ІВС) РМХ-Test з програмним забезпеченням РМХ-Test-Monitor для випробувань моделей і елементів конструкцій, ІВС з програмним забезпеченням FpTiraTest для випробувань зразків із композиційних матеріалів, програма CFRP-Strength для розрахунків параметрів міцності таких матеріалів

81.14 Проектування. Конструювання

81.06.18.0896/0217U004013

Розвиток та супроводження типової АІС наукової установи НАН України: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Ігнатенко Петро Петрович. – ДР 0116U007108. УДК 004.9.

18 с.

Проведено комплексний аналіз предметних галузей для автоматизації їх діяльності, виявлення взаємозв'язків між ними, переліку і послідовності інформаційного взаємообміну даними, апробація нових технологій та середовищ для розробки та використання системи автоматизації. У відповідності з цим проведено доробку, тестування та дослідне впровадження спеціального програмного забезпечення для автоматизації основних типових функцій у підрозділах та службах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0897/0217U004218

Методологія класифікації сільськогосподарських культур за супутниковими даними - другий рік виконання проекту: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук

України та Державного космічного агентства України; Керівник Кравченко Олексій Миколайович. – ДР 0116U001557. УДК 004.65, 004.67, 528.854, 528.88.

56 с.

Об'єкт дослідження - інформаційні технології отримання даних полігональних та дистанційних вимірювань для класифікації сільськогосподарських культур. Мета роботи - розробити методи класифікації та оцінки площ посівів за супутниковими даними. Метод дослідження - інтелектуальні обчислення, метод опорних векторів, статистичні методи, дерево прийняття рішень. Проаналізовано методи машинного навчання та даних дистанційного зондування Землі, що можуть використовуватись для класифікації земної поверхні. Розроблено методи класифікації земної поверхні на основі часових рядів супутниковых даних. При цьому для досягнення поставленої мети проаналізовано алгоритми класифікації з урахуванням неповноти даних та забезпечені їх надійне функціонування при наявності пропусків інформації. В роботі запропоновані підходи для подолання проблеми нерепрезентативності навчальної вибірки. Вони ґрунтуються на аналізі даних спектральних каналів супутниковых зображень та даних наземних досліджень під час формування вибірки. Для класифікації посівів пропонується використовувати оптичні супутникові дані. Для збору навчальних даних використані наземні дослідження "вздовж доріг", а також дані міжнародного полігона JECAM Ukraine (<http://jecam.org.ua>). З використанням розроблених методів та алгоритмів побудовано тематичні карти земної поверхні для території Київської області. Запропоновані методи та алгоритми задоволяють принципам глибинного навчання, коли для розв'язання прикладної задачі потрібно використовувати геопросторові та супутникові дані великого об'єму. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0898/0217U004515

Розроблення методів і інформаційних технологій підтримки соціопсихофізіологічних досліджень особистості в різних сферах сучасного людинознавства: Заключний звіт /Інститут програмних систем Національної академії наук України; Керівник Кузьміна Клариса Іванівна. – ДР 0114U001957. УДК 004.942.

228 с.

1. Розроблена загальна концепція досліджень - індивідуально-типологічний підхід на основі міждисциплінарних соціопсихофізіологічних (СПФ) знань. Розглянуті біоритмологічний підхід як однотипна основа для вивчення оптимізації людино-комп'ютерних взаємодій. 2. Пропедено розроблення інформаційних технологій та системи психофізіологічної підтримки функціонування електронних бібліотек (ЕБ), зокрема користувача (дружнього) інтерфейсу, та інноваційної галузі сімейної медицини, зокрема за рахунок врахування індивідуальних СПФ властивостей людини, динаміки її функціонального стану та індивідуального інформаційного простору (ІІП) в якості критеріїв формування взаємодії з середовищем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.29 Вакуумна техніка

81.06.18.0899/0217U004259

Розробка наукових зasad електронно-променевих технологій отримання твердої рідкофазних медичних субстанцій з напорозмірною структурою: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Мовчан Борис Олексійович. – ДР 0112U001511. УДК 621.793.1: 620.22: 615.45.

93 с.

Досліджено фізико-хімічні процеси конденсації тугоплавких оксидів (ZrO_2 , Al_2O_3 , CeO_2) і отримання мікророзмірних гранул з внутрішньою нанопористою структурою; процеси конденсації і отримання градієнтних по складу наночастинок системи $Fe-Fe3O4$ у пористих водорозчинних матрицях; процеси конденсації і отримання мікророзмірних гранул водорозчинних пористих неорганічних і органічних матриць з наночастинками оксидів металів, дискретних (острівних) металічних нанопокріттів на вихідних мікророзмірних неорганічних або органічних стабільних у вакуумі порошках, комплексних двофазних систем метал-органіка зnano- і мікророзмірними структурними елементами у вихідній рідкій стабільній у вакуумі полімерній матриці. Реалізовано технологічні схеми отримання дискретних (острівних) металічних нанопокріттів на вихідних мікророзмірних неорганічних або органічних стабільних у вакуумі гранулах, порошках і рідкій полімерній матриці. Встановлено вплив технологічних параметрів та термообробки на розмірні характеристики, структуру та фазовий склад наночастинок металів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.31 Кріогенна техніка

81.06.18.0900/0417U001916

Шахов Юрій Васильович. Підвищення ефективності кріогенних систем стартових комплексів ракетно-космічної техніки на основі струминних охолоджувачів рідини: Дис... к.т.н. /Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". – Захищена 14.04.2017.

УДК 621.59:536.48.

183 с.: 5 табл., 56 іл. – Бібліogr.: 129 назв.

Об'єкт - процеси заправляння і термостатування паливних баків об'єктів ракетно-космічної техніки кріогенними компонентами палива; мета - підвищення ефективності кріогенних систем стартових комплексів, що забезпечує операції заправляння і термостатування паливних баків об'єктів ракетно-космічної техніки, на основі використання струминних охолоджувачів рідини; методи - термодинамічний аналіз процесів випарного охолодження, методи математичного моделювання термогідравлічних процесів в одно- та багатофазних потоках, методи теорії подібності та апроксимації експериментальних даних, експериментальні методи для визначення параметрів високошвидкісних потоків із міжфазним тепломасопереносом, натурні випробування зразків струминних охолоджувачів рідини; результати - підвищення ефективності кріогенних систем стартових комплексів ракетно-космічної техніки на основі струминних охолоджувачів рідини; новизна - удосконалено схему витіснювальної системи для заправляння і термостатування кріогенних паливних баків об'єктів ракетно-космічної техніки на основі струминного охолоджувача рідини, яка у порівнянні з існуючою системою забезпечує спрощення конструкції та зниження маси системи за рахунок відмови від традиційних теплообмінних пристрій, скорочення довжини кріогенних трубопроводів та кількості кріогенної арматури, зменшення витрат кріогенного компонента рідкого ракетного палива, вперше розроблено розрахунковий метод визначення статичних характеристик і діапазону працездатності насосних систем циркуляції кріогенного компонента зі струминними охолоджувачами рідини, що дозволяє визначати параметри потоку які є адекватними експериментальним даним, набув подальшого розвитку метод розрахунку процесу охолодження рідини з урахуванням ефекту її розгону парою при адіабатній течії скіпаючого потоку в соплі Лаваля на основі використання осереднення при інтегруванні одновимірних диференціальних рівнянь руху і припливу теплоти до рідкої

фази, що дозволяє значно скоротити час розрахунку характеристик струминного охолоджувача рідини; ступінь упровадження - три акти упровадження; галузь - аерокосмічна.

81.35 Зварювання

81.06.18.0901/0217U004031

Розробка технології зварювання багатокомпонентних сплавів з ефектом пам'яті форми системи Cu-Al між собою та з іншими конструкційними металами: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Патон Борис Євгенович. – ДР 0112U002396. УДК 621.791.01.

102 с.

Розроблено технологію зварювання фольги, стрічка та дроту із багатокомпонентного сплаву системи Cu-Al імпульсними методами зварювання розрядом конденсаторів та постійного струму. Отримані стикові, нахльосточні та сплавленням "в кульку" з'єднання як в однородному так і в чужеродному сполученні з конструктивними металами. Розроблені технологічні прийоми та режими зварювання, що дозволили отримати міцні з'єднання та зберегти функціональні властивості сплаву з ефектом пам'яті форми. З позитивним результатом опробований новий спосіб стикового зварювання розрядом суперконденсаторів. Показано, що імпульсні методи зварювання металів малого перерізу можуть бути успішно використані для з'єднання металу з особливими фізичними властивостями без погіршення останніх. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0902/0217U004033

Розробити економну конструкцію зварних комбінованих балонів з підвищеним опором втомному руйнуванню для автотракторної техніки та технологічний комплекс для їх серійного виробництва: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Савицький Михайло Михайлович. – ДР 0112U000617. УДК 621.791.6.

126 с.

Розроблено методи підвищення службових характеристик металевих корпусів за співвідношенням показників механічних властивостей, досліджено вплив способу і режимів зварювання на службові характеристики зварних з'єднань, розроблено техніку виготовлення корпусів балонів, досліджено службові характеристики комбінованих композитів і розроблено технологію їх застосування, відпрацьовано техніку виготовлення балонів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0903/0217U004034

Розробити та дослідити технологічні процеси гібридного лазерно-дугового зварювання високоміцніх легованих сталей з межею плинності більше 700 МПа товщиною до 10 мм: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім.

Є.О.Патона НАН України; Керівник Позняков Валерій Дмитрович. – ДР 0112U001507. УДК 621.791..

217 с.

Встановлено зв'язок між термічними циклами дугового автоматичного в захисних газах на підвищених швидкостях до $V=50$ м/год, лазерного і гібридного лазерно - дугового зварювання, параметрами структур, які при цьому утворюються та показниками статичної міцності, пластичності і опору уповільненному крихкому та втомному руйнуванням зварних з'єднань високоміцніх сталей товщиною до 10 мм. На підставі результатів досліджені розроблені технологічні

рекомендації з дугового, лазерного і гібридного лазерно - дугового зварювання фрагментів конструктивних елементів вантажних залізничних вагонів із низьколегованих високоміцьких сталей Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0904/0217U004035

Дослідження та розробка технології електронно-променевого зварювання магнію та магнієвих сплавів: Заключний звіт /Інститут електrozварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Нестеренков Володимир Михайлович. – ДР 0112U002398. УДК 621.791.72.

220 с.

Для підвищення якості зварних з'єднань та усунення тріщин в металі шва і зоні термічного впливу досліджуваних магнієвих сплавів зварювані кромки перед ЕПЗ оброблялися методом FSW (Friction Stir Welding). При цьому методі метал зварюваних поверхонь не досягає розплавлення, але усувається спрямована від прокатки орієнтація зерен та суттєво знижується їх розмір, а також відбувається ущільнення основного металу, вирівнювання розподілу в об'ємі інтерметалідів і усереднення розмірів кристалітів. Використання присадних матеріалів при ЕПЗ магнієвих сплавів у вигляді фольги товщиною 0,1 - 0,4 мм у складі цирконію та скандію роблять можливим різко роздрібнити зерна зварного шва і покращити механічні властивості зварного з'єднання. Введення додатково неодиму у склад фольги дозволяє збільшити пластичність зварного з'єднання і отримати коефіцієнт міцності шва К = 0,90 - 0,95. Застосування імпульсного режиму ЕПЗ магнієвих сплавів призводить до зменшення ширини шва і зони термічного впливу порівняно зі швами, отриманими без модуляції електронного пучка. Глибина проплавлення збільшується зі зменшенням жорсткості модуляції електронного пучка, тобто зі зменшенням відношення пауза/імпульс, бокові стінки швів стають практично паралельними по всій глибині проплавлення, розширення у кореневій частині шва немає. Металографічні дослідження зварних з'єднань магнієвих сплавів підтвердили створення більш дрібних структурних утворень у випадку застосування обробки зварювальних кромок методом FSW, а також виконання зварювання в імпульсному режимі. Міцністі та металургійні дослідження зварних з'єднань магнієвих сплавів товщиною до 100 мм з модифікованими кромками підтвердили можливість впровадження розробленої технології ЕПЗ в умовах промислового виробництва виробів авіаційної та космічної техніки. В процесі досліджень виготовлені та зварені макети промислових виробів з магнієвих сплавів з лінійними і кільцевими з'єднаннями товщиною до 100 мм, які пройшли міцністі та металургійні дослідження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0905/0217U004087

Створення дослідно-виробничого зразка інноваційної зварювальної установки для будівництва та реконструкції трубопроводів з пластмас: Заключний звіт /Інститут електrozварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Юрченко Максим Володимирович. – ДР 0116U006123. УДК 621.791:678.

64 с.

Розроблено інноваційну технологію для зварювання полімерних труб, яка передбачає використання у створенні інноваційній зварювальній установці (1) теплового торцовування (вирівнювання торців труб за рахунок їх оплавлення нагрітим інструментом) та (2) зварювання встик за схемою "фіксованого лінійного осадження" без контролю величини робочого тиску при осадженні труб. Замість традиційного гідрравлічного приводу переміщення труб в установці застосо-

овано пневматичний привод. Проведені лабораторні випробування інноваційної технології зварювання труб на створеному експериментальному макеті інноваційної установки. Виготовлено дослідно-виробничий зразок інноваційної зварювальної установки для апробації в промислових умовах та впровадження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0906/0217U004088

Розробка інноваційного методу і технології зварювання полімерних і композитних матеріалів під дією постійного магнітного поля: Заключний звіт /Інститут електrozварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Юрченко Максим Володимирович. – ДР 0115U005227. УДК 621.791:678.029.43.

45 с.

Досліджено вплив постійного магнітного поля на структуру та властивості зварних з'єднань, отриманих традиційним способом зварювання пластмас нагрітим інструментом однотипних, різномінних та наповнених полімерних матеріалів. Виявлено, що дія постійного магнітного поля під час зварювання має суттєвий вплив на структуру та властивості кінцевих зварних з'єднань. Показано, що дія постійного магнітного поля на розплав однотипних, різномінних та наповнених поліетиленом технічних марок в процесі їх зварювання приводить до орієнтації полімеру в зварному з'єднанні, вісь текстури якої співпадає з напрямком дії магнітного поля. Це проявляється в суттєвому покращенні теплофізичних та фізико-механічних характеристик зварних з'єднань. В той же час дія повздовжнього постійного магнітного поля під час зварювання призводить до формування крихких зварних з'єднань з низькими значеннями теплофізичних та фізико-механічних характеристик. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0907/0217U004089

Дослідити фізико-хімічні процеси і механізм утворення тріщин термічної обробки у зварних з'єднаннях тепlostій-ких сталей та розробити технологічні заходи з їх попередження при виготовленні компонентів енергетичного устаткування: Заключний звіт /Інститут електrozварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Скульський Валентин Юрійович. – ДР 0112U001501. УДК 621.791.75.

221 с.

Виконано аналіз існуючої інформації і гіпотез щодо механізмів теплової крихкості і утворення тріщин у зварних з'єднаннях тепlostійких сталей при повторному нагріві. Вивчено кінетику релаксації напруженій дисперсійного твердіння при відпуску. Вивчено вплив хімічного і фазового складу зварних з'єднань тепlostійких сталей на схильність до утворення тріщин відпуску. Обґрунтовано заходи з підвищення стійкості зварних з'єднань проти тріщин при відпусканні нагріві. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0908/0217U004090

Дослідження і розробка композитних електродів для плавлення електропровідних матеріалів, зварювання та інших процесів: Заключний звіт /Інститут електrozварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Богаченко Олексій Георгійович. – ДР 0112U001503. УДК 621.791.04.

219 с.

Створити композитні електроди з метою розширення технологічних можливостей плавки в дугових печах постійного струму, покращити техніко-економічні показники дугових

сталеплавильних печей в промисловості (економія електроенергії, покращення екологічних показників, зменшення вигорання легуючих компонентів і зниження шуму іт.ін.). Падіння напруги в прикатодній області гнотового електрода в 2 ... 3 рази менше, ніж у монолітного електрода, що істотно знижує втрати тепла в прикатодній частині електрода. Амплітуда коливань напруги і струму дуги гнотового електрода низче, в середньому, на 15% і на 31%, відповідно, в порівнянні з монолітним електродом. У відповідності з особливостями і параметрами дуги гнотових електродах при пепреплаві відходів FeSiMn на промисловій ДСП ПС, забезпечуються: - економія активної електроенергії, до 10%; - зниження реактивної потужності, до 23%; - підвищення cos фі з 0,48 до 0,74; - зниження рівня шуму з 86 дБц до 72 дБц; - стійкий електричний режим (в тому числі на низьких напруагах) в широкому діапазоні змін електричних параметрів і довжин дуг. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0909/0217U004091

Дослідження процесу плазмово-дугового розпилення та нанесення покріттів із використанням прутків та порошкових дротів на основі карбіду вольфраму та інших тугоплавких сполук: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Коржик Володимир Миколайович. – ДР 0112U000619. УДК 621.793.

260 с.

Робота присвячена використанню плазмово-дугового процесу, особливостей теплофізичних та газодинамічних характеристик плазмових струменів для високоефективного нагріву та розпилення тугоплавких струмопровідних матеріалів у вигляді прутків та дротів, які виконують роль електрода, з метою отримання покріттів із підвищеною зносостійкістю, підвищеним комплексом фізико-механічних властивостей та порошків із заданою формою і розміром часток. Реалізація ідеї здійснюється шляхом встановлення закономірностей взаємодії електроду-гнотової плазми та високотемпературних газових струменів із матеріалами саморозпилюючих електродах із тугоплавких матеріалів на базі дослідження процесів нагріву, розплавлення та формування крапель-дисперсних часток з допомогою фізико-математичних моделей тепlopнереносу та експериментальних результатів досліджень структури і властивостей поверхневих покріттів та отриманих порошків. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0910/0217U004093

Дослідження фізичних параметрів і технологічних особливостей процесу одержання матеріалів із заданими властивостями шляхом комбінування лазерного випромінювання та індукційної плазми: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Шелягін Володимир Дмитрович. – ДР 0112U001510. УДК 621.791.72.

273 с.

Проведені дослідження фізичних параметрів і технологічних особливостей процесів обробки поверхні та одержаним матеріалів із заданими властивостями шляхом застосування спільної дії неперервного оптичного разряду (НОР) та високочастотної індукційної (ВЧІ) плазми, дозволили розробити комбіноване НОР-ВЧІ обладнання і відповідні технологічні процеси, які дали можливість при атмосферному тиску сферідізувати, рафінувати й подрібнювати до нанорозмірів порошкові матеріали, наносити покріття підвищеної чистоти (у тому числі тонкі алмазні плівки), а також одерж-

живати підвищені знос- і корозійностійкі характеристики наплавленого та модифікованих поверхневих шарів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0911/0217U004094

Створити новий високоміцний добре зварюваний титановий сплав конструкційного призначення з межею міцності не менше 1200 МПа та розробити оптимальні методи його зварювання: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Ахонін Сергій Володимирович. – ДР 0112U000620. УДК 621.791.75. 293 с.

Метою роботи є розробка теоретичних основ нових конструкційних матеріалів на основі (альфа+бета)-сплавів титана дрібнозернистої структури і заданими механічними властивостями, а також створення технології їх отримання методом електроно-променевої плавки. У відповідності до мети роботи обрана система легування, досліджено вплив легуючих елементів на механічні властивості та здатність до зварювання сплава обраної системи, визначено оптимальний хімічний склад нового високоміцного сплаву, який забезпечує необхідний рівень міцності та пластичності; визначені режими термічної та термомеханічної обробки, які забезпечують формування оптимальних структур і комплексу механічних характеристик нового високоміцного титанового сплаву; досліджені зміни структури і фазового складу основного металу і зварних з'єднань під впливом термічного циклу зварювання і термічної обробки, визначені на цій основі оптимальні способи зварювання розробленого титанового сплаву. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0912/0217U004095

Створення портативної системи неперервного магнітопорошкового контролю локального намагнічування металоконструкцій: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Бородай Ольга Сергіївна. – ДР 0115U005247. УДК 621.791:678.029.43.

54 с.

На основі проведеного аналізу існуючих технологій магнітопорошкового контролю і можливостей їх вдосконалення, обраний варіант заснований на використанні датчиків Холла як скануючого елемента. Система має можливість реєстрування дефектів за величиною напруженості магнітного поля та помічати їх на об'єкті контролю. В даному пристрої принцип локального намагнічування реалізується за рахунок використання постійних магнітів. Конструкція пристрою може комплектуватися телекамерою для слідкування за процесом контролю на відстані. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0913/0217U004257

Оптимізувати технології зварювання, методи діагностики і визначення напруженено-деформованих станів сучасних транспортних конструкцій.нъ: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0112U000616. УДК 621.791:620.179:62-112.81.

456 с.

Розроблено новий технологічний підхід і створено відповідне експериментальне обладнання, щодо виконання дугових точкових з'єднань конструкцій з товщиною лицьових елементів 1,5...5,0 мм сталей Ст.3 та 09Г2С у вертикальному положенні без попередньої пробивки отворів, що дозволяє суттєво спростити і скоротити виробничі цикли виконан-

ня площинних елементів у вагоно- і суднобудуванні з гарантованою підтримкою вимог до геометрії поверхонь на рівні якості вихідних матеріалів. Досліджені принципові умови сталості формування поверхонь тонколистових, наближених до фольгових, сталей на межі їх пружньо-пластичного стану стосовно до задач побудови конструкцій перетворюваного об'єму (КПО) космічної техніки та загальнотехнічного, зокрема, транспортного призначення (сільфони). Підтвердженні принципу про переваги комплексної реалізації технологічного циклу виготовлення тонкооболонкових зварюваних мембраних сільфонів. Розроблений придатний до тиражування повний комплект технологічного оснащення і обладнання для зварювання мембраних сільфонів, алгоритми і параметричні характеристики їх виробничого використання. Реалізація розробки у промисловій сфері, що закрита для відкритого інформування, підтвердила її придатність з пріоритетними показниками експлуатаційної надійності і якості продукції. Розроблена технологія неруйнівного контролю дефектності елементів конструкцій з нанесеним захисним покриттям, виготовлених із металевих та композиційних матеріалів, яка базується на використанні методу електронної ширографії у поєднанні з термічним способом навантаження досліджуваного об'єкта. Ефективність застосування технології показана при виявленні пошкоджень нанесення покриття різних типів на поверхню досліджуваних об'єктів (пласких та складної форми) як на тестових зразках, так і на натурних елементах конструкцій (елементи панелей та турбінні лопатки). Проводились дослідження впливу електродинамічної обробки (ЕДО) на спротив вторини та еволюцію структури алюмінієвого сплаву АМгб та його зварних з'єднань. Встановлено, що використання ЕДО зразків сплаву АМгб дозволяє на порядок підвищити їх опір розвитку вторинної тріщини при циклічному навантаженні у порівнянні з необробленим металом. Встановлено, що при ЕДО в умовах одновісного розтягу пласких зразків сплаву АМгб за різними схемами навантаження мають місце відмінності у прояві ефекту Портовена-Ла Шательє, що відображене на діаграмах деформування. На основі фрактографічного аналізу встановлено, що при різних умовах навантаження зразків сплаву АМгб в початковому стані, механізм руйнування металу може варіюватися від відриву до зрізу. Показано, що застосування ЕДО підвищує стійкість структури сплаву АМгб до уповільненого руйнування. Встановлено, що електродинамічні впливи ініціюють в оброблюваному металі хвили деформацій, амплітудні значення яких можуть досягати динамічного порогу плинності. Результати оцінки розподілів залишкових напружень, отримані в результаті ЕДО пластин і зварних з'єднань зі сплаву АМгб, підтвердили концепцію впливу електропластичного ефекту на зниження напруженого стану та підвищення спротиву вторини сплаву АМгб та його зварних з'єднань. Розроблені ремонтні конструкції для відновлення несучої здатності ділянок магістральних трубопроводів, що мають геометричні порушення форми і дефекти стінок. Дослідно-промислове випробування клеєварної технології ремонту проведено на діючому нафтопроводі "Дружба". Результати досліджень використані для розробки обладнання і технології монтажу ремонтних підсилюючих конструкцій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0914/0217U004258

Розробка конструкції плазмотрону для гібридного плазмового зварювання плавким електродом з основовою подачею електродного дроту: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Ткачук Василь Іванович. – ДР 0115U006700. УДК 621.791.75.

42 с.

Технологія гібридного коаксіального плазмового зварювання плавким електродом є енерго- та ресурсо- заощадливою. Її застосування дозволить зменшити витрати електродного дроту на розбризкування, збільшити швидкість зварювання та зменшити рівень залишкових деформацій. На даний момент в Україні відсутні серійні зразки плазмотронів для реалізації цього процесу, в світі випуском таких плазмотронів займається лише одна компанія. Розробка та дослідження конструкції такого плазмотрону дозволить створити передумови для детальнішого вивчення технології і, як наслідок, її промислового поширення в Україні та світі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0915/0217U004260

Дослідити фізико-металургійні особливості утворення зварного з'єднання високолегованих інструментальних сталей і сплавів з вуглецевими конструкційними сталями і розробити методи підвищення ефективності технології їх наплавлення: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Рябцев Ігор Олександрович;Ланкін Юрій Миколайович. – ДР 0112U001500. УДК 621.791.92:669.14/15.

290 с.

У результаті експериментальних досліджень визначені оптимальні діапазони режимів дугового наплавлення під флюсом, у захисних газах і відкритою дугою порошковими дротами, що забезпечують одержання якісного наплавленого металу із мінімальним проплавленням основного металу. Розроблена перша версія системи контролю й керування режимами автоматичного дугового наплавлення з підтримкою прийняття рішень за технологією наплавлення конкретної деталі. Розроблено програматор до серійних установок плазмово-порошкового наплавлення. Програматор дозволяє робити вибір і настроювання режимів автоматичного плазмово-порошкового наплавлення, які забезпечують високу продуктивність, гарне формування наплавлених валиків, якісну заварку кратера й мінімальні втрати присадного порошку. При електрошлаковому наплавленні в струмопідвідному кристалізаторі визначений характер зміни струмів піддона, електрода й кристалізатора при зміні величини заглиблення електрода в шлакову ванну для різних діаметрів електрода, різної глибини шлакової ванни. Автоматична підтримка заданого значення величини заглиблення електрода забезпечує необхідну рівномірність і глибину проплавлення деталі. Розроблено першу версію комп'ютерної системи автоматичного керування ЕШН у СПК. Розроблені технології й матеріали дугового, плазмово-порошкового й електрошлакового наплавлення з автоматичним керуванням і контролем проплавлення й формування наплавлених шарів, що дозволило підвищити продуктивність і знизити енергоємність різних способів наплавлення. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0916/0217U004261

Дослідження процесів з'єднання різнопідвидних живих тканин з використанням електрозварюальної технології, розробка обладнання та інструментів для реалізації цих процесів: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Маринський Георгій Сергійович. – ДР 0112U000618. УДК 621.791:617-7.

305 с.

В результаті проведених робіт розроблені, випробовані та запатентовані новітні способи зварювання різнопідвидних живих тканин (тонкої та товстої кишок; тонкої кишки зі шлунком; сітківки ока та дна ока; пар різних тканин

шлунково-кишкового тракту та інш.). Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0917/0217U004263

Дослідження фізико-металургійних особливостей утворення зварних з'єднань конструкційних сталей при нестационарній імпульсній дузі та розробка алгоритмів адаптивного керування процесом: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Максимов Сергій Юрійович. – ДР 0112U002463. УДК 621.791.75.

353 с.

Проведено аналіз системи сил, діючих на краплю електродного металу. Показана можливість керування переносом електродного металу, підвищення стабільності процесу дугового наплавлення в СО₂ і зменшення кількості втрат електродного металу за рахунок зменшення тривалості існування рідкої перемички в наслідок прикладання до краплі сили інерції із прискоренням від 80 м/с², а також зменшення глибини проплавлення основного металу за рахунок збільшення середньої довжини дугового проміжку. Визначено діапазон режимів імпульсно-дугового наплавлення, який забезпечує ефективне керування геометричними параметрами металу шва, зменшення втрат електродного металу, підвищення механічних і трибо логічних властивостей наплавлення, економію електроенергії і покращення гігієнічних характеристик процесу. Розроблено алгоритми керування, які забезпечують необхідні характеристики імпульсно-дугового процесу в умовах дії збурень, системи автоматичної стабілізації у вигляді окремих блоків і плат, експериментальне устаткування для імпульсної зміни складу захисного газу і роду зварювального струму, спеціалізований макет промислового механізму імпульсної подачі електродного дроту. Відпрацьована техніка зварювання стосовно виконання ремонту пошкоджень на діючих магістральних трубопроводах. Проведена апробація процесу імпульсно-дугового наплавлення у вуглексному газі. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0918/0217U004265

Розробка технологій зварювання труб, листів та плівок із полімерних композиційних матеріалів, створення нового зварювального обладнання з використанням сучасних способів керування та дозування енергії: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Кораб Микола Георгійович. – ДР 0112U000629. УДК 621.791:678.029.43.

328 с.

Досліджено загальні закономірності термомеханічних процесів, що реалізуються в зоні зварювання за допомогою методів математичного моделювання; вивчено вплив основних параметрів режимів зварювання на експлуатаційні характеристики швів; розроблено та впроваджено нові технології теплового, ультразвукового та високочастотного зварювання трубних, листових та плівкових виробів із полімерних і композиційних матеріалів, а також створено і виготовлено відповідні експериментальні зразки зварювального устаткування, впроваджено дослідне зварювальне обладнання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0919/0217U004266

Дослідити інформативні параметри акустичної емісії жаростійких сталей при високих температурах: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Недосека Анатолій Якович. – ДР 0112U001509.

УДК 621.791.052:620.179.152.

245 с.

Об'єкт дослідження - трубно-оболонкові зварні конструкції, обладнання нафтохімічних виробництв, трубопроводи різного призначення, що працюють в умовах високих температур. Мета роботи - встановити інформативні АЕ параметри і характеристики розвитку руйнування конструкційних жаростійких матеріалів і розробити методику оцінки стану конструкцій, що експлуатуються в умовах високих температур. Методи досліджень - експериментальні дослідження поведінки жаростійких матеріалів при деформуванні на базі створеного обладнання з використанням методу АЕ і системи ЕМА-3; аналітичні дослідження виникнення та злиття пор у процесі руйнування матеріалів, нарощання температурного поля та появи розтяжної напруги на внутрішній стінці труби. Визначено, що при температурах до 850 °С спостерігаються зміни акустичних властивостей жаростійких матеріалів порівняно з тими, що встановлені при нормальних температурах. На підставі аналізу узагальнених результатів експериментів розроблена математична модель, що описує процеси виникнення і розвитку АЕ під час накопичення пошкоджень та руйнування матеріалів, враховуючи наявність в них дефектів типу пор і мікротріщин. Встановлено, що одержувана при високих температурах АЕ інформація є достатньою для оцінки стану матеріалу за даними АЕ. Розроблено методику оцінки стану матеріалів і прийняття рішення щодо залишкового ресурсу промислових об'єктів при проведенні безперервного АЕ моніторингу на діючих високотемпературних трубопроводах. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0920/0217U004390

Розроблення національного стандарту щодо кваліфікаційних випробувань зварників під час зварювання плавленням: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0116U004461c. УДК 006.01:621.791.

53 с.

Цей національний стандарт розробляється з метою запровадження в Україні європейського стандарту EN ISO 9606-1 методом гармонізації, введення якого в якості національного стандарту сприятиме впровадженню європейських вимог до одної системи кваліфікації персоналу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0921/0217U004391

Розроблення національного стандарту щодо загальних вимог до зварювальних матеріалів та флюсів для зварювання плавленням металевих матеріалів: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0116U004459c. УДК 006.01:621.791.

34 с.

Цей національний стандарт розробляється з метою запровадження в Україні європейського стандарту EN 13479 методом гармонізації, введення якого в якості національного стандарту сприятиме впровадженню європейських вимог до одної системи оцінки відповідності зварювальних матеріалів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0922/0217U004392

Розроблення національного стандарту щодо кваліфікаційних випробувань паяльщиків і операторів під час паяння: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України;

Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0116U004460с.
УДК 006.01:621.791.

38 с.

Цей національний стандарт розробляється з метою запровадження в Україні європейського стандарту EN ISO 13585 методом гармонізації, введення якого в якості національного стандарту сприятиме впровадженню європейських вимог до одної системи кваліфікації персоналу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0923/0217U004393

Розроблення національного стандарту щодо технічних умов і атестації технологічних процесів зварювання металевих матеріалів на основі довиробничих випробувань: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0116U004462с. УДК 006.01:621.791.

30 с.

Стандарт розробляється з метою запровадження в Україні європейського стандарту та міжнародного стандартів EN ISO 15613 в статусі національного ДСТУ EN ISO 15613 (EN ISO 15613:2012, IDT) методом гармонізації, введення якого в дію в якості національного стандарту сприятиме впровадженню європейських і міжнародних вимог при атестації технології зварювання на підставі попередньо проведеного робочого випробування. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0924/0217U004394

Розроблення національного стандарту щодо пристройів електродного запалення і утримання для дугового зварювання; Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0116U004463с. УДК 006.01:621.791.

38 с.

Ця частина стандарту розробляється з метою запровадження в Україні європейського стандарту EN 60974-3 методом гармонізації, введення якого в дію в якості національного стандарту сприятиме впровадженню європейських вимог до одної системи виготовлення пристройів збудження та стабілізування дуги у зварювальному обладнанні. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0925/0217U004395

Розроблення національного стандарту, щодо методів випробування процесу паяння твердим припоеем: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0116U004464с. УДК 006.01:621.791.

30 с.

Цей національний стандарт розробляється з метою запровадження в Україні європейського стандарту EN 13134 методом гармонізації, введення якого в якості національного стандарту сприятиме впровадженню європейських вимог до одної системи атестації технології паяння металевих і неметалевих матеріалів за допомогою випробувань паянів з'єднань. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0926/0217U004396

Розроблення національного стандарту щодо технічних умов і атестації технології зварювання металевих матеріалів: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0116U004465с. УДК 006.01:621.791.

230 с.

Стандарти розробляються з метою запровадження в Україні європейських стандартів EN ISO 15614-1, EN ISO 15614-2, EN ISO 15614-3, EN ISO 15614-5, EN ISO 15614-6, EN ISO 15614-7, EN ISO 15614-8, EN ISO 15614-11 методом гармонізації, введення яких в дію в якості національних стандартів сприятиме впровадженню європейських та міжнародних вимог до одної системи атестації технології зварювання, випробування процесів дугового зварювання алюмінію та алюмінієвих сплавів, дефектів алюмінієвих відливок, титану, цирконію та їх сплавів також дугового і газового зварювання міді та її сплавів, наплавлення, зварювання труб з трубною плитою і електронно-променеве та лазерно-променеве зварювання. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0927/0217U004397

Розроблення національного стандарту щодо процесу зварювання тертям металевих матеріалів: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0116U004466с. УДК 006.01:621.791.

65 с.

Цей стандарт розробляється з метою запровадження в Україні європейського стандарту EN ISO 15620 методом гармонізації, введення якого в дію в якості національного стандарту сприятиме впровадженню європейських та міжнародних вимог до одної системи атестації технології зварювання тертям металевих матеріалів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0928/0217U004398

Теоретичні і експериментальні дослідження металургійних процесів дугового зварювання, створення нових матеріалів для зварювання та наплавлення: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Головко Віктор Володимирович. – ДР 0112U000991. УДК 621.791.75:669.14/15.

431 с.

Встановлено, що для одержання при зварюванні ВМНЛ сталей металу швів з бейнітною та ферито-бейнітною структурою, яка характеризується високими показниками як міцності так і стійкості проти крихкого руйнування, необхідно сформувати в металі швів включення певного складу, розміру й щільноті розподілу. Показана доцільність введення з цією метою до зварювальної ванни нано- та мікророзмірних інокулянтів. Проведено розробку зварювальних матеріалів з покращеними санітарно-гігієнічними показниками та технології зварювання ВМНЛ сталей. Проведено перевірки виконаних розробок в умовах промислового виробництва, які підтвердили підвищення рівня функціональних властивостей зварювальних з'єднань ВМНЛ сталей. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0929/0217U004508

Розроблення спеціальних методик моделювання. Проведення експериментів із застосуванням сучасних технологічних схем ЕШП в лабораторних умовах по виплавці модельних злитків із заєвтектоїдних рейкових сталей. Оцінка впливу ЕШП на структуру і властивості літого металу і деформованого металу. Обробка отриманих даних та підготовка заключного звіту: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Поліщук Ганна Олексіївна. – ДР 0115U005246. УДК 621.791.

147 с.

Наявного досвіду застосування ЕШП для виготовлення рейок з типової сталі К76 досить, щоб створити нову технологію ЕШП для сучасних сталей для залізничних рейок без термічної обробки або вдосконалити існуючий технологічний процес виробництва заєкткоїдних рейкових сталей з ціллю підвищення їх якості. Більш того, останні досягнення в галузі ЕШП дозволяють підвищити економічність переплаву, зокрема підвищити його швидкість, знибити питомі витрати електроенергії на 25-30 відсотків без зниження якості. Окрім цього, якісному зварювання сучасних залізничних шляхів суттєво перешкоджає відсутність запасу пластичності металу відкритої виплавки. Між тим, добре відомо про значно вищу зварюваність сталей ЕШП в порівнянні з металом відкритої виплавки того ж складу саме за рахунок запасу пластичності. Запас пластичності забезпечує висока миттєва швидкість тверднення притаманна ЕШП. Це дозволяє прогнозувати і підвищенні зварюваності високоміцних рейок за рахунок застосування ЕШП. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0930/0217U004510

На основі сучасних теорій тріщинуутворення розробити методи прогнозування гарячих і холодних тріщин при зварюванні нових перспективних матеріалів: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Махненко Олег Володимирович. – ДР 0112U001506. УДК 621.791.

244 с.

Розробка та розвиток математичних і чисельних методів прогнозування технологічної мідності типових відповідальних конструкцій із сучасних матеріалів при зварюванні плавленням, методов оцінки їх статичної мідності та роботозатратності у складних температурно-силових умовах експлуатації. Розроблено комплекс математичних моделей і засобів їх комп'ютерної реалізації щодо чисельного прогнозування кінетики температурного, структурного, напруженодеформованого та пошкодженого станів конструкцій з трубних і нержавіючих сталей, алюмінієвих і титанових сплавів, реалізовано критерії граничного стану при зварюванні та подальшій експлуатації. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0931/0217U004512

Розробка самоузгоджених моделей процесів енерго-, масо- та електропереносу при дугових і лазерно-дугових способах з'єднання металевих матеріалів на основі гібридного газокінетичного описання дугової плазми: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Крівчуцький Ігор Віталійович. – ДР 0112U000622. УДК 621.791.75; 519.872; 533.9.

276 с.

Запропоновано гібридний газокінетичний підхід до моделювання фізичних процесів в дуговій плазмі, яка межує з поверхнею металу (анод дуги, стінка плазмоформуючого каналу), у т.ч. при врахуванні його випарування. Розроблено самоузгоджені математичні моделі процесів енерго-, масо- і електроперенесення в системі "плазма дугового (лазерно-дугового) розряду - метал, що зварюється", відповідні обчислювальні алгоритми та програмне забезпечення для їх комп'ютерної реалізації. Шляхом чисельного моделювання досліджено фізичні механізми, що забезпечують підвищення ефективності дугового і гібридного (лазерно-дугового) впливу на зварюаний метал.

81.06.18.0932/0217U004513

Дослідження дифузійних процесів і дегра-

дації структури та властивостей зварних з'єднань високолегованих сталей: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Костянтин Андрійович. – ДР 0112U001504. УДК 621.791.75.

443 с.

Розширені знання теорії стійкості зварних з'єднань до утворення гарячих тріщин в багатопрохідних швах зварних з'єднань стабільно-аустенітичних високолегованих сталей та нікелевих сплавів з полі- та монокристалічною структурою при зварюванні плавленням. З використанням комп'ютерних моделей та математичного аналізу термонапруженого стану при зварюванні визначені основні закономірності утворення тріщин та відпрацьовані шляхи їх попередження. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0933/0217U004535

Створення та дослідження конструкцій перетворюваного об'єму (КПО) космічного призначення: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Лобанов Леонід Михайлович. – ДР 0113U003442. УДК 621.791.019.

97 с.

.Досліджене залежність функціональних властивостей перетворюваної конструкції космічного призначення від алгоритму формоутворення її кінцевої оболонкової поверхні в ході технологічного процесу виготовлення. Розроблено випробувальні зразки перетворюваної конструкції та проведено їх тестування при імітації характерних зовнішніх навантажень. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0934/0217U004536

Розробка принципів створення нових зносостійких керметних покріттів з механічно легованих порошків для захисту поверхні легких сплавів: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім.Є.О.Патона НАНУ; Керівник Борисов Юрій Сергійович. – ДР 0112U000623. УДК 621.793.

25 с.

За допомогою чисельного експерименту вивчені особливості умов формування газотермічних покріттів з металів, оксидів, карбідів, боридів, інтерметалідів і керметів на поверхні Al-, Mg- і Ti-сплавів. Встановлено принципові відмінності значень контактної температури і залишкових напружень для покріттів на легких сплавах від одержуваних на поверхні Fe-сплавів. Розроблено методику вибору параметрів процесу нанесення газотермічних покріттів на легкі сплави, яка основана на принципі адаптації до технологій, розроблених для Fe-сплавів. Досліджене процес формування магнетронних напошарових Al / AlN, Cr / CrN-покріттів на поверхні Mg-сплаву. Отримані зразки газотермічних функціональних покріттів на поверхні сплавів BT6, AMr5 і MA-8, магнетронних покріттів Al / AlN на сплаві MA-8. Зносостійкість газотермічних покріттів перевищує стійкість сплаву BT6, AMr5 у 5-15 раз. Знос покріттів, які були замірні за методикою "куля - шліф", знижується у 110 -290 раз в порівнянні зі сплавом MA8. Корозійна стійкість газотермічного керметного покриття FeMoSiC перевищує стійкість гальванічного хрому в 100 раз. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0935/0217U004537

Дослідження та створення нових біметалевих матеріалів та виробів з них з використанням високоенергетичного плазмово-дугового та термомеханічного впливу на локальні поверхні: Заключний звіт /Інститут електрозварювання

ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Полещук Михайло Анатолійович. – ДР 0112U002462. УДК 621.791.92:621.793.

366 с.

Досліджено взаємодію різнопідвидів матеріалів і структурних перетворень в з'єднаннях та розроблена технологія і обладнання для отримання біметалічних матеріалів зварюванням в твердій фазі тертям з переміщуванням. Вивчено вплив геометрії інструменту та параметрів зварювання на формування зони з'єднання і розподіл в ній температури. Із застосуванням комплексної методики досліджені структура та властивості з'єднань однорідних металів, отриманих ЗТП. Сконструйовано і виготовлено макет барабано-камерної детонаційної установки (БКДП) для нанесення покріттів і імпульсний пристрій живлення порошком, що працює в діапазоні частот 20-50 Гц. Отримані експериментальні дані про характер структурно-фазового перетворення і їх параметрів в матеріалі покріттів, напиленіх на різних режимах детонаційного напилення. За результатами проведених робіт надані рекомендації щодо оптимізації технологічних параметрів детонаційного напилення покріттів, а також сформульовані завдання для подальшої розрахунково-аналітичної оцінки експлуатаційних характеристик таких покріттів. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0936/0217U004542

Дослідження та вдосконалення процесів нагрівання та термомеханічної деформації при способах зварювання тиском сучасних конструкційних матеріалів: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Кучук-Яценко Сергій Іванович. – ДР 0112U001505. УДК 621.791.76.

280 с.

Досліджено термодеформаційні і металургійні процеси формування з'єднань при контактному стиковому зварюванні (КСЗ) оплавленням високоміцніх трубних сталей та конструкційних алюмінієвих сплавів. Розроблено технологічні шляхи мінімізації утворення структурної неоднорідності в зварюваних з'єднаннях мікролегованих трубних сталей та високоміцніх алюмінієвих сплавів при КСЗ оплавленням. Розроблено технологічні шляхи оптимізації структури та підвищення показників якості зварюваних з'єднань, при ПЗМД труб з високоміцніми сталями діаметром 89 мм з товщиною стінки до 12 мм. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.06.18.0937/0217U004545

Дослідити зварюваність вибухом композиційних матеріалів з наперед заданими властивостями з використанням нових безтротилових вибухових речовин: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Бризгалін Андрій Геннадійович. – ДР 0112U001512. УДК 621.791.1..

85 с.

Робота присвячена створенню технологічних режимів зварювання вибухом на основі вибухових речовин, які не містять тротилу. У даній роботі проведено дослідження, які показують можливість використання для зварювання вибухом вітчизняної селітри загального призначення у разі її по-мелу. Вивчено вплив ступеня помелу і процентного вмісту дизельного палива на детонаційні характеристики. Побудований графік залежності швидкості детонації від висоти заряду. Визначено критичну висоту заряду, менше якої не відбувається підрив суміші. Виготовлено нову емульсіонну вибухову речовину для зварювання вибухом, здатність до детонації якої забезпечується додаванням мікрокопічних пустотоліх скляних сфер. Показана можливість застосування її для зварювання вибухом. Для нових вибухових речовин

розроблені режими зварювання вибухом, які дозволяють вирішувати найбільш актуальні практичні завдання, такі, як виготовлення біметалу, ремонт зношених отворів в сталевий матриці і т.п.. Проведені наукові дослідження мають прикладний практичний характер і дозволяють здійснювати роботи зі зварювання вибухом в сучасних умовах незалежно від наявності вибухових речовин, які містять тротил. Робота розповсюджується за договірною ціною.

81.79 Кадри

81.06.18.0938/0217U003444

Розробка електронних засобів навчання на робочому місці: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Бондар Ірина Олександровна. – ДР 0117U000426. УДК 331.361:004.

50 с.

На даний момент комп'ютерні технології використовуються у багатьох сферах діяльності людей та допомагають їм пізнавати нове та розвивати придбане знання (професійного, особисто-орієнтованого спрямування тощо). Не виключенням є й сфера послуг, спрямована на підтримку особистої краси людини. Для навчання майстрів даної сфери є багато друкованих матеріалів, однак, враховуючи доцільність акцентування саме на практичному боці даного процесу, правильності здійснення усіх процедур, доцільно застосовувати спеціальні електронні навчальні ресурси, за допомогою яких майбутні фахівці сфери краси, наприклад, майстри-косметологи, зможуть навчитися як правильно робити дизайн нігтів, що при цьому треба враховувати та яких помилок треба уникати. Мета роботи - розробка теоретичного базису для створення електронного засобу навчання фахівця сфери краси. Об'єкт дослідження - електронне навчання, а предмет - теоретичні та практичні аспекти розробки електронних засобів навчання на робочому місці. У якості методів дослідження були використані системний і структурний підходи, аналіз і синтез, індукції та дедукції, графічний метод.

81.06.18.0939/0217U004228

Естетичні та етичні чинники розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів: Заключний звіт /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України; Керівник Сотська Галина Іванівна. – ДР 0114U003167. УДК 378.011.3-057.175:111.852:17-024.47"71".

28 с.

Визначено рівні розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів, зокрема, естетичного (високий, середній, низький); когнітивного (адаптивно-професійний, концептуально-продуктивний, методологічно-творчий); практичного (елементарний (низький), достатній (середній), високий (творчо-репродуктивний), найвищий (творчий); комунікативного (адаптивний, системно-моделюючий, особистісно-моделюючий); упроваджено у навчально-виховний процес експериментальних майданчиків етико-естетично орієнтовані педагогічні технології розвитку професійного досвіду викладачів вищих педагогічних навчальних закладів.

81.06.18.0940/0217U004229

Формування готовності майбутнього вчителя до інноваційної діяльності: Заключний звіт /Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної Академії педагогічних наук України; Керівник Огієн-

ко Олена Іванівна. – ДР 0114U003168. УДК 378:95:001.895-043.83.

30 с.

Визначено методологічні, та розкрито теоретичні засади формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної професійної діяльності. Розроблено концептуально-технологічну модель формування готовності майбутніх учителів до інноваційної педагогічної діяльності. Доведено, що інноваційне навчання майбутніх учителів має спрямовуватися на становлення їх як суб'єктів освітніх інновацій і забезпечувати підготовку до успішного впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів технологій інноваційної та особистісно орієнтованої освіти.

81.92 Пожежна безпека

81.06.18.0941/0217U003685

Підвищення вогнестійкості будівельних огорожувальних конструкцій шляхом застосування вермикуліто-силікатних плит: Заключний звіт /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; Керівник Гуліда Едуард Миколайович. – ДР 0115U001353. УДК 614.841.

109 с.

Звіт про НДР: "Підвищення вогнестійкості будівельних огорожувальних конструкцій шляхом застосування вермикуліто-силікатних плит" "Огорожувальні конструкції" містить: 109 с., 56 рис., 8 таблиць, 68 літературних джерел. Метою цієї роботи є розкриття особливостей впливу вермикуліто-силікатних плит на підвищення вогнестійкості будівельних огорожувальних конструкцій та їх застосування для будівництва, реконструкцій будівель і споруд різного призначення. Об'єктом дослідження є процес забезпеченням вогнестійкості багатошарових огорожувальних конструкцій із застосуванням тепло- і вогнезахисних неорганічних матеріалів на основі спечених мінералів. Предметом дослідження є вплив вермикуліто-силікатних плит на вогнестійкість вертикальних будівельних огорожувальних конструкцій та їх застосування в будівництві. Актуальність роботи зумовлена тим, що в Україні щорічно виникає понад 65 тисяч пожеж, збитки від яких становлять близько 2 мільярдів гривень. Внаслідок небезпечних факторів пожеж гине від 2,5 до 3,5 тисяч людей, а також руйнується понад 20 тисяч будівель та споруд. Відомо, що в будівництві існує тенденція зведення будівель та споруд, які вимагають застосування нових технологій для економії будівельних матеріалів (цегли, дерева, залізобетону), та зменшення навантаження на фундаменти і конструкції каркасів та впровадження технологій підвищення вогнестійкості будівельних конструкцій. Таким чином, дослідження вогнестійкості будівельних огорожувальних конструкцій вермикуліто-силікатними плитами є актуальною задачею. Проведення досліджень, які пов'язані з розробкою нових огорожуючих будівельних конструкцій із підвищеною межею вогнестійкості, має велике практичне значення.

81.93 Аварійно-рятувальні служби

81.06.18.0942/0217U003684

Розробка методики проведення аварійно-рятувальних робіт в обмеженому просторі газодимозахисниками: Заключний звіт /Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; Керівник Лущ Василь Іванович. – ДР 0115U001352. УДК 614.8.

46 с.

Звіт про НДР "Розробка методики проведення аварійно-рятувальних робіт в обмеженому просторі газодимозахисниками" містить: 46с., 30 рис., 10 літературних джерел. Метою

цієї роботи є розроблення методики по проведенню рятувальних робіт в обмеженому просторі газодимозахисниками ДСНС України. Об'єктом дослідження є виявлення та вивчення небезпечних факторів та ситуацій, які ускладнюють проведення аварійно-рятувальних робіт, в обмеженому просторі. Предметом дослідження є методика, засоби захисту та запобігання травмування газодимозахисників при роботі в обмеженому просторі та їх оцінка на відповідність для роботи. Актуальність роботи обумовлена: рядом трагічних випадків серед газодимозахисників ДСНС України під час проведення аварійно-рятувальних робіт в обмеженому просторі; відсутністю методики проведення таких робіт та переліку необхідного оснащення і спорядження, які б відповідали сучасним вимогам. Це є підставою для розроблення методики проведення аварійно-рятувальних робіт в обмеженому просторі газодимозахисниками та впровадження в навчальний процес відомчих навчальних закладів і в програми службової підготовки, яка б звела до мінімуму травматизму та загибелі рятувальників під час виконання оперативних дій за призначенням.

81.95 Технічна естетика. Ергономіка

81.06.18.0943/0217U003517

Моделювання ефективного управління розвитком інформаційних систем економічних об'єктів: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І. І. Мечникова; Керівник Рудик Олег Григорович. – ДР 0115U003911. УДК 519.876.5:336.734.

119 с.

Ухвалення правильних управлінських рішень ґрунтуються на використанні інформаційних ресурсів, у тому числі і неструктурзованих даних. Розроблена методологія обробки неструктурованої інформації, підготовки до зберігання, ефективного пошуку. Створена програма може використовуватися для перетворення будь-якого неструктурованого файлу. Розвиток комп'ютерних інформаційних систем і телекомунікаційних технологій привів до формування нового виду економічної діяльності - електронного бізнесу. Розвиток отримали і системи, покликані проводити розрахунок послуг споживачам, - білінгові. Ця система дозволяє створити єдиний інформаційний простір, що включає автоматизований процес прийому і обробки платежів за комунальні і інші послуги з використанням консолідований інформації і web- технологій. Написано адаптер на мові четвертого покоління, що має власне середовище розробки, - Natural. Він забезпечує роботу вибраного конфігуратора.

82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)

82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ

82.01 Загальні питання організації й управління

82.06.18.0944/0417U001683

Когутюк Віталій Юрійович. Теоретико-методологічні засади розвитку державного управління виборчим процесом в Україні (на основі досвіду країн ЄС): Дис... к.держ.упр./Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 29.03.2017.

УДК 35-027.21/22:341.17:006.33:324.

250 с.: 8 табл., 1 іл. – Бібліogr.: 280 назв.

У дисертації здійснено комплексний аналіз праць вітчизняних та зарубіжних дослідників, присвячених питанням

виборчого процесу та державного управління цим процесом, розкрито зміст державного управління та європейського досвіду в цій сфері. Визначено та обґрунтовано основні тенденції та особливості державно-управлінського забезпечення виборчого процесу і виборчої системи України в період з 1990 по 2015 р.

82.06.18.0945/0217U003445

Методичні засади управління підприємством та його підсистемами: Заключний звіт /Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; Керівник Котлик Андрій Валерійович. – ДР 0117U000135. УДК 005.22.

89 с.

У роботі здійснено аналіз бізнес-планування на сучасних підприємствах. Виявлено різновиди бізнес-плей у залежності від цілей бізнес-плану та його користувачів. Визначено, що бізнес-план є основою процесу планування та інвестиційний бізнес-план є різновидом бізнес-плану конкретного проекту. Виявлено та розраховано спроможність підприємства до ефективного бізнес-планування. Запропоновано інвестиційний бізнес план додаткової діяльності підприємства, який є одним з напрямів диверсифікації підприємства. Розроблено детальний план інвестиційного проекту з розрахунками економічної ефективності. Об'єктом дослідження даної роботи є процес розробки бізнес-плану на підприємстві. Предметом дослідження є методичні засоби та підходи щодо розробки бізнес-плану підприємства. Методи дослідження - теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу, індукції та дедукції; методи соціологічного дослідження, багатовимірного статистичного аналізу; факторний аналіз.

82.05 Загальна теорія організації та управління

82.06.18.0946/0417U001584

Руденко Євген Сергійович. Проактивне управління безпекою об'єктів портової інфраструктури: Дис... к.т.н. /Одеський національний політехнічний університет. – Захищена 30.03.2017.

УДК 005.8.

143 с.: 16 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 111 назва.

Проведено аналіз існуючої системи управління безпекою на морському та річковому транспорті. Розроблено модель управління безпекою портової інфраструктури. Запропоновано когнітивну карту оцінки успішності портфеля проектів забезпечення безпеки портової інфраструктури, яка дозволяє оцінити вплив нових проектів на успішність його виконання. Створено механізм прийняття рішень що інтегрує запропоновані моделі і методи і спрямований на загальне підвищення ефективності процесів управління..

82.06.18.0947/0417U001705

Чернова Любава Сергійвна. Механізми діагностики ризиків у програмах інноваційного розвитку наукомістких виробництв (на прикладі створення газотурбінних установок): Дис... к.т.н. /Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова. – Захищена 03.04.2017.

УДК 005.8.

209 с.: 20 табл., 23 іл. – Бібліогр.: 150 назв.

Дисертація присвячена розробці та дослідженню моделей, методів і механізмів прогнозування, виявлення та аналізу ризикоутворюючих факторів у проектах і програмах інноваційного розвитку наукомістких виробництв. У роботі запропонована концептуальна модель управління ризиками у інноваційній діяльності наукомісткого підприємства, яка

проводиться в умовах турбулентності зовнішнього оточення.

82.06.18.0948/0417U001825

Войтик Олександра Євгенівна. Удосконалення державного управління регіональним розвитком в Україні (теоретичний аспект): Дис... к.держ.упр. /Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 26.04.2017.

УДК 353:332.14.001 (477).

206 с.: 12 табл., 13 іл. – Бібліогр.: 242 назви.

Об'єкт: державне управління регіональним розвитком. Мета: обґрунтування теоретичних підходів щодо удосконалення державного управління регіональним розвитком в Україні. Методи: індукції, дедукції, аналіз, синтез, економіко-статистичний, балансовий, графічний. Результати: запропоновано концептуальний підхід до удосконалення теорії державного управління регіональним розвитком.

82.06.18.0949/0417U001826

Ганущин Соломія Несторівна. Формування ефективної комунікації в державному управлінні: теоретичний аспект: Дис... к.держ.упр. /Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 25.04.2017.

УДК 35.072:35.77:007.

205 с.: 9 табл., 7 іл. – Бібліогр.: 264 назви.

Об'єкт: комунікативні процеси в системі державного управління. Мета: обґрунтування теоретичних зasad формування ефективної комунікації в державному управлінні та вироблення, на основі теоретичних узагальнень і аналізу практики, пропозицій і рекомендацій щодо формування ефективної комунікації в державному управлінні на сучасному етапі його реформування. Методи: аналізу, узагальнення, структурно-функціональний, системний, моделювання. Результати: обґрунтовано теоретичні засади та запропоновано авторську теоретичну модель ефективної комунікації в державному управлінні.

82.06.18.0950/0417U001827

Мусаєва Ірина Андріївна. Організаційний механізм державного управління фінансовим забезпеченням регіону: Дис... к.держ.упр. /Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 25.04.2017.

УДК 351.82:336.1.

252 с.: 10 табл., 8 іл. – Бібліогр.: 249 назв.

Об'єкт: державне управління фінансовим забезпеченням регіону. Мета: обґрунтування теоретичних основ і науково-практичних рекомендацій функціонування організаційного механізму державного управління фінансовим забезпеченням регіону. Методи: комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, серед яких: узагальнення, порівняння, абстрагування, індукція, дедукція, ідеалізація, узагальнення, синтез, порівняльний аналіз та аналіз ретроспективних даних тощо. Результати: розроблено алгоритм співробітництва та обміну інформацією в межах суб'єктів організаційного механізму державного управління фінансовим забезпеченням регіону.

82.06.18.0951/0417U001828

Штогрин Оксана Павлівна. Теоретичні основи державного управління у сфері репродуктивного здоров'я населення в контексті

прав людини: Дис... к.держ.упр. /Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 26.04.2017.

УДК 35.08-027.21.

195 с.: 9 табл., 6 іл. – Бібліогр.: 206 назв.

Об'єкт: державне управління у сфері репродуктивного здоров'я населення. Мета: обґрутування теоретичних основ державного управління у сфері репродуктивного здоров'я населення в контексті дотримання прав людини. Методи: загальнонаукові і спеціальні методи: системний підхід, метод структурно-функціонального аналізу, діалектичний, історичний, термінологічний підхід тощо. Результати: доведено, що комплексний системний правовий підхід до формування та реалізації державного управління у сфері репродуктивного здоров'я на засадах прав людини обумовлює репродуктивні права та репродуктивне правосуддя як органічні складові управлінської парадигми у цій сфері.

82.06.18.0952/0217U003745

Обґрутування напрямів підвищення ефективності управління підприємств автотранспортного комплексу: Заключний звіт /Національний транспортний університет; Керівник Бідняк Михайло Несторович. – ДР 0113U004787. УДК 656.07:330.3.

128 с.

Звіт про НДР: с.258, 30 рис., 16 табл., 131 джерел. Об'єктом дослідження є процес управління підприємствами транспортного комплексу. Предметом дослідження є механізм формування ефективності управління підприємств транспортного комплексу. Метою дослідження є розробка методичного забезпечення щодо підвищення ефективності управління підприємств транспортного комплексу. У роботі проаналізовано сучасний стан автомобільного комплексу України; вплив державної політики на ефективність функціонування та рівень розвитку транспортної галузі, методологічні підходи щодо визначення та оцінки конкурентоспроможності транспортних підприємств та кадрове забезпечення ефективного функціонування підприємств транспортного комплексу; визначені напрями підвищення ефективності стратегічного управління виробничими системами транспортного комплексу; напрямки удосконалення системи підвищення кваліфікації працівників підприємств транспортного комплексу та напрями вдосконалення мотивації трудової діяльності працівників транспортних підприємств; досліджені стратегічне планування на підприємствах транспортного комплексу; базові маркетингові стратегії підприємств транспортного комплексу та оцінка якості наданих послуг; а також механізм впливу фінансового забезпечення на ефективність функціонування підприємств; розроблені концептуальні положення оцінювання повноти використання потенціалу транспортного підприємства та ін. Результати наукового дослідження можуть бути застосовані на підприємствах транспортного комплексу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління

82.06.18.0953/0417U001628

Овчар Наталія Петрівна. Регуляторна діяльність місцевих органів публічної влади у сфері розвитку реального сектору економіки регіону: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 15.03.2017.

УДК УДК 338.26(477):352.

217 с.: 8 табл., 10 іл. – Бібліогр.: 241 назв.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення актуального наукового завдання щодо формування та реалізації механізму регуляторної діяльності місцевих органів публічної влади в державному регулюванні сфері розвитку реального сектору економіки регіону. Узагальнено прикладні засади управління регуляторною діяльністю, визначено поняття та охарактеризовано механізм регуляторної діяльності.

82.06.18.0954/0417U001629

Шамрай Наталія Василівна. Організація надання публічних послуг у містах з районним поділом: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 15.03.2017.

УДК УДК 352.07/.08.

279 с.: 8 табл., 17 іл. – Бібліогр.: 298 назв.

У дисертації досліджено теоретичні і практичні засади формування та реалізації механізмів організації надання публічних послуг у містах з районним поділом. Удосконалено поняттєво-категорійний апарат шляхом розробки багаторівневої моделі типологізації публічних послуг.

82.06.18.0955/0417U001630

Левцов Сергій Вікторович. Організація надання рекреаційних послуг органами місцевого самоврядування у столичному регіоні: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 05.04.2017.

УДК УДК 351:352:332.

273 с.: 11 табл., 15 іл. – Бібліогр.: 289 назв.

У дисертації вирішено актуальне наукове завдання, що полягає в обґрутуванні теоретичних та методологічних підходів щодо організації надання рекреаційних послуг ОМС у столичному регіоні. Сформульовано авторське визначення понять "організація надання рекреаційних послуг ОМС" та "столичний регіон".

82.06.18.0956/0417U001682

Верцімага Ірина Володимирівна. Механізми здійснення парламентського контролю за реалізацією державної екологічної політики в Україні: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 29.03.2017.

УДК 35:351.96.

214 с. – Бібліогр.: 233 назв.

У дисертації проведено комплексний аналіз здійснення парламентського контролю за державною екологічною політикою в Україні, розкрито сутність понять "екологія", "екологічна політика", види і рівні державної екологічної політики, визначено головні суб'єкти здійснення парламентського контролю за державною екологічною політикою в Україні. Проаналізовано досвід формування та реалізації екологічної політики країнами - членами Європейського Союзу, а також здійснено оцінку ефективності парламентського контролю за державною екологічною політикою в Україні.

82.06.18.0957/0417U001766

Ємел'янова Олена Миколаївна. Механізм державного регулювання регіонального розвитку в період економічної стагнації: Дис... к.держ.упр. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 30.03.2017.

УДК 351.77 (477).

201 с.: 12 табл., 38 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

Дисертацію присвячено удосконаленню концептуальної основи та формуванню методичного забезпечення механізму державного регулювання регіонального розвитку в період економічної стагнації. В роботі системно представлено теоретичні основи державного регулювання регіонального розвитку та визначено особливості дослідження економічної стагнації в контексті державного регулювання; розроблено методичні рекомендації щодо підвищення ефективності механізму державного регулювання регіонального розвитку, що спрямовані на організацію оперативної взаємодії між рівнями державно-управлінської ієархії при реалізації стратегічних планів і програм; внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення механізму державного регулювання регіонального розвитку в період стагнації.

82.06.18.0958/0417U001767

Шевчук Вікторія Вікторівна. Удосконалення державного регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров'я України: Дис... к.держ.упр. /Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Захищена 29.03.2017.

УДК 351.77 (477).

218 с.: 11 табл., 11 іл. – Бібліогр.: 229 назв.

Дисертацію присвячено теоретичному обґрунтуванню та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення державного регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров'я України. В роботі здійснено аналіз стану розробленості проблем державного регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров'я в загальнонауковому й державно-управлінському дискурсі та визначено специфічні особливості реалізації державного регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров'я України. Розроблено й науково обґрунтовано системні засоби удосконалення державного регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров'я України. Внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо модернізації державного регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров'я України.

82.06.18.0959/0417U001800

Комаров Олег Вікторович. Механізми адміністрування митних ризиків в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Дис... к.держ.упр. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 06.04.2017.

УДК 351.713:330.131.7.

210 с.: 11 табл., 24 іл. – Бібліогр.: 245 назв.

Об'єкт дослідження: процес державного митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Мета: обґрунтування теоретичних, методичних та прикладних положень щодо удосконалення механізмів адміністрування митних ризиків в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Методи: аналіз, синтез, узагальнення, історичний, статистичний, компаративного аналізу та порівняльного правознавства, структурно-функціонального аналізу, абстрактно-логічний та моделювання. Результати: обґрунтовано теоретичні, методичні та прикладні положення щодо удосконалення механізмів адміністрування митних ризиків в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Новизна: комплексно розкрито механізми забезпечення відомчого контролю та безпеки в структурі митного адміністрування; удосконалено механізми оцінки ефективності контролю із застосуванням системи управління ризиками; дістало подальший розвиток науково-практичні підходи до розбудови системи управління ризиками та ін. Впроваджено в діяльність Департаменту митної справи Міністерства доходів і зборів України, Департаменту аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням Державної фіiscalної служби України, Луганської митниці

і, Херсонської митниці, Київської митниці та Академії митної служби України. Галузі використання: органи державної влади.

82.06.18.0960/0417U001801

Мороз Світлана Анатоліївна. Механізми державного управління розвитком трудового потенціалу вищих навчальних закладів України: Дис... к.держ.упр. /Національний університет цивільного захисту України. – Захищена 06.04.2017.

УДК 354: 378.11.

238 с.: 9 табл., 12 іл. – Бібліогр.: 237 назв.

Об'єкт дослідження: державне управління розвитком трудового потенціалу ВНЗ. Мета: теоретичне обґрунтування наукових засад і концептуальних підходів щодо напрямів удосконалення змісту та практики використання механізмів державного управління розвитком трудового потенціалу ВНЗ. Методи: аналіз, синтез, порівняльного аналізу, формалізації, експертного опитування, системно-аналітичний. Результати: обґрунтовано наукові засади і концептуальні підходи щодо напрямів удосконалення змісту та практики використання механізмів державного управління розвитком трудового потенціалу ВНЗ.. Новизна: обґрунтовано концептуальні підходи до розбудови системи державного моніторингу рівня розвитку трудового потенціалу ВНЗ, з прийняттям до уваги місця та ролі матеріальних і нематеріальних ресурсів у формуванні та функціонуванні його системи; удосконалено систему державно-управлінського впливу на розвиток трудового потенціалу ВНЗ; дістало подальший розвиток науково-методичне підґрунтя щодо дослідження питань розвитку трудового потенціалу ВНЗ у межах науки державного управління та практика використання механізмів державного управління розвитком трудового потенціалу ВНЗ та ін. Впроваджено в діяльність Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, Національного університету цивільного захисту України, Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Галузі використання: органи державної влади.

82.06.18.0961/0417U001896

Барановська Тетяна Миколаївна. Державна політика розвитку територіальних громад в Україні: Дис... к.держ.упр. /Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 29.01.2016.

УДК 35.071.6:323.21.

261 с.: 9 табл., 27 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Об'єкт дослідження: сукупність суспільних відносин щодо механізмів державної політики розвитку територіальних громад. Мета: теоретичне обґрунтування та розроблення практичних рекомендацій з удосконалення державної політики розвитку територіальних громад в Україні. Методи: категоріального і етимологічного аналізу, історичний, синхронного та діахронного, структурно-функціональний, порівняльно-історичного та порівняльно-правового аналізу, статистичний і структурно-системний методи. Результати: полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення державної політики розвитку територіальних громад в Україні. Новизна: обґрунтовано концептуальні засади партисипативної моделі розвитку територіальної громади як складової механізму формування та реалізації відповідної державної політики; удосконалено теоретичні обґрунтування механізму зачленення громадян до участі в реалізації державної політики розвитку територіальних громад та ін. Впроваджено в діяльність

ність Харківської обласної державної адміністрації та ін. Галузі використання: державне управління, місцеве самоврядування, підготовка і перепідготовка державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування.

82.06.18.0962/0417U001897

Білокопитов Дмитро Вікторович. Розвиток взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства в умовах глобалізації: Дис... к.держ.упр. /Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Захищена 29.01.2016.

УДК 352/354.1.

211 с.: 5 табл., 16 іл. – Бібліогр.: 284 назви.

Об'єкт дослідження: взаємодія органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства. Мета: теоретичне обґрунтування та розроблення практичних рекомендацій із налагодження взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства в умовах глобалізації. Методи: категоріального і етимологічного аналізу, історичний, синхронного та діахронного, структурно-функціональний, порівняльно-історичного та порівняльно-правового аналізу, статистичний і структурно-системний методи. Результати: полягає в обґрунтуванні теоретичних положень і визначення практичних рекомендацій із налагодження взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства в умовах глобалізації. Новизна: розроблено механізм взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства в умовах глобалізації; уdosконалено - обґрунтування принципів налагодження соціального партнерства на місцевому рівні та ін. Впроваджено в діяльність Харківської обласної ради та ін. Галузі використання: державне управління, місцеве самоврядування, підготовка і перепідготовка державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування.

82.06.18.0963/0417U001975

Береза Олександр Дмитрович. Державна антикорупційна політика: сутність та особливості реалізації в постіндустріальному суспільстві: Дис... к.держ.упр. /Національна академія державного управління при Президентові України. – Захищена 26.04.2017.

УДК 35-027.21/.22:351:328.185.

218 с.: 1 табл., 1 іл. – Бібліогр.: 280 назв.

У дисертації комплексно досліджено сутність та особливості реалізації державної антикорупційної політики в постіндустріальному суспільстві, виявлено зв'язок між поняттями "протидія корупції" та "антикорупційна діяльність", доведено, що "запобігання" виступає напрямом протидії корупції, відзначено відсутність у міжнародних та вітчизняних нормативно-правових актах единого підходу до визначення поняття "державна антикорупційна політика", на підставі чого у дослідженні сформульовано його дефініцію

82.15 Організація управління економікою

82.06.18.0964/0217U003430

Уdosконалення обліку, аналізу і аудиту в умовах глобалізації світової економіки: Заключний звіт /Національний університет харчових технологій; Керівник Чернелевський Леонід Миколайович. – ДР 0112U001495. УДК 657.6.

156 с.

В роботі розглянуті основні аспекти обліку, аналізу та аудиту з метою підвищення ефективності діяльності підприємств харчової та переробної галузей АПК в умовах ринку.

Розкрито ключові питання компіляції фінансової звітності в умовах функціонування інформаційних систем і технологій. Визначено тенденції економічного розвитку підприємств харчової промисловості в умовах глобальної інформатизації Робота передається за кордон за договірною ціною.

84 СТАНДАРТИЗАЦІЯ

84.15 Науково-методологічне забезпечення систем і служб стандартизації

84.06.18.0965/0217U003702

Розв'язання проблеми недосконалості методів і засобів передавання розмірів одиниць фізичних величин вихідними еталонами Збройних Сил України: Заключний звіт /Метрологічний центр військових еталонів Збройних Сил України; Керівник Удніков Олександр Миколайович. – ДР 0115U004405. УДК 006.91:53.08:681.2(06).

399 с.

. Об'єктом дослідження є еталонна база Збройних Сил України та нормативна основа метрологічного забезпечення Збройних Сил України. Метою роботи є уdosконалення організаційної, нормативної та технічної основи системи метрологічного забезпечення Збройних Сил України. Методи дослідження - системний аналіз технічних та нормативних основ системи відтворення та передавання розмірів одиниць фізичних величин, методи математичного моделювання, методи теорії вимірювань, методи цифрової обробки сигналів. Основними результатами науково-дослідної роботи є: пропозиції щодо уdosконалення системи передавання розмірів одиниць фізичних величин від вихідних еталонів Збройних Сил України до робочих еталонів військового призначення; доповнення до проекту Програми розвитку еталонної бази Збройних Сил України; технічне завдання на розроблення військового стандарту "Метрологічне забезпечення. Амперметри, вольтметри, ватметри електромагнітної та електродинамічної систем класів точності 0,2 та 0,5. Методика повірки"; технічне завдання на розроблення військового стандарту "Метрологічне забезпечення. Вимірювальні перетворювачі змінного струму. Методика калібрування"; проект доповнення до Перспективного плану наукової і науково-технічної діяльності Метрологічного центру військових еталонів Збройних Сил України на 2017 рік; проект Керівництва з організації наукової та науково-технічної діяльності в галузі метрологічного забезпечення Збройних Сил України. Отримані результати можна застосовувати як у військовій, так і в цивільній сферах. Деякі результати впроваджено в метрологічну практику військ. Робота розповсюджується за договірною ціною.

85 ПАТЕНТНА СПРАВА. ВИНАХІДНИЦТВО. РАЦІОНАЛІЗАТОРСТВО

85.35 Техніко-економічний аналіз по патентних матеріалах

85.06.18.0966/0217U004543

Дослідження багатокомпонентних сплавів на базі системи Ni-Pd, розробка високоміцніх припоїв і технології високотемпературного паяння перспективних жароміцніх сплавів на основі нікелю і різнопідних з'єдань: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Максимова Світлана Василівна. – ДР 0112U002465. УДК 621.791.3.

139 с.

Об'єкт - сплави системи Pd-Ni-Me (Si,Ge,Co,B), вакуумне паяння жароміцніх нікелевих сплавів (ВП ЖНС). Ме-

та - розробити високоміцний припій, технологію його виготовлення, технологію високотемпературного ВП ЖКС і різновідніх з'єднань. Методи - вивчення інтервалу плавлення і фазових перетворень (ВДТА-8); оптична і електронна мікроскопія; мікрорентгеноспектральний аналіз; стандартні методики випробувань на розтяг при кімнатній і підвищенні температурі з прикладанням постійних напружень. Отримані - дані про структуру, інтервали плавлення, капілярні властивості багатокомпонентних Ni-Pd сплавів. Визначено вплив легуючих елементів на структурні особливості Pd-Ni-Me припойів і їх здатність до пластичного деформування. Створено - високотемпературний Pd-Ni-Cr-Ge припій і наукові засади високотемпературного ВП ЖКС. Дослідно-промислова перевірка припоя (механічні випробування при кімнатній Т і підвищенні Т (550 С, 785 МПа) показала три-валу міцність в два рази вищу за промисловий припій. Розроблені наукові основи слугуватимуть при розробці технологій, конкретних виробів в авіаційній, суднобудівній, нафтотранспортній промисловостях. Робота розповсюджується за договірною ціною.

85.06.18.0967/0217U004546

Розробка та впровадження зварюально-наплавлювальних технологій для ремонту і модернізації броньованої техніки: Заключний звіт /Інститут електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України; Керівник Позняков Валерій Дмитрович. – ДР 0115U003809. УДК 621.791.019.

131 с.

Досліджено взаємозв'язок між складом металу швів, вмістом в них дифузійного водню і опірністю зварних з'єднань броньових сталей високої твердості до утворення тріщин, та визначено вплив циклічного навантаження на опірність зварних з'єднань крихкому руйнуванню. Досліджені вплив способу зміцнення металів на їх зносостійкість, шлакової системи порошкових дротів і електричних параметрів дугового наплавлення на зварюально-технологічні характеристики матеріалів. На підставі проведених досліджень розроблені технологічна інструкція на ремонт зварюванням корпусів легкоброньованої техніки з тріщинами втоми та бойовими пошкодженнями, Технологічні карти (WPS) зварювання типових ремонтних з'єднань. Розроблено порошковий дріт ПП-АН198 діаметром 1,2 мм і технологія наплавлення для відновлення ґрунтозасіпів гусеничних траків. Технології зварювання та наплавлення впроваджені при ремонті і модернізації легкоброньованої техніки на ДП "Житомирський бронетанковий завод". Робота розповсюджується за договірною ціною.

87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

87.01 Загальні питання охорони навколошнього середовища й екології людини

87.06.18.0968/0217U003376

Літопис природи" Природного заповідника "Єланецький степ", том 20, 2016рі: Заключний звіт /Природний заповідник "Єланецький степ"; Керівник Бугай Л.В. – ДР 0117U000941. УДК 504.272.

151 с.

В заповіднику зареєстровано 827 видів рослин, та хребетних тварин 177 видів та 398 видів безхребетних видів тварин. Ведеться моніторинг на 12 БППП.

87.03 Теорія і методи вивчення охорони навколошнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини

87.06.18.0969/0417U001758

Андреєва Антоніна Валеріївна. Зниження радіаційної небезпеки на території промислового майданчику "Сухачівське": Дис... к.т.н. /Державний вищий навчальний заклад "Придніпровська державна академія будівництва та архітектури". – Захищена 30.03.2017.

УДК 699.877.3.

313 с.: 21 табл., 51 іл. – Бібліогр.: 92 назви.

Об'єкт дослідження - встановлення закономірностей зміни радіаційних параметрів при експлуатації хвостосховищ на промисловому майданчику "Сухачівське" виробничого об'єдання Придніпровського хімічного заводу. Мета дисертаційної роботи: підвищення безпеки на території промислового майданчука "Сухачівське" за рахунок проведення комплексних досліджень і розробки заходів, спрямованих на зниження радіаційної небезпеки. Методи дослідження: теоретичні та експериментальні дослідження з використанням стандартних методик та запропонованих автором; математичне та фізичне моделювання; статистичні методи обробки експериментальних даних. Теоретичні та практичні результати: проведені комплексні дослідження на території колишнього уранового виробництва, що дозволило оцінити радіаційну небезпеку на території проммайданчука "Сухачівське" та запровадити заходи по її зниженню; встановлено, що зменшення водного "дзеркала" в ставках-відстійниках хвостосховищ призвело до відсутності проектного екранування радіаційно активних відходів; розроблена блок-схема відхилення від "точки рівноваги" функціонування радіаційних об'єктів з урахуванням радіаційної небезпеки на проммайданчику "Сухачівське", що дозволяє прогнозувати радіаційну небезпеку на радіаційно небезпечних об'єктах і вживати необхідних заходів щодо приведення в безпечний об'єкт інфраструктури регіону. Наукова новизна: вперше встановлено закономірності формування радіації на хвостосховищах "Сухачівське" - (1, 2 секції), "Лантанова фракція", що визначає радіаційну небезпеку для працівників на території проммайданчука "Сухачівське"; встановлено закономірності зміни потужності еквівалентної дози випромінювання, які дозволяють прогнозувати значення ПЕД від місця знаходження персоналу на дамбі; вперше встановлено, що при експлуатації промислового майданчука "Сухачівське" не виявлено зниження радіаційної небезпеки в часі, що пов'язано зі значним переносом пилу на хвостосховищах, через відсутність проектного водного екранування радіаційних відходів в ставках - відстійниках хвостосховищ; встановлено закономірності формування ефективної сумарної дози іонізуючого опромінення для основного і допоміжного персоналу з урахуванням допустимих і контрольних рівнів, що дозволило провести розподіл працівників на п'ять кваліфікаційних груп з урахуванням радіаційної небезпеки і часу перебування на промисловому майданчику "Сухачівське". Ступінь упровадження: впроваджено рекомендації щодо приведення промислового майданчука "Сухачівське" в режим нормального функціонування, відповідно до вимог НРБУ-97. Сфера (галузь) використання: на підприємствах колишнього уранового виробництва.

87.06.18.0970/0217U003593

Розробка концепції створення комплексної системи екологічного моніторингу і контролю ПрАТ "ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГІЛЛЯ":

Заключний звіт /Інститут проблем природокористування та екології НАН України; Керівник Шапар Аркадій Григо-

рович. – ДР 0116U007549. УДК 504.064.36.

78 с.

В результаті виконання робіт підготовлена концепція створення комплексної системи екологічного моніторингу і контролю з урахуванням економічно обґрутованих технологічних рішень по контролю екологічних показників діяльності ПрАТ "ДТЕК ПАВЛОГРАДВУГЛЛЯ" і його структурних підрозділів і філій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.06.18.0971/0217U003622

Проведення комплексного аналізу екологічного стану навколошнього природного середовища (НПС) Новолатівської сільської ради та розробка комплексної програми забезпечення екологічної безпеки території Новолатівської сільської ради: Заключний звіт /Науково-дослідний гірничорудний інститут Державного вищого навчального закладу "Криворізький національний університет"; Керівник Петрухін Антон Всеолодович. – ДР 0116U006560. УДК 504.001.5:631.95 (1-22).

630 с.

Проведено комплексний аналіз екологічного стану навколошнього природного середовища (НПС) Новолатівської сільської ради. Представлена комплексна програма підвищення екологічної безпеки території Новолатівської сільської ради. За результатами роботи дана екологогідроекологічна характеристика району дослідження. Робота передається за кордон за договірною ціною.

87.06.18.0972/0217U004309

Еколого-економічні особливості функціонування та розвитку ринку лікарської рослинної сировини в Україні: Заключний звіт /Інститут агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України; Керівник Никиюк Юрій Андрійович. – ДР 0116U003296. УДК 504.03:339.13:633.8.

38 с.

Проаналізовано еколого-економічні особливості функціонування ринку лікарської рослинної сировини в Україні. Визначено стратегічні напрями розвитку ринку лікарської рослинної сировини в Україні. Розроблено методичні рекомендації щодо еколого-економічної оцінки ємності ринку лікарської рослинної сировини.

87.06.18.0973/0217U004360

Розробка методу високоточного дальномерування коротких трас для створення адаптивного оптико-електронного сенсора рухомих об'єктів: Заключний звіт /Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Керівник Лепіх Ярослав Ілліч. – ДР 0115U003225. УДК 504.064.3:556.08.

109 с.

Підвищення точності безконтактних вимірювань параметрів швидкісних об'єктів, що рухаються в умовах зовнішніх оптичних перешкод штучного і природного походження, за рахунок створення високоточного адаптивного оптико-електронного сенсора коротких трас. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.06.18.0974/0217U004549

Комплексне моделювання управління безпечним використанням продовольчих, водних і енергетичних ресурсів з метою сталого соціального, економічного і екологічного розвитку: Заключний звіт /Державна установа "Інноваційний центр Національної академії наук України";

Керівник Загородній Анатолій Глібович. – ДР 0112U002643. УДК 519.6:517.929-968:616-097,613.648.

209 с.

Звіт про НДР: 198 с., 20 рис., 17 табл., 155 джерел. Об'єкт дослідження: параметри економічних, екологічних, аграрних, соціальних та гідроекологічних показників України. Мета роботи: Розробка методів аналізу та моделювання впливу невизначеностей та ризику на продовольчу та економічну сфери України для безпечного використання продовольчих, водних і енергетичних ресурсів. Методи дослідження: системний аналіз, математичне моделювання, нелинейне програмування, оптимальне керування, статистичні методи. Результати та їх новизна: 1) Створено математичні моделі для дослідження взаємозв'язку продовольчих, енергетичних та водних ресурсів. 2) Створено модель оцінки ризику втрат врожаю (РВВ). Визначено коло рішень, які поліпшують співвідношення РВВ - середньорічна врожайність. 3) Удосконалено апарат поліедральних когерентних мір ризику, який дозволяє сформулювати нові теореми щодо задач оптимізації портфелю за співвідношенням винагорода-ризик. 4) Створено двоетапну та дворівневу модель еколого-економічних рішень для розробки й обґрутування програм страхування з урахуванням катастрофічних ризиків. 5) Проведено аналіз експорту України за групами агропромислових товарів. 6) Розроблено стохастичні моделі керування запасами у випадку наявності багатономенклатурної продукції, яка зберігається та реалізується. 7) Проведено комплексну оцінку інвестиційної привабливості аграрних регіонів України. Найбільш привабливими є Хмельниччина та Черкащина. 8) Побудовано регіональні гідроекологічні моделі Чернігівського та Київського родовищ підземних вод.

87.15 Забруднення середовища. Контроль забруднення

87.06.18.0975/0417U001884

Кравченко Ганна Михайлівна. Фотохімічна деструкція фенолу у гумусовісніх водах: Дис... к.х.н. /Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України. – Захищена 27.04.2017.

УДК 66.085+547.56+504.4.

164 с.: 13 табл., 74 іл. – Бібліogr.: 242 назви.

Дисертацію присвячено вирішенню важливої екологічної задачі – дослідження впливу фотохімічних процесів та інших фізико-хімічних факторів на вміст фенолу у гумусовісніх водах. Показано, що леткі з водяною парою феноли у водних гумусовісніх розчинах зворотно зв'язуються гумусовими кислотами (ГФК), а не піддаються окисно-відновній деструкції. Запропоновано обробку розчинів магнітним полем при визначені фенолу у гумусовісніх водах. Встановлено, що ефективність деструкції фенолу УФ-випромінюванням залежить від кількості утворених при фотолізі води активних форм кисню.

87.17 Забруднення й охорона атмосфери

87.06.18.0976/0217U003747

Обґрунтування місця розташування стаціонарних постів спостереження за станом забруднення атмосферного повітря в м. Кременчуці для ведення екологічного моніторингу: Заключний звіт /Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського; Керівник Бахарев Володимир Сергійович. – ДР 0117U002522. УДК 504.064.3.

56 с.

Об'єктом дослідження є місця розташування постів спостереження за станом забруднення атмосферного повітря

для ефективної роботи муніципальної системи екологічного моніторингу м. Кременчука. Метою роботи є аналіз вимог щодо вибору місць розташування стаціонарних пунктів відбору проб та розробка на цій основі пропозицій із обґрунтуванням місць розташування постів моніторингу та встановлення їх необхідної кількості для міста Кременчука. Задля досягнення поставленої мети проведено стислий аналіз базових вимог щодо вибору місць розташування стаціонарних постів відбору проб для оцінки якості атмосферного повітря. Науково обґрунтовано порядок визначення кількості та принципових схем розташування постів моніторингу в межах міських індустріальних агломерацій. здійснено аналіз ефективності існуючих систем екологічного моніторингу атмосферного повітря в місті, встановлено основні недоліки з точки зору організації просторового розміщення постів спостереження за станом забруднення атмосферного повітря. Обґрунтовано нову систему розташування постів мережі моніторингу в місті Кременчуці для забезпечення належної ефективності виконання завдань системи муніципального моніторингу.

87.19 Забруднення й охорона вод суши, морів і океанів

87.06.18.0977/0217U003774

Науковий аналіз екотоксикологічного стану водосховища "Тернопільський став" : Заключний звіт /Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Керівник Грубінко Василь Васильович. – ДР 0117U003282. УДК УДК 504.4.054.

33 с.

Методами гідрохімічного та біологічного моніторингу намулу та води водосховища "Тернопільський став" встановлено рівень забруднення та екотоксикологічну ситуацію водосховища "Тернопільський став". Впроваджено ПП "ГідроПроект" з метою очищення та реконструкції водосховища. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.24 Екологічні основи життєдіяльності населення

87.06.18.0978/0217U004247

Розробка науково-інформаційної системи моніторингу, оцінки та прогнозу стану біорізноманіття на регіональних територіях та площацках вітрових та сонячних електростанцій, ліній електромереж в межах Азово-Чорноморського регіону: Заключний звіт /Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Керівник Сіохін Валерій Дмитрович. – ДР 0115U000255. УДК 502.175:574.1:621.311.24 (262.54)(262.5).

282 с.

Об'єкт - Азово-Чорноморський екологічний коридор, компоненти біорізноманіття (рослинні угруповання, амфібії та плазуни, рукохрилі, сезонні орнітологічні комплекси), площацки ВЕС, СЕС та ЛЕП. Мета - розробка науково-інформаційної системи моніторингу, оцінки та прогнозу стану біорізноманіття, створення системи впровадження та підготовки комплексних моніторингових програм з біорізноманіття як складових державної програми моніторингу довкілля на техногенних територіях у межах Азовово-Чорноморського регіону. Методи дослідження - аналітична оцінка, запровадження авторських програмних продуктів, адаптація методик дослідження і технологій проведення експедиційних робіт до завдань проекту, створення автоматизованих баз даних та базових картографічних матеріалів на ГІС основі і в програмі AutoCAD. Вперше на основі

моніторингу природних комплексів розроблено комплексні науково-методичні основи охорони та оцінка впливу на навколошнє природне середовище під час проектування, будівництва та експлуатації вітрових електростанцій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.31 Заповідна справа. Природні території й акваторії, що охороняються

87.06.18.0979/0217U003748

Літопис природи книга 8: Заключний звіт /Нижньодністровський національний природний парк; Керівник Губанов Володимир Володимирович. – ДР 0116U006643. УДК 502|504.

246 с.

Звіт складається з 246 сторінок, 12 розділів, включає 34 таблиці та 48 рисунків, 39 посилань на літературні джерела. Узагальнено результати наукових досліджень за період травень 2016 - травень 2017 років. Викладено відомості про видовий склад флори і фауни на території Нижньодністровського національного природного парку в тому числі про види, що занесені до Червоної книги та переліки чинних для України міжнародних охоронних конвенцій. Виконано стандартний для об'єктів природно-заповідного фонду України комплекс фенологічних спостережень та складено Календар природи за звітній період. Поповнено наукові фонди - гербарій, фонотеку голосів птахів та фототеку, що відображає біорізноманіття, а також типові та унікальні ландшафти Парку. Надані пропозиції з режиму екологічного (репродукційного) попуску з Дністровського водосховища у 2017 р., розроблено наукове обґрунтування та здійснено комплекс робіт з меліорації прилиманої плавні, а також збереження заплавних луків. Погоджено науково-технічною радою Нижньодністровського національного природного парку допрацьоване функціональне зонування його території.

87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека

87.06.18.0980/0417U001585

Ніколаєва Ірина Олександровна. Екологічний аудит промислових хвостосховищ із застосуванням контрольних списків як передумова підвищення їх екологічної безпеки: Дис... к.т.н. /Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління. – Захищена 30.03.2017.

УДК 504.064.2.

167 с.: 38 табл., 30 іл. – Бібліogr.: 220 назв.

Дисертація присвячена розв'язанню наукового завдання розкриття особливостей застосування експертно-аналітичних методів екологічного аудиту для комплексного оцінювання впливу промислових хвостосховищ на навколошнє середовище та формування комплексу природоохоронних заходів задля створення передумов підвищення рівня їх екологічної безпеки. Розроблено комплексний метод оцінки індексу потенційної небезпеки впливу промислових хвостосховищ на навколошнє середовище, який відрізняється від аналогічних сумарним урахуванням ключових параметрів, необхідних для достовірного експрес оцінювання рівня безпеки окремого об'єкта в межах країни чи регіону.

87.06.18.0981/0417U002029

Жегуліна Юлія Миколаївна. Транскордонний вплив Чернаводської та Рівненської атомних електростанцій на забруднення тритієм річок Дунай та Стир: Дис... к.т.н. /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем". – Захищена 27.04.2017.

УДК 504.056:628.38.

128 с.: 9 табл., 45 іл. – Бібліогр.: 100 назв.

Об'єкт дослідження: радіаційна обстановка поверхневих вод у районах розташування Чернаводської та Рівненської АЕС. Мета: оцінка забруднення тритієм транскордонних річок Дунай та Стир у результаті експлуатації об'єктів підвищеної екологічного ризику Чернаводської та Рівненської АЕС. Методи дослідження: методи системного і ландшафтного аналізу, математичної статистики, комп'ютерного моделювання за допомогою програмного комплексу PC CREAM. Теоретичні та практичні результати: удосконалено процес оцінювання екологічного ризику транскордонного забруднення тритієм поверхневих вод; рекомендовано методи дослідження для оцінки транскордонного впливу АЕС на поверхневі водні об'єкти. Новизна: вперше проведено теоретичне обґрутування та експериментальні дослідження об'ємної активності тритію на транскордонних ділянках річок Дунай та Стир; побудовано модель на базі програмного комплексу PC CREAM для прогнозу змін активності тритію для нормальnoї та аварійної роботи АЕС; виконано та науково обґрутовано оцінку транскордонного впливу Чернаводської та Рівненської АЕС по водному шляху; виконано оцінку дозових навантажень, радіаційних ризиків для населення, що обумовлені підвищенням об'ємної активності тритію в річках Дунай і Стир, та визначено рівні екологічної небезпеки; набули подальшого розвитку методи оцінки транскордонного впливу АЕС на забруднення тритієм поверхневих водних об'єктів. Результати дисертаційної роботи рекомендовані: АЕС України, науково-дослідним організаціям та державним органам у галузі охорони природного середовища.

87.06.18.0982/0417U002030

Артеменко Андрій Віталійович. Підвищення екологічної безпеки процесів експлуатації рухомого складу та депо (на прикладі Харківського метрополітену): Дис... к.т.н. /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем". – Захищена 27.04.2017.

УДК 504.75; 628.334.

179 с.: 44 табл., 39 іл. – Бібліогр.: 177 назв.

Об'єкт дослідження - поводження з рідкими відходами в депо метрополітену та деповська модернізація вагонів. Мета: зменшення інградієнтних впливів, створюваних вагоноремонтними депо метрополітену на довкілля, шляхом запобігання його забруднення нафтопродуктами І СПАР та зменшення параметричних впливів при експлуатації вагонів шляхом модернізації вагонного устаткування. Методи дослідження: методи системного аналізу, хімічні і фізико-хімічні методи аналізу, статистичні методи в програмах Excel, MathCAD. Теоретичні та практичні результати: розроблено теоретичні засади щодо вибору методів для глибокої очистки промислових стічних вод від нафтопродуктів та засади щодо вибору методів зниження параметричних впливів рухомих вагонів при деповській модернізації. Практичне значення: розроблено технічні та технологічні рішення, що дозволяють знизити обсяги споживання питної води на виробничі процеси в вагоноремонтному депо "Салтівське", довести показники забруднення виробничих стічних вод до рівня, допустимого для скидання в міську каналізацію й в зливовий колектор, розроблено комплекс технічних рішень, що дозволяє знизити рівень шумового та вібраційного навантаження, створюваного вагонами метрополітену, до нормативно допустимого і модернізувати освітлення салону вагонів при ефективному енергозбереженні та виключенні утворення небезпечних відходів. Новизна: вперше теоретично обґрутовано та експериментально встановлено кількісні показники поширення нафтопродуктів, емітованих заміськими об'єктами дорожньої інфраструктури, в ґрунтах прилеглих територій та їх вуглеводневий склад; вперше теоретично обґрутовано та експериментально досліджено кінетичні характеристики самоочищення різних типів ґрунтів на територіях, прилеглих до різних об'єктів автомобільної дороги, від нафтопродуктів і їх окремих фракцій, а також фактори, які впливають на процес (тип ґрунту, тривалість експозиції та кліматичні умови); набули подальшого розвитку наукові методи біоіндикації екологічно небезпечного техногенного впливу об'єктів дорожньої інфраструктури на навколишнє середовище за допомогою фітоіндикації та визначення біохімічних і фізіологічних характеристик ґрунтів; набули подальшого розвитку технології обробки поверхневих стічних вод, утворених на

результатами їх фракціонування шляхом хімічних та гравітаційних визначень; вперше визначено та науково досліджено шумове й вібраційне навантаження, створюване при експлуатації вагонів харківського метрополітену на довкілля до та після послідовних етапів деповської модернізації, що дозволило визначити їх ефективність у зниженні рівня цього параметричного навантаження на довкілля; на підставі наукових досліджень удосконалено технологію гравітаційного поділу полютантів стічних вод, які утворюються при мийці вагонів, що підвищило якість утилізованого енергоносія; отримали подальший розвиток наукові уявлення про технічні засоби зниження екологічно небезпечних впливів експлуатації рухомого складу метрополітену на навколишнє середовище. Ступінь упровадження: розроблені технічні рішення з модернізації вагонів метрополітену, що знижують їх шумове навантаження на довкілля, які впроваджені у виробництво в депо "Салтівське"; наукові та практичні результати впроваджено в навчальний процес у лекційних курсах і практичних роботах з дисциплін "Природоохоронні технології" і "БЖД" на кафедрі безпеки життєдіяльності та інженерної екології Харківського національного університету будівництва та архітектури для студентів спеціальності 7.04010601 "Екологія та охорона навколишнього середовища".

87.06.18.0983/0417U002031

Мельнікова Оксана Григорівна. Підвищення екологічної безпеки заміських об'єктів дорожньої інфраструктури: Дис... к.т.н. /Науково-дослідна установа "Український науково-дослідний інститут екологічних проблем". – Захищена 28.04.2017.

УДК 504.75; 628.334.

191 с.: 19 табл., 64 іл. – Бібліогр.: 197 назв.

Об'єкт дослідження - екологічно небезпечні впливи об'єктів дорожньої інфраструктури на ґрунти та біоту територій, що прилягають до цих об'єктів. Методи дослідження: при дослідженні забруднення ґрунтів екосистем на територіях, прилеглих до заміських автодорог і об'єктів дорожньої інфраструктури, застосовували хімічні і фізико-хімічні, фізіологічні та біохімічні методи аналізу, методи біоіндикації і біотестування. При дослідженні поверхневих стічних вод, що утворюються на цих об'єктах, і методів їх очищення використовували гідрохімічні і розрахункові методи, математичне планування експериментів, для обробки експериментальних даних - статистичні методи і регресійний аналіз. Теоретичні та практичні результати: встановили кінетичні характеристики самоочищення різних типів ґрунтів від нафтопродуктів, кінетичні характеристики видалення нафтопродуктів з стічних вод в динаміці відстоювання та кількісні показники впливу початкової концентрації нафтопродуктів, концентрації завислих речовин та тривалістю відстоювання на ефект очищення поверхневих стічних вод від нафтопродуктів. Новизна: вперше теоретично обґрутовано та експериментально встановлено кількісні показники поширення нафтопродуктів, емітованих заміськими об'єктами дорожньої інфраструктури, в ґрунтах прилеглих територій та їх вуглеводневий склад; вперше теоретично обґрутовано та експериментально досліджено кінетичні характеристики самоочищення різних типів ґрунтів на територіях, прилеглих до різних об'єктів автомобільної дороги, від нафтопродуктів і їх окремих фракцій, а також фактори, які впливають на процес (тип ґрунту, тривалість експозиції та кліматичні умови); набули подальшого розвитку наукові методи біоіндикації екологічно небезпечного техногенного впливу об'єктів дорожньої інфраструктури на навколишнє середовище за допомогою фітоіндикації та визначення біохімічних і фізіологічних характеристик ґрунтів; набули подальшого розвитку технології обробки поверхневих стічних вод, утворених на

різних заміських об'єктах автомобільних доріг, шляхом визначення кінетичних характеристик видалення нафтопродуктів і окремих вуглеводнів (C15-C33) під час відстоювання та фільтрування. Ступінь впровадження: розроблені рекомендації з розрахунку технологічних характеристик очистки поверхневих стічних вод з територій заміських об'єктів дорожньої інфраструктури від нафтопродуктів при відстоюванні та фільтруванні через ґрутовий покрив. Рекомендації передані до ДержДорНДІ ім. М.П. Шульгіна (акт прийому-передачі від 12.05.2016 р.). Отримані результати, регресійні залежності, розрахункові формули та регламент керування поверхневими стічними водами впроваджені у навчальний процес при вивчені дисципліни "Проектування автомобільних доріг" студентів ХНАДУ спеціальності 6.060101 (акт впровадження від 17.05.2016 р.).

87.06.18.0984/0217U004190

Системний аналіз природних і природно-антропогенних небезпек і ризиків на території України і Білорусі" - другий рік виконання проекту: Заключний звіт /Інститут географії НАН України; Керівник Руденко Леонід Григорович. – ДР 0116U004875. УДК 502.5+504.05.

107 с.

Об'єкт дослідження: природні та природно-антропогенні геоморфосистеми території України. Мета дослідження: на системній основі розробити концептуальні засади виявлення природних і природно-антропогенних небезпек і оцінки ризику виникнення надзвичайних ситуацій з урахуванням головних чинників і інтенсивності небезпечних процесів, лімітуючих умов природного середовища, дестабілізуючих чинників, особливостей антропогенної трансформації природних геосистем.. Методи дослідження: геолого-геоморфологічного, морфоструктурно-неотектонічного, картографічного, морфометричного, геохімічного аналізу, геоінформаційного картографічного моделювання. Результати дослідження: Узагальнено дані щодо прояву небезпечних природних і природно-антропогенних процесів на території України; з урахуванням лімітуючих умов природного середовища, особливостей його антропогенної трансформації та трендів формування природно-антропогенних геосистем; обґрунтовано принципи, наукові засади, загальні напрями та методи спеціалізованих геоморфологічних, морфоструктурно-неотектонічних, геолого-геохімічних та картографічних досліджень з метою визначення критеріїв оцінки стану середовища життєдіяльності людини. Подано характеристику передумов і чинників виникнення надзвичайних ситуацій, з якими пов'язані деструкція або дестабілізація функціонування природних і природно-антропогенних геосистем. Обґрунтовано принципи районування території України за ризиком прояву небезпечних природних і природно-антропогенних процесів та виникнення надзвичайних ситуацій.

87.35 Раціональне використання і відтворення природних ресурсів

87.06.18.0985/0217U003592

Оцінка ефективності технологічних рішень по застосуванню прогресивних екологічно обґрунтованих методів відведення шахтних вод в р. Самара з екологічно прийнятними показниками на підприємствах "ДТЕК Павлоградвугілля": Заключний звіт /Інститут проблем природокористування та екології НАН України; Керівник Шапар Аркадій Григорович. – ДР 0116U008008. УДК 504.062:502.45:502.62.

132 с.

В результаті виконання робіт виконаний аналіз передових технологій очищення зворотних вод гірничодобувних підприємств. Робота розповсюджується за договірною ціною.

87.51 Охорона навколошнього середовища і природних ресурсів в окремих регіонах і країнах

87.06.18.0986/0217U003491

Схема региональної екомережі (Верховинського, Косівського, Снятинського, Тлумацького районів): Заключний звіт /Український науково-дослідний інститут гірського лісівництва ім. П.С.Пастернака; Керівник Парпан Василь Іванович. – ДР 0116U007217. УДК 581.526.42(477.85).

68 с.

Визначені складові региональної екомережі Верховинського, Косівського, Снятинського, Городенківського і Тлумацького районів Івано-Франківської області (природних ядер, сполучних, відновних та буферних територій), їх погодженість в установленому законодавством порядку в системі національної та всеєвропейської екомереж.

87.53 Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології

87.06.18.0987/0417U002032

Максішко Леся Михайлівна. Екобезпечні технології анаеробної переробки й утилізації відходів свинарства і птахівництва: Дис... к.с.-г.н. /Львівський національний аграрний університет. – Захищена 26.04.2017.

УДК 504.064.4:658.567.3.

200 с.: 25 табл., 31 іл. – Бібліогр.: 257 назв.

Обґрунтовано способи раціонального й екобезпечного використання гноївок відходів тваринництва і зниження рівня забруднення довкілля. Показана небезпека від застосування свіжого гною як добрива і запропоновано комплексне використання гноївок свиней і курей як джерела біогазу і добрива. Удосконалена й випробувана лабораторна біогазова установка з додатковими пристроями забезпечує безвідходну технологію утилізації гноївок відходів метановим бродінням з отриманням біогазу та подальшим використанням усіх проміжних продуктів. Досліджено, що тривалість, активність бродіння і об'єм виходу біогазу залежить від складу сировини, температурного режиму й умов для бактерій. Повне знезараження гною відбувається за термофільного режиму. Водний і хемосорбційний способи очистки біогазу від сторонніх домішок удосконалений авторкою з використанням спеціальних пристрій. За удосконаленого способу біогаз очищається до вмісту 95-97% біометану. При цьому утворюються рідкі мінеральні добрива, що містять NH₄OH і (NH₄)₂SO₄. Органічний шлам, отриманий від зброджування свинячого гною і курячого посліду, позитивно впливає на ріст, формування врожаю культур і якість продукції та є цілковито інвазійно безпечним для довкілля. Впровадження запропонованих розробок у масштабах Львівщини запобігає річному викиду в атмосферу 817,6 м³ енергомісткого метану від свинячого гною та 567954,5 м³ від курячого посліду. З іншого боку, це означає отримання відповідної кількості біогазу та упередження викиду в атмосферу 2843,9 м³ сірководню, 1859,1 м³ аміаку, 332679,6 м³ діоксиду карбону.

89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

89.23 Керування рухом космічних апаратів і штучних небесних тіл

89.06.18.0988/0217U003418

Дослідження особливостей і механізмів керування орбітальним рухом КА в середовищі, яке проводить струм. Етап 4 - "Аналіз особливостей методів, що пропонуються для управління орбітальним рухом КА в середовищі, яке проводить струм": Заключний звіт /Інститут технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України; Керівник Шувалов Валентин Олександрович; Алпатов Анатолій

Петрович. – ДР 0116U002663. УДК 533.95; 629.7.

49 с.

Об'єкт досліджень - за напрямком 1: "намагнічене" тверде тіло в надзвуковому потоці розрідженої плазми; за напрямком 2: динаміка електродинамічної космічної тросової системи. Мета дослідження - за напрямком 1: обґрунтування ефективності використання магнітогідродинамічних (МГД) систем для управління динамічною взаємодією та рухом космічних апаратів в іоносфері Землі та в міжпланетному просторі; за напрямком 2: визначення можливості створення високоефективного, пасивного, з низькою масою та малою енергетикою пристрою на основі електродинамічної космічної тросової системи, який надасть можливість вирішити проблему відводу космічного сміття з низьких навколоzemних орбіт. Методи дослідження - за напрямком 1: експериментальні та теоретичні; за напрямком 2: інформаційно-аналітичний, методи теоретичної механіки, механіки космічного польоту, фізики іонізованої плазми, теорії імовірності, математичного моделювання і комп'ютерної візуалізації, теорії теплопровідності. Отримані результати за напрямком 1. Показано, що МГД - взаємодія намагнічених" апаратів, що спускаються у густих шарах атмосфери Землі під "магнітним" парашутом, характеризують два ефекти: зменшення конвективного теплового потоку на 60% біля критичної точки затупленої поверхні твердого тіла і більше 80% на периферійній частині твердого тіла; гальмування тіла за допомогою власного магнітного поля. Вперше досліджено основні закономірності динамічної взаємодії намагніченого КА з потоками розрідженої плазми за умов моделювання їх руху в іоносферній плазмі на висотах від 800 до 1000 км та у плазмі сонячного вітру. Показано, що вдув плазми у каверну міні-магнітосфери дозволяє збільшити силу опору (тягу) в 2 - 3 рази у порівнянні з порожньою міні-магнітосферою. В цілому використання міні-магнітосфери дозволяє збільшити силу опору (тягу) КА в 7 - 10 разів у порівнянні з "непамагніченим" КА в потоці розрідженої плазми. За напрямком 2: проведено аналіз, розробку і розвиток математичних моделей динаміки електродинамічної космічної тросової системи для визначення можливості створення високоефективного пристрою для пасивного відводу космічного сміття з низьких навколоzemних орбіт. На основі цього проведено аналіз основних особливостей динаміки електродинамічної космічної тросової системи на низьких навколоzemних орбітах і розроблено рекомендації для розрахунку силових взаємодій малої експериментальної космічної тросової системи із зовнішнім середовищем і для розрахунку динаміки системи. Показано, що особливості взаємодії електродинамічної космічної тросової системи із середовищем і особливості її динаміки вимагають проведення натурних експериментальних досліджень. Вироблено рекомендації щодо розгортання малої експериментальної космічної тросової системи, її загальнено результати досліджень особливих факторів взаємодії системи з середовищем. Гальузь застосування - за напрямком 1: механіка рідини, газу

і плазми; плазмоелектродинаміка; проектування космічних апаратів; за напрямком 2: космічні дослідження, динаміка космічних систем. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.06.18.0989/0217U004463

Супутникова навігація космічних апаратів у нестійкому навігаційному полі в задачах утилізації космічного сміття: Заключний звіт /Національний авіаційний університет; Керівник Конін Валерій Вікторович. – ДР 0114U001602. УДК 629.7.05:629.78.

105 с.

На основі аналізу засміченості навколоzemного космічного простору проведено класифікацію об'єктів космічного сміття та огляд існуючих методів їх утилізації. Визнано перелік характеристик і проведено аналіз радіонавігаційного поля в навколоzemному космічному просторі. Окреслено коло завдань, які вирішуються навігаційними засобами при утилізації космічного сміття. Обґрунтовано способи та виконано розробку методів координатно-кутового забезпечення сервісних космічних апаратів. Описано моделі, які реалізують запропоновані методи координатно-кутового забезпечення та оцінки характеристик радіонавігаційного поля. Приведено результати дослідження алгоритмів та методів координатно-кутового забезпечення користувача і оцінки характеристик радіонавігаційного поля, одержані за допомогою моделей. Сформульовані рекомендації по реалізації навігаційно-балістичного забезпечення при розв'язанні проблеми утилізації космічного сміття. Робота розповсюджується за договірною ціною.

89.25 Космічна техніка і технологія

89.06.18.0990/0217U004209

Розробка методів адаптації математичних моделей складних динамічних систем і методів синтезу керування ними: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Кунцевич Всеволод Михайлович. – ДР 0112U001674. УДК 519.71; 510.22; 629.78; 681.5.

94 с.

Об'єкт дослідження - Математичні моделі складних динамічних об'єктів управління та їх уgrupувань у сферах високих технологій. Мета дослідження - Розробка методів адаптації математичних моделей складних дискретних та неперервних динамічних систем і методів синтезу робастного управління ними. Методи дослідження - Методи управління динамічними системами в умовах невизначеності параметрических, структурних та зовнішніх збурень, методи лінійної алгебри, оптимізації, теорії стійкості та теоретичної механіки. Отримані результати: Розроблені методи оцінювання множин досяжності динамічних систем при дії обмежених структурних і зовнішніх збурень та застосовані до оцінювання множин досяжності систем управління орієнтацією космічного апарату (КА). На підставі цих методів уперше для систем управління орієнтацією КА побудовані еліпсоїдальні апроксимації траекторій трубок (інтегральних воронок). Розроблені робастні методи еліпсоїдального і інтервально-го оцінювання вектора стану сімейств лінійних і нелінійних дискретних динамічних систем за результатами поточних вимірювань їхніх виходів з обмеженими завадами. Розроблені методи розв'язування задач управління рухом групи динамічних систем (рухомих роботів) в умовах невизначеності й наявності фазових обмежень і запропонована ієархічна система управління груповим рухом. Ефективність розроблених методів підтверджена результатами комп'ютерного моделювання динаміки системи управління орієнтацією

КА, за допомогою якого було проведено порівняння топологічних властивостей множин досяжності та відповідних граничних множин. Проілюстровано, що спільне використання множин досяжності й граничних множин дає змогу одержати ліпші оцінки точності управління орієнтацією КА, ніж при кожному з них окремо.

89.06.18.0991/0217U004210

Розробка методів математичної інтерпретації складних процесів по наближеніх даних вимірювань: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Губарев Вячеслав Федорович. – ДР 0112U001673. УДК 519.71; 510.22; 629.78; 681.5.

190 с.

Об'єкт дослідження - Математичні моделі складних динамічних об'єктів у сферах високих технологій. Мета дослідження - Розробка методів ідентифікації математичних моделей складних динамічних систем і методів побудови їх спрощених апроксимуючих математичних моделей. Методи дослідження - Методи розв'язування обернених задач, ідентифікація динамічних систем в умовах невизначеності параметричних, структурних та зовнішніх збурень, методи лінійної алгебри, оптимізації, теорії стійкості. Отримані результати: Побудовано класи апроксимуючих математичних моделей для динамічних систем з зосередженими та розподіленими параметрами, складність яких узгоджено з рівнем невизначеності вимірюваної інформації про систему в умовах, коли невизначеність не має корисних стохастичних властивостей. Розроблено двохетапний метод частотної ідентифікації лінійних стаціонарних моделей динамічних систем. Встановлено, що за допомогою варіювання розмірності моделі, як дискретного параметру регуляризації задачі, можна забезпечити узгодженість між наявною невизначеністю у даних і похибкою оцінювання параметрів моделі. В рамках гарантованого підходу до невизначеності було розроблено новий метод розв'язання перевизначених систем лінійних рівнянь. Показана можливість застосування методу до вирішення задачі знаходження орієнтації космічного апарату за неточними даними вимірювальних пристрій. Розглянуто застосування методу скінченних елементів Петрова-Гальського із квадратичними ваговими функціями до інтегрування рівнянь магнітної гідродинаміки із двома просторовими змінними. Побудовано скінченно-вимірну модель у вигляді нелінійної системи звичайних диференціальних рівнянь. Запропоновано спосіб вибору стабілізуючих параметрів у вагових функціях тривимірного методу Петрова-Гальського. Отримано розв'язки задач оцінювання стану фізичних процесів, що описуються рівняннями в частинних похідних за результатами вимірювання таких процесів у локальних областях.

89.53 Геофізичні дослідження космічними засобами

89.06.18.0992/0217U004207

Дослідження магнітосферно-іоносферної взаємодії з використанням високоорбітальних КА, дослідження впливу інфразвуку на іоносферу. Етап 4 "Дослідження магнітосферно-іоносферної взаємодії з використанням високоорбітальних КА, турбулентні властивості сонячної та навколоземної плазми, супровід Програми: Заключний звіт /Інститут космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України; Керівник Черемных Олег Костянтинович. – ДР 0116U001750. УДК 551.510.536, 551.510.535, 52(15).003.

160 с.

Розглянуто модель одновимірно-неоднорідної циліндричної плазми з круговим магнітним полем. Показано можливість існування альфвенівських мод з дискретним спектром у такому середовищі. Розглянуто особливості взаємодії сонячного вітру з магнітосферою Землі та підходи до опису турбулентних процесів з використанням сучасних методів спектрального аналізу. За супутниковими вимірюваннями виявлено узгодження полярних АГХ та УНЧ коливань магнітного і електричних полів в полярних областях Землі. Цей ефект є наочним проявом магнітосферно-іоносферної взаємодії. Аналіз комплексних наземно-космічних експериментів з вивчення ефектів акустичного збурення іоносфери продовжено. Проведено аналіз спектральних спостережень ліній різних хімічних елементів фотосфери Сонця. Умови реалізації і стійкості гвинтових мод на Сонці досліджено в рамках моделі циліндричного плазмового джгути з криволінійним магнітним полем.

90 МЕТРОЛОГІЯ

90.03 Наукові і технічні основи метрології і метрологічного забезпечення

90.06.18.0993/0417U001591

Олеськів Ольга Михайлівна. Метрологічна перевірка програмного забезпечення засобів вимірювання: Дис... к.т.н. /Національний університет "Львівська політехніка". – Захищена 30.03.2017.

УДК 006: 004.4: 621.317.

147 с.: 7 табл., 62 іл. – Бібліogr.: 110 назв.

Дисертація присвячена розробленню генератора зразкових цифрових послідовностей для метрологічної перевірки програмного забезпечення засобів вимірювання. Розвинуто класифікацію структур засобів вимірювання за критерієм можливості доступу до програмного забезпечення засобів вимірювання. Запропоновано метод багаторівневої метрологічної перевірки програмного забезпечення компонентів кібер-фізичних систем, що дозволяє покращити безпеку функціонування кібер-фізичних систем та полегшить процес метрологічної перевірки їх програмного забезпечення. Розроблено алгоритми метрологічної перевірки програмного забезпечення засобів вимірювання та кібер-фізичних систем. Запропоновано метод метрологічної перевірки програмного забезпечення засобів вимірювання на основі методу "чорної скриньки" та методу генерування "еталонних" даних із врахуванням параметрів аналогової частини засобів вимірювання, що дозволить спростити та розвинути процес метрологічної перевірки програмного забезпечення засобів вимірювання. Розроблено генератор зразкових цифрових послідовностей, який дозволяє уніфікувати процес метрологічної перевірки програмного забезпечення засобів вимірювання. Отримано залежності похиби та непевності результатів обчислення програмним забезпеченням від параметрів вимірювального сингалу та параметрів АЦП на прикладі функції перетворення Фур'є.

90.06.18.0994/0217U004020

Створення державного первинного еталону одиниць об'єму та об'ємної витрати газу на газовому середовищі при тиску до 1,6 МПа: Заключний звіт /Державне підприємство "Івано-Франківський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації"; Керівник Петришин Ігор Степанович. – ДР 0116U005393. УДК 006.91:681.121:620.11:006.

136 с.

В ході виконання даної роботи проведено розроблення та дослідження фізичної моделі установки поршневого типу;

проведено теоретичні дослідження впливових факторів та розроблено математичну модель процесу відтворення одиниць об'єму та об'ємної витрати газу при тиску до 1,6 МПа поршневою установкою з врахуванням зміни фізичних параметрів середовища і оцінено невизначеність. Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.27 Вимірювання окремих величин і характеристик

90.06.18.0995/0217U004021

Забезпечення відтворення та зберігання одиниць вимірювання державним первинним еталоном одиниць об'єму та об'ємної витрати газу (ДЕТУ 03-01-15): Заключний звіт /Державне підприємство "Івано-Франківський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації"; Керівник Петришин Ігор Степанович. – ДР 0116U005392. УДК 006.91:681.121.

67 с.

В ході виконання даної роботи було проведено дослідження еталона з метою забезпечення заданої точності та стабільності розмірів одиниць, які відтворюються та зберігаються еталоном, а саме проведено дослідження забезпечення стабільності тиску під дзвоном системою компенсації виштовувальної сили, здійснено вимірювання та фіксацію температури в приміщенні де зберігається та застосовується ДЕТУ 03-01-15, а також проведено оцінювання невизначеності відтворення одиниць об'єму та об'ємної витрати газу. Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.06.18.0996/0217U004022

Проведення звірення державного первинного еталона одиниці об'єму та об'ємної витрати газу ДЕТУ 03-01-15 з національними еталонами інших держав і міжнародними еталонами: Заключний звіт /Державне підприємство "Івано-Франківський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації"; Керівник Петришин Ігор Степанович. – ДР 0116U005390. УДК 006.91:681.121.

41 с.

В результаті виконання НДР досліджено набір критичних сопел, геометричні розміри яких розраховані за удо сконаленим алгоритмом розрахунку, а також підготовлено технічний протокол для проведення міждержавних звірення та апробовано методику розрахунку рівня еквівалентності на державному первинному еталоні ДЕТУ 03-01-15. Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.06.18.0997/0217U004023

Забезпечення збереження та функціонування державного первинного еталона одиниці об'єму та об'ємної витрати газу, що становить національне надбання: Заключний звіт /Державне підприємство "Івано-Франківський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації"; Керівник Петришин Ігор Степанович. – ДР 0116U005391. УДК 006.91:681.121.

26 с.

В ході виконання даної роботи було проведено дослідження еталона з метою забезпечення заданої точності та стабільності розмірів одиниць, які відтворюються та зберігаються еталоном. Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.06.18.0998/0217U004066

Проведення звірення державних еталонів, що зберігаються в державному підприємстві "Укрметртестстандарт", з національ-

ними еталонами інших держав і міжнародними еталонами: Заключний звіт /ДП Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів; Керівник Величко Олег Миколайович. – ДР 0116U005447. УДК 389.14:621.317:006.354.

156 с.

Об'єкт дослідження - звірення державних еталонів одиниць фізичних величин. Мета роботи - забезпечення умов для успішного проведення звірень державних первинних еталонів, що зберігаються в ДП "Укрметртестстандарт", за

уздогдіженими технічними протоколами їх звірень. Метод дослідження - проведення досліджень і вимірювань на державних первинних еталонах ДП "Укрметртестстандарт", оформлення їх результатів і проведення всіх необхідних підготовчих робіт для забезпечення звірень державних еталонів, що зберігаються в ДП "Укрметртестстандарт", аналіз отриманих результатів звірень державних первинних еталонів, виконання функцій пілотної лабораторії у тих звіреннях еталонів, в яких надано такий статус. Основні результати дослідження: підготовлені проекти технічних протоколів щодо проведення звірень еталонів, в яких ДП "Укрметртестстандарт" виступає як пілотна лабораторія; проведені дослідження і вимірювання за процедурою міжнародних звірень; здійснений аналіз отриманих результатів звірень державних еталонів у рамках виконання функцій пілотних лабораторій. Робота розповсюджується за договірною ціною.

90.06.18.0999/0217U004287

Розробка автоматизованої системи моніторингу та короткострокового прогнозування теплоспоживання для ефективного управління енергоспоживанням об'єктів МОН України: Заключний звіт /Сумський державний університет; Керівник Сотник Микола Іванович. – ДР 0115U000664с. УДК 621.317.38-52:697.11:37.091.6(047.31).

207 с.

Об'єкт дослідження - побудова системи енергоменеджменту об'єктів МОН України. Предмет дослідження - науково-технічні рішення для створення системи енергоменеджменту. Мета роботи - створення підґрунтя та науково-технічних рішень для запровадження системи енергоменеджменту об'єктів МОН України, що базуються на детальному аналізі дотримання санітарно-гігієнічних норм, моделей енергоспоживання будівель, та оптимальних рішеннях щодо диверсифікації первинних енергоресурсів. Підвищення ефективності управління системою енергоменеджменту об'єктів МОН України на основі відповідної системи підтримки прийняття рішень. Наукова новизна результатів роботи полягає у розвитку методології системи енергоменеджменту галузі освіти. Реалізація системи енергоменеджменту в галузі освіти на базі міжнародного стандарту ISO 50001:2011 та відсутність аналогів подібних в Україні в поєднанні з системним підходом до питань управління енерговикористання галузі, розвитком методів енергетичної сертифікації та методів поглибленаого енергоаудиту забезпечує очікування виконання проекту на світовому рівні. Результати досліджень використовуються для побудови системи енергетичного менеджменту в закладах МОН України. Результати досліджень складають наукову та апробовану методичну базу для вирішення задач підвищення рівня ефективності енерговикористання об'єктів галузі освіти та можуть бути використані в інших галузях при: розробці нормативних документів з питань оцінки енергоефективності будівель, проведенні енергетичного аудиту, побудові системи енергоменеджменту галузей та установ; вдосконаленні рейтингової системи оцінки якості освітніх послуг ВНЗ, шляхом введення "Індексу енергоефективності"; при вирішенні задач моніторингу, аналізу та планування витрат на енергоносії.

АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК

Абдул Рахман Алвані	0889	Вельчева Ксенія Олександровна	0358
Абдулрахман Абдулбасет Мослем	0816	Вільхова Тетяна Володимирівна	0114
Абрамович Вероніка Євгеніївна	0289	Вільчинська Алла Геннадіївна	0333
Адамчук Оксана Феліксівна	0139	Вінницька Оксана Анатоліївна	0076
Актаєва Маріанна Гассанівна	0312	Вітко Юлія Миколаївна	0536
Алієв Руслан Абдулбасирович	0052	Вовк Марина Олегівна	0048
Амдієв Алім Анварович	0826	Вовнянка Роман Володимирович	0602
Андреєв Андрій Сергійович	0017	Вознюк Ольга Василівна	0079
Андреєва Антоніна Валеріївна	0969	Войтанович Олександр Йосипович	0127
Андрусяк Ірина Володимирівна	0092	Войтик Олександра Євгенівна	0948
Андрющенко Яна Едуардівна	0270	Войтовський Валентин Сергійович	0157
Антипін Євген Борисович	0227	Волошин Максим Олександрович	0190
Антикова Наталія Ігорівна	0302	Вотєва Ванда Євгенівна	0793
Арабаджи Тимур Дмитрович	0259	Гаврилюк Надія Миколаївна	0771
Артеменко Андрій Віталійович	0982	Галемін Олександр Анатолійович	0170
Ахмаметьєва Ганна Валеріївна	0373	Галкіна Олена Миколаївна	0136
Бажан Сергій Петрович	0215	Галущак Олександр Олександрович	0688
Байбакова Ольга Олександровна	0263	Ганущин Соломія Несторівна	0949
Байрамов Ешгін Алі огли	0090	Гаргаун Яна Ігорівна	0016
Бакуменко Ірина Камеліївна	0808	Гарієвська Мирослава Богданівна	0162
Бала Оксана Олегівна	0830	Гарюшенко Олександр Олександрович	0740
Барановська Тетяна Миколаївна	0961	Гвініашвілі Тетяна Зурабівна	0104
Батракова Дар'я Сергіївна	0138	Герич Олеся Михайлівна	0802
Бедрич Ярослава Вадимівна	0327	Герман Людмила Тарасівна	0049
Без'язичний Василь Федорович	0276	Гончар Юлія Олександровна	0314
Безена Іван Михайлович	0216	Гончаров Геннадій Леонідович	0522
Бендеберя Федір Андрійович	0782	Гончарова Лариса Анатоліївна	0298
Бербер Наталя Миколаївна	0323	Горбачук Олександр Іванович	0094
Береза Олександр Дмитрович	0963	Горбенко Лайма Артурівна	0121
Білецька Світлана Анатоліївна	0231	Горова Наталія Вадимівна	0359
Біліченко Іван Сергійович	0168	Грибовський Ростислав Віталійович	0884
Білокопитов Дмитро Вікторович	0962	Гринишин Ольга Богданівна	0803
Білоус Сергій Вікторович	0868	Гросевич Тарас Володимирович	0350
Благодір Ольга Леонідівна	0703	Губський Андрій Миколайович	0608
Болюбаш Юрій Ярославович	0603	Гудима Тарас Михайлович	0757
Бондар Марія Юріївна	0129	Гуйван Дмитро Петрович	0154
Бондар Тетяна Костянтинівна	0268	Гусєв Олександр Станіславович	0636
Бондар Тетяна Леонідівна	0047	Гуцуляк Володимир Казимирович	0158
Бондаренко Дмитро Володимирович	0081	Гуштан Тетяна Вікторівна	0772
Борець Марина Володимирівна	0142	Дабіжа Дмитро Вікторович	0182
Борхович Світлана Миколаївна	0266	Давидюк Тетяна Вікторівна	0156
Брацун Інна Леонідівна	0005	Дадашова Первін Акіфівна	0046
Бровко Дмитро Федорович	0761	Дакал Наталія Адамівна	0886
Бруслік Олексій Юрійович	0130	Данилюк Леся Романівна	0166
Бялик Олена Євгенівна	0322	Данилюк Руслана Зіновіївна	0245
Вадзюк Юлія Степанівна	0865	Данилюк Юрій Володимирович	0155
Ван Тяньці	0261	Данілкова Анастасія Юріївна	0112
Варе Ірина Сергіївна	0299	Дацкевич Наталія Олегівна	0043
Вареник Олександр Вікторович	0408	Дацків Людмила Вадимівна	0711
Вартанян Ганна Валеріївна	0068	Д'яченко Лілія Іванівна	0613
Варченко-Троценко Лілія Олександровна	0214	Дворніченко Алла Сергіївна	0153
Василів Андрій Петрович	0532	Делятинський Руслан Іванович	0020
Васильєв Ігор Васильович	0143	Денисюк Ольга Ростиславівна	0388
Васильченко Юлія Вікторівна	0790	Дерев'янко Тамара Євгеніївна	0233
Вегера Павло Іванович	0721	Детинченко Оксана Петрівна	0200
Верцімага Ірина Володимирівна	0956	Джуртубаєв Юрій Михайлович	0524
		Діденко Ірина Вікторівна	0084

Добростан Оксана Василівна	0528	Козолуп Марія Степанівна	0264
Донських Анастасія Сергіївна	0115	Коломейцев Дмитро Олегович	0449
Дорошенко Оксана Віталіївна	0341	Коломієць Олена Вікторівна	0569
Доценко Олександра Юріївна	0295	Комарницька Наталія Миколаївна	0106
Дубецька Лілія Ігорівна	0293	Комаров Олег Вікторович	0959
Дубініна Світлана Віталіївна	0401	Кононенко Наталія Вячеславівна	0242
Дубовик Олена Михайлівна	0313	Конціцка Гражина	0192
Дудка Інна Геннадіївна	0254	Корж Євген Олександрович	0769
Дупляк Іван Ярославович	0411	Корніenko Лариса Миколаївна	0335
Євтушенко Юлія Володимирівна	0760	Коробко Наталія Віталіївна	0253
Ємельянова Олена Миколаївна	0957	Король Юрій Юрійович	0381
Єрмакова Наталія Миколаївна	0331	Корпalo Оксана Романівна	0342
Єршов Костянтин Васильович	0412	Корчинська-Яскевич Божена Мирославівна	0363
Жебровська Кристина Артаківна	0126	Костенко Сергій Олександрович	0729
Жегуліна Юлія Миколаївна	0981	Костюк Ольга Миколаївна	0128
Железнякова Юлія Володимиривна	0303	Коткова Людмила Іванівна	0337
Житнікова Марія Юріївна	0466	Котяш Лада Палівна	0144
Журенко Віталій Васильович	0759	Кравченко Ганна Михайлівна	0975
Забара Максим Володимирович	0365	Крамар Юлія Анатоліївна	0818
Забарна Юлія Віталіївна	0091	Красуцька Наталія Олександровна	0519
Забула Геннадій Володимирович	0400	Кременська Лілія Вікторівна	0527
Завійський Олег Ігорович	0108	Криворучко Наталя Вікторівна	0882
Загнітко Катерина Миколаївна	0366	Кріт Наталія Василівна	0244
Закладний Максим Віталійович	0309	Крупка Андрій Ярославович	0078
Залановська Леся Ігорівна	0296	Кузнецов Василь Олексійович	0395
Заремська Іванна Мечиславівна	0336	Кузнєцова Катерина Ігорівна	0196
Заровна Ірина Сергіївна	0450	Кузьменко Олександр Петрович	0181
Затула Дмитро Васильович	0393	Кузьменко Олександра Миколаївна	0723
Зеленська Наталія Володимиривна	0537	Кулаков Володимир Іванович	0113
Зінабадінова Сабріє Серверівна	0468	Кулаковський Леонід Ярославович	0568
Зубик Андрій Ігорович	0559	Куліченко Вадим Анатолійович	0448
Зюзюн Вадим Ігорович	0773	Куліш Тетяна Вікторівна	0332
Ібрагім Муслем Х	0396	Курочкин Віктор Михайлович	0609
Ібрагімова Карина Отеллівна	0275	Курусь Тетяна Володимиривна	0131
Іваник Юрій Іванович	0722	Куценко Сергій Юрійович	0031
Іванчук Сабіна Айдинівна	0241	Кучеренко Іван Сергійович	0712
Ільницький Ярослав Миронович	0834	Кучуран Андрій Миколайович	0191
Інжієвська Леся Анатоліївна	0310	Лабута Артем Віталійович	0069
Іскізаров Олександр Миколайович	0141	Лайтер-Москалюк Світлана Василівна	0758
Іщенко Анна Володимиривна	0051	Латковський Павло Павлович	0147
Каденко Володимир Сергійович	0697	Левенець Анжела Вікторівна	0134
Кириленко Людмила Василівна	0473	Левцов Сергій Вікторович	0955
Кириленко Олександр Сергійович	0010	Левчук Катерина Володимиривна	0118
Кізлова Наталія Миколаївна	0879	Леонова Наталія Валеріївна	0330
Кіндзюр Ольга Семенівна	0105	Лисенко Ірина Анатоліївна	0604
Климент'єва Ольга Сергійвна	0257	Литвин Олена Володимиривна	0111
Климків Роксолана Ігорівна	0305	Литвиненко Максим Валерійович	0308
Кліць Микола Іванович	0531	Лопатін Антон Володимирович	0163
Кобацька Христина Ігорівна	0124	Любимова Юлія Сергіївна	0348
Кобиляк Сергій Станіславович	0822	Людницький Костянтин Володимирович	0698
Коваленко Роман Олегович	0187	Мазур Тетяна Андріївна	0575
Коваль Олександр Володимирович	0161	Макаревич Ілона Миколаївна	0277
Коваль Станіслав Сергійович	0824	Максименко Юрій Анатолійович	0371
Ковригіна Валентина Євгенівна	0137	Максішко Леся Михайлівна	0987
Когутюк Віталій Юрійович	0944	Малаш Олександра Василівна	0334
Коженкова Анастасія Миколаївна	0890	Малеєва Наталія Сергіївна	0306
Козар Вікторія Василівна	0060	Малиновська Наталія Вікторівна	0197

Манігда Ольга Володимирівна	0028	Паточкін Борис Вікторович	0387
Манін Максим Валерійович	0875	Перестюк Юрій Миколайович	0380
Марків Оксана Олександровна	0346	Перхач Роксолана-Юстина Тарасівна	0318
Марчук Тетяна Любомирівна	0352	Перхун Леся Василівна	0288
Матвеєв Едуард Васильович	0677	Підгрушна Олена Григорівна	0345
Матяшук Андрій Сергійович	0828	Плашовецький Олександр Андрійович	0172
Мац Вячеслав Олександрович	0409	Подашевська Тетяна Леонтіївна	0133
Меліх Тарас Григорійович	0110	Подскребко Олександр Сергійович	0045
Мельник Ірина Валеріївна	0340	Полежаєв Юрій Григорович	0367
Мельникова Оксана Григорівна	0983	Попова Марія Олександровна	0067
Микитенко Альона Петрівна	0256	Попович Оксана Михайлівна	0265
Миронова Мар'яна Ігорівна	0050	Преснер Руслана Борисівна	0285
Мишаківська Ольга Михайлівна	0805	Прокопенко Наталя Миколаївна	0329
Міндова Олена Ігорівна	0080	Прохорова Ірина Володимирівна	0829
Міщенко Тетяна Віталіївна	0343	Процюк Людмила Олександровна	0810
Мовсісян Аліна Гарушівна	0864	Процюк Марія Василівна	0199
Мокра Анжеліка Петрівна	0538	Пугач Марина Миколаївна	0819
Мороз Світлана Анатоліївна	0960	Пухалевич Андрій Володимирович	0372
Москальчук Марина Миколаївна	0003	Пшеничний Юрій Леонідович	0029
Мостенська Тетяна Геннадіївна	0109	Райчева Лариса Іванівна	0107
Мостова Мар'яна Романівна	0379	Рассадіна Ірина Юріївна	0746
Мохаммад Ібрагім Мохаммад Аль Шарарі	0565	Риженко Олександр Сергійович	0140
Мохаммед А Ю Аль Ширафі	0820	Рожок Олександр Володимирович	0210
Мохаммед Саєд Хуссеін Абухассан	0813	Романов Олександр Анатолійович	0002
Мусаєва Ірина Андріївна	0950	Ропотан Андрій Григорович	0831
Мустафаєва Едіє	0271	Рубан Ольга Олександровна	0065
Мягкий Андрій Вікторович	0150	Руда Ірина Ігорівна	0103
Навроцький Денис Олександрович	0370	Руденко Євген Сергійович	0946
Нагаєвська Ірина Олександровна	0311	Руденька Тетяна Миколаївна	0250
Найдич Марина Анатоліївна	0189	Ружицький Юрій Владиславович	0082
Нартюк Оксана Володимирівна	0100	Русакова Ангеліна Володимирівна	0328
Наумук Олексій Володимирович	0260	Рябушко Олена Борисівна	0534
Нахалетова Ольга Віталіївна	0321	Сабат Наталія Іванівна	0251
Незбрицька Інна Миколаївна	0521	Саван Салах Ібрахім А	0385
Ненашко Інна Анатоліївна	0832	Савицький Роман Володимирович	0812
Несправа Микола Вікторович	0004	Савіна Олена Михайлівна	0804
Нікітченко Катерина Петрівна	0320	Савченко Владлена Олегівна	0176
Нікітіна Ольга Володимирівна	0745	Савченко Юрій Миколайович	0514
Ніколаєва Ірина Олександровна	0980	Саліхова Ірина Юріївна	0177
Ноголь Анна Вячеславівна	0198	Самойленко Валерій Андрійович	0823
Норкіна Олена Валеріївна	0286	Саричев Дмитро Олексійович	0116
Обершт Ольга Миколаївна	0021	Свертілова Наталія Валеріївна	0292
Оборонов Тарас Юрійович	0576	Світельська-Дірко Світлана Володимирівна	0232
Овчар Наталія Петрівна	0953	Семенова Олена Віталіївна	0281
Оксак Анастасія Олегівна	0093	Семенюта Олександр Миколайович	0821
Олеськів Ольга Михайлівна	0993	Середницька Світлана Леонідівна	0511
Олоту Олуватосін Давід	0662	Сивокозова Тетяна Василівна	0325
Онищенко Олександр Сергійович	0160	Сизова Людмила Михайлівна	0827
Онищенко Юлія Іванівна	0801	Симонік Анастасія Володимирівна	0529
Орішко Наталія Костянтинівна	0297	Сиротич Наталія Богданівна	0240
Орлов Віктор Анатолійович	0135	Ситник Тіна Миколаївна	0165
Остапчук Світлана Сергіївна	0228	Сичик Катерина Борисівна	0193
Остафій-Тижай Мар'яна Мирославівна	0083	Січка Вікторія Іванівна	0301
Отуоне Джой Чідінма	0212	Скляренко Євген Валентинович	0567
Очеретна Ольга Юріївна	0274	Скращук Лариса Вікторівна	0397
Очеретний Володимир Олександрович	0222	Скрипка Галина Андріївна	0753
Падун Євгеній Володимирович	0159	Слуцький Ярослав Сергійович	0234

Смушак Тетяна Володимирівна	0349	Цапко Алла Миколаївна	0230
Соколовська Юлія Степанівна	0351	Цибульський Олександр Іванович	0520
Соколовський Валерій Леонідович	0171	Циганок Ганна Миколаївна	0338
Сокрут Ольга Петрівна	0811	Цимбал Богдан Михайлович	0427
Солодовніков Андрій Сергійович	0593	Цимбровська Христина Ігорівна	0272
Софілканич Ніна Василівна	0806	Чайка Галина Василівна	0291
Соханьчак Роман Романович	0526	Чемпоєш Валентина Вікторівна	0339
Срібна Юлія Анатоліївна	0278	Чень Бо	0279
Стамбульська Уляна Ярославівна	0458	Чепець Олександр Вікторович	0794
Степаненко Ірина Іванівна	0229	Череднік Артем Димитрійович	0730
Степаненко Тетяна Олегівна	0117	Черкас Тетяна Володимирівна	0018
Стефурак Михайло Михайлович	0186	Чернова Любава Сергіївна	0947
Стравський Тарас Ярославович	0535	Чибісов Дмитро Михайлович	0184
Стрижак Наталія Іванівна	0262	Чинчик Анатолій Анатолійович	0044
Субашкевич Ірина Романівна	0307	Чорноморець Галина Яківна	0386
Субота Сергій Іванович	0123	Чорнопищук Роман Миколайович	0814
Суділовська Марія Михайлівна	0235	Чумак Максим Васильович	0525
Сулейманова Сусанна Рефатівна	0151	Чумаченко Ніна Григорівна	0807
Сулима Алла Станіславівна	0883	Шалінський Ігор Петрович	0207
Сухина Ольга Володимирівна	0208	Шамрай Наталія Василівна	0954
Сухопара Ірина Геннадіївна	0243	Шапа Надія Миколаївна	0066
Сушко Єлизавета Олексіївна	0152	Шаталін Дмитро Борисович	0523
Тацієнко Віталій Сергійович	0015	Шахов Юрій Васильович	0900
Ташук Олександр Юрійович	0413	Шван Мохаммед Шакір	0709
Терно Ігор Віталійович	0077	Швед Дмитро Миколайович	0706
Тесленко Тетяна Василівна	0273	Шевчук Вікторія Вікторівна	0958
Тимків Іван Романович	0384	Шевчук Олександр Володимирович	0267
Тимошкевич Тарас Дмитрович	0394	Шилова Ніна Ігорівна	0300
Титаренко Ірина Володимирівна	0057	Шишменцев Іван Михайлович	0249
Тиха Тетяна Олексіївна	0357	Шмарін Ігор Олександрович	0169
Ткачук-Григорчук Олеся Олегівна	0815	Шмеліцер Катерина Олегівна	0708
Токар Ярина Іллівна	0101	Шмілик Наталія Андріївна	0294
Торська Роксана Володимирівна	0389	Шостак Ігор Олександрович	0255
Трачук Олексій Васильович	0019	Шпарик Назар Ярославович	0164
Трегуб Світлана Євгенівна	0223	Шпенюк Ірина Євгенівна	0326
Третяк Красимир Костянтинович	0418	Штефан Вікторія Сергіївна	0132
Трохименко Олександра Олексandrівna	0030	Штогрин Оксана Павлівна	0951
Турмис Ольга Вячеславівна	0319	Шум Ольга Володимирівна	0347
Удовицька Руслана Сергіївна	0410	Щепотіна Наталя Юріївна	0885
Устенко Людмила Федорівна	0324	Юзьків Ярослав Сергійович	0792
Фендріков Костянтин Миколайович	0258	Юрко Сергій Сергійович	0125
Ферендович Мар'яна Василівна	0364	Яворович Марія Вадимівна	0791
Халемендик Юлія Євгенівна	0269	Яворська Тетяна Михайлівна	0282
Харченко Надія Анатоліївна	0290	Якімцов Юрій Вячеславович	0718
Хмайн Софія	0315	Якубенко Юлія Валентинівна	0825
Хмельюк Алла Анатоліївна	0075	Якубець Олександр Анатолійович	0014
Хом'якова Оксана Олександровна	0148	Якубець Ольга Ігорівна	0530
Хомич Наталія Миколаївна	0833	Ярий Володимир Володимирович	0817
Хоружий Микола Миколайович	0430	Ярошовець Тетяна Іванівна	0007
Храброва Олена Павлівна	0789	Ясінська Аліна Юріївна	0188
Цао Хункай	0280		

ЗМІСТ

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ	3
02 ФІЛОСОФІЯ	3
02.21 Логіка	3
02.31 Філософія і методологія науки	3
02.41 Соціальна філософія	3
02.61 Естетика	4
03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ	4
03.01 Загальні питання історичних наук	4
03.09 Загальна історія	5
03.19 Історія окремих країн	5
03.41 Археологія	8
03.61 Етнографія й історична антропологія	9
03.81 Допоміжні історичні дисципліни	9
05 ДЕМОГРАФІЯ	9
05.11 Загальні проблеми народонаселення	9
06 ЕКОНОМІКА. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	10
06.01 Загальні питання економічних наук	10
06.03 Економічні теорії	11
06.09 Історія економічної думки	11
06.35 Наука управління економікою. Обліково-економічні науки	12
06.51 Світова економіка. Міжнародні економічні відносини	12
06.52 Тенденції і проблеми економічного розвитку і зростання. Планування економіки. Економічні цикли і кризи	14
06.56 Суспільно-економічна структура	15
06.58 Відтворювальна структура економіки. Нагромадження і споживання. Добробут	15
06.61 Територіальна структура економіки. Просторова (регіональна) економіка	15
06.71 Галузева структура економіки. Галузеві і спеціальні економічні науки	16
06.73 Фінансова наука. Грошові та податкові теорії. Кредитно-фінансові інститути	18
06.75 Економічні проблеми організації і управління економікою країни	21
06.77 Економіка праці. Трудові ресурси	23
06.81 Економіка й організація підприємства. Управління підприємством	24
10 ДЕРЖАВА І ПРАВО. ЮРИДИЧНІ НАУКИ	28
10.01 Загальні питання	28
10.07 Загальна теорія держави і права	29
10.15 Державне (конституційне) право і управління	29
10.17 Адміністративне право	32
10.21 Фінансове право	34
10.23 Господарське право	34
10.27 Цивільне право	34
10.31 Цивільно-процесуальне право (цивільний процес)	36
10.55 Земельне право	36
10.59 Водне право	37
10.63 Трудове право	37
10.77 Кримінальне право	37
10.79 Кримінально-процесуальне право (кримінальний процес)	39
10.81 Кримінологія	39
10.85 Криміналістика	40
10.87 Міжнародне право	40
11 ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	40
11.15 Теорія політичних систем. Внутрішня політика	40
11.25 Теорія міжнародних відносин. Зовнішня політика і дипломатія	42
12 НАУКОЗНАВСТВО	43
12.01 Загальні питання наукознавства	43
12.31 Наукова праця. Наукова творчість	44
13 КУЛЬТУРА	44

13.07 Теорія, методологія і філософія культури	44
13.09 Історія культури. Історія вивчення культури	44
13.11 Культура в сучасному світі	45
13.31 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство	45
13.61 Охорона пам'ятників історії і культури	45
14 НАРОДНА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА	46
14.01 Загальні питання народної освіти і педагогіки	46
14.07 Загальна педагогіка	48
14.09 Історія народної освіти і педагогіки. Персоналія	49
14.23 Дошкільне виховання. Дошкільна педагогіка	54
14.25 Загальноосвітня школа. Педагогіка загальноосвітньої школи	54
14.29 Спеціальні школи. Дефектологія	56
14.33 Середня фахова освіта. Педагогіка середньої фахової освіти	56
14.35 Вища освіта. Педагогіка вищої школи	57
14.37 Освіта дорослих. Підвищення кваліфікації. Самоосвіта	64
14.43 Спеціалізованігалузі педагогіки	65
14.91 Народна освіта і педагогіка в окремих країнах	65
15 ПСИХОЛОГІЯ	65
15.01 Загальні питання психології	65
15.21 Загальна психологія	66
15.31 Психологія розвитку. Вікова психологія	67
15.41 Соціальна психологія	68
15.81 Прикладна психологія	69
16 МОВОЗНАВСТВО	71
16.21 Загальне мовознавство	71
16.31 Прикладне мовознавство	76
16.41 Мови світу	76
17 ЛІТЕРАТУРА. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО. НАРОДНА ПОЕТИЧНА ТВОРЧІСТЬ	76
17.01 Загальні питання літературознавства	76
17.07 Теорія літератури	78
17.09 Історія літератури	78
18 МИСТЕЦТВО. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	79
18.31 Образотворче мистецтво	79
18.41 Музика. Музикознавство	79
19 МАСОВА КОМУНІКАЦІЯ. ЖУРНАЛІСТИКА. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	80
19.41 Журналістика	80
20 ІНФОРМАТИКА	80
20.19 Аналітико-синтетична переробка документальних джерел інформації	80
20.23 Інформаційний пошук	81
20.51 Інформаційне обслуговування	81
20.53 Технічні засоби забезпечення інформаційних процесів	82
26 КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ СУСПІЛЬНИХ НАУК	82
26.03 Суспільно-політична думка	82
27/43 ПРИРОДНИЧІ І ТОЧНІ НАУКИ	82
27 МАТЕМАТИКА	82
27.01 Загальні питання математики	82
27.23 Математичний аналіз	82
27.29 Звичайні диференціальні рівняння	83
27.31 Диференціальні рівняння з частинними похідними	83
27.35 Математичні моделі природничих наук і технічних наук. Рівняння математичної фізики	83
27.41 Обчислювальна математика	85
27.43 Теорія ймовірності й математичної статистики	85
27.47 Математична кібернетика	86
28 КІБЕРНЕТИКА	87
28.01 Загальні питання кібернетики	87
28.17 Теорія моделювання	87
28.23 Штучний інтелект	87
28.29 Системний аналіз	87
29 ФІЗИКА	88
29.01 Загальні питання фізики	88
29.05 Фізика елементарних часток	88
29.15 Ядерна фізика	88
29.17 Фізика газів і рідин. Термодинаміка і статистична фізика	88
29.19 Фізика твердих тіл	89
29.27 Фізика плазми	91
29.31 Оптика	91
30 МЕХАНІКА	92
30.15 Загальна механіка	92

30.17 Механіка рідини і газу	93
30.19 Механіка деформованого твердого тіла	93
31 ХІМІЯ	93
31.01 Загальні питання хімії	93
31.15 Фізична хімія	94
31.17 Неорганічна хімія. Комплексні сполуки	97
31.21 Органічна хімія	97
31.25 Хімія високомолекулярних сполук	98
31.27 Біологічна хімія	99
34 БІОЛОГІЯ	100
34.01 Загальні питання біології	100
34.15 Молекулярна біологія	100
34.17 Біофізика	101
34.19 Цитологія	101
34.21 Ембріологія	102
34.27 Мікробіологія	102
34.29 Ботаніка	107
34.31 Фізіологія рослин	107
34.33 Зоологія	108
34.35 Екологія	108
34.39 Фізіологія людини і тварин	110
34.41 Морфологія людини і тварин	111
34.43 Імунологія	113
34.45 Фармакологія	114
36 ГЕОДЕЗІЯ. КАРТОГРАФІЯ	114
37 ГЕОФІЗИКА	114
37.21 Метеорологія	114
37.25 Океанологія	115
37.31 Фізика Землі	115
38 ГЕОЛОГІЯ	116
38.19 Геолого-геофізичні дослідження глибинної будови Землі	116
38.29 Стратиграфія	116
38.37 Петрографія	116
38.45 Неотектоніка	117
39 ГЕОГРАФІЯ	117
39.19 Фізична географія	117
39.21 Економічна і соціальна географія	117
41 АСТРОНОМІЯ	117
41.01 Загальні питання астрономії	117
41.51 Обсерваторії. Інструменти, прилади і методи астрономічних спостережень	118
43 ЗАГАЛЬНІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ТОЧНИХ НАУК	118
43.01 Загальні питання природничих і точних наук	118
44/81 ТЕХНІЧНІ І ПРИКЛАДНІ НАУКИ. ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ	118
44 ЕНЕРГЕТИКА	118
44.01 Загальні питання енергетики	118
44.09 Енергоресурси. Енергетичний баланс	119
44.29 Електроенергетика	119
44.31 Теплоенергетика. Теплотехніка	119
44.39 Вітроенергетика	120
45 ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	121
45.01 Загальні питання електротехніки	121
45.33 Трансформатори й електричні реактори	121
45.41 Електропривід	121
47 ЕЛЕКТРОНІКА. РАДІОТЕХНІКА	121
47.01 Загальні питання електроніки і радіотехніки	121
47.13 Технології ї устаткування для електронного і радіотехнічного виробництва	122
47.39 Кріоелектроніка	122
49 ЗВ'ЯЗОК	122
49.03 Теорія зв'язку	122
49.27 Система передачи	123
49.34 Служби і послуги зв'язку	123
49.39 Телефонний зв'язок і апаратура	123
49.43 Радіозв'язок і радіомовлення	124
49.46 Оптичний зв'язок у вільному просторі й апаратура	124
50 АВТОМАТИКА І ТЕЛЕМЕХАНІКА. ОБЧИСЛЮВАЛЬНА ТЕХНІКА	124
50.01 Загальні питання автоматики й обчислювальної техніки	124
50.07 Теоретичні основи обчислювальної техніки	124
50.33 Цифрові обчислювальні машини і обчислювальні комплекси	124

50.37 Обчислювальні центри (ОЦ)	125
50.39 Обчислювальні мережі (ОМ)	125
50.41 Програмне забезпечення обчислювальних машин, комплексів і мереж	126
50.43 Системи автоматичного керування, регулювання і контролю	127
50.47 Автоматизовані системи керування технологічними процесами	127
50.49 Автоматизовані системи організаційного керування	127
50.53 Автоматизація наукових досліджень	128
52 ГІРНИЧА СПРАВА	128
52.13 Техніка і технологія розробки родовищ твердих корисних копалин	128
52.29 Розробка родовищ руд чорних металів	132
52.39 Розробка родовищ будівельних і дорожніх матеріалів, вогнетривкої, керамічної, скляної і мінеральної технічної сировини	132
52.47 Розробка нафтових і газових родовищ	132
53 МЕТАЛУРГІЯ	133
53.03 Теорія металургійних процесів	133
53.07 Металургійна теплотехніка	133
53.37 Виробництво кольорових металів і сплавів	138
53.39 Порошкова металургія	138
53.49 Металознавство	138
55 ТЕХНОЛОГІЯ. МАШИНОБУДУВАННЯ	139
55.01 Загальні питання машинобудування	139
55.03 Машинознавство і деталі машин	140
55.09 Машиносудівні матеріали	140
55.19 Різання матеріалів	140
55.21 Термічна і зміцнювальна обробка	140
55.22 Обробка поверхонь і нанесення покріттів	141
55.23 Виробництво виробів із порошкових матеріалів	141
55.31 Інструментальне виробництво	142
55.33 Гірниче машинобудування	142
55.37 Турбобудування	142
55.39 Хімічне і нафтова машинобудування	143
55.41 Локомотивобудування і вагонобудування	143
55.42 Двигунобудування	144
55.43 Автомобілебудування	144
55.47 Авіабудування	145
55.49 Космічна техніка і ракетобудування	146
55.57 Тракторне і сільськогосподарське машинобудування	147
55.65 Машинобудування для торгівлі і громадського харчування	147
58 ЯДЕРНА ТЕХНІКА	147
58.01 Загальні питання ядерної техніки	147
59 ПРИЛАДОБУДУВАННЯ	148
59.45 Прилади неруйнівного контролю виробів і матеріалів	148
60 ПОЛІГРАФІЯ. РЕПРОГРАФІЯ. ФОТОКІНОТЕХНІКА	148
60.29 Поліграфія	148
61 ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ. ХІМІЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	149
61.01 Загальні питання хімічної технології і хімічної промисловості	149
61.13 Процеси й апарати хімічної технології	149
61.51 Технологія переробки нафти і газу	149
61.53 Технологія переробки твердих пальних копалин	150
62 БІОТЕХНОЛОГІЯ	150
62.01 Загальні питання біотехнологій	150
62.13 Біотехнологічні процеси й апарати	150
65 ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ	151
65.01 Загальні питання харчової промисловості	151
65.13 Процеси й апарати харчових виробництв	151
65.37 Цукрова промисловість	151
65.59 М'ясна і птахопереробна промисловість	151
67 БУДІВНИЦТВО. АРХІТЕКТУРА	152
67.01 Загальні питання будівництва	152
67.09 Будівельні матеріали і вироби	152
67.11 Будівельні конструкції	152
67.13 Технологія будівельно-монтажних робіт	152
67.29 Об'єкти будівництва	153
67.53 Інженерне забезпечення об'єктів будівництва	154
68 СІЛЬСЬКЕ І ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО	154
68.01 Загальні питання сільського господарства	154
68.03 Сільськогосподарська біологія	154
68.05 Ґрунтознавство	154

68.29 Землеробство	155
68.31 Сільськогосподарська меліорація	156
68.33 Агрохімія	156
68.35 Рослинництво	157
68.37 Захист сільськогосподарських рослин	158
68.39 Тваринництво	158
68.41 Ветеринарія	159
68.47 Лісове господарство	160
68.85 Механізація й електрифікація сільського господарства	160
70 ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО	161
70.01 Загальні питання водного господарства	161
70.25 Стічні води, їх очищення і використання	161
70.27 Якість води	161
71 ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ. ТУРИСТСЬКО-ЕКСКУРСІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	162
71.01 Загальні питання внутрішньої торгівлі	162
71.31 Роздрібна торгівля	162
73 ТРАНСПОРТ	162
73.01 Загальні питання транспорту	162
73.29 Залізничний транспорт	162
73.31 Автомобільний транспорт	164
73.34 Водний транспорт	164
75 ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО. ДОМОВЕДЕННЯ. ПОВУТОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	165
75.29 Житлове господарство	165
75.31 Комунальне господарство	165
76 МЕДИЦИНА І ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	165
76.01 Загальні питання медицини й охорони здоров'я	165
76.03 Медико-біологічні дисципліни	166
76.09 Медичні матеріали, засоби і вироби	167
76.29 Клінічна медицина	167
76.31 Клінічна фармакологія. Фармація	185
76.33 Гігієна й епідеміологія	185
76.35 Інші галузі медицини й охорони здоров'я	187
76.75 Соціальна гігієна. Організація й управління охороною здоров'я	188
77 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	188
77.01 Загальні питання фізичної культури і спорту	188
77.03 Теорія фізичної культури і спорту	188
77.05 Медико-біологічні основи фізичної культури і спорту	190
77.29 Методичні основи видів спорту	190
77.31 Спортивні змагання	190
78 ВІЙСЬКОВА СПРАВА	191
78.25 Озброєння і Воєнна техніка	191
80 ІНШІ ГАЛУЗІ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА	191
80.31 Виробництво художніх виробів	191
81 ЗАГАЛЬНІ Й КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК ТА ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	191
81.09 Матеріалознавство	191
81.14 Проектування. Конструювання	192
81.29 Вакуумна техніка	192
81.31 Кріогенна техніка	192
81.35 Зварювання	193
81.79 Кадри	200
81.92 Пожежна безпека	200
81.93 Аварійно-рятувальні служби	201
81.95 Технічна естетика. Ергономіка	201
82/90 ЗАГАЛЬНОГАЛУЗЕВІ І КОМПЛЕКСНІ ПРОБЛЕМИ (МІЖГАЛУЗЕВІ ПРОБЛЕМИ)	201
82 ОРГАНІЗАЦІЯ Й УПРАВЛІННЯ	201
82.01 Загальні питання організації й управління	201
82.05 Загальна теорія організації й управління	201
82.13 Організація й управління державою. Адміністративне управління	203
82.15 Організація управління економікою	205
84 СТАНДАРТИЗАЦІЯ	205
84.15 Науково-методологічне забезпечення систем і служб стандартизації	205
85 ПАТЕНТНА СПРАВА. ВИНАХІДНИЦТВО. РАЦІОНАЛІЗАТОРСТВО	205
85.35 Техніко-економічний аналіз по патентних матеріалах	205
87 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНІ	206
87.01 Загальні питання охорони навколишнього середовища й екології людини	206
87.03 Теорія і методи вивчення охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів і екології людини	206

87.15 Забруднення середовища. Контроль забруднення	207
87.17 Забруднення й охорона атмосфери	207
87.19 Забруднення й охорона вод суші, морів і океанів	207
87.24 Екологічні основи життєдіяльності населення	208
87.33 Стихійні лиха і катастрофи антропогенного походження. Екологічна безпека	208
87.35 Раціональне використання і відтворення природних ресурсів	210
87.51 Охорона навколишнього середовища і природних ресурсів в окремих регіонах і країнах	210
87.53 Управління відходами. Маловідхідна і безвідхідна технології	210
89 КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	210
89.23 Керування рухом космічних апаратів і штучних небесних тіл	210
89.25 Космічна техніка і технологія	211
89.53 Геофізичні дослідження космічними засобами	212
90 МЕТРОЛОГІЯ	212
90.03 Наукові і технічні основи метрології і метрологічного забезпечення	212
90.27 Вимірювання окремих величин і характеристик	212
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	214